

༡༩ སྐྱེ རྒྱ སྐྱེ ཀོ ཉ སྐ སྐྱེ རྒྱ སྐྱེ སྐྱེ སྐྱེ སྐྱེ སྐྱེ སྐྱེ སྐྱེ སྐྱེ སྐྱེ

༡༩ །དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་འགྲེལ་པ་གཞུང་དོན་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ཉི་མ་ཞེས་བྱ་བཞུགས་སོ། །༡༩ །དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་འགྲེལ་པ་གཞུང་དོན་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ཉི་མ་ཞེས་བྱ་བྱས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་དོ་བོ་ཚོས་མངོན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྣ་མ་འཇམ་པའི་དབང་ལ་སྐྱོ་གསུམ་གུས་པའི་སྐོན་ས་ཕྱག་འཚལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆོད། །བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་སྐྱེ་རྣམ་དག་འཚད་ཚོད་ཚོམ་པའི་སྣོ་གོས་ཐོགས་པ་མེད་པ་སྣུལ་དུ་གསོལ། མཁུན་བཅེའི་ཚར་གྱི་སྤྱིད་ཞིའི་གདུང་ལས་སྣོ་བ། །སྣོ་བས་བཅུའི་སྣོ་བས་གྱིས་བདུད་བཞེའི་དབྱང་ཚོགས་འདྲེན་ས། །ཕུན་ཚོགས་སྣོ་གོས་སྣོ་ལ་མངོན་སྣུག་པའི་ལྷ། །རབ་བརྗེད་གངས་རིའི་མདོག་ཅན་ལ་ཕྱག་འཚལ། །གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་གཉིས་ལེགས་གོམས་པས། །ཚགས་ཐོགས་ཉིས་པའི་ཐུན་པ་གཏན་བཙམ་ཞིང་། །མཐའ་ཡས་འགྲོ་བའི་སྐྱབས་གཅིག་ཤུག་འེད་འེད། །ཚོས་མངོན་གསུངས་པ་དེ་ལ་འཚལ་ལོ། །མཐའ་ཡས་འབུམ་སྤེའི་གཞུང་ལ་མ་ཚོངས་ཤིང་། །ཕྱང་རིགས་རིན་ཚེན་དབྱིག་གི་མངོན་བརྒྱུད་ཅས། །དཔག་ཡས་གདུམ་བུའི་གཉེན་གྱུར་མཁས་པའི་མཚོག་སྣོན་པ་གཉིས་པར་གསུམ་པ་དེ་ལ་འདུད། །ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་སུ་གནས་བཙམ་ཤིང་། །བསྐྱོན་འདྲིན་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱན་གྱུར་བསྐྱོན་པའི་དབལ། །བསྐྱབ་གསུམ་སྤྱི་གཙུག་ཕྱང་རྟོགས་ཅོར་བུས་མངོས། །ཡོངས་འདྲིན་སྤྱད་བཅད་རྣམས་ལ་གུས་ཕྱག་འཚལ། །ལེགས་བཤད་སྣོད་གྱུར་རྣམ་མང་གདུལ་བྱ་ལ། །ལེགས་པར་བཤད་པའི་དགའ་སྣོན་སྣོན་པ་དང་། །ལེགས་བཤད་འདི་ལ་གོམས་པ་ཐུན་ལེན་གྱིར། །ལེགས་བཤད་འདི་ཉིད་རྣམ་བར་བཤད་པར་བྱ། །སྣུག་པ་ཤེས་རབ་གྱི་བསྐྱབ་པ་སྣོན་པའི་ཚོས་མངོན་པ་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་མངོན་པ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མངོན་པའི་མདོ་སྣོད་སྐད་བརྒྱུ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཙམ་སྣོན་འདས་གྱིས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་སྤྱེགས་བམ་དུ་མ་ཞིག་སྤྱང་བོ་ཉི་མའི་དངོས་བྱུང་གྱིས་བསྤྲེགས་པའི་སྣུག་མ་རྒྱུ་མ་རྒྱུང་བུད་ཅེག་རྟེན་པའི་དོན་བསྐྱབ་ནས་སྣོན་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་ཐེག་བསྐྱབ་ཞེས་བྱ་བ་མངོན། རིགས་ཅན་གསུམ་ཀས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཐུན་མོང་པའི་ཚོས་མངོན་པ་ནི་ཡུལ་སྣོ་ཚོགས་སུ་གང་ཟག་སྣོ་ཚོགས་ལ་གསུངས་པའི་སྤྱེགས་བམ་དུ་མ་ཡོད་པ་ཡང་ཉི་མའི་དངོས་བྱུང་གྱིས་བསྤྲེགས་པའི་སྣུག་མ་རྣམས་གྱི་དོན་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡེབས་པ་ས་སྤེ་སྤྱད་ཏུ་བཏུས་ཏུང་མངོན་དོ། །སྤེ་བཀ་ཏུ་སྤྱི་བ་རྣམས་གྱིས་བཞེད་ཚུལ་ནི་བཙམ་སྣོན་འདས་གྱིས་མདོ་སྤེ་དང་འདུལ་བ་བཞེན་དུ་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་མངོན་པའི་སྤེ་སྣོད་གསུངས་པ་ནི་མེད་གྱི། ཡུལ་སྣོ་ཚོགས་སུ་གང་ཟག་སྣོ་ཚོགས་ལ་ཐོར་བུར་གསུངས་པ་རྣམས་དག་བཙམ་པ་

བདུན་གྱིས་བསྐྱས་ནས་མངོན་པ་སྤེ་བདུན་ཞེས་བྱ་བ་མཛད་དོ། །དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་དོན་དུ་བྱང་
སྤོགས་གྱི་རི་བོ་འཁོགས་བྱེད་གྱི་གར་མཁན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དགའ་བཙེན་པ་ལྟ་བུ་འདུས་ནས་བྱེ་བྲག་
བུ་མངོན་ཅེས་བྱ་བ་སྐོ་ལ་འབྲུམ་

༡༥༽

ཡོད་པ་མཛད་དོ། །དེའི་དོན་གཅེས་པ་རྣམས་མདོར་བསྡུས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ་སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མདོན་
པ་མཛོད་གྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་མཛད་དོ། །འདི་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐྱུར་བྱེད་དམ་པའི་སྐྱེད་གྱི་དོན། ཚུམ་བྱེད་དམ་
པའི་གཞུང་གི་དོན། བསྐྱུར་བ་མཐར་ཕྱིན་མཚུག་གི་དོན་ཏོ། །དང་པོ་ལ་གཉེས་ཏེ། མཚན་གྱི་དོན། འགྲུར་གྱི་
སྤྱུག་གོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་ན་སྐད་རིགས་བཞི་ཡོད་པ་ལས། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་སྟོན་ཏེ་སྐད་དུ། ཨ་ཟླ་
རྣམ་ཀོ་ཏུ་ཀུ་རི་ཀུ་ཞེས་པ་སྟེ། བོད་སྐད་དུ་བསྐྱུར་ན། ཨ་ཟླ་ནི་མདོན་པ། རྣམ་ནི་ཚོས། ཀོ་ཏུ་ནི་མཛོད། ཀུ་རི་
ཀུ་ནི་ཚོགས་ལེ་འུར་བྱས་པའོ། །གཉེས་པ་ནི། འཇམ་དཔལ་སོགས་སོ། །གཉེས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞུང་དོན་ལ་
འཇུག་པའི་ཡན་ལག་གཞུང་དོན་ཚོས་མདོན་པའི་ཡུལ་བཤད་པ། གཞུང་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། མཚོན་པར་བརྗོད་པ། བཤད་པར་དམ་བཅའ་པ། བཤད་བྱའི་མཚན་དོན། མཚན་
སྟན་གཞུང་གི་དགོས་འབྲེལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་གང་ཞིག་དེ་ལ་སྤྱུག་འཚལ་ལོ་ཞེས་སྟེལ་
ལོ། །འདི་ལ་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་ནི། མདོ་ལས། བྲམ་ཟེ་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་
ནི་སྟེ་མཚོན་བཅུ་གཉེས་རི་སྟེད་པའོ། །ཞེས་བཤད་པས་ཤེས་བྱ་སྟེ་མཚོན་བཅུ་གཉེས་པོ་ཀུན་ལ་རི་ལྟ་རི་སྟེད་
གྱི་དོན་མཐོང་བའི་གོགས་སུ་གྱུར་པས་ན་ལུན་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉོན་མོངས་

༩༩

ཅན་མིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་བརྟེན་ནས་སྤྱིས་མི་སྤྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་དུ་བྱས་
 བའམ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པས་གཏན་བཙུག་པའོ། །ལུན་པ་དང་པོ་ནི་སྤྱ་རྒྱས་འཁོར་བཅས་ཡིན་ལ། ལུན་པ་
 གཉེས་པ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་གཉེས་སུ་ངེས་པ་ལས། འདུས་མ་བྱས་དང་འདུས་
 བྱས་ཟག་མེད་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རིམ་བཞིན་ལུན་པའི་བྱེད་པས་སྣོང་བ་དང་། དེའི་གཉེན་
 པོ་ཡིན་པས་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། ལུན་པ་དང་པོར་བཤད་ཟེན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་དགོ་བ་ཟག་
 བཅས་དང་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་ལ་འཇོག་ལ། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་སོ་ཐར་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་
 ཡོད་པས་དེའི་བྱེ་བྲག་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་ཉན་རང་གི་ལུན་པ་མ་བཙུག་
 མམ་བཙུག་། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་གཉེས་སྤྱད་བསྐྱེད་མཐར་བྱས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚོས་གཅིག་མ་ཤེས་ཤིང་
 མ་སྤངས་པར་དུམའི་མཐར་བྱེད་པར་ང་མི་སྤྱོད་ཞེས་བཤད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉེས་པ་ལྟར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སྤངས་པ་ལུན་མོང་མིན་པར་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། གཉེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་སྤྱོན་དང་པོ་ལས་གྲོལ་ལ། སྤྱོན་གཉེས་
 པ་ཡང་མེད་དེ། དེ་གཉེས་ལ་གཏན་བཙུག་པའི་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་གཉེས་ཀྱིས་ལུན་པ་དང་པོའི་བག་ཆགས་མ་
 སྤངས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤངས་པ་དང་། ལུན་པ་གཉེས་པ་མཛོན་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རོ། །མོ་ལུ་འགལ་
 ཀྱི་བྱས་

རང་གི་མ་འོད་ཟེར་ཅན་ན་ཡོད་པ་ཡུལ་གྱིས་བསྐྱལ་བས་མ་ཤེས་པ་དང་། ལྷ་རིའི་བྱས་ཁྲིམ་བདག་དཔལ་
 སྐྱེས་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཐར་བའི་ཆ་མ་ཐུན་བསྐྱེད་པ་དུས་རིང་པོར་བསྐྱལ་བས་མི་ཤེས་པ་ལ་སྟོན་པས་གཟིགས་
 པ་དང་། སྟོན་པས་ལྷ་རིའི་བྱ་ཁྲིམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཤེས་སམ། གསོལ་བ་
 མ་འཆའ་ཏེ་ཞེས་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚོས་མི་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་བར་སྟོན་པའི་འབྲས་བུས་འགྲོ་བ་དང་ཁམས་
 དང་སྐྱེ་གནས་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཡུལ་འདི་ཡི་ཆེ་གང་ཟག་འདིས་བསམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་
 རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མི་ཤེས་པར་སྟོན་པས་མཁྲིན་བར་སྐྱ་གཅན་ཟེན་གྱིས་བསྟོད་པ་ལས་བཤད་དོ། །ཁྱི་ཀར་དེ་དག་
 ལ་ལ་ལ་གཅིག་ནས་བཞིའི་བར་དུའོ་ཞེས་པ་ནི་གང་ཟག་ལ་སྐྱར་ན་ཤེས་སྐྱིབ་ཆེ་ཚུང་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་ཚོས་
 ལ་སྐྱར་ཏེ། འདི་ལྟར་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་མ་ནི་ཡུལ་བསྐྱལ་བ་མི་ཤེས་པ་གཅིག་བྱ་ནས་དེའི་ས་པའི་སངས་རྒྱུས་
 ཀྱི་ཚོས་དུ་མ་ནི་གཅིག་པར་ཡིན་པའི་བར་ཞེས་འཆད་དེ། གང་ཟག་ལ་སྐྱར་ཡང་སྟོན་མེད་དོ། །ཚོས་གཅིག་མ་
 སྐངས་ན་ཞེས་པའི་མདོ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། ཐུན་པ་དང་པོ་ངོ་བོ་ཐོབ་པ་ཆད་པའི་སྟོན་སྐངས་པས་ཐུན་པ་
 གཉིས་པ་ཡང་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྟོན་སྐངས་པ་ཡོད་པ་སྟེ། མདོ་ལས། དག་སྟོང་དག་
 མིག་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྟོངས་ཤིག་དང་དེ་སྐངས་ན་མིག་དེ་སྐངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །

།།

དེས་ན། དེ་དག་དང་སྤངས་ཅམ་དུ་བྱུང་མེད་པ་དང་། བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་། རོ་བོ་ཐོབ་པ་ཆད་པས་
གཉིས་ཀ་ལ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། དང་པོ་སྤངས་ཅམ་ལ་བྱུང་མེད་ལ་གཉིས་པ་སྤངས་པ་ལ་བྱུང་ཡོད་པའོ། །དེ་
ལྟར་སྤངས་པ་བསྟན་ནས་རྟོགས་པ་ནི། ཞིང་ཞེས་པས་བརྗོད་པའམ་དོན་གྱིས་གོ་བར་འགྱུར་ཏེ་སྤངས་པ་བས་
ཡེ་ཤེས་སྤང་བའམ་སྤོང་བྱེད་ནི་གཉེན་པོ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་སོ། །གང་སྤེལ་ལྟར་ན། ཀུན་ལ་ཞེས་པས་སྤངས་པ་
དང་། གཏན་ཞེས་པས་རྟོགས་པ་བསྟན་པར་བཞེད་དེ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །གང་ཞེག་སྤྱི་སྤྱི་ཡིན་ཡང་བྱེ་བྲག་ལ་
འཇུག་པའི་རྒྱ་གསུམ་ལས་སྐབས་གྱིས་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པ་ནི་སེལ་བ་འོན་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་པ་ན། ཚོས་སྟོན་
འདྲེན་པའི་ཆེ་ཉན་ཐོས་གྱི་དགོ་འདུན་དང་། རི་དྲགས་བཤོར་བའི་ཆེ་རྟ་དང་། ཁ་ཟས་ཟ་བའི་ཆེ་ལན་ཚུ་དང་།
ལྷས་གྱི་ཆེ་ཚུ་དང་། གཡུལ་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་རལ་གྱི་ལ་འཇུག་པ་ལྟ་བུའོ། །ཤུགས་གྱིས་འཇུག་པ་ནི་འདིར་
འགའ་ཞེག་འོང་ངོ་ཞེས་བརྗོད་ན་ལྟས་བྱིན་ལ་སོགས་པ་འགྲོ་འོང་གི་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ལ་གོ་བ་ལྟ་བུ། བྱེ་
བྲག་གི་ཆེ་གིས་འཇུག་པ་བྲམ་ཟེ་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་དཀར་ཤམ་གོས་དཀར་པོ་གོན་པ་དེ་བྲིད་ལ་ཤོག་ཅེས་
སྤྲོས་ན་བྲམ་ཟེ་ལྟ་སྤྱིད་ཁོ་ན་གོ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཚོས་དེ་གཉིས་གཞན་ལ་མེད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་ལས་འདིར་
བྱེ་བྲག་གི་ཆེ་གིས་ཏེ། གང་ཞེག་སྤྱི་སྤྱི་ཡིན་ཡང་ཀུན་ལ་བྱིན་པ་བཅོམ་པ་ལ་སོགས་པ་བྱིན་སུམ་ཚོགས་པ་

༧༩༽

གསུམ་པོ་དེ་གཞན་ལ་མེད་པའི་སྲིད་རྟོག་། །གཞན་དོན་ནི་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ཉིད་ལོར་བ་སྟེ་དེ་ཉིད་ལྟ་བུ་
 དང་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་བསྐྱོད་པས་གཡོ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། སྲིད་པའི་རྒྱན་དང་བཅས་པས་ཀུན་ཏུ་ཆགས་
 པའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། བརྒྱལ་དཀའ་བ་དང་། ཐར་པར་འདོད་ན་ཡང་སྐྱམ་སར་གནས་པ་སངས་རྒྱས་གྱིས་
 ཚོས་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་བརྒྱལ་དགོས་པ་བཞིས་འདམ་ལྟ་བུ། དེ་ལས་འགོ་བ་རྣམས་
 དོན་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་ཚོས་སྟོན་པས་བྱང་བར་མཛད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཞེས་པ་ནི་ཞུས་བྱས་ནས་ཁ་ཟས་
 ཟ་ཞེས་རིམ་པ་སྟོན་པའི་ཚིག་ཡིན་པ་ལ་རག་ན་ད་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅི་ན། བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བཤད་པར་
 བྱའོ། །བསྟན་བཅོས་གང་ཞེ་ན། ཚོས་མངོན་པ་མཛོད་ཅེས་བྱ་བའོ། །ཅིའི་སྲིད་བསྟན་བཅོས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རྒྱ་
 ཉོན་མོངས་པ་ལས་འཚོས་ཤིང་འབྲས་བུ་ངན་འགྲོ་དང་སྲིད་པ་ལས་སྐྱོབ་པས་བསྟན་བཅོས་ཏེ། རྣམ་བཤད་
 རིགས་པ་ལས། ཉོན་མོངས་དག་རྣམས་མ་ལུས་འཚོས་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་
 གཉིས་ཏེ། ཚོས་མངོན་པའི་དོན། མཛོད་ཀྱི་དོན་འོ། །དང་པོ་ནི། ཚོས་མངོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བཞི་ལས། དབྱེ་
 བ་ལ་བསྐྱུས་པའི་སྐོ་ནས་དོན་དམ་པའམ་མཚན་ཉིད་པའི་ཚོས་མངོན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་དྲི་མ་མེད་པ་ཟག་
 མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའོ། །བཟུང་བཏགས་པ་ནི་ཚོས་མངོན་པ་མཚན་ཉིད་པ་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་
 བའི་སྲིད་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེས་

༩༠༽

ནས་ཐོབ་པ་དང་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་བསྐྱོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་
 དང་། དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་པའོ། །འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་རྒྱ་ཡིན་པས་
 སོ། །དགོས་པ་ནི། དེའི་རྒྱར་མཐོང་ནས་འཇུག་པའོ། །ཡང་ན་ཤེས་པ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས། ཡང་ན་གཞུང་
 ལམ་འབྲས་གསུམ་མོ། །རྒྱས་བར་དབྱེ་ན་བཏགས་པ་བ་ལ་ལྷར་བྱས་ནས་དུག་གོ། །གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་པ་ནི།
 མངོན་པ་མ་ལུས་པ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུར་ངེས་ལ། རྒྱ་ནི་ཐོབ་པར་ཞུགས་པའི་རྒྱ་དང་། དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་
 པའི་རྒྱའོ། །དང་པོ་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་རབ་སྐྱེས་ཐོབ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོས་བྱུང་དང་། དེ་ལས་བསམ་བྱུང་
 དང་། དེ་ལས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐྱོམ་བྱུང་སྟེ་དེ་ཙམ་གྱིས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་བཞིར་ངེས་པའི་སྤྱིར་
 རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་སོ། །གསུམ་པ་རྗེས་འབྲང་བཅས་ན་ཞེས་འབྱུང་
 བས་འཁོར་དང་བཅས་ན་སྤང་པོ་དུ་ཡིན་པ་ལ་གཉིས་ལས། མཚན་ཉིད་པ་ནི་ལམ་གསུམ་གྱི་ཟག་མེད་ཡིན་ལ།
 རྗེས་འབྲང་ནི་གཙོ་བོའི་སྟོབས་གྱིས་བྱུང་ཞིང་མི་འབྲལ་བ་སྟེ། དེ་ངོས་འཇིག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ས་གང་ལ་བརྟེན་
 ལ། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དོན། འཁོར་སྤང་པོ་དུ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཐོང་ལམ་ནི་བསམ་གཏུན་དུག་ལ་
 བརྟེན་ལ། ལམ་སྤེམ་གཉིས་ནི་ཟག་མེད་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ས་དེའི་གནས་སྐབས་སམ་
 གཤེས་སུ་སྐྱེས་ཞེས་བཤམ་ས་དེ་གང་གི་ངོ་བོར་

༼༡༧༽

རྒྱུ་སྐྱེས་པ་ལ་ས་དེ་ལ་བརྟེན་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལ་བསམ་གཏན་ས་བྱུག་གི་ལམ་གསུམ་ནི་འཁོར་སྤང་པོ་ལྟ་སྟེ་
 ཟུག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་གཟུགས་དང་། དངོས་གཞི་དང་པོ་གཉིས་ན་ཡིད་བདེ་དང་གསུམ་པ་ན་བདེ་བ་ས་གཞན་ན་
 བཏང་སྒྲོམ་ས་ཉེ་ཚོར་བ་དང་འདྲུ་ཤེས་དང་རེག་པ་སོགས་མཚུངས་ལྡན་འདྲུ་བྱེད་དང་། མཚན་ཉིད་དང་མཐུན་
 པའི་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་གྱི་ཐོབ་པ་མི་ལྡན་པའི་འདྲུ་བྱེད་དང་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་སོ། །ལམ་སྤྱི་མ་
 གཉིས་གཟུགས་མེད་ས་གསུམ་ལ་བརྟེན་ན་གཟུགས་སྤང་མེད་པས་སྤང་པོ་བཞི་བ་སྟེ་ཚོར་བ་བཏང་སྒྲོམ་ས་ཁོ་
 བ་ཡིན་ལ་གཞན་སྤར་བཞིན་འོ། །བཏགས་པ་བ་ལ་ལྟ་ལས། རྒྱུ་སྐྱེས་ཐོབ་ནི་ཁམས་དང་ས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་ལ་
 སྤང་པོ་བཞི་སྟེ། དེ་ནི་མཉམ་པར་མ་གཞག་པའི་སྤྱིར་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཟུགས་སྤང་མེད་ལ། ཚོར་བ་ནི་
 འདོད་པ་ན་ལྟ་ཆར་དང་ལྡན་ལ་གཞན་སའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཅི་རིགས་པ་དང་། འདྲུ་བྱེད་སྤར་བཞིན་འདྲུ་ཤེས་དང་
 རྣམ་ཤེས་འདོད་པ་ན་ལྟར་འབྲུང་ཞིང་གཞན་ཅི་རིགས་པའོ། །ཐོས་བྱུང་ནི་གཟུགས་མེད་ན་རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་
 མེད་ལ། གང་ཟུག་པན་ཚུན་ཡུལ་མིན་པས་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་ཡོད་ཅིང་མཉམ་བཞག་མིན་པས་གཟུགས་
 མི་འབྲུང་བའི་སྤྱིར་སྤང་པོ་བཞི་པའོ། །ཐོས་བྱུང་ཡུད་ཅུ་རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཡང་ཡོད་ཅེས་མ་རྟོགས་པ་
 ལྟར་ན་ཚོར་བ་ལྟ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་ཡང་མིང་གི་ཡུལ་ཅན་དུ་འཆད་པས་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་
 དེའི་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་

༼ ༡༩ ༽

ཅི་རིགས་པའོ། །བསམ་བློ་ཞི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ་རྗེ་ག་ལས་གོང་མ་མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་ཡིན་པས་
 སེམས་ནང་དུ་བལྟས་པ་ན་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་འབྱུང་ལ་འཁོར་ནི་ཐོས་བྱུང་བཞིན་ནོ། །སློམ་བྱུང་ནི་
 འདོད་པ་ན་མེད་དེ། མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་མིན་པའི་སྲིར་དང་། ས་ལས་འདོད་པའི་ཅེ་གཅིག་པ་ནི་མཉམ་
 གཞག་མིན་ཏེ་འགྲོད་པ་མེད་པ་དང་དགའ་བ་དང་ཤེན་ཏུ་སྦྱངས་པའི་བདེ་བས་མ་བསྐྱབ་པས་སོ་ཞེས་འབྱུང་
 བས་སོ། །དེས་ན་གོང་མ་གཉིས་ན་ཡོད་ལ་འཁོར་ནི་ཟག་མེད་དང་འདྲའོ། །གཙོ་འཁོར་གོ་ལོག་པའི་སློན་མེད་
 དེ། སྲིར་མིའི་གཙོ་བོ་རྒྱལ་བོ་ཡིན་ཀྱང་ཡི་གེ་འབྲི་བའི་ཆེ་ཡིག་དཔོན་གཙོ་བོ་ལྟར། སེམས་སེམས་བྱུང་གི་
 ལྗོག་པ་ནས་རྣམ་ཤེས་གཙོ་བོ་ཡིན་ཡང་ཆོས་རབ་ཏུ་འབྱེད་པའི་ཆེ་ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་བཞག་གོ། །བསྟན་
 བཙུན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་མདོན་པ་ལ་ནི་ཁ་ཅིག་མཚུངས་ལྡན་མིན་པས་གཙོ་འཁོར་མི་སློར་ཞེས་ཟེར་ལ། ཁ་
 ཅིག་ན་རེ་སློར་ཏེ་མདོ་སྡེ་བས་གཙོ་བོས་གཟུགས་དང་འཁོར་སླེ་སོགས་ཡིན་པས་ཕྱང་བོ་གཉིས་སུ་འདོད་
 ཅིང་བྱེ་སྐྱས་གཙོ་བོ་མིང་ཡིན་པས་ཕྱང་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཅེས་ཟེར་ཞིང་། ཁ་ཅིག་ཡི་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལུས་
 གྱི་བསྟན་བཙུན་ཡིན་པས་གཙོ་བོ་གཞན་དུ་བཤེད་ཡན་ལག་ཡིན་པས་འཁོར་ཞེས་ཟེར་རོ། །བཞི་པ་རེས་ཚིག་
 ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་ཚོས་དང་། མདོན་པ་ནི་སྲི་ཏེ་རྒྱུད་ལས། ཨ་རྟེ་ཞེས་པ་ལ་རྒྱུན་གྱིན་ཏེ་ཨ་
 རྟེ་སུ་ཁ་ཞེས་པ་སུ་ངན་ལས་

༧༡༣༽

འདས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲིའི་དོན་དང་། ཨ་ཟླ་ལྷ་ཉ་ཞེས་པ་ཚོས་འདི་བསྟན་ཡོད་བསྟན་མེད་ལ་སོགས་པའི་
བྱེ་བྲག་གིས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། ཨ་ཟླ་ལྷ་ཉ་ཞེས་པ་ཤེས་བྱ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བྱ་བསྟན་པའི་
བཀའ་བ་དང་ལན་གྱིས་པས་གྱི་རྒྱལ་བ་བེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། ཨ་ཟླ་ས་མ་ཡ་ཞེས་པ་ཚོས་གྱི་མཚན་ཉིད་
དམ་མདོ་སྟེའི་དོན་རྟོགས་པས་མངོན་པ་སྟེ། རྒྱན་ལས། མངོན་དུའི་སྤྱིར་དང་ཡང་ཡང་དང་། །བེལ་གཞོན་
རྟོགས་སྤྱིར་མངོན་པའི་ཚོས། །ཞེས་སོ། །འདིའི་འབྲེལ་བར་སྤྱི་གཉིས་བསྟན་ལ། དེས་ཚིག་དང་པོ་འདིས་ནི་
ཁམས་གསུམ་པའི་ཤེས་རབ་ཐར་པའི་སྤྱིར་མ་ཞུགས་པ་དག་མངོན་པ་མིན་པར་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ནི།
བསྟན་བཅོས་འདི་ཇི་ལྟར་ན་ཚོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཡིན་ཞེ་ན། གཞུང་འདིར་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་པོ་དེ་དག་གི་
དོན་གང་གཅེས་གཅེས་རྣམས་བཟོད་བྱའི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྒྱུད་པའི་སྤྱིར་འདི་ཚོས་མངོན་པ་དེའི་མཛོད་
ལྷ་བྱ་ཡིན་འོ། །དཔེར་ལ་ལོར་གཅེས་པའི་གནས་ལ་མཛོད་ཅེས་བཟོད་པ་བཞིན་ནམ། རལ་གྱི་གང་དུ་གཞུགས་པ་
ནི་དེའི་ཤུབས་ཡིན་པ་ལྷ་བྱའོ། །ཡང་ན་བསྟན་བཅོས་འདིའི་གནས་སམ་འབྲུང་ཁུངས་མངོན་པ་དེ་ཡིན་པས་དེ་
ནི་འདིའི་མཛོད་ཡིན་ལ། དེ་སྤྱིར་མཛོད་ནས་བྱུང་བ་ལ་ཡང་ཚོས་མངོན་མཛོད་ཅེས་བྱ་སྟེ་རལ་གྱི་གང་ནས་
འབྱེན་པ་དེ་ནི་དེའི་ཤུབས་ཡིན་པ་ལྷ་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་མ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། སྤྱི་མ་བཏགས་པ་

༧༧༽

བར་གསུངས་ལ། བརྗོད་བྱ་དང་འབྲུང་ཁུངས་བཟང་པོར་སྟོན་པའོ་ཞེས་ཀྱང་འཆད་ཅིང་། ལྷ་མས་དེ་འདིར་ཚུད་
བར་བསྟན། ལྷ་མས་འདི་ལྷ་མོར་དོགས་པ་སེལ་བའོ་ཞེས་ཀྱང་འཆད་དོ། །བཞི་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགོས་འབྲེལ་
དངོས། དང་པོར་སྐྱུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅིའི་ལྷིང་མངོན་པ་བསྟན། འདི་དང་པོ་ཉིད་དུ་སྐྱུ་བསྟན། ཇི་
ལྷར་སྟོབ་དཔོན་ཚོས་མངོན་པའི་མངོན་འཆད་པ་གྲུས་ཤེ་ན། འདི་ཡི་ལན་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དགོས་པ་ནི།
ཚོས་རྣམས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྲེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་མེད་པར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཉེ་བར་ཞེ་བའི་ཐབས་མེད་དེ། གང་
གི་ལྷིང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་མ་རིག་པའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ལྷིང་པོ། ཉོན་མོངས་མ་ཞེ་ན་ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་
ཅེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ལས་བསགས་ནས་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚོ་འདིར་རང་
དབང་མེད་པར་འབྲུམས་ཏེ་དུམས་སྣ་ཚོགས་སྲོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་བས་ན་ཉོན་མོངས་ཞེ་བའི་ཐབས་ཚོས་རབ་
ཏུ་རྣམ་འབྲེད་བསྟན་པ་དེའི་ལྷིང་དུ་ཚོས་མངོན་པ་བསྟན་ཏོ། །འཁོར་བ་འདི་ཉིད་རྒྱ་མཚོ་དང་ཚོས་བཞེས་ཚོས་
མཚུངས་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པས་གཉིང་ཟབ་ལ། མཐའ་མེད་པས་རྒྱ་ཆེ་བ། ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྩ་སྲིད་ཀྱིས་གང་
བ། ལས་ཀྱི་རྩ་རྒྱུ་བས་དང་བཅས་པའོ། །ཚིག་འདིས་ཚོས་བཞེ་རི་ལྷར་བསྟན་ཞེ་ན། བརྗོད་བྱ་ནི་ཚོས་རྣམས་
ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཤེས་རབ་མཚོན་ནས་བསྟན་ལ། རབ་ཏུ་རྣམ་འབྲེད་ཅེས་བས་དགོས་ལ། མེད་

༩༡༥༽

བར་ལ་སོགས་པས་ཉིང་དགོས་བརྗོད་ནས་བསྟན་ཞིང་། འབྲེལ་པ་ནི་མངོན་པ་ཡོད་ན་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྲེད་ཡོད་
ཅེས་འབྲེལ་ལ་བསྟན་པ་སྤྱི་མ་ཐུན་ལོ། །ཁ་ཅིག་རྣམ་འབྲེད་ཡིན་གྱི་བརྗོད་བྱ་བསྟན་ཏེ་ཚོས་རྣམས་ཏེ་དངོས་སུ་
བསྟན་པ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དང་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པས་ཚོས་རྣམས་རབ་ཏུ་
རྣམ་འབྲེད་ཅེས་པས་བསྟན། མེད་བར་ཞེས་པས་དགོས་པ་ཉིང་དགོས་བརྗོད་ནས་བསྟན་ཏེ་ཞེས་ཟེར་
དོ། །གཉིས་པ་ནི། འདི་དང་པོ་ཡིད་ཆེས་པས་བསྟན་ནས་སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྐྱབ་བར་རིགས་ན་དང་པོ་སུ་ཞེག་
གིས་བསྟན་ཞེ་ན། རྗེ་སྤྱི་ལུགས་ནི་སྤྱི་བདུན་པོ་འདི་ནི་དང་པོར་སྟོན་པས་ཡུལ་དང་གང་ཟག་སྣ་ཚོགས་ལ་
འཛོལ་བྱུང་གསུངས་ལ་སྤྱིས་དབྱ་བཙུན་པ་བདུན་གྱི་བསྐྱབ་ཏེ་དཔེར་ན་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་བཞིན་ནོ་
ཞེས་འདོད་དོ། །གང་གིས་གང་བསྐྱབ་ན། ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཀ་ཉིའི་བྱས། །རབ་ཏུ་བྲེད་པ་དབྱིག་བཤེས་
གྱིས། །རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ནི་སྣ་སྤྱིད་གྱིས། །ཚོས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྷ་རིའི་བྱས། །གང་མས་པའི་བསྟན་བཙུན་མོ་
འགལ་བྱས། །འགྲོ་བའི་རྣམ་གངས་གསུས་པོ་ཆེས། །ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་གང་པོ་བསྐྱབ། །ཞེས་སམ། གང་
སྤེལ་ལས། འགྲོ་བའི་རྣམ་གངས་ལྷ་རིའི་བྱས། །ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་མདོ་ལས། དག་སྤོང་སྤྱི་
སྤོང་གསུམ་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྤྱི་སྤོང་གསུམ་མ་ཚང་བར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ལས་གཞན་པའི་མངོན་པ་མེད་པའི་
སྤྱིར་ཞེས་ཟེར། མདོ་

༩༡༤༽

སྒྲེ་བ་ནི་ལོ་ཞེས་བ་མ་རངས་པའི་ཚིག་སྟེ་སྟེ་བདུན་པོ་འདི་ལས་ནི་འདུས་མ་བྱས་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་སོགས་
འབྲུལ་བ་དུ་མ་སྤང་བས་བཀའ་མིན་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་བཞེད་དོ། །སྟོན་པའི་བཀའ་ལ་སྟེ་སྟོན་གསུམ་མ་ཚང་བའི་
སྟོན་མེད་དེ་འདུལ་བ་དང་མདོ་སྟེ་གང་ལས་ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དམ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བ་སྟོན་བ་རྣམས་
མདོན་བ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །གཉིས་བ་གཞུང་དོན་ཚོས་མདོན་པའི་ཡུལ་བཤད་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན།
རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། ཚོས་རྣམས་ཞེས་བསྟན་བ་དེ་གང་ཞེ་ན། མདོན་པས་དབྱེ་བར་བྱ་བའི་ཚོས་
རྣམས་དབྱེ་གཞི། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ཟག་བ་དང་བཅས་བ་དང་། ཟག་བ་མེད་པའི་ཚོས་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ།
འདིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་ཤིང་པན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །འོ་ན་འདུས་བྱས་
འདུས་མ་བྱས་ལ་སོགས་བ་ཡང་ཚོས་གཉིས་ཚང་བས་སྟོན་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གང་ཞེག་བཤད་ན་བརྟལ་ཞིང་
བརྟག་བ་མཉམ་པོར་མཚུངས་བའམ། ལྷང་དོར་གྱི་ཚུས་སུ་སྐྱེས་བྱ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བས་འདི་གཉིས་ཁོ་ན་བསྟན་
ཏེ། ཟག་བཅས་ལས་ཚོགས་སྟོར་གཉིས་རེ་ཞེག་ལྷང་བྱ་ཡིན་ཡང་དུམའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་སྟོམ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་
ཡིན་ལ། ཟག་མེད་ལས་ནམ་མཁའ་དང་བཏགས་མིན་ལྷང་བྱ་མིན་ཡང་མཐར་ཐུག་གི་སྤང་བྱ་ཟག་མེད་འགོག་
ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་ལ་ནི་གཅིག་ཏུ་ལྷང་དོར་དུ་ངེས་བ་མེད་དེ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤང་བྱ་
མིན་ཞིང་ལྷང་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདུས་

།།

མ་བྱས་མིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཟག་བཅས་བཤད། ཟག་མེད་བཤད། དེ་དག་གཏན་ལ་དབབ་
བཤོ། །དང་པོ་ནི། ལམ་བདེན་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་ཞེས་བྱ་སྟེ། གང་གི་སྲིད་ན་དེ་
དག་རྣམས་ལས་ཟག་པ་རྣམས་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སློབ་སྐྱོད་ཀྱང་ཉུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་
སྲིད། རྒྱས་པ་ནི་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སློབ་སྐྱོད་ཀྱི་སྐྱོད་ཅིག་རྒྱུན་ཆགས་སུ་སྐྱེད་ཅུས་ཤིང་གནས་
ཐོབ་པའོ། །སློབ་སློང་བ་ནི། སློབ་དང་དགའ་བཅོམ་པའི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་ཟག་པ་དམིགས་
པའི་སློབ་སྐྱོད་ཀྱི་ལ་ཟག་པ་ལ་ཡང་ཟག་པ་གཉིས་པ་རྒྱས་པར་འདོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ཟག་པ་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པའོ་ཞེ་ན། སེམས་སེམས་བྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་དེར་འགྱུར་རོ། །ལྡན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་ཉོན་
མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་སློབ་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ཁོ་ན་དེར་འགྱུར་ཞིང་། དཔེ་སྟོན་པས་ཉོན་བྱེད་པའོ་ཞེས་པ་ལྟར་ན་ནང་
གི་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱལ་ཁོ་ན་དེར་འགྱུར་བས་ཁྱབ་ཚུང་བས་སོ། །ཟག་པའི་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ཁྱབ་ཆེས་
ཏེ། ཡོན་ཏན་སློབ་སྐྱོད་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པས་ཞེས་ཟེར་ཡང་ནམ་མཁའ་དང་བརྟགས་མིན་
ཡུལ་མིན་ལ། འགོག་ལམ་ཟག་པའི་དམིགས་པར་སྐྱེ་རྒྱས་སུ་འཆད་པས་ཟག་བཅས་སུ་ཐལ་ལོ། །འོན་ཀྱང་
འགོག་ལམ་ལ་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་གྱི་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སློབ་སྐྱོད་རྒྱས་པ་ནི་མ་

༩༡༽

ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཟག་མེད་སྲིར་བསྟན། འདུས་མ་བྱས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་གསུམ་ཡང་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཟག་བཅས་ལས་སྟོན་གྱི་
 པའོ། །ཅི་ལམ་མ་གཏོགས་དང་འདུས་བྱས་ཞེས་པའི་ཟག་བཅས་གྱི་མཚན་གཞི་སྟོན་པའི་ཚིག་གཉིས་གྱི་དེ་
 གཉིས་ཟག་མེད་ཏུ་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་སྲིར་ལམ་དང་འདུས་མ་བྱས་ཟག་མེད་ཏུ་སྐྱབས་པ་དང་སྐྱོས་སོ་ཞེ་ན། ལན་
 གསུམ་སྟེ། །ཁ་ཅིག་ན་དེ། སྤང་པོ་གསུམ་པའི་ལོག་ཏོགས་བསྐྱོག་པའི་སྲིར་དོ། །ཚོར་བ་ལ་བདེ་བ་དུམ་བར་མ་
 བཏང་སྟོམས་ཡོད་པའམ། དཔེ་སྟོན་པས་སྟོན་དང་དབྱ་བཅོམ་པའི་སྤང་པོ་ཟག་པའི་ཉེན་དང་གཉེན་པོ་མིན་པས་
 གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་ལྟར་དོགས་པར་བདག་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་བསྐྱོག་པའི་སྲིར་
 ཞེས་ཟེར་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་དེ། དོན་གྱི་དོན་གོ་ཡང་གསལ་བར་འཆད་པས་མི་སྐྱོས་ཏེ་བསྟན་བཤད་བཞིན་ལོ་
 ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཡོན་ཏན་སྟོ་གོས་ན་དེ། ལམ་མ་གཏོགས་ཞེས་བསྟན་པས་འདྲི་བཞིན་པའི་ལམ་ཡང་ཟག་མེད་
 ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་དགག་པའི་སྲིར་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཞེས་སྟོས་ལ། འདུས་མ་བྱས་ནི་མ་གྲགས་པས་
 ཟག་མེད་ཏུ་མི་གོ་བའི་སྲིར་རང་གི་སྐྱས་བསྟན་ཏོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །དང་པོ་མི་འཐད་དེ། གཉིས་ཀ་མིན་པ་ཁོ་ནར་
 དོགས་པར་མ་དེས་པའི་སྲིར་དོ། །གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། གཉིས་མིན་དང་ཟག་མེད་གང་ཡིན་སྟམ་ཏུ་དོགས་པ་
 རྒྱུ་

༧༩༽

བས་དོན་གྱིས་གོ་བ་མ་གྲུབ་པའི་སྲིད་དོ། །གསུམ་པ་མི་འཐད་དེ། འདིག་རྟེན་པའི་ལམ་ཟུག་མེད་དུ་དོགས་པའི་
དོར་ལམ་བདེན་ཟུག་མེད་དུ་བསྟན་པས་དོགས་པ་ཁེགས་པར་མི་རིགས་པའི་སྲིད། དེས་ན་ལམ་མ་གཏོགས་
པའི་འདུས་བྱས་ཞེས་སྟོས་པས་ལམ་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་མིན་དང་ཟུག་མེད་གང་ཡིན་དོགས་པའི་ཆེ་
གཉིས་མིན་མིན་པར་ཟུག་མེད་དུ་བསྟན་པའི་སྲིད་གཞུང་གི་མ་སྟོས་སོ། །ཁོ་བོས་རྟོགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
འདུས་མ་བྱས་དེ་ལ་གསུམ་སྟེ་ནམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་གཉིས་དང་བཅས་པའོ། །གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི་བྱེ་
བྲག་པ་སྐད་ཅིག་དང་རྒྱལ་སྐད་ལ་སོགས་པ་ཡང་འདུས་མ་བྱས་སུ་འདོད་པས་མང་བ་དང་གནས་མ་བུ་
བརྟགས་འགོག་གཅིག་སྲུང་འདོད་པས་རྩལ་བར་འགོག་ལ། ཡང་ཞེས་པ་ནི་ཚོས་རྣམས་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་མ་
ཟད་འདི་ལ་ཡང་ཡོད་ཅེས་པའོ། །འདུས་མ་བྱས་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནམ་མཁའའི་མཚན་གཞི་ནི་འདུས་མ་བྱས་
ལྷང་མ་བསྟན་རྣམས་སུ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། བྲམ་ཟེ་ཞིག་གིས་ཀྱེ་གོ་ལྷ་ཉ་མ་ས་ཅི་ལ་བརྟེན་ལགས། བྲམ་ཟེ་ཚུ་
ལ་བསྟེན་འོ། །ཚུ་ཅི་ལ་བརྟེན་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་འོ། །རྒྱལ་ཅི་ལ་བརྟེན་ནམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་འོ། །དེ་ཅི་ལ་བརྟེན་དེ་ནི་
རྟེན་མེད་པར་སྤང་བ་མེད་པ་དམིགས་པ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་པས་རྟེན་གྱི་དོན་བྱེད་ཀྱིས་པས་རྣམས་ཡོད་དུ་བྱེ་
བྲག་སྐྱ་བ་འདོད་དོ། །མདོ་སྟེ་བ་ནི་དངོས་མེད་དུ་འདོད་དོ། །མཚན་ཉིད་ནི་ཐོགས་བཅས་མིན་པས་གཟུགས་
གཞན་

། ༣༠ །

གྱི་སྐྱེ་འགག་སོགས་གང་ལ་ཡང་མི་སྐྱིབ་པ་གོ་འབྲེད་པའི་ཚོས་སོ། །འདི་མེད་ན་སྐྱེ་འགག་དང་འགོ་འདུག་
སོགས་གྱི་གོ་སྐབས་མི་རྙེད་ལ་འདི་ཡོད་པས་དེ་རྣམས་གྱི་གོ་རྙེད་པ་ནི་གོ་འབྲེད་པའི་དོན་དོ། །འོ་ན་སེམས་
སེམས་རྩུང་དང་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱང་ནམ་མཁར་ཐལ་ཉེ་མི་སྐྱིབ་པའི་སྲིར་རོ་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་པ་
མ་སྤུ་ལྡན་གྱི་ཤེས་པས་གཞན་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱོ་བ་ལ་སོགས་པར་བྱེད་པས་སོ་ན་གནས་པ་ལ་སྐྱིབ་ཅིང་འགོག་པ་
གཉིས་ཀྱང་མ་འོངས་པའི་ཚོས་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱིབ་བོ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་འཐད་དོ། །ཡང་ཅི་སྐྱིབ་པ་ཡོད་
མེད་གྱི་ནམ་མཁའ་མེད་པ་དང་ཡོད་པར་སྤང་བས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་བྱུང་བའམ་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
རྩིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ན་ཡང་ནམ་མཁའ་ཡོད་པ་སྟེ། ཅི་སྟེ་མེད་ན་གོ་འབྲེད་པ་མེད་པས་རྩིག་པ་ཉིད་མི་
རུང་ལ། གཟུགས་ཅན་གཞན་མི་འབྱུང་བ་ནི་ནམ་མཁས་གོ་མ་སྤེ་བ་མིན་གྱི་དེས་བསྐྱིབས་པའོ། །འགོག་པ་
དང་སོའི་མཚན་གཞི་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོས་གང་དང་བྲལ་བའོ། །སྤྱེ་སྐྱས་བདེན་པ་བཞིར་བཤད་པས་བདེན་པ་
ཡིན་པའི་སྲིར་རྣམས་སྤུ་ཡོད་དེ་ལྷག་མ་གསུམ་བཞིན་ལོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ནི་བདེན་པ་ཅམ་དུ་འདྲ་ཡང་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་འདྲ་བ་མིན་པས་ལྷག་ལྡན་འཁྲུལ་བཅས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་སྟེ་གཞན་དུ་ན་འདུས་བྱས་དང་ཟག་བཅས་
སྤུའང་ཐལ་ལོ། །མདོ་སྟེ་པ་ནི་དགག་བྱ་ཞེ་བ་ཅམ་དུ་འདོད་དོ། །མཚན་ཉིད་ནི་ཟག་མེད་པར་ཚད་མེད་ལམ་
གྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འགོག་པའོ། །

། ༡༡ །

འདིག་ཉེན་པའི་ཐོབ་པ་ལ་མ་བྱུང་བོ་ཞེ་ན། རྒྱུད་ཐ་དད་ལ་འགོག་པ་ཐ་དད་མེད་པས་འདིག་ཉེན་པ་ཁོ་ནས་ཐོབ་
པར་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཏན་སྐྱེ་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པར་རིགས་སོ། །སྐྱོན་ནི་བདེན་
བཞི་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འགོག་པ་སྟེ་མར་གྱི་བྱམ་པ་ཞེས་པ་ལྟར་བར་
གྱི་ཚིག་མི་མངོན་པར་བྱས་པའོ། །དབྱེ་བ་ནི། ཅི་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགོག་པ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན་
སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན་ཏེ། ལྡན་པའི་རྣམས་རྣམས་ཇི་སྟེད་པ། །བྱལ་བའི་རྣམས་ཀྱང་དེ་སྟེད་དོ། །ཞེས་པས་ལྡན་རྣམས་
སྤང་བྱ་རིགས་ལྟ་ཐ་དད་ཅིང་གཉེན་པོའང་ཐ་དད་པའི་སྤྱིར་འགོག་པ་ཐ་དད་དོ། །གཞན་དུ་ན་དུ་ཞུ་མཐོང་སྤང་
གི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགོག་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་རིས་ལྷག་མའི་
འགོག་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་བས་ལམ་ལྷག་མ་བསྐྱོམ་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལས་དོན་དང་བཅས་པའོ། །སོ་
སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ལ་མཚན་གཞི་ནི་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་བྱུང་བ་ཞེས་ཏེ། ལུང་ལས། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱི་ངན་སོང་གི་འགྲོ་བ་འགགས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །མདོ་སྟེ་པ་ནི་རྒྱེན་མ་ཚང་བས་མ་སྐྱེས་པ་ཅམ་
ལ་བརྟགས་པར་འདོད་དོ། །མཚན་ཉིད་ནི་དགག་བྱ་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གོགས་བྱེད་པ་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་
ལས་གཞན་པ་སྟེ། སྤྱིར་འགོག་པ་ལྟ་ལས་སྐྱེ་བ་ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་

༼ ༣༣ ༽

འགོག་པ་སྐྱེས་ཟིན་འདིག་པའི་མི་རྟག་པ་གཙོ་ལ་གཏན་དུ་ཞེས་པས་སྐྱེ་བ་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་འགོག་པ་
སེམས་མེད་གསུམ་གཙོ་དེ་ཕྱིས་དགག་བྱ་སྐྱེ་བས་སོ། །འགོག་གཞན་གྱིས་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་གཙོ་དེ་
རྒྱན་མ་ཚང་བའི་སྟོབས་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གོགས་བྱེད་པར་བརྗོད་དོ། །སྐྱོད་ཅི་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་
ཤེས་རབ་མིན་པས་ཐོབ་པའོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གནས་བརྒྱད་དོ། །ཡང་ན་མདོར་བསྟན།
རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ། དབྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་གཉིས། འདི་ལ་ཟག་
བཅས་བཤད། ཟག་མེད་བཤད་པའོ། །འདི་ལ་ཡང་ཟག་མེད་སྒྲིབ་བསྟན། འདུས་མ་བྱས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་ཤེས་བྱའི་གནས་བཤད། ལྷན་དོར་གྱི་གནས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་
ཁམས་བསྟན་པ་དང་། དབང་པོ་བསྟན་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་དོར་བྱ་བཤད་པ། ལྷན་བྱ་བཤད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ལ། འབྲས་བུ་སྐྱབ་བསྐྱེལ་བདེན་པ་བཤད། རྒྱ་ཀུན་འབྲུང་བདེན་པ་བཤད་པ་གཉིས། འདི་ལ་ལས་གྱི་
ཀུན་འབྲུང་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྲུང་བཤད་པ་གཉིས། གཉིས་པ་ལྷན་བྱ་བཤད་པ་ལ། ལམ་དང་གང་
ཟག་བཤད་པ། ཡེ་ཤེས་བཤད་པ། ཉིང་འཇོ་འཇོ་གྱི་བྱེད་པར་བཤད་པ་གསུམ་སོ། །ཁོ་བོའི་ལེགས་བཤད་
དོ། །དང་པོ་ཁམས་བསྟན་པའི་གནས་ལ་གསུམ་སྟེ། འདུས་བྱས་བྱུང་པོར་

༼ ༣༣ ༽

བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་དང་བཅས་པ། སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱས་བར་བཤད་པ། ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཉེ། དབྱེ་བ། རྣམས་ཀྱི་སོ། །དང་པོ་ནི། ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་
རྣམས་ཞེས་གསུངས་པའི་འདུས་བྱས་དེ་དག་གང་ཞེ་ན། རྒྱ་རྒྱུ་དུ་མ་འདུས་ཤིང་འཕྲད་ནས་བྱས་པའི་འདུས་
བྱས་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་དེ་དག་གོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལྟ་ཡོད་དེ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་ཚོར་བ་དང་འདུས་
ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་ལ་སོགས་ཞེས་བས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་སྤང་པོ་
ལྟ་བུ་ཞེས་བས་དོན་ལྟ་བུ་ལ་ཉེ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མ་བསྟུས་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཀྱང་ཞེས་བ་ནི་
སྤྱིར་གྱི་ཚོས་རྣམས་དང་འདུས་མ་བྱས་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་བར་མ་ཟད་འདི་ལ་འདྲ་ཡོད་ཅེས་པའོ། །གལ་ཉེ་
གཟུགས་ཀྱང་ཡིན་སྤང་པོ་ཡང་ཡིན་བས་གཟུགས་སྤང་ཡིན་ནམ། གཟུགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤང་པོ་ཡིན་བས་
གཟུགས་སྤང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་གཟུགས་རེ་རེ་བ་རྣམས་འདུས་བྱས་མིན་བར་ཐལ། གཟུགས་སྤང་ཡང་
མིན། སྤང་པོ་གཞན་ཡང་མིན་པའི་སྤྱིར། གལ་ཉེ་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་རེ་རེ་བ་ལ་སྤང་པོའི་དོན་མེད་དེ། སྤང་པོའི་
དོན་དུ་མ་སྤངས་པ་ལ་བཤད་བས་སོ། །སྤྱི་མ་ལྟར་གཟུགས་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་གཟུགས་སྤང་མེད་ན་ངེ་
ལྟར་འབྲེལ་བར་བརྗོད་ཅེ་ན། རྒྱལ་ཡོན་གར་བ་རེ་རེར་

། ༡༤ །

གནས་པ་ནི་མེད་ལ་ལྷ་དང་བཅས་པ་ན་སྤང་བོའི་སྐྱེ་འཇུག་སྟེ། མི་རེ་རེ་བ་དམག་མིན་ཡང་ལྷ་དང་བཅས་པ་ན་
དམག་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །སྤྱི་མ་སྟར་ན་ཡང་འགལ་བ་མེད་དེ། གཟུགས་སྤྱུ་བྱས་པའི་ལྷ་ཞེས་པ་
བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདུས་བྱས་སྤྱིའི་རྣམ་གངས་དང་། བྱེ་བྲག་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམས་གངས་
སོ། །དང་བོ་ནི། ཚོས་མངོན་པ་ཐམས་ཅད་མདོ་འཆད་ཅིང་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ། མདོ་ལས། དགོ་སྤོང་དག་
དུས་ནི་གསུམ་སྟེ་ཞེས་པ་དང་། གཏམ་གྱི་གཞི་ནི་གསུམ་སྟེ་བཞི་པ་ཡང་མེད་ལྷ་པ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་དང་།
གང་མངོན་པར་འདུས་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ནི་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་དང་། གཞི་དང་བཅས་པའི་ཚོས་
རྣམས་གང་ཞེ་ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་དེ་དག་ཉིད་ལ་དུས་ཞེས་
བྱ་སྟེ། ཨང་ཏ་ཞེས་པ་དུས་དང་། ལམ་ལ་ཡང་འཇུག་པས་ལམ་ལ་སྐྱར་ན་དུས་གསུམ་དུ་གང་ཟག་དག་གྲོང་
སྲིར་དུ་འོང་བ་དང་འགྲོ་བ་དང་འགྲོ་བར་འགྱུར་བས་ལམ་ཡིན་ལ། དུས་ལ་སྐྱར་ན་དུས་གསུམ་པའི་འདུས་བྱས་
འགགས་པ་དང་འགག་བཞིན་པ་དང་འགག་པར་འགྱུར་བས་དུས་སམ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་རྟག་པས་
ཟ་ཞིང་འཛོམས་པས་དུས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་ལ་གཏམ་གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ་གཏམ་སྟེ་དག་གི་སྐྱེ་ཡི་གའི་རྣམ་པ་
ཅན་དེས་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པས་སམ། ཡང་ན་དོན་དང་བཅས་པའི་གཏམ་ནི་དག་ཡིན་ལ། གཞི་ནི་
མིང་སྟེ་དེ་དང་བཅས་པས་གཏམ་གཞི་

༼ ༣༥ ༽

ཞེས་བྱའོ། །འོ་ན་མིང་ཁོ་ན་གཏམ་གྱི་གཞིར་འགྱུར་བས་མ་ཁྲབ་བོ་ཞེ་ན། གཞིའི་གཞི་དང་བཅས་པ་བརྩུང་བ་
སྟེ་གཏམ་གྱི་གཞི་ནི་མིང་། མིང་གི་གཞི་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཏེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས། གཏམ་གྱི་
གཞི་ནི་ཁམས་བཙུན་གྱིས་བསྐྱུས་སོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་སྤྱིར་དོ། །ཡང་འདུས་མ་ཀྱང་མིང་
གི་ཡུལ་ཡིན་པས་གཏམ་གྱི་གཞིར་འགྱུར་མོ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ནི་དུས་གསུམ་དུ་མ་གཏོགས་པས་
དུས་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་མིང་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། གཞི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་དང་ཡུལ་ཡིན་ལ་འདུས་མ་
བྱས་པ་ནི་རྒྱ་མིན་པ་དང་གཏམ་གྱི་བརྗོད་པ་ཉུང་བའི་སྤྱིར་དང་། འདུས་བྱས་དེ་གསུམ་ལས་ལོག་པའི་སྤྱིར་
དོ། །ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་འདས་ནས་འདུས་མ་བྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ། །གལ་
ཏེ་ལམ་བདེན་སྤངས་བྱ་མིན་པས་དེ་ལྟར་མི་རུང་མོ་ཞེ་ན། ཅུ་ལས་སྐྱོལ་བ་བྱ་ཡིན་ཡང་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ན་
འདོར་བ་ལྟར། ཐར་བ་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་ལམ་ཡིན་ཡང་ལྟག་མེད་དུ་འཇུག་པ་ན་འདོར་བས་དེ་ལྟར་རུང་
དོ། །གཞི་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་གཞིའི་སྐོར་ལྟ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ནི་དེ་ནི་
གཞི་གང་ཞེག་ཐོབ་པའི་གཞི་དེ་ཉིད་ལྡན་ལོ་ཞེས་དང་། དམིགས་པ་ལ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པས་གཞི་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། ཀུན་ཏུ་སྐྱུར་བར་བྱ་བ་ལ་ནི་གཞི་གང་ཞེག་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་
ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་

༼ ༣༦ ༽

དང་ལྡན་པ་དེ་ཁོང་ཁོ་བའི་ཀུན་ཏུ་སྐྱོར་བ་དང་ཡང་ལྡན་ལོ་ཞེས་དང་། རྒྱ་ལ་ནི་གཞི་དང་བཅས་པའི་ཚོས་གང་
 ཞེན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དོ་ཞེས་དང་། ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ལ་ནི་ཞིང་གི་གཞི་དང་ཁང་པའི་གཞི་ལ་སོགས་
 བ་སྤངས་ཏེ་དེ་ལས་སྤྱིར་ལོག་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལས་འདིར་ནི་གཞིའི་དོན་རྒྱ་ཡིན་ལ། མདོ་སྤེ་བ་ནི་དོ་བོ་
 ཉིད་ལ་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་མདོ་ལས། སྤང་བོ་དང་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་བོ་དག་བསྟན་པ་དེ་ཉོན་ཅིག་
 ཅེས་སོགས་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འབྲུང་བ་སྟོན་ཏེ། སྤར་གྱི་འདུས་བྱས་དག་གི་ནང་ནས་གང་དག་ཟག་
 བཅས་སུ་བཤད་པ་དེ་དག་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་བོ་འང་ཡིན་ཏེ་འདིར་ཉེར་ལེན་ནི་ཉོན་མོངས་ཡིན་ལ་དེ་ལས་
 སྤང་བས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་སྟེ་དཔེར་ན་རྩ་སོག་གི་མེ་བཞིན་ལོ། །ཡང་ན་ཉེར་ལེན་ལ་རག་ལས་པའི་སྤྱིར་
 རྒྱལ་པོའི་མི་བཞིན་ལོ། །ཡང་ན་ཉེར་ལེན་འབྲུང་བའི་དོན་གྱིས་ཏེ་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུའི་ཤིང་བཞིན་ལོ། །དག་
 བཅོམ་པའི་སྤང་བོ་ལ་མ་ཁུབ་པའི་སྟོན་མེད་དེ། རྒྱད་གཞན་གྱི་ཆགས་སྤང་གིས་སྟོང་པའི་ཕན་གཞོན་གྱི་འགྲུར་
 བ་སྐྱེ་ཞིང་དེ་ལ་དམིགས་ནས་གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་སྐྱེ་ལ་སྟོན་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་ལོ། །ཡང་དེ་དག་ལ་
 འཐབ་བཅས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་ནི་འཐབ་མོ་ལྟར་གཞན་ལ་གཞོན་པས་འཐབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་རྒྱས་
 པའི་སྤྱིར་བཅས་པའོ། །ཡང་ན་འཐབ་པ་ཉོན་མོངས་ཡིན་ལ་དེ་དང་བཅས་པས་ཟག་བཅས་འདི་དག་ལ་འཐབ་
 བཅས་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །དེ་དག་ཉིད་ཅི་རིགས་པར་དུ་ཐབ་གསུམ་དང་

། ༡༧ །

ལྷན་ཞིང་འཕགས་པ་རྣམས་དང་མི་མ་སྐྱུན་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། དེས་འདུ་བྱེད་དོན་དམ་པར་
དུམ་པ་གཞིགས་པའི་སྤྱིར་དོ། །འདི་ལ་དུམ་ཀུན་འབྱུང་བས་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་བྱ་ལ། འདི་ཉིད་ལ་འདི་གཉེན་དུ་
འདོགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གི་འདི་གཉེན་ཅིང་ཉམས་པས་སོ། །ལྷ་བའི་དམིགས་ནས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བས་
ལྷ་གནས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་རྒྱ་མ་སྐྱུན་གྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཚུལ་དུ་རྒྱན་མ་ཆད་
པར་སྐྱེ་ཞིང་ཡང་འབྱུང་བས་སྤིད་པ་ཞེས་བྱ་བའམ་ཟག་བཅས་དེ་དག་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྤུང་
ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ལྷ་སྟེ། སྤུང་པོ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཚོས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཚོས་
གསུམ་སོ་སོའི་སྤྱོད་ན། ཚོས་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ། དེ་དག་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆོན། མིང་ཅན་གཞན་ཡང་
དེར་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སོ་སོར་བཤད་པ། གསུམ་དུ་བསྐྱེད་པ། ཁམས་མང་བར་ཐལ་བ་སྤང་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞུགས་སྤུང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཚོས་གསུམ། སྤུང་པོ་བར་པ་གསུམ་གཙོ་བོར་
བྱས་པའི་ཚོས་གསུམ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤུང་པོ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཚོས་གསུམ་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ།
གཞུགས་སྤུང་གི་དོ་བོ། དེ་ལས་སྤུང་སྟེ་གཞུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤུང་པོ་ལྷ། །ཞེས་

༼ ༣༩ ༽

གསུངས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་སྤང་དབྱེ་བ་དང་། ཚོར་བ་སོགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྐོར་ས་བཤད་པ་ནི་པན་
ཚུན་མཚན་པ་ཡིན་པས། གཟུགས་ནི་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ན་དབང་པོ་ལྟ་དང་དོན་ལྟ་དང་རྣམ་པར་རེག་གྱེད་མིན་
བ་སྟེ་བརྟུ་གཅིག་ཡིན་ལ། ཉིད་ནི་དེར་ངེས་པའི་དོན་ནོ། །གོང་མར་འགྲུང་བཞི་དང་བཙོ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་རེག་
གྲུང་འདུས་པས་འདིར་མ་སྐོས་སོ། །རིག་གྱེད་ནི་གཟུགས་སྐྱའི་ནང་དུ་འདུས་པ་ལ་དགོངས་སྟམ་སྟེ་དབྱུང་
དོ། །གཟུགས་སྤང་ནི་ཞེས་མི་སྐོས་པ་ནི་སྟེ་བ་སྐྱོར་དང་། གཟུགས་དང་དེའི་སྤང་པོ་དོན་གཅིག་པའི་ཆེད་ཡིན་
ལ། གྱེ་བཤད་ལས་རྗེས་ཡོད་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ་སྤང་པོ་བརྟགས་ཡོད་ཡིན་པའི་སྱིར་ཞེས་བཤད་
དོ། །མཚན་ཉིད་ནི་གང་ཞེ་གཞི་གཞི་ཅིང་གཞོམ་དུ་རྒྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་དོན་ཡང་གཟུགས་ནང་འཕྲད་པས་སྟེ་
མ་ལས་མི་འདྲ་བར་འགྲུང་བ་བསྐྱེད་པའི་གཞོན་པ་གྲུང་རྒྱུང་བའོ། །སྐྱོན་སྤང་བ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རྟུལ་
སྤང་བ་ལ་ཆའགས་མེད་པས་གཞོན་པ་གྲུང་མི་རྒྱུང་བའི་སྱིར་མ་བྱུང་བོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་གཅིག་གྲུང་མི་གནས་ཀྱི་
འདུས་པར་གནས་པས་འདུས་པ་འགྲུང་བ་ན་རྟུལ་སྤོང་ཡང་འགྲུང་བའི་སྱིར་གཞི་གཉེན་ཏུ་རྒྱུང་དོ། །དེའི་དོན་དུ་མ་
གྲུང་གྲུང་བ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་གྱི་སྟེ་མ་ལས་གྲུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དུས་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་ལུལ་ན་
མི་གནས་པས་མ་བྱུང་བོ་ཞེ་ན། འདས་པ་ནི་གཞི་ཅིང་གཞོམ་རྒྱུང་དུ་གྲུང་བེན་ལ་མ་འོངས་པ་འགྲུང་བར་འགྲུང་
ཞིང་། མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ཡང་དེ་

༼ ༣༤ ༽

དང་རིགས་མ་སྐྱུ་བས་གཟུགས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འབྲུང་བ་ད་ལྟར་ཁོ་ན་ཡིན་ཡང་། འདས་མ་འོངས་དང་དེའི་
རིགས་ཐམས་ཅད་བྱུང་ཤིང་དུ་འཛོགས་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས་
མ་ཁྲབ་པོ་ཞེ་ན། སློན་མེད་དེ། རྟེན་འབྲུང་བ་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་སྲིད། འོ་ན་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་ཀྱང་
གཟུགས་སུ་ཐལ་པོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཡང་ཡིད་བྱེད་སྲ་མ་
གཟུགས་མིན་ལ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་དངོས་རྒྱ་འབྲུང་བ་དང་རིག་བྱེད་གཉིས་ཀ་གཟུགས་ཡིན་པའི་སྲིད་
ལོ། །ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བ་ཡང་རིག་བྱེད་ལས་བྱུང་བ་དང་འབྲུང་བ་ཞེ་རྒྱུར་བྱས་རིགས་འབྲ་བས་གཟུགས་
སུ་བརྗོད་དོ། །བཞི་པ་ནི། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལུས་འོད་ལྟར་དྲངས་པས་གཞོན་པ་བྱུང་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། དེའི་
གཟེ་བརྗོད་ཆེ་བ་གཞན་གྱིས་ཟེལ་གྱི་མནན་པའི་སྲིད་ལོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབང་
པོ་སྲ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སློན་ལས་བཤད། དོན་སྲ་དབྱེ་བའི་སློན་ལས་བཤད། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ངོ་བོའི་སློན་ལས་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྟེན། །གཟུགས་དྲངས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས། །ཞེས་འགྲུར་
བཅོས་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་སྲ་པོ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་གཟུགས་དྲངས་པ་ནི། མིག་ལ་སོགས་པ་
དབང་པོ་སྲའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དབང་པོ་སྲུངས་པ་མ་གྲུབ་པས་མ་གྲུབ་པའི་དབང་པོས་མ་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཤེས་
བསྐྱབ་

། ༣༠ །

བར་འགྱུར་རོ་སྣམ་ན། དུལ་ལྷ་པོ་དེ་དག་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཞེས་སོགས་སྐྱུར་རོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་
འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་ཞེས་པས་དབང་པོ་གཞན་བཞེས་ལྷང་ཆེར་དྲངས་བ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་མ་ཡིན་པ་
ཐམས་ཅད་གཙོད། གཟུགས་ཞེས་པས་ཡིད་བྱེད་སྣ་མ་དང་རབ་ཏུ་དྲངས་པའི་དད་པ་གཙོད་དོ། །དྲངས་བ་ཞེས་
པ་ནི་ཚུ་དྲངས་པར་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དབང་རྟེན་དབང་པོར་འདོད་པ་གཙོད་དེ་རྒྱུད་པའི་
རྟེན་ཡིན་པས་སོ། །དེ་བཞིན་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་སྐྱུར་རོ། །འདིར་དབང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། འོག་ཏུ་
ཡུལ་ལ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་བར་དགོངས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་ལ་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་ནི་ཁ་
དོག་དང་དབྱིབས་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། རྒྱས་པར་བྱེན་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། སྡོ་སེར་དམར་དང་དཀར་བ་
དང་། །རིང་སྤང་སྣམ་རྒྱུ་མཐོ་དམན་དང་། །སྤུལ་ལེ་སྤུལ་ལེ་མིན་པ་དང་། །སྤྲིན་དང་དུ་བ་རུལ་ཁྲག་ན། །གི་བ་
མ་ཉི་མ་སྤང་སྤུན་ལོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་བཞེ་རྩ་བའི་ཁ་དོག་བར་བ་བརྒྱད་དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས། ཐ་མ་བརྒྱད་
ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་གོ། །ལྷང་གུ་སོགས་ནི་རྩ་བའི་ཁ་དོག་བཞེར་འདུས་པས་མ་བཤད་ལ། སྤྲིན་ལ་སོགས་
བའང་འདུས་ཀྱང་ལོགས་སུ་སྤོན་པ་ནི། འདི་དག་ཐག་རིང་པོ་ནས་རྩིག་པ་ལྟ་བུར་སྤང་སྤེ་བསྤེན་ནས་མི་སྤང་
བས་མི་བདེན་ནམ་སྣམ་པའི་དོགས་པ་བརྗོག་པའི་སྤིར་བསྟན་ཏོ་ཞེས་སྤྲི་ཀར་བཤད་དེ། སྤྲིན་དང་དུ་བ་རུལ་
དང་ཁྲག་རྣ་དག་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ་ཉི་

། ༣༡ །

མ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ལ་རྟོག་པ་དེ་མེད་ཀྱང་རྩིག་ངོས་ལ་སོགས་པའི་གཞི་ལས་གཞན་མིན་ནོ་སྟམ་པའི་རྟོག་པ་
བསྐྱོག་པའི་སྤྱིར་ཞེས་འཆད་དོ། རྟོག་པ་འདི་ལྟ་བུ་བསལ་བ་ལ་དོན་མེད་དོ་སྟམ་ན། ཚོས་མངོན་པ་ནི་ཚོས་
འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་དུ་ཤེས་བྱ་མ་ལུས་པ་གཏན་
ལ་འབེབས་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མ་ཞོར་བ་གོམས་པ་ལ་སྟོས་གྱི་གཅིག་མི་ཤེས་ཀྱང་མི་ཐོབ་
བས་སོ། །སྤྱི་ཐམས་ཅད་མངོན་བསྟུས་ན་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཟིན་མ་ཟིན་གཉིས་དེ་རེ་རེ་ལ་སེམས་ཅན་
དུ་སྟོན་མི་སྟོན་གཉིས་གཉིས་དེ་རེ་རེ་ལ་སྟོན་མི་སྟོན་གཉིས་དེ་བརྒྱད་དོ། །འཇིག་ཅིང་རབ་དུ་འཇིག་པས་ན་སྤྱི་
དེ་རྒྱུན་མེད་པའོ། །རོ་ནི་རྣམ་པ་བྲལ་ཡོད་དེ། །མངར་སྤྱིར་ལན་ཚུ་ཚོ་བ་དང་། །ཁ་བ་དང་ནི་བསྐྱེད་པའོ། །ནད་
སྤྱིར་བར་བྱེད་པས་ན་རོའོ། །དྲི་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། སྤྱི་དབང་པོ་དང་མ་སྐྱེན་པའི་དྲི་ཞེས་པ་དང་། མི་མ་སྐྱེན་པའི་
མི་ཞེས་པ་དང་། དེ་གཉིས་འགས་རྒྱུང་བའི་མཉམ་པ་དང་། འགས་ཆེ་བའི་མི་མཉམ་པའོ། །རྗེ་སྤྱོད་སྤྱི་སྤྱི་བས་ན་
དྲིའོ། །རེག་བྱ་ནི་བཅུ་གཅིག་སྟེ། རྒྱུ་ལེ་བདག་ཉིད་འབྱུང་བ་བཞི། འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་འཇམ་རྩལ་སྤྱི་ཡང་
གང་བཤེས་སྐྱོམ་བདུན་ནོ། །རེག་པར་བྱ་བས་ན་རེག་བྱའོ། །འོ་ན་ཁ་དོག་ཀྱང་རེག་བྱར་ཐལ། རེག་པར་བྱ་བ་
ཡིན་ཏེ། མེ་རྟོག་གི་ཁ་དོག་ལ་རེག་པས་ཉམས་པར་སྤང་བའི་སྤྱིར་

། ༣༩ །

ཞེན། རྟེན་འབྱུང་བ་ལ་རེག་པ་ན་རྟེན་ཉམས་པས་ཁ་དོག་ཉམས་པ་ཡིན་གྱི་ཁ་དོག་ལ་རེག་པ་མིན་ནོ། །རོ་ནི་
དེའི་འོག་ཏུ་བཤུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཡང་གངས་མང་པའི་སྲིར་སྲར་སློམ་ལ། རེག་བྱ་སྤྲིའི་གོང་དུ་སློམ་ན་གོང་
འོག་ཏུ་ཅང་འབྲུགས་པར་འགྱུར་བས་མིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་དངོས་དང་། ཞར་ལ་རྒྱ་འབྱུང་བ་བཤུག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱི་གཞུང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ངོ་བོ་ནི། བརྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཏེ་ཐོགས་
བཅས་བརྟུ་དང་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་སེལ་ལོ། །དེ་ཡང་མིག་གི་ཡུལ་དུ་བརྟན་དུ་མེད་ཅིང་གོ་ས་ནོན་པའི་མཐུ་
མེད་པས་རང་གནས་སུ་གཟུགས་ཅན་གཞན་འབྱུང་བའི་གོགས་མི་བྱེད་པའི་སྲིར་རོ། །སྤྲོད་ན་ནི་རེག་བྱེད་
ལྟར་རང་གི་ཀུན་སློང་གཞན་ལ་རེག་པར་མི་བྱེད་པས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །འདི་ནི་རང་གི་ཀུན་སློང་མ་
གཡེངས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པ་ལྟར་གཡེངས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་དགོ་སློང་ཞེ་
སྤང་སྤྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ན་སོ་སོར་ཐར་པའི་སློམ་པ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་
སྐབས་ན་ཡོད་པ་ལྟར་སེམས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་དེ། སློམས་འཇུག་གཉིས་ལ་གནས་པ་ན་ཡོད་པའི་
སྲིར་རོ། །གནས་སྐབས་འདི་གཉིས་ལ་མི་དགོ་བའི་རེག་བྱེད་མིན་པ་ནི་མེད་དེ་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་
བའི་སྲིར། དགོ་བའི་རེག་བྱེད་མིན་པ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སློམ་པ་ཡང་གནས་སྐབས་འདི་གཉིས་ལ་
མེད་དེ་དེ་གཉིས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཡིན་པའི་སྲིར།

{ 33 }

དེས་ན་སེམས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་ཡོད་པ་ནི་བར་མ་དགོ་བ་དང་སོ་ཐར་གྱི་བསྐྱུས་པའི་རིག་བྱེད་མིན་
པའོ། །འདི་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཉེན་གཟུགས་སུ་ཡོད་པའི་སྲིད། འོ་ན་མིག་གིས་རྣམ་
ཤེས་སོགས་ཀྱང་གཟུགས་སུ་ཐལ་ཞེ་ན། བརྟེན་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ་དབང་པོ་ནི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་སྐྱོ་ཙམ་ཡིན་ལ་
དབྱེར་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པ་མིན། རིག་བྱེད་མིན་པ་ནི་ཉེན་འགྲུང་བ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་འཇུག་པའི་
སྲིད། འདི་ནི་འགྲུང་བ་རྒྱུར་བྱས་པའི་དོན་ཏེ། འགྲུང་བས་འགྲུང་འགྲུང་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱེད་རྒྱུའི་སྐོ་ནས་པན་
འདོགས་ཚུལ་ལྟ་བུར་བར་བཤད་པས་སོ། །གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི་རང་གི་ཀུན་
སྤོང་གཞན་དུ་གཡེངས་པ་སྟེ་གཞན་ལ་གནས་པའི་ཆེ་ཡང་ཡོད་ལ། སེམས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་
གནས་པའི་ཆེ་ཡོད་དོ། །ཡང་ཞེས་པ་ནི་མ་གཡེངས་པ་དང་སེམས་བཅས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡོད་པར་མ་ཟད་
ཅེས་པའོ། །དོ་བོའི་བྱེད་པར་ནི་དགོ་མི་དགོ་གང་རུང་དུ་ངེས་ཏེ། སེམས་ལྷུང་མ་བསྟན་ནི་མཐུ་ཚུང་བས་ཀུན་
སྤོང་མི་རུས་པའི་སྲིད། རྒྱན་གྱི་བྱེད་པར་ནི་དགོ་མི་དགོ་གང་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱན་དང་ལྷན་པའོ། །ཐོབ་
པའི་རྒྱན་ལ་ཡང་དེ་དག་ཡོད་པ་བསལ་བའི་སྲིད་འགྲུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཉེན་གནས་ཉོན་འཕེལ་བའི་
ཚུལ་གྱིས་རྒྱུར་བྱས་པ་སྟེ་བྱེད་པར་བྱུག་ལྷན་དེ་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པར་བརྗོད་དོ་ཞེས་པ་ནི་སྐོབ་དཔོན་
གྱི་ཆོག་ཡིན་པར།

{ ༣༥ }

སྒྲོན་པ་ལོ། །དེ་ཡང་ཁྱད་པར་དང་པོས་རྒྱལ་པོ་སྤྲུལ་ལྟར་ན་རིག་བྱེད་ཅམ་དང་། གང་སྤེལ་ལྟར་ན་ལྷུས་ཀྱི་རིག་
བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད། གཉིས་པས་སེམས་སེམས་བྱུང་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད། གསུམ་པས་སེམས་དང་
འགལ་བ་མེད་པར་བསྟན། བཞི་པས་མིག་ལ་སོགས་བ་སེལ། ལྷ་པས་རིག་བྱེད་ཅམ་མམ་ངག་གི་རིག་བྱེད་
ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་དོ། །སློབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ནི། འདི་ལ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་རྒྱན་མ་ཡིན་པས་མ་ཚང་བ་
དང་། རྒྱན་རྣམས་སྤྱི་མེད་ཅིང་བསྟན་བཅོས་སྤྱི་རྣམས་སྤྱི་བཤའ་བ་དང་འགལ་བ་དང་། གཡེངས་བ་དང་སེམས་
མེད་ཀྱི་རྗེས་སྤྱི་འབྲེལ་བ་མཉམ་གཞག་ལ་མེད་པས་ཉམས་བ་དང་། མ་གཡེངས་སེམས་བཅས་ལ་ཡོད་སྟམ་ན་
དེ་མིན་བ་དགེ་མི་དགེའི་རིག་བྱེད་ཀྱང་དེ་ཉིད་དུ་ཐལ་བ་དང་། གཡེངས་པས་སེམས་བཅས་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་
བས་ཡང་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ལྷན་པར་བརྗོད་པ་དང་། བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ཞེས་ཁྱད་པར་དུ་བྱ་བ་ཁྱད་
པར་དུ་མ་བྱས་པའོ། །ཞེས་སྤྱི་བྱུང་ནས། རང་ལྷན་པའི། བྱས་བ་དང་ཡང་མི་འབྲེལ་བའི། །སེམས་བའང་
སེམས་མེད་པ་ལ་གང་། །ལྷང་བསྟན་ཐོགས་བ་མེད་པའི་གཟུགས། །དེ་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་བརྗོད། །ཅེས་
སོ། །མི་འཐད་དེ། དེ་དག་ཚོགས་བ་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་ཡན་གང་གྱིས་མ་ཁྱབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་བ་ལ། དབྱེ་
བ། བྱེད་ལས། མཚན་ཉིད། འབྱུང་བ་དང་ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

། ༣༥ །

འབྲུང་བ་ཆེ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ། །ཞེས་དང་། རེག་བྱ་བ་ཅུ་གཅིག་ཅེས་པའི་འབྲུང་བ་དག་ནི་གང་ཞེ་ན། དབྱེ་ན་
བཞི་སྟེ། ས་ཁམས་དང་ཚུ་དང་མི་དང་རྒྱུང་ཁམས་རྣམས་ཉེ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མ་རྒྱུང་མ་རྒྱུང་བའམ་འབྲས་
བྱའི་གཟུགས་རྣམས་རང་གི་རྣམ་པར་འབྲུང་བར་བྱེད་པས་འབྲུང་བ་དང་། རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་འབྲས་བྱའི་
གཟུགས་འཛིན་པས་ཁམས་སོ། །འབྲས་བྱའི་རྒྱུར་ཆེ་བའམ་རང་གི་བྱ་བ་ལ་ཤས་ཆེ་བས་ཆེན་པོ་ལོ། །གོང་མ་
བས་ཡོད་པ་རྒྱ་ཆེ། བཏེན་པ་གཏོས་ཆེ། གནས་པ་ཐ་གྲུ་ཆེ་བས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐུན་མོང་གི་
བྱེད་ལས་ལྟ་ཡིན་ལ། ཐུན་མོང་མིན་པ་ནི་སས་འབྲས་བྱའི་གཟུགས་ཐུར་དུ་མི་ལྟུང་བར་འཛིན་པ་དང་།
སོགས་པ་ཚུ་མི་འབྲེས་པར་སྐྱས་པ་དང་། མེས་མི་རུལ་བར་སྒྲིན་པ་དང་། རྒྱུང་གིས་གོང་ནས་གོང་དུ་རྒྱས་
པར་བྱེད་པ་དག་ལས་སྲུ་བྱུ་བོ། །གསུམ་པ་ནི། རིམ་བཞིན། སྲ་བ་དང་། ག་ཤེར་བ་དང་། རྩོ་བ་དང་། གཡོ་བ་
རྣམས་ཉེ། ཉིད་ཅེས་པ་ནི་རྩོ་བ་ཁོ་ན་རྩོ་བ་ཉིད་ཅེས་པ་དངོས་པོའི་རྒྱུན་བྱས་པའོ། །གཡོ་བ་ནི་རྒྱུན་ལྷུང་གཞན་
དང་གཞན་དུ་བསྐྱེད་པའོ། །བཞི་པ་ནི། གསུང་རབ་ལས་ས་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སའི་ཁམས་ཞེས་ཀྱང་བཤད་
ན་དེ་ཉིད་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཛིག་ཉེན་གྱི་ནི་ཐ་སྐྱད་དུ་ས་སེར་པོ་དང་བྱུ་བཞི་ཞེས་ཁ་དོག་དང་
དབྱེ་བས་ལ་ས་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་། བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་སྲ་བའི་རེག་བྱ་ལ་སའི་ཁམས་སྲུ

། ༣༦ །

འདོད་བས་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །དེར་མ་ཟད་ཚུ་དགའ་བོ་དང་རླུ་མ་བོ། མེ་དམར་བོ་དང་གྲུ་གསུམ་སོགས་ཚུ་
མེ་ཡང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་བརྗོད་དོ། །རླུང་ཚོགས་ནི་འཛིག་ཉེན་བས་ཀྱང་ཁམས་ཉིད་ལ་བརྗོད་པ་ཡིན་
བས་མ་སྟན་པའམ་ས་དེ་དང་འབྲ་བར་རླུང་སྟོན་བོ་དང་རླུ་མ་བོ་ཞེས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་རླུང་དུ་འདོད་བས་
བསྟན་བཅོས་དང་མི་མ་སྟན་པ་ཡང་ཡིན་འོ། །ལེ་སྟོན་ན་ལེ། གཞན་ལའང་མ་སྟན་པར་འཆད་རིགས་ཉེ་མིག་གི་
མ་མཐོང་བར་སྣ་བ་ས་དང་གཤེར་བ་ཚུ་དང་བོ་བ་མེ་སྟོན་པའི་སྲིར་ཞེས་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་
ལུང་གི་ངོ་བོར་བསྟན་པའི་དབང་བོ་སྣ་དང་དོན་སྣ་ཤི་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་པར་གཞག་པ་ན་གཟུགས་
ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་ནི། ཁམས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ན་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུར་འདོད་དོ། །ཁོ་ནས་
རིག་བྱེད་མིན་པ་གཅད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་ལུང་ཤོ་བར་བ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ། དེ་གསུམ་ཚོས་གཞན་དང་བཅས་ཉེ་
ཚོས་གྱི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞག་པའོ། །དང་བོ་ནི། །ཚོར་བ་ནི་རང་སྟོབས་གྱི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་སྲོང་
བའོ། །འོ་ན་ཤེས་པ་གཞན་ལ་སྲོང་བ་མེད་ན་བེམས་བོར་འགྱུར་ཞིང་ཡོད་ན་ཚོར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རང་
སྟོབས་གྱིས་སྲོང་བ་མེད་ལ་གཞན་སྟོབས་གྱིས་ཡོད་པས་སྐྱོན་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་ལོ། །དབྱེ་ན་ངོ་བོའི་སྟོན་ས་
བདེ་སོགས་གསུམ་ཡིན་ལ། ཉེན་གྱི་སྟོན་ས་དུག་གོ། །འདུ་ཤེས་ནི་ཡུལ་གྱི་སྟུན་མོང་མིན་པའི་མཚན་མར་ཉེ་སྟེ་
རིས་སོ་སོར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་

། ༣༥ །

དོ། །དབྱེ་ན་སྒོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དོན་དང་། །འདི་ནི་སྐྱེས་པའོ་འདི་ནི་བྱུང་མེད་དོ་ཞེས་སོགས་ཐ་སྙད་ལ་
མཚན་མར་འཛིན་པ་གཉིས་དང་། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་དུག་གོ། །འདུ་བྱེད་ནི་ལྷུང་པོ་གཞན་བཞི་ལས་རྗེས་གཞན་
པའི་འདུས་བྱས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱུར་དང་པོས་གཞན་བཞི་དང་གཉིས་པས་འདུས་མ་བྱས་སེལ་ལོ། །དབྱེ་བ་ལ་
བསྐྱེན་མཚུངས་ལྡན་དང་མི་ལྡན་འདུ་བྱེད་གཉིས་སོ། །རྒྱས་པ་ནི། །སེམས་རྒྱུང་བདུན་ཅུ་ཅུ་གསུམ་དང་མི་
ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་དངོས་བཅུ་བཞི་ཆ་མ་སྟན་དང་བཅས་པ་དང་། གནས་བཅུ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་
བདུན་བརྒྱ་ཡང་ཁས་ལེན་ནོ། །མདོ་ལས་སེམས་པའི་ཚོགས་དུག་ཅེས་བཤད་པ་ནི་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་
པས་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་ལ་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱང་དེ་དག་གི་གནས་སྐབས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པས་འདུ་བྱེད་དུ་
འཛོག་གོ། །དེ་ལྟར་མིན་ན་སེམས་རྒྱུང་གཞན་དང་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ལྷུང་པོར་མ་འདུས་པས་དུམ་དང་ཀུན་
འབྱུང་དུ་མི་འབྱུང་བས་ཤེས་བྱ་དང་སྤང་བྱ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཚོས་གཅིག་མི་ཤེས་ཤིང་
ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། །ལྷུང་པོ་བར་པ་དེ་གསུམ་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་
དང་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་པོ་རྣམས་དང་བཅས་པ་ཚོས་བདུན་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ན་
ཚོས་ཀྱི་མཆེད་དང་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ལྷུང་པོའི་ངོ་བོ། དེ་ལས་རྒྱུང་

། ༣༥ །

སྒྲུ་སེམས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆེད་དང་ཁམས་སྲུ་བཞག་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་ཤེས་ནི་རང་སྟོབས་ཀྱི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཅམ་
སོ་སོར་རྣམ་བར་རིག་བའོ། །དེ་ཡང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ནས་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ཚོས་ཀྱི་བར་
དུའོ། །རང་སྟོབས་དང་རིག་བ་ཞེས་བས་སེམས་བྱུང་དང་གཞི་གཞན་གསུམ་སེལ་འོ། །དབྱེ་བ་ཚོགས་ལྷན་
གོ། །གཉིས་བ་ནི། རྣམ་ཤེས་ལྷན་པོ་དེ་སྒྲུ་མཆེད་རྣམ་བར་གཞག་བ་ན་ཡིད་ཀྱི་སྒྲུ་མཆེད་ཀྱང་དེ་ཡིན་ལ། དེར་
མ་ཟད་ཁམས་རྣམ་བར་གཞག་བ་ན་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དག་ཏུ་འང་འདོད་བ་ཡིན་ཏེ། བདུན་པོ་གང་ཞེ་ན་
མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་བར་ཤེས་བའི་བར་ལྷན་དང་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་སོ། །རྣམ་ཤེས་ལྷན་གི་སྟོན་བ་སྒྲུ་མཆེད་དུ་
མི་འཆད་བ་ནི་དེ་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ་སྒྲུ་མཆེད་རྒྱ་ཡིན་བས་སོ། །འོ་ན་རྣམ་ཤེས་ལྷན་རྣམ་ཤེས་སོ་སོ་རྣམ་རིག་
ལ། །ཞེས་བས་གོ་ན། ཡིད་གང་ཞེ་ན། ཚོགས་ལྷན་ལས་རྗེས་གཞན་བ་ནི་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལྷན་པོ་གང་ཡང་
བྱུང་བར་ད་ལྟ་བུ་ལ་སྟོན་ནས་སྐད་ཅིག་གང་གིས་ཀྱང་བར་མ་ཚོད་བའི་འདས་མ་ཐག་བའི་རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་
བ་དེ་ཡིད་ཡིན་ཏེ་རྣམ་ཤེས་སྤྱི་མཐུན་ཉེན་བྱེད་བས་སོ། །དབྱེ་བ་ཚོམ་བའི་སེམས་ཐ་མས་རྒྱན་མ་ཚང་བས་དངོས་
སྲུ་སྤྱི་མཐུན་ཉེན་མི་བྱེད་ཀྱང་ངོ་བོར་ཉེན་ཉིད་དུ་གནས་བས་ཡིད་དོ། །དེ་ཡང་ལྷན་པོ་ཞེས་བས་རྣམ་ཤེས་ལྷན་ག་
ལ་ཡོད་བར་བསྟན། འདས་བ་ཞེས་བས་རྣམ་ཤེས་ད་ལྟར་བ་དང་ཁྱད་བར་འབྱེད་བ་སྟེ། ད་ལྟ་བུ་ལ་རྣམ་ཤེས་
དང་འདས་བ་ལ

། ༣༩ །

ཡིད་དབང་དུ་བསྟོན་ཏེ། །འདས་མ་ཐག་པ་ཞེས་བས་འདས་མ་ཐག་པ་ཡིད་ཡིན་གྱི་འདས་ནས་རིང་སོར་ལོན་པ་
ཡིད་མ་ཡིན་པར་སྟོན་ཏེ། །འོ་ན་རྣམ་ཤེས་རྒྱལ་དང་ཡིད་གཅིག་གིས་གཅིག་བསྐྱུས་བས་ཡིད་སྟོས་ན་ཁམས་
བཅུ་གཉིས་དང་། རྣམ་ཤེས་སྟོས་ན་བཅུ་བདུན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྤྱི་མ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ཉེས་པ་མེད་དེ་རྣམ་ཤེས་
ལྗེ་རྟེན་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་པ་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་སྡེ་པ་གཞན་ཉོན་ཡིད་དང་སྤྱིང་གི་དངོས་
སོར་འདོད་ཀྱང་འདི་བས་མི་འདོད་ཅིང་རྟེན་གཞན་མེད་ལ། རྟེན་མེད་པར་སྐྱེ་མི་སྤྱིང་ཅིང་རྒྱལ་སོ་འདས་མ་ཐག་
པའི་ཡིད་རྟེན་དུ་རུང་བས་དེའི་རྟེན་ནི་ཡོད་པར་རབ་ཏུ་བསྐྱུབ་པའི་སྤྱིར་དུ་ཡིད་གྱི་ཁམས་ཀྱང་ལོགས་སུ་
བགྱངས་པས་རྟེན་དབང་སོ་དང་བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་དང་དམིགས་པ་ཡུལ་ཏེ་ཁམས་ནི་རྒྱལ་གསུམ་བཅོ་བརྒྱད་
དག་ཏུ་འདོད་དོ། །དེ་མཚུངས་ཐམས་ཅད་དངོས་སུ་རྟེན་དང་ཡུལ་མིན་ཡང་དེའི་རིགས་ཡིན་པས་ཁམས་སུ་
འདོད་ལ། ཡིད་ལོགས་སུ་སྟོན་པའི་རྒྱ་ནི་རྒྱལ་པའི་རྟེན་གྱི་སྤྱིར་ཡིན་མོད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལྗེ་རྟེན་ཡང་བྱེད་
དོ། །མིག་གིས་ཡུལ་གཟུགས་ཡིན་པ་ལྟར་ཡིད་གྱི་ཡུལ་ཚོས་སུ་ངེས་སམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། མདོ་ལས། ཚོས་ནི་
སྤྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་དེ་བཅུ་གཅིག་གིས་མ་བསྐྱུས་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གནས་བཟོན་བཅུན་པ་ན་རེ་ངེས་པ་ཡིན་
ཞེས་བེད་རོ། །རྣམ་ཤེས་གྱི་ཁམས་རྒྱལ་རྟེན་བཞིས་སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱ་དང་དེ་མ་ཐག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་
མི་སྟོན་པ་ཅི་ཞེ་ན། རྒྱའི་རྟེན་ནི་བྱེ་

༡༥༡

སྐྱེས་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལ་འདོད་པ་ལས། སྐྱེས་མཉམ་ཀུན་འགོ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱུས་སེམས་རིགས་འབྲ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་
 རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེས་ལ་བྱུང་བ་ཞེས་ལ་མ་བྱུང་ཅིང་བྱུང་བ་ལ་ཡང་འདི་འདིའི་རྒྱུ་ཁོ་ན་ཞེས་སོ་སོར་ངེས་པ་མེད་
 བས་མི་བཞག་ལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གྲོགས་དེ་དག་བྱུང་བར་དུ་བྱས་ཀྱི་གྲོགས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་བྱུང་བར་དུ་མ་བྱས་
 བས་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་མི་བཞག་གོ། མདོ་སྡེ་བས་དབང་པོ་དང་
 བཅས་པའི་ལུས་དང་སེམས་ལ་རྣམ་ཤེས་རྒྱུ་གི་ས་བོན་ཡོད་པ་ལ་འདོད་ལ། དེ་ནི་རྣམ་ཤེས་རྒྱུ་གི་བསྟན་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་གོ་བ་འགྱུར་གྱི་འབྲས་བུ་རྒྱུ་མ་བསྟན་ན་དེའི་རྒྱུས་པའམ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བས་སོ། །སེམས་
 ཅམ་བས་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྤྲིང་གི་ས་བོན་ལ་འདོད་དེ་སྲར་བཞིན་ལོ། །དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ནི་ཤེས་པ་སྣ་མ་སྡེ་
 ཚོགས་རྒྱུ་གའི་རྒྱུ་དུ་རྒྱུ་ག་འགོ་བ་སྤིད་དེ། སོ་སོར་མ་ངེས་པས་མི་བཞག་གོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་
 ལྷོག་པ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལོགས་སུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་རྗེས་ནི་བཞག་པ་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་གསུམ་དུ་
 བསྐྱུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྤང་བོ་སྣམ་འདུས་བྱས་དང་། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ན་དེ་བས་
 གྲང་མདོར་བསྐྱུས་པ་དག་གིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན་ཡོད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་བོ་དང་།
 ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཚོས་ཀྱི་ཁམས་གཅིག་སྡེ་གསུམ་གྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ཏེ་དང་

༩༩༽

སོས་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་མཚེད་དང་ཁམས་བརྟུན་བརྟུན་དང་རིག་བྱེད་མིན་པར་བསྐྱུས། གཉིས་པས་རྣམ་ཤེས་
གྱི་སྤང་སོ་དང་སེམས་གྱི་ཁམས་བདུན་བསྐྱུས། གསུམ་པས་སྤང་སོ་བར་པ་གསུམ་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
དང་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་མཚེད་བསྐྱུས་པའི་སྤྱིར་རྟོ། །ཅི་བསྐྱུ་བ་དེ་དག་བྱས་པས་མི་རྟོག་པ་ལྟར་རང་གི་རང་བསྐྱུས་
པའི་མཚན་ཉིད་པའམ། སངས་རྒྱས་གྱིས་བསྐྱུ་དངོས་བཞེས་འཁོར་རྣམ་བཞེ་ལྟར་གཞན་གྱིས་གཞན་བསྐྱུས་
པའི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱད་བྱེད་དེ་རྣམས་གྱིས་བསྐྱུ་བྱ་དེ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་
བསྐྱུས་སྟེ། བསྐྱུ་བྱ་རྣམས་སྤྱད་བྱེད་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིན་གྱི་སྤྱད་བྱེད་ལས་གཞན་གྱི་དངོས་སོའམ་མཚན་ཉིད་
དང་མི་ལྡན་པའི་སྤྱིར་རྟོ། །གསུམ་པ་ཁམས་མང་བར་ཐལ་བ་སྤང་བ་ལ། མིག་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ལ་གཉིས་
གཉིས་ཡོད་པས་ཁམས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་མོད་གྱི། འོན་
ཀྱང་ཁམས་ནི་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཡང་གཟུགས་སོགས་འཛིན་པ་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་གཟུགས་དྲངས་
བར་རིག་འདྲ་བ་སྟེ་མཚན་ཉིད་གཅིག་པའི་སྤྱིར་དང་། སྤྱོད་ལུལ་གཟུགས་སུ་འདྲ་བའི་སྤྱིར་དང་། བརྟེན་པ་
གཟུགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རིགས་གཅིག་བསྐྱེད་པར་འདྲ་བའི་སྤྱིར་རྟོ། །འོ་ན་ཅིའི་སྤྱིར་གཉིས་
གཉིས་འགྱུར་ཞེ་ན། གཅིག་ཏུ་བྱུང་ན་ཤིན་ཏུ་མི་མཛེས་པས་རྟེན་མཛེས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དུ་གཉིས་གཉིས་

༼༤༽

བྱུང་ངོ། །གང་མངོས་པ་འབྱུང་ན་མི་མངོས་པ་རྒྱན་ཆད་དུ་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། རྒྱ་མེད་པ་ཅན་མིན་ཏེ་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཉེན་གཉིས་ལ་མངོས་པའི་ང་རྒྱལ་བྱེད་པས་དེས་འདོད་པའི་དབང་གིས་ལས་
བསགས་པའི་སྲིད་གྲུབ་ཅིང་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ནི་བདག་སོའི་སྲིད་ཏེ་རྣམ་ཤེས་གསལ་
སོའི་བདག་སོ་བྱེད་པའོ་ཞེས་ཟེར་ལ། རྗེ་ཀ་ལས་དེ་ནི་རྒྱ་ཆེན་སོ་གཅིག་གྲུབ་ཀྱང་འབྲུབ་སྟེ། རྗེ་བཤད་ལས་ཁ་
ཅིག་ནི་མངོས་བྱའི་སྲིད་ཟེར་ངོ། །གཞན་དག་ན་དེ་གསལ་བའི་སྲིད་ཞེས་ཟེར་ངོ། །གཉིས་པ་ཚོས་གསུམ་སོ་
སོའི་སྐྱོད་ནི། འབྲས་བུ་སྤང་སོ་སྟར་དུ་དུ་མ་སྤངས་པས་ན་སྤང་སོ་སྟེ། མདོ་ལས། གཟུགས་གང་ཡིན་པ་ཅི་
ཡང་རུང་སྟེ། འདས་པའམ། མ་འོངས་པའམ། ད་ལྟར་བྱུང་བའམ། ཉང་གིའམ། སྲིད་འམ། རགས་པའམ། སྤ་
བའམ། ངན་པའམ། གྲུ་ལོ་མ་པའམ། ཐག་རིང་བའམ། ཉེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ཏེ་
གཟུགས་ཀྱི་སྤང་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་གངས་སུ་འགྲོའོ་ཞེས་པ་ནས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་
སོ། །དེ་ལ་དུས་ཀྱི་སློན་ནས་དང་སོ་གསུམ། རྒྱད་ཀྱི་སློན་ནས་སྲི་ནང་གཉིས། རྣམ་པའི་སློན་ནས་སྤ་རགས་གཉིས།
བཟང་ངན་གྱི་སློན་ནས་ངན་པ་དང་གྲུ་ལོ་མ་པ་གཉིས། དུལ་གྱི་སློན་ནས་ཉེ་རིང་གཉིས་སོ། །ཚོར་སོགས་པལ་ཆེར་
འདྲ་ལ་བྱུང་བར་ནི་སྤ་རགས་ནི་ཡིད་དང་དབང་སོ་སྤ་ལ་བཞེན་པའམ་ས་ལ་

{ ༤༣ }

སྒྲིལ་བའོ། །སེམས་ཅམ་པ་ནི་ས་རུ་རྣམ་པ་འགོ་བ་ཡུལ་གྱི་བསྐྱུས་པར་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་གྲེ་སྐྱེ་ནི་གཟུགས་རེ་
རེ་ཡང་སྤང་སྤོང་འདོད་པས་སྤང་སོ་རྣམས་ཡོད་དུ་འདོད། སྒྲོབ་དཔོན་ནི་གཅིག་ཤུ་ལ་སྤངས་པའི་དོན་མེད་པས་
སྤང་སོའི་དོན་མི་གནས་ཤིང་། མདོ་ལས། གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་ཞེས་པ་དང་ཡང་འགལ་བས་སྤང་སོ་བཏགས་
ཡོད་དུ་བཞེད་དོ། །གྲེ་བྲག་ཟག་བཅས་ལ་བྱ་བའི་ཁྱུང་ཁྱེར་བའམ། དུཤམ་ཡོངས་སུ་རྒྱས་པའམ་ཡོངས་སུ་ཚད་
པའི་དོན་གྱིས་སྤང་སོ་ཞེས་པའམ་ཡོད་དོ། །དབང་སོ་དང་ཡུལ་རྣམས་བདག་སོ་དང་དམིགས་རྒྱུན་གྱི་ཚུལ་
གྱིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་ཞིང་མཆེད་པའི་སྒྲོ་འབྲེད་པའི་དོན་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད་དོ། །གྲེ་བྲག་ཏུ་མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་
ནི་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བའི་སྒྲོར་གྱུར་པའི་བདག་རྒྱུན་ཐུན་མོངས་མིན་པའི་རིགས་ཞེས་བྱ་ལ་ལུས་
གྱི་བར་དུ་དེ་བཞིན་འོ། །གཟུགས་ནི་དམིགས་རྒྱུན་གྱི་ཚུལ་གྱི་མིག་ཤེས་སྐྱེ་བའི་སྒྲོར་གྱུར་པའི་རིགས་ཏེ་རེག་
བྱའི་བར་དུ་འོ། །ཚོས་ནི་དམིགས་རྒྱུན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ཡིད་ཤེས་སྐྱེ་བའི་སྒྲོར་གྱུར་པ་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཅིག་གིས་
མ་བསྐྱུས་པའོ། །འོ་ན་འདུས་མ་བྱས་སྐྱེ་མཆེད་མིན་པར་ཐལ་ཞེ་ན། དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་ཤེས་མཆེད་
པར་བྱེད་དོ། །རིགས་ཀྱི་དོན་གྱིས་ན་ཁམས་རྣམས་ཡིན་ཏེ་འབྲུང་གནས་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་
སོ། །རིགས་ཀྱི་དོན་འབྲུང་གནས་ལ་འདོད་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་རང་གི་རིགས་འདྲ་

།།

སྤྱི་མའི་འབྲུང་ཁྲུངས་སྤྱི་བྱུང་པས་ཁམས་ཉེ་དེ་དག་གི་རིགས་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་ལ་འདོད་ན་བཅོ་བརྒྱད་པོ་
 ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཛིན་པས་ཁམས་སོ། །གསུམ་པ་ཚོས་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། ཅི་
 སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ངོ་བོ་གཅིག་བཞིན་དུ་གསུམ་རྩོམ་པར་མཛད་ཅེ་ན། སྤྱི་བྱུང་གི་ལྷོ་བུ་ལ་
 བཏེན་ནས་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཉེ། འདི་ལྟར་གསུང་བའི་ཁམས་ལ་སྤྱི་བྱུང་གི་
 རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་ལ་དེ་བསལ་བའི་སྤྱིར་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་བསྟན་ཉེ། དེ་ལ་སེམས་བྱུང་ལ་རིལ་པོ་
 ཏྲག་པ་གཅིག་སྤྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྤྱི་བྱུང་གི་ལྷོ་བུ་ལ་སྤྱི་བྱུང་གི་སེམས་བྱུང་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་
 དང་འདུ་བྱེད་ཐ་དད་པའི་སྤྱིར་དེ་ནི་རིལ་པོ་མིན་གྱིས་ཚོས་ཅམ་མོ་ཞེས་གོ་ནས་སྤྱི་བྱུང་གི་དེ་བསྐྱོག་ཅིང་བདག་
 མེད་པ་ལ་སྤྱིར་བཏུང་། ཡང་ན་བདག་རིལ་པོ་འདི་ངོ་བོ་ཚོར་བ་པོ་དང་འདུ་ཤེས་པ་པོ་དང་སེམས་པ་པོར་སྤྱི་བྱུང་
 བ་ལ་སྤང་པོ་བསྟན་པས་སེམས་བྱུང་དེ་དག་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ཅམ་ལ་ཚོར་བ་པོ་ལ་སོགས་པ་བཏྲགས་པར་གོ་
 བས་སྤྱི་བྱུང་གི་སེམས་ལོ། །ཁ་ཅིག་གཟུགས་ལ་རིལ་པོ་འདི་བདག་ཏུ་སྤྱི་བྱུང་གི་ལྷོ་བུ་ལ་སྤྱི་བྱུང་གི་སེམས་ལོ།
 སོགས་མང་པོར་གོ་ནས་སྤྱི་བྱུང་གི་བསྐྱོག་ལ། ཁ་ཅིག་གཟུགས་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་རིལ་པོ་འདི་བདག་ཏུ་སྤྱི་བྱུང་
 བ་ལ་ཁམས་བསྟན་པས་མིག་སོགས་བཅུ་དང་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་གོ་ནས་སྤྱི་བྱུང་གི་སེམས་ལོ། །ཡང་
 གསུང་བུ་དག་ལ་དབང་པོ་

༡༥༥༽

གསུམ་ཡོད་དེ། དབང་པོ་རྣམ་པོ་མགོ་སློམ་པས་གོ་བ་ལ་ཕྱང་པོ་ཅམ་བསྟན་པས་དབང་པོ་རྣེ་བའི་སྤྱིར་སྤྱི་
མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡང་རྟོགས་པར་བྱས་ཏེ། མདོ་ལས། དག་སློང་སློང་མིན་པ་དེ་སློང་གིས་སྤང་བར་
བྱའོ། །གསོལ་བ་སློབ་པར་ཚུད་དོ། །དག་སློང་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་བཤད་པ་འདིའི་དོན་ཇི་ལྟར་ཤེས། བཅུན་བ་
གཟུགས་ནི་བདག་མ་ལགས་ཏེ་ཚོས་དེ་ནི་བདག་གིས་སྤང་བར་བབྱའོ་ཞེས་སོ། །དབང་པོ་འབྲིང་པོ་རྣམ་པར་
སློམ་ན་གོ་ལ་བསྐྱུས་པས་མི་གོ་ཞེང་རྒྱས་པར་མི་དགོས་པས་སྤྱི་མཆེད་བསྟན་ལ། དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་ཚིག་ལྟར་
ལེན་པ་ལ་རྣམ་པར་སྤྱེ་སྟེ་མ་བསྟན་ན་རང་གི་སློམ་དབྱེ་བ་མི་རྟོགས་པས་ཁམས་བསྟན་ཏོ། །ཡང་གཏུལ་བྱ་དག་
ལ་འདོད་པ་གསུམ་སྟེ། སློན་གོམས་པའི་སྤྱོད་བའམ་ཞི་གནས་དང་གཉིས་ཀ་ཆ་མཉམ་པ་དང་ལྷག་མཐོང་སྤྱད་
བས་བསྐྱུས་པ་དང་འབྲིང་དང་རྒྱས་པར་འདོད་དེ། དག་སློང་ཞིག་གིས་བདག་ལ་མདོར་བསྐྱུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་
ཚོས་བཤད་དུ་གསོལ་ཞེས་པ་སྟེ། དེས་ན་འདོད་པ་དང་མ་སྐྱུན་པར་གསུམ་བསྟན་ཏེ། མི་མ་སྐྱུན་ན་བསྟན་
པ་མི་འཇུག་པས་སོ། །བཞི་པ་དེ་དག་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བཞི་སྟེ། སེམས་བྱང་ལས་ཚོར་འདུ་ཕྱང་པོ་
ལོགས་སུ་སློན་པའི་རྒྱ་མཚན། འདུས་མ་བྱས་ཕྱང་པོར་མི་འདོག་པའི་རྒྱ་མཚན། ཕྱང་པོ་ཁམས་སྤྱི་མཆེད་ཀྱི་
གོ་རིམ་ངེས་ཚུལ། གཟུགས་དང་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་མཆེད་གཉིས་བྱེ་བྲག་ལ་བཞག་

༩༤༦༽

པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཅིའི་སྤྱིར་སེམས་བྱུང་རྣམས་ལས་ཚོར་འདུ་གཉིས་སྤང་པོ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྟོན་
ཞེ་ན། སེམས་བྱུང་རྣམས་ལས་གཞན་མང་པོ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤང་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ལ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་
རྗེས་རེ་རེ་ཡིན་ཡང་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྤང་པོ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདོད་བ་ལ་ཞེན་བ་སྤྱིམ་པའི་སྤྱོད་གས་
ནི་བྱུང་མེད་སོགས་ལ་རྩོད་པར་གྲགས་ལ་དེའི་རྩ་བའམ་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ནི་ཚོར་བ་སྤྱེ་རང་བདེ་བ་དང་གཞན་
དུམམར་འདོད་ནས་དེའི་རྒྱ་ལ་རྩོད། ལྟ་བུ་ལ་ཞེན་བ་རབ་བྱུང་གི་སྤྱོད་གས་ནི་རང་བཞེན་གྱི་ལྟ་བུ་བཟང་ངན་དུ་འདུ་
ཤེས་ནས་སྐྱབ་ཅིང་སྐྱབ་འབྱེན་པར་རྩོད་ལ་དེའི་རྩ་བའམ་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ནི་འདུ་ཤེས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ། མདོ་ལས།
འདོད་བ་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱས། རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་པོས། ཞིང་བ་ལ་ཞིང་བས། བུམ་ཟེ་ལ་བུམ་ཟེས། བྱིམ་བདག་
ལ་བྱིམ་བདག་གིས་རྩོད་དོ། །ལྟ་བུ་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་རྩོད་དོ་ཞེས་
གསུངས། ཡང་འཁོར་བའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཚོར་བ་དང་ལྟ་བུ་ལ་ཞེན་བས་དེ་ལ་སྤང་དོར་བྱ་བའི་སྤྱིར་
ལས་གསོག་ལ། དེ་ཡང་འདུ་ཤེས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྩོམ་གྱིས་སྤྱིན་ཅིག་ལོག་བཞིའི་འདུས་ཤེས་གྱིས་ཉོན་
མོངས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་གཉིས་ཉེས་པའི་རྩ་བ་ཡིན་པས་སྤངས་དགོས་སོ་ཞེས་པས་ཐ་
ཚིག་གོ། །ཡང་སྤང་པོ་སྤྱིའི་གོ་རིམ་སྟོན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་མཆོད་དང་ཁམས་སུ་
འདུས་མ་བྱས་བཤད་ལ་སྤང་པོ་དག་ཏུ་འདུས་མ་བྱས་

མ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤང་བོའི་དོན་དུ་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་གཞིག་ཅིང་གཞོམ་པ་ལ་སོགས་པར་མེད་
 བས་སྤང་བོ་སྤྱིར་མི་རུང་ལ། འདས་སོགས་ཚོས་བཅུ་གཅིག་ལ་སྤངས་པའི་དོན་མ་ཚང་བས་སྤང་བོ་ཅམ་གྱི་
 དོན་དུ་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་སྤང་བོ་དུག་པར་མི་བཞག་ཅིང་། ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་
 སྤྱིར་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་དང་ཀུན་གྲང་གཉིས་ཀའི་གཞི་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་སྤང་བོ་ཞེས་བྱ་ན་འདུས་མ་བྱས་
 བེ་གཞིའི་དོན་དུ་མི་རུང་དོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤང་བོའི་གོ་རིམ་དང་། སྤྱི་མཆོད་དང་ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམ་
 མོ། །དང་བོ་མེ། བཞེ་ལས་རགས་པ་སྟེ་རྟོགས་སྤྱོད་སྤྱིར་བཤད་པས་དགའ་བ་ཡང་རིམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སྤྱིར་
 ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཐོགས་བཅས་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་པས་རགས་ཤིང་དང་བོར་བཤད་ལ། གཟུགས་ཅན་མིན་
 བ་རྣམས་ལས་ཚོར་བའི་རྒྱ་བར་རགས་ཤིང་འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་མར་འཛིན་པས་ཤེས་སྤྱོད་པའི་སྤྱིར་ན་གཞན་
 གཉིས་ལས་རགས་པ་དང་། འདུ་བྱེད་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་འཛིན་པས་རགས་ལ་རྣམ་ཤེས་དོན་ཅམ་འཛིན་པས་
 ཆེས་དགའོ། །ཡང་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་འཇུག་ལ་དེ་ཡང་དང་བོར་གང་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་གཞན་ལའང་མི་འཇུག་པར་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ཉོན་
 མོངས་པ་རྣམ་པར་འགྱུར་སྤྱོད་དེ་དང་བོར་བསྟན་ཏེ། ཐོག་མར་སོ་སོ་དག་གཟུགས་ལ་དགའ་ལ། དེ་སྤྱི་གཞི་
 སྤྱི་གཞི་ལ་ཚོར་བ་བདེ་སྤྱི་གཞི་ལ་འགྱུར་བ་དང་། དེ་སྤྱིར་བའི་ཚོར་

༩༥༽

བ་ལ་བདེའོ་སྤྱལ་གོ་སྣམ་དུ་འདུ་ཤེས་སྤྱིན་ཅི་འོག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། དེས་འདུས་བྱེད་ཆགས་སྣང་སོགས་
འཕེལ་བ་དང་། དེས་རྣམ་ཤེས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བྱེད་བས་སོ། །ཡང་དཔེ་སྣོད་ལ་སོགས་བས་མཚོན་བར་དོན་
གྱི་རིམ་བར་བསྟན་ཏེ། འདིག་ཉེན་ན་ཟས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་ལྟར་ཁམས་གཉིས་སུ་རྣམ་སྤྱིན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་
ཡང་གཟུགས་ནི་ཚོར་བའི་ཉེན་ཡིན་བས་སྣོད་དང་། ཚོར་བ་ནི་རྣམ་སྤྱིན་གྱི་གཙོ་བོ་སྤང་བྱ་ཡིན་བས་ཟན་དང་།
འདུ་ཤེས་ནི་བདེ་སྤྱལ་གི་ཐ་སྣང་འདོགས་པ་པོ་ཡིན་བས་ཟན་ཞེས་མི་ཞེས་དུ་བྱེད་པའི་ཚོད་མ་དང་། འདུ་བྱེད་
སེམས་པ་ནི་དེ་དག་སྤྱེད་པར་བྱེད་བས་བྱན་པོ་དང་། རྣམ་ཤེས་ནི་དེ་དག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པས་ཟ་བ་པོ་ལྟ་བུ་སྟེ་
རི་ལྟར་རྟོགས་པའི་རིམ་བའོ། །ཡང་ཁམས་གསུམ་ནི་ཆགས་བྱལ་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་ལ་དེ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
བསྟན་ཏེ། འདོད་པ་ནི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གཟུགས་བཟང་ངན་གྱི་སྤེ་བ་དང་། གཟུགས་ནི་ཚོར་བས་སྤེ་བ་དང་།
གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ནི་འདུ་ཤེས་དང་སྲིད་ཅེ་ནི་འདུ་བྱེད་སེམས་པས་རབ་ཏུ་སྤེ་ལ། རྣམ་ཤེས་ནི་དེ་
དག་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱིར་ཐ་མར་བསྟན་ཏེ། ཞིང་དང་སྤྱ་གུའི་རིམ་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ་དབང་པོ་དུག་གི་
རགས་པའི་རིམ་པ་ནི། ད་ལྟར་བའི་དོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྟོགས་སྣང་བས་དང་པོར་གཟུགས་ཅན་ལྟ་
བཞུགས་ལ། ཡིད་ནི་ཡུལ་དུས་གསུམ་དང་དུས་གྱིས་མ་བསྐྱས་པ་ཡང་ཡོད་པས་རྟོགས་དཀའ་བའི་སྤྱིར་ཐ་མར་
བཞུགས་ཏོ། །ལྟ་བོ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་

༩༩༽

བའི་དོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་སྲིད་བཞི་དང་པོར་བཤད་ལ། ལུས་ནི་ཡུལ་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་གྲུང་གཉིས་ཀ་
ཡིན་པས་ཐ་མར་བཤད་ཅིང་། བཞི་ལས་ཀྱང་གཞན་མིག་ན་གཉིས་ནི་མ་སྤང་བར་འདྲིན་པས་རིང་བ་དང་སྦྲུང་
དུ་འཇུག་པའི་སྲིད་སྤྲོས་སྤྲོས་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་མིག་ནི་ཆེས་རིང་བ་ལ་འཇུག་པས་སྤྲོས་ཏེ་ཚུ་སྦྲུང་རྒྱང་
རིང་པོ་ནས་མཐོང་ཡང་དེའི་སྤྲོ་མི་ཐོས་པ་བཞིན་ལོ། །སྤྲོ་སྤྲོ་གཉིས་ནི་རིང་པོ་ལ་མི་འཇུག་ཀྱང་སྤྲོ་བས་སྤྲོ་ཡུལ་
ལ་སྦྲུང་བར་འཇུག་པའི་སྲིད་དང་པོར་བཤད་དེ། ཟས་གྱི་རོ་མ་སྤྱང་བར་དེ་ཆོར་བའི་སྲིད་ལོ། །གནས་པའི་
རིམ་པ་ནི། ཡང་ན་དབང་པོ་སྤྲོ་ལུས་འདི་ལ་རྟེན་རྗེ་སྤྲོ་མཐོ་བར་གནས་པའི་རིམ་པ་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ལུས་འདི་
ལ་མིག་གི་རྟེན་སྤྲོང་ན་གནས་པ་ནས་ལུས་ཀྱི་ནི་པལ་ཆེར་འོག་ན་གནས་སོ། །ཡིད་ནི་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པ་དང་
ཡུལ་ན་མི་གནས་པའི་སྲིད་ཐ་མར་བསྟན་ཏོ། །དེ་སྤྲོ་རྟེན་དབང་པོ་དུག་གི་གོ་རིམ་འབྲུབ་པས་ཡུལ་དུག་གི་
ཡང་འབྲུབ་ལ། དེ་བྲུབ་པས་རྣམ་ཤེས་དུག་གི་ཡང་འབྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་དུག་གི་གོ་རིམ་བྲུབ་ན་བཅུ་ལ་
མོ་དང་རྒྱལ་བུའི་འབྲུབ་པ་བཞིན་ལོ། །བཞི་པ་ནི། ཅི་སྤྲོ་མཆེད་དང་པོ་བཅུ་ཀ་གཟུགས་ཡིན་བཞིན་དུ་མིག་གི་
ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་གཟུགས་སུ་བསྟན། སྤྲོ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡིད་གྱི་ཡུལ་ཆོས་ཡིན་བཞིན་དུ་ཆོས་
བདུན་ལ་ཆོས་སུ་བསྟན་ཞེ་ན། རྗེ་བྲུག་གི་དོན་ཏེ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་སྤྲོ་ནས་བཅུ་
པོ་སོ་སོར་སྤྲོ་མཆེད་ཡིན་གྱི།

༼༥༠༽

སྐྱིད་གཟུགས་ཁོ་ནའི་སྐྱེ་མཆེད་མིན་པར་སྟོན་པ་ལ། ཐམས་ཅད་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བསྟན་ན་གྱེ་བྲག་མི་
རྟོགས་སོ། །མིག་ལ་སོགས་པའི་མིང་སོ་སོར་བཏགས་ནས་འདི་ལ་གཟུགས་ཞེས་སྐྱི་མིང་གྱེ་བྲག་ལ་བཞག་པ་
སྟེ། བ་སྤང་འགའ་ཞིག་ལ་མཚན་མ་མེད་པ་ཤུགས་ཀྱིས་མཚན་མར་སོང་བར་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ཐོགས་པ་དང་
བཅས་ཤིང་བསྟན་དུ་རུང་བ་དང་གཟུགས་སུ་བྲགས་པས་སམ། གཟུགས་བཅུའི་ནང་ནས་རགས་པ་དང་། འག་
སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་གཟུགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྐྱིད་མིག་གི་ཡུལ་གཅིག་ནི་
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱ་བར་བརྗོད་དོ། །ཐམས་ཅད་ལ་ཚོས་སུ་བརྗོད་ན་སྐྱེ་མཆེད་གྱེ་བྲག་ཅན་དུ་མི་
རྟོགས་ལ། འདི་ཁོ་ན་ཚོས་སུ་བརྗོད་པས་གྱེ་བྲག་ཅན་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་གྱི་སྐྱིད་ཉེ་མིང་མེད་མིང་དུ་སོང་བ་ལྟ་
བུའོ། །སེམས་བྱུང་དང་མི་ལྡན་པའི་འདུ་གྲེད་དང་འདུས་མ་བྱས་གསུམ་རིག་མིན་བཅས་ཚོས་མང་པོ་བསྟུས་
པའི་སྐྱིད་མི་མང་པོ་ལ་མི་འདུག་ཅེས་ཟེར་བ་བཞིན་ལོ། །ཚོས་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་སྲུང་ན་ལས་འདས་པ་བསྟུ་པའི་
སྐྱིད་ལོ། །སྐྱེ་མཆེད་ཐ་མ་འདི་གཅིག་སུ་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱ་བར་བརྗོད་དོ། །དཔེར་ན་མིའི་མཚོག་
རྒྱལ་པོ་གང་ན་ཡོད་པའི་མིའི་སྤང་པོ་ལ་མི་འདུག་ཅེས་པ་བཞིན་ལོ། །ལྷ་བ་མིང་ཅན་གཞན་ཡང་དེར་བསྟུ་བ་ལ་
གཉིས་ཉེ། སྤང་པོའི་མིང་ཅན་སྤང་པོར་བསྟུ་བ། སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མིང་ཅན་གཞན་ཡང་བསྟུ་བའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས་ཉེ། ཚོས་སྤང་གཟུགས་དང་

༼༡༽

འདུ་བྱེད་དུ་བསྐྱུ་བ། ཞར་ལ་ཚོས་སྤྱང་གི་ཚད་བསྟན་བཤོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་མདོ་ལས། སྤྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་
 མིང་ཅན་གཞན་ཡང་བཤད་པ་དག་འདི་དག་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་སམ་འོན་ཏེ་ཐ་དད་ཅེ་ན། བསྐྱུས་པ་ཁོ་ན་སྟེ།
 རེ་ཞེག་སྤྱང་པོའི་མིང་ཅན་ལ་ཐེག་ཆེན་བས་ཚོས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དང་། མདོ་སྟེ་བས་བརྒྱད་ཁྲི་པོ་
 དག་ཆགས་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་གང་རྣམས་སྐྱབ་པ་གསུམ་ལྟར་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུངས་བ་དེ་དག་མདོ་སྟེ་
 བ་ལྟར་ན་ཚིག་ཡིན་བས་གཟུགས་སྤྱང་དག་ཏུ་འདུས་ཏེ་སྐྱེ་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་སྤྱང་གིས་བསྐྱུས་པའི་བྱིར།
 རྩེ་སྐྱེ་ལྟར་ན་མིང་དུ་སྤྱང་བའི་རྣམ་བཤ་ཡིན་བཤ་འདོད་བས་དེ་དག་ནི་མི་ལྟར་བའི་འདུ་བྱེད་ཡིན་བས་འདུ་བྱེད་
 ཀྱི་སྤྱང་པོ་དག་ཏུ་འདུས་སོ། །འགྲེལ་བཤད་གཉིས་སུ་ཚོས་མདོན་པ་བ་རྣམས་སངས་རྒྱས་གསུང་མིང་ཚིག་
 གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་ཅེས་བ་ལྟར་ན་གཟུགས་སྤྱང་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱང་པོ་གཉིས་ཀས་བསྐྱུས་
 སོ། །གམ་ཞེས་པ་ནི་གདམ་ཀའི་ཚིག་གོ། །རིགས་པ་སྐྱེ་བའི་མདོ་སྟེ་བ་ནི་འཆད་འཇུག་གཉིས་ལས་འཆད་པའི་
 ཚེ་སྐྱེ་སྐྱེ་དང་། འཇུག་པའི་ཚེ་རང་མཚན་དུ་འཇུག་བའི་སྐྱེ་བཞེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་ཚོས་སྤྱང་གི་ཚད་
 རི་ཅམ་ཞེ་ན། རྩེ་བ་ཁ་ཅིག་བསྐྱུན་བཅོས་ཚོས་ཀྱི་སྤྱང་པོའི་ཚད་དང་མཉམ་སྟེ་སྐྱོ་ཀ་དུག་སྟོང་ཡོད་པའོ་ཞེས་
 ཟེར་རོ། །སྟེ་བ་གཞན་དག་ནི་སྤྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་རེ་རེ་ཚད་བཞི་

༼༥༩༽

ལྷུང་པོའི་ཚད་ཡིན་པས་གཏམ་རྒྱུད་མདོ་གང་ནས་འབྲུང་ཡང་བརྒྱུད་ཁྲིའི་གངས་སུ་བགྱང་ངོ་ཞེས་ཟེར་
 རོ། །རང་ལུགས་དགོས་ཚེད་ཀྱི་སློན་ནས་ཚད་བསྟན་བ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དུག་གསུམ་དང་ང་རྒྱལ་
 སོགས་ལ་སློན་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི་ཚོས་ཀྱི་ལྷུང་པོ་ཡང་མི་སྤྲུག་པ་ལ་སོགས་པ་མ་སྤྲུག་པར་
 གསུངས་པ་ཆགས་སོགས་ལ་སློན་པའི་གཉེན་པོར་མི་སྤྲུག་པ་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་རྒྱུགས་པ་ལ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
 ལྷུང་གི་ཚད་དུ་འདོད་པའམ། ཡང་ན་མི་མ་སྤྲུག་སློགས་ཀྱི་གངས་དང་མ་སྤྲུག་པར་བརྒྱུད་ཁྲི་གསུངས་
 སོ། །གཉེས་པ་ལ་དངོས་དང་། ཞར་ལ་ཁམས་གཉེས་ཀྱི་ངོ་བོ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོས་ལྷུང་ལྷུང་པོར་
 བསྐྱུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཡང་མདོ་ལས་ཅི་རིགས་པར་ལྷུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་མིང་ཅན་
 གསུངས་པ་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ལེགས་པར་དབྱེད་དེ་རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་ལྷུང་པོ་ལྷུང་པོ་
 མཆེད་བཅུ་གཉེས་དང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱུད་པོར་བསྐྱུ་བར་བྱའོ། །རི་རྒྱུར་ན་ལྷུང་པོའི་མིང་ཅན་རྣམ་གྲོལ་ཀྱི་ལྷུང་
 པོ་ལྷུང་ལས། དང་པོ་ལྷུས་ངག་གི་ལས་ཡིན་པས་གཟུགས་ལྷུང་དང་སྤྱི་མ་བཞི་སེམས་ལྷུང་ཡིན་པས་འདུ་བྱེད་
 དུ་བསྐྱེད། །ཡང་སྤྱི་ག་པ་བཤགས་པ་དང་ཡི་རང་བ་དང་གསོལ་གདབ་ཀྱི་ལྷུང་པོ་ཞེས་པའི་བསྐྱུ་བ་ཡང་བསམ་
 མོ། །ཡང་མདོ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལྷུང་ནི་ཐོས་པ་དང་། དབྱངས་ཀྱི་ཁ་ཉོན་བྱས་པ་དང་། གཞན་ལ་
 བཤད་པ་དང་། ཐོས་པའི་དོན་

༼༥༣༽

སེམས་སྤང་། ཉིང་འཛིན་གྱི་མཚན་མ་བསྐྱོམ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་སྟེ་དེ་དག་བསྐྱོམ་བ་ལས་རྣམ་
གྲོལ་སྟེ་བའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་ཚོས་སྲུ་འདུ་ལ། ཐོས་འཚད་ཁ་ཉོན་ལ་སྦྱ་ཡང་ཡོད་
ལ་སྤྱིར་རྣམ་ཤེས་དང་ཚོར་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཤེས་རབ་དེའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བས་སྦྱ་དང་ཡིད་དང་ཚོས་གྱི་སྟེ་
མཚེད་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱུས་སོ། །ཟད་བར་གྱི་སྟེ་མཚེད་བཅུའི་དང་སོ་བརྒྱད་མ་ཚགས་པ་ཡིན་པས་ཚོས་དང་།
འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕྱང་སོ་ལྷ་ཡོད་པས་ཡིད་དང་ཚོས་གཉིས་སྲུ་འདུས་ཤིང་། སྤྱི་མ་གཉིས་དང་གཟུགས་མེད་
སྟེ་མཚེད་ལྷ་བཞི་དང་། སྟེ་མཚེད་དེ་ནི་གཉིས་ཉེ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་ནོ་ཞེས་བ་རྣམས་ནི་
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ངོ་སོ་ཡིན་པས་ཡིད་དང་ཚོས་གྱིས་བསྐྱུས་ལ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི་དྲི་རོ་ལས་
གཞན་བཅུར་འདུས་སོ། །ཁམས་གྱི་མིང་ཡང་བསྟན་ལ་ཁམས་མང་སོ་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ཚོས་གྱི་མི་ལོང་ཚེན་སོ་
ཞེས་ཀྱང་བྱ་བ་ལས། བཅུན་བ་ཇི་ཅམ་གྱིས་ཁམས་ལ་མཁས་པ་ལགས། ཀུན་དགའ་སོ་ཁམས་དྲུག་ཅུ་ཙུ་
གཅིག་ལ་མཁས་ན་ཁམས་ལ་མཁས་པའོ། །ཞེས་པའི་སྟོན་ནི། མིག་སོགས་ཁམས་ནི་བཙོ་བརྒྱད་
དང་། །འབྱུང་བཞི་ནམ་མཁའ་རྣམ་ཤེས་དང་། །ཚོར་བ་ལྷ་དང་མ་རིག་པ། །འདོད་ཁམས་གཞོན་སེམས་རྣམ་
པར་འཚོ། །དེས་འབྱུང་གཞོན་སེམས་མེད་པ་དང་། །རྣམ་མི་འཚོ་སྟེ་དྲུག་ཚན་གསུམ། །གཟུགས་མ་

༼༥༽

གཏོགས་པའི་ཕུང་པོ་བཞི། །འདོད་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས། །རྣ་པ་བར་མ་གྱུ་ལོ་མ་
ཁམས། །གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་འགོག་པའི་ཁམས། །དགེ་དང་མི་དགེ་ཕུང་མ་བསྟན། །སློབ་དང་མི་སློབ་
གཉིས་ཀ་མིན། །འདས་དང་མ་འོངས་ད་ལྟར་ཉ། །དེ་ལྟ་ན་ནི་གསུམ་ཚད་དུག །ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཁམས་
དང་། །འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཁམས་ཉ། །ཁམས་ནི་དུག་ཅུ་ཅ་གཉིས་སོ། །ཞེས་པའི་བསྐྱུ་བ་ནི་ཅི་རིགས་
བར་སྐྱར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། །འོ་ན་དུག་ཚན་དང་པོའི་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤྱིར་ནམ་མཁའ་
ལ་གསུམ་ལས། བྱ་ག་ནམ་མཁའ་ལ་འདིར་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་ཁ་ལ་སོགས་པའི་སྣང་བ་སྐྱུ་
སེང་སེང་པོ་དང་ལྷན་པ་ནག་ཐེབས་ཐེབས་པའི་རྩལ་དག་ཡིན་པས་རང་གི་ངོ་བོ་གཞོན་པ་བྱར་བྱང་གི་ཐོགས་
བཅས་ཀྱང་ཡིན་ལ་རྩེག་པ་ལ་སོགས་པ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་ཉེ་འཁོར་ན་གནས་པའི་སྤྱིར་ན་ཐོགས་བཅས་ཉེ་
འཁོར་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་མདོ་ལས་སྐྱེས་བྱུ་འདི་ནི་ཁམས་དུག་པའོ་ཞེས་པས་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པའི་
ནམ་མཁའ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བྱེ་སྐྱེ་འདོད་དོ། །མདོ་སྡེ་པའི་ཕྱོགས་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ལོ་ཞེས་སློབ་ཉ། བྱ་གའི་སྣང་
ལྷན་ནི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་ལ་ནམ་མཁའ་ནི་ཐོགས་བར་མེད་པའི་རིག་བྱ་དང་བྲལ་བའི་འདུས་མ་
བྱས་ཁོ་ན་ཡིན་པས་གཟུགས་གཞན་ལ་མི་སྐྱེབ་པའི་ཐོགས་མེད་དང་བསགས་པར་གནས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཉེ་
འཁོར་ན་གནས་པའི་

༼ ༥༥ ༽

སྲིད་ཐོགས་མེད་ཉི་ལའོར་བ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་ནི་འདིར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
ཁམས་ཡིན་ཏེ་ཟག་མེད་ནི་སྲིད་པ་གཙོད་བྱེད་ཡིན་ལ་འདི་ནི་མདོ་ལས་ཁམས་དྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་མའི་མངལ་
དུ་འཇུག་གོ་ཞེས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ་བཤད་པའི་སྲིད་རོ། །དེ་ཡང་རྣམ་ཤེས་ནི་ཉིང་མཚམས་
སྐྱོར་བའི་ས་བོན་ཡིན་པས་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། འབྱུང་བ་ནི་རྟེན་དུ་གྱུར་བས་སྐྱེས་པ་གནས་པ་དང་།
ནམ་མཁའ་ནི་གོ་འབྱེད་པས་གནས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའོ། །ཅི་ཁམས་དྲུག་ཅུ་ཅུ་གཉིས་ལས་འདི་གཉིས་ཁོ་
ན་བསྟན་ཞེ་ན། རྒྱ་གསུམ་སྟེ། སློབ་དཔོན་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་ཟིན་འཆད་པར་འགྱུར་བས་གཞན་ཞེས་གསུངས་
པས་གཞན་འདིར་མི་སྟོན་ཏེ། དེ་ལ། ཁམས་ནི་བཙུན་འབྱུང་བ་བཞི། །དུས་གསུམ་ཚོར་བ་ལ་སོགས་
བཞི། །ཟག་བཅས་ཟག་མེད་འདུས་བྱས་དང་། །འདུས་མ་བྱས་དང་འགོག་ཁམས་སྟེ། །བཤད་ཟིན་སུམ་ཅུ་ཅུ་
བཞི་འོ། །ཞེས་དང་། ས་སོགས་ལས་གཞན་དྲུག་ཚན་དང་། །དུས་གསུམ་འགོག་པ་ལ་གནས་པའི། །གསུམ་
ཚན་འཆད་འགྱུར་ཉི་ཤུ་དྲུག་ །ཅེས་པ་འདི་གཉིས་བཤད་འཆད་མིན་པས་སྐྱབས་སུ་བབ་པའོ། །འོན་ཀྱང་ཁམས་
མང་པོའི་མདོའི་བཤད་པའི་དོན་དུ་བྱས་པ་མིན་གྱི་བསྟན་བཙུན་གྱི་ལུས་བཞུགས་པའི་ཞར་ལ་བཤད་པའོ། །ཡང་
ན་གཞན་ནི་འཕྲོར་ལུས་པ་མེད་ལ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་འབྱུང་བཞི་བཤད་པས་འཕྲོར་ལུས་པ་ཁ་

༼༥༮༽

བསྐྱེད་བའི་སྤྱིར་དོ། །ཡང་ན་འདི་གཉིས་ལ་ལོག་ཏེ་གཡོད་པས་དེ་བརྒྱུག་པའི་སྤྱིར་དོ། །གསུམ་པ་ཁམས་ཀྱི་
རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བ་འདད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དགོས་པ་ནི། སློབ་མ་ཚོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་མཁས་པ་དང་།
དེ་ལ་མཁས་པས་ཐེ་ཚོམ་དང་ཀུན་ཏུ་སྐྱོངས་པ་སྣ་ཚོགས་པ་བསལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལ་གནས་
བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་དོ། །ཁམས་ཁོ་ན་ལ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་གཟུགས་དང་སེམས་ལ་ལྟོས་པའི་ཚོས་རྒྱས་
བར་རྟོགས་པར་འདོད་པས་སོ། །གཉིས་པ་རབ་དབྱེ་དངོས་ལ་བདུན་ཏེ། གཉིས་ཚན། གསུམ་ཚན། བཅས་མ་
བཅས། གཟུགས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ། རྒྱུང་བ་གསུམ། རོབ་པའི་བྱེད་པར། ཕྱི་ནང་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྟན་ཡོད་བསྟན་མེད། རོགས་བཅས་རོགས་མེད་དོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་མདོ་ལས། མིག་ནི་
བསྟན་ཏུ་མེད་ལ་རོགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་དེ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་བསྟན་ཏུ་ཡོད་པ་
ནི་དུ། མེད་པ་ནི་དུ་ཞེ་ན། འདི་ནི་འདི་ནའོ་ཞེས་གཞན་ལ་བསྟན་ཏུ་ཡོད་པ་ནི་འདིར་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་གཅིག་
ལུ་སྟེ་ལྟག་མ་བཅུ་བདུན་ནི་བསྟན་མེད་དུ་གྲུབ་པོ། །མཚན་ཉིད་ནི་ཡུལ་སྐྱོད་མོང་དང་རྟེན་རྣམ་པར་ཆད་པ་ལ་
བསྟན་ཏུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། སློབ་ཉེན་རྣམ་པར་ཆད་པ་མ་ཡིན། རི་རོ་རེག་བྱ་དང་དབང་པོ་ལྟ་ནི་ཡུལ་སྐྱོད་སྐྱོད་མོང་
བ་མིན། རོགས་མེད་བརྒྱད་ནི་གཉིས་ཀ་མིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་ཡང་ཡོད་སྐྱེ་བྲག་ཅེས་

༼༥༽

བསྟན་ཏུ་རྒྱང་བས་བསྟན་ཡོད་ཏུ་འགྲུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྗེ་ཀ་ལས་གཞན་གྱི་མིག་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ནི་བསྟན་
བ་ཡིན་ལ། ཞེས་པ་ལྟར་གཞན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་བསྟན་ཏུ་ཡོད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཐོགས་བཅས་དང་
ཐོགས་མེད་ཏུ་ཞེ་ན། བཅོ་བརྒྱད་ལས་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི་ཁམས་གཟུགས་ཅན་བཟུའོ་ན་སྟེ་གཞན་
བརྒྱད་ཐོགས་མེད་ཏུ་གྲུབ་པོ། །ཐོགས་པའི་དོན་ནི་རྟུགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་གསུམ་ལས། དུལ་ལ་ཐོགས་པ་ནི།
དུལ་ཅན་རྣམས་རང་གི་དུལ་ལ་རྟུགས་ནས་དུལ་གཞན་འཛིན་པའོ། །དམིགས་པ་ལ་ཐོགས་པ་ནི་སེམས་
སེམས་རྒྱང་རྣམས་རང་གི་དམིགས་པ་ལ་རྟུགས་པའོ། །སྐྱེ་བ་ཐོགས་ནི་བསགས་པའི་གཟུགས་གཅིག་གི་གོ་
སར་གཟུགས་གཞན་འབྱུང་བ་ལ་གོགས་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི་སྐྱེ་བ་དུལ་ལ་མི་ལྟོས་པ་
དང་ལྟོས་པའོ། །འདིར་ནི་ཐ་མ་བཟུང་ངོ། །འོ་ན། འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་འགལ་ལོ་
སྟམ་ན། འདིར་རིགས་མ་སྟུན་ཐོགས་པར་བཤད་ལ་དེར་རིགས་མི་མ་སྟུན་སྟུན་ཅིག་སྐྱེ་བའོ་ཞེས་འཆད་ཀྱང་
འདྲེས་པར་སྐྱེས་པའོ་ཞེས་འཆད་པ་དང་། །ཁ་ཅིག་ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པའོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་
ཏེ། དགོ་སོགས་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར། ཁམས་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་
གཅིག་ཏུ་ལྷུང་ཏུ་མ་བསྟན་པ་ནི་བརྒྱད་དེ། ཐོགས་བཅས་སུ་བཤད་པ་དེ་དག་ཉིད་ལས་གཟུགས་

༼༥༽

ལྷའི་ཁམས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱང་མ་བསྟན་ནོ། །བརྒྱད་པོ་ལས་གཞན་པ་བཅུ་པོ་རྣམས་ནི་
 རིགས་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ཀ་ཡོད་དེ། གཞུགས་སྤྱ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པ་དག་མི་དགའི་སེམས་ཀྱི་
 བསྐྱེད་པ་ལེ་རིག་བྱེད་ནི་ཀུན་ནས་སྒོང་བའི་དག་མི་དག་ཡིན་ལ་གཞན་ནི་ཕྱང་མ་བསྟན་ནོ། །དེའི་བྱི་རོ་རིག་
 བྱ་ཡང་དག་མི་དག་འགྲུར་རོ་ཞེན་མིན་ཏེ། ཀུན་སྒོང་གི་དེ་གསུམ་ལ་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོ་ན་མཉམ་
 གཞན་གྱི་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཡང་དག་བ་མིན་པར་འགྲུར་རོ་ཞེན་མིན་ཏེ། ཉེན་མཉམ་གཞན་གྱི་སེམས་དག་བ་
 ཡིན་པས་སོ། །འོ་ན་ལྷའི་མིག་དང་སྤྱུལ་སེམས་ཀྱང་དག་བར་འགྲུར་རོ་ཞེས་སྒོ་བ་དཔོན་གྱི་སྤྱན་སྤྱང་ནས་
 བཞེད་པ་མ་བཞོད་དོ། །ཁ་ཅིག་མཉམ་གཞན་གྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་མཚུངས་ལྡན་མིན་ལ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་
 འབྲང་ཡིན་པས་ཀུན་སྒོང་གི་དག་བའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ལ་དད་སོགས་དང་མཚུངས་
 ལྡན་དག་ག། ཆགས་སོགས་དང་མི་མཚུངས་ལྡན་དག་ག། གཞན་ནི་ཕྱང་མ་བསྟན་ནོ། །ཚོས་ཀྱི་བརྟགས་
 འགོག་ནི་དོན་དམ་དང་། དད་སོགས་དག་བའི་ས་མང་རྣམས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དེ་དག་གི་གྲོགས་སེམས་བྱུང་
 རྣམས་མཚུངས་ལྡན་དང་། དག་བའི་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་ཐོབ་པ་དང་མཚན་ཉིད་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ཀུན་
 སྒོང་གི་དག་བ་ཡིན་ཞིང་། དུག་གསུམ་ངོ་ཚ་ཁྲིལ་མེད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དེ་དག་གི་གྲོགས་སེམས་བྱུང་རྣམས་
 མཚུངས་ལྡན་མི་དག་བའི་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་ཐོབ་པ་དང་མཚན་ཉིད་རྣམས་

༼༥༽

ཀུན་སྐྱོད་གི་མི་དགེ་བ་ཡིན་ལ། རྣམ་སྐྱེན་སྐྱེས་ལ་སོགས་པའི་སེམས་བྱུང་དང་། སྐྱོག་དང་སྐྱེས་ལ་མཉམ་པ་
སོགས་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ནོ། །དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་
དང་གཟུགས་མེད་དུ་གཏོགས་པ་དུ་ཞེ་ན། འདོད་ཁམས་ཀྱི་སྲིད་པ་རྒྱས་པ་དེར་གཏོགས་པ་ནི་རིགས་ལ་བཅོ་
བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ཀྱི་རྗེས་གོང་མ་གཉིས་སུ་གཏོགས་པ་དང་ཟག་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ། །གཟུགས་ཀྱི་
ཁམས་ན་ཡོད་པ་ནི་བཅུ་བཞི་སྟེ། བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་ཡུལ་ནི་དང་རོ་དང་ཡུལ་ཅན་སྐྱེའི་རྣམ་ཤེས་དང་ནི་
སྐྱེའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་མ་གཏོགས་པའོ། །དེ་རོ་གཉིས་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ཁམ་ཟས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་
དེར་ཁམ་ཟས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྤྱིར་རོ། །ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀྱི་མེད་དེ་ཡུལ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོ་
ན་རེག་བྱ་ཡང་ཁམ་ཟས་ཡིན་པས་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁམ་ཟས་མིན་པའི་རེག་བྱ་ཡོད་ཅིང་དེ་རོ་ལ་ནི་
ཁམ་ཟས་མིན་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །རེག་བྱ་ནི་གོས་ལ་སོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པས་འགྱུར་གོ། །རང་རང་
གི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་དགོས་པ་མེད་པས་སྐྱ་སྐྱེའི་དབང་སོ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྗེ་སྐྱ་དང་འབགས་པ་
ཐོགས་མེད་གཉིས་ནི་རྟེན་མཛེས་པ་དང་དག་སྐྱ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་ཅིང་དབང་སོ་ལ་སྲིད་པས་བསྐྱང་བའི་ལས་
ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་སྐྱ་སྐྱེའི་དབང་སོ་ཡོད་པར་འཆད་དོ། །སྐྱོབ་དཔོན་ནི་རྟེན་མཛེས་པ་ནི་དབང་རྟེན་ཁོ་ནས་བྱེད་
པས་དབང་སོ་མི་དགོས་སོ་ཞེས་

༩༦༠༽

གསུངས་པ་ལ། དབང་པོ་མེད་ན་རྟེན་མཛེས་པར་ཡང་མི་འགྲུར་ཉེ་ཤི་བའི་ལུས་བཞིན་ནོ། །དབང་པོ་མེད་པའི་
རྟེན་མེད་དེ་ཕོ་མོའི་དབང་རྟེན་བཞིན་ནོ། །གལ་ཉེ་དབང་པོ་ལྷ་ལ་སྲིད་པ་མེད་ན་ཡུལ་ལྷ་ལ་དང་པོ་ནས་ཆགས་
པ་དང་བྲལ་ཟེན་བས་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དུ་ཐལ་ལོ། །མདོ་ལས་ཀྱང་དབང་པོ་རྣམས་མ་
ཚང་བ་མེད་ཅིང་མེད་པ་མིན་ནོ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །མི་འགལ་ཉེ་གང་སྲིད་པ་མ་ཚང་བ་མེད་དོ་གཞན་དུ་ན་
ཕོ་མོའི་དབང་པོ་ཡང་ཡོད་པར་འགྲུར་རོ། །གཟུགས་མེད་པར་གཏོགས་པ་ནི་ཡིད་དང་ནི་ཚོས་དང་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་རིགས་ཁོ་ན་སྟེ། གཟུགས་ལ་སྲིད་པ་དང་བྲལ་བས་གཟུགས་ཅན་བརྟུ་མེད་ལ་དེས་ན་
དེ་དག་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྷ་ཡང་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད། རྟོགས་
བཅས་དཔྱོད་བཅས། དམིགས་བཅས་དམིགས་མེད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གཟུགས་མེད་
པར་གཏོགས་པ་གསུམ་ནི་ཟག་བཅས་སུ་ངེས་པས་རིགས་ལ་ཐ་མ་དེ་གསུམ་ལམ་གསུམ་གྱི་མཉམ་གཞག་ན་
ཡོད་པ་དང་། ཚོས་ཁམས་འདུས་མ་བྱས་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་ལ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་ཡིན་ཞིང་། ཁམས་
ལྷག་པ་བཅོ་ལྷ་པོ་རྣམས་ནི་གཅིག་དུ་ཟག་བཅས་ཉེ་མཉམ་གཞག་དུ་འགྲུང་བ་མི་སྲིད་པས་ལམ་བདེན་མ་ཡིན་
པའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ལ་རྟོགས་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་ནི་དུ།
རྟོགས་པ་མེད་ལ་དཔྱོད་པ་ཅམ་ནི་དུ། གཉིས་ཀ་མེད་པ་དུ་ཞེ་ན། ལན་ལ།

༩༩༽

དངོས་དང་། ལུང་ལགལ་སྤང་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྡེ་སོ། རྟོག་དང་དཔྱད་དང་བཅས་
ཁོ་ན། །ཞེས་བཙུགས་ལ་བཅས་ཞེས་པའི་དོན་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ལ་མི་བྱའི་གྲོགས་སུ་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་ཁམས་ལྡེ་སོ་ནི་བསམ་གཏུན་དང་སོ་མན་ཚད་ན་ཡོད་ཅིང་། དེ་རྟོག་དཔྱད་གཉིས་ཀ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་སྟེ།
ཁ་སྤྱིར་བཏགས་པས་སོ། །གངས་འདོན་པའི་ཐ་མ་གསུམ་ནི་རྟོག་བཅས་དཔྱད་བཅས་སོགས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་
འགྱུར་ཏེ། འདོད་པ་དང་སོའི་དེ་གསུམ་རྟོག་དཔྱད་ལས་གཞན་པའི་མཚུངས་ལྡན་རྣམས་ལ་གྲོགས་སུ་དེ་
གཉིས་ངེས་པར་ཡོད་པས་རྟོག་བཅས་དཔྱད་བཅས་ཡིན་ལ། བྱད་པར་ཅན་གྱི་དེ་གསུམ་དཔྱད་པ་ལས་གཞན་
པ་དང་། འདོད་པ་དང་དང་སོའི་རྟོག་པ་ནི་གྲོགས་སུ་དཔྱད་པ་ངེས་པར་ཡོད་ལ། རྟོག་པ་མེད་པས་དཔྱད་པ་
ཅམ་ཡིན་ཞིང་། གཉིས་པ་ཡན་གྱི་དེ་གསུམ་རྟོག་དཔྱད་ལས་འདས་པའི་ས་པ་ཡིན་པ་དང་། བྱད་པར་ཅན་གྱི་
དཔྱད་པ་ལ་དཔྱད་པ་གཉིས་པ་མི་ལྡན་པ་དང་། ཚོས་གྱི་ཁམས་མཚུངས་ལྡན་མིན་པ་རྣམས་བེམས་སོ་དང་མི་
ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་དང་། འདུས་མ་བྱས་ནི་ཡིན་པས་རྟོག་མེད་དཔྱད་མེད་དེ་ཅི་འདོད་པ་དང་དང་སོའི་དཔྱད་པ་
གང་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། དཔྱད་པ་ལ་རྟོག་པ་གྲོགས་སུ་ངེས་པར་ལྡན་ལ་དཔྱད་པ་གཉིས་པ་མེད་པས་དཔྱད་མེད་
རྟོག་བཅས་ཅམ་སོ། །འོ་ན་ཐ་མ་གསུམ་རྣམ་པ་བཞིར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་གྱི།

༼༦༩༽

འོན་ཀྱང་རྟོག་བཅས་སོགས་པ་གསུམ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུམ་སྟེ་ཞེས་གསུམ་ཚན་དུ་བཤད་པ་དང་མཐུན་
 བར་བྱས་པའོ། །ཁམས་ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་བཅུ་ལྔ་རྣམས་ནི་བེམས་པོ་ཡིན་པས་རྟོག་དཔྱོད་དང་མཚུངས་
 བར་ལྡན་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིར་དེ་གཉིས་ཀ་སྤངས་པའོ། །གཉིས་པ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ལ། འོན་མདོ་ལས་
 རྣམ་ཤེས་ལྟ་རྟོག་མེད་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ་རྟོག་པ་གསུམ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོག་པ་དང་
 བཅས་ཀྱང་ངེས་པར་རྟོག་དང་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་སྟེ། རྟ་རྟུང་གཅིག་
 བ་ལ་རྟུང་མེད་ཅེས་པ་བཞིན་འོ། །འོན་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། རྟོག་པ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་ནི་འོག་ཏུ་
 འཆད་ལ། གཉིས་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་མཉམ་གཞག་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་
 བར་གཡེངས་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མིང་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་ལ་འཇུག་ཅིང་ངེས་པར་རྟོག་
 བས་དེ་སྐྱད་ཅེས་བྲ་ལ། གསུམ་པ་ནི། ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བྲན་པར་མཉམ་པ་མ་གཞག་པ་ཐམས་
 ཅད་ནི་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མིང་ལ་མི་ལྟོས་པར་དོན་ཉམས་སུ་སྤོང་བ་ཅིམ་ལ་
 འཇུག་པས་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་རྟོག་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁམས་བཙོ་བརྟུན་ལས་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་དང་
 བཅས་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་དང་ཚོས་ཁམས་ཀྱི་སྲིད་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཏེ་འཁར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
 གན་པོ་ལྷང་བ་ལྟར་འདི་དག་སྐྱེ་བ་དམིགས་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་པའི་སྲིར་འོ།

།༦༣།

།ཁམས་ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་བཅུ་དང་ཚོས་ཀྱི་སྲེད་མཚུངས་ལྷན་མིན་པ་རྣམས་ནི་དམིགས་བཅས་མིན་ཏེ།
 དབང་པོ་ལྷ་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཡང་དེ་ལས་མི་སྐྱེ་ལ་གཞན་ཡུལ་ཅན་ཡང་མིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །བཞི་པ་ལ་བཞི་སྟེ།
 ཟིན་མ་ཟིན། འབྲུང་བ་འབྲུང་གྲུབ། བསགས་མ་བསགས། གཙོད་སྲེད་གཙན་གྱ་སོགས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཟིན་
 པའི་དོན་གཟུགས་ཅན་ནང་འཕྲད་པའི་པན་གཞོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བ་བདེ་སྤྲུག་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ་རུང་བ་ཡིན་
 ལ། མ་ཟིན་པ་ནི་དེ་ལས་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ལས་གཅིག་དུ་མ་ཟིན་པ་ནི་དགུ་སྟེ། དམིགས་
 བཅས་སུ་བཤད་པ་སྲེད་དང་བརྒྱད་ཀྱི་སྲེད་མའང་ལྷན་ཏེ། བརྒྱད་པོ་དེ་དག་རྣམས་དང་སྐྱ་སྟེ། དང་པོ་བརྒྱད་
 དབང་པོའི་ཚོགས་པ་ན་མེད་པས་པན་གཞོད་གྲུབ་མི་རུས་ལ་སྐྱ་ནི་རྒྱད་དང་འབྲེལ་བ་དག་གྲུང་དབང་པོའི་
 ཚོགས་པ་ན་མེད་པས་དེར་མི་རུང་ངོ། །དགུ་པོ་གཞན་ནི་ཟིན་མ་ཟིན་རྣམས་པ་གཉིས་ཀ་སྟེ། དབང་པོ་ལྷ་ད་ལྟར་
 བའི་ཚོར་བའི་རྟེན་དུ་རུང་ལ། འདས་མ་འོངས་ནི་ཡུལ་ན་མི་གནས་པའི་སྲིད་པན་གཞོད་གྱ་བར་མི་རུས་པས་
 གཉིས་ཀ་མིན་ལ། སྤྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་བཞི་ལ་ད་ལྟར་བའི་དབང་པོ་དང་ཐ་མི་དད་པ་ཟིན་པ་ཡིན་ལ་དབང་པོ་
 དང་ཐ་དད་པ་རྩ་བ་མ་གཏོགས་པའི་སྐྱ་སྐྱ་སོགས་དང་རྒྱད་ཀྱི་མ་བསྐྱས་པ་འདས་མ་འོངས་ཐམས་ཅད་མ་ཟིན་
 པའོ། །གོང་མར་དབང་པོ་དང་ཚོགས་པ་ཐ་མི་དད་པའི་སྐྱ་ནི་ཟིན་པར་བཤད་དོ། །

༩༩༽

གཉིས་པ་ལ། ཁམས་བཙུན་ལས་རིག་བྱ་ནི་འབྲུང་བ་དང་འབྲུང་འགྲུབ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། བཅུ་གཅིག་ལས་བཞི་ནི་འབྲུང་བ་དང་བདུན་འབྲུང་གྲུབ་ཡིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་དགུ་པོ་དང་དེར་མ་ཟད་ཚོས་ཁམས་ཀྱི་སྲོགས་གཅིག་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་ནི་འབྲུང་གྲུབ་ཁོ་ན་སྟེ། གཟུགས་ཅན་རྣམས་འབྲུང་བ་ལ་ངེས་པར་ལྷོས་པའི་སྲིད་རྟོ། །གཟུགས་ཅན་མིན་པ་རྣམས་ནི་གཉིས་ཀ་མིན་ལོ། །འདིའི་དགོས་པ་ནི་སློབ་མ་ཚོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་མཁམས་པ་དང་བཅུན་པ་སངས་རྒྱས་ལྷན་ལག་པ་བསྐྱབས་པའི་མདོ་དོན་ལ་འཇུག་ནས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་འབྲུང་བ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་འགོག་པའི་ཆེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁམས་བཙུན་ལས་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་བཅུ་ནི་རྩལ་སྐྱེད་ལ་འདུས་པའི་བསགས་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་པ་ནི། ཁམས་བཙུན་ལ་གཙོད་བྱེད་དབྱ་སྐྱེད་བཅད་བྱ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་ནི་སྐྱ་བོར་བའི་སྲིད་རྟོ་ལ་གྱི་ནི་ཁམས་བཞི་ཡིན་ཏེ། གཙོད་པའི་དོན་ནི་འདུས་པའི་དོན་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་རྣམས་བར་བཅད་དེ་རྩལ་བྱའི་རྒྱུ་རྩེད་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རོགས་མེད་བཙུན་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་དང་། སྐྱ་རྒྱུན་མེད་ཡིན་པ་དང་། དབང་པོ་འོད་ལྗང་བྱངས་པས་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །འོན་ཀྱང་སྤེའི་ཅེ་མོ་ཆད་པར་སྐྱར་བ་རྣམས་ཤེས་སྐྱེ་བ་ནི་དབང་པོ་ཅན་དང་།

༧༥༽

འབྲེལ་བས་རྒྱས་བྱུང་གི་དབང་སོ་སྐྱར་མཆེད་པ་ཡིན་ལ་དམིགས་བྱའི་མཚུགས་མ་བཅད་པ་འགྲུལ་བ་ནི་སེམས་
ཅན་དུ་གཏོགས་པའི་རྒྱུད་གི་ཡིན་གྱི་དབང་སོའི་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཁམས་བཞི་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་
བསྐྱེད་བྱ་བྱུང་གིང་ལ་སོགས་པ་དང་འཇམ་བྱེད་སྤང་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཁམས་བཞི་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། སྐྱེད་བྱེད་
ནི་ཁ་ཅིག་རྒྱུད་རེག་བྱ་མེད་དང་། ཁ་ཅིག་དེ་ན་ཁམས་བཞི་ཡོད་པས་དེ་དག་སྦྱིས་ཐལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་དང་།
གཞལ་བྱ་ནི་ཁ་ཅིག་རེག་བྱ་ལྟེ་བ་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་ཟེར་ལ། ཁ་ཅིག་གཞལ་བྱ་མར་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་
པའི་ཁམས་བཞི་སོ་སྦྱིས་སྤང་མདའི་མགོ་མཚུགས་མཐོང་མཚན་དུ་བྱེད་དོ་ཞེས་དེ་གཉིས་ལ་གྲུབ་མཐའ་མ་ཐུན་
བར་སྐྱེའོ། །ཡི་སྟོན་ན་རེ། གཅོད་བྱེད་ཀྱང་རྒྱབ་པ་ཁོ་ན་དང་འཇམ་བྱེད་ཀྱང་རེག་བྱའི་བྱེ་བྲག་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་མི་
མ་ཐུན་བར་སྐྱེ་རེགས་ཞེས་ཁོ་ན་འཆད་དོ། །དོན་འདི་ལྟ་བུ་བསྟན་བཅོས་སུ་སྦྱང་བའི་དགོས་པ་ནི། དམིགས་
བྱའི་མཚུགས་ཆད་པ་འགྲུལ་བས་དབང་སོ་ཡང་ཆད་དམ་སྟམ་པ་དང་། གསོན་བསྐྱེད་བྱས་པ་ན་དབང་སོ་
ཡང་ཆོག་གམ་སྟམ་པའི་ལོག་ཏོག་བརྗོད་པའི་སྤྱིར་དོ། །ལྷ་བ་ལ་སྦྱི་བཏང་དང་། དམིགས་གྱིས་བསལ་བའོ།
དང་སོ་ནི། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གཅིག་ཏུ་རྣམ་བར་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མིག་
སོགས་ནང་གི་ཁམས་ལྷ་སྟེ། དབང་སོ་རྣམས་ནི་དགེ་མི་དགའི་

༼༦༦༽

ལས་ཀྱི་རྣམ་སྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་སྲིད། དེས་ཚིག་ནི་འབྲས་བུ་དུས་སུ་འབྱེན་བའི་ལས་ལུས་བ་མ་སྲུ་ཅན་ནི་རྣམ་
སྐྱེན་ཡིན་ལ་དེ་ལས་སྐྱེས་བའམ། རྣམ་སྐྱེན་གྱི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་བའམ། རྒྱ་དགེ་མི་དགེ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་
བཏགས་ནས་རྣམ་སྐྱེན་ཞེས་བྱའོ། །རྒྱས་པའི་རྒྱ་དང་མི་ལྡན་ན་དབང་པོ་རྣམས་མི་གསལ་བ་ལས་ཟས་དང་།
ལེགས་བར་བྱ་བ་དང་། གཉིད་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་བ་ན་གསལ་བའི་སྲིད་རོ། །འཕགས་བས་ཚངས་
སྲོད་དང་རྒྱས་པའི་རྒྱ་ལྗང་བའདད་ཀྱང་དེ་ནི་མི་གཞོན་བ་ཅམ་མོ་ཞེས་བའདད་དོ། །རྒྱས་པའི་དབང་པོ་ནི་རྣམ་
སྐྱེན་གྱི་དབང་པོ་ལ་སྲིད་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་བསྐྱུངས་ཏེ་བསྐྱོར་ནས་གནས་སོ། །དེ་ཡང་ནང་གི་ཡུལ་རྣམས་དང་
ལྗང་ཡིད་བསལ་ལོ། །དེ་གཉིས་ལ་ནང་གི་རྒྱ་མ་སྲུན་ཡོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་གསུམ་བ་མེད་
དེ། ལེ་བའི་རོ་ལ་མིག་སོགས་མི་འཇུག་པའི་སྲིད་ཏེ། ལེ་བ་ལ་འཇུག་ན་དེ་ལས་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ན་མ་ལེ་བར་
འགྱུར་རོ། །དག་གི་སྐྱེ་བུ་བྱུང་བ་གཞན་གཉིས་ལས་སྐྱེས་ཀྱི་འདོད་རྒྱུར་འབྱུང་བ་དང་ཚད་ནས་ཀྱང་མཚམས་
སྐྱོར་བས་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྡན་པས་རྣམ་སྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་ན་གཞན་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྐོས། འོ་ན་གདགས་
པའི་བསྟན་བཅོས་ལས། ཚིག་རྒྱབ་སྤངས་པའི་རྣམ་སྐྱེན་ལ་ཚངས་པའི་དབྱུངས་འགྲུབ་བར་བའདད་བ་མིན་ནམ་
ཞེ་ན། ཉི་འོག་བ་ན་དེ། དེ་ནི་བརྒྱུད་བ་གསུམ་བ་སྟེ། དེ་ལས་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་རོ་བོ་འབྱུང་བ་ཁྱད་བར་

༩༩༽

ཅན་འགྲུབ་ཅིང་དེ་ལས་སྐྱ་གྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་ལ། ཁ་ཆེ་བ་ན་རེ། བརྒྱུད་པ་ལྡ་བ་སྟེ། ལས་ལས་འབྱུང་བ། དེ་
ལས་རྒྱས་ལྱང་དང་རྒྱ་མ་ཐུན་དང་སྐྱ་རིམ་བཞིན་གྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེས་ན་རྒྱས་ལྱང་ནི་རྒྱས་པའི་རྒྱ་ལས་
ལུས་ཉམས་ཆེ་བར་གྱུར་བ་ལས་ང་རོ་སྐད་གསངས་མཐོ་བས་སེམས་ཅན་གྱི་དག་སྐྱ་དང་། རྒྱ་མ་ཐུན་ལས་
འབྱུང་བ་ནི་དག་གི་རིག་གྲེད་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་ཀུན་འགོ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་གྱི་སྐྱ་ཐམས་ཅད་ནི་ལྱང་པོ་ལྡ་
ཅི་རིགས་པའི་སྐྱལ་མཉམ་དང་སྤྱི་རོལ་གྱི་སྐྱ་ནི་འབྲས་བུ་གཟུགས་གཞན་གྱི་རྒྱ་མ་ཐུན་ལས་ལྱང་བ་ཡིན་གྱི།
སྐྱ་ཉིད་གྱི་རྒྱ་མ་ཐུན་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཁམས་ཐོགས་པ་མེད་པ་བརྒྱུད་པོ་སྐྱལ་མཉམ་དང་ཀུན་
འགོའི་རྒྱ་ལས་ལྱང་བ་ནི་རྒྱ་མ་ཐུན་པ་ལས་ལྱང་བ་དང་རྣམ་སྟོན་ལས་སྐྱེས་པ་ཡོད་ལ་རྒྱས་ལྱང་ནི་མེད་དེ།
བསགས་པ་མིན་པས་རྒྱལ་སྟོང་བུས་པ་ལྟར་ཆེར་འགོ་བ་མིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཁམས་ལ་ལྱང་
བ་རྣམ་པ་གསུམ་ཀ་ཡོད་དེ། རྣམ་སྟོན་གྱི་དབང་པོ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་གཟུགས་སོགས་རྣམ་སྟོན་དང་ཐ་མི་དད་
པ་དང་། ཐ་དད་ལྱང་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བའི་མ་ཟེན་པ་ཁ་ཅིག་རྒྱས་པ་ལས་ལྱང་བ་དང་། དེ་དག་སྐྱ་མ་ལས་སྤྱི་མ་
འབྱུང་བ་དང་རྒྱ་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཤི་ལུས་ལའང་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་དང་། དེ་རྣམས་རྒྱ་མ་ཐུན་པ་ལས་ལྱང་བའི་
སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁམས་བཅོ་བརྒྱུད་ལ་ཉལ་པའི་རྗེས་དང་རོ་བོ་ཡིན་པར་ལྡན་པ་ནི་ཚོས་ཁམས་གྱི་

༧༩༽

འདུས་མ་བྱས་གཅིག་ལྟོ། །རྒྱ་མ་ཐུན་ལས་མ་བྱུང་བ་ནི་ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་གྱི་ཆ་དུམ་ལ་ཚོས་བཟོད་གྱི་
སྐད་ཅིག་མ་དང་པོའི་གཙོ་བོ་ལེས་རབ་དང་ལའོར་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་སེམས་བྱུང་དང་ཐོབ་པ་དང་མཚན་
ཉིད་ལྟེ་ཚོས་ཁམས་དང་ཡིད་གྱི་རྣམ་ལེས་ཁོ་ན་ལ་ཡིད་དང་ཡིད་གྱི་རྣམ་ལེས་གྱི་ཁམས་ཞེས་ལྟོག་པ་ཐ་དད་དུ་
བྱས་པ་རྣམས་ཉེ་བཅའ་མེད་སྟོན་དུ་མ་སོང་བའི་སྲིད་རྟོ། །དུག་པ་དབང་ཡུལ་རྣམ་ལེས་གསུམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་
བྱེ་བྲག་ལ་གང་མིག་གི་ཁམས་སྲར་མི་ལྡན་པ་ལས་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དེ་མིག་གི་རྣམ་ལེས་ཀྱང་སྲར་མི་ལྡན་པ་
ལས་གསར་དུ་ཐོབ་བམ་ཞེ་ན། མིག་དང་མིག་གི་རྣམ་ལེས་གྱི་ཁམས་དག་ལ་སོ་སོར་ཐོབ་པ་དང་། ལྡན་ཅིག་ཏུ་
ཐོབ་པ་དང་ཡང་སྐྱས་གཉིས་ཀ་མིན་པ་དང་ལྷ་བཞི་ཡོད་དེ། ལྷ་དང་པོ་ནི་བར་དོར་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་
གཟུགས་མེད་ནས་བསམ་གཏུན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཉེ། སྲ་མ་ལ་རྣམ་ལེས་དགེ་བ་དང་
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་སྲར་ནས་ཡོད་པ་དང་སྲི་མ་ལ་རང་ས་ན་མིག་གི་རྣམ་ལེས་མེད་པའི་སྲིད་རྟོ། །ལྷ་
གཉིས་པ་ནི། གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་དང་པོ་དང་འདོད་པར་སྐྱེས་པ་སྲིད་པ་བར་མར་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་
བ་དང་། གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་དང་པོའི་མིག་ལེས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་ཡིན་ཉེ་མིག་གིས་རིགས་སམ་རྗེས་
སྲར་ནས་ཡོད་པའི་སྲིད་རྟོ། །ལྷ་གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་མེད་ནས་བསམ་གཏུན་དང་པོ་དང་འདོད་པའི་བར་
སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་ནའོ། །ལྷ་

༧༩༽

བཞི་བ་ནི། གཞུགས་མེད་ནས་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་ནའོ། །ཡང་གི་སྐྱས་ལྡན་བ་ཙམ་གྱིས་སྐྱ་བཞི་བསྟན་ཏེ། མིག་ལོ་
ན་དང་ལྡན་བ་ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་བ་ལ་སོགས་བར་སྐྱེས་བ་གཞུགས་ལ་མི་ལྟ་བུའི་དུས་དེའི་ཚེ་རང་ས་ན་
མིག་ཤེས་མེད་ཅིང་དང་སོའི་ལུང་མ་བསྟན་དེ་མངོན་དུ་མ་བྱས་བ་ན་ཐོབ་བ་མེད་བས་སོ། །མིག་ཤེས་ལོ་ན་དང་
ལྡན་བ་ནི། འདོད་པའི་མིག་མ་ཐོབ་བའམ་ཉོན་མོངས་བ་རྣམས་ཏེ། མིག་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་བས་ཐོབ་བ་སྲ་སྲི་
མི་རུང་ལ་རྣམ་ཤེས་དག་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྡན་བའོ། །སྐྱ་གསུམ་བ་ནི། འདོད་པའི་མིག་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་
བ་ལ་སོགས་བའོ། །བཞི་བ་ནི། གཞུགས་མེད་བར་སྐྱེས་བའོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིག་དང་གཞུགས་དང་མིག་ཤེས་
ལ་ཡང་སྐྱར་ཞིང་། རྣ་བ་ལ་སོགས་བ་ལ་ཡང་ཚུལ་འདིས་མཚོན་ཞིང་ཅི་རིགས་བར་སྐྱར་བར་བྱའོ། །བདུན་བ་
སྲི་ནང་ལ་སོགས་བའི་དབྱེ་བ་ལ་བདུན་ཏེ། སྲི་ནང་གི་དབྱེ་བ་རྟོན་བཅས་དེ་མཚུངས། མཐོང་སྤང་སོགས་གྱི་བྱེ་
བྲག་ལྟ་བུ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱེ་བྲག་རྣམ་ཤེས་གང་གིས་ཤེས་བར་བྱ་བ། རྟག་མི་རྟག་གི་དབྱེ་བ། དབང་སོ་ཡིན་
མིན་གྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་སོ་ནི། ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་ལས་ནང་གི་ཁམས་ནི་བཅུ་གཉིས་ཏེ་གཞུགས་ལ་སོགས་བ་
ཡུལ་དུ་ག་མ་གཏོགས་བའི་ལྷག་མ་རྣམས་སོ། །ཡུལ་དུ་ག་སྲིའི་ཁམས་ཡིན་པའི་སྲིར་འོ། །སྲི་ནང་གི་བྱེད་བར་
ལ་བདག་དང་བདག་གི་བ་དང་། རྒྱུད་དང་གྲུབ་མཐའ་

༡༠༽

དང་། དུལ་ཡུལ་ཅན་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་སོགས་ལས་འདིར་སྐྱེ་མའི་དབང་དུ་བྱས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། །ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཅིག་ཏུ་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་
ཏེ། ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་དང་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པའོ་སྐྱེ་མའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་
བས་སོ། །ཁམས་ལྷག་མ་བཅུ་པོ་ནི་རྟེན་བཅས་སུ་མ་བཟུང་དེ་དང་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མིག་གང་
གིས་འདས་པ་ན་གཟུགས་བལྟས་པ་དང་ད་ལྟ་ལྟ་བཞིན་པ་དང་མ་འོངས་པ་ན་ལྟ་བར་འགྱུར་བ་ནི་རང་གི་བྱ་བ་
ཡུལ་ལ་འོངས་སྐྱོད་པའམ་རྣམ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་སྐྱེར་རྟེན་བཅས་ཡིན་ལ། །ཁ་ཆེ་བ་ནི། མིག་གཟུགས་མ་མཐོང་
བར་འགགས་པ་དང་འགག་པ་དང་འགག་པར་འགྱུར་བ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ཏེ་བཞི་ནི་རང་གི་བྱ་བ་མི་
བརྟེན་ལ་རྟེན་བཅས་དང་གཟུགས་ཅན་དང་རིགས་འདྲ་བས་དེ་མཚུངས་སུ་འདོད་ལ། །ཉི་འོག་པ་ནི། མི་སྐྱེ་བའི་
ཚོས་ཅན་ལ་ཡུལ་འཛིན་ལ་མ་སྐྱེས་པའམ་འདོད་པ་དང་དང་པོའི་མིག་རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་པ་དང་། དུལ་མི་
འཛིན་ལ་མ་སྐྱེས་པའམ་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་མིག་རྣམ་ཤེས་མེད་པ་གཉིས་སུ་སྐྱེ་ནས་སྤར་འདོད་དེ་ལུས་ཀྱི་
བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་འོ། །གཟུགས་ནི་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་འགག་པ་དང་འགག་པ་དང་འགག་པར་
འགྱུར་བ་དག་རྟེན་བཅས་ཡིན་ལ། མིག་གིས་རྣམ་ཤེས་མ་སྐྱེད་པར་དེ་གསུམ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ནི་རང་
གི་བྱ་བ་མི་བརྟེན་ལ་མིག་གི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རུང་དུ་

༩༡༽

མཚན་ཉིད་འདྲ་བས་དེ་མཚུངས་ཏེ་རེག་བྱའི་བར་དུ་དེ་བཞིན་ལོ། །སེམས་ཀྱི་ཁམས་བདུན་ནི་སྐྱེ་ན་རང་གི་བྱ་
བ་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྤོད་བར་ངེས་པའི་སྤྱིར་དུས་གསུམ་གྱི་སྐྱེ་ལྟུང་ཐམས་ཅད་རྟེན་བཅས་ཡིན་ལ། མི་སྐྱེ་བའི་
ཚོས་ཅན་ཁོ་ན་དེ་མཚུངས་སོ། །དེ་མཚུངས་དེའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གང་ཞེ་ག་རང་གི་ལས་མི་བྱེད་
བ་སྟེ་དེས་ན་རྟེན་བཅས་མིན་ལ། དེས་གང་རང་གི་ལས་བྱེད་བ་རྟེན་བཅས་སུ་བཤད་དོ། །དེ་ལ་དབང་སོའི་
ལས་ནི་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་ངོ་བོར་བསྟན། ཡུལ་ནི་དབང་སོ་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དང་
དམིགས་པའི་ངོ་བོར་བསྟན། རྣམ་ཤེས་ནི་དབང་སོའི་རྟེན་བ་དང་ཡུལ་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་བསྟན་པའམ།
མིག་གིས་ལྟ་བའི་བྱེད་བ་བརྟེན་བ་ལ་སོགས་པའོ། །གང་ལ་སྟོས་ནས་རྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས་སུ་བཞག་པ་
ནི་དབང་སོ་དང་རྣམ་ཤེས་ནི་གཅིག་གི་རྟེན་བཅས་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་གྱི་རྟེན་བཅས་ཏེ། རང་གི་བྱ་བ་བརྟེན་ཅིང་
གཞན་གྱི་བཟོ་བ་ལ་སོགས་པ་དེའི་བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་མཚུངས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་ལ། ཡུལ་རྣམས་ནི་སྤྱན་
སོང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྒྱུད་ཐ་དད་ཀྱིས་བྱ་བ་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་གཉིས་ཀར་བཞག་གོ། །གལ་
ཏེ་འོ་རེག་བྱ་གསུམ་ནི་སྤང་ནས་འཛིན་པའི་སྤྱིར་གཅིག་དང་སྤང་བ་དེ་གཞན་དང་མི་འཕྲད་པས་མིག་ལ་
སོགས་པ་བཞིན་དུ་བཞག་པར་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དེ་དག་རྒྱུད་འདི་ཁོ་ནས་

༩༥༩༽

འཛིན་གྱི་གཞན་གྱི་མིན་ནོ་ཞེས་པའི་ངེས་པ་མེད་གྱི་སྐྱེན་མོང་གིས་འཛིན་དུ་རུང་བས་རྒྱུད་སྤྱིའི་དབང་གིས་
བཞག་གོ་ཞེས་འབྲེལ་བས་བཤད་ལ། རྗེ་ཀ་ལས་ནི་སྤང་པོ་དང་སྣ་བུག་གི་སྤོན་བུས་དེ་གཅིག་པ་སྐྱེན་མོང་དུ་
འཛིན་སྤིང་དོ་ཞེས་ཉེ་དེ་ནི་རྩལ་སྤྲ་རགས་ཐ་དད་པས་ལན་དུ་མི་ཆེ་བར་འཆད་དོ། །གོང་མ་བཞི་དབང་པོ་ལྟ་
ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་བཅས་དེ་མཚུངས་སུ་འཛོག་གི་གཞན་ལ་མི་བཞེད་དོ། །གསུམ་པ་ལ་དངོས་དང་། ཚོད་སྤོང་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གཟུགས་ཅན་བཅུ་ནི་གཅིག་ཏུ་སྒྲོམ་བས་སྤང་བྱ་ཡིན་ལ།
དེར་མ་ཟད་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་དང་པོ་ལྟ་ཡང་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ཉེ་བེམས་པོ་དང་རྟོག་མེད་ཡིན་པས་བདེན་པ་ལ་
ལོག་པར་མི་རྟོག་ཅིང་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་མིན་པས་མཐོང་སྤང་མིན་ལ་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་
སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཁམས་ཐ་མ་གསུམ་ལ་མཐོང་སྤང་དང་། སྒྲོམ་སྤང་དང་། སྤང་བྱ་མིན་པ་རྣམ་པ་
གསུམ་ཀ་ཡོད་དེ་སྤྲ་རྒྱས་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་བརྒྱད་ཐོབ་པ་དང་བཅས་པ་དང་པོ། གཞན་སྤྲ་རྒྱས་བཅུ་འཁོར་དང་
བཅས་པ་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྐྱེན་ཐམས་ཅད་སྒྲོམ་སྤང་དང་ཟག་མེད་རྣམས་སྤང་བྱ་
མིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །མཐོང་སྤང་གི་མཚན་ཉིད། འཕགས་པའི་བདེན་པ་ལ་དངོས་དང་བརྒྱུད་ནས་ལོག་པར་རྟོག་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་མཚུངས་སྤྲོན་མ་ཡིན་པ་ལ་ལོག་རྟོག་མེད་པས་སྒྲོམ་སྤང་ལས་གཞན་པའི་སྤང་བྱ་
ཟག་བཅས་སམ། གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་གྱིས་སྤངས་བར་བྱ་བའོ། །

༡༣༽

སྐྱོམ་སྤང་གི་མཚན་ཉིད། །ཤེས་བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ལོགས་པར་ཞུགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་
མཚུངས་ལྡན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་མེད་པས་མཐོང་སྤང་ལས་གཞན་པའི་སྤང་བྱ་ཟག་
བཅས་སམ། འཕགས་པ་ལ་སྣོས་ནས་གཉེན་པོ་སྐྱོམ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་བྱས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། གནས་མ་
བྱའི་སྤེ་བ་ན་རེ། སོ་སྤྱི་དང་རབ་སོང་དུ་སྤྱི་བའི་རྒྱ་ལུས་ངག་གི་ལས་རྣམས་མཐོང་སྤང་ཡིན་ཏེ་མཐོང་ལམ་
སྤྱིས་པ་ན་དེ་དག་བརྗོད་པས་སོ་ཞེ་ན། སོ་སྤྱི་ནི་མཐོང་སྤང་མིན་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མིན་པའི་སྤྱིར། དེ་དག་
དགོ་བ་ཡིན་ན་དགོ་རྩ་ཆད་པ་ལ་མི་ལྡན་ཞིང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ན་ཆགས་བྱལ་ལ་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་བས་མ་
བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་ལམ་འགག་འགྱུར་གྱིས་སྤྱིབ་པ་སྤང་བྱའི་སྤྱིར་དུམ་
ཚོས་བཟོད་གྱི་ཆེ་ཡང་སོ་སྤྱིར་འགྱུར་རོ། །རབ་སོང་གི་རྒྱ་ལས་ཀྱང་མཐོང་སྤང་མིན་ཏེ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་
སྤྱིར། གོང་མ་ལས་མཐོང་སྤང་དུ་བཤད་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཀུན་སྤོང་གི་ཉོན་མོངས་ལ་དགོངས་ཞེས་གསུངས་པ་
ནི་མི་འཐད་པས་མཚན་ཉིད་པའོ། །ཡང་དེ་གཉིས་ཀ་མཐོང་སྤང་མིན་ཏེ་དུག་པ་ཡིད་ལས་སྤྱིས་པ་མིན་པའི་
སྤྱིར། འགྲེལ་པ་ལས་དབང་པོ་ལྡ་ལས་སྤྱིས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བསམ་ནས་སྤོ་ལྡའི་རྣམ་ཤེས་
མཐོང་སྤང་དུ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་ལ། འགྲེལ་པ་ལས་དབེ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་པའོ། །འདིར་བྲལ་ལ་མ་

༩༥༩།

སྤངས་པ་དང་། དེ་ལས་ལོག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་ལམ་ཐོབ་
པ་ན་སོ་སྐྱེ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དག་བཅོམ་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། མཐོང་ལམ་
རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་ན་མཐོང་སྤང་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། དེ་དག་ལས་གཞན་པ་དག་གོ། །བཞི་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་
དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་མིག་དང་ཚོས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་སྤོགས་གཅིག་ནི་
ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་ཅན་ལྟ་བུ་དང་འཛིག་ཉེན་པ་དང་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་
སྟེ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །ལྷག་མ་སྤེད་དང་བཅུ་བདུན་ནི་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་མིན་པ་དང་ཤེས་བྱ་ལ་
ངེས་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །གཉིས་པ་ལ་བདུན་ཏེ། སློ་ལྡེ་རྣམ་ཤེས་ལྟ་བུ་འདོད་པ་དགག་ཉེན་
བཅས་ཀྱི་མིག་ལྟ་བུ་བསྐྱབ། དབང་པོས་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཚུལ། ཉེན་བཅས་ཀྱི་དུས་ངེས་པ། དབང་པོ་ཉེན་དུ་
འཛིག་པའི་ཚུལ། དབང་ཤེས་ཉེན་ཀྱི་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན། ཉེན་སོགས་བཞིའི་མཚུངས་ལྡན་ཀྱི་བྱང་པར་
དོ། །དང་པོ་ནི། ལྟ་བུ་བརྒྱད་པོ་ནི་ཡིད་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་ཁོ་ནར་ངེས་ན། སློ་ལྡེ་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་
ལྡན་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བུ་མིན་ཀྱང་། འཛིག་ཉེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཅི་སྟེ་
མིན་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་བུ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སྐྱེས་པའི་སློ་ནི་ཡང་དག་པའི་

༼༡༥༽

ལྷ་བ་མིན་ཏེ་ཡུལ་ལ་ངེས་བར་རྟོག་བ་མེད་པའི་སྲིད། གཉིས་བ་ནི། འོ་ན་མིག་ཀྱང་ལྷ་བ་མིན་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། མིག་ནི་རྟོག་བར་བྱེད་པའི་ལྷ་བ་མིན་ཡང་གཟུགས་ལ་ལྷ་བའི་ཆ་ནས་ལྷ་བ་ཡིན་ཏེ། མིག་གིས་གཟུགས་
རྣམས་མཐོང་བའི་སྲིད་རོ། །མིག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐོང་བ་ནི་མིན་ཏེ། བརྟེན་བ་དང་བཅས་བ་ཁོ་ནས་མཐོང་
རོ། །མདོ་སྡེ་བ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་མཐོང་བར་འདོད་དོ། །བྱེ་སྤྲོད་ལེ། མིག་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་
གཟུགས་མཐོང་བ་མིན་ཏེ། གང་གིས་སྲིད་ན་རྩིག་བ་སོགས་ཀྱི་བར་དུ་ཚོད་བ་ཡི་གཟུགས་ནི་མཐོང་བ་མ་
ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་མཐོང་ན་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས་ཚོད་པའང་མཐོང་རིགས་བ་ལས་
དབང་པོ་ཐོགས་བཅས་དང་སྤོམས་ནས་མཐོང་བའོ་ཞེས་སོ། །ལོ་ཞེས་བ་ནི་སློབ་དཔོན་མ་རངས་བ་སྟེ། ཚུ་
དྲངས་བ་སོགས་ཀྱིས་ཚོད་ཀྱང་མཐོང་ལ་དེ་རབ་ནི་གང་གིས་མ་ཚོད་ཀྱང་མི་མཐོང་བས། མཐོང་བ་ནི་སྤང་བ་
ལ་གོགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་བའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་སྲིད་ཉགས་མ་གྲུབ་ལ། འབྲུབ་པའང་མ་གྲུབ་སྟེ་
དབང་པོས་ཀྱང་མ་འཕྲད་བར་འཛིན་པས་བར་དུ་ཚོད་བ་མཐོང་རིགས་བར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་དམིགས་བ་དང་
ཡུལ་ལ་ཐོགས་བཅས་ཡིན་པས་ཐོགས་བ་གཏན་མེད་དུ་མ་གྲུབ་ཅིང་སྐྱིབ་བ་ལ་ཐོགས་མེད་ཡིན་ཡང་མ་ངེས་
སོ། །ཉི་འོག་བ་ནི་མདོ་སྡེ་བ་དང་མ་ཐུན་ནོ། །གསུམ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མིག་གཉིས་ཀས་མཐོང་བ།

༩༥༽

སྲད་མ་སྲད་གྱིས་འཛིན་ཚུལ། མཉམ་མི་མཉམ་གྱིས་འཛིན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་
མཐོང་ཞེས་པའི་མིག་གཉིས་ཀས་རྣམ་ཤེས་སོ་སོའམ་གཅིག་བསྐྱེད་ནས་མཐོང་ཞེ་ན། མིག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་
གིས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་རྗེས་གཅིག་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐོང་སྟེ། མིག་གཅིག་གིས་མཐོང་ན་མི་གསལ་བ་ལས་
གཉིས་པ་སྤེ་བའི་ཆེ་སྲོལ་བས་གསལ་བར་མཐོང་བའི་སྤྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཁང་བ་གཅིག་ཏུ་མར་མེ་གཉིས་བྱས་
ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མིན་ན་གངས་མང་དུ་འགྱུར་གྱིས་གསལ་བར་འགྱུར་བར་མི་རིགས་ཏེ་
སྲོ་མའི་གོགས་མིན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་སྟོ་བྱིན་གྱིས་མིག་སྤེ་བས་མཚོན་སྟོན་གྱིས་མཐོང་བ་གསལ་བར་མི་
འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཉེན་གཉིས་སྟུ་ཚད་བས་བཉེན་བ་གཉིས་སྟུ་འགྱུར་བ་ཡང་མིན་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ནི་ལུས་ཅན་
མིན་བས་ལུས་ན་མི་གནས་པའི་སྤྱིར་རོ། །མདོ་སྤེ་བ་ནི་རེས་འགའ་གཅིག་ལ་རེས་འགའ་ཐ་དད་པར་འདོད་
བར་མངོན་ཞེས་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། །དབང་པོ་རྟུག་གིས་ལུས་དང་སྲད་ནས་སམ་མ་སྲད་པར་འཛིན་ཞེ་ན།
མིག་དང་ཡིད་དང་རྣ་བ་གསུམ་ནི་ལུས་དང་མ་སྲད་པར་འཛིན་ཏེ། རིམ་བཞིན་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་གཟུགས་
མཐོང་ཞིང་སྒྲ་ཐོས་པ་དང་། ཡིད་ནི་ལུས་ཅན་མིན་བས་སྲད་པར་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །སྲད་ནས་འཛིན་ན་དེ་
གསུམ་ལ་མངོན་ཤེས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་རྣ་བས་སྲད་ནས་ཀྱང་འཛིན་པར་འདོད་དོ། །

༼༽

སྣ་སྡེ་ལུས་གསུམ་ནི་མ་སྤང་བ་ལས་གཞན་དུ་སྤང་ནས་འཛིན་ཏེ། །དབུགས་མ་རྩལས་བར་བྱི་མི་འཛིན་ཅིང་
རྒྱུང་མིང་པོའི་རོ་རེག་མི་འཛིན་བར་ཡང་གྲུབ་པོ། །འོ་ན་རང་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་ཡུལ་ཅི་སྟེ་མི་འཛིན་ཞེ་ན། ལུས་
པའི་ཚོས་ཉིད་དེ་མ་སྤང་བར་འཛིན་བས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མི་འཛིན་བ་བཞིན་ནོ། །སྤང་བ་དང་མ་སྤང་བའི་དོན་ནི་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདབ་འགྱོར་བ་ལ་འདོད་དོ། །གསུམ་བ་ནི། ཅི་དབང་པོ་དུག་གིས་ཡུལ་མཉམ་བའམ་འོན་ཏེ་
མི་མཉམ་བ་ཞེག་འཛིན་ཞེ་ན། སྣ་ལ་སོགས་བ་གསུམ་གྱི་རང་དང་སྤང་བར་འཛིན་བས་མཉམ་བ་སྟེ་དབང་པོའི་
རྒྱ་ཇི་ཅམ་པའི་ཡུལ་འཛིན་བར་འདོད་ལ། མིག་རྣ་གཉིས་ནི་ཡུལ་མཉམ་བར་མ་ངེས་ཤིང་ཡིད་ནི་ལུས་ཅན་
མིན་བས་ཚད་ཡོངས་སུ་ཚད་བ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དབང་པོས་ཡུལ་སྤང་ནས་འཛིན་བ་མི་འཐད་དེ། རྩལ་འདུས་
བ་ནི་བསྐྱོར་བ་བར་བཅས་ཡིན་བས་ཐན་ཚུན་སྤང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་ཐན་ཚུན་འདབ་འགྲེལ་
བ་ལ་སྤང་བའི་ཐ་སྣང་གྲུས་པའོ། །བཞི་བ་ནི། ཐ་མའི་ཡུལ་ལྟ་དུས་གསུམ་ཡིན་བ་ལྟར་རྟེན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་
ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་དུག་ལས་ཐ་མ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་རྟེན་ནི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་མི་འགྲུང་
བས་འདས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ལྟ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་མིག་ལ་སོགས་བ་ནི་དེ་དག་
དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་བ་སྟེ་དུས་མཉམ་བ་ཡིན་ཞིང་། འང་གི་སྐྱས་འདས་པའི་ཡིད་ཀྱང་སྐྱོན་

༡༢༩༽

མོང་གི་ཉེན་ཡིན་ནོ། །ལྷ་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་ནི་དབང་སོ་དང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་ན་དབང་སོ་ཁོ་ན་ཉེན་དུ་
འདོད་ཅེ་ན། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་སོ་དེ་དག་གསལ་མི་གསལ་དུ་གྱུར་པས་རྣམ་ཤེས་གསལ་མི་གསལ་དུ་
འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཉེན་ཡིན་ལ་གཟུགས་སོགས་ནི་དེ་ལྟར་མིན་པས་ཉེན་དུ་མ་
བཤད་དོ། །དུག་པ་ནི། དབང་སོ་ཉེན་ཡིན་དུ་ཚུགས་ན་འདྲ་རྣམ་ཤེས་ཉེན་གྱིས་མཚོན་གྱི་ཡུལ་གྱིས་མ་ཡིན་ཞེ་ན།
དབང་སོ་ཉེན་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར་རྒྱུད་གཅིག་ལ་སྣོན་ནས་གཟུགས་ནི་མིག་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་མོང་དང་
མིག་ནི་མིག་ཤེས་ཁོ་ནའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ་གཟུགས་ནི་རྒྱུད་གཞན་གྱི་ཡང་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་མིག་ནི་རྒྱུད་གཅིག་
ཁོ་ནའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པས་སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་མིག་སོགས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་སྣོན་ནས་ནི་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བསྟན་ལ། ཡུལ་གྱི་སྣོན་ནས་མ་བསྟན་ཏེ། རྩེ་སྐྱད་དང་ནས་ཀྱི་སྤྱོད་ཤེས་པ་བཞིན་
ནོ། །བདུན་པ་ལ་བཞེ་སྟེ། མིག་སོགས་བཞིའི་བྱུང་བར། རྣ་བའང་དེ་དང་མ་སྤྱོད་པར་བསྟན་པ། ལྷ་སོགས་
གསུམ་གྱི་ངེས་པ། ཡིད་མ་ངེས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་སོ་ནི། ཅི་ཉེན་ཁོག་པ་ལ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་དེ་
གཟུགས་ལ་ལྷ་བ་ན་བཞེ་སོ་དེ་དག་ས་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན། སྤྱིར་ཉེན་དང་མིག་དང་གཟུགས་ནི་འདོད་པ་
དང་བསམ་གཏུན་བཞེ་སྟེ་ས་ལྷ་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཤེས་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏུན་དང་སོ་དོ། །དེ་དག་གི་ངེས་
པ་ནི་ས་གོང་མའི་ལུས་ལ་ས་འོག་མའི་མིག་

༧༧༽

མངོན་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་སའི་མིག་མཚོག་ཡོད་བཞིན་དུ་འོག་མའི་དམན་པས་དགོས་པ་མེད་པའི་སྲིར་
རྟོ། །འོན་གྱིས་ན་རང་སའི་ལྷུས་ལ་རང་སའི་མིག་དང་འོག་སའི་ལྷུས་ལ་གོང་མའི་མིག་མངོན་དུ་བྱེད་རུང་བས་
འདོད་པའི་མིག་ས་གཅིག་ནས་བཞི་པའི་མིག་ས་ལྔ་པའི་བར་གྱི་རྟེན་དུ་སྦྱར་རྟོ། །ས་འོག་མའི་མིག་གིས་ས་
གོང་མའི་གཟུགས་མཐོང་བ་མིན་ཏེ། དམན་པའི་ལྷུས་མཚོག་མིན་པའི་སྲིར་རྟོ། །རང་དང་འོག་སའི་མཐོང་བས་
འདོད་པའི་མིག་གིས་ལྷུས་ས་གཅིག་ནས་བཞི་པའི་མིག་གིས་ལྷུས་ས་ལྔ་པའི་བར་དུ་སྦྱར་རྟོ། །རྣམ་པར་ཤེས་
བའང་ཞེས་པ་ནི་འོག་སའི་མིག་ལ་གོང་མའི་ཤེས་མ་ཡིན་ཞེས་སྦྱར་ཏེ། སེདྡའི་འོ་མ་ཇ་ལ་མི་བརྟེན་པ་ལྟར་རྟེན་
དམན་པ་འོག་མའི་མིག་ལ་བརྟེན་པ་བྱུང་བར་ཅན་གོང་མའི་རྣམ་ཤེས་རྟེན་དུ་མི་རུང་བས་འདོད་པ་དང་དང་པོའི་
མིག་ལ་རང་སའི་རྣམ་ཤེས་བརྟེན་ལ། གཉིས་པ་ཡན་ཆད་རང་ས་ན་རྣམ་ཤེས་མེད་པས་གོང་མའི་མིག་ལ་འོག་
ས་དང་པོའི་རྣམ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པའོ། །འོན་ཀྱང་གོང་མ་བསམ་གཏན་བཞི་པར་འདོད་པའི་རྣམ་ཤེས་མངོན་
དུ་མི་བྱེད་དེ་དང་པོ་ན་མཚོག་ཡོད་པས་སོ། །བཤད་མ་ཐག་པ་དང་པོའི་མིག་ཤེས་དེའི་ལྷུས་གཟུགས་ལའང་
འོག་གི་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་པ་སྦྱར་ཏེ། དང་པོ་ཉིད་གྱི་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཆེ་འདོད་པ་དང་དེའི་གཟུགས་མཐོང་
བ་ནས་བཞི་པའི་མིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཆེ་ལྔ་ཆར་གྱི་གཟུགས་མཐོང་བའི་བར་དུའོ། །དམན་པའི་

༩༠༽

དུལ་མཚོག་མིན་པར་འདོད་ན་གོང་མའི་གཟུགས་རི་ལྟར་ཡུལ་ཡིན་ཞེ་ན། མི་སྟོབས་ཚུང་དུ་ཡང་རྒྱལ་པོ་ལ་
 བརྟེན་ན་སྟོབས་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་གོང་མའི་མིག་མཚོག་ལ་བརྟེན་བས་སོ། །རྟེན་ལུས་ཀྱི་འང་ཡུལ་
 གཟུགས་དང་ཡུལ་ཅན་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་དུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏུན་དང་པོའི་ལུས་
 བྱི་དང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་དང་པོའི་གཟུགས་དང་། འདོད་པ་དང་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་བའི་
 རྟེན་ཡིན་ལ། འདོད་པའི་ལུས་བྱི་དང་པོའི་རྣམ་ཤེས་དང་དང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་མཐོང་བའི་རྟེན་ཡིན་
 ཞིང་གཉིས་ཡིན་ཀྱི་ལུས་བྱི་དང་པོའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་གོང་འོག་དང་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཟུགས་མཐོང་བའི་
 རྟེན་དུ་རུང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ནས་འདིར་འདོད་པའི་ལུས་ཀྱི་དེའི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དེའི་
 གཟུགས་ལ་བལྟ་ན་ཐམས་ཅད་ས་གཅིག་ཅིང་། འདོད་པའི་ལུས་ཀྱིས་གསུམ་པའི་མིག་ལ་བརྟེན་ནས་དང་པོའི་
 རྣམ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ་གཉིས་པའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་ན་ཐམས་ཅད་ས་ཐ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ཅི་རིགས་སུ་
 སྐྱར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣ་བའི་དྲི་བ་དང་ས་གང་ཡིན་པ་དང་སོ་སོའི་ངེས་པའང་མིག་ལ་བཤད་པ་དེ་བཞིན་ཏེ།
 ལུས་ལ་འོག་མའི་རྣ་མ་ཡིན། །རྣ་བས་གོང་མའི་སྐྱ་མ་ཡིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པའང་དེ་ཡི་སྐྱ། །ལུས་ཀྱི་འང་གཉིས་
 ཀ་ཐམས་ཅད་དུ། །ཞེས་རྒྱ་ཆེར་སྐྱར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷ་སྟེ་ལུས་གསུམ་ཀྱི་དྲི་བ་སྐྱར་བཞིན་ཡིན་ལ། ས་ནི་
 རྟེན་དང་དབང་པོ་དང་རེག་བྱ་ནི་ས་སྐྱ་པ་དང་། དྲི་རོ་དང་

༩༡༽

སྣ་སྤྱེའི་རྣམ་ཤེས་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད། ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འདོད་པ་དང་དང་པོ་བའོ། །གསུམ་པོ་དག་གི་
ངེས་པ་ནི་ཡུལ་དང་སྤང་ནས་འཛིན་པས་ཚོད་པ་དང་རྒྱང་རིང་པོ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་ཤེས་མེད་པའི་སྤྱིར།
རྟེན་དང་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། བྱ་བ་ཉེར་གཞག་ལས། ལྷ་
སྤྱུལ་ན་དབག་ཚད་ལྡོ་བ་རྒྱུའི་བྱི་ཚོར་ཞེས་བཤད་པ་ཡོད་དོ། །ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ལྷིར་བཏང་
ནས་དམིགས་བསལ་ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ས་གསུམ་དུ་སྦྱེས་པའི་རེག་བྱ་རེག་པ་ན། ལུས་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འོག་ས་དང་པོའི་འབྲེན་པ་དང་། འདོད་པ་དང་དང་པོའི་རེག་བྱ་རེག་པ་ན་རང་གི་ས་པའི་རྣམ་ཤེས་
སོ། །བཞི་པ་ནི། །ཡིད་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་ས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་ཅིང་རྟེན་ནི་ལུས་ལ་བྱས་ན་ས་ལྡོ་བ་དང་
རྒྱུད་ལ་བྱས་ན་ས་དགུ་བའོ། །དེ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ས་གོང་འོག་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ཞིག་དེའི་
ཡིད་ཀྱིས་དེའི་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་ས་གཅིག་པ་དང་། སྤྱིད་ཅེའི་བར་གྱིས་ཡིད་ཤེས་
བསྐྱེད་ན་མི་གཅིག་པ་ཡོད་དེ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རྟེན་ལ་འོག་མའི་ཡིད་དང་ཡིད་ཤེས་སྤྱུལ་སེམས་དང་
སྦྱོད་ལམ་པ་དང་། ཟག་བཅས་སྤྱིད་ཅེ་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱིས་ཟག་མེད་འབྱུང་ཞིང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་མ་
གཏོགས་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ལ་འོག་མའི་ཡིད་ཤེས་མི་འབྱུང་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཚོས་
ལ་མ་དམིགས་

༼༤༽

བ་ལ་སོགས་པ་དོ། །ལྟུ་བ་ནི། །ཁམས་བཙུན་བཙུན་པོ་དག་རྣམ་ཤེས་འཇུག་པོ་གང་གིས་ཤེས་པར་བྱ་ཞེ་ན། །རྣམ་
ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་ཡི་ལྟ། །ཞེས་བཙུན་ཏེ། །གསུགས་སོགས་སྤིང་ཡུལ་ལྟུ་བ་ནི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། །མིག་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་གསུགས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དོ། །ཞང་གི་བཙུག་གཉིས་དང་
ཚོས་ནི་ཡིད་ཤེས་ཁོ་རྣམ་ཤེས་སོ། །འཇུག་བ་ནི། །ཁམས་བཙུན་ལས་ཤིང་པོར་རྟག་པ་ནི་མེད་ལ། །ཚོས་
ཁམས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་འདུམ་མ་བྱས་གསུམ་ནི་རྟག་པ་དང་ལྟག་མ་སྤྱི་ལོ་དང་བཙུན་ནི་མི་རྟག་པ་དོ། །འདི་རྣམས་
ལྟན་དང་རྟོག་སོ་ཞེ་ན། །འདིར་མི་རྟག་པ་བཙུན་ཚམས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་འདི་ག་མེད་པའི་རྟག་པ་མདོ་སྤྱི་ལོ་དང་མ་སྤྱི་ལོ་
བཙུན་ལ། །སྣ་མ་ནི་སྤྱི་སྤྱི་ལོ་དོད་པ་ལྟར་ཀྱི་རྟག་རྣམས་བཙུན་ཏེ། །བཙུན་བ་ནི། །ཁམས་བཙུན་ལས་དབང་
པོ་ནི་དུ་དབང་པོ་མིན་པ་ནི་དུ་ཞེ་ན། །ཚོས་ཁམས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་རྣམས་སྤྱི་ལོ་དང་དང་སོགས་སྤྱི་ལོ་དབང་པོ་ཐ་མ་
གསུམ་ཀྱི་ཚ་རྣམས་ཏེ་སྤྱི་ལོ་དང་བཙུན་བཞི་དང་། །ཁམས་གང་དག་ནང་གི་ཁམས་སྤྱི་ལོ་དང་བཙུན་ཤེས་ནི་
མིག་སོགས་རང་གི་མིང་གིས་སྤོས་པ་ལྟ། །ལུས་དབང་གི་སྤོགས་གཅིག་པོ་མེད་དབང་པོ་གཉིས་སེམས་ཀྱི་
ཁམས་བཙུན་ནི་ཡིད་དབང་དང་། །ཐ་མ་གསུམ་ཀྱི་ཚ་སྤྱི་ལོ་དང་བཙུན་གཅིག་པོ། །སྤྱི་སྤྱི་ལོ་དེའི་བཙུན་པ་དང་དེའི་བ་
མིན་པར་སྤྱི་ལོ་དང་སྤོགས་ཀྱི་དོག་ཏུ་འདོན་ལ། །མདོ་སྤྱི་ལོ་དེ་ལྟར་ན་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་དེའི་བ་

༼༤༩༽

ལ་མ་གྲུས་བར་འགྲུར་བས་མདོ་རི་ལྷ་བར་ཡིད་ལུས་ཀྱི་འོག་ཏུ་འདོན་ཏོ། ལྷག་མ་སྤྱིའི་ལྷ་དང་ཚོས་ཁམས་ཀྱི་
སྤྱིའི་དབང་པོ་མིན་བར་གྲུབ་པོ། །དགོས་པ་ནི་དབང་པོའི་སྐབས་འབྲེལ་བར་བྱ་བ་དང་། ཚོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ཆེད་དོ། །ཚོས་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་གཞུང་དོན་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ཉི་མ་ལེགས་བཤད་
སློབ་པའི་རྩ་ཆེན་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཁམས་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས་དང་པོའི་བཤད་པའོ། ། ༥ །།དེ་གནས་
གཉིས་པ་འཆད་དེ། དབང་པོ་ཞེས་པའི་དབང་པོ་ནི་གང་། འདུས་བྱས་ཚོས་རྣམས་དེ་དག་ཀྱང་། ཞེས་པའི་སྐྱེ་
ཚུལ་ནི་གང་ཞེ་ན། ལན་ལ། སྐབས་དོན་དབང་པོའི་རང་བཞིན། འདུས་བྱས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ། སྐྱེ་བྱེད་རྒྱ་རྒྱུ་
འབྲས་བུ་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བྱུག་སྟེ། དབང་པོའི་རྣམ་བཞག་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ། རྟེན་པའི་ཚུལ།
གཏོང་བའི་ཚུལ། དག་སྐྱོང་ཚུལ་གྱིས་འབྲས་བུ་དབང་པོ་དུས་ཐོབ་པ། དབང་པོའི་ལྷན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ་སྟེ། དབང་བསྐྱར་བའི་སློབ་འོ་བོ་བཤད། དབང་བསྐྱར་བྱའི་སློབ་ནས་གངས་ངེས་བཤད། སྐབས་སུ་བབ་
པའི་དབང་པོ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ལུགས། མདོ་སྤེལ་བའི་ལུགས་
སོ། །དང་པོ་ནི། དབང་པོ་སྐད་དོད་ལ་ཨི་རྩ་ཞེས་འབྲུང་བ་ལ་རྒྱུན་བྱེད་ཏེ་ཨི་རྩ་ཨི་ཤུ་ར་ཞེས་བྱ་བ་དབང་བྱུག་
དམ་པའོ། །ཞེས་བར་འགྲུར་ལ། དེ་ནི་ཤེན་ཏུའམ་ལྷག་བར་དབང་བྱེད་པས་ན་དབང་པོ་ཞེས་བྱའོ། །གང་ཞེས་
གང་ལ་དབང་བྱེད་ཅེ་ན། མིག་སོགས་ལྷ་པོ་རྣམས་ནི་དོན་བཞི་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་དེ། མིག་ལོང་བ་སོགས་ནི་
མི་མཛེས་པས་དེ་དག་གིས་རྟོན་མཛེས་པ་དང་། གསུགས་སྐྱ་ཡང་བ་སྐྱངས་བ་དང་།

༩༩༽

ཁམ་བཟུ་གསུམ་ལ་ལོངས་སྐྱོད་བས་དབང་པོ་རྟེན་བཅས་རྒྱས་ཤིང་ལུས་བསྐྱུང་བ་དང་། མཐོང་ཐོས་ལ་
སོགས་པ་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྐྱད་ཐུན་མོང་མིན་པ་དང་། རང་རང་གི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་
བསྐྱུད་པ་ལ་དབང་གུང་དོ། །པོ་མོ་སློག་ཡིད་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་དོན་གཉིས་གཉིས་ལ་དབང་གུང་དེ། པོ་མོས་ནི་
འདི་ནི་ཕོའོ་འདི་ནི་མོའོ་ཞེས་སེམས་ཅན་གྱི་གྲེ་བྲག་དང་། པོ་ནི་ཁ་དོག་དཀར་བ་དང་དབྱིབས་ལེར་བ་དང་ལུ་
མ་ཚུང་བ་དང་ངོ་སྐྱད་གསང་མཐོ་བ་དང་བསམ་པ་བྱུང་མེད་ལ་སེམས་པ་དང་འདུན་པ་བྲག་པོ་ལ་སོགས་པ་
ཡིན་ལ་མོ་ནི་དེ་དག་ལས་བརྗོག་པས་བྱུང་བར་ལ་དབང་གུང་ཅིང་། གཞན་དག་ན་དེ། ལུན་བྱང་ལ་དབང་གུང་
དེ་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་སློམ་མིན་དང་སློམ་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་དོ། །ཞེས་སོ། སློག་ནི་བར་སྲིད་གྱི་ཚེ་
སློག་གཞིར་གནས་པ་ལས་ལུང་པོ་སྐྱེ་བས་རིགས་མ་ཐུན་བར་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བ་དང་། དེ་མ་ཤིའི་བར་དུ་
གནས་པར་གྱེད་པས་རིགས་མ་ཐུན་གནས་པ་དང་དབང་གུང་། ཡིད་ནི་ཡང་སྲིད་བར་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བ་
དང་། ལུས་ངག་གི་ལས་ཡིད་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་བར་འཇུག་པ་ལ་དབང་གུང་དོ། །འདི་དང་སློག་གི་བྱུང་བར་
ནི་དེས་བར་སྲིད་ཁོ་ན་དང་འདིས་བར་སྲིད་དང་སྐྱེ་སྲིད་གཉིས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བ་དང་། དེ་དུས་མཉམ་པ་
དང་འདི་སྐྱད་ཅིག་སྐྱ་མའི་ཡིད་གྱིས་གཉིས་པའི་སྲིད་པ་ལེན་པས་དུས་ཐ་དད་པའོ། །པོ་ཞེས་པ་ནི་སློབ་དཔོན་
དེ་དག་ལ་མ་རངས་པ་སྟེ། ལྷ་བཞི་ལ་དབང་གུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་མཛེས་བར་ནི་དབང་རྟེན་གྱིས་གྱེད་ལ།
ལུས་བསྐྱུང་བ་དང་ཐ་སྐྱད་ཐུན་མོང་མིན་པ་

༼༤༽

ནི་ཡུལ་འདྲིན་པ་ལ་སྟོན་པས་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནས་བྱེད་པའི་སྲིར་ཐ་མ་གཅིག་སུ་འབྲེད་ཅིང་། བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་
མི་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྣ་ཡང་པོ་མོ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དེའི་དབང་པོས་བྱས་པ་མིན་གྱི། བྱེད་པར་ཁོ་
ནས་བྱས་པ་ཡིན་ལ། སློབ་ཀྱང་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བ་མིན་ཞིང་ཡིད་ཀྱི་གཉིས་པོ་སྦྱོན་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །ཚོར་བ་ལྡན་ཉི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ལ་དབང་བྱེད་དེ། བདེ་བ་ལ་འདོད་ཆགས། དུམ་ལ་ཞེ་སྤང་། བཏང་
སྟོམས་ལ་གཉི་ལུག་རྒྱས་སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་རྣམ་བུ་ལ་དབང་བྱེད་དེ། མདོ་ལས། བདེ་བར་གྱུར་པའི་སེམས་ནི་
མཉམ་པར་གཞག་གོ། །ཞེས་དང་། དུམ་འི་རྒྱ་ཅན་གྱི་དད་པ་ཞེས་པས་སོ་བཟེར་རོ། །ཐ་མ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི་
རྣམ་པར་བྱང་བ་སྤང་འདས་ལ་དབང་བྱེད་དེ། ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་དད་སོགས་ཐར་པའི་རྒྱད་རྒྱ་དང་། ཟག་མེད་
དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྣག་བཅས་ཐ་མས་སྣག་མེད་ཐོབ་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་གི་
དོན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་སྣོན་དང་བཅས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡིད་ནི་
ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་དབང་བྱེད་པའི་སྲིར་ནང་གི་དབང་པོ་དུག་གཞག་གོ། །འོ་ན་ཡུལ་གྱིས་ཀྱང་
རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པས་དབང་པོར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། མིན་ཉེ། མིག་སོགས་ནི་སྣག་པར་དབང་བྱེད་ལ། གཟུགས་
སོགས་ནི་དེ་སྟོན་པའི་སྲིར་རོ། །མོའི་དབང་པོ་ནི་མོའི་བྱེད་པར་ཉིད་ལ་

༩༩༽

དབང་བྱེད་ལ་མོ་ཡང་དེ་ཉིད་ལ་དབང་བྱེད་པའི་སྲིད་དབང་ལོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལྷ་སྟེགས་འདོད་པ་ལྟར་ལུས་
ལས་ཐ་དད་མིན་གྱི་ལུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འདོམས་ཀྱི་སྲོགས་དག་ལ་མོ་དང་མོའི་དབང་པོ་དག་བཞག་སྟེ། དེག་བྱ་
ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་སྲིད་དབང་ན་ལག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་མདོ་སྟེ་པ་འདོད་ཅིང་བྱེ་སྟེ་
དེག་བྱ་འཛིན་པའི་སྲིད་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་མ་སྟུན་གནས་པ་དང་སྲར་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་ཉོན་
མོངས་པའི་མགོ་གཞོན་ཅིང་ལམ་འབྲེན་པའི་སྲིད་རྣམ་པར་བྱང་བ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་སྲིད་དེམ་བཞིན་སྲོག་དང་
ཚོར་བ་ལྟ་པོ་རྣམས་དང་དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟར་འདོད་དོ། །གོང་དང་གོང་ནས་ལྷང་འདས་ཐོབ། །སོགས་པ་
ལ་ནི་དབང་བྱེད་སྲིད། །ཞེས་འགྲུར་བཅོས་ཏེ། གོང་མ་ཀུན་ཤེས་པ་ཐོབ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པས་ཀུན་ཤེས་བྱེད་
པ་དང་། གོང་མ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་ཐོབ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པས་ཀུན་ཤེས་པ་དང་། ལྷག་མེད་གྱི་ལྷང་ན་ལས་
འདས་པ་ཐོབ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་སྲིད་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་གཞིག་སྟེ། དབང་པོ་གཉིས་རྒྱ་མ་སྟུན་དང་
ཐ་མ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུའོ། །སོགས་པས་མཐོང་སྤང་སྤོང་བ་དང་སྤོམ་སྤང་སྤོང་བ་དང་མཐོང་ཚོས་ལ་
བདེ་བར་གནས་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་དང་ཡིད་བདེ་བ་སྤོང་བར་དབང་བྱེད་པའི་སྲིད་དེ་
གསུམ་བཞག་སྟེ། དང་པོ་གཉིས་བྲལ་འབྲས་དང་ཐ་མ་བདག་པོ་ལམ་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པའོ། །དེ་བཞིན་ཞེས་པ་བྱེ་
སྟེ་ཐ་མ་བརྒྱད་སྲིད་བསྟན་པ་ལས། མདོ་

།།

སྒྲེ་བས། དད་སོགས་ལ་ལོགས་སུ་བཤད་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཟག་མེད་གསུམ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་སྟོན་པའོ། །ཅི་ལྟག་
བར་དབང་བྱེད་པས་དབང་པོ་ཡིན་ན་ཉུང་བར་སྐྱས་བ་སྟེ། བྲངས་ཅན་འདོད་པའི་ཁའི་དབང་པོ་སོགས་ཀྱང་སྐྱ་
བ་སོགས་ལ་དབང་བ་དང་། རང་ལ་བྲགས་པའི་མ་རིག་བ་སོགས་ཀྱང་འདུ་བྱེད་སོགས་ལ་དབང་བས་ཁ་
བསྐྱང་དགོས་སོ་ཞེ་ན། ལན་ལ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བའི་ལུགས་དང་། མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་
གཉིས། དང་པོ་ནི། ཀུན་བྱང་རྟེན་དང་བཅས་པའི་དབང་དུ་བྱས་བ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་རྟེན་མིག་སོགས་བྱུག་དང་
རྟེན་དེ་ལྷང་དོར་གྱི་རྟེན་དུ་རུང་བའི་སྐྱེས་བ་དང་བྱུང་མེད་བྱེ་བྲག་དུ་བྱེད་པ་པོ་མོ་དང་། སེམས་ཅན་དེ་མ་ཤིའི་
བར་དུ་གནས་བ་སློག་དང་དགུ་པོ་འདི་ནི་ཀུན་བྱང་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བའི་གཞིའོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་བ་ཉིད་དུ་བྱེད་པ་ཚོར་བ་ལྟ་དང་དད་སོགས་ལྟས་ཚོགས་གསོག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཟག་མེད་
གསུམ་གྱིས་དངོས་སུ་རྣམ་བར་བྱང་བ་ལྟག་བཅས་ལྟག་མེད་གཉིས་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་དབང་བསྐྱར་བྱ་རི་
སྟེད་པ་ལ་སྟོས་ནས་དབང་པོ་དག་ཀྱང་ཉེར་གཉིས་པོ་དེ་སྟེད་དུ་ངེས་སོ། །གཉིས་བ་ནི། ཡང་ན་འཁོར་བར་
འཇུག་སྟོག་གི་དབང་དུ་བྱས་བ་སྟེ། སྐར་འཁོར་བར་གཏན་མ་ཞུགས་བ་འཇུག་པ་ནི་མེད་ཀྱི་ལས་བསགས་
བས་བསྐྱབས་བས་འཁོར་བའི་གཙོ་བོ་སྟོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་ཡིན་པས་དེར་འཇུག་པའི་རྟེན་ནི་སྲིད་པ་བར་མའི་

༼༽

མིག་སོགས་རྒྱག་དང་ནི་དེའི་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱག་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་སོ་སོའི་དབང་སོ་གཉིས་དང་། སྐྱེས་པ་གནས་པར་
བྱེད་པ་སློག་དང་། ཡུལ་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ནི་ངན་སོང་ན་དུམས་གཉིས་མཐོ་རིས་ན་བདེ་བ་གཉིས་ཤས་
ཆེ་བ་ལ་བཏང་སྟོམས་གཉིས་ཀ་ན་ཡོད་པས་ཚོར་བ་ལྡན་ཉེ་ལྟར་ན་འཇུག་པ་ལ་དབང་སོ་བཅུ་བཞིའོ། །འཇུག་
པའི་སློགས་ལ་དབང་སོ་བཅུ་བཞི་བཞག་པ་དེ་བཞིན་དུ། འཁོར་བ་ལས་སློག་པ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་
དབང་སོ་ལས་གཞན་རྣམ་བུར་གོ་དབང་སོ་བརྒྱད་སོ་རྣམས་ནི་གཞག་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་འདས་ཀྱི་ཉེན་ཚོགས་
སྤོར་གྱི་དད་སོགས་ལྟ། དང་སོར་ཟག་མེད་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པ། ས་དགུའི་སྤངས་བྱ་སྤོང་
བའི་སྤིར་དུ་རྒྱན་གནས་པར་བྱེད་པ་ཀུན་ཤེས་པ། རྣམ་གྲོལ་གྱི་དགའ་བདེ་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྤྱོད་པ་ཀུན་ཤེས་
ལྟན་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་དབང་སོ་བརྒྱད་དོ། །གོ་རིམ་ཀྱང་འཁོར་བ་འཇུག་བསྐྱོག་གི་ཤུགས་ལ་གྱུབ་པོ། །གསུམ་པ་
ནི། མིག་སོགས་རྒྱག་ནི། དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཉེན། །ཞེས་དང་། རྣམ་ཤེས་སོ་སོ་རྣམ་རིག་པ། །ཞེས་
བར་བཤད་ཟེན་ཞིང་། སོ་སོ་གཉིས་ནི། ལུས་ལ་སོ་དབང་ཞེས་སོགས་སུ་བཤད་ལ། །སློག་དང་དད་སོགས་ནི།
སློག་ནི་ཆེ་ཡིན་ཤོད་དང་ནི། །ཞེས་དང་། སློ་གྲོས་བྲན། ཉིང་ངེ་འཇིན་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་དང་། དད་
དང་བཅོམ་འགྲུས་ཞེས་བར་འཆད་པར་འགྲུར་ལ། འདིར་ཚོར་བ་ལྡན་དང་ཟག་མེད་གསུམ་སྟོན་པས་འདི་ལ་
གཉིས་ཏེ། ཚོར་

༧༩༽

བ་ལྷའི་ངོ་བོ། རྗེ་མེད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་སེམ་བ་མིན་བ་སྟེ་གདུང་བར་སྤོང་བ་གང་
ཡིན་བ་ནི་དུམ་པའི་དབང་པོ་ལོ། །ལུས་ཞེས་པའི་སྐྱ་ལུས་དབང་། ཉེན་ཁོག་པ། དབང་པོ་གསུམ་ཅན་ལ།
གསུམ་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་གསུམ་བ་ཡིན་བས་ཡིད་མི་བདེ་དང་། ཚོར་བས་སེམས་
བྱུང་གཞན་དང་། སེམས་བ་མ་ཡིན་བས་ལུས་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་གཅོད་དོ། །ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་སེམ་བ་ནི་
བདེ་བའི་དབང་པོ་ལོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་བ་ན་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་སེམ་བ་དེ་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་སྟེ། ཡིད་
བདེ་མིན་ཞིང་ལུས་ཚོར་མེད་པས་སོ། །གསུམ་བ་ལས་གཞན་དང་པོ་གསུམ་དང་འདོད་བ་ན་སེམས་ཀྱི་ཚོར་
བ་སེམ་བ་དེ་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཚོར་བཏྲན་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་
སེམ་བ་མིན་བ་གདུང་བར་སྤོང་བ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ལོ། །བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་
བར་མ་སྟེ་སེམ་མི་སེམ་ལས་གཞན་པའི་སྤོང་བའོ། །ལུས་སེམས་གང་གིས་བར་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་ཀའི་
བར་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བདེ་སྤྱད་ལུས་སེམས་ཐ་དད་དུ་བྱེད་ལ་བཏང་སྟོམས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཅི་ཡིན་ཞེ་
ན། གཉིས་ཏེ། རྒྱ་ཐ་དད་པ་དང་། བྱེད་ལས་པན་གཞོད་མི་མངོན་པའོ། །དང་པོ་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྤྱད་ནི། ཉིང་ངེ་
འདྲིན་དང་རྣམ་སྤྱོད་ལས་སྤྱེས་པ་ཅུང་ཟད་ཉོག་པས་མི་སྤྱེ་ཡང་པལ་ཆེར་རྣམ་ཉོག་ལེགས་ཉེས་ལས་སྤྱེ་

༩༩༽

ཞིང་། ལུས་ཀྱི་དེ་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་ཡུལ་སྤྱད་མི་སྤྱད་གི་སྟོབས་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་
 སྐྱེ་བས་རྒྱ་ཐ་དད་ལ། བཏང་སྟོམས་ནི་གཉིས་ཀ་མི་རྟོག་པ་ཁོ་ནར་རང་གི་ངང་གིས་སྐྱེ་བའི་སྲིབ་གཅིག་ཏུ་
 གཞག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། ལུས་སེམས་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་སོ་སོ་ལ་བརྟན་མི་བརྟན་དུ་པན་གཞོད་
 སོ་སོར་མངོན་ལ། བཏང་སྟོམས་ནི་ལུས་སེམས་ལ་པན་གཞོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མི་སྲེད་པས་གཅིག་ཏུ་སྟོམས་ཏེ་
 དེས་ན་བཏང་སྟོམས་མེད་པར་སྐྱ་བ་ཡང་བྱུང་ངོ་། །གཉིས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི། གདགས་བཞི་དད་སོགས་
 ལྷ་ཡིད་དང་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ལ་གང་རུང་གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་རེས་འཇོག་ཏུ་ཡོད་པས་
 རིགས་ལ་སྟོས་ནས་དགུ་པོ་དེ་མཐོང་ལམ་ཀྱི་ཆེ་བདེན་པའི་དོན་སྲུང་མ་ཤེས་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པས་ཀུན་ཤེས་
 བྱེད་པ་དང་། སྟོམ་ལམ་ཀྱི་ཆེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཟེན་གོམས་པར་བྱེད་པས་ཀུན་ཤེས་པ་དང་། མི་སྟོབ་ལམ་
 ལ་བདེན་པ་ཀུན་རྟོགས་སོ་ཞེས་སམ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་དུམ་ཤེས་ཡང་ཤེས་པར་བྱུང་མེད་དོ་ཞེས་ཤེས་པ་
 དང་ལྡན་པས་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་སོ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ཀུན་བརྟུས་ལས་གོང་མ་གཉིས་ལ་ཡིད་མི་བདེ་
 ཡང་ཡོད་པས་དབང་སོ་བཅུ་འེ་ཞེས་བཤད་དོ། །ས་མཚམས་ནི་བསྐྱ་བ་ལས་ཚོགས་ལམ་ནས་ཡོད་པར་བཤད།
 ཀུན་བརྟུས་དང་ཤེས་སྲིབ་ལས་སྐྱོར་ལམ་ནས་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་དུག་སྟེ།
 ཟག་བཅས་ཟག་མེད། རྣམ་སྟེན་

༼༩༽

ཡིན་མིན། རྣམ་སྤྲིན་དང་བཅས་མ་བཅས། དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་བྱུང་བར། ལམས་གསུམ་གྱི་བྱུང་བར། སྤང་
བྱ་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་དབང་པོ་ཉེར་གཉིས་པོ་དག་ལས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དུ་ཞེ་ན།
བཤད་མ་ཟག་བཅས་གསུམ་ནི་གཅིག་ཏུ་བྲི་མ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གསུམ་ཁོ་ན་ལ་བཞག་པའི་སྤྱིར་དོ། །གཟུགས་
ཅན་བདུན་དང་སློག་དང་ལུས་སེམས་ཀྱི་དུམས་དག་སྟེ་བཅུ་ནི་ཟག་བཅས་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་སྟེ་ལམ་བདེན་དང་
འདུས་མ་བྱས་མིན་པས་སོ། །གཞན་དགུ་ལ་ཟག་མེད་གསུམ་གྱི་གདགས་གཞིར་གྱུར་བ་ཟག་མེད་དང་། མ་
གྱུར་བ་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་རྣམ་བཤག་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། །ཞེས་དང་། དེ་
གསུམ་ཟག་བཅས་ཟག་བཅས་པ་མེད། །ཅེས་པ་དང་དགོས་པ་ཐ་དད་པས་མི་སྣོས་སོ། །ཁ་ཅིག་མདོ་དོན་ལ་འཇུག་
ནས་དད་སོགས་ལྷ་ཟག་མེད་ཁོ་ནར་འདོད་པའང་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། སློག་ནི་མཐོ་རིས་དང་ངན་སོང་ན་
དགེ་མི་དགེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་སྤྲིན་ཁོ་ནའོ། །འོ་ན་དག་བཅོམ་པ་སྐྱེ་ཆེའི་གཏོང་འཛོག་གྱེད་པར་བཤད་ལ། རྣམ་
སྤྲིན་ནི་སློན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་འདོད་དགུར་འབྱུང་བ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདིར་རྣམ་སྤྲིན་ཁོ་ནར་འདོད་པ།
པལ་ཆེར་རྣམ་སྤྲིན་དུ་འདོད་པ། ཞར་ལ་སྐྱེ་ཆེའི་གཏོང་འཛོག་བཤད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་དེ།
བསྟན་བཅོས་ལས་དག་བཅོམ་པ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏུན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་དེ་ལས་འངས་ནས་དགེ་

༼༥༽

འདུན་ནམ་གང་ཟག་ལ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལུས་ཏེ་བདག་གི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཚམ་སྒྲིབ་དེ་ཚེའི་ཚམ་སྒྲིབ་དུ་གྱུར་
ཅིག་ཅེས་སྒྲོན་ཞིང་དག་ཏུ་ཡང་སྐྱེས་བས་ལོངས་སྤྱོད་ཚེ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་དེ་ཉིད་མཐོང་ཚོས་ཀྱི་
ལས་འཕེན་རྫོགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་བའམ། བདེན་པ་མཐོང་ལ་འཕེན་པ་མེད་པར་བྱས་ན་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཚམ་
སྒྲིབ་དེ་འདིས་མཐོང་ཚོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཚམ་སྒྲིབ་དངོས་སུ་ཁས་སྤངས་དགོས་སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་དབྲ་བཙུག་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཚེ་བསྐྱེད་ས་སུ་ཡོད་པ་མིན་ཀྱི་སྒྲོན་ལོ་བརྒྱ་ཐུབ་པར་འཕངས་པ་ལས་རྒྱེན་ཀྱི་དུས་མིན་པར་ཉེ་
ནས་ཚེ་ལྷག་ལུས་པ་འགའ་ཞིག་དེས་མཐོང་སྟེ་སྤར་ཀྱི་སྤྱོད་བས་འདིར་འདྲེན་པར་འདོད་དེ། འདིར་མཐོང་
ཚོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཚམ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱ་ས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་དང་འབྲ་བས་ཚམ་སྒྲིབ་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཁས་
སྤངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བཅུན་པ་དབྱེད་སྤོག་ན་རེ། ཚེ་བསྐྱེད་ས་བ་ལུས་དེ་ཉིད་ལ་རབ་མཐའི་བསམ་
གཏན་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་འབྱུང་བ་ཚེ་དང་མ་ཐུན་པར་དག་བསྐྱེད་ནས་ལས་ལས་བྱུང་བའི་
དབང་པོའི་འབྱུང་བ་དང་སྒྲོམ་ནས་བསྐྱེད་ས་ལ། གཏོང་བ་ན་ཚེ་དང་འགལ་བའི་འབྱུང་བ་བསྐྱེད་པ་སྟེ། དེས་ན་
དེ་ནི་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཟད་ནས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་མ་ཐུས་འཕེན་པས་ཚམ་སྒྲིབ་མིན་ཡང་སྟོག་ཚམ་སྒྲིབ་ཞེས་པ་
པལ་ཚེ་བ་ལ་དགོངས་སོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་དུག་ལས། ཉེན་ནི། རྫོགས་ལ་བས་སྤིང་གསུམ་ཀྱི་པོ་མོའི་
ཉེན་ལོ། །གང་ཟག་ནི། དབྲ་བཙུག་པ་རབ་མཐའི་

༼༩༩༽

བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་དུས་དང་མི་སྐྱོར་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ལོ། །ཚུལ་ནི། འདོག་ཚུལ་ནི་སྤར་བཞིན་
དང་གཏང་ཚུལ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་འཇུག་ཅིང་ཡོད་བྱེད་སྤུལ་ནས་བདག་གི་ཆེད་རྣམ་སྐྱོན་སོངས་སྐྱོད་དུ་གྱུར་
ཅིག་ཅེས་སྐྱོན་ལམ་འདེབས་ཏེ་ཡིད་དང་སྤུས་དང་རག་ལས་རིམ་བཞིན་ལོ། །དགོས་པ་ནི། གཞན་ལ་ཕན་
བའམ་བསྟན་པ་སྤང་ཞིང་གནས་པའི་དོན་དུ་ཆེ་བསྐྱོངས་བ་ལས་རུས་པ་གཞན་མ་མཐོང་བས་བསྐྱོངས་ལ་
གསོན་ཡང་དོན་གཉིས་མ་མཐོང་བ་དང་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོ་བས་གཏོང་ངོ། །ཆེ་སློག་གི་བྱེད་པར་ནི། མདོ་ལས།
སློག་གི་འདུ་བྱེད་དག་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་ཆེད་འདུ་བྱེད་དག་གཏོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་
བྱེད་པར་གང་ཞེ་ན། བྱེ་སྐྱོན་རེ། བྱེད་པར་མེད་དེ། བདག་པ་ལས་སློག་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་པའི་ཆེད་
ཞེས་བཤད་པས་སོ། །མདོ་སྣེ་བ་ནི། སྐྱོན་དང་ད་ལྟར་གྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆེ་དང་སློག་ཅེས་བཟེང་ལ། འདུ་བྱེད་
ཅེས་བ་ནི་རྟོག་པ་གཅིག་བྱུར་མེད་པའམ་མི་ལྟན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་མེད་ཀྱི་སྤང་བའི་རྒྱུན་གནས་པ་ཙམ་དུ་སྐྱོན་
པའོ། །དག་ཅེས་བ་ནི་མང་བའི་ཆེ་གསེ་སྐྱོད་ཅིག་གིས་དོན་བསྐྱབ་པ་དང་སྐྱོ་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་
སྐྱོན་པའི་སྐྱ་ཆེ་གཏོང་འདོག་བྱས་པའི་དགོས་པ་ནི་སྐྱ་ཆེ་ལ་མངའ་བརྟེན་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་རྩ་
འབྲུལ་གྱི་རྐྱང་བ་བཞི་བསྐྱོམས་པས་འདོད་ན་བསྐྱལ་བའམ་དེ་བས་ལྷག་པར་བཞུགས་པར་རུས་སོ་ཞེས་པའི་
དམ་བཅའ་བསྟན་

༼༩༩༽

སའི་ཚེད་དང་། གུན་ཏུ་རྒྱ་རབ་བཟང་འདུལ་བའི་སྲིར་རྒྱ་བ་གསུམ་གྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ལ་དེ་སྲིན་ཚད་གདུལ་
བྱའི་དོན་གྱིད་སའི་སྲིར་གཏང་ཞེས་སློབ་དཔོན་བཞེད་དོ། །བྲེ་སློབ་ཀྱི། བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བར་བསྟན་སའི་
སྲིར་ཉ། བྱང་ཚུབ་གྱི་ཤིང་བྱུང་དུ་སྲུབ་དང་པོ་ལ་སྣའི་བྱུང་དང་། སྲུབ་གཉིས་ས་ལ་སྣའི་སྲུབ་གྱི་འདིག་ཉེན་ལ་
གཟེགས་ནས་གསུམ་ས་ལ་ཉོན་མོངས་ས་དང་། ཡངས་ས་ཅན་དུ་སློབ་གོ་འདུ་གྱིད་གྱིས་བརྒྱབས་ས་
འཆི་བདག་དང་། གུ་ཤའི་སློང་གྱི་ཉེ་འཁོར་དུ་ཆེད་འདུ་གྱིད་གཏང་བས་སྤང་པོའི་བདུད་ལས་རྒྱལ་ལོ་ཞེས་
ཟེར་ལ། ཡེ་ཤེས་རྒྱས་སའི་མདོ་ལས། ལས་གྱི་བདུད་ཅེས་ས་དང་ལྷ་འབྱུང་དོ། །དབང་པོ་བཅུ་གཉིས་ནི་རྣམ་
སྟོན་ཡིན་ས་དང་མིན་ས་གཉིས་གཉིས་ཉ། གཟུགས་ཅན་བདུན་ལ་རྣམ་སྟོན་སྟེས་དང་རྒྱས་བྱུང་གཉིས་དང་།
ཡིད་དང་ཚོར་བ་བཞི་ལ་སྤང་མ་བསྟན་རྣམ་སྟོན་སྟེས་དང་དེ་ལས་གཞན་ས་གཉིས་གཉིས་ཡིན་ལ། ཟ་མ་
བརྒྱད་དགེ་བར་ངེས་ས་དང་ཡིད་མི་བདེ་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་དུ་ངེས་ས་རྣམ་སྟོན་དུ་མ་གཏོགས་ས་ཁོ་
ནའོ། །འོ་ན་མདོ་ལས་ལས་ནི་གསུམ་སྟེ་ཞེས་ཡིད་མི་བདེ་སློང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་གསུངས་ས་དང་འགལ་ལོ་
ཞེ་ན། སློང་འགྱུར་ལས་མཚུངས་སྟེ་གྱི་སློང་འགྱུར་ལ་བསམ་གྱི་རྣམ་སྟོན་མིན་ཉ། འདོད་ས་དང་མི་འདོད་ས་
སེམས་སའི་རྣམ་ཉོག་ཅེས་ལས་སྟེས་ཤིང་ཞེ་བའི་སྲིར་དོ། །གསུམ་ས་ནི། ཡིད་མི་བདེ་དེ་གཅིག་སྟེ་དགེ་བ་
ཟབ་བཅས་དང་མི་དགེ་བ་གང་རུང་

༼༥༽

དུ་ངེས་པས་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དབང་པོ་བཅུ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་དང་བཅས་མ་
བཅས་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཡིད་དང་ཚོར་བ་གཞན་བཞིའི་མི་དགོ་བ་དང་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ནི་རྣམ་སྒྲིན་དང་
བཅས་ཤིང་ལུང་མ་བསྟན་དང་། ཟག་མེད་ནི་རྣམ་སྒྲིན་དང་མ་བཅས་ཤིང་དད་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཟག་བཅས་
ཟག་མེད་གྱི་བྱེ་བྱག་གོ། །ལྷག་མ་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སློབ་ཤི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཐ་མ་གསུམ་ནི་
ཟག་མེད་ཡིན་པས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱ་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་རྣམ་སྒྲིན་མེད་པར་གྲུབ་པོ། །བཞི་པ་ནི། དགོ་བ་ཁོ་ནར་
ངེས་པ་ཐ་མ་བརྒྱད་ཡིན་ཞིང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་རྣམ་རྟོག་གིས་བསྐྱེད་པས་དགོ་མི་དགོ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་
པར་ཁ་ཆེ་བ་འདོད་ལ། ཉེ་འོག་པ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །ཡིད་དང་ཚོར་བ་གཞན་ནི་དགོ་བ་
ལ་སོགས་པས་རྣམ་པ་གསུམ་ཀ་དང་། གཞན་གཟུགས་ཅན་བདུན་དང་སློབ་ཤི་རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ་ལུང་མ་བསྟན་
ཁོ་ནའོ། །ལྷ་པ་ནི། ནི་མེད་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་བཅུ་དགུ་པོའི་རིགས་ནི་འདོད་པའི་སྤྱིད་པ་རྒྱས་པར་
གཏོགས་ལ། ནི་མེད་གསུམ་དང་དེའི་སྟེང་དུ་འབྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་རྟེན་མི་མཛེས་པར་བྱེད་
པས་པོ་མོའི་དབང་པོ་ཡང་མེད་ཅིང་། མདོ་ལས། མོས་ཚངས་པ་བྱེད་པ་ནི་གནས་མེད་ཅིང་པོ་ནི་གནས་ཡོད་
དོ་ཞེས་པ་ནི་པོའི་བྱེད་པར་གཞན་དང་ལྡན་པ་ཅུ་མོ། །ལུས་འོད་ལྷུང་དྲངས་པ་

༼ ༩༦ ༽

ནི་འཕྲུལ་གྱི་རྒྱུ་མཚོན་བསྐྱུ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་མི་དགེ་བ་སྤངས་པས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ལས་
བྱུང་བའི་དུམ་དང་། རྒྱུད་ཞི་གནས་གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་ཁོང་ཁྱོད་སྤངས་པས་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པའི་གཞི་དགུ་
མེད་པས་རྒྱུ་གྱིས་བྱས་པའི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དགའ་མ་གཏོགས་པ་བཙོ་ལྷ་གཟུགས་སུ་གཏོགས་ཏེ་དང་པོ་ན་
ཚང་མ་ཡོད་ཅིང་གཉིས་པ་ན་བདེ་བ། གསུམ་པ་ན་ཡིད་བདེ། བཞི་པ་ན་དེ་གཉིས་ཀ་མེད་དོ། །གཞི་དགུ་ནི།
བདག་ལ་གཞོད་བ་བྱས་སོ་བྱེད་དོ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །མཇེའ་བོ་ལ་དེ་ལྟར་གསུམ། དག་བོ་ལ་པན་བཏགས་
སོ་འདོགས་སོ་འདོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བའོ། །སྤར་གྱི་རྣམས་ཤིན་ཏུ་འང་མེད་ལ་དེའི་སྤྲེང་དུ་གཟུགས་ཅན་ལྷ་
དང་བདེ་བ་གཉིས་པོ་འང་མ་གཏོགས་པ་བརྒྱུད་པོ་གཟུགས་མེད་དུ་གཏོགས་ལ། ཁམས་གསུམ་དུ་མ་གཏོགས་
བ་རྗེས་ལ་ཟག་མེད་གསུམ་དང་རིགས་ལ་དེ་དག་གི་གདགས་གཞི་དགུ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་སོ། །དུག་པ་ནི། ཡིད་
དང་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ནི་མཐོང་སྤང་དང་མཚུངས་ལྡན་མཐོང་སྤང་། ཟག་མེད་སྤང་
བྱ་མིན་པ་དེ་ལས་གཞན་སྟོམ་སྤང་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཚར་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་ཟག་བཅས་སུ་ངེས་པས་སྤང་
བྱ་གཉིས་དང་། གཟུགས་ཅན་བདུན་སྟོག་དང་དུམ་དགུ་ནི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་མི་རྟོག་ཅིང་མཉམ་གཞག་ཏུ་
མི་རུང་བའི་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་སྟོམ་པས་སྤང་བྱ་ཁོ་ན་དང་། དད་སོགས་ལྷ་པོ་ནི་ཟག་མེད་སྤང་བར་བྱ་བ་
མིན་ལ། ཡང་གི་སྤྲོས་ཟག་བཅས་ནི་

༩༩༽

སྒྲོམ་སྤང་དང་ཟག་མེད་གསུམ་ནི་སྤང་བྱ་མིན་པ་ཁོ་ནའོ། །གསུམ་པ་ནི། འདོད་པར་སྐྱེ་བའམ་དང་པོ་གསུམ་ནི་
 དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བས་དང་པོར་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་ཆེ་ཆུང་སྤོང་བྱིན་གྱི་རོ་བོ་ལུས་སློབ་གྱི་དབང་པོ་
 གཉིས་ཆེད་དེ། མིག་སོགས་མེད་ཅིང་ཡིད་དང་བཏང་སྒྲོམ་ས་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་ངེས་
 བས་སོ། །རྩལ་སྐྱེས་ཀྱིས་དུ་ཆེད་ཅེ་ན། རྩལ་ཉེ་སྐྱེ་བས་ནི་དང་པོར་རྣམ་སྤོང་བྱིན་གྱི་རོ་བོ་གཉིས་ཁོ་ན་ལྟན་ཅིག་
 ཆེད་པ་མིན་ཉེ། འོ་ན་ཅེ་ཞེ་ན། རྩལ་སྐྱེས་དེ་ཡིས་ནི་མཚན་མེད་པ་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མི་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་གཟུགས་
 ཅན་ལྟ་གཅིག་ཆར་དུ་བྱུང་ཅིང་མ་ཚང་བར་མེད་པས་དེ་ལྟ་དང་སློབ་སྦྱོང་བྱུག་གམ་ལྟ་ལ་སོགས་མཚན་གཅིག་
 པ་ལ་དེ་དང་བདུན་ཉམ་མཚན་གཉིས་པ་ལ་དེ་གཉིས་ཉེ་བརྒྱད་གཅིག་ཆར་ཆེད་དོ། །དེ་སྐྱེ་བའམ་བཟང་པོ་ཡིན་
 བས་དམན་པའི་མཚན་གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་ཅེ་ན། བདེ་འགོ་ན་མེད་ཀྱང་འགོ་བའང་དམན་པའི་ངན་འགོ་ན་
 མི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་དེ་ཡོད་དོ། །གཟུགས་ཀྱི་རྩལ་སྐྱེས་ལ་དང་པོ་ལྟར་བྱུག་གོ། །གཟུགས་ལས་སྒྲོམ་ས་
 འཇུག་དང་སྐྱེ་བའི་སྒྲོ་ནས་མཚན་ཡིན་པས་གོང་མ་གཟུགས་མེད་པར་རྣམ་སྤོང་བྱིན་གྱི་རོ་བོ་སློབ་གཅིག་ལྟ་ཆེད་
 དོ། །རྣམ་སྤོང་བྱིན་གྱི་རོ་བོ་ཁོ་ནའི་ཆེད་པ་འཆད་པ་ནི་བཞེད་པ་ཅམ་མམ་གཏོང་བ་ལ་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་པས་བན་
 ཚུན་མཚན་ཉེ་གཉིས་ཀ་གོ་བར་དགོངས་པའོ། །བཞི་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་

༩༥༽

ལ་གནས་ཏེ། གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆི་བ་ནི་སློབ་དང་ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་ཉིད་ཐམས་ཅད་གྱི་ཐ་མར་
འགག་བར་འགྱུར་རོ། །གཟུགས་ན་རྗེད་པའི་གངས་ལ་ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་བསྐྱེད་ཏེ་བརྒྱད་དང་། འདོད་
བར་ངན་འགྲོའི་རྩུས་སྐྱེས་མཚན་གཉིས་པ་གཅིག་ཆར་དབང་པོ་འགག་ཅིང་འཆི་བ་ལ་ནི་སྣ་མ་བརྒྱད་དང་
མཚན་གཉིས་བསྐྱེད་ཏེ་བཅུ་འཕམ་མཚན་གཅིག་པ་ལ་དགུ་འཕམ་མཚན་མེད་པ་ལ་བརྒྱད་ལྟན་ཅིག་འགག་
གོ། །རིམ་གྱིས་འཆི་བ་མངལ་སྐོང་བོད་གཤེར་སྐྱེས་ལྟ་བུ་དག་ལ་ནི་ལུས་སློབ་ཡིད་བཏང་སྟོམས་བཞི་འགག་
གོ། །དག་སེམས་ལ་གནས་ཏེ་འཆི་ན་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་སྣ་མ་གྱི་དབང་པོ་གང་དང་ལྡན་པ་དང་
དད་སོགས་ལྟ་ཡང་འགག་བར་འགྱུར་ཏེ། དག་སེམས་དང་ལྡན་པ་ལ་དད་སོགས་ལྟ་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡོད་པའི་
སྤྱིར་རོ། །ལྟ་བུ་ནི། དབང་པོའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དབྱུད་བར་བྱ་སྟེ་དག་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་དབང་
པོ་དུས་ཐོབ་ཅེ་ན། དེ་ལ་འབྲས་བུ་དམན་པའམ། གངས་འདོན་པའི་ཐ་མ་མིན་གྱི་དབྱུག་པའི་ཐ་མ་ལྟར་རྒྱན་
ཞུགས་དང་དག་བཅོམ་གྱིས་འབྲས་བུ་གཉིས་ནི་དབང་པོ་དགུ་དགུས་ཐོབ་སྟེ་དད་སོགས་ལྟ་དང་ཡིད་དང་
བཏང་སྟོམས་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སུ་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་དུས་སུ་ཀུན་ཤེས་
པའི་དབང་པོ་དང་དགུའོ། །རྒྱན་ཞུགས་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་དགོས་པས་བཏང་
སྟོམས་ཁོ་ན་དང་། དག་བཅོམ་

༼༤༽

གྱི་འབྲས་སུ་ནི་དང་པོ་འཛིན་པ་བསྐྱོད་པ་དང་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏང་སྟོན་པ་ལོ་ན་དང་། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་
དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་བདེ་དང་། གསུམ་པའི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་བདེ་ལོ་ན་དང་། བར་ཚད་
མེད་ལམ་གྱི་དུས་སུ་ཀུན་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཚེ་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་སྟེ་དགུ་འོ། །འབྲས་སུ་བར་བ་
གཉིས་ནི་འཛིན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་ན་དང་སོགས་ལྟ་བུ་དེ་དང་བཏང་སྟོན་པ་ཉེ་བུ་དང་འཛིན་པའི་
ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་ན་དེའི་སྟེང་དུ་ཀུན་ཤེས་པ་སྟེ་བརྒྱད་དང་། ཚགས་བྲལ་སྟོན་སོང་གི་སྤྱིར་འོང་
ནི་རྒྱན་ཞུགས་ཐོབ་བྱེད་དང་དོན་གཅིག་ཅིང་དེའི་སྤྱིར་མི་འོང་ཡིན་ན་ཚོར་བ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཅིག་སྟེ་
དགུས་འཐོབ་པོ། །འོ་ན་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས་དགྲ་བཅོམ་པ་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་གིས་ཐོབ་པར་བཤད་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཉེ། དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དག་གིས་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པར་བཤད་པ་
ཉིད་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉམས་པའི་ཚོས་ཅན་འགའ་ཞིག་འབྲས་སུ་ལས་ཉམས་ནས་ཉམས་པ་སོར་རྒྱད་པར་བྱེད་
པའི་ཚོར་བ་རིགས་མི་འདྲ་བ་བགྲངས་པས་སྤྱིད་པའི་སྤྱིར་བཅུ་གཅིག་གིས་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཉེ། དབང་
རྒྱལ་འགའ་ཞིག་བཏང་སྟོན་པའི་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་ཉེ་དང་པོ་གཉིས་གང་རུང་ལ་
བརྟེན་ཉེ་སོར་རྒྱད་ན་ཡིད་བདེ་དང་། སྤྱིར་ཡང་ཉམས་ཉེ་སོར་རྒྱད་ན་བདེ་བས་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་འོ། །འོ་ན་སྤྱིར་ཡང་
ཉམས་ཉེ་བཞི་པ་ལ་

༼ ༡༠༠ ༽

བཅའ་ཁྲིམས་སོར་ཚུད་ན་བཅུ་གཉིས་སུ་འགྲུང་རོ་ཞེ་ན། ཚོར་བ་གསུམ་པོ་དེའི་རིགས་ལས་མ་འདས་པའི་སྲིར་
དང་། གསུམ་ཀ་དུས་གཅིག་པ་མི་སྲིད་པའི་སྲིར་རོ། །དུག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དེས་ལྡན། ཉུང་ལྡན། མང་ལྡན་ནོ།
དང་པོ་ནི། དབང་པོ་གང་དང་ལྡན་པ་ལ་ལྷན་པོ་དབང་པོ་དུ་དང་ལྡན་པར་ངེས་ཤེ་ན། བཏང་སྟོམས་དང་ནི་སྟོག་
དང་ཡིད་གསུམ་ལས་གང་རུང་གཅིག་དང་ལྡན་པ་ལ་སེམས་ཅན་ཡིན་པས་ངེས་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ལ་
གཞན་ནི་ལྡན་པར་མ་ངེས་ཏེ། འདོད་པ་ན་ལུས་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་ཅན་དུག་མ་ཐོབ་པ་རྒྱུར་རྒྱུར་པོ་ལ་
སོགས་པ་དང་ཉམས་པ་ལོང་བ་སོགས་དང་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་ན་མི་ལྡན། ཡིད་མི་བདེ་ཆགས་བྲལ་དང་དད་
སོགས་དགེ་རྩ་ཆད་པ་དང་ཟག་མེད་གསུམ་སོ་སྟེ་ལ་མི་ལྡན། གཟུགས་ན་པོ་མོ་དང་དུམ་གཉིས་དང་གྱིས་པ་
ལ་ཟག་མེད་གསུམ་མི་ལྡན། གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་ཅན་བདུན་ཚོར་བ་བཞི་དང་གྱིས་པ་ལ་ཟག་མེད་མི་
ལྡན་ནོ། །འོ་ན་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་གནས་པ་ན་ཡིད་དང་བཏང་སྟོམས་ཡོད་པར་ཐལ། སྟོག་དབང་ལྡན་པའི་
སྲིར་མ་བྱུང་ན་ངེས་ལྡན་ཉམས་སོ། །འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སེམས་མེད་ཡིན་པའི་སྲིར་ཞེ་ན། ཡིད་གྱིས་ལྡན་པ་
ཡོད་པས་དེ་ཡོད་མི་མི་དགོས་ཏེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འཕགས་པ་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོམས་ལྡན་པ་ཡོད་ཀྱང་སྟོམས་
གཟུགས་མེད་པ་དང་འཕགས་པ་ལ་སྟོར་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་སྟོར་ལམ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །བདེ་བ་དང་
ལུས་དབང་རེ་རེ་དང་ལྡན་པ་ལ་ངེས་

༩༡༡༽

ལྡན་གསུམ་དང་རང་རང་བསྐྱུན་བསམ་བཞི་དང་ལྡན་ལ་གཞན་མ་ངེས་པ་ནི་སྲུང་བཞིན་ལ་བདེ་བ་དང་ལྡན་ལ་
ཡིད་བདེ་མི་ལྡན་པ་ནི་གསུམ་པའི་བྱིས་པའོ། །འོ་ན་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ་དེ་ལུས་དབང་ལྡན་པར་ངེས་པ་མིན་
ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་འཕགས་པ་ལ་གསུམ་པའི་བདེ་བ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་ལུས་
དབང་དང་མི་ལྡན་པའི་སྲིད། མིག་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་དང་ལྡན་པ་ལ་རང་རང་དང་ལུས་སློག་སོགས་གསུམ་སྟེ།
སྲ་དང་ལྡན་ལ་ཡིད་བདེ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཡང་སྲ་དང་ལྡན་ཏེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་བྱིས་པ་ལས་
གཞན་པ་ལ་བདེ་བ་ནི་འདོད་པ་ན་རང་དང་དང་སོ་དང་གསུམ་པའི་དགེ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཅི་རིགས་པ་དང་།
དང་སོ་ན་རང་དང་གསུམ་པའི་དང་གཉིས་པ་ན་གསུམ་པའི་སེམས་མ་ཐོབ་ན་དེའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཐོབ་ན་
དགེ་བ་དང་གསུམ་པའི་འཕགས་པ་ལ་ཟག་མེད་དང་བཅས་པ་གསུམ་དང་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་འཕགས་པ་ལ་
ཟག་མེད་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ལོ། །དུམ་དང་ལྡན་པ་འདོད་པའི་གང་ཟག་ལ་ཡིད་མི་བདེ་བ་ལས་གཞན་པའི་ཚོར་བ་
བཞི་དང་། ལུས་སློག་ཡིད་དེ་བདུན་དང་ལྡན་ལོ། །ཡིད་མི་བདེ་ནི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཆགས་བྲལ་ལ་མེད་པས་
མ་སློམ་སོ། །འོ་འི་དབང་སོ་དང་སོགས་པ་སོ་དང་ཡིད་མི་བདེ་དང་དང་སོགས་སྲ་སྟེ་བརྒྱད་སོ་རེ་རེ་དང་ལྡན་པ་
ལ་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཏེ། དང་སོ་གསུམ་ལ་རང་རང་དང་སྲ་མ་བདུན་ལྡན་ཞིང་། དད་སོགས་སྲ་དང་

༼ ༡༠༩ ༽

ལྡན་པ་ལ་ལྡོ་ལོ་དང་ངེས་ལྡན་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་ཕོ་མོ་ནི་འདོད་པའི་ཕོ་མོ་ཉིད་དང་མཚན་གཉིས་པ་དང་། མ་
ལོང་ཁ་ཅིག་ལྡན་པས་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་དུ་ངེས་ལ། དད་སོགས་ནི་དགེ་རྩ་ཚད་པ་ལས་གཞན་པའི་ཁམས་
གསུམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྡན་ལོ། །ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་དང་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པ་ཡི་དབང་པོ་རེ་རེ་
དང་ལྡན་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་ཡོད་པས་གདགས་གཞི་དགུ་དང་སློག་དང་རང་རང་བསྐྱུན་པས་བརྟུ་གཅིག་
དང་ལྡན་ལོ། །ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ལ་གདགས་གཞི་དགུ་དང་དང་ལུས་སློག་དུམ་རང་
དང་བརྟུ་གསུམ་དག་དང་ལྡན་ལོ། །འདི་ནི་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པས་དུམ་དང་ལྡན་ཞིང་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་ན་ཡིད་མི་བདེ་མི་ལྡན་མིག་མ་ཐོབ་པའམ་ཉམས་པ་ལ་མིག་མི་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱུར་རོ། །ཕོ་མོའི་
དབང་པོ་མ་ཚང་བ་ལ་མཐོང་ལམ་མི་སྐྱེ་བས་དེ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་བསྐྱུན་པར་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་ན་
རེ། །གཉིས་བྱུང་ན་སྣོམ་པ་གཏོང་གི་ཉམས་པས་མིན་པས་དེའམ། སྐྱོར་ལམ་སྐྱུར་གོམས་པས་རིམ་གྱིས་འཆི་
བའི་ཕོ་མོ་འགགས་པའི་ཆེ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་ན་མི་ལྡན་ལོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། སྐྱ་མ་ལ་རུང་ཡང་སྤེལ་ལ་སེམས་མི་
གསལ་བ་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་མི་སྤིད་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ངེས་ལྡན་བརྟེན་པ་ལ་
ཕོ་མོ་པན་ཚུན་མི་ལྡན་ཞིང་གཉིས་ཀ་ཡང་མི་ལྡན་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལེགས་སོ་མ་རྒྱ་གསུངས་སོ། །གཉིས་
པ་ནི། དབང་པོ་ཉུང་

༼ ༡༠༣ ༽

ཅུ་དང་ལྔ་ལྔ་པ་དེ་དབང་པོ་དུ་དང་ལྔ་ལྔ་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་ཉུང་བ་དང་ལྔ་ལྔ་པ་དགོ་ཅུ་ཆད་ནས་མེད་པས་
གཟུགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་འགག་བ་ལ་ནི་ལུས་དང་ཚོར་བ་ལྷ་སློབ་ཡིད་དང་བརྒྱད་དང་ལྔ་ལྔ་ལོ། །གཟུགས་
མེད་ཀྱི་བྱིས་པ་ལ་འདང་གངས་དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱད་དང་ལྔ་ལྔ་ཉེ། བཏང་སྟོམས་སློབ་ཡིད་གསུམ་དགོ་བ་དང་
སོགས་ལྷ་པོ་རྣམས་དང་ལྔ་ལྔ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། དབང་པོ་མང་པོ་ལྔ་ལྔ་པ་ལ་བཅུ་དགུ་དང་ལྔ་ལྔ་ཉེ། སྤེལ་མེད་
པའི་དབང་པོ་གསུམ་པོ་རྣམས་མ་གཏོགས་པའི་ལྷག་མ་རྣམས་སོ། །དེའང་དབང་པོ་གཞན་ཚང་བའི་མཚན་
གཉིས་པ་ཅན་ལོ། །འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཀྱང་ཡིད་མི་བདེ་ཡོད་པས་བཅུ་དགུ་དང་ལྔ་ལྔ་ཉེ། མཚན་གཅིག་
དང་སྤེལ་མེད་སྤེལ་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས་པའོ། །དེ་ལྟར་དོན་ཚན་རྣམས་གི་དང་པོ་གསུམ་དང་ཐ་མས་ཀུན་
བྱང་ཐུན་མོང་བ་དང་། བཞི་བས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། ལྷ་པོ་རྣམས་བྱང་ཐུན་མོང་མེད་པ་བསྟན་
ཏོ། །གཉིས་པ་འདུས་བྱས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཉེ། གཟུགས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་སྐྱེ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་འདུས་བྱས་འདི་དག་རི་ལྟར་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་ཐ་དད་པར་
སྐྱེའམ་ཁ་ཅིག་ངེས་པར་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་བའང་ཡོད་ཅེ་ན། ཡོད་དེ། འདོད་ཁམས་ན་དབང་པོ་མེད་ཅིང་སྐྱ་ཡང་མེད་
བ་བསགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ལ་ཆ་བཅས་སུ་སྤང་བའི་ཚུང་ཚད་ལ་འབྱུང་བ་བཞི་དང་

༼༡༠༩༽

འབྲུང་གྲུང་བཞི་སྟེ་རྗེས་བརྒྱད་དེས་བར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་འོ། །ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་ལ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་
དང་རང་ཉིད་དེ་རྗེས་དགུ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་ཤིང་། དབང་པོ་གཞན་མིག་སོགས་དང་ལྷན་པ་ལ་ཉེན་དུ་གྲུང་བའི་
ལུས་དེས་བར་ཡོད་པས་དགུ་ཉིད་དུ་རང་རང་སྟེ་རྗེས་བརྒྱད་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་ཤིང་། གོ་ན་ཅན་ཞེས་མིག་ན་
གཉིས་ལྷན་ཅིག་པ་ལ་བརྒྱ་གཅིག་སྐྱེ་འམ་ཞེ་ན། སྐལ་དང་བགྟིས་སྐྱོད་པ་གཉིས་དེར་བཤད་པ་ནི་ལས་ལས་
དབང་པོ་གཉིས་ལུས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཅམ་ཡིན་པས་བརྒྱ་ཉིད་དོ། །དེ་ནམས་ལ་སྐྱ་ཡོད་ན་རེ་རེ་བསྐྱོན་
འོ། །གཟུགས་ན་དེ་རོ་གཉིས་མེད་པས། །གཟུགས་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། །སྐྱ་མེད་སྐྱ་བར་རྒྱལ་རྗེས་
བྱལ། །ཅེས་སྐྱར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་གི་གཞི་དག་དེས་བར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་སྟེ། མདོ་ལས། སེམས་ལས་བྱུང་བ་མེད་པ་ཡི། །སེམས་ནི་
ནམ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། །ཉི་མ་དང་ནི་འོད་ཟེར་བཞིན། །དེ་དག་ཉིད་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག། །ཅེས་སོ། །འདུས་བྱས་
ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་དེས་བར་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་ཞིང་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དག་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་འོ། །འམ་ཞེས་པས་སེམས་ཅན་དུ་མི་སྟོན་པ་ནི་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་མིན་
ཏེ། །ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་འགོག་པ་གཉིས་མི་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་དག་སློབ་དང་སྐལ་

༼ ༡༠༥ ༽

མཉམ་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་ཡང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་མོད་ཀྱི་འདིར་མ་སྒོས་པ་ནི་མཚོན་པའམ་ཡང་ན་མ་ངེས་ཏེ།
མཚོན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་ནི་མཚོན་གཞི་དང་ཐོབ་བྱ་སོ་སོར་ངེས་པ་དང་། ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་བས་དེ་བརྗོད་ལ་གཞན་ལ་
དེ་མེད་པས་སོ་སྣམ་ན། འདིར་ངེས་པར་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་བ་ཙམ་གྱིས་ཚོག་གི་སོ་སོར་ངེས་པ་ཁོ་ན་མི་དགོས་པའི་
སྲིབ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་གཟུགས་ནི་ནང་དང་མི་ལྟན་པའི་ཁྱད་པར་དེ་དག་དང་ལྟན་ཅིག་པར་ངེས་ལ།
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཡང་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་པར་ངེས་ཤིང་ངེས་འགའ་བཞིར་ལྟན་ཅིག་པ་ཡོད་དེ། མིག་དང་
དེའི་རྣམ་ཤེས་སེམས་བྱུང་དང་མཚོན་ཉིད་དང་བཅས་པ་སྐྱེ་བའི་ཚེའོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་
གཉིས་ཏེ། སེམས་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ། མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ།
ངེས་པ་ལས་བརྒྱམས་པའི་སྡེ་ཚོན། མ་ངེས་པ་ལས་བརྒྱམས་པའི་མཚུངས་ལྟན། གཅིག་པ་ལྟ་བུའི་ཐ་དད། ཐ་
དད་པ་ལྟ་བུའི་གཅིག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་
གང་དང་སེམས་བྱུང་གང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་སེམས་བྱུང་ལ་སྡེ་ཚོན་རྣམ་པ་ལྟར་སྐྱེ་བས་ཉོགས་པར་འགྱུར་
ཏེ་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པའི་སྲིབ་འོ། །གཉིས་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཀྱིས་ས་མང་པོ་ལ། དགོ་
བའི་ས་མང་པོ་ལ། ཉོན་མོངས་ཚེན་པོའི་ས་མང་པོ་ལ། མི་དགོ་བའི་ས་མང་པོ་ལ། ཉོན་

༩༠༦༽

མོངས་ཚུང་དུའི་ས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་སྟོབས་ཀྱིས་མྱོང་བའི་ཚོར་བ་དང་། བྱེད་ལས་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱིས་
སྲིད་བ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དང་ཟག་མེད་ཀྱིས་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་པའོ། །སེམས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་
བ་དང་། དེའི་ལས་ནི་སློབ་གསུམ་དགེ་བ་ལ་སོགས་པར་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །ཡུལ་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་
འདུ་ཤེས་དང་། ལས་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱིས་ཐ་སྐྱད་འདོགས་བ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱིས་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛོག་
གོ། །བྱེད་པར་འདོད་པའི་འདུན་བ་དང་། ལས་ནི་བཙུན་འགྲུས་ཚོམ་པའི་རྟེན་བྱེད་དོ། །རྐྱེན་འདུས་ནས་ཡུལ་གྱི་
འགྲུར་བ་གཙོད་པའི་རེག་བ་དང་། ལས་ནི་ཚོར་བའི་རྟེན་བྱེད་དོ། །ཚོས་རབ་ཏུ་འབྱེད་པའི་སློབ་གྲོས་ཏེ་ཤེས་
རབ་དང་། ལས་ནི་སོམ་ཉི་བརྒྱུད་པའོ། །དམིགས་པ་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པའི་བྱན་བ་དང་། ལས་ནི་སེམས་མི་
གཡེང་བའོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་འཇུག་བ་སྟེ་སེམས་ཡུལ་ལ་གཏོད་པའོ། །ལས་ནི་བྱེད་པར་ཅན་གྱི་
དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཛིན་པའོ། །ཚོས་བ་ནི་དམིགས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་འཛིན་པའམ་འདོད་པའོ། །ལས་ནི་མི་
འཕྲོག་པའོ། །ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པའོ། །ལས་ནི་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་བཅུ་པོ་དེ་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་སྐབས་མཐོང་ནས་འབྱུང་
བས་སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། དང་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་

༩༡༠༥༽

མོངས་པའི་རྫོགས་མ་དང་བུལ་བར་བྱེད་པའོ། །ལས་ནི་འདུན་པའི་རྟེན་བྱེད་དོ། །བག་ཡོད་པ་ནི་དང་སོགས་
དགེ་བའི་ཚོས་བསྐྱོམ་སྟེ་གཅེས་སྤྲུལ་སྤྲུལ་བྱེད་པའོ། །ལས་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་
ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཤེན་ཏུ་སྤྲུངས་པ་ནི་སེམས་ལས་སྤུ་རུང་སྟེ་དམིགས་པ་ལ་གཏད་བཟོད་པ་
ཡིན་ལ། ལས་ནི་སྐྱིབ་པ་ལྟ་སེལ་ལོ། །བཏང་སྟོམས་ནི་སེམས་མཉམ་ཞིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའོ། །ལས་ནི་ཉོན་
མོངས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་མི་འབྱེད་པའོ། །དོ་ཚེ་ཤེས་པ་དང་། སྤེལ་ཡོད་གཉིས་ནི་འོག་ནས་འཆད་ལ། ལས་
ཉེས་སྦྱོད་སྦྱོམ་པའོ། །དགེ་བའི་རྩ་བ་གཉིས་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤུང་པོ་ལ་ཞེན་པ་དང་དོན་དུ་གཉེར་བའི་འདོད་
ཆགས་མེད་པ་དང་། དེ་ལ་མནར་སེམས་པའི་ཞེ་སྤང་མེད་པའོ། །གཉི་ལྷན་མེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ལ་བཏགས་
བས་སྦྱིའི་ས་མང་དོ། །གཉིས་ཀ་ཡང་ཉེས་སྦྱོད་ལ་མི་འཇུག་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །རྣམ་པར་མི་འཚེ་བ་ནི་སྦྱིང་
བཅེ་བ་སྟེ་རྣམ་པར་མཐོ་མི་འཚམས་པའི་ལས་ཅན་ལོ། །བཙོན་འགྲུས་ནི་དགེ་བ་ལ་མཐོན་པར་སྦྱོ་བ་སྟེ། ལས་
ནི་དགེ་བ་རྫོགས་པར་སྤྲུབ་པའོ། །བཅུ་པོ་དེ་དག་ནི་རྟག་ཏུ་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འཕྲུལ་རྟེན་ཚོགས་ཏུ་ག་
དང་ཁམས་གསུམ་དང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ནས་འབྱུང་བས་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་
པའོ། །གསུམ་པ་ནི། མོངས་པ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པའི་མ་རིག་པའོ། །ལས་ནི་ཉོན་

༼ ༡༠༤ ༽

མོངས་པ་གཉིས་ཀྱི་གྲོགས་བྱེད་དོ། །བག་མེད་ནི་དགོ་བ་མི་བསྐྱོམ་པ་ཟག་པ་ལ་སེམས་མི་བསྐྱུང་བའོ། །ལས་
ནི་ཉེས་སྐྱོད་ཀྱི་ཉེན་བྱེད་པའོ། །ལེ་ལོ་ནི་དགོ་བ་ལ་མི་སྐྱོ་བའོ། །ལས་ནི་དགོ་བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་བར་བྱེད་
པའོ། །མ་དད་བ་ནི་སེམས་མ་དུངས་བའམ་ཡིད་མི་ཆེས་པའོ། །ལས་ནི་ལེ་ལོ་འདི་ཉེན་བྱེད་པའོ། །སྐྱུགས་པ་ནི་
སེམས་ལས་སྐྱུ་མི་རུང་བའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་ལོ། །ལས་ནི་ཟག་པའི་གྲོགས་བྱེད་དོ། །འོད་པ་ནི་སྐྱོན་འོད་འོད་པ་
དང་ཅེ་ཅེ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་སེམས་འཕྱར་ཞིང་འཕྱོ་བའོ། །ལས་ནི་ཞི་གནས་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པའོ། །དུག་པོ་
དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་ཉུག་ཏུ་འབྱུང་བས་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་ངོ། །མངོན་པའི་བསྐྱེད་
བཅོས་ལས་སྐྱུགས་པ་ལས་གཞན་ལྟ་དང་བརྗེས་དང་རྣམ་གཤམ་དང་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་ཚུལ་མིན་
ཡིད་བྱེད་དང་ལོག་བར་མོས་པ་སྟེ་བཅུ་བཤད་པ་ལས་འདིར་ལྟ་མི་སྐྱོས་པ་ནི་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བཏགས་
པ་ཡིན་པས་སོ། །དེར་སྐྱུགས་པ་མི་སྐྱོས་པ་ནི་བྱེད་སྐྱོན་རེ། ཉིང་དེ་འཛིན་དང་མ་ཐུན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། སྐྱུགས་པ་
སྐྱོད་པ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལྷུང་དུ་སྐྱེ་ལ། འོད་པ་སྐྱོད་པ་ནི་མིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་ལ། སྐྱོབ་དཔོན་ནི་སྐྱུགས་འོད་
གཉིས་ཀ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བར་ཆད་ཡིན་པར་མཚུངས་ཤིང་དེ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་སྐྱོད་པ་འདིར་མི་སྤིང་བས་ཉོན་
མོངས་པའི་ས་པ་ཡིན་བཞིན་དུ་མ་སྐྱོས་པ་ནི་བསྐྱེད་བཅོས་མཁན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེས་པའོ་ཞེས་སོ། །བཞི་བ་ནི།
མི་དགོ་བའི་སེམས་ཐམས་

༩༡༥༽

ཅད་ལ་འབྱུང་བར་ངེས་པའི་ས་མང་ལོ་བ་སྐྱེ་མཚན་ཉིད་འོག་ནས་འཆད་དོ། །ལྷ་པ་
ལྷོ་བ་ནི་གཞོན་བ་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་མནར་སེམས་པའམ་ཁོང་ནས་འབྱུགས་བ་སྟེ།
ལས་ནི་དབྱུགས་པས་དེགས་བ་ལ་སོགས་བ་བྱེད་དོ། །ཁོན་དུ་འཛིན་བ་ནི་དམིགས་བ་དེ་ཉིད་ལ་ཁྲོས་པའི་འོག་
ཏུ་ཤར་གཉེར་ཞིང་འདུད་པར་མི་འཛིན་བ་སྟེ། ལས་ནི་མི་བཟོད་པའི་ཉེན་བྱེད་དོ། །གཡོ་ནི་གཞན་གྱིས་ཉེས་བ་
བཤགས་པར་བསྐྱེད་ན་ཁས་མི་ལེན་པར་གྱུ་གྱུ་བའི་བསམ་པས་གཏམ་རྒྱུང་ལ་བསྐྱར་བ་ལ་སོགས་པར་བྱེད་
པའོ། །ལས་ནི་ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའོ། །སྤྲུག་དོག་ནི་གཞན་གྱི་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་ལ་མི་བཟོད་བ་སྟེ། ལས་ནི་སློ་མི་བདེ་བའི་ཉེན་འོ། །འཚོག་པ་ནི་སྤྲིག་པའི་བྱ་བ་ལ་དམ་དུ་འབྱུང་
པའོ། །ལས་ནི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་བ་བསྐྱེད་པའོ། །འཆབ་པ་ནི་སྤྲིག་པ་སྟེད་པའོ། །ལས་ནི་གདམས་ངག་གི་
བར་དུ་གཅོད་པའོ། །སེར་སྣ་ནི་རང་གི་ཚོས་དང་ཟང་ཟེང་དང་མཁས་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཀུན་ཏུ་འཛིན་ཞིང་མི་
གཏོང་བའོ། །ལས་ནི་ཡོད་བྱུང་མི་སྤྱངས་པར་བྱེད་དོ། །སྤྱི་ནི་དགོས་པ་གཞན་གྱི་ཉིད་བཀུར་དང་བྲལ་གྱིས་
དོགས་ནས་ཡང་དག་པ་མིན་པའི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་དམིགས་ནས་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་བ་སྟོན་བ་སྟེ། ལས་ནི་
འོག་འཚོའི་ཉེན་བྱེད་དོ། །རྒྱགས་པ་ནི་མཚན་ཉིད་འོག་ཏུ་འཆད་ལ། ལས་ནི་ཟུག་

༼ ༡༡༠ ༽

བའི་ཉེན་བྱེད་དོ། །རྣམ་འཚེ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་དུམས་འདོད་བའོ། །ལས་ནི་དབྱུག་པ་ལ་སོགས་བས་མཐོ་
འཚམས་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུ་བཅུ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཚུང་དུའི་ས་པ་སྟེ། །རྣམ་པར་རགས་བས་ཆགས་
སོགས་ལྟ་དང་འགལ་བའི་སྤྱིར་མ་རིག་པ་དང་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་མི་རྟོག་བས་སྒོམ་སྤང་གི་སེམས་དང་ཡིད་
ཅམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་བའི་སྤྱིར་དོ། །ཁ་ཅིག་མཚུངས་ལྡན་གྲོགས་དང་སྤངས་བྱ་རིས་དང་འབྱུང་ས་ཉེན་
གྱིས་ཚུང་ཞེས་ཐ་སྟད་བྱེད་དོ། །སྤེ་ཚན་ལྟེ་གོ་རིམ་ནི། །དང་པོ་ནི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བས་བྱུབ་ཆེ་བ་
དང་། །གཉིས་པ་ནི་མཚོད་བར་འོས་པ་དང་། །གསུམ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བས་འོག་མ་
གཉིས་ལས་བྱུབ་ཆེ་བ་དང་། །བཞི་པ་ནི་མི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་སྟེ་ཐ་མ་བས་བྱུབ་ཆེ་བས་གོང་དུ་བསྟན་
ཏོ། །གཉིས་པ་མ་ངེས་པ་ལས་བརྩམས་བའི་མཚུངས་ལྡན་ལ་གཉིས་ཏེ། །འདོད་བའི་མཚུངས་ལྡན་དང་། །ཁམས་
གོང་མའི་མཚུངས་ལྡན་ལོ། །དང་པོ་ནི། །མ་ངེས་པ་བརྒྱུད་དེ་དབྱིག་བཤེས་གྱི་རྗེ་ཀ་ལས། །རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་
འགྲོད་པ་དང་། །གཉིས་དང་ཁོང་ཁོ་ཆགས་ཉིད་དང་། །ད་རྒྱལ་ཐེ་ཚོམ་ཞེས་བྱ་བ། །བརྒྱུད་ནི་ངེས་པ་མིན་པར་
བཤད་ཅེས་སོ། །དེ་དག་ནི་སྤེ་ཚན་མ་ངེས་པ་སྟེ་གཞན་སྤོང་ཞིང་ཉོན་མོངས་པའི་ངེས་པ་གསུམ་ལས་རྟོག་དཔྱོད་
ལ་གསུམ་ཆར་དང་། །གཉིད་ལ་དང་པོ་གཉིས་དང་། །འགྲོད་པ་ལ་དང་པོ་དང་། །ཆགས་སྤང་ལ་ཐ་མ་གཉིས་དང་།

༼༡༡༽

ང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཚོམ་ལ་བར་བ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ཞེ་བྱུག་དང་ལྟ་བ་སྟེ་ཞེ་བདུན་ཅུ་བར་དངོས་སུ་བཤད་ཅིང་།
 རྒྱལ་པོ་སྲས་ཀྱིས་ལྟ་བའང་མ་ངེས་པ་ཡིན་པས་སྟོམ་ཚིག་ན་བར་མི་འོང་ཞེས་བཤད་ཀྱང་ལྟ་བ་ཤེས་རབ་ལ་
 བཏགས་པས་སྟོམ་ཚིག་རིགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཞེ་བྱུག་རྗེས་ཡོད་དང་། ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བས་བྱུག་
 བེ་བཏགས་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་གང་གིས་སེམས་ལ་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་དུ་འབྱུང་བ་ཅི་བ་སྟེ།
 དེ་ལ་འདོད་པའི་དགོ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་སེམས་དང་དགོ་བ་ཡིན་པས་སྟེ་ཚན་དང་པོ་གཉིས་དང་།
 རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་ཉེ། འདོད་སེམས་ངེས་
 བར་རྟོག་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས་སོ། །སེམས་ལ་ལ་དག་ཏུ་འགྱོད་པ་ཡོད་པ་དེར་དེ་བསྐྱབ་པས་ཉི་ཤུ་ཅུ་
 གསུམ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་ལ། དེ་ནི་རྒྱ་གྲི་ཉ་ཞེས་ངན་བར་བྱས་པ་ཡིན་ལ་འདིར་དེ་ལ་དམིགས་པའི་སྟོ་ཡིད་ལ་
 བཅགས་པ་ནི་འགྱོད་པ་སྟེ་ཡུལ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ། །འདི་ལ་ལྷུང་མ་བསྐྱབ་མེད་པར་ཁ་ཆེ་བ་འདོད་
 ཅིང་ཉི་འོག་པ་སོགས་ནི་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །མི་དགོ་བའི་སེམས་ལ་ནི་གཉིས་ལས་ཆགས་སོགས་དང་
 མཚུངས་བར་མི་ལྟན་པའི་མ་འདྲེས་པ་ལ་སྟེ་ཚན་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དང་རྟོག་དཔྱོད་དེ་སེམས་
 བྱུང་ཉི་ཤུ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་གི་མ་རིགས་པ་རྗེས་པ་དང་གཅིག་པས་ལོགས་སུ་མི་བགྱང་དོ། །ཆགས་

༼ ༡༡༣ ༽

སོགས་གཞན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ལོག་ལྟ་དང་། མཚོག་འཛིན་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ལ་འད་ཉི་ཤུ་འབྲུང་སྟེ་དེ་
དག་ཉིད་དོ། །ལྟ་བུ་ཞི་ཤེས་རབ་ཏུ་འདུ་བས་ལོགས་པ་མིན་ནོ། །རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་ལྟག་མ་བཞི་དང་། ཁྲོ་བ་ལ་
སོགས་སོགས་པ་བཅུ་དང་འགྲོད་པ་མི་དགེ་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ནི་སྤར་གྱི་ཉི་ཤུ་དང་རང་རང་བསྟན་པས་
ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་དང་ལྡན་ཅིག་སྟེ་ལ། འཇིག་མཐར་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སྐྱིབ་པའི་སེམས་ལ་སྡེ་ཚོན་དང་སོ་དང་
གསུམ་པ་དང་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཉེ་བཅོ་བརྒྱད་འབྲུང་ཞིང་སྐྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་ལས་གཞན་མ་སྐྱིབ་པའི་སེམས་
ལ་སྡེ་ཚོན་དང་སོ་དང་རྟོག་དཔྱོད་དེ་བཅུ་གཉིས་དག་ཏུ་འབྲུང་བར་འདོད་ལ་ཉི་འོག་པས་འགྲོད་པ་ལུང་མ་
བསྟན་དང་ལྡན་པ་ལ་བཅུ་གསུམ་འབྲུང་བར་འདོད་དོ། །སེམས་བྱུང་གཉིས་ནི་མི་ལམ་མི་བའི་གནས་སྐབས་ཉེ་
དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་ཀ་ཡོད་པས་སེམས་ལྡོ་སོ་ཀུན་ལ་མི་འགལ་བའི་བྱིར། སེམས་གང་ལ་ཡོད་
པ་ལ་དེ་བསྟན་པས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པ་ལ་རྩ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་སྦྱར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འདོད་པའི་མཚུངས་
ལྡན་བཤད་པ་དེ་ལས་ཡིད་མི་བདེ་མེད་པས་འགྲོད་པ་དང་། ཉིང་འཛིན་གྱི་སྟོན་སྤངས་པས་གཉིད་དང་། ཞེ་
གནས་གྱིས་བརྒྱན་པའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་སྟེས་ཀྱང་རྣམ་སྟོན་དུམ་མི་འབྱེད་ཞིང་ལུས་ངག་གི་ཉེས་སྟོད་མི་
སྟོང་བས་སེམས་བྱུང་མི་དགེ་བ་གཡོ་སྦྱུ་རྒྱགས་པ་བོར་བའི་ཁྲོ་སོགས་བདུན་དང་། ཁོང་ཁྲོ་དང་ངོ་ཚ་མེད་པ་
དང་ཁྲིལ་མེད་

༩༡༣༽

ནམས་བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད་པས་སྐྱབ་པའི་སེམས་འདྲེས་མ་འདྲེས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་སྤར་
གྱི་ཚིག་བཙུག་ལ་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་རོ། །དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ན་མེད་ལ་
གཞན་དེ་དང་འདྲའོ། །དེའི་གོང་གཉིས་པ་ནས་སྤིང་ཅི་འེ་བར་ན་དེ་དག་དང་དཔྱོད་པའང་མེད་ལ། འང་གི་སྦྱས་
གཡོ་སྦྱུ་ཡང་མེད་པར་སྟོན་ཏེ་གཙོ་འཁོར་གྱི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་སྟོན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་ན་གཙོ་འཁོར་ནི་བརྒྱད་
དེ། མིའི་ཡུལ་ན་དབང་སྤྱུག་དང་རིགས་དང་ལོར་དང་སྦྱབ་པ་ལ་སྟོས་ཏེ། རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེ་དང་ཁྱིམ་པ་
དང་དགོ་སྦྱོང་གི་གཙོ་འཁོར་སྟེ་བཞི་དང་། ལྷའི་ཡུལ་ན་དབང་སྤྱུག་ལ་སྟོས་ཏེ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་དང་སུམ་ཅུ་ཅུ་
གསུམ་དང་བདུད་དང་། དག་པ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཆངས་པའི་གཙོ་འཁོར་དང་བཞིའོ། །དེས་ན་གཙོ་པོ་འདོད་པ་དང་
བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་བཟང་བར་བསྟན་པའི་སྤྱིར་གཡོ་སྦྱུ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རོ་ཚ་མེད་པ་དང་
ཁྲིལ་མེད་གྱི་ཁྱད་པར། དགའ་བ་དང་གྲུས་པའི་ཁྱད་པར། རྟོགས་པ་དང་དཔྱོད་པའི་ཁྱད་པར། ང་རྒྱལ་དང་
རྒྱགས་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། རོ་ཚ་མེད་ཁྲིལ་མེད་ཅེས་འབྲུང་བ་གཅིག་གམ་ཞེན་ཐ་དད་དེ། རང་
བཞིན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་མ་གྲུས་པ་ནི་རོ་ཚ་མེད་པ་ཡིན་ལ། ཁྲིལ་མེད་ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མི་དགོ་
བ་ལ་འདྲིགས་པར་མི་ལྟ་བ་སྟེ་འདྲེས་ཞིང་བག་འཁུམ་པ་མེད་པའོ། །དེ་དག་ལས་བརྗོད་པ་ནི་རོ་ཚ་

༩༡༤༽

ཤེས་པ་དང་ཁྲིལ་ཡོད་དོ། །མདོ་སེམས་གཉིས་ནི་བདག་གམ་ཚོས་དང་། གཞན་ནམ་འཇིག་རྟེན་ལ་སྟོས་ནས་
ཉེས་པ་ལ་མི་འཇོམ་པར་འདོད་ལ། བསྐྱབས་པ་རོ་ཚ་དང་ཁྲིལ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དགའ་བ་དང་གྲུས་པ་ཞེས་
འབྱུང་བ་གཅིག་གམ་ཞེ་ན་ཐ་དད་དེ། དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པ་ནི་དད་པ་ཡིན་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་སྲིད་
པའོ། །དགའ་བ་ལ་ཚོས་དང་གང་ཟག་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་ལས་འདིར་གང་ཟག་ལ་དམིགས་པ་གཟུང་
དོ། །གྲུས་པ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་རོ་ཚ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་པ་
གཟུང་དོ། །སློབ་དཔོན་ནི་དད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། གྲུས་པ་ནི་བཀུར་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ་
དེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་དགའ་བ་དང་ཉེས་པ་ལ་འཇོམ་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དད་པ་དང་རོ་ཚ་ཤེས་པ་སྦྱིར་
ཁམས་གསུམ་པ་ཡིན་ཞིང་འགའ་གྲུས་དེ་གཉིས་ནི་འདིར་གང་ཟག་ལ་དམིགས་པ་གཟུང་བས་འདོད་དང་
གཟུགས་དག་ན་ཡོད་དེ། གཟུགས་མེད་དུ་ཕན་ཚུན་གང་ཟག་ཡུལ་དུ་མི་འགྲོ་བའི་སྦྱིར་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡང་
རྟོགས་པ་དང་དཔྱོད་པ་དག་གཅིག་གམ་ཞེ་ན། ཐ་དད་དེ། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་གཉིས་རིམ་བཞིན་སེམས་རྩིང་
བ་དང་ཞིབ་པ་ཉིད་དོ། །བཞི་པ་ནི། ཡང་ང་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པ་གཅིག་གམ་ཞེ་ན། ཐ་དད་དེ། ང་རྒྱལ་ནི་བདག་
ནི་པ་རོལ་སོ་ལས་སློ་དང་ལྡན་ལོ་ཞེས་སོགས་སེམས་ཁེངས་པ་སྟེ་རྣམ་ཞིང་མཐོ་

{ ༡༡༥ }

ཡིང་ངེ་བ་ཡིན་ལ། རྒྱགས་པ་ནི་རང་གི་ཚོས་རིགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བས་མཚོག་དང་
དམ་པར་གཟུང་ནས་སེམས་མི་ཁྲིལ་ཞིང་འཚུམས་པའི་ངང་ལ་ཡོངས་སུ་གཏུགས་ཤིང་འགགས་པའོ། །བཞི་པ་
ཐ་དད་པ་ལྟ་བུའི་གཅིག་པ་ནི། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཐ་དད་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་དོན་གཅིག་སྟེ།
དོན་ཅམ་རིག་པའི་རྣམ་གྲངས་སོ། །གསུམ་དུ་བཞག་པ་ནི་ངེས་ཚིག་ཐ་དད་པ་སྟེ། དགེ་མི་དགེ་སོགས་འབྱེད་
པ་དང་། ཤེས་པ་དང་དམིགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པའམ། མདོ་སེམས་གཉིས་ནི་དགེ་མི་དགེའི་བག་ཆགས་
བསགས་པ་དང་། ཉེན་དུ་གྱུར་པ་དང་བརྟེན་པར་གྱུར་པས་སམ། དུས་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་འོངས་པ་དང་འདས་པ་
དང་། ད་ལྟར་གྱུར་བས་སམ། གདུལ་བྱ་སྟོ་བ་སྤང་བའི་སྤྱིར་ཁམས་དང་། སྤྱི་མཆོད་དང་ལུང་སོ་བསྟན་པའི་
སྤྱིར་གསུམ་དུ་བསྟན་ཏོ། །སེམས་ཅམ་པས་བཤད་སྐྱར་དུ། ཀུན་གཞི་དང་། ཉོན་ཡིད་དང་། རྣམ་ཤེས་ལ་ཐ་
དད་པར་བཤད་དོ། །ཡང་སེམས་དང་སེམས་གྲུང་དེ་ཉིད་དབང་སོ་ལ་བརྟེན་པས་ཉེན་བཅས་དང་། ཡུལ་གཅིག་
འཛིན་པས་དམིགས་བཅས་དང་། དེ་ཉིད་ལ་སེམས་ཀྱི་དོན་གྱི་ངོ་སོ་ཅམ་དང་སེམས་གྲུང་གིས་བྱེད་པར་འཛིན་
པས་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པའང་དོན་གཅིག་པ་དེ་ནི་ཉེན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ལྟས་
མཚུངས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཁ་གཅིག་དེ་ལྟར་སེམས་སེམས་གྲུང་

༩༡༦༽

གཉིས་རྣམ་གྲངས་ཅམ་དུ་འགྲོ་བས་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་སྟེ་རྟེན་བཅས་ལ་སོགས་བར་རོ་ཞེས་བེར་བ་ནི་
དགོངས་པ་མིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ལ། ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་མཚན་ཉིད་
དང་། ཐོབ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བར་བཤད། ཚོས་གྱི་བྱེད་པར་གཞན་བསྟན་
ནས་མཚུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། འདུ་བྱེད་ལྷན་པོ་ཐ་དད་ཅེས་གསུངས་པ་ལ་རྟེན་ནས་ལྡན་པ་མ་
ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ནི་བེམས་རིག་གང་ཡང་མིན་པའི་འདུས་བྱས་སུ་མདོན་པ་བ་ཁ་ཅིག་བཞེད་ལ། དེ་ཡང་
གཟུགས་སེམས་སེམས་བྱུང་ལས་རྗེས་གཞན་ཡིན་པར་སྟོལ། །མདོ་སེམས་གཉིས་དེ་གསུམ་གྱི་གནས་
སྐབས་ལ་བཞག་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པས་རྗེས་སུ་མ་བྱུབ་པའི་སྲིར་གནས་སྐབས་ཅན་ལས་རྗེས་གཅིག་
དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན་ཏེ། གཅིག་ཡིན་ན་གནས་སྐབས་མི་རྟག་པ་སོགས་དུ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་གནས་
སྐབས་ཅན་སེམས་སོགས་ཀྱང་དུ་མར་ཐལ་ཞིང་། གནས་སྐབས་ཅན་སེམས་ནི་གཅིག་ཡིན་པ་ལྟར་དེའི་
གནས་སྐབས་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡིན་ན་འདུས་བྱས་རྟག་པར་ཐལ་ཞིང་།
གཟུགས་སེམས་སེམས་བྱུང་གསུམ་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་སྲིར་ཞེས་འཆད་
དོ། །རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟར་ན་བེམས་རིགས་ཏུ་མ་འདུས་པའི་འདུས་

༩༡༧༽

བྱས་མེད་ཅིང་། གནས་སྐབས་དང་གནས་སྐབས་ཅན་རྫས་གཅིག་ལ་ལྗོགས་པ་ཐ་དང་པ་སྟེ། མདོར་ལུང་པོ་ཐ་
དང་དུ་གསུངས་པ་ཡང་སེམས་དང་དེའི་མི་རྟོག་སོགས་རྟོག་ཅོར་ལྗོགས་པ་ཐ་དང་ལ་དགོངས་སོ། །དེས་ན་
སེམས་ཀྱིས་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་སེམས་ཉིད་དུ་བཞེད་དོ་ཞེས་པ་སྤྱིའི་དོན་ནོ། །གཞུང་དོན་ནི་སེམས་དང་
མཚུངས་པར་མི་ལྡན་ཞིང་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་འདུས་བྱས་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་
དབྱེ་གཞི། དབྱེ་ན་བཅུ་བཞི་ཡོད་དེ། ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་དང་། སྐལ་མཉམ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་།
འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྣོམས་འཇུག་གཉིས་དག་དང་། སློག་དང་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་པོ་
རྣམས་དང་ནི། མིང་གི་ཚོགས་དང་སོགས་པས་ཚིག་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་རྣམས་སོ། །ཡང་ཞེས་པས་དངོས་སུ་
བསྟན་པ་དེ་རྣམས་དང་མཚན་ཉིད་འབྲ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་དག་སྤུད་པ་སྟེ། དགེ་འདུན་དབྱེན་དང་།
ལ་ལར་ཚུད་མི་ཐ་དང་། མདོར་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་བདུན་བརྒྱ་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བདུན་ཉེ།
ཐོབ་མ་ཐོབ། སྐལ་མཉམ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ལ། སྣོམས་འཇུག་གཉིས། སློག་མཚན་ཉིད། མིང་གི་ཚོགས་ལ་
སོགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་ངོ་བོ། དེ་གཉིས་གང་གི་ཡིན་ལ། དེ་
དག་གི་ཚོས་ཀྱི་བྱུང་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་གང་

༩༡༤༽

ཟླ་ལ་ལྟན་པར་བྱེད་པའི་རྣམས་ཏེ། སྐང་ཁལ་ལྟན་བྱེད་ཐག་པའམ། འབྲུང་བྱེད་སྦྱིན་ལྟ་བུའོ། །སྤོང་ལོ་ཐོབ་བྱ་
 དང་ལྟན་པར་བྱེད་པས་སོ། །དབྱེ་བ་ཅ་པའི་སྦོལ་སྤོང་གསལ་དུ་རྟེན་པ་དང་དེའི་རྒྱུན་ལྟན་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། ཡན་
 ལག་གི་སྦོལ་སྤོང་ལྟེ། ཟླ་མེད་དང་པོའི་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་གཏུན་མ་རྟེན་པ་ལས་གསལ་རྟེན་དང་། བསམ་གཏུན་གྱི་
 སྦོལ་པ་སོགས་སྦོལ་ཐོབ་པ་དག་ཉམས་ནས་སྤང་ཐོབ་པའི་སྤང་ཅིག་དང་པོ་ལྟ་བུ་ཉམས་པ་ལས་གསལ་རྟེན་
 གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུན་ལྟན་པ་དང་། སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་ལ་སྤིད་ཅེའི་ཉོན་མོངས་ཡེ་ནས་ལྟན་པ་སྦྱེ་བུའོ། །མ་
 ཐོབ་པ་ལོ་ཐོབ་བྱ་ལྟན་པའི་གོགས་སུ་གྱུར་བ་སྟེ། ཐོབ་བྱ་མི་ལྟན་པར་བྱེད་པས་སོ། །དབྱེ་བ་གསུམ་སྟེ། སྤང་
 ཅིག་མ་བཅུ་དུག་པའི་ཆེ་དང་པོའི་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་རྣམ་པར་ཉམས་པ་ཡིན་གྱི་གཏུན་མ་རྟེན་པ་མིན་པས་
 རྣམ་པར་ཉམས་པའི་མ་རྟེན་པ་དང་། དེའི་རྒྱུན་ལྟན་པ་དང་། སོ་སྦྱེ་ལ་ལམ་ཡེ་ནས་མི་ལྟན་པ་སྦྱེ་གསུམ་
 མོ། །ཁ་ཅིག་མ་ཐོབ་པ་ཉིད་ལ་སྦོལ་ཏེ་བད་པ་ཤེས་པ་སྦྱེས་པའི་ཆེ་སྤིད་ཅེའི་ཉོན་མོངས་པའི་མ་ཐོབ་པ་གྱུར་བ་
 ལི་གཏུན་མ་རྟེན་པ་ལས་རྟེན་པའི་མ་རྟེན་པའོ་ཞེས་སྤྱི་མེས་གསུངས་སོ། །ཐོབ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ལུང་ལེ།
 མདོ་ལས། མི་སྦོལ་པའི་ཆོས་བཅུ་ཐོབ་ཅིང་ལྟན་ན་ཡན་ལག་ལྟ་སྤངས་པའི་འཕགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 གསུངས་ལ། རིགས་པ་ལོ་ཐོབ་པ་མེད་ན་འདྲིག་རྟེན་པའི་ཡིད་དང་ལྟན་པའི་འཕགས་པ་དང་སོ་སྦྱེ་དག་དང་།
 འཕགས་པ་ནང་ཡང་

༩༡༩༽

ལྷན་པར་མེད་པར་ཐལ་བ་ལས་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཐོབ་པ་འཕགས་པ་དང་། མ་ཐོབ་པ་བྱས་པར་འཛོག་པའི་སྲིད་
ཏེ། དེའི་སྲིད་མ་ཐོབ་པ་ཡང་རྗེས་སུ་ཡོད་དེ་ཐོབ་པ་གང་ལ་ཡོད་པ་ལ་དེ་ཡང་ཡོད་པའི་སྲིད་གསུང་ངོ་། །སློབ་
དཔོན་ནི་དེ་མི་འཐད་དེ། ལྷན་དོན་ནི་དབང་ཐོབ་པ་ཅམ་ལ་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་པ་མེད་
ཀྱང་དབང་བ་ཅམ་ལ་མདོར་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་པ་བཞིན་
ནོ། །གཞོན་བྱེད་ཡང་ཡོད་དེ། ཐོབ་པ་ཞེས་པ་འདི་ཅི་ཞིག་ཡིན། ཚོས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མིན་
བར་འགྱུར་ཞིང་། ས་འཕོས་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བཏང་བ་དག་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་འཐད་ལ། སྐྱེ་བའམ་
སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བས་ཅི་ཞིག་གི་ལས་བྱེད་བར་འགྱུར། སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ག་ལ་ཡིན། འཕགས་པ་དང་བྱིས་པ་ལ་སོགས་
བར་རྣམ་འཛོག་གི་རྒྱ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་སྤངས་པ་དང་མ་སྤངས་པ་ཁོ་ན་ལས་འགྱུར་
བར་འོས་སོ། །གཞན་ཡང་རྗེས་ཡིན་ན་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བར་རིགས་པ་ལས། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་མ་
དམིགས་པའི་སྲིད་ངོ། །དེས་ན་དབང་དང་ས་བོན་དང་། མདོན་གྱུར་གསུམ་ལས། དང་སོ་གཉིས་ཡོད་པ་དང་
མེད་པ་ལ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཏུ་གདགས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཉིས་སོ་དེ་དག་གང་གི་ཡིན་ཞེ་ན།
སྲིད་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ནི་རང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། གཞན་རྒྱུད་དང་སེམས་ཅན་
ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་

༼ ༡༣༠ ༽

བསྐྱུས་པའི་ཚོས་ལ་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་རུང་བའི་སྤྱིར་དོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་དང་མ་འབྲེལ་བའི་
སྤྱི་དོལ་གྱི་དངོས་པོ་ལ་དེའི་རྣམ་དབྱེ་མི་བཞག་སྟེ། ལྷ་སྤྱིན་གྱི་ལག་གི་བུམ་པ་ལྷ་བུ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཞན་གྱི་
བདག་གིར་བྱ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ལྷན་མི་ལྷན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་དེས་པ་ཅན་མི་
རུང་བས་སྤྱན་མོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་འབྱུང་ན་དག་བཅོམ་པ་ལ་བྱིས་པའི་ཉོན་མོངས་དང་
བྱིས་པ་ལའང་འཕགས་ལམ་གྱི་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་འབད་བ་དོན་མེད་པ་དང་། མ་འབད་བར་གྲོལ་བར་འགྱུར་
པའི་སྤྱིར་དོ། །གལ་ཏེ་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་རང་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་མོད་ཀྱི་མ་ཐོབ་པའི་ཚོས་རང་རྒྱུད་ལ་རི་ལྷར་རིགས་
ཤེ་ན། མ་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་དེ་སྤྱིར་དུ་རང་རྒྱུད་ལ་མེད་ཀྱང་མ་ཐོབ་པ་དང་བྲལ་བ་ན་རང་རྒྱུད་ལ་དེས་པར་ལྷན་
དགོས་པས་རང་རྒྱུད་ཏུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོ་ཞེས་གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱིར་སྤོས་སོ། །དམིགས་བསལ་ནི་འགོག་
གཉིས་རྒྱུད་དང་མ་འབྲེལ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱ་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་
ཡོད་དེ། བརྟགས་མིན་ནི་ཚོས་ཅི་རིགས་པའི་རྒྱུན་མ་ཚང་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷན་པའི་སྤྱིར་ཏེ།
བསྐྱུན་བཅོས་ལས་ཐག་མེད་ཀྱི་ཚོས་དང་སྤྱན་ཞེ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དོ་ཞེས་འབྱུང་ལ། བརྟགས་
འགོག་ནི་འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྷན་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པ་མ་གཏོགས་པ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་

༼ ༡༣༡ ༽

དང་ས་དང་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བྱིས་པ་ལ་ལྟན་ལོ། །ནམ་མཁའ་ལ་ནི་ཐོབ་པ་མེད་པར་འགྲེལ་
བཤད་གཉིས་ལས་འབྱུང་ངོ། །གང་ཐོབ་པ་ཡོད་མེད་ལ་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གྲུབ་པའི་
མཐའོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐོབ་པའི་ཚོས་ཀྱི་བྱུང་བར། མ་ཐོབ་པའི་ཚོས་ཀྱི་བྱུང་བར་ངོ། །དང་པོ་ལ།
དངོས་དང་། དམིགས་བསལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་དུས་གསུམ་གྱི། དགེ་སོགས་ཀྱི། འདོད་སོགས་ཀྱི། སློབ་
སོགས་ཀྱི། མཐོང་སོགས་ཀྱི་བྱུང་བར་ངོ། །དང་པོ་ནི། ཚོས་དུས་གསུམ་པའི་ཐོབ་པ་ནི་ཐོབ་བྱའི་ཚོས་ལ་སྟོས་
ནས་བྱུ་མཚོག་ལྟར་དང་ལོ་ལྗོངས་པ་དང་ལུས་དང་གི་བ་མ་ལྟ་བུ་མཉམ་དུ་དང་། བེ་བྱུ་ལྟར་བྱི་འགང་རྣམ་པ་
གསུམ་གསུམ་སྟེ། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་འདས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདས་པ་ད་ལྟར་མ་འོངས་པ་གསུམ། ཐོབ་བྱའི་
ཚོས་ད་ལྟར་བའི་གསུམ། ཐོབ་བྱའི་ཚོས་མ་འོངས་པའི་གསུམ་རྣམས་སོ། །དེ་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་སྦྱོར་
ལམ་ནི་འདས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཐོབ་པ་ཞག་སྟེ་མར་འདས་པ་ནི་ཐོབ་པ་འདས་པ་དང་། ད་ལྟར་བའི་སྐབས་སུ་
ཡོད་པ་ནི་ད་ལྟར་བ་དང་། ཞག་སྟེ་མར་འབྱུང་བ་ནི་མ་འོངས་པའོ། །ཞག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་
ཞག་སྟེ་མར་འདས་པ་ནི་འདས་པ་དང་། རང་དང་དུས་མཉམ་པ་ནི་ད་ལྟར་བ་དང་། ཞག་སྟེ་མར་འབྱུང་བ་ནི་མ་
འོངས་པའོ། །བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལ་ཐོབ་པ་སྦྱར་སྟེ་ཡོད་པས་དེ་མ་འོངས་

༼ ༡༣༣ ༽

སའི་ཐོབ་པ་ཞག་སྲ་མར་འདས་པ་ནི་འདས་པ་དང་། དེ་རིང་ཡོད་པ་ནི་ད་ལྟར་ག། ཞག་སྲི་མར་འབྱུང་བ་ནི་མ་
འོངས་པའོ། །དེ་གསུམ་ཚང་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ་མ་འོངས་པ་ལ་སྲ་སྲི་མེད་པས་བེ་འུ་ལྟར་སྲི་འབྲང་སྲུང་དུ་མེད་
སའི་སྲིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དགོ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱི་ཐོབ་པ་ཡང་ཚོས་དབང་བཅན་པས་དགོ་བ་ལ་སོགས་
པ་གསུམ་རིམ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚོས་ཁམས་གསུམ་པོ་དེར་གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་རྟེན་གང་ལ་
ཡོད་ཀྱང་ཚོས་རང་གི་ཁམས་པ་སྟེ། འདོད་པའི་རྟེན་ལ་འདོད་པའི་ཚོས་ཐོབ་ན་འདོད་པ་དེ་ཉིད་དུ་དང་གོང་མའི་
ཚོས་ཐོབ་ན་གོང་མ་དེ་ཉིད་དུ་གཏོགས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཚོས་ཁམས་གསུམ་དུ་མ་གཏོགས་པ་ལམ་དང་
འགོག་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ་བརྟགས་མིན་གྱི་ཐོབ་པ་ཁམས་གསུམ་པ་དང་
བརྟགས་འགོག་འཛིག་རྟེན་པས་ཐོབ་པ་གོང་མ་གཉིས་དང་། འདས་པས་ཐོབ་པ་དང་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ཁམས་
གསུམ་དུ་མ་གཏོགས་པའོ། །བཞི་པ་ནི། ཚོས་དབང་བཅན་པའི་སྲིར་སློབ་པའི་ཐོབ་པ་སློབ་པ་དང་། མི་སློབ་
པའི་ཐོབ་པ་མི་སློབ་པ་ཡིན་པ་ནི་གོ་སྟོབ་པའི་སྲིར་འདིར་མ་སློབ་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་མིན་པར་འདུས་མ་བྱས་དང་
ཟག་བཅས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། བརྟགས་འགོག་ཟག་མེད་སློབ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་སློབ་པ་དང་། མི་སློབ་
ལམ་གྱི་དེའི་རྟེན་བྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོབ་པ་མི་སློབ་པ་དེ་གྱིས་པ་དང་།

༼ ༡༣༣ ༽

འཕགས་པས་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་དང་ཟག་བཅས་དང་བརྟགས་མིན་གྱི་ཐོབ་པ་གཉིས་ཀ་མིན་
ལོ། །ལྷ་པ་ནི། མཐོང་སྤང་དང་སྐྱོམ་སྤང་གིས་ཐོབ་པ་དེ་གཉིས་སུ་གོ་སྤྲོ་ཞིང་། སྤང་བྱ་མིན་པའི་ཐོབ་པ་མཐོང་
སྤང་ཡིན་པ་མེད་པས་བརྟགས་མིན་དང་བརྟགས་འགོག་གི་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་ནི་སྐྱོམ་སྤང་དང་། དེའི་ཐོབ་པ་
ཟག་མེད་དང་ལམ་བཟེན་གྱིས་ཐོབ་པ་ནི་སྤང་བྱ་མིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་
ལ། ལུང་མ་བསྟན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ལུང་དུ་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡང་དངོས་དང་དམིགས་
བསལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་སམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ།
མ་བསྐྱེད་ལ་ལུང་དུ་བསྟན་པ་མིན་པའི་ཐོབ་པ་ནི་དུས་གསུམ་པའི་ཚོས་རང་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་ཁོ་ན་སྟེ།
འབད་རྩོལ་མེད་པར་འབྱུང་བས་སྟོབས་ཚུང་བའི་སྲིར་ཐོབ་པ་སྤར་སྐྱེ་མེད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འོན་ཀྱང་
སྟེའི་མིག་རྣའི་མངོན་ཤེས་དང་སྤྱལ་བའི་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་ནི་མ་གཏོགས་པ་སྟེ་བསམ་གཏམ་གྱི་སྦྱོར་བས་
འབྱུང་བས་སྟོབས་ཆེ་བའི་སྲིར་སྤར་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་བ་གསུམ་ཀ་ཡོད་དོ། །འི་ཤུ་ཀམ་ལྟ་བུ་དང་།
གནས་བརྟན་ཏེ་སྤྱལ་སྟེ་བའི་བཟོ་གནས་དང་སྦྱོད་ལམ་པ་གཉིས་གྱི་ཐོབ་པ་ནི་དུས་གསུམ་པ་ཅན་ཏེ་སྦྱོང་དུ་
གྱུར་བའི་སྲིར་རོ་ཞེས་བྱེ་སྤྲོ་འདོད་དོ། །

༼༡༣༽

མ་བསྐྱེད་པར་མ་བཟང་བསྐྱེད་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་གཟུགས་ན་ཚངས་པའི་གཡོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་པའི་
ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་གི་ཐོབ་པའང་ལྷན་ཅིག་སྐྱེ་སྐྱེ་ཀྱན་སྐྱོང་སྐྱོབས་ཚུང་ཞིང་རིག་བྱེད་ལྷན་པའི་སྤྱིར་
རོ། །གཉིས་པ་ལ། ལུང་བསྟན་སྐྱེ་ལ་བརྟེན་པ་དགེ་མི་དགེ་ཡིན་ཡང་འདོད་པ་ན་དེ་གཉིས་གི་རིག་མིན་གི་
གཟུགས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་མིན་པས་དེའི་ཐོབ་པ་སྤར་སྐྱེ་བ་མེད་པས་ལྷན་ཅིག་པ་དང་སྤྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་
མེད་ལས་བསྟན་དུ་འབྱུང་ངོ། །འདི་ནི་དོན་རྫོགས་པ་མིན་གི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་དང་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་གི་
མཐོང་ལམ་ཐམས་ཅད་དང་མདོན་ཤེས་ཚད་མེད་ལ་སོགས་པ་མ་འདྲིས་པ་རྣམས་དང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་ཤེས་
པ་དང་ལྷ་བའི་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱོར་བས་ཐོབ་པ་པལ་ཆེར་ལ་སྤར་སྐྱེ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། མ་ཐོབ་པ་ནི་
མ་བསྐྱེད་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་སྐྱེ་དག་བཅོམ་པ་དང་དགེ་རྩ་ཆད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཚོས་འདས་པ་
དང་མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་དེ་དུས་རྣམ་པ་གསུམ་ཆར་བ་ཡིན་ཡང་འདས་པའི་མ་ཐོབ་པ་འདས་པ་དང་།
མ་འོངས་པའི་མ་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་ནི། ཚོས་ཉིད་གི་དུས་ན་མ་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པས་སྤྱིར་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ།
ད་ལྟར་བའི་ནི་ཚོས་དང་མ་ཐོབ་པ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པས་འདས་མ་འོངས་ཁོ་ན་ཡོད་དོ། །ཚོས་འདོད་པ་
སོགས་སུ་གཏོགས་པས་གསུམ་དང་དྲི་མེད་གི་མ་ཐོབ་པའང་། ཁམས་གསུམ་གི་རྟེན་ལ་མ་ཐོབ་པའི་བྱེ་བྲག་
གིས་གསུམ་གསུམ་

༼ ༡༣༥ ༽

སྒྲིབ་གསུམ་མཚན་བཞི་ཡོད་དེ། མ་ཐོབ་པ་ནི་རྟོན་དབང་བཅན་གྱི་ཐོབ་པ་བཞིན་དུ་ཚོས་དབང་མི་བཅན་པའི་
སྲིབ་དོ། །ཐོབ་པ་ལྟར་མ་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དེ་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོར་བྱེ་སྐྱེ་
འདོད་ལ། དེ་ནི་ཟག་མེད་དུ་མི་འོས་པའི་སྲིབ་རམ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་གི་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཡང་ཟག་མེད་
ཡིན་ན་ལམ་བདེན་ཡིན་པས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ལ་དེ་དག་གི་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་སྲིབ། ལམ་མཛོན་དུ་འགྱུར་བ་
ཁས་སྐྱབས་པས་བསྟན་བཅོས་དང་འགའ་ཉེ། བསྟན་བཅོས་ལས། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་གང་ཞེན་འཕགས་པའི་
ཚོས་མ་རྟོན་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ལྟ་བུ་རེ་རེ་ཁོ་ན་མིན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལས་སྐྱིར་
འགྱུར་བས་ཐམས་ཅད་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ལམ་གྱི་མ་ཐོབ་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་བོ་འདོན་དགོས་སོ་ཞེ་
ན། དོན་གྱི་གོ་བའི་སྲིབ་མི་དགོས་ཉེ་ཚུ་འཕྱང་རྒྱུང་བ་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་བྱེ་སྐྱེས། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཉིད་
དང་དེ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཐ་དད་དུ་བྱེད་ལ། མདོ་སྐྱེ་བས་འཕགས་པའི་ལམ་མ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུད་ནི་སོ་སོའི་
སྐྱེ་བོ་ཞེས་འདོད་དོ། །འོ་ན་མ་ཐོབ་པ་དེ་གང་གིས་གཏོང་ན། ཚོས་གང་གི་མ་ཐོབ་པ་ནི་ཚོས་དེ་ཐོབ་པ་དང་།
གོང་འོག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ས་འཕོས་ནས་ནི་མ་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ཆད་ཅིང་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེ་བས་རྣམ་པར་ཉམས་པར་
འགྱུར་ཉེ། དཔེར་ན་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་སྐྱེ་བོ་ནི་མ་ཐོང་ལམ་ཐོབ་པས་ཉམས་ལ། འདོད་

༼ ༡༣༤ ༽

བའི་སྐྱེ་བོ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེས་པ་དང་། སྲིད་ཅེ་འེ་སྐྱེ་བོ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་དུ་སྐྱེས་པས་གཏོང་བའི་བྱིར་
རིས་མ་ཐུན་འདོར་བ་དང་སོ་སྐྱེ་གཏོང་བ་ལ་ཐུ་བཞི་སྟེ། དང་པོ་ནི་འདོད་པ་ནས་འདོད་པར་སྐྱེ་བ། གཉིས་པ་ནི་
བདེན་པ་མཐོང་བ། གསུམ་པ་ནི་འདོད་པ་ནས་དང་པོར་སྐྱེ་བ། བཞི་པ་དེ་ལས་གཞན་པའོ། །ཅི་མ་ཐོབ་པ་དང་
ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། གཉིས་ཀའི་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ། །འོ་ན་ཐོབ་པ་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་
རོ་ཞེ་ན། བན་ཚུན་ལྡན་པའི་བྱིར་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་དང་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་གསུམ་སྐྱེ་བ་ལས། ཐོབ་
པའི་ཚོས་དང་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་དང་ལྡན་པར་བྱེད་ཅིང་། གསུམ་པས་ཐོབ་པ་ལྡན་པར་བྱེད་པའོ། །དེའི་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པ་ལ་དེ་གསུམ་གྱི་ཐོབ་པ་གསུམ་དང་། ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་གསུམ་སྟེ་དགུ་དང་། གསུམ་པ་ལ་དེ་དགུའི་
ཐོབ་པ་དགུ་དང་རྗེས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དགུ་སྟེ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་དང་། བཞི་པ་ལ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་སྟེ་གཉིས་ཏེ་ལྔ་བརྒྱ་རྩ་
བཞི་དང་། ལྔ་པ་ལ་ལྔ་བརྒྱ་རྩ་བཞི་སྟེ་གསུམ་ཞེས་སྟེ་ཀར་བཤད་ཀྱང་བཞི་པ་ལ་ཡང་སུམ་འགྱུར་དུ་རིགས་
སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་ཀྱེ་མ་འདི་ནི་ཐོབ་པའི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་ཞེས་སྟེ་དེ་ཐོགས་པ་མེད་པས་
འདི་ལྟར་གོ་སྐབས་རྟེན་དོ་ཞེས་མི་འཐད་པར་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། །སྐལ་མཉམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི་སེམས་ཅན་
རྣམས་པན་ཚུན་འདྲ་བར་བྱེད་པའི་

༼ ༡༣༽

རྣམས་ཉེ་སྐྱེལ་བ་མཚུངས་པས་སོ། །རིས་མ་སྐྱེན་པ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་ངོ། །དབྱེ་ན་སེམས་ཅན་ཅམ་དུ་འབྲ་བའི་སྐྱི་
དང་། ཁམས་དང་ས་དང་སྐྱེ་གནས་དང་རིགས་དང་ཕོ་མོ་ལ་སོགས་པར་འབྲ་བའི་བྱེ་བྲག་གཉིས་སམ། ཚོས་
དང་སེམས་ཅན་གཉིས་སོ། །གོང་མ་བཞི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་སྤུང་པོ་འབྲ་བ་ལ་འདོད་དོ། །སྐྱབ་བྱེད་
ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲ་བྱེད་ཀྱི་རྣམས་མེད་ན་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྐྱོ་སྐྱོ་འཇུག་པར་མི་རིགས་པ་ལས་
འཇུག་པའི་སྤྱིར་ཡོད་དོ། །ལུང་ནི་མདོ་ལས་སྣ་རྣམས་དང་སྐྱེལ་བ་མཉམ་པར་སྐྱེས་ན་ཞེས་གསུངས་
སོ། །གསུམ་པ་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བཞི་སྟེ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཆེ་རིང་སོར་སྐྱེས་པའི་རྟེན་ལ་མ་འོངས་པ་ན་སྐྱེ་
བའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་དུས་གཞན་གྱི་བར་དུ་ཚུ་ལོན་ལྟར་འགོག་པའི་རྣམས་སོ། །སྐྱེ་འཆིའི་ཆེ་ནི་
སེམས་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་དུས་རིང་མོ་ཞིག་ནས་འདུག་སྟེ། འདུ་ཤེས་སྐྱེས་ནས་གནས་
དེ་ནས་འཆི་འཕོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །ཤི་ནས་སྐྱོན་གྱི་འཕེན་པ་ཟད་པ་དང་ལས་གསར་པ་མ་བསགས་པའི་
སྤྱིར་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤོང་འགྱུར་གྱིས་འདོད་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེའོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་། གོང་མར་སྐྱེ་བའི་ལས་མེད་
པའི་རྒྱ་བྱེད་ཅེས་འཆད་དོ། །བཞི་པ་ནི། ལས་ཀྱི་འཕངས་ཤིང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྣོམས་འཇུག་གི་རྫོགས་
པའི་རྣམ་སྐྱེན་ཡིན་ལ་གཟུགས་ཅན་མིན་པས་རྒྱས་བྱུང་མེད་དོ། །ས་ནི་སྤྱིར་བསམ་གཏན་བཞི་པ་བྱེ་བྲག་
འབྲས་བུ་

{ ༡༣༤ }

ཆེ་བའི་སྤྱོད་པ་གཅིག་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ཁྲོད་ཅེས་པ་དེ་ཡིན་ཏེ་ཚངས་ཚེན་གྱི་གནས་བཞེན་ནོ། །ངོ་བོ་མ་
བསྐྱེད་པ་གང་ཟག་གྱིས་པ། སྐྱེ་བ་སྦྱོམས་འཇུག་དེའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་ནས་སོ་ཞེས་སོ། །བཞི་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རོ་
བོ་སོ་སོར་བཤད། རྟེན་སྤྱན་མོང་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་འཇགས་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྦྱོམས་འཇུག
འགོག་པའི་སྦྱོམས་འཇུག་གོ། །དང་པོ་ལ་བདུན་ཏེ། དགག་བྲ། ས། ཡིད་བྱེད། རོ་བོ། སྤྱོད་འགྲུལ། གང་ཟག
ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པ་བས་མཚུངས་ལྡན་འགོག་པ་དེ་བཞེན་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྦྱོམས་
འཇུག་གིས་ཀྱང་ཞུགས་ནས་མ་ལངས་བར་དུ་འགོག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་ཐ་མ་བཞི་བར་གཏོགས་
སོ། །གསུམ་པ་ནི། འཁོར་བ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཐར་པ་འདོད་པས་འཇུག་གོ། །བཞི་པ་ནི། བསམ་པ་དེ་ལྟ་
བུས་སྤོང་བས་དགེ་བའོ། །ལྔ་པ་ནི། སྤྱོད་པ་ངེས་ཤིང་རྟེན་དེ་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེ་མི་སྲིད་ལ་ཉམས་ཀྱང་
སོར་ཚུད་པར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་འགྲུལ་ཉིད་དོ། །དུག་པ་ནི། སོ་སྐྱེ་འཇུག་གི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་
ནི་མིན་ཏེ། འཕགས་པ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྟ་ལ་ཐར་པ་དང་། དེ་ལ་ལམ་དུ་མི་འཛིན་པར་ལྷུང་བའི་གནས་ལྟ་
བུར་གཟེགས་པའི་སྤྱིར་དོ། །གྲིས་པ་ཡང་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཀའ་ཐོས་པ་དག་མི་འཇུག་
བས་སྤི་རོལ་བའོ། །བདུན་པ་ནི། འདི་བསམ་གཏན་ལྟར་དུས་གསུམ་པ་ཐོབ་བམ་ཞེ་ན།

༩༡༩༽

འབད་བས་བསྐྱབ་དགོས་པ་དང། སེམས་མེད་བས་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལ་དུས་གཅིག་པ་སྟེ་ད་ལྟར་བ་ཁོ་ན་ཐོབ་
ཅིང་གཉིས་པ་པན་འདས་པ་དང་ཡང་ལྡན་གྱི་སེམས་མེད་ཡིན་བས་མ་འོངས་པ་མི་ཐོབ་སྟེ་སོ་ཐར་གྱི་སྣོམ་པ་
བཞིན་ནོ། །མངོན་ཤེས་སྣུལ་པ་དང་མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པ་དང། སེམས་
ཡོད་ཡིན་ལ་འདི་ནི་དེ་ལྟར་མིན་པའི་སྲིར་རོ་ཞེས་སམ། ཡང་ན་གཉིས་ཀར་སྐྱད་ཅིག་དང་པོའི་ཆེ་ད་ལྟར་བ་ཁོ་
ན་ཐོབ་ལ། གཉིས་པ་པན་ཆད་འདས་པ་དང་ཡང་ལྡན་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བདུན་ཏེ། དགག་བྱ།
ཡིད་བྱེད། ས། རོ་བོ། རྩོང་འགྲུལ། གང་ཟག་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འགོག་པའི་སྣོམས་འཇུག་ཅེས་པའང་
སྣ་མ་དེ་བཞིན་དུ་མཚུངས་ལྡན་ཐམས་ཅད་འགོག་པའོ། །འོ་ན་སྣ་མ་དང་བྱེད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། །གཉིས་པ་ནི།
འདི་ཚོར་འདུས་སྐྱོན་ས་ཐར་པ་དང་འདྲ་བའི་ཚོར་འདུ་ཞི་བའི་འགོག་པ་ལ་གནས་པའི་དོན་དུ་འཇུག་པའམ་ཆེ་
འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པའི་དོན་དུ་འཇུག་གི་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་བས་མི་འཇུག་གོ། །གསུམ་པ་ནི། སྲིད་ཅེ་
ལས་སྐྱེས་ཏེ་རྣམ་སྲིན་ས་དེའི་ཕྱང་པོ་བཞི་འགྲུབ་བས་སོ། །བཞི་པ་ནི། བསམ་པ་དེས་སྐྱོང་བའི་དགོ་བའོ། །ལྔ་
པ་ནི། སྲིར་མི་འོང་ཡང་བསྐྱེད་པ་ནི་མ་ཉམས་ན་སྲི་མ་ཉིད་ལ་སྲིད་ཅེར་སྐྱེས་ནས་རྣམ་སྲིན་སྐྱོང་བ་དང།
ཉམས་པ་འོག་ཏུ་སྐྱེས་

༩༡༣༠༽

ནས་སྲིད་ཅེ་འེ་སེམས་ཐོབ་སྟེ་དེར་སྐྱེ་བ་ལན་གངས་གཞན་གཉིས་སུ་སྲོང་འགྲུང་དང་། སྲིབ་མི་འོང་ཁ་ཅིག་
དང་དག་བཙུག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྲོང་བར་མ་དེས་པའོ། །དུག་པ་ནི། འཕགས་པའི་གང་ཟག་སྲིད་ཅེ་འེ་
སེམས་ཐོབ་པའི་སྲིབ་མི་འོང་དང་དག་བཙུག་གཉིས་འཇུག་གི་བྱིས་པ་རྣམས་མི་འཇུག་སྟེ་དེ་ནི་བདག་ཚད་ཀྱི་
དོགས་པ་དང་འཕགས་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྲིབ་དོ། །བདུན་པ་ནི། སྲོང་བ་འབད་བས་འཐོབ་ཀྱི་
འདོད་ཆགས་བྲལ་ཅོམ་གྱིས་མ་ཡིན་པས་སྲ་མ་བཞིན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ད་ལྟ་བ་དང་། གཉིས་པ་པན་ཚད་
འདས་པའང་ལྡན་གྱི་མ་འོངས་པ་མི་ཐོབ་པོ། །དམིགས་བསལ་ནི་ཐམས་ཅད་དམ་ཞེ་ན། སྲིབ་པའི་འགོག་པ་ནི་
སྲོང་བས་མིན་གྱི་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་དང་མཉམ་དུ་བྱང་ཚུབ་ཀྱིས་འཐོབ་ཅེས་བུའོ། །དེ་ཡང་མངའ་བརྟེན་པ་
ཅོམ་ཡིན་གྱི་རྗེས་འབྲང་མིན་པས་ཐོབ་པ་སྐྱེ་བ་ནི་མེད་དོ། །སྲིབ་པ་ནི་གནས་བཟུང་ཉི་སྲུང་གི་ལྷང་གི་ཚིག་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་བསྐྱེད་ནས་ཟད་པ་ཤེས་པ་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་པ་ཚད་མར་བྱས་
ནས་སྟོབ་པའི་ཆེ་སྲོད་ལ་བདུད་བཏུལ། ཉམ་གྲུང་ལྟའི་མིག་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་འཆི་ལ་གཟིགས། ཐོ་
རངས་སྐད་ཅིག་བཅུ་དུག་བསྐྱེད་དེ་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པ་ལས་ལངས་ནས་སྲིད་ཅེ་འེ་གཉེན་པོ་བསྐྱེད་དེ་
སངས་རྒྱས་ཞེས་ཟེར་དོ། །ཁ་ཆེ་བ་ནི་དང་པོ་སྟོབ་པའི་ཆེ་ནི་དེ་བསྐྱེད་པ་མིན་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔས་
བདེན་པ་མངོན་

༩༡༣༡༽

བར་རྟོགས་པ་བཅུ་དྲུག་དང་སྲིད་ཅེ་འེ་གཉེན་པོ་བར་ཚད་མེད་ལམ་དགུ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་སྟེ་སྐད་ཅིག་མ་
སུམ་ཅུ་ཅུ་བཞི་བར་མ་ཚད་དུ་བསྐྱེད་ནས་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པའི་སྲིད་ཏེ། ཅི་ཡང་མེད་མཉམ་ཚད་ཀྱི་སྐྱོམ་སྤང་རིང་
འཕྱར་ལྷག་སྐྱོད་ཀྱི་ཚེ་སྤངས་ཟིན་པའི་སྲིད་ལོ། །སྤྱོད་ཚེ་མེད་པའི་སྤྱོད་ལོ། །སྤྱོད་ལོ། །སྤྱོད་ལོ། །སྤྱོད་ལོ། །
བྱས་ན་བསམ་པ་ལྡང་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་སྲིད་ལྷན་པོ། །འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་ཡང་ཚོས་བཟོད་ཚོས་ཤེས་
བསྐྱེད་པ་ནི་སྤང་བྱ་སྤང་དུ་མེད་ཀྱང་དེ་མེད་པར་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ལོ། །སྤྱོད་ལོ། །སྤྱོད་ལོ། །
བསམ་པ་ལྡང་བ་ཅན་མིན་པའི་དོན་སྐྱིལ་གྱང་མི་བཤེས་པར་སྟན་གཅིག་ལ་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་བྱའོ་ཞེས་དམ་
བཅས་ཀྱི་སྐྱོམ་ལས་མི་སྤང་བ་མིན་ཞེས་ཟེར་ལོ། །གཉེས་པ་ནི། སྐྱོམ་སྤང་དེ་གཉེས་ཀྱི་ཡང་འདོད་པ་དང་
གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཀྱི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མིན་ཏེ། དང་པོ་བཞི་པའི་ས་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། གཉེས་པ་
ནི་ལྷང་ལ་སྐྱོམ་སྤང་གཟུགས་མེད་ན་གཟུགས་མེད་ཅིང་མཚུངས་ལྡན་འགགས་ན་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་
གཅིག་བྱས་གནས་མི་རུས་པས་དུས་མིན་པར་ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བས་སམ། ཁམས་དེ་མཚུངས་
ལྡན་ཞེ་བས་མི་སྐྱོད་པའི་སྲིད་ལོ། །འོན་ཀྱང་འགོག་པ་དང་པོར་གསལ་དུ་སྐྱེད་པ་ནི་སྐྱོད་གསལ་བས་སྤིང་གསུམ་
ཀྱི་མིའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། མ་འདྲིས་པས་སྐྱེད་དགའ་བའི་སྲིད་

༼༡༣༩༽

དོ། །སྤྱི་སྤྱི་ཞི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སྤྱི་ཡང་སྤྱི་ལ། སྤྱི་མ་ཞི་འདྲིས་པས་བསྤྱི་སྤྱི་བའི་སྤྱི་དང་པོ་ཡང་གཉིས་
ཀའི་རྟེན་ཅན་ལོ། །གལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་འགོ་གསྟོམས་མེད་པར་ཐལ། དེ་དང་པོར་མིའི་རྟེན་ལ་སྤྱི་
དགོས་ཤིང་མིའི་རྟེན་ལ་འགོ་གསྟོམས་ཐོབ་པར་གཟུགས་སྤྱི་མི་སྤྱི་དཔེ་སྤྱི་ཏེ། གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་
དང་བྲལ་བའི་སྤྱི་ཞེ་ན། ཟག་བཅས་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱིས་གཟུགས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ནས་སྤྱི་
རྩེ་སེམས་ཐོབ་པའི་སྤྱི་མི་འོང་ཞིག་གིས་འགོ་གསྟོམས་པ་ལ་སྟོམས་པ་ཞུགས་པས་སྤྱི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཆགས་
བྲལ་ལས་ཉམས་པ་གཟུགས་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་ལ་འགོ་གསྟོམས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པས་སྤྱི་མེད་དོ། །འོ་ན་
འབགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ལྡོག་སྤྱི་དཔར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། བྱེ་སྤྱི་ལུགས་ལ་འདོད་དེ་དག་བཅོམ་པ་ཉམས་པའི་
ཚོས་ཅན་བཞིན་ལོ། །མདོ་སྤྱི་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱི་པ་མི་བསྟོག་ཀྱང་ཟག་བཅས་ཀྱི་དེ་བསྟོག་པར་འདོད་དོ་
ཞེས་རོང་ལྷོ་ཀ་ཏུ་གསུང། སྟོམས་འཇུག་ཉིད་ལས་ཉམས་པར་མདོ་སྤྱི་པ་དང་སེམས་ཅམ་པ་འདོད་དོ། །ལྷང་
སེམས་ཞི་བྱེ་སྤྱི་འཇུག་སེམས་རྣམས་ལས་སྤྱི་བར་འདོད། མདོ་སྤྱི་པ་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་
སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ཡོད་པས་དེ་ལས་སྤྱི་བར་སྤྱི། སེམས་ཅམ་པ་ཀུན་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་
སྤྱི་བར་བཞེད། བཅུན་པ་དབྱིག་བཞེས་ཞི་ཡིད་ཞེས་མི་གསལ་བ་ཡོད་པས་དེ་ལས་སྤྱི་བར་ཁས་ལེན་ལོ། །

༼༡༣༣༽

མདོ་སེམས་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་པར་བཞེད་དོ། །ལྟ་བུ་ནི། སློག་གི་དོ་བོ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་ཚེ་ལོ། །ཚེ་
དེ་ཡང་འདོད་གཟུགས་གཉིས་སུ་བྲོད་དང་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་ཤེས་ནི་སློག་ལ་རབ་ལས་ནས་འཇུག་པས་དེ་
དག་གི་རྟེན་གང་ཡིན་པའོ། །སློག་གི་རྟེན་ཡང་དེ་དག་ཡིན་ལ་པན་ཚུན་སྟོན་ཏེ་འཇུག་པའི་སྤྱིར་བཏོན་གསུང་བ་མེད་
པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། མདུང་སྤྱིམ་ལྟར་འཇུག་སློག་གེད་དོ་ཞེས་དོན་དེ་གསུང་དོ། །སླུབ་གེད་ལུང་ནི། ཚེ་དང་བྲོད་
དང་རྣམ་ཤེས་འདིས། །གང་ཚེ་ལུས་འདི་འདོར་གེད་ཅིང་། །འོར་ནས་དེ་ཚེ་འདུག་པ་ནི། །སེམས་མེད་ཇི་ལྟར་
ཤི་བཞེན་ནོ། །ཞེས་དང་། རིགས་པ་ནི་ལུང་པོའི་རྒྱན་གནས་པའི་སྤྱིར་རྟེན་ཡོད་པར་གྲུབ་པོ། །ཞེས་སོ། མདོ་
སྤེ་བ་ན་ལེ། སློག་ཇས་སུ་གྲུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་། བྲོད་དང་རྣམ་ཤེས་པན་ཚུན་ལ་བཞེན་ཅིང་གཉིས་ཀ་ཡང་སློན་
ལས་ལ་བཞེན་ཏེ། དེས་རིས་མ་ཐུན་ཇི་སྤིད་དུ་གནས་པར་འཕངས་པ་ལ་སློག་ཏུ་བཏགས་པའོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ།
གེ་སློན་ལེ། གཟུགས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྣམ་སྤྱོན་ཁོ་ནར་ཐལ་ལོ་ཞེས་པའི་སློན་འཇུག་པས་
སློག་གེ་སློན་ལྟར་རལ། སེམས་ཅན་པ་ལྟར་ཀུན་གཞི་ཁས་སྤངས་སོ་ཞེས་གསུང་དོ། །དུག་པ་ལ་དགེ་བ་དང་།
སློན་སློང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། མཚན་ཉིད་དག་ནི་བཞི་འབྲུང་སྟེ། མ་འོངས་པའི་འདུས་བྱས་ད་
ལྟར་དུ་སྤྱེས་པའི་སྤྱེ་བ་དང་། སྤྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་འཇིག་ཏུ་རུང་བའི་རྒྱ་བ་དང་། སྤྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་
འཇུག་པར་གེད་པའི་གནས་པ་དང་།

།།།

དངོས་སུ་འཇིག་པར་བྱེད་པའི་མི་ཉམས་པ་ཉིད་དོ། །འོན་མཛད་ལས། གནས་པ་མ་གསུངས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་སྐྱོ་
བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་ཆགས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་གནས་པ་མ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། འདུས་བྱས་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་ཡང་སྐྱེ་སོགས་ཉིད་དེ་དང་མི་ལྡན་པས་མ་བྱུང་བོ་ཞེ་ན། ཅུ་བའི་
མཚན་ཉིད་དེ་དག་ལ་ཡང་མ་ཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་དང་ལ་སོགས་པ་ཀ་བའི་ཀ་བ་དང་། གནས་
པའི་གནས་པ་དང་། མི་ཉམས་པའི་མི་ཉམས་པ་ཡོད་པས་མ་བྱུང་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ལ་འདང་མ་ཐུན་
པའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པས་རེ་རེ་ལ་བཞི་བཞི་ཚང་བ་དང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྤྱི་མ་འདོད་ཅིང་ཐུག་མེད་
དུ་མི་འགྱུར་ཉེ་པན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་མཚན་པའི་སྤྱིར་མཚན་ཉིད་གཞན་མི་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་མཚན་
ཞེ་ན། ཅུ་བའི་མཚན་ཉིད་བཞི་པོ་དེ་ཚོས་བརྒྱད་བརྒྱད་ལ་འཇུག་མ་ཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་པོ་ཅུ་བའི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་ཚོས་གཅིག་སྟེ་རེ་རེ་ལ་འཇུག་སྟེ། ཅུ་སྐྱེ་དེས་མཚན་གཞི་འདུས་བྱས་དང་ཅུ་བའི་མཚན་ཉིད་གཞན་
གསུམ་དང་མ་ཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་པོ་བསྐྱེད་ལ་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བས་ཅུ་སྐྱེ་གཅིག་བྱ་བསྐྱེད། དེ་
བཞིན་དུ་ཅུ་བའི་ཀ་བས་ཚོས་བརྒྱད་རྗེས་པར་བྱེད་མ་ཐུན་པའི་ཀ་བས་ཀ་བ་གཅིག་པོ་རྗེས་པར་བྱེད། ཅུ་བའི་
གནས་པས་ཚོས་བརྒྱད་གནས་པར་བྱེད། མ་ཐུན་པའི་གནས་པས་གནས་པ་གཅིག་པོ་གནས་པར་བྱེད། ཅུ་
བའི་མི་ཉམས་པས་དོན་བརྒྱད་འཇིག་པར་བྱེད། མ་ཐུན་པའི་མི་ཉམས་པས་མི་

༼༡༣༽

ཉག་པ་གཅིག་པོ་འདི་ག་པར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་ཅ་སྐྱེ་ལ་སྐྱེད་བྱེད་གཉིས་པ་དགོས་ཀྱང་དེ་ལ་གསུམ་པ་མི་
དགོས་པའི་ཕྱིར་སྤྲུག་མེད་དུ་མི་འགྱུར་དོ། །གཞན་ལ་འང་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱར་དོ། །འོ་ན་འདུས་བྱས་མི་སྐྱེ་བའི་
ཚོས་ཅན་འདུས་བྱས་མིན་པར་འགྱུར་ཉེ་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་བ་མ་ཚང་བས་སོ། །ཚང་ན་སྐྱེ་བས་མི་སྐྱེ་བ་ཞེས་ངེ་
ལྟར་བྱ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་ཚང་ཡང་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་གནས་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། སྐྱེ་བས་མ་འོངས་པ་
བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་མ་འོངས་པ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ད་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་དག་གི་ཚོགས་པ་མེད་
པར་ནི་སྐྱེ་བ་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་བྱ་ད་ལྟར་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མིན་ཉེ། མིག་ཡོད་ཀྱང་ཡུལ་མི་ལྟན་ན་རྣམ་ཤེས་མི་
སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །སྐྱབ་བྱེད་ལུང་ནི་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བར་ཡང་མངོན་ཞེས་གསུངས་སོ། །རིགས་པ་ནི་ཐ་སྙད་ལ་
དོན་ལྡོག་ཡོད་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །མདོ་སྤེ་བ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྒྱུན་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱེ་སོགས་བཞི་བཞག་པ་
ཡིན་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་བཞི་ཚང་བར་མི་འདོད་དོ། །ཀུན་བཏུས་ལྟར་ན་སྤང་བོའི་རྒྱུན་ལ་སྐྱེ་སོགས་བཞི་
འདོད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ལ་མིན་ཉེ། ལྟོན་པས་འདི་ག་ཆགས་ཀྱི་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །བདུན་པ་ལ་
གཉིས་ཉེ། ཚོགས་གསུམ་ཀྱི་ངོ་བོ། ཚོས་ཀྱི་བྱེད་པར་དོ། །དང་བོ་ནི། མིང་གི་ཚོགས་པ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ནི།
དོན་ཀྱི་ངོ་བོ་ཅམ་སྟོན་པ་མིང་ཡིན་ལ། ཚོགས་ནི་དུ་མའོ། །འདུ་བྱེད་མི་ཉག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ཅི་ཅམ་ཀྱིས་དོན་
རྫོགས་ཤིང་བྱ་བ་དང་ཡོན་ཏན་དང་དུས་དང་

༼༡༣༩༽

འབྲེལ་པའི་ཁྱད་པར་སྟོན་པའི་ཚིག་དང་ལྷན་ལི་སོགས་དོན་མི་སྟོན་པའི་སྐྱ་སྐྱི་ནི་ཡི་གེའོ། །ཡང་ན་རྫོང་གྲེད་གྱི་
ཆ་ཤས་སུ་སྒྲུང་བའོ། །གསུམ་པ་ཡང་རྣ་བས་ཐོས་པའི་སྐྱ་མིན་གྱི་ཉན་ཤེས་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཡིད་ལ་སྒྲུང་བ་
སྐྱ་ལས་རྗེས་གཞན་མི་ལྡན་པའི་འདུ་གྲེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་དག་ལ་སྟོས་པའི་སྤྱིར་འདོད་པ་དང་
གཟུགས་ཁོ་ནར་གཏོགས་སོ། །རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་བས་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་། འདོད་དགུར་འབྱུང་ཞིང་
གཟུགས་ཅན་མིན་པས་རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱས་བྱུང་མིན་པའི་སྐྱལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། དག་ཅ་
ཆད་པ་དང་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་ལྡན་པས་ལུང་བསྟན་དག་མི་དག་མིན་གྱིས་མ་བསྐྱིབས་པ་ཁོ་ནའོ། །གསུམ་
པ་ཚོས་གྱི་ཁྱད་པར་གཞན་བསྟན་ནས་མཐུག་བསྐྱུས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སྐྱལ་མཉམ། ཐོབ་པ། མཚན་ཉིད། སྟོམས་
འཐུག་དང་མི་ལྡན་པའི་ཁྱད་པར་དོ། །དང་པོ་ནི། ཚིགས་གསུམ་ཁྱད་པར་སྤི་མ་གསུམ་ལྡན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་
དུ་སྐྱལ་མཉམ་གསུམ་པོ་དེ་དག་སྟེ། རྣམ་སྤྲིན་འདྲ་བའི་ཆ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡང་ཡིན་འོ། །སེམས་
ཅན་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པས་ཁམས་གསུམ་པའོ། །འང་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་མཐུན་དུ་མ་བཟང་ཅེས་པའོ། །གཉིས་པ་
ཐོབ་པ་ནི། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཐོབ་པ་རྣམ་སྤྲིན་དང་། གཞན་གྱི་ཐོབ་པ་རྒྱ་མཐུན་སྐྱེས་ཏེ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །ཁྱད་
པར་གཞན་ནི་རང་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་ཞེས་དང་།

།།།

དགེ་ལ་སོགས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་བཤད་ཟེན་ཏོ། །གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་རྣམས་ཀྱང་ཐོབ་པ་བཞིན་དུ་གཉིས་ཏེ།
རྣམ་སྤྲོད་སྤྲེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྣམ་སྤྲོད་དང་། གཞན་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྒྱ་མཐུན་ལས་རྒྱང་བ་སྟེ་ཟག་མེད་
དང་པོ་དམིགས་བསལ་ལོ། །དགེ་སོགས་གསུམ་ཀ་ཡོད་དེ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བའི་སྤྱིར་དོ། །བཞི་
བ་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ནི། དགེ་བ་དང་། གཟུགས་ཅན་མིན་པས་རྣམ་སྤྲོད་དང་རྒྱས་རྒྱང་མིན་གྱི། རྒྱ་མཐུན་
དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཁོ་ནར་ངེས་སོ། །མི་ལྡན་པ་ཡང་གཟུགས་ཅན་མིན་
ཞིང་ལས་ཀྱིས་མ་བྱས་པས་རྒྱས་པ་དང་རྣམ་སྤྲོད་སྤྲེས་མིན་གྱི་རྒྱ་མཐུན་པ་ཁོ་ནརོ། །གཞན་ནི་མ་ཐོབ་མ་
བསྐྱེད་པས་ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་བཤད་ཟེན་ཏོ། །སློག་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ནི། ཆེ་ཞེས་དང་། དེ་འབྲས་ཆེ་ཞེས་
དང་། རྣམ་སྤྲོད་ཆེ་ཞེས་ཏེ། དེ་ནི་སེམས་ཅན་བརྗོད་ཅེས་འཆད་པས་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་ལུང་མ་བསྟན་
དུ་བྱུང་བས་མ་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་སྤྱི་བྱེད་རྒྱ་རྒྱེན་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ལ། འདུས་བྱས་ཀྱི་སྤྱི་
ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་རྒྱེན་གང་ལས་སྤྲེས་ཞེས་བཤམ། རྒྱ་དང་རྒྱེན་དག་མེད་པར་ནི་ཞེས་པའི་རྒྱ་རྒྱེན་གང་ཞེ་ན།
ལན་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་བཤད་པ། རྒྱེན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་བྱུག་བཤད་པ། འབྲས་བུ་
སྟེ་བཤད་པ། རྒྱ་འབྲས་སྟེ་མོང་གི་ཚོས་སོ། །དང་པོ་

།།།

ལ་གསུམ་སྟེ། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། དུས་ངེས་བས་མཚུགས་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱི་དོན་དང་། གཞུང་
དོན་ལོ། དང་པོ་ནི། སྤྱི་རྒྱ་ལ། ལྷན་མོང་གི་རྒྱ་དང་། སོ་སོར་ངེས་པའི་རྒྱ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྩེད་རྒྱ་སྟེ་
འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷན་མོང་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱི་རྟོ། །གཉིས་པ་ནི། འདུས་བྱས་ཁོ་
ན་སྟེ་རྒྱ་སྤྱི་མ་འདི་རྣམས་ལ་འདུས་མ་བྱས་མི་རུང་བའི་སྤྱི་རྟོ། །དེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་བ་དང་མི་མཉམ་
བ་གཉིས་ལས། མཉམ་བ་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བ་དང་མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་ཡིན་ལ། མི་མཉམ་བ་ནི་གཞན་
གསུམ་ལོ། །མཉམ་བ་ལ་འང་དང་པོ་ནི་སྤྱི་དང་། གཉིས་པ་དེའི་བྱེ་བྲག་གོ། །མི་མཉམ་བ་ལ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་
རིགས་འབྲ་བ་དང་། མི་འབྲ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་འང་སྤྱི་
འབྲ་བ་དང་བྱེ་བྲག་འབྲ་བའི་སྐོ་ནས་གཉིས་སུ་སྤྱེདོ། །གཉིས་པ་མི་འབྲ་བ་ནི། རྣམ་སྤྱོད་གྱི་རྒྱའོ། །དེ་ཡང་བྱེད་
རྒྱ་བྱས་མེད་ནི་རང་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་སྤྱི་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་བ་སྟེ་འདུས་མ་བྱས་ལྟ་བུའོ། །བྱེད་
རྒྱ་བྱས་བཅས་ནི་ས་བོན་གྱི་སྤྱ་བྱ་བ་སྤྱེད་བ་ལྟ་བུའོ། །ལྷན་ཅིག་འབྲུང་རྒྱ་ནི་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་སྤྱི་སོགས་
དང་། རང་གི་རིགས་འབྲ་སྤྱི་མ་སྤྱེད་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱེད་རྒྱ་བྱས་བཅས་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱང་ཡིན་
མོད་ཀྱི། འདིར་རང་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་ཚོས་གཞན་སྤྱི་བའི་གོགས་སུ་གྱུར་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ལྷན་ཅིག་

༼༡༣༽

འབྲུང་རྒྱ་ལེས་ཐ་སྐད་བྲས་སོ། །རང་རང་གི་འདུས་བྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་རིགས་འདྲ་སྤྱི་མ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྒྱ་ལྡ་
སོ་ཐམས་ཅད་བྱེད་རྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བ་དང་སྐལ་མཉམ་གསུམ་ཀ་ཡིན་ཡང་། རང་གི་བྱེད་ལས་སྤྱན་མོང་
མ་ཡིན་པ་རེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སོ་སོར་ཐ་སྐད་བྲས་སོ། །དེ་ལ་འབྲུང་བ་རྣམས་ནི་རང་དང་ཚོགས་པ་གཅིག་པའི་རྒྱའི་
འབྲུང་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་རྒྱ་ཡིན་ལ། ལྷན་ཅིག་པའི་འབྲུང་གྲུང་རྣམས་ཀྱི་དེ་མིན་ཏེ། འབྲུང་བའི་ལུས་
བས་ལྷན་ཅིག་པའི་འབྲུང་འགྲུང་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི་འབྲུང་གྲུང་དང་འགྲོགས་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲུང་གྲུང་གྱི་ལུས་པ་
འབྲུང་བ་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འབྲུང་གྲུང་ནང་པན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་རྒྱ་ཡིན་པ་ནི་བསམ་གཏན་
གྱི་སྟོམ་པའི་སྟོང་བདུན་ནང་པན་ཚུན་དང་། ཟག་མེད་གྱི་སྟོམ་པའི་སྟོང་བདུན་ནང་པན་ཚུན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་
པའི་འབྲུང་གྲུང་ནང་པན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་རྒྱ་ཡིན་པ་ནི་མེད་དོ། །འབྲུང་གྲུང་གིས་འབྲུང་བའི་ལྷན་ཅིག་
འབྲུང་རྒྱ་མི་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱིར་འབྲུང་གྲུང་གིས་འབྲུང་བ་མི་སྐྱེད་པ་མིན་ཏེ། འབྲུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་རྣམས་
གཅིག་ཅེས་འབྲུང་བས་སོ། །མཚུངས་ལྷན་གྱི་རྒྱ་ནི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཁོ་ན་སྟེ། མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་
དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་རྣམས་ལ་མཚུངས་ལྷན་གྱི་དོན་མེད་བས་སོ། །དེས་ན་མཚུངས་ལྷན་
རྣམ་པ་ལྡ་མཚུངས་ཀྱི་སྟོན་ས་པན་ཚུན་གྲོགས་སུ་

༧༩༠༽

གྲུང་བས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་སྟེ་འདི་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱུ་ལྟེ་བྱེ་བྲག་གོ། །ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ་དེའི་རྒྱ་
མིན་བ་ནི་མ་ཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚན་གཞི་འདུས་བྲས་གྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་རྒྱ་མི་བྱེད་བ་ལྟ་བུའོ། །སྐལ་
མཉམ་གྱི་རྒྱ་ནི་རིགས་འདྲ་སྲ་མས་རིགས་འདྲ་སྲི་མ་བསྐྱེད་བ་ལ་ལྟོས་ནས་སྐལ་མཉམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སེམས་
ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་མ་བསྐྱུས་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། དགེ་བ་སྦྱོར་བྱུང་གིས་རང་དང་མཉམ་བ་དང་
ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་རྒྱ་བྱེད་བ་དང་། ཉོན་མོངས་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་སྲི་མ་དང་ལུང་མ་བསྐྱུས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་
འོ། །རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་བ་ཡང་ནས་ཀྱིས་ནས་དང་སྲན་མས་དེའི་རྒྱུད་བྱེད་ཅིང་གོ་འབྱེད་བ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་
འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྤང་བྱ་རིས་ལྡ་ལས་དུམ་མཐོང་སྤང་
གིས་དེ་ཁོ་ནའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་ལ། སྤང་བྱ་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་འོ། །འོ་ན་གོང་འོག་གི་དུམ་
མཐོང་སྤང་རྣམས་སྤང་བྱ་རིས་གཅིག་བས་བན་ཚུན་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཟག་བཅས་
རྣམས་ནི་སྤེད་པས་རིས་སྲུ་གཅད་པའི་སྲིར་འོ། །ཟག་མེད་རྣམས་ནི་ལྷགས་མ་ཐུན་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་ས་འོག་
མའི་ལམ་གྱིས་གོང་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་དབང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གྱིས་དེ་ཉིད་དབང་པོ་པོ་བའི་
ཆེ་དབང་རྣེན་གྱི་ལམ་གྱིས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡང་བྱེད་དོ། །རྣོན་པོས་རྣོན་པོ་ཁོ་ནའི་བྱེད་གྱི་

༼༡༩༽

འབྲིང་དང་རྒྱལ་པོའི་མི་བྱེད་དོ། །ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་ལོ་རང་དང་ས་གཅིག་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་སྤྱི་མ་སྤྱི་བའི་གོ་
འབྲེད་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་སྟེ། འདི་ནི་སྐལ་མཉམ་ལྟར་སྤང་བྱ་རིས་མ་སྤུན་ཁོ་ནའི་རྒྱ་བྱེད་པ་མིན་གྱི་
སྤང་བྱ་རིས་ལྡོ་ཚར་གྱི་རྒྱ་བྱེད་པས་ཀུན་འགྲོ་ཞེས་བྱའོ། །རྣམ་སྤྱོད་གྱི་རྒྱ་ལོ་མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་
ཁོ་ན་སྟེ། ལུང་མ་བསྟན་སྟོབས་ཚུང་བས་རྣམ་སྤྱོད་སྤྱི་ལོ་རྣམས་པའི་སྤྱིར་དང་། ཟག་མེད་སྤྱིར་པའི་རྒྱན་དང་
བྲལ་བས་རྣམ་སྤྱོད་མི་འབྲེད་པའི་སྤྱིར། འགའ་ཞེག་མཚུངས་སྤུན་གྱི་རྩ་བའི་མཚན་ཉིད་བཞི་པོ་ཡང་མཚུངས་
སྤུན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ་མཚུངས་སྤུན་གྱི་བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །འོ་ན་སེམས་སེམས་བྱུང་གང་རུང་དུ་ཐལ།
ཁས་ལེན་དེའི་སྤྱིར། ལྲབ་སྟེ། མཚུངས་སྤུན་རྒྱ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྤྱོད་གྱི་རྒྱ་
འདུས་བྲས་གྱི་མཚན་ཉིད་རྣམས་རྣམ་སྤྱོད་གྱི་རྒྱར་འདོད་པ་རིགས་པ་འདིས་ཞེགས་སོ། །གཉིས་པ་ཚིག་དོན་
ལ། འབྲས་བུའི་རིགས་ལ་ལྟོས་ནས་རྒྱ་ལོ་རྣམས་པ་བྱུག་ཏུ་གངས་རིས་ཏེ། གང་ཞེ་ན། བྱེད་རྒྱ་དང་། ལྷག་ཅིག་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། སྐལ་མཉམ་གྱི་དང་། མཚུངས་པར་སྤུན་པའི་དང་། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་དང་། རྣམ་སྤྱོད་གྱི་རྒྱ་
ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་ཡང་དག་པར་བསྐྱས་པའི་གཞི་ཉམས་པས་རྒྱ་བྱུག་ཚང་བར་
སྟོན་པའི་མདོ་ནི་རྣམ་ལ། སོ་སོར་སྟོན་པས་བསྐྱས་ནས་

༼༡༤༽

བྱུག་ཏུ་འདོད་ཅེས་བའོ། །གཉིས་བ་ལ་བྱུག་ལས། དང་པོ་བྱེད་རྒྱུ་ལོ་མཚན་གཞི་ནི། རང་ཉིད་རང་ལ་བྱེད་བ་
འགལ་བས་རང་ལས་གཞན་བ་ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱུ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་མ་སྐྱིབ་བའོ། །སྐྱ་
དོན་ནི་འདིས་སྐྱེད་བར་བྱེད་བས་བྱེད་རྒྱུ་ལོ། །དབྱེ་ན་རུས་བཅས་རུས་མེད་གཉིས་སོ། །གཉིས་བ་ལ་མཚན་
ཉིད་དང་། མཚན་གཞི་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལོ་མཚན་ཉིད་ནི། ཚོས་གང་པན་ཚུན་ཟླ་
དང་བཅས་བ་གཅིག་ལ་གཅིག་འབྲས་བུའམ་རྒྱུར་གྱུར་བས་བསྐྱེད་བའམ་དུས་མཉམ་བའི་རྒྱུ་འབྲས་སོ། །སྤྱི་ཀ་
ལས་འདི་ཡང་ཚོས་དག་མ་ཐུན་བའི་མཚན་ཉིད་རྒྱ་ཡིན་ཡང་དེ་ཚོས་ཀྱི་མིན་བས་པར་འབྲས་ལ་ཚུར་འབྲས་
ཀྱིས་མ་བྱུང་བའི་སྤྱིར་ཁ་བསྐྱང་བ་དང་བཅས་བ་སྟེ་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་བསྟན་བའི་སྤྱིར་བད་སྟོད་བའི་བསྟན་
བཅོས་བཞིན་ཞེས་སོ། །བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ཚིག་གི་འབྱུང་གནས་ཡིན་བས་ཁ་བསྐྱང་མི་དགོས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་དེ་དག་མེད་བཞིན་དུ་སྟོོ་འདོགས་བའི་གྲུབ་མཐའི་ཉེས་བའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་མེད་བ་
མིན་ཏེ། ཅུ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་པན་ཚུན་རྒྱ་ཡིན་བས་སོ། །གཉིས་བ་མཚན་གཞི་ལ་སྤྱིར་བསྟན་པ། སེམས་
ཀྱི་རྗེས་འཇུག་བྱེ་བྱུག་ཏུ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོགས་བ་གཅིག་པའི་འབྱུང་བ་བཞི་པན་ཚུན་རྒྱུ་འབྲས་སུ་
གྱུར་བ་བཞིན་དང་། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དང་སེམས་

༩༡༣༩༽

གཉིས་བཞིན་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་དང་། མཚན་གཞི་འདུས་བྱས་གཉིས་བཞིན་ཏེ།
སྣན་ཅིག་འགྲོགས་སྟོབས་ཀྱིས་གཅིག་གིས་གཅིག་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་བྱས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་རྗེས་འཇུག་ངོས་
བཟུང་། འཇུག་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་གང་ཞེ་ན། སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་
དང་། བསམ་གཏུན་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སྒོམ་པ་གཉིས་དང་། སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་བཞི་དང་།
སེམས་བྱུང་དང་སྒོམ་པ་གཉིས་དེ་དག་གིས་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་སོགས་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཡིན་ལོ། །གཉིས་
པ་རི་ལྟར་འཇུག་ཅེ་ན། དུས་ལས་ནི་དེ་དག་སེམས་དང་སྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་གཅིག་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་
ཅན་དེ་དག་ཏུ་མ་འདུས་པས་སྦྱིར་དུས་ཅམ་གྱིས་བསྐྱུས་པར་གཅིག་པ་དང་། སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་བདག་པོ་བྲལ་
བའི་འབྲས་བུ་གསུམ་དང་། སོགས་པ་རྒྱ་མཐུན་དང་། རྣམ་སྟོན་གཅིག་པ་སྟེ་གསུམ་དང་། དགོ་བ་དང་སོགས་
པ་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གཅིག་པ་སྟེ་བཅུ་ལས་ཅི་རིགས་གཅིག་པའོ། །དེ་ཡང་དུས་དང་དགོ་སོགས་
འདྲ་བ་ཅམ་དང་འབྲས་སོགས་སྟུན་མོང་བ་ལ་གཅིག་པར་བརྗོད་ལ། མཚན་ཉིད་མང་ན་ནི་དགོ་བ་ཟག་བཅས་
སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ལ་ཐ་མ་གཉིས་ལས་གཞན་བརྒྱད་ཡོད་ལ། ཉུང་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ལུང་མ་བསྟན་ལ་དེ་
ཉིད་དང་དུས་དང་འབྲས་བུ་གསུམ་སྟེ།

༧༥༩༽

གཞན་ལ་ཡང་ཅི་ཟེགས་སུ་སྐྱུར་དོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་དབེར་བརྗོད་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་
 རྗེས་འཇུག་ནི་ཉུང་བས་བསམ་གཏུན་གཉེས་པ་ལ་སོགས་པའི་མ་བསྐྱེད་པ་ནི་ས་མང་སོ་བ་བཅུ་དང་། དེ་དག་
 གི་མཚན་ཉིད་བཞི་བཅུ་དང་། སེམས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་བཞི་དང་། དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་བཞི་སྟེ་ལྷ་བཅུ་ཅ
 བརྒྱད་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། ཚུར་མ་སུན་པའི་མཚན་ཉིད་བཞི་རྒྱལ་སོའི་ཉིང་གཡོག་ལྷར་རང་
 གི་མཚན་ཉིད་བཞི་ལ་ལྷར་ལེན་པས་གཞན་ལྷ་བཅུ་བཞི་རྒྱ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཁ་ཆེ་བ་ཟེར་དོ། །ཉི་འོག་པ་ནི་ས་མང་
 སོ་པའི་མཚན་ཉིད་བཅུ་ཡང་རྒྱལ་སོ་ཉིང་གཡོག་དང་འབྲ་བས་བཅུ་བཞི་ཚུར་རྒྱ་བྱེད་དོ་ཞེས་པ་ལ། །ཁ་ཆེ་བ་
 བ་དེ། དེ་ལ་ཅ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་སྟོབས་ཆེ་བས་ཚུར་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་བདེན་པ་བཞི་
 ལས་འཇིགས་ཚོགས་ལ་ལྷ་བའི་རྒྱ་དང་རྒྱ་ཅན་གྱི་ལྷ་བཞིའི་དབྱེ་བ་བྱས་པས་ཤེས་སོ་ཞེས་སོ། །སྐྱོད་ནི།
 གཞི་མ་སུན་ནམ་བཞི་ཐ་དད་གཉེས་ཀ་རུང་དོ། །གསུམ་པ་སྐྱེལ་མཉམ་གྱི་རྒྱའི་མཚན་གཞི་ནི། དག་བཅོམ་
 པའི་སྤང་སོ་ཐ་མ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་གྱི་རྒྱར་འདོད་ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་འདོད་ན་དེ་མ་གཏོགས་
 པའོ། །མཚན་ཉིད་ནི། འབྲ་བ་སྐྱེ་མས་འབྲ་བ་སྐྱེ་མ་སྐྱེད་ཅིང་གོ་འབྲེད་པ་སྟེ་དགེ་སོགས་གསུམ་སོ་གང་རུང་དུ་
 འབྲ་བའོ། །སྐྱོད་ནི་ཚོས་འབྲ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སོ། །བྱེ་བྲག་ཟག་བཅས་ཀྱི་

༩༡༥༥༽

འབྲ་བ་ནི་སྤང་བྱ་རིས་ལྡེ་ལས་རིགས་གཞན་གྱིས་གོ་མི་འབྲེད་བས་རང་གི་རིས་སུ་གཅིག་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་
དུམ་མཐོང་སྤང་གི་མི་དགེ་བ་དང་སྐྱིབ་བ་ཡང་སན་ཚུན་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ས་ཐ་དང་བ་ནི་སྟེད་བའི་འཆིང་
བས་རིས་སུ་ཆད་བས་སན་ཚུན་རུས་བ་མི་འཇུག་བའི་སྤྱིར་རང་གི་ས་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་རྒྱད་གཅིག་
བ་དང་དེ་ཡང་རུས་བ་འཇུག་བ་དགོས་ཀྱི་མིག་འབྲ་བ་ལྟ་བུ་ནི་མིན་ལོ་ཞེས་སོ། །འོ་ན་ཀྱང་བ་མའི་ས་བོན་ལས་
བྱའི་ལུས་དང་སྤྱིའི་དོད་གཤེར་ལས་དེ་ལས་སྐྱེས་བའི་ལུས་འགྲུབ་བ་དག་ཏུ་དེ་ཡིན་བ་ལ་གཞོན་བ་མེད་དོ་
ཞེས་འཆད་དོ། །དེའང་དུས་མཉམ་བ་དང་སྤྱིས་བྱུང་གི་གོ་མི་འབྲེད་བས་འབྲས་བུའི་སྤར་སྐྱེས་འདས་ད་ལྟར་བ་
རྣམས་སྤྱིས་སྐྱེ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ལོ། །རང་རིས་ས་བ་ནི་ཟག་བཅས་ལ་ཡིན་གྱི་མི་སྟོགས་མེད་སོགས་
ས་དགའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ནི་ས་དེར་སློབ་བྱུང་དུ་འོངས་བའི་མགོན་པོ་ལྟར་སྟེད་བས་མཚམས་བཅད་བ་མེད་
བས་གོང་འོག་སན་ཚུན་དུ་རྒྱ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་སློབ་བྱུང་ཡིན་བས་དམན་བའི་རྒྱ་མིན་གྱི་མཉམ་བ་དང་བྱུང་བར་
ཅན་གྱི་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་ནི་མཐོང་ལམ་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་དང་བྱུང་བར་ཅན་ལམ་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་
རྒྱ་ཡིན་ལ། སློམ་ལམ་ནི་དེ་ཉིད་དང་མི་སློབ་བའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་དམན་བ་མཐོང་ལམ་གྱི་མིན་ལ། མི་སློབ་བ་ནི་དེ་
ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ལོ། །གཞན་ལ་ཡང་སྤྱར་དོ། །ཟག་བཅས་ཀྱི་སློབ་བྱུང་ཡང་མཉམ་བ་དང་བྱུང་བར་ཅན་

༼༡༤༩༽

དེ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་འབད་བ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བས་དམན་པའི་མིན་ལ་དེ་ནི་ཐོས་དང་བསམ་བློར་ལ་
སོགས་བ་སྟེ་ཐོས་བློར་ནི་དེ་ཉིད་དང་བསམ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ལ། བསམ་བློར་ནི་དེ་ཉིད་དང་སྟོན་བློར་གི་རྒྱ་
ཡིན་ཞིང་སྟོན་བློར་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །སྟོར་བློར་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་ལ། དོན་གྱིས་དགོ་བ་
སྟེས་ཐོབ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་ཆེ་འབྲིང་པན་ཚུན་དུ་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་། ལུང་མ་བསྟན་བཞི་ཡང་རང་དང་གོང་
མའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །བཞི་བ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ཡི་མཚན་གཞི་ནི། སེམས་དག་དང་སེམས་བློར་ཡིན་ལ། མཚན་
ཉིད་ནི་ཉེན་དབང་སོ་མཚུངས་བ་ཅན་ཏེ་དེ་ལ་གཞན་བཞི་ངེས་པར་མཚུངས་བས་དོན་མཚུངས་ལྡན་ནམ་བུ་
མཚུངས་རྣམས་སོ། །ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་ནི་པན་ཚུན་རྒྱ་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ལྗོན་པ་
ནས་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་ལྡན་འབྲས་བུས་ལ་འཇུག་པའི་ལྗོན་པ་ནས་མཚུངས་ལྡན་ཏེ།
དཔེར་ན་མགོན་སོ་ཐམས་ཅད་ལམ་གྱི་འཛིགས་བ་དང་བྲལ་བའི་གོགས་ཡིན་བ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་མགོན་ཚོ་
གཅིག་བ་དག་ཁལ་འགོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡང་གོགས་ཡིན་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། རྒྱལ་སོ་སྤྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
གཉིས་ལས་དམིགས་བ་ཉོགས་པའི་བྱུང་བར་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སོ། །སྤྱོད་ནི་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ།
ལྟ་བུ་གུན་འགོའི་རྒྱ་ཡི་མཚན་གཞི་ནི། གུན་འགོ་ཞེས་བྱ་བ་སུམ་ཅུ་ཙམ་

།།།

གསུམ་ཐོབ་པ་ལས་གཞན་པ་འཁོར་དང་བཅས་པ་དག་ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
སྤྱོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་སྟེ། དཔེར་ན་བདག་འཛིན་གྱི་ཆགས་སྤང་དང་ལོག་ལྟ་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་
བསྐྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་ཀུན་ནས་སྦོང་བ་ཡིན་པས་རིགས་གཅིག་པ་མི་དགོས་ཀྱང་། ས་ནི་གཞན་ལ་རུས་པ་
མི་འཇུག་པས་རང་གི་ས་པ་ཁོ་ནའོ། །དུས་མཉམ་པ་དང་སྤྱིས་བྱུང་གི་ཀུན་ནས་མི་སྦོང་བས་ཀུན་འགོ་ཡང་
འབྲས་བུ་བས་སྤྲོ་བ་ཁོ་ན་སྟེ། སྐལ་མཉམ་ནི་གོ་བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ། །སྐྱོད་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་
པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སོ། །དུག་པ་རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱུ་འཚོལ་གཞི་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོབས་དང་ལྡན་ཞིང་སྤྱེད་པའི་
རྒྱུ་དང་བཅས་པའི་མི་དགོ་བ་དང་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་སྟེ། ལུང་མ་བསྟན་ནི་སྤྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་ས་
བོན་རུལ་པ་ལྟར་རྣམ་སྟོན་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་མེད་ལ། ཟག་མེད་ནི་སྟོབས་དང་ལྡན་ཡང་སྤྱངས་ནང་གི་ས་བོན་
གྱང་པོ་ལྟར་སྤྱེད་པའི་རྒྱུ་མེད་པའི་སྤྱིར་རྣམ་སྟོན་གྱིས་རྒྱ་མིན་འོ། །མཚན་ཉིད་ནི་རྒྱ་བས་ཆེས་སྟོབས་ཚུང་
ཞིང་ཆེད་པའི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའམ་མི་འབྲ་བ་སྐྱེད་པ་སྟེ། ངོ་བོ་དང་དུས་དང་ལུས་མི་འབྲ་བའོ། །སྐྱོད་ནི་
རྣམ་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སོ། །གསུམ་པ་དུས་ངེས་པས་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི། ཀུན་འགོ་དང་སྐལ་
མཉམ་ནི་རྒྱ་འབྲས་སྤྱི་ལ་སྟོས་ཤིང་མ་འོངས་པ་ལ་སྤྱི་

༼༡༤༽

མེད་པའི་སྲིད། དུས་གཉིས་པ་ཁོ་ནའོ། །རྒྱ་གསུམ་པོ་དག་ནི་དུས་གསུམ་པ་ཡིན་ལ། བྱེད་རྒྱ་ནི་དུས་ཀྱིས་མ་
བསྐྱུས་པ་ཡང་ཡོད་ཅིང་བསྐྱུས་པ་དག་ནི་སྤར་འདུས་པའོ། །གཉིས་པ་དེ་ནི་རྒྱ་ཞེས་པ་འབྲས་བུ་ལ་སྣོས་པ་དང་
པན་ཚུན་འབྲས་ཞེས་པའི་འབྲས་བུ་སྣོན་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་དེ་ནམས་
ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་ཞེ་ན། འདུས་བྱས་ལས་ནམ་སློན་དང་རྒྱ་མ་བྱུན་དང་བདག་འབྲས་རིལ་པོ་དང་། རྒྱས་བྱའི་
བྱེད་པའི་སྲོགས་གཅིག་ཡིན་ལ། བྲལ་བ་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་དང་བཅས་པ་ལས་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་དང་
རྒྱས་བྱ་བྱེད་པའི་སྲོགས་གཅིག་ཡིན་འོ། །འོ་ན་འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་བྱེད་རྒྱ་དང་བརྟགས་འགོག་འབྲས་
བྱར་བཤད་པས་མི་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདུས་མ་བྱས་ལ་མི་རྟག་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་འབྲས་དེ་དག་མེད་
དེ་རྒྱར་བཞག་པའི་ཆེ་འབྲས་བུ་ལྟ་མི་སྲིད་ཅིང་འཛིན་འབྱིན་ལས་གོལ་བས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་མ་
བྱུང་སྟེ། རྒྱ་བ་ལ་མི་སྐྱིབ་ཅམ་གྱི་རྒྱ་འབྲས་མེད་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་ཅམ་ཡིན་ཡང་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེད་པས་རྟག་པར་
མི་འགལ་བས་མ་དེས་སོ། །འབྲས་བུར་བཞག་པའི་ཆེ་རྒྱ་བྱུང་མི་སྲིད་པས་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་
མ་བྱུང་སྟེ་ལམ་གྱི་ཐོབ་པ་ཅམ་གྱི་འབྲས་བུ་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་ཅམ་ཡིན་ཡང་རྟག་པ་མི་འགལ་ཏེ་
སྤར་མེད་རྒྱས་པ་མིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་རྒྱ་གང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན། འབྲས་བུ་ལྟ་པོ་

༡༧༩༽

སོ་སོའི་ངོ་བོ། དང་པོ་ནི། རྣམ་སྐྱེན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱ་ཐ་མ་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། བདག་སོའི་
འབྲས་བུ་ནི་དང་པོ་བྱེད་རྒྱུ་འབྲས་བུ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་འབྲས་
བུ་ལོ། །སྐྱེས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ལྷན་ཅིག་འབྲུང་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ།
འབྲས་བུ་དེ་ནི་དེ་མ་ཐག་གམ་ཅིག་ཅར་འབྲུང་བ་ཡིན་པས་རྣམ་སྐྱེན་ལས་གཞན་སྤྲ་ཆར་གྱིས་བསྐྱེད་ཀྱང་རྒྱ་དེ་
གཉིས་ལ་འབྲས་བུ་གཞན་མེད་པས་གཉིས་གྱི་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ། །ཅིག་ཞིང་བ་རྣམས་གྱིས་དབྱིད་ཀའི་འབྲས་
བུ་སྟོན་འབྲུང་བ་ལྟ་བུ་ཚོད་པའི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་པས་དེ་རྣམ་སྐྱེན་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དག་
ཀྱང་རྒྱ་གང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ལས་འབྲས་བུ་གང་གི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པར་སྐྱེ་བ་བརྩིས་པ་ཡིན་གྱི་
དངོས་པོ་ནི་ངེས་པ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་ནི་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་འབྲས་བུའི་མཚན་གཞི་ནི། ལུང་མ་
བསྟན་བཞི་ལས་རྣམ་སྐྱེན་སྐྱེས་ཡིན་ལ། འདི་ནི་དགོ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ན་དགོ་རྩ་ཆད་པ་དང་། དག་
བཅོམ་པ་ལ་མི་ལྡན་པའི་སྤྱིར་དང་རྣམ་སྐྱེན་སྐྱེས་གྱི་སེམས་ལས་ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པ་ཐལ་བའི་
སྤྱིར་མ་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཚོས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུད་གྱིས་མ་བསྐྱས་པ་ནི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་
པས་ལས་བྱས་པ་ཚུད་ཟོས་ཤིང་མ་

༩༡༠༽

བྱས་པ་དང་འབྲས་པར་འགྲུལ་བའི་སྤྱིར་སེམས་ཅན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་རྒྱས་པ་དང་རྒྱ་མཐུན་ཁ་ཅིག་
ལ་ཡང་ཡོད་པར་རྒྱ་ལུང་བསྟན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། དེ་ཙམ་ཉིང་འཛིན་གྱིས་རྒྱས་པ་དང་། སྤྱི་སེམས་ལ་
ཡང་ཡོད་པས་སྤྱིས་ལས་ཀྱི་རྣམས་པ་སྤྱིན་པ་ལས་འབྱུང་བ་སྟེ་དེ་དག་ནི་ལྟན་ཅིག་གམ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་
བའོ། །མཚན་ཉིད་ནི་རྒྱ་ལས་གཅིག་ཆར་རམ་དེ་མ་ཐག་མིན་པར་འབྱུང་བར་ངེས་བའོ། །སྤྱོད་ནི་མི་འབྲ་བར་
སྤྱིན་པའམ་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱས་པ་ཉག་གས་པའམ་བཞི་མཐུན་འོ། །གཉིས་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུའི་མཚན་གཞི་
ནི། ཟག་མེད་དང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དོ། །མཚན་ཉིད་ནི་རྒྱ་དང་འབྲ་བར་སྤྱིས་བྱུང་བ་
དང་། སྤྱོད་ནི་རྒྱ་དང་འབྲ་བར་སྤྱི་བས་སོ། །གསུམ་པ་བྲལ་འབྲས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ནི་བཏགས་འགོག་མཚན་
ཉིད་ནི་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་པའི་སློ་ཡིས་ཟག་བཅས་ཟད་པའི་ཐོབ་པའོ། །སྤྱོད་ནི་ཟག་བཅས་དང་བྲལ་བ་
ལས་ཐོབ་པས་སོ། །བཞི་བ་སྤྱིས་བྱུང་འབྲས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ནི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དང་བཏགས་འགོག་
ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་ནི་རྒྱ་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་གང་དེ་མ་ཐག་གམ་གཅིག་ཆར་སྤྱིས་པའམ་ཐོབ་
པའོ། །དེ་ཡང་ལམ་འདས་ད་ལྟར་བས་མ་འོངས་པ་ཐོབ་པའི་འདུས་བྱས་ཁ་ཅིག་དང་བཏགས་པ་ནི་ཐོབ་པའི་
སྤྱིས་བྱས་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་ཆེད་པའང་འདོད་པ་ལྟར་ན་རྒྱ་གང་གིས་འབྲས་བུ་བྱུང་བ་ཙམ་སོ། །སྤྱོད་ནི་

༩༡༧༽

འབྲས་བུ་དེ་ལྟ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་ལྟར་འབྲས་བུ་ལ་བྱེད་པ་འདྲུག་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པའི་སྲིད། འདྲ་བ་རྒྱ་
མཚན་དུ་བྱས་པ་སྟེ་དཔེར་ན་སྣོན་བྱ་རོག་རྐང་ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །ལྷ་པ་བདག་འབྲས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ནི། རྒྱ་
ལས་འབྲས་བུ་སྣ་བ་མི་སྲིད་ཡུང་འདུས་མ་བྱས་ནི་སྐྱེ་བ་མེད་པས་རྒྱ་ལ་སྟོས་ནས་སྟོན་དུ་བྱུང་བ་མིན་པའི་འདུ་
བྱས་དང་། དེ་ཡང་རྒྱ་ནི་འདུས་བྱས་སྲིས་བྱུང་དང་འདུས་མ་བྱས་བྱེད་རྒྱ་ཅམ་ཡིན་ཡང་རུས་བཅས་མིན་པས་
དུས་མཉམ་པ་དང་སྣར་སྐྱེས་པའི་འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་བདག་པོའི་འབྲས་བུའོ། །མཚན་ཉིད་ནི་སྐྱེ་བ་ལ་མི་སྐྱེ་བ་
པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པའོ། །སྐྱོད་ནི་རྒྱ་ས་དབང་བྱས་ཏེ་བྱུང་བས་སོ། །སྐྱེས་བུས་བྱེད་པ་དང་བདག་པོའི་འབྲས་
བུའི་བྱུང་བར་ནི་ཅིག་ཚར་རམ་དེ་མ་ཐག་ཁོ་ནར་སྐྱེས་པ་དང་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡང་ཡིན་པའམ་རྒྱ་རུས་བཅས་
ཁོ་ནའི་འབྲས་བུ་དང་རུས་མེད་ཀྱི་འང་ཡིན་པའོ། །གསུམ་པ་རྒྱ་འབྲས་སྣོན་མོང་གི་ཚོས་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་ས་
འབྲས་བུ་འཛིན་འབྲིན་གྱི་དུས་དང་། འབྲས་བུ་གང་རྒྱ་གང་ལས་སྐྱེ་དགྲུང་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གང་ཞིག་གིས་
གནས་སྐབས་གང་དུ་འབྲས་བུ་འཛིན་པ་དང་འབྲིན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱ་སྲི་མ་སྣ་པོ་དུས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ད་
ལྟར་བས་འབྲས་བུ་འཛིན་ཅིང་སྐྱེད་པའི་མ་ཐུ་དངོས་སུ་ཐོབ་སྟེ་སྐྱོད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་འགགས་པས་འཛིན་པའི་
བྱ་བ་མེད་པའི་སྲིད་པོ། །སྣོན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་

༼༡༥༽

མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་གྱིས་ནི་རྒྱ་ལྗངས་དུས་མཉམ་བས་ད་ལྟ་བའི་དུས་ཁོ་ནར་ལྗངས་བྱ་རབ་ཏུ་འབྱེན་
བར་བྱེད་དོ། །སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགོ་ནི་རྒྱ་ལྗངས་སྣ་སྤེལ་ཡོད་བས་རྒྱ་ཉིད་ཀྱི་དུས་སུ་ལྗངས་བྱ་སྐྱེད་བ་མེད་ཀྱང་
སྐད་ཅིག་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚོད་བར་གཉིས་བ་ལ་ལྗངས་བྱ་སྐྱེད་ན་ད་ལྟར་བ་དང་བར་ཚོད་ནས་སྐྱེད་ན་
འདས་བ་བས་འབྱེན་ཉེ་དག་ནི་གཉིས་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་བས་སོ། །ལྷ་མེས་ནི། གཉིས་ནི་ད་ལྟར་འདས་དག་
གིས། །ཞེས་སོ། །རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་གཅིག་པོ་ནི་འདས་བར་འགྱུར་བ་ཁོ་ནས་འབྱེན་བ་འགྱུར་ཉེ་ལྡན་ཅིག་གམ་
དེ་མ་ཐག་རྣམ་སྤྲིན་འབྱེན་བར་མེད་བས་སོ། །བྱེད་རྒྱ་ནི་འཛིན་འབྱེན་ལས་གོལ་བ་ཡང་ཡོད་ལ་མ་གོལ་བ་ནི་
ལྷ་པོར་འདུས་སོ། །ལྗངས་བྱ་འཛིན་བ་དང་འབྱེན་པའི་ཁྱད་པར་ནི། དང་པོ་ནི། ལྗངས་བྱ་སྐྱེད་པའི་རུས་བ་ཡོད་
བ་ཡིན་ལ། འབྱེན་བ་ནི་རུས་བ་དེས་ལྗངས་བྱ་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱབ་པའོ། །གཉིས་བ་ནི། ལྗངས་བྱ་གང་ཞིག་རྒྱ་
དུས་བསྐྱེད་ཅེ་ན། མཚུངས་ལྡན་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་དགེ་བ་དང་སྤྲིབ་བ་གཉིས་དང་། རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེད་དང་ལྡག་མ་
རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེས་མིན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་དང་། ཐག་མེད་དང་པོ་མིན་པའི་དགེ་བ་དང་། དང་པོ་འཕགས་བ་
སྟེ་ཐག་མེད་དང་པོ་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དང་པོ་གཉིས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་ན་ལུང་མ་བསྟན་དུ་ངེས་
བས། དེ་ལས་གཞན་ལྷ་ལས་སྐྱེས་ལ། གསུམ་བ་ནི་ལོག་ལྟས་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་

༼ ༡༥༣ ༽

སྒྲིབ་པ་ཡིན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པས་ཀུན་འགོ་ལས་མི་སྐྱེའི་གཞན་ལྟ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་། བཞི་བ་དང་ལྟ་
བ་རྒྱ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་བཞི་ལས་སྐྱེ་ལ། ལྷག་པ་ནི་རྒྱ་དེ་གཉིས་དང་ཟག་མེད་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བས་སྐྱེ་
མཉམ་ཡང་མ་གཏོགས་པའི་རྒྱ་ལྷག་མ་གསུམ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་གཟུགས་དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་རྒྱ་དུས་ལས་སྐྱེ་ཞེ་ན། མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་མ་
གཏོགས་པའི་རྒྱ་གཞན་ལྟ་དངོས་པོ་བཞི་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུར་ཏེ། ཚོས་བཞི་སོ་རྣམས་རྒྱ་བཞི་དང་
གཅིག་དང་གསུམ་དང་གཉིས་ལས་སྐྱེ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་གཅིག་རྒྱ་ལྷག་ཆར་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་མི་སྲིད་གྱི་
མང་ན་ལྟ་ལས་སྐྱེ་ལོ། །འོན་ཀྱང་དངོས་པོ་གཅིག་རྒྱ་ལྷག་ཆར་དུ་འགོ་བ་ལོག་ལྟ་སྐྱེ་ལོ། །གཉིས་པ་རྒྱུན་བཤད་
བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་སོ་ནི། རྒྱུན་གང་ཞེ་ན། རྒྱུན་ནི་རྒྱ་དང་དེ་མ་ཟག་པ་
དང་དམིགས་པ་དང་བདག་པོའི་རྒྱུན་བཞི་སོ་དག་ཏུ་མདོ་ཉིད་ལས་སྐྱོགས་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ལ། རྒྱ་རྒྱུན་
གཉིས་ནི་བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བ་རྣམ་གངས་སུ་འདོད་ལ། འོན་ཀྱང་གཤམ་བྱ་སྐྱོ་བ་སྐྱང་བའི་སྤྱིར་དུ་ཐ་དད་དུ་གསུང་ཞིང་
ལྷག་དང་བཞི་ནི་རྣམ་མཉམ་ལ། ལྷོག་པ་ནི་རྒྱུན་ཁུབ་ཆེས་ཏེ་བར་བ་གཉིས་ལྷག་གོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རྒྱུན་བཞི་སོ་སོའི་རང་བཞིན། རྒྱུན་གང་དུས་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ།

༼༡༥༽

དངོས་པོ་གང་རྒྱུན་དུ་ལས་སྐྱེ་བ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་རྒྱུ་
རྒྱུན་ཞེས་བྱ་བ་མཚན་གཞི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད། མཚན་ཉིད་ནི་རྒྱ་སྤྱི་མ་ལུ་ཡིས་ཅི་རིགས་པར་འབྲས་བུ་
ལ་སྐྱེ་འདོགས་པའོ། །སྐྱ་དོན་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་མཚན་གཞི་ནི་
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མིན་ཏེ་འཚོལ་བའི་སྤྱིར་དེ་ཡང་དུས་མཉམ་པ་དང་སྤྱིས་འབྱུང་གོ་མི་
འབྱེད་པས་སྤྱིར་སྤྱིས་པ་རྣམས་མ་སྤྱིས་པའི་རྒྱུན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དག་བཅོམ་ཐ་མའི་ཤེས་པ་མིན་པ་སྟེ་དེས་
ཤེས་པ་སྤྱི་མ་མི་བསྐྱེད་པས་སོ། །མཚན་ཉིད་ནི་མཚུངས་ལྡན་དག་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་མ་ཚོད་པར་དེ་མ་ཐག་
ཏུ་བསྐྱེད་པའོ། །སྐྱ་དོན་ནི་རྒྱུན་དང་རྒྱུན་ཅན་གཉིས་ཀ་སེམས་གྱིས་འདུས་བྱས་པར་མཚུངས་པ་དང་དེ་མ་ཐག་
ཏུ་བསྐྱེད་པས་སོ། །མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལ་བྱུང་བར་སྤྱི་ནས། ལྷོ་མས་འཇུག་
གཉིས་ལ་དང་པོ་མེད་ཅིང་སྤྱི་མ་ཡོད་པར་བཞེད་པའང་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་སེམས་སེམས་བྱུང་རེ་རེས་རེ་རེའི་དེ་
མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་དེ་མ་ཡིན་གྱི་རེ་རེས་དུ་མའི་དང་། དུ་མས་རེ་རེའི་བྱེད་པ་ནི་མི་བཞེད་དོ། །གསུམ་པ་དམིགས་
པའི་རྒྱུན་གྱི་མཚན་གཞི་ནི་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུན་
འོ། །སྐྱ་དོན་ནི་དམིགས་པ་དང་རྒྱུན་གྱི་གཞི་མ་ཐུན་འོ། །བཞི་པ་བྱེད་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བདག་པོའི་

༩༡༥༩།

རྒྱུ་དུ་བཤད་དེ། དང་པོ་གཉིས་འབྲེལ་གྱི་དོན་ནི་ལྷན་པའི་རྒྱུ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་གྱི་དངོས་པོ་འགའ་
ཞིག་གནས་སྐབས་གང་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ནི། རྒྱུ་ལྡི་རྒྱུ་ལྡི་ལས་དུས་མཉམ་གཉིས་པོ་དག་རྒྱུ་ཉིད་ལ་སྣོ་ས་ནས་
འགག་པ་ལ་སློབས་པའི་ད་ལྟར་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ཅིང་། རྒྱུ་ལྷན་མ་གསུམ་པོ་ནི་རྒྱུ་སྣ་མས་འབྲས་བུ་སླི་མ་སླེ་བ་
ལ་སློབས་པའི་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་བར་མ་གཉིས་པོ་དག་དེ་ལས་བསྐྱོད་པ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་སྣ་མ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ནི་སླི་མ་པོ་འབྱེད་ཅིང་སླེ་བ་དང་སླི་མ་དམིགས་རྒྱུ་ནི་འགག་
པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་རྒྱུ་ཉིད་འདས་མ་འོངས་དང་དུས་ཀྱིས་མ་འདུས་པ་ཡང་ཡོད་པས་རྒྱུ་ལ་སྣོ་ས་
པའི་ད་ལྟར་བ་མིན་གྱི། ད་ལྟར་བའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཕྱུང་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །བདག་རྒྱུ་ནི་བྱ་བ་
བྱེད་པར་མ་དེས་ཤིང་བྱེད་པ་དག་འདྲིར་འདུས་པས་མ་སྣོ་ས་སོ། །གསུམ་པ་དངོས་པོ་གང་རྒྱུ་དུ་ལས་སླེ་བ་
ནི། རྒྱུ་བཞི་ཚང་བ་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་སླེད་ཅིང་དམིགས་རྒྱུ་མིན་པ་གསུམ་གྱིས་སྣོ་ས་
བར་འཇུག་པར་གཉིས་སླེད་ལ། དེ་དག་ཤེས་པ་མིན་པས་དམིགས་རྒྱུ་གྱིས་མི་སླེད་ཅིང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཅན་
ཡིན་གྱི་རང་ཉིད་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ནི་མིན་ལོ། །གཞན་མི་ལྷན་པའི་འདུ་བྱེད་ལྷན་མ་དང་གཟུགས་ནི་འཕྲུལ་དུ་
སེམས་ཀྱི་འདུ་བྱ་བ་ལ་མི་སྣོ་ས་ཤིང་དམིགས་བཅས་མིན་པས་

༼༡༥༮༽

རྒྱུ་སྒྲི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེའོ། །དབང་ལྷུག་པ་ནི་སྐྱེ་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཚོས་ལྷ་ལྷན་གྱི་དབང་ལྷུག་
གིས་སྐྱེད་པར་འདོད། གངས་ཅན་པ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་གཙོ་བོས་བྱས་པར་འདོད་དོ། །དེ་དགག་པ་ལ་དངོས་
པོ་རྣམས་ཚོས་ཅན། དབང་ལྷུག་ལས་བྱུང་བ་མིན་ཏེ། ཏྲག་པ་ལས་སྐྱེ་ན་ལུས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པས་ཅིག་ཅར་
སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་ལས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་མཐོང་བའི་སྤྱིར་དོ། །གལ་ཏེ་དབང་ལྷུག་ལས་སྐྱེ་ཡང་འདོད་པའི་
དབང་གིས་རིམ་བཞིན་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། སོགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཏེ་འདོད་པ་དང་དབང་ལྷུག་གཅིག་ན་དབང་ལྷུག་དུ་
མ་དང་དབང་ལྷུག་དང་འདོད་པ་གཅིག་ན་འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་མི་རུང་ཞིང་། རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པས་ཐ་
དད་ན་རྒྱ་གཅིག་པས་འབྲས་བུ་ཡང་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བར་འགྱུར་དོ། །འདོད་པ་རྒྱ་གཞན་ལ་ཡང་ལྷོས་པས་
རིམ་གྱིས་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དབང་ལྷུག་རྒྱ་མིན་པར་འགྱུར་ཞིང་རྒྱ་གཞན་ཡང་རྒྱ་གཞན་ལ་ལྷོས་པས་བྲག་མེད་
དུ་འགྱུར་བས་རྒྱ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པ་ལས་བྱུང་བས་སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་ལས་མ་འདས་
སོ། །དེ་ནི་གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ། །ཞེས་པ་སྟེ་བྱེ་བྲག་མང་བས་རྒྱས་པར་འཆད་ལ། དེ་ཞེས་པ་
འདས་པ་ལ་སྐྱུར་བའམ་འདི་ཉིད་དུ་སྐྱུར་ཏེ་འབྱུང་བ་དེའི་རྒྱ་ཡང་འབྱུང་བ་ཡིན་ན། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་སྐྱལ་
མཉམ་གྱི་རྒྱ་རྣམས་པ་གཉིས་པོ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་སྟེ་མཚུངས་ལྷན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་

༼ ༡༥༽

དགེ་མི་དགེ་མིན་པའི་སྲིད་རྟོ། །འབྲུང་བ་དག་འབྲུང་བ་ལས་གྲུང་པའི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྲུང་བ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ།
བསྐྱེད་སྲིད་བརྟེན་སྲིད་གནས་སྲིད་དང་། རྟོན་པའི་སྲིད་དང་འཕེལ་བའི་སྲིད། །ཞེས་པ་སྟེ། འབྲས་བུའི་
གཟུགས་སྲུང་མེད་སྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་ཟིན་འཕེལ་འགྲིབ་འབྲུང་བའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་བརྟེན་པ་དང་། རྟོན་
འབྲུང་བ་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པར་གནས་པ་ན་འབྲས་བུ་ཡང་དེ་ལྟར་གནས་པ་དང་། འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱང་རང་རྒྱ་
འབྲུང་བ་ཙམ་རྒྱུན་མ་ཚད་པས་འབྲས་བུ་ཡང་རྒྱུན་མི་ཚད་པའི་རྟོན་པ་དང་། འབྲུང་བ་འཕེལ་བས་འབྲས་བུ་
ཡང་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱལོ། །འབྲུང་བས་འབྲུང་འབྲུང་བསྐྱེད་པ་ན་བྱེད་རྒྱ་གཅིག་ལུས་བྱེད་ཀྱིས་རྒྱ་གཞན་
སྲ་ལོ་མེད་དོ། །འབྲུང་འབྲུང་པན་ཚུན་དུ་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་འབྲུང་བཙུག་ཏེ་འབྲུང་འབྲུང་དེ་དག་པན་ཚུན་
རྒྱའི་རྒྱུན་དུ་འབྲུང་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྲི་མའི་སྐལ་མཉམ་དང་། ལུས་ངག་གི་རིག་བྱེད་
དང་རིག་བྱེད་མིན་པ་དག་སྲི་མའི་མིག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་སྲིན་དང་། བསམ་གཏུན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྲོང་བདུན་
པན་ཚུན་ལྟན་ཅིག་འབྲུང་བའི་རྒྱལོ། །འབྲུང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་འབྲུང་འབྲུང་དེ་ཡིན་ན་ལུས་ངག་གི་ལས་
ཀྱིས་དབང་པོའི་ཚོགས་པའི་འབྲུང་བ་བསྐྱེད་པ་རྣམ་སྲིན་ཀྱི་རྒྱ་གཅིག་ལུ་སྟེ་གཞན་མིན་པ་སྲུང་བཞིན་
ནོ། །བཞི་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སེམས་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་ཚུལ། དེ་ཉིད་སེམས་ཉི་ཤུ་བཤད་པ།

༩༡༥༽

སེམས་བརྩུ་གཉིས་གང་ལས་དུ་རྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེམས་བརྩུ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དངོས། དེ་མ་
ཐག་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡིད་དེ་སེམས་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་བསྐྱེད་སེམས་ལ་
ལུང་དུ་མ་བསྟན་བ་དང་ནི། མ་བསྐྱེད་སེམས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་བ་སྟེ་བཞི་དང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་
ཁམས་གཉིས་དག་ན་མི་དགོ་བའི་སེམས་ལས་གཞན་གསུམ་གསུམ་སྟེ་ཟག་བཅས་བརྩུ་དང་སྟོབ་བ་དང་མི་
སྟོབ་བ་ཟག་མེད་གཉིས་ཏེ་བརྩུ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ་ལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་པ། ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་འདོད་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི།
རྒྱུན་ཆེ་ལམ་གནས་སྐབས་བརྒྱུད་ཀྱིས་རྟོག་པར་བྱ་སྟེ། རིགས་འབྲས་སྣ་མ་ལས་སྤྱི་མ་འབྲུང་བ་རྒྱུན་ཀྱི་ཆེ་དང་།
ས་གཅིག་བ་དག་སྟེད་པའི་འཆིང་བ་ཐ་དད་མེད་པས་རིགས་མི་འདྲ་བ་ལས་ཀྱང་འབྲུང་བས་མཚུངས་པའི་ཆེ་
དང་། ཁམས་གསུམ་ཀྱི་སེམས་གང་ལས་ཤི་འཕོས་ཏེ་སྟེ་བའི་སེམས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་འབྲུང་བ་ཉིང་
མཚམས་སྟོར་བའི་ཆེ་དང་། ཁམས་གསུམ་ཀྱི་དགོ་བ་སྟོར་བྱུང་གིས་མཉམ་གཞག་ལ་སྟོར་བ་སྟོམས་པར་
འཇུག་པའི་ཆེ་དང་། དེ་དག་གིས་དེ་ལས་ལྡང་བ་སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བའི་ཆེ་དང་། ལོང་མའི་དགོ་བ་དག་
བ་བ་བསྟོམ་པར་བྱ་ལ་ཅི་སྟེ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་གྱུར་ན་འོག་མའི་དགོ་བ་ལ་ལྡང་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་འཕངས་
པའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་གྱུར་བ་དེ་མ་ཐག་

༧༡༥༽

ཏུ་འོག་མའི་དགོ་བ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་བ་ནི་སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཚེ་སྟེ། དཔེར་ན་
ཐོ་རངས་སྤེ་བཏགས་པར་ཁས་སྤངས་ནས་ཉལ་བ་དུས་ཚོད་ལ་གཉིད་སད་པ་བཞིན་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དགོ་
བས་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱལ་བ་ལ་འཇུག་ལྡང་གི་ཚེ་གཉིས་རྣམས་ལས་སྤེ་མ་འདི་གཉིས་སྟོམས་པར་འཇུག་
ལྡང་གིས་བསྐྱས་སོ། །དེ་ལ་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སེམས་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་འོག་མའི་དགོ་བ་
དང་མ་བསྐྱིབས་པའི་སེམས་ལས་ཤི་བ་གོང་མར་སྦྱེ་ཡང་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་ཤི་བ་གོང་མར་མི་སྦྱེ་
བ་ནི་ངེས་པའོ། །དེ་ལ་འདོད་པའི་སེམས་དགོ་བ་སེམས་བྱུང་དང་བཅས་པ་ལས་སེམས་དགུ་སེམས་བྱུང་དང་
བཅས་པ་འཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ། རང་གི་དགོ་བ་ཉིད་འབྱུང་བ་རྒྱན་གྱི་ཚེ་དང་གཞན་གསུམ་འབྱུང་བས་
མཚུངས་པ་དང་། དགོ་བ་སྦྱོར་བྱུང་ལས་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྦྱོར་བྱུང་འབྱུང་བ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཚེ་སྟེ།
གང་འབྱུང་ན་གང་སྟེལ་ལས། ཁ་ཅིག་མི་སྟོགས་པ་མེད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་དངོས་གཞི་ཡང་ཞེས་
དང་། ཁ་ཅིག་ཁྱད་པར་ཅན་ཡང་ཞེས་དང་། དབྱུངས་སྟོག་གཉིས་པའི་བར་དུ་ཡང་འབྱུང་ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་
མཉམ་པར་མ་གཞག་པས་ཐོད་ཀལ་ལྟར་སས་བར་དུ་ཚོད་བ་འདྲེན་མི་བྱས་ཞེས་ཟེར་རོ། །དགོ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་ལ་
ཤི་ནས་གོང་དུ་སྦྱེས་ན་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཚེ་

༩༦༠༽

སྐྱེ་བ་པ་གཉིས་པོ་འབྱུང་བ་དང་། འདོད་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པས་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་སྟོབ་པ་སྟོམ་
ལམ་དང་མི་སྟོབ་པའི་སེམས་སོ། །འདོད་པའི་དགོ་བས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་བ་ལ་མི་སྟོར་བ་ནི་རིང་བ་རྣམ་
བ་བཞིས་རིང་བའི་སྲིད་རོ། །ཡང་ན་ས་མང་པོས་ཚོད་བས་ཐོད་ཀལ་དུ་འཇུག་མི་ལུས་སོ་ཞེས་འཆད་
དོ། །གོང་མ་གཉིས་ཀྱིས་མ་བསྐྱེ་བ་དང་ས་མི་གཅིག་ཅིང་ཉིང་མཚམས་སྟོར་སེམས་དང་མཉམ་གཞག་གི་ངོ་
བོ་མིན་པ་ལ་སོགས་པས་ཆེ་གཞན་བཞི་མི་སྲིད་པའི་སྲིད་རོ། །འདོད་པའི་དགོ་བ་དེ་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་
བསྐྱེ་བས་པ་ལས་མི་འབྱུང་བས་གཞན་བརྒྱད་པོ་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་སྟེ། རང་གི་དགོ་བ་ལས་བྱུང་བ་རྒྱུན་དང་།
གཞན་གསུམ་ལས་བྱུང་བས་མཚུངས་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བསྐྱེ་བས་པ་ལས་བྱུང་བ་
ཉོན་མོངས་ཅན་པས་གཟེར་བ་དང་། དེའི་དགོ་བ་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ལས་བྱུང་བ་སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་
བའི་ཆེ་ལོ། །འདོད་པའི་མི་དགོ་བ་ནི་ཟག་མེད་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་སེམས་བཅུ་ལས་འབྱུང་སྟེ་རྒྱུན་དང་ས་
མཚུངས་པའི་ཆེ་རང་གི་བཞི་དང་། ཉིང་མཚམས་སྟོར་བའི་ཆེ་གོང་མའི་སེམས་དུག་ལས་སོ། །དེ་ལས་རང་
སའི་བཞི་ཁོ་ན་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལས་གོང་མའི་སེམས་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པའི་སྲིད། དེ་ཡང་རྒྱུན་དང་སའི་
ཆེ་ལོ། །འདོད་པའི་བསྐྱེ་བས་པའང་མི་དགོ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བཅུའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་བཞི་
ཁོ་ན་ལོ། །འདོད་པའི་མ་བསྐྱེ་བས་

༩༡༩༩

བ་ནི་རང་སའི་བཞི་དང་སྐྱལ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྟེ་ལྷ་དག་ལས་སོ། །དེ་ལས་ནི་མཇུག་
ཐོགས་སུ་ལྷ་ལོ་དེ་དང་དེ་ལས་ལེ་ནས་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བའི་ཆེ་གོང་མའི་བསྐྱབས་བ་གཉིས་ཉེ་སེམས་
བདུན་འོ། །གཉིས་བ་ནི། གཟུགས་ན་ཡོད་པའི་དགོ་བ་ལས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མ་བསྐྱབས་བ་ལས་གཞན་བཅུ་
གཅིག་སྟེ། རང་གི་དགོ་བ་རྒྱན་དང་། མ་བསྐྱབས་བ་དང་བསྐྱབས་བ་གཉིས་ས་མཚུངས་བ་དང་། དགོ་བ་སྐྱེས་
ཐོབ་ལ་ལེ་ནས་ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བ་ན་གོང་འོག་གི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྷང་བ་
ན་འདོད་པའི་དགོ་བ་དང་སྐྱལ་བ་ལ་འཇུག་བ་ན་སྐྱལ་སེམས། སྟོམས་འཇུག་གི་ཆེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་བ་
དང་ཟག་མེད་གཉིས་སོ། །དེ་ནི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གཞན་བ་དགའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་སྟེ།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱབས་བ་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་བའི་ཆེ་འོ། །རྒྱན་དང་སའི་ཆེ་རང་གི་གསུམ་
དང་། སྟོམས་འཇུག་གི་ཆེ་འདོད་པའི་དགོ་བ་དང་། དེ་ལས་ལྷང་བའི་ཆེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་བ་དང་ཟག་མེད་
གཉིས་ལས་དང་། སྐྱལ་བ་ལས་ལྷང་བའི་ཆེ་འདོད་པའི་མ་བསྐྱབས་བ་དང་དགའོ། །བསྐྱབས་བ་ནི་འདོད་པའི་
ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་ལེ་བ་གོང་དུ་མི་སྐྱེ་བ་དང་། ཟག་མེད་གཉིས་ལས་འཆི་བ་མེད་པས་གཞན་བརྒྱད་ལས་
འབྱུང་སྟེ་རང་གི་གསུམ་དང་ཉིང་

༼ ༡༦༩ ༽

མཚམས་སྐྱོར་བའི་ཆེ་འདོད་པའི་གཉིས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་གསུམ་མོ། །འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་
ཟག་མེད་གཉིས་ལས་མི་འབྱུང་སྟེ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པར་གཟུགས་སུ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་ཞིང་
ཟག་མེད་ལས་གཟུགས་ཀྱི་བསྐྱེབས་པར་ལྡང་བ་མི་སྲིད་པའི་སྲིར་རོ། །དེ་ལས་ནི་སེམས་དྲུག་འབྱུང་སྟེ་རང་
གི་གསུམ་དང་འདོད་པའི་དང་པོར་གསུམ། མ་བསྐྱེབས་པ་ནི་རང་སའི་གསུམ་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་
དེའི་སྟེང་དུ་ལེན་ས་འདོད་པ་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་སྟེ་དྲུག་འབྱུང་རོ། །གཟུགས་མེད་
པའི་མ་བསྐྱེབས་པའང་དེའི་ཚུལ་ཏེ། དེ་རང་སའི་གསུམ་ལས་བྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་དེའི་སྟེང་དུ་ཉིང་མཚམས་
སྐྱོར་བའི་ཆེ་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་མོ། །ཆོག་ཆོགས་ཚུང་བས་དང་པོར་སློམ་སོ། །དགོ་བའི་
སེམས་ལས་འདོད་པའི་དགོ་བ་དང་འོག་མའི་མ་བསྐྱེབས་པ་གཉིས་པོར་བའི་སེམས་དགུ་དག་འབྱུང་སྟེ། རང་
གི་གསུམ་དང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་ཆེ་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་དང་། ལྡང་བ་དང་ལུགས་སྟོག་ཏུ་འཇུག་
པའི་ཆེ་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་དང་། སྟོགས་འཇུག་གི་ཆེ་ཟག་མེད་གཉིས་སོ། །དེ་ནི་རང་སའི་གསུམ་དང་ཟག་
མེད་གཉིས་དང་གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྟེ་དྲུག་གི་རྗེས་སུ་འབྱུང་རོ། །བསྐྱེབས་པ་ལས་རང་སའི་གསུམ་དང་སྐྱེ་
བའི་ཆེ་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གསུམ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟུགས་ཀྱི་

༼ ༡༦༣ ༽

དགོ་བ་སྟེ་བདུན་འབྲུང་ངོ་། །དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཉེ་རང་སའི་གསུམ་དང་སྐྱེ་བའི་ཆེ་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་དགོ་བ་
གཉིས་མ་བསྐྱབས་པ་གཉིས་སོ། །གཉིས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་སྟོབ་པའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་ནི། སྟོབ་པ་ནི་སྟོམས་འཇུག་གི་ཆེ་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་དགོ་བ་དང་རང་སྟེ་བཞི་ལས་བྱུང་ལ། དེ་ལས་
ནི་བཞི་པོ་དེ་དང་རྗེ་རྗེ་ལྟ་བུ་ལས་ཟད་པ་ཤེས་པ་སྟེ་ལྟ་འབྲུང་ངོ་། །གཉིས་པ་ནི། མི་སྟོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ནི། མི་སྟོབ་པ་ནི་ལྟ་བོ་དེ་ལས་འབྲུང་ངོ་། །དེ་ལས་སེམས་ནི་དེ་ཉིད་དང་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་དགོ་བ་སྟེ་བཞི་པོ་
དག་འབྲུང་ངོ་། །ཉམས་པའི་ཆེ་སྟོབ་པ་འབྲུང་ངོ་ཞེན་མིན་ཉེ། སེམས་ཟག་མེད་ཉིད་ལས་ཉམས་པ་མེད་ཀྱི་གང་
ཟག་ཚུལ་བཞིན་མིན་པའི་རྟོག་པས་ཉམས་པ་འཇུག། དེའི་ཆེ་སྟོབ་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཅམ་འབྲུང་གི་མངོན་དུ་
མི་འགྱུར་བས་སོ། །གཉིས་པ་སེམས་ཉི་ཤུར་དབྱེ་བ་ནི། སེམས་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་དག་སྟེ་ནི་ཉི་ཤུར་ཡང་འགྱུར་
ཉེ། ཁམས་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་འོག་མ་གཉིས་སུ་སྲིད་པ་བར་མ་དང་གཟུགས་མེད་དུ་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་ཆེ་ཐོབ་པ་
དཔོན་ལྷོ་འབྲུང་བ་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་པ་དང་མངོན་འགྱུར་བ་སྐྱོར་བ་ལ་སྟོས་པའི་སྐྱོར་བྱུང་སྟེ་དགོ་བ་
རྣམ་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་སྟེ་ནས་བྱུག་སྟེ། རྣམ་སྟོན་གྱི་རྒྱ་ལས་འབྲུང་བས་རྩལ་བ་མེད་ཅིང་རང་གི་འཇུག་པའི་
རྣམ་སྟོན་སྐྱེས་དང་། འགྲོ་འཇག་ཉལ་འདུག་གི་གཟུགས་ཅི་

༡༦༩༽

རོ་རེག་ལ་དམིགས་པའི་སྐྱོད་ལམ་བ་དང་། ར་བ་དབུག་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་བཞི་དང་སྐོབ་པའི་ལུང་གི་སྐྱ་
ལ་ཡང་དམིགས་པའི་བཟོ་ཡི་གནས་བ་དང་། སྐྱལ་བ་བྱ་བར་སེམས་པའམ་སྐྱལ་བའི་དུས་ཀྱི་ཡུལ་བཞི་ལ་
དམིགས་པའི་སྐྱལ་བའི་སེམས་ཏེ་འདོད་བ་ན་རྒྱུས་གཞག་བ་གཅིག་དང་བྱེད་ལས་ཀྱིས་གཞག་བ་གསུམ་སྟེ་མ་
བསྐྱབས་ལ་ལུང་བསྟན་མིན་ནམ་བ་བཞིར་དབྱེ་བ་དང་། གཟུགས་ན་སྐོད་དང་གོས་ལ་སོགས་བ་རང་ཆས་སུ་
འབྱུང་བས་བཟོ་ཡི་གནས་མ་གཏོགས་བ་གསུམ་ཡོད་ལ། གཟུགས་མེད་ན་རྣམ་སྐྱོན་སྐྱེས་ཁོ་ནའོ། །དེས་ན་
འདོད་བ་ན་བརྒྱད། གཟུགས་ན་དུག་གཟུགས་མེད་ན་བཞི་དང་ཟག་མེད་གཉིས་ཏེ་ཉི་ཤུ་ལམ། དག་བ་བརྒྱད་
དང་ཉོན་མོངས་ཅན་བཞི་དང་མ་བསྐྱབས་བ་བརྒྱད་དེ་ཉི་ཤུ་འོ། །སེམས་བཅུ་གཉིས་དང་འདི་གང་བྱས་ཆེ་ཞེ་ན།
བཅུ་གཉིས་བྱས་ཆེ་སྟེ། འབྲེལ་བ་ལས་གཞན་དག་ནི་བཟོ་ཡིས་གནས་བས་སྐྱབ་པའི་ཡིད་ཤེས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་
གཉིས་ལ་དམིགས་བ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་བ་བཞིར་མ་འདུས་པའི་མ་བསྐྱབས་བ་ནི། དེ་ལུང་མ་བསྟན་ཉོན་
མོངས་མིན། །ཞེས་དང་། རྗེ་ཀ་ལས། གཉིས་བ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། །ཞེས་དང་། སྐྱར་འཇུག་བ་ནི་འོག་
མས་ཀྱང་། །ཞེས་པའང་བཞི་སོར་མི་རུང་ཞིང་། བཅུན་བ་གོ་ཆ་མཐའ་ཡས་ན་དེ། ཡང་བཞི་ལས་གཞན་ཡོད་
བས་འདི་ནི་ཁ་བསྐྱང་བ་དང་བཅས་

༼ ༡༤༥ ༽

བའོ་ཞེས་སོ། །སློབ་དཔོན་འཕགས་བས་ངོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ལུང་མ་བསྟན་བུམ་པ་ལྟ་བུར་གསལ་གྱི། སེམས་
ལའང་ཡོད་པར་སྟོན་པའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །འོན་ཀྱང་ཉི་ཤུར་འབྱེད་པ་ནི། འདོད་པའི་དགོ་བས་གཟུགས་གྱི་དགོ་
བ་དང་། དེས་གཟུགས་མེད་གྱི་དགོ་བ་དང་གསུམ་ཆར་གྱིས་ཟག་མེད་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་སློབ་བྱུང་ཁོ་ན་
དང་། ལྡང་སེམས་ཀྱང་པལ་ཆེར་སློབ་བྱུང་ཡིན་ལ། འདོད་པའི་དགོ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ནི་གསལ་བས་མཉམ་གཞག་
ལྟ་ཆར་གྱི་སྡང་སེམས་སུ་བཤད་དོ། །འཆི་སེམས་གྱི་དགོ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་། མ་བསྐྱེབས་པ་ནི་རྣམ་སྐྱེན་སྐྱེས་
དང་སློབ་ལམ་པ་ཁོ་ན་དང་། དགོ་བ་སློབ་བྱུང་དང་ལུང་མ་བསྟན་བུམ་པ་གཉིས་འཆི་སེམས་སུ་མི་རུང་ལ།
འདོད་པའི་སྐྱེས་སེམས་ནི་གཟུགས་གྱི་དགོ་བ་སློབ་བྱུང་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དགོ་བ་དང་མ་བསྐྱེབས་
པ་ཁོ་ན་སྤྱི་ནས་ཉི་ཤུར་བཤད་དོ། །ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་གིས་ཟག་མེད་ལ་སྡང་འཇུག་བྱེད་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་
པའི་དགོ་བ་སློབ་བྱུང་ནི། གཟུགས་ནི་གཞིག་ཅིང་གཞོན་དུ་རུང་བའོ་སྟམ་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་མཚན་
ཉིད་དང་། རྣམ་པ་བཅུ་བྱུག་དང་ལྡན་པའི་སྤྱི་ལོ་མཚན་ཉིད་དང་། མི་སྤྱུག་པ་དང་ཚད་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མོས་
པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྟེ་གསུམ་དུ་འདུས་པ་ལས་གང་ཡང་རུང་བས་ཟག་མེད་ལ་འཇུག་ཅིང་སྡང་དོ། །ཁ་ཅིག་སྤྱི་
ཡིད་ལ་བྱེད་པས་འཇུག་ཅིང་གསུམ་ཆར་གྱིས་

༩༡༩༩༩

ལྷན་པོ་ཞེས་འཆད། ཁ་ཅིག་ལྷན་བ་ཡང་སྤྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་བ་སེམས་བཅུ་གཉིས་པོ་
གང་ལས་དུ་ཉིད་བ་ནི། སེམས་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་ཞིག་མངོན་དུ་གྱུར་བས་གཞན་དུ་ཞིག་གི་ཐོབ་བ་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བའི་གསལ་བའི་རྒྱ་ནི་ཆེ་ལྷན། ཁམས་གོང་ནས་འོག་ཏུ་སྤྲོད་ལོག་པའི་སྤྱི་བའི་ཆེ་དང་། གཟུགས་
གཟུགས་མེད་དང་ཟག་མེད་ལ་སྟོམས་པར་འབྱུག་པའི་ཆེ་དང་། ས་དང་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་།
དེ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་བ་དང་། དགེ་རྩ་ཆད་བ་ལས་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཆེ་རྣམས་ལས་སེམས་དེ་ལྡན་བ་
མིན་བ་ལས་ཉིད་ཅེས་བ་སྟེ། དེ་ལ་ཁམས་གསུམ་ཡོད་པའི་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་པོ་མངོན་དུ་གྱུར་
བས་སེམས་དུག་ཉིད་དེ། དགེ་རྩ་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་མཚམས་སྦྱོར་བའི་ཆེ་འདོད་པའི་དགེ་བ་སྦྱེས་ཐོབ་དང་། གོང་
མ་གཉིས་ནས་འདོད་པར་སྤྱི་བའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་པོ་གང་མངོན་དུ་གྱུར་ཡང་དེ་གཉིས་དང་དགེ་བ་
སྦྱེས་ཐོབ་དང་། མི་དགེ་བས་དག་བཅོམ་ལས་ཉམས་པའི་ཆེ་དེ་ཉིད་དང་གོང་མའི་བསྐྱིབས་བ་གཉིས་དང་སྟོབ་
པའི་སེམས་ཉེ་སྟོམ་བས་རིགས་དུག་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་མི་དགེ་བ་ལ་ཆང་གི་བསྐྱིབས་བ་ནི་མཐོང་སྤང་གི་
སེམས་ཡིན་བས་དག་བཅོམ་ལས་ཉམས་མི་སྲིད་པའི་སྤྱིར་བཞི་ལས་མི་ཐོབ་ཡང་སྤྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དུག་
གོ་། གཟུགས་ཀྱི་བསྐྱིབས་བས་ཡང་དུག་ཉིད་དེ། གཟུགས་མེད་ནས་གཟུགས་སུ་སྦྱེས་པའི་ཆེ་དེ་ཉིད་དགེ་བ་
སྦྱེས་ཐོབ་དང་འདོད་

༩༡༤༽

གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེལ་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་དང་། དེས་དག་བཙམ་ལས་ཉམས་པའི་ཚེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་
བསྐྱེབས་པ་དང་སློབ་པའོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱེབས་པས་དག་བཙམ་ལས་ཉམས་པའི་ཚེ་དེ་ཉིད་དང་། སློབ་
པའི་སེམས་གཉིས་ཉིད་དོ། །གཟུགས་སུ་སྐྱེས་པའི་དགེ་བ་ལས་ནི་མི་ལྷོགས་མེད་དང་པོ་ལ་སློམས་པར་
འཇུག་པའི་ཚེ་དེ་ཉིད་དང་འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་པའི་ཚེ་སྐྱེལ་སེམས་གཉིས་་
ཉེ་སྤྱིར་གསུམ་དག་ཉིད་དོ། །སློབ་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་བཞི་ཉིད་དེ། ཟག་མེད་དང་པོའི་སློམས་འཇུག་གི་ཚེ་
དེ་ཉིད་དང་མི་ལྷོགས་མེད་ཀྱི་ཟག་མེད་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུའི་ཚེ་དངོས་གཞིའི་དགེ་བ་ཉིད་ཀྱང་དེའི་རིགས་་
ཙམ་སྤར་ནས་ཡོད་པས་མི་བགང་ལ། དེའི་ཚེ་སྐྱེལ་སེམས་གཉིས་ཤེས་པར་ཐོབ་པ་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་
གཏམ་བཞི་བ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་པའི་ཚེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་ཉིད་དོ། །ལྷག་མ་
འདོད་པ་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བ་གཉིས་མ་བསྐྱེབས་པ་གཉིས་གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྐྱེབས་པ་མི་སློབ་པ་སྟེ།
བྱུག་པོ་གང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐོབ་པ་འབྱུང་གི་གཞན་ནི་མིན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བས་དགེ་བ་
མཚམས་སྤྱོར་བའི་ཚེ་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་བྱིས་སྤྱོར་བྱུང་གི་ཚེ་འང་དེ་ཉིད་དང་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་མ་
བསྐྱེབས་པའང་། ལུང་བསྟན་མིན་ཐོབ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས། །ཞེས་པའི་ཚུལ་གྱི་རང་མངོན་དུ་གྱུར་པས་རང་ཉིད་

༩༡༤༽

དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་དགོ་བཤང་སྟོམས་པར་འབྲུག་པའི་ཆེ་རང་ཉིད་དང་། ཟག་པ་ཤེས་པའི་ཆེ་མི་སྟོབ་
བཤང་རང་ཉིད་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཉི་ཤུ་ལོ་ལ་རང་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀས་ཉིད་པ་སྐྱར་བར་
བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སྟེ། སྐལ་སེམས་ལས་གཞན་པའི་ལུང་མ་བསྟན་བྲུག་ལ་ཐོབ་པ་སྐྱར་སྐྱེ་མེད་པས་རང་ཉིད་
མངོན་དུ་གྱུར་བ་དང་། འདོད་གཞུགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྐྱོར་བྱུང་གཉིས་པོ་རང་གི་སྐྱོར་བ་དང་མི་སྟོབ་པ་བྱད་པ་
ཤེས་པས་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་རང་ཁོ་ནས་ཉིད་པ་དགུ་དང་། སྐལ་སེམས་གཞུགས་ཀྱི་དགོ་བ་དང་བསྐྱིབས་པ་དང་
སྟོབ་པས་ཉིད་ལ། གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེས་ཐོབ་གོང་འོག་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་བའི་ཆེ་བསྐྱིབས་པས་
ཉིད་པའི་སྤྱིར་གཞན་ཁོ་ནས་ཉིད་པ་བཞི་དང་། འདོད་པའི་སྐྱེས་ཐོབ་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བས་མཚམས་སྐྱོར་ན་
རང་དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱིས་མཚམས་སྐྱོར་བ་དང་སྐྱེ་བའི་ཆེ་གཞན་གྱིས་ཉིད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་པོ་
སྐྱེ་བའི་ཆེ་གང་མངོན་དུ་གྱུར་བ་རང་དང་ཅིག་ཤོས་གཞན་གྱིས་ཉིད་པ་དང་། གོང་མའི་བསྐྱིབས་པ་གཉིས་རང་
རང་གིས་ཉམས་ན་རང་དང་འོག་མས་ཉམས་ན་གཞན་གྱིས་ཉིད་པ་དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱོར་བྱུང་ནམ་
མཁའི་ཉེར་བསྐྱོགས་ལ་ཞུགས་པའི་ཆེ་རང་དང་སྟོབ་པས་ཉིད་པའི་ཆེ་གཞན་གྱིས་ཉིད་པ་དང་། སྟོབ་པ་ཡང་
ཟག་མེད་དང་པོའི་ཆེ་རང་དང་དགྲ་བཅོམ་ལས་ཉམས་པའི་ཆེ་གཞན་གྱི་ཉིད་པའི་སྤྱིར་གཉིས་ཀ་ཉིད་པ་བདུན་
ལོ། །ཚོས་མངོན་པ་

༧༧༩༽

མཛོད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་གཞུང་དོན་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ཉི་མ་ལས་དབང་པོ་བསྟན་པའི་གནས་བཤད་ཟིན་
ཏོ།། ༥ །།དེ་གནས་གསུམ་པ་འཆད་དེ། འདི་ཡི་ཚིག་འབྲེལ་ནི་གོང་དུ། འདོད་ཁམས་གཏོགས་པ་ཐམས་
ཅད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཁམས་གསུམ་གྱི་མིང་ཡང་ཡང་དུ་གྲེངས་པའི་ཁམས་གསུམ་པོ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་
སྟོན་པའོ། །དོན་འབྲེལ་ནི་དམིགས་ཡུལ་བདེན་པ་བཞི་ལས་ཐར་པ་འདོད་པའི་གང་ཟག་གིས། དང་པོར་སྟུག་
བདེན་གྱིས་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་གྲུས་ལ་སྐྱོ་བར་གྲུའོ། །དེ་ལ་མཚན་ཉིད་ནི་ཟག་བཅས་
ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱབ་གསུམ་མམ་བརྒྱད་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་དུ་ཕྱབ་ཞིང་འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ཡིན་ལ།
མཚན་གཞི་ནི་གང་སྐྱེ་བ་སེམས་ཅན་དང་གང་དུ་སྐྱེ་བ་སྟོན་གྱི་འདིག་ཉེན་འོ། །དང་པོ་ནི། ཐུན་མོང་མིན་པའི་
ལས་ལས་གྲུབ་པ་ཁམས་སོགས་ཐ་དད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་ཉེ་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ནི་བརྟེན་པས་
བསྟུས་པ་ཡིན་ཞིང་། གཉིས་པ་ནི། ཐུན་མོང་གི་ལས་ལས་གྲུབ་པའི་འོག་གཞིར་གནས་པ་རི་མཚོ་སོགས་སྟོན་
དེ། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་སེམས་ཅན་གྱི་ཉེན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་འོ། །དེས་ཚིག་ནི་ཁ་ཅིག་སྟོན་འདིག་པའི་རང་
བཞིན་ལ་བརྟུན་བརྟེན་པས་སོ་ཞེས་པ་ནི་གང་རུང་རེ་རེས་སྐྱ་མི་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་ལོ་ཀའི་སྐྱ་ལས་བྲངས་
ནས་འདིག་ཅིང་ཉམས་པས་འདིག་ཉེན་འོ། །དོན་འདིག་ཉེན་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱབ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་

༧༡༠༽

འཕགས་པ་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་མ་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་དུམ་ཡིན་ལ། ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་ནི་དུམ་མིན་གྱི་ལམ་བདེན་གྱིས་བསྐྱུས་པར་བཞེད་དེ། སྡེ་བ་གཉིས་ནི་དེ་ཡང་སྤྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་
ཡིན་པས་དུམ་ཁོ་ན་སྟེ་ལུགས་ལས། དེ་གསུམ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་
སོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་སོ། །འོན་ཀྱང་དུམ་འཛིག་དང་མི་ལྡན་པ་ལ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་དང་། སྣོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་ལོ། །དེ་ཡང་ལས་
གསོག་པ་ལོ་ཡིན་པས་དང་པོ་ཐོག་མར་འཆད་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་ལོ་འགོ་བའི་དབྱེ་བ། སྐྱེ་ཚུལ་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན། སྐྱེས་པ་གནས་པའི་རྟེན། གནས་པ་འཆི་འཕོ་བའི་སེམས། སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་
གསུམ་དུ་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། འགོ་བ་ལྟར་དབྱེ་བ། སྐྱེ་གནས་བཞིར་
དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། འདོད་པའི་དབྱེ་བ། གཟུགས་གྱི་དབྱེ་བ། གཟུགས་མེད་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་
པོ་ལ། མཚན་གཞི་ནི། བསོད་ནམས་མིན་པའི་ལས་གྱིས་བྲིད་པའམ་ར་ཀ་ཞེས་པ་དགའ་བའམ་ཆགས་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ན་ཞེས་པས་བཀག་པས་དགའ་བར་མི་བྱེད་པའམ། སྣོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ལྟར་ན་སྐྱབས་མི་རྟེན་
བའམ་སྣང་པའི་གཞིར་བྱུང་བས་ན་དཔྱལ་བ། དེར་

༩༡༡༽

སོང་བ་རྣམས་སྲིར་མི་སྣོག་པའི་སྣོམ་པ་དང་ལྷན་པའི་སྲིར་ཡི་དྲགས་དང་། དུད་དེ་འགྲོ་བས་དུད་འགྲོ་དང་།
ཡིད་ཤེས་ཆེ་བས་མི་དང་ནི། འདི་ལ་འཇིག་རྟེན་ཁ་ཅིག་ན་ཡིད་ཀྱི་བྱ་ཞེས་གྲགས་སོ། །རྣམས་ཞེས་པ་འགྲོ་བ་
བཞི་པོ་མ་ལུས་པའི་དོན་ལོ། །གཞུང་ཡས་ཁང་བ་རྣམས་སྲིམ་ནམ་མཁའ་ལ་ཡོད་པ་དང་། འདོད་པའི་ལྷ་དག་
ཟས་སྲུ་བདུད་རྩི་ཟ་བ་དང་། གཟུགས་ཅན་རྣམས་ལུས་ལ་འོད་ཡོད་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་མི་འཆི་
བས་ལྷ་སྟེ་ཐམས་ཅད་མིན་གྱི་གཞན་འཕྲུལ་དང་དབང་བྱེད་ཀྱི་བར་དུག་དག་སྣོད་དང་བཅས་པ་ནི་འདོད་པའི་
ཁམས་ཡིན་ལོ། །མཚན་ཉིད་ནི། ཁམས་ཟས་དང་འབྲིགས་པའི་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པའམ་སྣོད་དང་བཅས་པ་ནི་
འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་རྒྱས་པའོ། །འོན་འདོད་པའི་སྤྲུལ་སེམས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལ་སྦྱེ་བས་
འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་རྗེ་ལྟར་རྒྱས་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་དག་འདོད་པའི་སྤྲུལ་སེམས་ཀྱི་སྤྲུལ་བ་
བྱེད་དོ་ཞེས་ཐོས་ནས་ཆགས་བཤམ། སྣོན་ཐོབ་པ་ཉམས་ནས་བྲན་བཤམ། སྤྲུལ་བ་ཡིད་འཕྲོག་པའི་རྒྱ་སྤྲུལ་
སེམས་སྲུ་ཤེས་བཤམ། འདོད་པའི་ཚོས་ཅི་རོ་སྤྲུལ་བས་འདོད་པའོ། །སྤྲོད་ནི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡ་ལ་
དམིགས་པའི་འདོད་པ་དང་ལྷན་པའི་སྲིར་ཉེ། རྣོ་རྗེའི་སོར་གདུབ་དང་ན་ལེ་ཤམ་གྱི་བརྟུང་བ་བཞིན་ལོ། །དེ་ལ་
རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་དཔྱུལ་བ་ལ་ཡང་སོས་ལ་སོགས་པ་

༩༡༥༩༽

བརྒྱད་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ཡི་དྲུག་ས་དང་དུད་འགྲོ་གཉིས་ཏེ་ངན་སོང་གི་གནས་བཅུ་དང་། ལྷ་དྲུག་དང་མི་ལ་སྤིང་
བཞིར་དབྱེ་བ་ལས་མཐོ་རིམ་གྱི་གནས་བཅུ་སྟེ་འདོད་པ་ཉི་ཤུའོ། །ཁྱང་དཔྱལ་ནི་དེའི་ཐད་ཀ་ན་གནས་པའམ།
གང་སྟེལ་ལས་ངོས་བཞིན་དེའི་འཁོར་གྱིས་ཚུལ་དུ་གནས་པས་གཙོ་བོ་མིན་ལ། ཉི་ཆེ་བ་ནི་ཡུལ་དང་གྲངས་
དང་ཚད་མེད་པའི་སྤྱིར་མ་བགྲངས་སོ། །ས་ལས་ནི་དཔྱལ་བ་བཅུ་དྲུག་དང་། དུད་འགྲོ་ནི་གནས་ངེས་པ་མེད་
པས་མ་བགྲངས་པར་ཡི་དྲུག་ས་དང་ལྷ་མིན་དང་། མིའི་སྤིང་བཅུ་གཉིས་དང་ལྷ་དྲུག་སྟེ་སྤུལ་ཅུ་ཅུ་དྲུག་ཏུ་བཤད་
དོ། །གཉིས་པ་ནི། །འདོད་པ་ལས་གནས་དང་ཡོན་ཏན་གྱི་གོང་མའི་གནས་དག་བཅུ་བདུན་ནི། གཟུགས་དང་
ལྡན་པའི་ཁམས་ཡིན་ཏེ། ཉི་མདོ་གཉིས་ཀྱི་འདོད་པའོ། །ཁ་ཆེ་བ་ནི་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་མདུན་ན་འདོན་གྱི་གནས་
ནས་གོང་ལས་དགོན་པའི་ཚུལ་དུ་གནས་གྱི་བར་དག་གིས་ཚད་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འདོད་ལ།
སྤྱི་མཆེད་ནི་འོག་མིན་སྤྱི་གོང་པའི་ཞིང་དབང་སྤྱི་ཆེན་པོའི་གནས་དང་བཙོ་བརྒྱད་དུ་བཞེད་ཅིང་། མདོ་
ལས་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་འབྱུང་བ་ནི་སྟེ་ཆོན་གྱི་དང་པོ་སྤྱི་མིང་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །མཚན་ཉིད་ནི་ཁམ་ཟས་དང་
འབྲིག་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ལ་གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་རྒྱས་པའམ་སྟོད་དང་བཅས་པ་ནི་དེའི་ཉོན་
མོངས་རྒྱས་པའོ། །སྤྱོད་ནི་གཟུགས་མཚོག་དང་ལྡན་པའོ། །བཅུ་བདུན་དུ་ངེས་པ་ནི་རྒྱ་

༼ ༡༧༣ ༽

ཉིང་འཛིན་གྱི་དབྱེ་བས་ཉེ། གཟུགས་ཁམས་དེར་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་པོ་སོ་སོའི་ས་ནི་ཚུང་འབྲིང་
ཆེན་པོའི་བྱེ་བྲག་གིས་གསུམ་བུ་ཡིན་ལ་བཞི་བ་ནི་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དང་སྟེལ་བསྟོམ་ལྗེའི་བྱེ་བྲག་གིས་ལྷ་སྟེ་
སྟོམ་བུ་ས་བརྒྱད་བུ་ཡིན་འོ། །གསུམ་བུ་ལ། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་རྒྱུའི་དུས་ན་གཟུགས་
ཅམ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས། གནས་ངེས་བཞི་མེད་ཀྱི་གོང་དུ་ཤི་བའི་གོ་སྐབས་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བས་
ཡུང་པོ་བཞི་འབྲུབ་ལ། འོན་ཀྱང་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་བཟང་ངན་གྱིས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་ལས་ནི་རྣམ་བུ་བཞིར་དབྱེ་
བའོ། །འོ་ན་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་སེམས་གྱི་རྒྱད་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ཉེ་འབྲུང་ན་དེར་ནི་ཅི་ལ་བརྟེན་ནས་
འཇུག་ཅེ་ན། རིས་མ་ཐུན་བུ་དང་སྟོག་དང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་བུ་ལ་ཡང་སེམས་གྱི་རྒྱད་ནི་
བརྟེན་ནས་འཇུག་བུ་ཡིན་འོ། །འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་འང་དེ་ལ་ཅི་སྟེ་མི་བརྟེན་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྟོབས་ཚུང་བ་ཡིན་ལ་
འདི་ནི་གཟུགས་དང་བྲལ་བའི་འདུ་ཤེས་ཅན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ལས་སྐྱེས་བས་སྟོབས་དང་ལྡན་པའོ། །དེ་དག་
པན་ཚུན་དང་སྟོན་གྱི་ལས་ལ་བརྟེན་ལ། མདོ་སྟེ་བཞི་དེ་ལྟར་ན་བརྟེན་བུ་འཇུག་བུ་བརྟེན་ལ་རག་ལས་པས་
སྟོག་བས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་ཉེ། སྟོག་བུ་མེད་པའམ་མཚུངས་མོད་ཀྱི་མདུང་བྱིམ་ལྟར་འདུག་སྟོག་བྱེད་
དོ་ཞེས་དོན་དེ་གསུངས་སོ། །མཚན་ཉིད་ནི་གཟུགས་ལ་འདོད་

༩༡༤༽

ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་མིང་གི་ཡུང་པོ་བཞི་ལས་རྒྱས་པའོ། །སྤོན་ཅི་གནས་བརྒྱད་པར་སྟོན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྲིད་
བས་སྲི་མཚམས་གསུམ་དུ་བཅད་པས་ཁམས་གསུམ་ཡིན་ལ། འདོད་པ་ལ་གནས་རིས་ཉི་ཤུ་ཡོད་ཀྱང་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྲེ་བྲག་མེད་པས་ས་གཅིག་ཡིན་ཞིང་གོང་མ་གཉིས་ལ་བཞི་བཞི་ཡོད་པས་སྦྱིར་ས་
དགུའོ། །གཉིས་བ་འགོ་བ་ལྟར་ད་སྲེ་བ་ལ། ད་སྲེ་བ་དངོས། དེའི་རང་བཞིན། དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས་འགོ་བ་ལྟ་ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་འཆད་དེ། ཁམས་གསུམ་པོ་དེར་ནི་དཔྱལ་བ་དང་
སོགས་པ་ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་མི་ལྟ་སྟེ་འགོ་བ་ལྟ་རང་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་ཏེ། འདོད་པ་ན་འགོ་བ་བཞི་རིལ་
པོ། ལྟའི་སྲོགས་གཅིག་དང་གོང་མ་གཉིས་ན་ལྟའི་སྲོགས་གཅིག་གོ། །ལྟ་མིན་ལྟ་ལ་ལོངས་སྤོད་དང་ལུས་
སོགས་འགྲན་བཟོད་པ་དང་། གཉེན་ལྷ་ཡིན་པས་ལྟ་ཡིན་ཡང་དམན་པ་ལ་དགག་སྒྲིལ་བ་ལྟ་མིན་དུ་བརྗོད་
ཅེས་དང་། འདུས་བཟང་ཡི་དྲགས་དང་། དན་པ་ཉེར་བཞག་ལས་ནག་པོ་དང་དཀར་པོའི་སྲོགས་དུད་འགོ་དང་
ལྟའི་ཞེས་འབྱུང་། མདོ་ཁ་ཅིག་ལས་འགོ་བ་དྲག་པར་བཤད་དོ། །ཡང་གྲུལ་བྱམ་དང་། འག་ཟ་དང་། འབྱུང་པོ་
དང་། ལྟལ་པོ་དང་། ལུས་སྤུལ་པོ་དང་། སྦྱོ་བྱེད་དང་། བརྗོད་བྱེད་དང་། སྐམ་བྱེད་དང་། གྲིབ་གཞོན་དང་།
སྦྱིན་པོ་དང་། བམ་གྲུའི་གདོན་དང་། བྱའི་གདོན་རྣམས་ཡི་དྲགས་ཡིན་ལ། ལྷ་དང་ལྟོ་འབྲེ་དང་། བམ་མཁའ་

༩༡༥༥

སྤྱིང་ནི་དུད་འགྲོ། སྤྱིན་པོ་མིའི་བྱེ་བྲག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་བ་དེ་དག་གི་རང་སྤྱོད་དག་མི་དགེ་ཡིན་ན་འགྲོ་
བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་འགྲོ་བར་བཞག་དགོས་ན་རེ་རེ་ལ་ཡང་སྤྱི་གྱི་ལས་ཡོད་པས་འགྲོ་བ་འཚོལ་བར་འགྱུར་བ་
དང་། དབྱ་བཙམ་པ་དང་། དགེ་རྩ་ཚད་པ་ཡང་འགྲོ་བར་བསྐྱུས་པའི་སྤྱིར་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཞིང་ལུང་བསྟན་
དགེ་བ་ཡང་མིན་པས་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་སྤྱིད་པ་ལོགས་སུ་
བཤད་དོ། །ཁ་ཅིག་རྣམ་སྤྱིན་ཁོ་ནར་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཅེས་འདོད།
མདོ་སྤྱི་བ་ནི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་ཡོད་ཅེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་སྤྱོད་ཡིན་ན་སྤྱིང་བཞི་མིར་བབྱང་
དགོས་ན་འགྲོ་བ་ལྷ་ཚར་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་པས་འགྲོ་བ་འཚོལ་བ་དང་ལས་བྱས་པ་ཚུད་ཚོས་ཤིང་མ་བྱས་པ་དང་
སྤྱད་པར་འགྱུར་བས་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ལས་དང་མཐུན་པར་འགྲོ་བའི་སྤྱིར་དང་། ལུང་ལས། བསོད་
ནམས་སྤྱིག་འབྲས་ཉེར་འགྲོ་རྣམས། །ལས་བཞིན་དུ་ནི་འགྲོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུད་སྤྱིའི་འགྲེལ་
བར་ཚོས་དང་གང་ཟག་གི་འགྲོ་བ་གཉིས་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་བར་སྤྱིད་ནི་འགྲོ་བ་མིན་ཏེ། མདོ་ལས་སྤྱིད་
པ་ནི་བདུན་ཏེ། །འགྲོ་བ་ལྷ་ལས་དང་སྤྱིད་པ་བར་མའོ་ཞེས་ལོགས་སུ་མཛད་པ་དང་། གདགས་པ་ལས་འགྲོ་བ་
ལྷས་ནི་སྤྱི་གནས་བཞི་མ་བསྐྱུས་ཏེ་སྤྱིད་པ་བར་མའོ་ཞེས་དང་། ཚོས་

༼ ༡༧༩ ༽

གྱི་ཕྱང་པོ་ལས། མིག་གང་ཞེན་འགོ་བ་ལྔ་དང་སྲིད་བ་བར་མའི་མིག་གོ་ཞེས་བཤད་པའི་སྲིད། གསུམ་པ་ལ་
བཞི་སྟེ། རྣམ་ཤེས་གྱི་གནས་པ་བདུན་བཤད་པ། སེམས་ཅན་གྱི་གནས་དབྱེ་བཤད་པ། རྣམ་ཤེས་གྱི་གནས་པ་
བཞི་བཤད་པ། བདུན་དང་བཞིའི་ལྷན་བཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། རྣམ་ཤེས་གྱི་གནས་པ་བདུན་
ཞེས་འབྲུང་བ་ནི། འགོ་བ་ལྔ་ལས་ལྷན་དང་འདུ་ཤེས་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་པ་ནི། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏུན་དང་
པོར་སྲིས་སྦྱེས་པ་རྣམས་ཏེ། ལྷན་དང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་རྟགས་ཐ་དད་ལ། འདུ་ཤེས་བསམ་པ་ནི་བདེ་
སྤྱད་བཏང་སྟོམས་སོགས་ཐ་དད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལ་རྣམ་ཤེས་སྲིད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟེན་
པ་ནི་རྣམ་ཤེས་གྱི་གནས་སོ། །ལྷན་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་ནི། བསམ་གཏུན་དང་པོར་ཐོག་མར་སྦྱེས་
པ་རྣམས་ཏེ། ལྷན་ནི་ཚངས་ཚེན་དང་འཁོར་དག་ཚད་དང་། དབྱིབས་དང་སྦྱ་བ་དང་གོས་གྲོན་པ་ལ་སོགས་པ་
ཐ་དད་ལ། འདུ་ཤེས་ནི་གཉིས་ཀའང་ཚངས་པ་རྒྱ་མེན་པ་ལ་རྒྱར་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་གཅིག་པའོ། །འོན་
འཁོར་རྣམས་གྱིས་དེ་སྟོན་ལམ་འདེབས་པ་རྗེ་ལྟར་མཐོང་ཞེ་ན། བསམ་གཏུན་དང་པོར་རང་སའི་སྟོན་གྱི་
གནས་ཅན་པ་སྦྱེས་ཐོབ་གྱི་ཅན་བཤམ། རྗེ་ཀ་ལས་དེ་ལས་ཐོས་པའི་སྲིད། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལས་བརྗོད་
པ་ནི། བསམ་གཏུན་གཉིས་པ་རྣམས་ལྷན་འོད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གཅིག་ལ། འདུ་ཤེས་ནི་དང་པོའི་ཡིད་བདེ་
ཡང་།

།།།

སེམས་གཡོ་བར་བྱེད་བས་སྐྱོ་ནས་ཉེར་བསྐྱོགས་ཀྱི་བཏང་སྐྱོམས་དང་དེས་སྐྱོ་ནས་ཡིད་བདེ་ལ་འཇུག་པའི་
སྲིད་རྟོ། །ཡང་ན་ཁ་ཅིག་ཡིད་བདེ་བས་སྐྱོ་བ་ན། ཁ་ཅིག་ཡོན་ཏན་དུ་བལྟ་བ་ལ་སོགས་པའམ། མདོ་སྣེ་བ་
སོགས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་སྐྱོད་མེར་འབར་བ་ན་ལྟ་གཞོན་ལུ་དག་དེར་ཡང་མེ་འོང་བར་སེམས་ཤིང་སྐྱག་
ལ། ཚན་པོ་འཆགས་འཛིག་མཐོང་བ་དག་མི་སྐྱག་པ་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་དོ། །ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཅིག་པ་ནི་
བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བ་རྣམས་ཏེ། ལུས་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བདེ་བ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་བལྟ་བར་གཅིག་
པའོ། །དེ་བཞི་དང་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་དང་པོར་གསུམ་པོ་དག་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་པ་བདུན་
ལོ། །ལྟག་མ་ངན་སོང་དང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྲིད་ཅེ་དག་ནི་རྣམ་ཤེས་དེ་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བར་མི་བྱེད་
ཀྱི་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་དང་ལྟན་པས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གནས་མིན་ཏེ། ངན་སོང་ན་ཚོར་བ་དུམས་དང་འདུ་ཤེས་མེད་
པ་རྒྱ་འབྲས་དང་འགོག་པའི་སྐྱོམས་འཇུག་གིས་སེམས་རྒྱན་གཅོད་པའི་སྲིད་རྟོ། །གཉིས་པ་ནི། བདུན་པོ་དེའི་
སྟེང་དུ་སྲིད་ཅེ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པ་བསྐྱེད་ནས་དགུ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ནི་གནས་དགུར་མདོ་ལས་བཤད་དེ།
དེ་དག་ཏུ་སེམས་ཅན་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་དགའ་བཞིན་དུ་གནས་པའི་སྲིད་རྟོ། །ལས་ཀྱི་སྲིན་པོས་མི་
འདོད་བཞིན་དབང་མེད་དུ་གནས་པའི་སྲིད་གཞན་ངན་སོང་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་

༧༡༥༧༽

གནས་མིན་ཉེ་བཅོན་ར་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡང་མདོ་ལས་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་དང་
འདུ་ཤེས་དང་འདུ་བྱེད་དུ་ཉེ་བར་འགོ་བ་དག་ནི་བཞི་གསུངས་ལ་དེ་ཡང་སྲིད་པའི་དབང་གིས་གནས་པ་ཡིན་
ཞིང་ཟག་མེད་དང་ས་གཞན་གྱི་སྤང་པོ་ལ་རྣམ་ཤེས་སྲིད་པས་མི་བརྟེན་པའི་སྤྱིར་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རང་གི་
ས་པ་ཁོ་ནའི་སྤང་པོ་བཞི་ཡིན་ལ། རྣམ་ཤེས་འབའ་ཞིག་ནི་བྱེ་སྤྱི་ནི་གནས་དང་གནས་པ་པོ་སྤྱི་ནས་སྤྱི་ནས་
གནས་པ་པོ་ཉིད་གནས་ཡིན་པར་མ་བཤད་དེ་རྒྱལ་པོ་ཉིད་བསྟན་དུ་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་ཅིང་།
མདོ་སྡེ་པ་ནི་གྲུ་དང་མཉམ་པའི་ཚུལ་དུ་རྣམ་ཤེས་གཉིས་སྟོན་ཅིག་འཇུང་བ་མིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་གསུངས་
སོ། །བཞི་པ་ནི། །འོ་ན་རྣམ་ཤེས་གྱིས་གནས་པ་བདུན་གྱིས་བཞི་བསྐྱུས་སམ་བཞིས་བདུན་བསྐྱུས་ཤེ་ན། རྣམ་
ཤེས་གནས་པ་བདུན་དུ་གནས་གཞན་དོར་ལ། བཞི་པར་སྤང་པོ་དོར་བས་བསྐྱུ་བ་དབྱེད་ན་ལྷ་བཞི་སྟེ། བདུན་
གྱིས་བསྐྱུས་ལ་བཞིས་མ་བསྐྱུས་པ་བདུན་པོའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ལྷ་གཉིས་པ་རན་སོང་དང་བསམ་གཏུན་བཞི་པ་
དང་སྲིད་ཅེའི་ཟག་བཅས་གྱི་སྤང་པོ་བཞི་དང་། གསུམ་པ་བདུན་པོའི་དེ་བཞི་དང་། བཞི་པ་རན་སོང་ལ་སོགས་
པའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཟག་མེད་དོ། །གསུམ་པ་སྐྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་དུ་འཇུག་པའི་སྐྱེ་
གནས་གྱི་དབྱེ་བ། གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྲིད་བཤད་ལ། དེ་ཉིད་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
ནི། །ཁམས་

༩༡༩༽

གསུམ་པོ་དེར་སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་གནས་ལ་བརྟེན་བར་སྟོན་བས་སྟོང་ལས་སྐྱེས་བ་དང་སོགས་བ་མངལ་ལས་སྐྱེས་
བ་དང་། བ་མའི་ས་བོན་ལ་མི་ལྟོས་བར་འབྱུང་བའི་དོན་གཤེར་ལས་སྐྱེས་བ་དང་། མཛེས་བཤམ་གཞོན་བ་མེད་
བའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་བས་རྩུས་སྐྱེས་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱིས་སྐྱེ་གནས་བཞི་དག་ཏུ་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །དོ་བོ་མ་
བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་ལོ། །དེ་ལ་མི་དང་དུད་འགྲོ་ལ་སྐྱེ་གནས་རྣམ་བ་བཞི་སྟེ། མི་སྟོང་སྐྱེས་ནི། ཚོང་བ་གྲུ་
ཚག་ཤིང་ལེབ་གྱིས། །རྒྱ་མཚོའི་མཐར་ཕྱིན་ལུང་ལུང་དང་། །འདུས་བས་བྲག་དང་ཉེ་བྲག་གཉིས། །ལུང་བ་ཕྱིས་
ནི་རང་རྒྱལ་འབྱུང། །སྟོན་པོ་དེ་དུགས་འཛིན་མ་ཞེས། །མིན་འང་མིན་ཏེ་དེ་ཡི་བྱ། །སྐུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་མཛེངས་
སྟུན་ལས། །རྒྱལ་པོ་ལྷ་ལེན་བཅུན་པོ་ཚེ། །སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་ལྟས་ངན་ཞེས། །སྟོམ་དུ་བཅུག་སྟེ་གརྒྱུར་བོར། །ལི་
ཅའི་རྒྱལ་པོ་བཅུན་མོར་བཅས། །ལྷས་བྱེད་བས་མཐོང་ཁ་སྤེ་བས། །སྤེའུ་ལྷ་བརྒྱ་སྤིད་ཐ་མའི། །གང་བྲག་དུས་
མིན་འཆི་བ་མེད། །མངལ་སྐྱེས་ད་ལྟའི་བལ་ཆེ་ལོ། །རྒྱལ་པོ་བསྟེན་གནས་སྤྱི་བོ་རུ། །འབྱུང་བུང་སྟེན་ལས་ང་
ལས་རྒྱ། །དེ་ཡི་བྱས་མོ་འབྱུང་འབྱུང་གཉིས། །སྤེའུ་མཛེས་དང་ཉེར་མཛེས་སོ། །རྒྱལ་པོ་ཚངས་བྱིན་བྲང་
ནས་ནི། །བྱ་མོ་ཐེ་བའི་སྤེང་བ་ཅན། །ལྷ་ཤིང་སྟོང་པོ་ཨ་ལྷ་སྟོང་། །དོན་གཤེར་སྐྱེས་ཏེ་མདོ་ལས་བཟླ། །རྩུས་
སྐྱེས་བསྐྱེས་བ་དང་པོའི་

༼ ༡༤༠ ༽

མི། །སྤྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བཞུགས་པའི་ཚོ། །དགོ་སྤོང་སྤྱོད་གཉིས་གང་ཉོགས་བརྒྱ། །ཞུ་བ་དེ་བ་རྩུས་སྤྱིས་
 སོ། །དུང་འགྲོའི་དང་པོ་གསུམ་ནི་སྤང་བར་བཅད་ལ་རྩུས་སྤྱིས་ནི་སྤྱོད་དང་འདབ་བཟང་སོགས་སོ། །སྤོབས་ཚེན་
 ལས་ནི་སྤྱོད་བ་ཉིད། །ནམ་སྤིན་རྫོགས་སྤྱོད་དཔྱལ་ནམས་དང། །ལྟ་ནམས་རྩུས་ཏེ་སྤྱི་བ་ཡིན། །མཚམས་སྤྱོད་
 རིང་པོ་མི་རུང་བས། །སྤིད་པ་བར་མ་རྩུས་ཏེ་སྤྱི། །སྤོབས་ཚེན་འབྲང་སྤིར་ཡི་དུགས་པས། །རྩུས་སྤྱིས་ལོ་གས་
 བྱ་ཡི་ལས། །ཞིག་ན་ལ་བཅོ་བཤེས་པ། །བདག་གིས་མཚན་ལོ་བྱ་སྤྱོད་དང། །དེ་བཞིན་ཉིན་ལོ་བྱ་སྤྱོད་
 དག། །བསྤྱོད་ནས་དེ་དག་བཅོ་བཤེས་ཀྱི། །འོན་ཀྱང་བདག་ནི་ཚིམ་བ་མེད། །ཅེས་པ་ཚིམ་མེད་ཡི་དུགས་
 ཏེ། །མངལ་ནས་སྤྱི་བའང་ཡོད་པ་ཡིན། །སྤྱི་གནས་བཟང་བ་རྩུས་སྤྱིས་སོ། །གཞན་སྤྱོད་མེད་སྤིར་དེ་ནས་
 བློ། །འོད་གཤེར་སྤྱིས་བཟང་མངལ་སྤྱིས་དམན། །སྤྱི་བས་བདག་དང་མ་སྤྱོད་སྤིར། །ལན་གཉིས་གཉིས་སྤྱོད་
 སྤོང་སྤྱིས་དམན། །འོན་སྤྱི་ལ་དབང་ཐོབ་པའི། །སྤིད་མཐའི་རྒྱལ་སྤྱིས་མངལ་སྤྱིས་སྤོན། །ཉེ་དུ་ཚོས་འཇུག་མི་
 རམས་སྤོ། །སྤྱོད་མར་ཉོག་པ་སྤང་བ་དང། །སྤྱོད་དུང་གཞན་སྤིར་སྤིད་ཐ་མའི། །རྒྱལ་སྤྱིས་རྩུས་ཏེ་སྤྱི་བ་
 མིན། །ཤུ་ལྟ་འཁོར་ལོ་སྤྱོད་པའི་རིགས། །གདོལ་བར་དོགས་ནས་རྩེས་འཇུག་མིན། །མངལ་སྤྱིས་མི་ཡིས་བྱུབ་
 པ་འདི། །ཐོབ་ཅེས་མི་རམས་སྤོབ་བསྤྱོད། །སྤྱོད་སྤྱིགས་མ་ཀ་རའི་ལུང་ལས། །

༼༡༡༽

བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་འདས་སྐྱུ་མ་ཞིག །འཇིག་རྟེན་ཟ་འབྱུང་འདི་ཉིད་ཅེས། །མངལ་སྐྱེས་སྐྱུ་མར་མི་རྟོག་གོ། །དེན་
ལན་གསལ་བ་པ་ལས་ཀྱང་འབྱུང་། །སྤེ་བྲག་སྐྱེ་བ་རིང་བསྐྱེལ་ནི། །བཞག་སྤིར་རྩུས་ཉེ་སྐྱེ་བ་ནི། །ས་བོན་མེད་
སྤིར་ལུས་མི་གནས། །སྐྱོབ་དཔོན་གྱིན་རྒྱབས་ལས་ལྷུང་བའི། །ལན་དེ་རིགས་པ་མིན་ལོ་ཞེས། །དེས་བས་དེ་བ་
བཞིན་འབྱུང་སྟེ། །རྩུས་སྐྱེས་ཤི་བར་རོ་མེད་ན། །མདོ་ལས་སྐྱེ་གནས་བཞི་ཡི་སྒྲ། །མཁའ་སྤིང་བཞི་བོས་ཟ་བ་
ལ། །རྩུས་སྐྱེས་སྐྱུ་ནི་བཟང་སྤིར་འབྱིན། །འགལ་ལོ་ཞེ་ན་བཟངོ་ཞེས། །མ་གསུངས་མི་ཤེས་པས་འབྱིན་
བའམ། །མ་ཤི་བར་ཟ་ཚིམ་བར་འབྱུང། །སྐྱེ་གནས་མང་བའང་རྩུས་སྐྱེས་ཉེ། །ལྟ་དང་དཔྱལ་བ་ཐམས་ཅད་
དང་། །ཡི་དྲགས་པལ་ཆེར་དུད་འགོ་མིའི། །སྤོགས་གཅིག་བར་སྤིད་ཀུན་ཡིན་སྤིར། །དེ་ནས་མང་བའང་གང་
བཟང་རྣམས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བར་སྤིད་ཀྱི་ངོ་བོ། །དེའི་སྐྱབ་སྤེད། །དེ་ཉིད་གཏན་ལ་ཐབ་པའོ། །དང་པོ་
ནི། །སྤིད་བ་བར་མ་གང་ཞེ་ན། །འདིར་ལུང་པོ་སྤེའི་རྒྱན་གང་ཞེ་ག་ཡུལ་གཞན་དུ་སྐྱེ་བར་བྱ་བའི་སྤིར། །སྤར་གྱི་
འཆི་སྤིད་དང་སྤིས་ཀྱི་སྐྱེ་བའི་སྤིད་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བའོ། །དེས་ཚིག་ནི་འཆི་སྤིད་སྐྱེ་སྤིད་གཉིས་ཀྱི་བར་མ་
ཞེས་གཞི་ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་སྤིད་བའང་ཡིན་ལ། །སྤིད་བ་གཉིས་ཀྱི་བར་མའང་ཡིན་པས་ཞེས་མ་ཐུན་
ལོ། །དེ་བཞི་ལམས་ཀྱི་གཉིས་དང་། །སས་སྤར་དང་། །གནས་གཞན་གྱི་སྤུམ་ཅུ་ཅུ་བདུན་དང་། །རྣམ་

༼ ༡༤༽

བ་རབ་འབྲིང་གི་སངས་རྒྱལ་དང་། རང་རྒྱལ་དང་འཁོར་ལོ་སྐྱུར་བ་དང་། དེས་ལས་གཞན་པའི་སྲིད་པ་བར་མ་
སྟེ་བཞིའོ། །རྣམ་གྲངས་ནི་འོག་ནས་ལྟར་འཆད་དོ། །བར་སྲིད་འདས་པ་ཡང་ཡོད་པས་བྱུང་བ་ཞེས་ཅི་སྟེ་མི་བྱ་
ཞེ་ན། སྲིད་པ་བར་མ་ནི་བྱུང་བ་མིན་ཏེ། བཟོད་པའི་ཡུལ་དུ་འཕེན་བྱེད་ཀྱིས་འཕངས་ཤིང་རྫོགས་ཀྱིས་
རྫོགས་པའི་སྟོན་དུས་སྐྱུ་མ་སྲིན་པའི་སྲིད་མགོན་པོ་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་བཞིན་ལོ། །གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ལ་
གཉིས་ཏེ། རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། སལ་ཆེན་སྟེ་བ་དང་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་
བྱེ་བྲག་ས་སྟོན་སྟེ་བ་དག་བར་སྲིད་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། འཆི་སྲིད་ནས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་འཇུག་པ་ནི་སྟོན་ཆགས་འདས་
པའི་འགོས་སམ་རྣམ་འབྱོར་བ་གྲོང་ལས་རྒྱལ་བའི་སྐྱོར་བ་ལྟར་ལུས་ཀྱི་རྒྱན་གྱིས་འགོ་བ་མེད་ལ། དུས་སྲང་
མདའི་མཐོ་དམན་ལྟར་འཆི་སྲིད་འགགས་པ་དང་སྐྱེ་སྲིད་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །དེ་དག་དགག་ཅིང་ཡོད་པར་
སྐྱབ་པ་ནི་བསྐྱབ་བ་དང་། སྐྱོབ་དཔོན་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བརྒྱལ་ཞུགས་གཉིས་ཀས་བཤད་ལ། འདིར་རིགས་
པ་ནི་གང་རྒྱན་གྱིས་འཇུག་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི། རྒྱན་མ་ཆད་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་འཇུག་པ་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་
འབྲུ་སྟོན་དུ་སྐྱུགས་པའི་ཁུར་པོ་ཞེས་གྲོང་གཞན་དུ་སྲེར་བ་ན་བར་མ་ཆད་པར་རིམ་གྱིས་གྲོང་གཞན་དུ་སྲིན་པ་
བཞིན། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱང་སྐྱེ་མའི་འཆི་སྲིད་ཀྱི་རྒྱན་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་སྟོན་སོང་སྐྱབ་
བྱེད་ཀྱི་

༧༡༣༽

འབྲས་ཉམས་སོ། །སྐྱེ་སྲིད་ནི་བར་སྲིད་མེད་པར་འཆི་སྲིད་ཆད་པ་ཙམ་ལས་བྱུང་བ་མིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་རྒྱན་
དང་རྒྱན་མ་ཆད་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་ཚོས་མ་ཐུན་པའི་སྲིད་ཞེས་པས་ཉམས་ཀྱི་དོན་ཙམ་བརྟན་གྱི།
སྐྱོར་བ་སྐྱོན་མེད་མིན་ཏེ། སྐྱེ་བུམ་པ་དང་ཚོས་མ་ཐུན་པའི་སྲིད་མི་ཉམས་གོ་ཞེས་པ་དཔེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱིས་སྐྱོང་
པའི་ཉམས་སྐྱང་སྐྱང་དོ། །དེས་ན་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་སྲིད་ནི་འཆི་སྲིད་ལས་ཡུལ་གཞན་གསུགས་བར་མ་
ཆད་པ་སྐྱོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། སྲ་མའི་རྒྱན་གྱི་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་སྲིད་འབྲས་བུའི་རྒྱན་བཞིན་ལོ་ཞེས་
པའོ། །འདིར་ཚོས་ཙན་ནི་གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་པའི་སྐྱེ་སྲིད་ཙམ་སོ། །བསྐྱབ་བུའི་ཚོས་ནི་ཕུང་པོ་ལྔའི་རྒྱན་གྱི་
འཇུག་པའི་བར་སྲིད་ཙམ། དབང་པོ་ཀུན་ཚང་ཐོགས་མེད་ལྡན། །ལ་སོགས་པ་ལུང་ལས་འབྱུང་བ་སྟེ། །མེ་ནི་
མོ་ཙམ་བཀག་པའི་ཚོས་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ། །ཉམས་ཀྱི་མཚན་གཞི་རྒྱན་གྱིས་འཇུག་པའོ། །མཚན་ཉིད་སྤྱོད་ཀྱིས་
ཚོས་ནི་གཉིས་ཀས་འཆི་སྲིད་རྒྱད་དང་སྐྱེ་སྲིད་འབྲས་བུར་འདོད་པས་གྲུབ་ལ། རྒྱབ་པ་ལ་གསུམ་ལས་ཉམས་
ཀྱི་མཚན་གཞི་འཛིན་པའི་ཚད་མ་ནི་གང་དང་གང་སྲ་མའི་རྒྱན་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡུལ་བར་མ་ཆད་དུ་འཇུག་སྟེ།
འབྲས་བུ་འཕངས་པའམ་འཕེན་པའི་རྒྱ་བཞིན་ལོ། །མི་མ་ཐུན་པའི་སྤྱོད་ཀྱིས་ལ་འཇུག་པར་དོགས་པའི་རྒྱལ་བ་ནི་
རྒྱ་ཡིན་ཡང་བར་ཆད་པར་མཐོང་སྟེ། གཞུགས་བརྟན་གྱི་གཞུགས་ཞེས་པའམ་མ་དེས་བར་

༡༧༤༽

བསྟན་པའི་སྲིད་སྲུང་སྲིད་ནི་འཆི་སྲིད་ཆད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་ཡིན་པའི་སྲིད་པ་གཞུགས་བརྟན་བཞིན་
ཞེས་བསྟོན་པ་བསྟན་པ་སྲིད་དེ། སྐྱེ་བའི་གཞུགས་བྱ་ཡིན་པས་མི་རྟག་གོ་ཞེས་པ་དང་། གཞུགས་བྱ་ཡིན་པའི་སྲིད་
རྟག་གོ་ཞེས་ཆོས་པ་དང་འབྲེལ་། །དེ་འགོག་པ་ལ་མདོ་སྟེ་པ་ན་ལེ། རྒྱ་བའི་གཞུགས་བརྟན་ཆོས་ཅན། རྒྱུང་ལ་
དོག་གི་རྗེས་གཞན་ཞེས་ཆུ་ནང་དུ་གསར་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུང་ཐོགས་བཅས་ཀྱིས་གཞུགས་སུ་མ་
བྱུང་བའི་སྲིད་པ་གཞུགས་བྱ་ཆུག་ཀྱང་བར་སྲིད་མེད་པར་འཆི་སྲིད་ཆད་པ་ཅམ་ལས་སྲིད་འབྱུང་བའི་དཔེ་
ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ། དེ་དང་ཆུ་ལ་མི་འབྲེལ་བའི་སྲིད་པ་གཞུགས་ཆོག་གས་སྐྱ་མ་བྱུང་སྟེ། ཆུ་དང་གོ་ས་གཅིག་ན་
དམིགས་ཤིང་གོ་ས་གཅིག་ན་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རྗེས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་མེད་པའི་སྲིད་པ་
གཞུགས་ཆོག་གས་སྲིད་མ་བྱུང་སྟེ། སྲིད་འཆི་སྲིད་ཀྱི་རྒྱུན་ཡིན་པ་ལྟར་གཞུགས་བརྟན་ནི་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་
གཞུགས་ཀྱི་རྒྱུན་ཡིན་པའི་སྲིད་དང་། སྲིད་འཆི་སྲིད་གཅིག་ཏུ་ལས་བྱུང་ལ། གཞུགས་བརྟན་ནི་གཙོ་
བོའི་རྒྱ་ཆུ་དང་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་རྒྱ་བ་གཉིས་ལས་བྱུང་བའི་སྲིད་པོ། །དེས་ན་གཞུགས་བརྟན་མི་མ་སྟུན་ཕྱོགས་
ཡིན་ཡང་རྟགས་རྒྱུན་ཡིན་པ་ཞུགས་པ་མེད་པའི་སྲིད་མེད་པར་མི་འབྱུང་སྟེ། རྒྱ་མཚོའི་སྟེང་ན་མི་མེད་ཀྱང་དུ་
བས་མེ་སྐྱབ་པ་མ་དེས་པ་མིན་པ་བཞིན་ལོ། །དེས་རྗེས་འགྲོ་འཕེན་ཆུ་ལ་ནི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་བར་མ་ཆད་པར་

༩༡༥༽

འཇུག་པ་མ་སྐྱོན་དཔེ་འབྲས་བུའི་རྒྱན་ལ་མཐོང་ཞིང་མི་མ་སྐྱོན་སྤྱོད་གས་བར་ཚད་པ་ག་ཇུག་ས་བརྟན་ལ་སོགས་པ་
ལ་ཞིགས་པས་རྒྱན་ཡིན་པ་ལ་བར་མ་ཚད་པར་འཇུག་པའི་བྲུབ་པ་གྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་ལྷུང་ནི། ལྷོན་པའི་སློབ་
མ་རྣམས་ཀྱིས་སློབ་པའི་ལྷུང་ཁས་ལེན་འོས་ལ། དང་པོ་ནི་སློབ་པའི་མགྲུར་ཉིད་ནས་སྲིད་པ་བར་མའི་ཞེས་རང་
གིས་སྐྱས་གསུངས་པའི་སྲིད་ཡོད་དོ། །མདོ་སྡེ་ནི་མི་འདོན་ཏེ་ཁོ་ལོ་ཅག་གི་ལྷུང་ལས་མི་འབྱུང་ལ་སྤྱད་པ་ལོ་
འགའ་ཞིག་གིས་སློབ་བཏགས་པ་སྲིད་པའི་སྲིད་ཞེ་ན། འོ་ན་མདོ་གཉིས་པ་ལས་གནས་གསུམ་མདོན་དུ་གྱུར་ན་
མའི་མངལ་དུ་བྱ་ཆགས་ཏེ། མ་རུང་ཞིང་རྒྱ་མཚོན་དང་ལྡན་པ་དང་། བ་མ་ཆགས་ཤིང་སྲད་པ་དང་བྱི་བུ་ཉེ་བར་
གནས་པ་གྱུར་ན་འོ་ཞེས་གསུངས་ལ། སྐབས་དེར་བར་སྲིད་ལས་གཞན་པའི་བྱི་བུ་མེད་དོ། །མདོ་སྡེའི་ཡང་ཚིག་
སྲི་མ་དེ་སྐད་དུ་མི་འདོན་ཏེ་ལྷུང་པོ་ཞིག་པ་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་པའོ་ཞེས་འདོན་ཏེ་ཞེ་ན། འོ་ན་མདོ་གསུམ་
པ་ལས་རྩ་ལེན་གྱི་བྱ་སྤོང་གིས་མཆིས་བྲང་ལ་བྱི་བུ་ཉེ་བར་འཁོར་བ་དེ་རྒྱལ་རིགས་ལ་སོགས་པའམ་ཤར་
སྤོགས་ལ་སོགས་པ་ནས་འོང་བ་ཞིག་ཤེས་སམ་ཞེས་རིགས་དང་སྤོགས་ཀྱི་བརྟག་པ་མཚན་དེ་ལྷུང་པོ་ཞིག་པ་
ནི་འོང་བར་རུང་བ་མིན་ལོ། །མདོ་སྡེ་ཡང་མི་འདོན་ལོ་ཞེ་ན། བཞི་པ་ལས་སྲིད་མི་འོང་ལྡར་གསུངས་པའི་བར་
མ་དོར་ཡོངས་སུ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བ་ནི་བར་སྲིད་མེད་ན་མི་རུང་དོ། །དེ་ནི་

{ ༡༤༦ }

ཚེ་ཚད་གྱི་བར་མའམ་གནས་གཞན་གྱི་བར་མ་དོར་མུ་ངན་ལས་འདའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལྷ་བ་སྐྱེས་བུ་དམ་
པའི་འགོ་བ་བདུན་གྱི་མདོ་ལས་ཡུལ་དང་དུས་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་བར་མ་དོར་མུ་ངན་ལས་འདའ་བ་གསུམ་
གསུངས་པའི་དཔེ་ནི་ཚེ་ཚད་གནས་གཞན་གྱི་བར་དོ་ལ་མི་འགྲོར་བའི་སྤྱིར་དོ། །ཚེ་ཚད་གྱི་བར་དོ་ཡིན་ན་
ཀྱང་ཞེས་པས་བསྐྱུས་ཏེ། གཟུགས་མེད་དུ་ཡང་གསུངས་རིགས་པ་ལས་མདོ་དུག་པ། སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་
བ་དང་འཆི་བ་མེད་པའི་སྤྱིངས་ལ་སེམས་གཏོད་པ་དང་། བར་དོ་གསུམ་སྐྱེས་ནས་སོགས་པ་བཞི། །བསམ་
གཏན་དག་གི་བརྩམ་ཚེ་བཞི། །གཟུགས་མེད་དག་གི་བདུན་ཚོན་གསུམ། །འདུ་ཤེས་དག་གི་དུག་ཚོན་
དུ། །མཛད་ནས་ཚོམས་སུ་ཡང་དག་བསྐྱེབས། །ཞེས་པ་ལས་མ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་སྤྱིད་པ་བར་མ་ཡོད་པར་
གྲུབ་པོ། །མདོ་སྤེ་ཡང་མི་འདོན་ནོ་ཞེ་ན། ལྷོན་པ་ནི་མུ་ངན་ལས་འདས་དཔང་དུ་གྱུར་བ་གཞན་པལ་ཆེར་ཡང་
ཟད་ལ་སྤེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྲེས་གྱི་སྤྱིང་དུ་ཡང་མདོའི་ཚིག་དང་དོན་ལ་དགའ་མགུར་བྱེད་ན་དཔང་ཅི་ཞེ་ག་
ཡོད་ཅེས་སྐྱེ་སྤྲུགས་གསུངས་སོ། །པལ་ཆེན་པ་ན་དེ། མེད་པའི་ལུང་ཡང་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་གི་
ཉན་ཐོས་མཁས་མགུ་ཞེས་བྱ་བ་དག་བཅོམ་པ་ཞེ་ག་གི་མགོ་ལ་བདུད་སུན་འབྱིན་བྱེད་ཅེས་པས་ཁུ་ཚུར་བསྐྱུན་
ཏེ་བསད་པས་དེ་སྐྱད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་རང་གི་ལུས་ཁོ་ནས་མནར་མེད་

༩༡༥༽

དུ་ལྷུང་ངོ་ཞེས་བས་བར་སྲིད་མེད་པའོ་ཞེ་ན། ལས་ཆེ་བྲག་པོ་ནི་ལུས་མ་དོར་བ་ལ་མི་སྲོད་པར་དང་པོ་མཐོང་
ཚོས་ལ་རྣམ་སྲིན་འབྱུང་བས་གསོན་པོར་མེས་བསྐྱོར་ཏེ་ཤེ་བས་བར་སྲིད་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་མཁར་མེད་དུ་སོང་བ་
ལ་དགོངས་ཏེ། མ་ཤེ་བར་མིའི་འགྲོ་བ་ཁོ་ན་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་མི་སྲིད་དོ། །ཡང་མཚམས་མེད་བ་ལྟ་བུས་ན་དེ་མ་
ཐག་ཏུ་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པས་དེ་མ་ཐག་ཅེས་བ་བར་སྲིད་མེད་པའོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་མི་
འགྲོ་བས་ཉེ་བ་ཅམ་ལ་དགོངས་ཏེ། སྐྱ་ཇི་བཞེན་དུ་བརྟགས་ན་ལྟ་ཁོ་ནས་ཡིན་གྱི། གཅིག་གིས་མིན་བ་དང་
ལས་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་གི་མེད་པའི་ཁྱད་སྲིད་དགོངས་བ་ཅན་
ཡིན་ལ་སྲོད་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཁྱད་སྲིད་དགོངས་བ་ཅན་མིན་པར་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། བརྟག་བ་འདི་ནི་སྲོད་ལ་ཡང་
མཚུངས་ཤིང་། ཤེས་བྱེད་ནི་གཞན་དུ་བྱངས་མི་རུས་བ་དགོས་པ་ལས་སྲོད་ཀྱིས་ངེད་ཀྱི་ལྷུང་མི་འདོན་བ་ཅམ་
ལས་བྱང་བར་མ་རུས་ལ། ངེད་ཀྱིས་ནི་སྲོད་ཀྱི་ལྷུང་ཡོད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་པར་བསྟན་པའི་སྲིད་རོ། །གསུམ་
པ་ནི། ཁོ་ན་བར་སྲིད་ཡོད་ན་ཤེས་ལྟོགས་ཇི་སྟེ་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ལ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་ལ་བཞེ་ལས། དེ་བྱིབས་དེ་ནི་
སྲོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་བ་གདོད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཤེས་ལྟོགས་ཅན་ཏེ། སྲོན་དུས་དང་འཕེན་པའི་ལས་གཅིག་པའི་
སྲིད་བྱིས་བ་དང་རྒན་པོའི་བར་བཞེན་ལོ། །གོང་མར་ནི་གང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་

༩༡༤༽

བྱད་གཟུགས་སོ་ཞེས་སོ། །སྒོན་དུས་ཞེས་པ་སྐྱེ་བ་སྣ་མ་ལྟ་བུར་འཆད་པར་མི་འབྲུག་དེ། འཕེན་པ་གཅིག་པའི་
རྟགས་མེད་ཅིང་གཟུགས་མེད་ནས་སྐྱེས་པ་ལ་དབྱིབས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཚད་ནི་བྱིས་པ་ལོ་ལྔ་ལོན་པ་འཕམ་
དུག་ལོན་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་པ་ནི་མིའི་ལ་བསམ་པ་སྟེ་དུད་འགོ་ལ་སོགས་པ་དབྱིབས་མི་འདྲ་བས་མཚོན་དུ་མི་རུང་
ལ། ལྟའི་བོང་ཚོད་རྫོགས་པ་དང་ངོ་ཚ་ཤེས་པར་གོས་དང་བཅས་པར་འཆད་པའོ། །འདོད་པའི་ཡང་སྲིད་པ་ཐ་
མའི་རྒྱལ་སྤྱི་དང་དགོ་སྤོང་མ་དཀར་མོ་གོས་དང་བཅས་པའོ། །མདོག་ནི་འགོ་བ་ལྟའི་སྤོང་དུ་མ་ཚིག་པ་དང་།
རྩ་དང་དུད་པ་དང་སེར་པོ་དང་དཀར་པོ་ཞེས་སྲིད་པ་འཕོ་བའི་མདོ་ལས་བཤད་དོ། །ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ། འོ་ན་བྱི་
མོའི་མངལ་དུ་བྱི་གུ་མང་པོ་ཤི་བ་ན་དཔྱལ་བའི་བར་སྲིད་མི་འབར་བ་གྲུབ་པས་ལྷ་གཞན་དང་། མའི་མངལ་
འཚོག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དཔྱལ་བ་ཉིད་ན་ཡང་ལྟག་པ་ན་འབྲུན་པ་ལྟར་རྟག་ཏུ་འབར་བ་མིན་ན་བར་སྲིད་ན་
ལྟ་ཅི་སྒོས་སོ། །འབར་དུ་རྩལ་གྱང་ལུས་དྲངས་པས་བལྟ་བ་མི་རྣམས་པ་ལྟར་རེག་པ་ཡང་མི་རྣམས་པའི་བྱིར་དང་།
ལས་ཀྱི་མཚམས་བཅད་པའི་བྱིར་མི་འཚོག་གོ། །ཡང་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་བར་སྲིད་གཞོན་ལུ་ཐོར་གཙུག་
མཚན་དཔེས་སྤྱིས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཉིད་དེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བྱིར་ཡུམ་གྱི་ལྷམས་སུ་འཇུག་པ་ན་སྟོང་
གསུམ་གསལ་བར་མཛད་དོ། །འོ་ན་ཡུམ་གྱི་མི་ལམ་དུ་སྤང་པོ་ཆེའི་སྤྱ་གུ་དཀར་པོ་མཆེ་བ་དུག་

༧༡༤༽

དང་ལྡན་པ། ཀར་བཞིས་མངོས་པར་སྐྱེས་པ་གསེར་གྱི་དྲ་བས་གཡོགས་པ་ཞིག་ཞུགས་པ་མིས་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་
ལ། དེ་ནི་དུང་འགྲོའི་སྐྱེ་བ་སྒྲོག་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་དང་། དཀར་པོའི་ཚོས་དང་པར་སྐྱིར་དུག་དང་། རོ་ཚ་
ཞེས་ཡོད་དང་ལྡན་པར་སྒྲོན་པའོ། །གཉིས་པ་སྒྲོན་དུས་གྱི་སྲིད་པ་དེ་ནི་འཆི་བའི་སྲིད་པའི་སྒྲོན་རོལ་ཚུན་ཆད་
ནས་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་པན་ཆད་དོ། །ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་ནི་བར་སྲིད་དེ་ཡང་འགྲོ་བ་རིས་
མ་སྐྱེན་པའི་བར་སྲིད་ནང་དང་སྒྲོན་བཅུ་གཅིག་དང་བྲལ་བའི་སྣའི་མིག་དག་པས་མཐོང་ལ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པས་
སྣའི་མིག་སྐྱེས་ཐོབ་གྱིས་ནི་མི་མཐོང་ངོ། །གཞན་དག་ནི་ཐད་ཀ་དང་འོག་མ་མཐོང་བར་འདོད་ལ། གུན་བཏུས་
ལས་སྐལ་བ་མཉམ་པ་རྣམས་ཀྱང་མཐོང་ཞེས་སྒྲོན་གྱི་རིས་མ་སྐྱེན་པ་པ་མ་སོགས་ཀྱང་མཐོང་བར་བཤད་
དོ། །ལས་ལས་བྱུང་བའི་རྩ་འབྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་ཞིང་ཤུགས་མགྲོགས་ཁྱད་དང་ལྡན་ཏེ་སངས་རྒྱས་
གྱི་ཀྱང་དགག་པར་མི་སྒྲོད་དོ། །ལུས་ནི་དབང་པོ་སྣ་པོ་གུན་ཚང་བ་སྟེ་གང་སྟེལ་ལས་རྣམ་སྲིན་གྱི་སྟོང་པོ་ཡིན་
པ་དང་མིག་དང་སྣ་མེད་ན་སྐྱེ་སྲིད་དུ་འཇུག་མི་ལུས་པས་སྲིད་པ་ཚོལ་བ་ཡིན་པའི་སྐྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་ལ།
སྒྲོན་དུས་སྐྱེ་མ་ཚང་བ་ནི་རྫོགས་བྱེད་གྱི་གོགས་བྱས་པའོ་ཞེས་གསུངས། མཁས་པ་དག་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་
ལེགས་སོ། །དེ་ཡང་རི་ལ་སོགས་

༡༩༠༽

བ་ལ་ཡང་ཐོགས་བ་མེད་བ་དང་ལྡན་ལ་འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཇིག་བསྐྱེད་པའི་དོན་རྗེས་
གདན་དང་། མའི་སྟོ་ལ་ཐོགས་ཏེ་མངལ་སྐོ་ནས་འཇུག་པའི་ཆེ་མ་དག་གི་སྤར་སྐྱེས་བ་ལུ་བོ་དང་སྐྱེས་སྐྱེས་བ་
ལུ་བོ་ལོ། །ཡང་འགྲོ་བ་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་བར་སྲིད་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་འགྲོ་བར་མི་བསྐྱོག་སྟེ་ལས་གཅིག་གིས་
འཕེན་བ་དང་། བར་སྲིད་ནི་སྐོ་མི་གསལ་བས་ལས་སྟོབས་ལྡན་གསལ་བ་མི་བསོག་བར་ལས་བསྟན་དུ་འཆད་
དོ། །དེའི་ལན་བསལ་བ་དང་ཀུན་བཏུས་ལས་སོགས་བར་ལུས་བས་སྟོག་བར་བཤད་དོ། །ཅི་འདོད་པའི་བར་
སྲིད་ཀྱང་ཁམ་ཟས་ཟའམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ལུས་དྲངས་བས་རགས་བ་ནི་མི་ཟ་དབང་ཚུང་བ་དང་ཆེ་བ་དག་དེ་ཞེས་
བ་དང་མི་ཞེས་བ་ཟེལ། །ཆེ་འཆད་ནི་བཅུན་བ་དེ་སྲིད་སྐྱེ་བའི་ཆོགས་བ་མ་རྟེན་གྱི་བར་དུ་གནས་གྱི་ངེས་བ་
མེད་དེ་དེའི་ཆེ་འཕེན་བ་ལོགས་ན་མེད་བས་དེའི་སྲིད་རིང་ལྷུང་གིས་སྟོན་དུས་རིང་ལྷུང་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །བཅུན་བ་དབྱིག་བཤེས་ནི་ཞག་བདུན་དུ་གནས་ཤིང་དེ་སྲིད་ཀྱི་ཆོགས་བ་མ་རྟེན་ན་ཤིང་བར་
སྲིད་དེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་བར་འདོད་ལ་དེ་ལྟར་ན་འཆི་སྲིད་དང་སྐྱེ་སྲིད་དུ་འང་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །སེམས་ཅམ་བ་ནི་
ཞག་བདུན་སྟག་བདུན་དུ་འོ་ཞེས་སོ། །སྐྱེ་སྐྱེ་བ་ན་དེ་དེ་ནི་སྲིད་བ་ཆོ་ལ་བའི་སྲིད་ལྷུང་བ་ཁོ་ནར་ཉིང་མཆོམས་
སྐྱོར་བས་ཆེ་ལྷུང་ལ་གལ་ཏེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་ལ་སྟོས་པའི་རྒྱུན་མ་ཆོགས་

༼༡༩༽

བའི་ཆེ་མ་མ་དང་ཡུལ་མ་ངེས་ན་གཞན་དུ་སྐྱེ་ཞིང་ངེས་ན་དེར་བར་སྲིད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་སྐྱེ་བཞུགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་
འདྲེན་ལོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བཞུགས་སུ་བགྲོད་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསམ་པ་གང་གིས་བགྲོད་
ཚུལ། དབྱིབས་གང་གིས་འཇུག་ཚུལ། མངལ་དུ་འཇུག་པའི་རབ་དབྱེད། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་བཞུགས་དང་པོ་གཉིས་
ཀྱི་བར་སྲིད་ལས་ཀྱི་མ་ཐུས་རྒྱུད་རིང་པོ་ནས་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་མ་ཐོང་ནས་སྤྱིན་པ་དང་། བ་མ་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་མཐོང་
སྟེ། རྫོམ་པའི་སྤྱིན་ཅེ་ལོག་ཏུ་གྱུར་བས་ཅེ་བ་དང་དགའ་བར་བྱའོ་སྟེ། བསམ་པས་འགྲོ་བའི་ཡུལ་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱི་
གནས་པོ་བ་དང་པོང་ཁའི་ཁོད་བུ་སྟོད་ཅེས་པའི་ནང་དུ་འགྲོ་ལ། པོ་ཞིག་ཡིན་ན་མའི་ལྟོ་གཡས་སྤྱོད་པས་སྟེ་སྟེ་
རྒྱུ་ཏུ་ཁ་བཏུས་ནས་ཚོགས་སུ་འདུག་སྟེ་པ་ལ་འགྲན་ཆེ་ལྟར་ཞེ་སྟངས་དང་། མ་ལ་མཛའ་མོའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་
ཆགས་པ་སྐྱེས་པ་དང་སྲིད་པ་བར་མ་ནི་འགག་ཅིང་སྤང་པོ་མཁུང་བོར་གྱུར་པ་སྐྱེད། །མོ་ཡིན་ན་སྤྱོད་པས་
གནས་ཤིང་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་ལ། མ་ནིང་ནི་གང་གི་འདོད་ཆགས་ཤེས་ཆེ་བ་ལྟར་རོ། །དེ་གཉིས་ལས་
གཞན་དོད་གཤེར་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་ལས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱི་དྲི་ཚོར་ནས་དེར་འདོད་པས་
འགྲོད། །རྗེས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱེ་བའི་གནས་མཐོང་ནས་དེ་ལ་མངོན་པར་འདོད་པས་འགྲོད། །འོ་ན་དཔྱལ་བཞུགས་རི་
ལྟར་འདོད་ཅེ་ན། བྱེ་སྐྱེ་ལོ་སྤྱིན་ཅེ་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྤྱིར་ཏེ་

༩༡༩༩༽

ལམ་དུ་ཚ་བ་དང་གང་བས་ཉེན་ཉེ། བསེལ་བ་དང་རྩོ་བ་འདོད་ནས་གང་བ་དང་ཚ་བར་རྒྱལ་གོ་ཞེས་གསུངས་
ལ། སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ནི། ལས་གང་གིས་དེར་སྐྱེ་བའི་ལས་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་དང་མ་ཐུན་པའི་
སེམས་ཅན་དུ་འབྱུང་བས་རྒྱལ་སྟེ། རི་ལྷུང་གྲུང་པ་དེ་སྤོང་ལ། །སྲུང་བྱས་པ་ནི་མི་ལམ་ལྟར། །སེམས་ཅན་དེ་
འདྲ་མཐོང་གྲུང་ནས། །དམུལ་བ་རབ་དུ་རྒྱལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གང་སྟེལ་དུ་མདོ་བྲངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
དབྱིབས་གང་གིས་འཇུག་ཅེ་ན། སྐྱེ་བའི་གནས་སུ་འགོ་བ་ན། དམུལ་བ་ཡི་བར་དོ་ནི་གཤེན་རྗེའི་ཞགས་པས་
བཏབ་སྟེ་མཚོན་ཚའི་གསེབ་དུ་སྐྱི་འུ་ཚུགས་སུ་འགོ་སྟེ། ཡང་དག་སྟོམ་དང་དཀའ་ཐུབ་ཅན། །བྲང་སྟོང་རྣམས་
ལ་སྐྱུར་འདེབས་ལ། །དེ་དག་སྐྱི་ཚུགས་དག་དུ་ནི། །དམུལ་བ་ཁོ་ནར་ལྷུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །ལྟའི་ནི་སྐྱས་
ལ་འཇེག་པ་དང་། མིའི་སྟན་ལས་ལྷུང་བ་དང་། ཡི་དུགས་དང་དུད་འགྲོའི་སྐྱས་ལ་འབབ་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་གོང་གི་བསམ་པ་དེར་ངེས་སམ་ཞེ་ན། མདོ་
ལས་བཞི་གསུངས་ཉེ། གཅིག་ནི་མངལ་ཉིད་དུ་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་ལ། མངལ་གྱི་རྒྱལ་རྒྱས་དགྲུགས་ནས་
གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་པ་དང་། གཞན་ནི་དེ་དང་གནས་པ་ཡང་ཤེས་པ་དང་། གཞན་ནི་འབྱུང་བ་དང་
གསུམ་ཀའང་ཤེས་པ་དང་། གཞན་ནི་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་

༼ ༡༤༣ ༽

མྱོངས་པའོ། །སློང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་རང་རྒྱལ་དུ་འགྲུབ་ཡང་རྟག་ཏུ་གསུམ་ཀ་ལ་མྱོངས་པ་ཁོ་ནའོ། །མངལ་དུ་
འབྱུག་པའི་གང་ཟག་གསུམ་དག་སྟེ། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འཁོར་ལོས་སྐྱུར་བ་ནི་ལས་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེ་བས་
འབྱུག་པ་ཤེས་པ་དང་། རང་བྱུང་རང་རྒྱལ་ནི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱུར་ཐོས་པ་མང་བ་དང་མཁས་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་
དུག་ལ་མཁས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་བས་གནས་པ་ཡང་ཤེས་པ་དང་། རང་བྱུང་གཉིས་པ་རྫོགས་པས་སངས་
རྒྱས་ནི་གངས་མེད་གསུམ་དུ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྤྱིར་གསུམ་ཀ་ཤེས་
པའོ། །གཉིས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གསུམ་སྟེ། བདག་མེད་ཀྱང་སྤང་སོ་ཉིང་མཚམས་སྐྱོར་
བ། སྤང་སོ་འི་རྒྱུན་ཐོག་མ་མེད་པར་བསྟན་བ། དེ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་སུ་བཞག་པའོ། །དང་སོ་ནི། སྤྱི་རོལ་པ་
ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་པ་དག་བར་སྤིང་ཁས་ལེན་ཞིང་དེས་འདོད་ལེན་བྱེད་པས་བདག་གྲུབ་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་
འགོག་པ་ལ་བར་སྤིང་ནི་ནང་གི་བྱེད་པ་སོའི་བདག་ཏུ་མེད་དེ། འཚི་སྤིང་སྐྱེ་སྤིང་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར་
རོ། །ཚུལ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཚོས་ཅན་དང་རྟགས་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། བྱབ་པ་ནི་རྟག་པ་གཅིག་སྤྱིར་བདག་
ཡིན་ན། རྟག་ཏུ་སྤང་སོ་འདོར་བའམ་ལེན་པ་ཁོ་ནར་འགྲུབ་གྱི་རེས་འཛོག་མི་སྤིང་པ་ལས། འདོར་ལེན་དུ་མ་
དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར་མི་རྟག་སྟེ་མར་མེ་བཞིན་འོ། །འོ་ན་གང་

༩༩༩༩༩

གིས་མཚམས་སྒྲོར་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་དུ་མ་བརྒྱུད་པའི་ཕུང་པོ་རྒྱུན་ཅམ་གྱིས་སོ། །འོ་ན་ཕུང་པོ་ཉིད་འཕོ་བར་
འགྲུང་ཉེ་དེས་ཡུལ་དུ་གཞན་དུ་མཚམས་སྒྲོར་བས་སོ་ཞེ་ན། ཕུང་པོ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་ནི་འཕོ་བའི་མ་ཐུ་མེད་གི་
སྒོན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་གི་འདུས་བྱས་བས་འགྲུབ་པའི་སྲིད་པ་བར་མའི་ཕུང་པོ་སྐད་ཅིག་དུ་མའི་རྒྱུན་
གྱི་ནི་མངལ་དུ་འགྲོ་སྟེ། དཔེར་ན་མར་མེ་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཡང་སྐྱུ་རས་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡུལ་
དུས་གཞན་དུ་སྲིན་པ་བཞིན་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། རི་ལྷར་ཞེས་པ་དཔེར་བརྗོད་དང་སྒོང་ཚིག་དང་ཚད་འཛིན་
གསུམ་ལ་འདུག་པ་ལས་འདི་ཐ་མ་ཡིན་ཉེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཚེའི་འཕེན་པ་མི་འབྲ་བས་ལས་གྱིས་རི་ལྷར་འཕང་
བ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་ཉེ། ལུང་ལུང་པོ་ལ་སོགས་པ་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་སྣ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དུག་དོད་པ་སྟེ་
མངལ་དང་། བཅས་པ་དང་། གྱིས་པ་གཞོན་ལུ་དར་བབ་དར་ཡོལ་རྣམས་ཤིང་འཕོགས་པ་སྟེ་བཅས་པའི་གནས་
སྐབས་གྱི་རྒྱུན་རྣམས་ཅེ་རིགས་པར་སྐྱེས་ཉེ། དེ་ནས་སྟེད་པ་བཟད་པ་མི་སྐྱེ་ཡང་མ་བཟད་པ་དག་ཚེ་འདི་ལམ་སྣ་
མའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་གྱིས་འཛིག་ཉེན་པ་རོལ་དག་ཏུ་འགྲོ་སྟེ་འདིས་ཀྱང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པར་
ལུས་སོ། །སྣ་མའི་ལས་ཉོན་བརྒྱུད་པ་ལས་འོང་བའི་སྲིད་པ་རྒྱ་ཞིང་མི་སྟོད་པར་འགྲོ་བས་འཁོར་ལོ་འདི་ལ་
ཐོག་མ་མེད་དེ་གལ་ཉེ་ཡོད་ན་རྣམ་སྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་དུས་མཉམ་པ་དང་། མཐོང་ཚོས་ལྷར་སྣང་གྱི་ལུང་བཟད་
པ་

༼ ༡༩༥ ༽

མི་རུང་གི་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱིས་ཚོད་བ་ལ་ལྟོས་བས་དེ་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྲིད་ལོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།
ཉོན་མོངས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྟེན་འབྲེལ། ཉོན་མོངས་གསུམ་པོ་དཔེས་བསྟན་པ། དེ་རྣམས་སྲིད་པ་
བཞིར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཉེ། གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཤད་པ། སྐབས་སུ་བབ་པའི་འོ་བོ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཉེ། དབྱེ་བ་མདོར་བསྟན། ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤང་
པོའི་རྒྱུ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དེ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་ཆའམ་སྟེ་ཚོན་གསུམ་སྟེ། སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་སྲི་མའི་མཐའ་དང་བར་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ།
ཚེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པའི་ཚུལ། ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱུ་བ། ཚེ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་མདོར་བསྐྱུས་པའི་རྒྱ་
མཚན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གངས་ངེས་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྟེ། ཚེ་གསུམ་ལ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན། དེ་
ལྟར་བཞག་པའི་ཡན་ལག་ངོས་གཟུང་བ། དེ་ཉིད་གནས་སྐབས་པར་བསྟན་པ། ཡན་ལག་གཙོ་བོའི་སྟོན་ས་
བཞག་པ། ཚེ་གསུམ་ལ་བཞག་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཚེ་གསུམ་དུ་རི་ལྟར་
བཞག་ཅེ་ན། སྟོན་གྱི་མཐའ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་དང་། སྲི་མའི་མཐའ་སྐྱེ་བ་དང་ཀ་ཤི་སྟེ་གཉིས་གཉིས་དང་།
དབུས་ཀྱི་ཆ་བར་དུ་

༧༩༦༽

ལྷག་མ་བརྒྱད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་ཚང་བར་མ་ངེས་ཀྱི་འདོད་པའི་སྐྱེ་གནས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་
ཆེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཁོ་ན་ལ་ཚང་ངོ་། །གཉིས་པ་ནི། མ་རིག་པ་སོགས་འདི་དག་གང་ཞེ་ན། དེ་
ལ་མ་རིག་པ་ནི་ཆེ་འདི་དག་སུ་བྱས་པའི་སྡོན་ཆེ་སྡེ་མའི་ཉོན་མོངས་པ་སྦྱོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟ་
ཆར་ངོ། །འོན་ཀྱང་འགྲེལ་བར་མ་རིག་པ་ཉིད་སྣོས་པ་ནི་དེ་ལྷན་ཅིག་སྦྱོད་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་དེ་དག་
འབྱུང་བས་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཁོར་དང་བཅས་པ་ལ་རྒྱལ་བོ་གཤེགས་སོ་ཞེས་
བརྗོད་པ་བཞིན་ལོ་ཞེས་བཤད་ལ། གང་སྟེལ་ལས་ཆགས་སྤང་གཉིས་ནི་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུར་མ་བྱུང་
ཅིང་མ་རིག་པ་ནི་བྱུང་བའི་སྤྱིར་ན་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་བཤད་ངོ། །འདུ་བྱེད་དག་ནི་སྡོན་སྟོ་གསུམ་ལས་སོགས་
པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟ་ཡིན་ལོ། །རྣམ་ཤེས་ནི་སྡོན་གྱི་རྒྱ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་དེ་ཉོན་མོངས་ཅན་
གྱི་ཆེ་འདིར་མཚམས་སྦྱོར་བའི་སྤང་པོ་ལྟ་ལོ། །གང་སྟེལ་ལས་དེ་དང་སྐྱེ་བ་ནི་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་གཞན་ནི་རྒྱུན་
ཆགས་པའོ་ཞེས་སོ། །མིང་དང་གཟུགས་ནི་མཚམས་སྦྱོར་དེ་ཕན་ཚད་ལུས་ཡིད་སྤར་ནས་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེས་
མཆེད་ཀྱི་མིང་མི་ཐོབ་པས་མིང་ཐོབ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་དོད་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་མིང་བཞིའི་སྤང་པོ་དང་
རྒྱུར་རྒྱུར་པོ་ལ་སོགས་པ་གནས་སྐབས་ལྟོ། །སྐྱེ་མཆེད་བྱུག་པོ་དེ་ནི་དོད་ཅིང་ཡུལ་དབང་རྣམ་

༩༩༩༩༩

ཤེས་གསུམ་འདུས་ནས་ཡུལ་སྲོད་བར་མི་ལུས་པའི་དུས་ཚུན་ཆད་དོ། །རེག་བཞི་དེ་ནས་བདེ་སྤྱད་བཏང་
སྲོམས་ཀྱི་རྒྱ་བ་ཤེས་བར་མི་ལུས་བཞེ་ལ་རེག་བཞི་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་དུས་ཚུན་ཆད་དོ། །ཚོར་བཞི་དེ་
ནས་ཚོར་བ་གསལ་བའི་དུས་འབྲིག་པ་སྲོད་མི་ལུས་པ་ཚུན་ཆད་དོ། །སྲིད་བཞི་དེ་ནས་མང་དུ་བ་བ་དང་འདུས་
ཤིང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལོངས་སྲོད་དང་འབྲིགས་པ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་ཅན་གྱིས་གནས་སྐབས་ཉེ་དེ་དག་
གི་ཡུལ་ཚོལ་བ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་བར་དོ། །ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་ཡུལ་ལོངས་སྲོད་རྣམས་ཡོད་ན་བདེ་བ་འབྱུང་
བར་ཤེས་ནས་ཐོབ་བར་བྱ་བའི་སྲིད་ལོངས་སྲོད་ཀྱི་སྲིད་པ་སྲིད་མའི་ལས་སྲོང་བྱེད་ཚོར་བའི་རྒྱ་ལ་
དམིགས་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྗེས་སྲོད་པའི་སྲིད་པོ་ལྟོ། །དེ་ལྟར་རྒྱ་ག་བ་དེའི་ཚེ་བདེ་བའི་དོན་དུ་ཡང་སྲིད་
པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་འབྱུང་བའི་ལས་བྱེད་པ་སྲིད་པོ་ལྟོ་ལོ་ཐམས་ཅད་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སྲོད་པའམ་སྲིད་
མའི་རྒྱ་ཡིན་པས་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རིམ་བཞི་ཉམས་པར་བྱ་བ་དང་། བལ་ཆེས་བས་དེར་བསྟན་གྱིས་
སྲིད་པ་དང་། ཀུན་པོ་རྒྱ་ག་མི་ལུས་པའི་དུས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་ཀྱི་ལས་བྱེད་པའམ་དེར་བསྟོད། །འདིའི་རྒྱའི་ཡན་
ལག་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྲིད་པ་སྲིད་མའི་ཉིང་མཚམས་སྲོར་བའི་སྲིད་པོ་ལྟོ་ལོ་ལྟོ་སྲིད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་ཚེ་
འདིར་མིང་གཟུགས་ནས་ཚོར་བའི་བར་དུ་བཞག་པ་དེ་ཉིད་ནི་འདི་དབུས་སྲོད་བཞག་པའི་རྒྱ་ཤི་ཡིན་ཏེ། གདུལ་
བྱ་སྲོད་བར་བྱ་བའི་སྲིད་དག་སྲོང་དག་མིང་དང་།

།།།

གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆ་ཤིང་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ་ཚོར་བའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་
བ་ནི། སྤྱིར་ཉེན་འབྲེལ་ལ། སྐད་ཅིག་ལ། རྒྱན་ཆགས་ལ། འབྲེལ་བ་ཅན། བཞུགས་སྐབས་བ་སྟེ་བཞི་ལས། སྤར་
བ་ཤད་བ་འདི་ནི་ཚེ་གསུམ་གྱི། སྤར་སོ་སྤྱིའི་བཞུགས་སྐབས་བ་ཅུ་གཉིས་ཡིན་པས་བཞུགས་སྐབས་བར་འདོད་དེ་དེ་
ཉིད་རྒྱན་ཆགས་བའི་ཡང་ངོ། །ལོ་ཞེས་པ་ནི་དེ་ལ་མ་རངས་ནས་གཞན་ལུགས་སྟོན་བ་སྟེ། མདོ་སྟེ་བ་ན་ལེ་
སྤོང་གི་འདིར་རང་དགའ་འམ་མདོའི་དོན་ཡིན། མདོའི་དོན་ནོ་ཞེ་ན། སྟོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པར་
བཤད་པར་དང་འགའ་ལོ། །བཞི་བ་ནི། རྗེ་སྐྱབ་ལེ་སྤར་སོ་སྤྱི་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་སོ་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱབས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤང་སོ་ཚེའི་རྗེས་སྤྱི་སྤྱི་མདོ་ལས། སའི་ཁམས་གང་ཞེ་ན།
སྤང་སྤྱི་དག་གོ་ཞེས་དངོས་སུ་ས་ལས་མ་བསྟན་ཀྱང་། སྤྱི་སྤྱིའི་ཚོགས་པ་ན་དེ་རོ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་
ཡོད་པ་བཞིན་ཚོས་སྤྱི་གམ་དང་བཅས་ནས་བསྟན་པའོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སའི་ཁམས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱི་སྟོན་པ་མིན་གྱི་
སྤྱི་ལ་སོགས་པ་མ་གཏོགས་པའི་ས་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་བ་ནི། ཚོས་མདོན་པར་འདུས་བྱས་ཐམས་
ཅད་ཉེན་འབྲེལ་དུ་བཤད་ལ། མདོ་ལས་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཁོ་ན་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན། མདོན་པར་བཤད་པ་
ནི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ། མདོ་ལས་ནི་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་ཅི་འདས་པའི་དུས་ན་བདག་བྱང་ངམ་

༧༩༩༽

མ་བྱུང་ཞེས་དང་། སྤྱི་མའི་མཐའ་ལ་མ་འོངས་པ་ན་བདག་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་། བར་ལ་བདག་འདིའི་ངོ་བོ་ཅི་
ཞེས་རྣམ་པ་ཅི་ཞེས་ཅེས་བདག་ཏུ་མོངས་པ་རྣམས་བསྐྱོག་པའི་སྤྱིར་དུ་ཉེན་འབྲེལ་ཆ་གསུམ་དུ་བསྟན་ནས།
བདག་ནི་མེད་གྱི་ཚོས་ཅམ་གྱི་ཉེན་འབྲེལ་ལོ་ཞེས་ཉོགས་པར་འབྱུང་ལ། རྒྱ་འབྲས་ཚར་གང་རུང་གཅིག་ལས་
མ་བསྟན་ན་དུས་གསུམ་ལ་མོངས་པ་བསྐྱོག་པ་མི་ལུས་པས་གཉིས་ཀ་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་ཉོན་མོངས་པ་
གསུམ་དུ་བསྟུ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་མ་རིག་པ་དང་སྲིད་ལན་གཉིས་དང་། ལས་གྱི་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་འདུ་བྱེད་དང་སྲིད་པ་གཉིས་དང་། ལས་ཉོན་སྐྱེ་བའི་གཞིའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
ནི་ལྷག་མ་བདུན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདུན་པོ་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་རྒྱལ་ཀུན་འབྱུང་གཙོ་ཆེ་བ་ལྷ་འབྲས་
བུའམ་དུཤས་གཙོ་ཆེ་བ་བདུན་འོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅིའི་སྤྱིར་བར་གྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ་རྒྱས་པར་སྤྱེ་ལ། སྤོན་དང་སྤྱི་
མའི་ཡན་ལག་བསྟུས་ཤེ་ན། སྤྱི་སྤྱི་གཉིས་གྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མདོར་བསྟུས་པ་ནི། བར་མ་ཆེ་འདིའི་འབྲས་བུ་
ལ་རྣམ་ཤེས་སོགས་ལྷ་དང་། སྤྱི་མའི་རྒྱ་ལ་སྲིད་ལན་གཉིས་སུ་སྤྱི་བའི་རྗེས་སུ་དབག་པ་སྤྱེ་དཔེ་ལས་གཉིས་
པོ་ལའང་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ངོ། །དེ་ཡང་མ་རིག་པ་ནི་སྲིད་ལན་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྤྱེ། རྒྱའི་ཡན་
ལག་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་འདིར་སྤྱེ་བ་བཞིན་འོ་ཞེས་པས་མ་རིག་པའི་པོ་

༼ ༣༠༠ ༽

སར་སྲིད་ལེན་ཡང་རྒྱུ་བར་སྟོན་བཤམ། མ་རིག་བ་དང་འདྲ་བྱེད་གཉིས་ཀ་རྒྱ་ཡིན་བས་གསུམ་དུ་ཡང་དབྱེ་
རྒྱུ་ཞིང་། རྒྱ་ལེ་ནི་མིང་གསུགས་སོགས་བཞིར་དབྱེར་རྒྱུ་སྟེ། མཚམས་སྟོར་ལས་གཞན་བའི་འབྲས་བུ་
ཡིན་བའི་སྲིད་འདིར་སྲིད་བ་བཞིན་ལོ་ཞེས་སམ། འབྲས་བུ་གཉིས་ཀ་ལྟར་སྲིད་བ་ཡང་རྒྱུ་དོ། །བཞི་བ་ཡན་ལག་
བཅུ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། གངས་ངེས་དངོས། འབྲུང་བ་དང་བྲུང་བའི་བྲུང་བར་རོ། །དང་པོ་ནི།
མ་རིག་བ་དང་རྒྱ་ལེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མེད་ན་འཁོར་བ་ཐོག་མཐའ་དང་བཅས་བར་འབྲུང་ལ་ཡོད་ན་བཅུ་གཉིས་སུ་
མ་ངེས་བར་འབྲུང་རོ་ཞེ་ན། གནས་སྐབས་བ་ཚེ་གསུམ་ལ་རྫོགས་བ་འདིའི་ལྷར་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་རྫོགས་ཏེ། རྒྱ་
འབྲས་མེད་ཅིང་སྲིད་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡོད་བས་སྟོན་གཉིས་ཀ་མེད་དོ། །དེས་ན་རྫས་ནི་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་
ཡིན་བས་ཐུག་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། རིགས་དེ་ནི་དེ་དག་ཀྱང་བཅུ་གཉིས་སོ་ལས་མ་འདས་སོ་ཞེས་སྟོན་བ་ནི།
ཉོན་མོངས་བ་སྲིད་བ་ལས་ཉོན་མོངས་བ་ལེན་བ་དང་། ཉོན་མོངས་བ་མ་རིག་བ་དང་ལེན་བ་ལས་བྱ་བ་སྟེ་ལས་
འདྲ་བྱེད་དང་སྲིད་བ་དང་། བྱ་བ་དེ་གཉིས་ལས་བཞི་རྣམ་ཤེས་དང་སྐྱེ་བ་དང་། གཞི་དེ་གཉིས་ལས་གཞི་ཚོར་
བའི་བར་དང་རྒྱ་ལེ་དང་། གཞི་ཚོར་བ་ལས་ཉོན་མོངས་བ་སྲིད་བ་སྐྱེ་བ་འདི་ནི་སྲིད་བའི་ཡན་ལག་གི་སྐྱེ་བའི་
ལུགས་ཡིན་ལ། འདིའི་སྲིད་ལེན་ལ་སྲི་མ་དབྱས་སུ་བྱས་བའི་རྒྱ་ལེར་འདོགས་བས་དོན་གཅིག་ཅིང་ཚོར་བ་
ལས་སྲིད་བ་སྐྱེ་བའི་

། ༣༠༡ །

ཕྱིར། རྒྱལ་ལོ་ལས་མ་རིག་པ་འབྱུང་བར་གྱུ་བོ། །གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས། དག་སྐོང་དག་སྐོང་ལ་རྟེན་ཅིང་
འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང་། ལྷུང་བའི་ཚོས་ཀྱང་བསྟན་བར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་བར་གང་ཞེ་
ན། བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་བཤད་ལ། མདོའི་དགོངས་པ་འདིར་
འབྱུང་བ་ནི་རྒྱ་ཡིན་ལ་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་རྒྱ་ལྷ་འབྱུང་བ་དང་འབྲས་བུ་ལྷ་བྱུང་བའམ། རྟེན་
འབྲེལ་གཅིག་ལ་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་མ་རིག་པ་དང་། ལྷུང་བ་ཁོ་ན་རྒྱལ་ལོ་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པས་བཅུ་ལྔ་སྟེང་ཞེ་
ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀའོ། །གཉིས་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་ནི། མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་སམ། དེ་འབྲེལ་
བར་བཤད་ཟེན་ནས་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་གཙོ་བོ་ཉིད་འདི་ལྷ་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་བའམ། འབྲེལ་
བར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བའི་ལྷགས་ནི་སྟེང་བཤད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་གསུངས་པས་མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་སུ་སྟེང་མ་རྟམས་
བཞེད་དོ། །འདི་ལ་ཡན་ལག་བཞེད་དོས་སུ་བསྟན། ལྷག་མ་བཤད་འཆད་ལ་སྟོས་པའོ། །དང་བོ་ལ་བཞེསྟེ། མ་
རིག་པ། མིང་། རིག་པ། ཚོར་བ་བཤད་དོ། །དང་བོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་། ངོ་བོ་གཞན་ཏུ་འདོད་པ་
དགག་པའོ། །དང་བོ་ནི། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མི་མ་སྟུན་པའི་སྟོགས་ཀྱི་ཚོས་རྗེས་གཞན་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་
མི་མ་སྟུན་པའི་སྟོགས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

༼ ༣༠༩ ༽

སྒྲོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་གསལ་མི་གསལ་ནམ་པ་དག་ལྷ་ལྷ་བུར་གྱུར་པ་ལ་བྱ་སྟེ་ཆགས་མ་ཆགས་དང་འབྲེ་ཞིང་ལས་
འབྲས་སོགས་མི་གསལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་མཛེལ་བ་མཛེལ་བའི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་དང་། བརྟུན་ནི་འགྱུར་བྱ་བ་
བ་ཡིན་པས་མི་བདེན་པ་བདེན་པའི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་ཡིན་པ་བཞིན་ལོ། །སོགས་པ་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཐར་
བ་དང་བྱ་བར་འོས་པ་དང་འགལ་བ་ལ། ཚོས་དང་དོན་དང་བྱ་བ་མིན་པ་བྱེད་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ལོ། །གཉིས་
པ་ནི། བཅུན་པ་དཔལ་ལེན་ཉོན་མོངས་སྦྱིའི་མིང་དུ་འདོད་པ་འགོག་པ་ནི། མདོ་ལས་ཀུན་སྦྱོར་དང་སོགས་པ་
འཆིང་བ་དང་སྤྲ་རྒྱས་དང་ཚུ་བོ་དང་སྦྱོར་བའི་ཚིག་ཏུ་མ་རིག་པ་ཞེས་ཐ་དད་དུ་གསུངས་ལ། སྦྱི་མིང་ཡིན་ན་
སྟོག་པའི་སྦྱིར་མིན་ལོ། །དམན་པའི་རིག་པར་དོགས་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ་ལས་ལྷ་བར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི།
གལ་ཏེ་ཤེས་རབ་ངན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྷ་ལ་དམན་པ་དགག་པའི་སྦྱར་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བྱ་ངན་པ་ལ་བྱ་
མིན་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ལོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ་མ་རིག་པ་དང་། ལྷ་བ་དང་ཀུན་སྦྱོར་སོགས་ཐ་དད་དུ་བཤད་པའི་
སྦྱིར་རོ། །ལྷ་བ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། ལྷ་བ་མིན་པའི་ཤེས་རབ་
ཆགས་སོགས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། ལྷ་བ་ཡང་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་
བཤད་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྗེས་གཉིས་ལྡན་ཅིག་མི་འབྱུང་བའི་སྦྱིར་དང་། ཆགས་སོགས་དང་འདྲེས་པས་མ་
འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་མི་རུང་བར་འགྱུར་

༼ ༣༠༣ ༽

བའི་སྲིད་རྡོ། །དགག་བ་སྲིད་བསྟན་ནས་དེ་གཉིས་ཀ་མིན་ཏེ། མདོ་ལས་མ་རིག་བས་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་
བར་བྱེད་བར་བསྟན་བའི་སྲིད་སེམས་དང་འདོད་ཆགས་ལྟར་ཐ་དད་བའོ། །འབྲེལ་བ་ལྟར་ན་རིག་བ་མིན་ཅམ་
དང་། རིག་བ་མེད་ཅམ་ནི་མིན་ཏེ། མདོ་ལས་ཀུན་སྲོད་དང་ཚུ་བོ་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་གསུངས་བའི་སྲིད་ཞེས་
སྲིད་རྡོ། །གཉིས་བ་ནི། མིང་ནི་གཟུགས་ཅན་མིན་བའི་སྤང་བོ་བཞི་ནི་མིང་དང་འབྲ་བས་ན་མིང་སྟེ། ཡིད་ཤེས་
འཁོར་བཅས་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་བའི་མིང་སྤང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་དོན་ལ་གཞོལ་ཞིང་། ཐམས་ཅད་
དབང་བོ་དང་ཡུལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་སྐྱེ་དོན་ལ་གཞོལ་བས་སོ། །གསུམ་བ་ལྔ་ལས། རྟེན་རྒྱས་བའི་དབྱེ་བ་ནི།
མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རིག་བའི་བར་རྟུག་ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་ནི་ཡུལ་དབང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་ཤིང་
ཚིགས་དེ་འབྱུང་བ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་བ་རྟེན་དང་དམིགས་བའི་དབྱེ་བ་ནི། རྟུག་ལས་དང་བོ་ལྔ་ནི་རྟེན་ཐོགས་
བཅས་ཀྱི་དབང་བོ་ལ་བརྟེན་བས་ཐོགས་བའི་རིག་བ་ཡིན་ལ། རྟུག་བ་ནི་དོན་གཅིག་ལ་མིང་དུ་མ་གདགས་སུ་
རུང་བས་ཚིག་སྒྲ་རྟུགས་བ་མིང་ལ་དམིགས་བའི་སྲིད། ཡུལ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་ཚིག་སྒྲ་རྟུགས་ཞེས་
བྱ་བའི་རིག་བའོ་ཞེས་ཡིད་མིང་ལ་དམིགས་བས་ཡུལ་གྱི་མིང་བཏགས་ལ། རིག་བ་ནི་ཐོགས་ཀྱི་མིང་བཏགས་
བའོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་བ་ཀུན་བྱང་གི་དབྱེ་བ་ནི། རིག་བ་དང་མ་རིག་དང་དེ་ལས་གཞན་བའི་རིག་བ་

། ༣༠༥ །

གསུམ་ནི་རིམ་བཞིན། རི་མེད་ཀྱི་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལྷག་མ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་བསྐྱེབ་བ་གཉིས་
དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རེག་པའོ། །བཞི་བ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི། མ་རེག་པའི་རེག་པ་ནང་
ནས་གཞོན་སེམས་དང་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་བ་རེག་པ་གཉིས་མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ་
འབྲུང་ཉེ་ཞིང་ཉེས་པ་ཆེ་བས་སོ། །ལྷ་པ་འབྲས་བུ་ལ་ལྷོས་པའི་དབྱེ་བ་ནི། ཚོར་བ་བདེ་བ་ནི་ལྷང་བར་བྱ་བའམ་
ལྷོང་བའི་འོས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་གཙོ་བོ་ལམ་བདེ་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་ནི་ལྷོང་
འབྲུང་གྱི་རེག་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་སྟེ་དུམ་དང་བཏང་སྟོམས་ལྷོང་བའི་རེག་པ་གསུམ་སྟེ་རེག་པ་བཅུ་དྲུག་
པོ་བཞི་བ་ལས་གཞན་པའི་ཚན་བ་རེ་རེས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་སོ། །བཞི་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབྱེ་བ་སྦྱིར་
བསྟན། སེམས་ཚོར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རེག་པ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་དྲུག་སྟེ། མིག་གིས་
འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་སོགས་སོ། །དྲུག་ལས་དང་པོ་ལྷ་ནི་ཉེན་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཡིན་ལ། ཉེན་
སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ནི་གཞན་དྲུག་པའོ། །ཉེན་རྒྱས་བསྐྱུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རིམ་བཞིན་འོ། །གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན།
རྒྱས་པར་བཤད། རོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཚོར་དེ་ཉིད་ཡིད་རྟོག་བཅས་མི་བརྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉེ་
བར་རྒྱ་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་རོ་བོ་ཡིད་བདེ་སོགས་དང་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ལ་ལྷོས་ནས་བྱེ་བ་ཡང་རྣམ་
པ་དག་ནི་བཙོ་བརྒྱད་དེ། བྱེ་

༼ ༣༠༥ ༽

སྒྲིལ་གཞི་བཟོ་བ་ལྟ་བུའི་ཡིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོར་བ་ཡུལ་ལ་རྒྱ་བར་འདོད་ལ། མདོ་སྤེལ་སྤེལ་བ་སྒྲོལ་བར་འདོད་
དོ། །གཉིས་པ་ལ་འདོད་བ་ན། གཟུགས་ཁམས་ན། གཟུགས་མེད་ན་དུ་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་བ་ན་
ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ་རང་གི་ས་པའི་ཡུལ་དུ་གསུམ་མི་སྤུག་བར་མ་ལ་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་ཞིང་། དེ་སྤོང་ཡུལ་
གཟུགས་ཅན་ལ་དམིགས་ན་འོ་ལས་གཞན་བཞི་ལ་ཚོར་བ་གསུམ་རྒྱ་བས་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ལ་གོང་མ་
གཟུགས་མེད་ལ་དམིགས་ན་ཚོས་གཅིག་དུ་ལ་ཚོར་བ་གསུམ་རྒྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་ནི་དང་པོ་
གཉིས་ན་ཡིད་མི་བདེ་མེད་པས་བཅུ་གཉིས་ཉེ་ཚོར་བ་གཉིས་འདོད་པའི་ཡུལ་དུ་གསུམ་ལ་འགོ་ཞིང་རྒྱ་བ་རྣམས་
སོ། །རང་གི་ཁམས་ལ་དམིགས་ན་ཡུལ་བཞི་ལ་ཚོར་བ་གཉིས་ཉེ་བརྒྱད་ཡིན་ཞིང་། གཟུགས་མེད་པ་ན་ཚོར་
བ་གཉིས་ཀྱིས་ཚོས་ལ་དམིགས་པ་ནི་གཉིས་སོ། །བསམ་གཏན་གོང་མ་གཉིས་ན་བཏང་སྟོམས་དུ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་
དུ་གསུམ་པོའི་དམིགས་པ་ནི་འདོད་པའི་ཡུལ་དུ་གསུམ་ཡིན་འོ། །རང་གི་ཁམས་ན་ཡུལ་བཞི་ལ་དམིགས་ཤིང་། གོང་མ་
གཟུགས་མེད་པ་ནི་ཚོས་ལ་བཏང་སྟོམས་རྒྱ་བ་གཅིག་དུ་འདེད་དམིགས་པ་ཡིན་འོ། །ཅི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་
ན་སེམས་བདེ་ཡོད་པས་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་སུ་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ནི་མི་བརྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ནི་བརྟན་པས་སོ་ཞེས་གང་སྤེལ་ལས་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་

། ༣༠༦ །

ཉེར་བསྐྱོགས་ན་བཞི་སྟེ། གཟུགས་བསམ་གཏན་བཞི་བའི་ཡུལ་ལ་སྲུང་འབྲིན་བའི་རྣམ་པར་བཏང་སྟོམས་འགྲོ་
ཞིང་རྒྱ་ལ། བོང་མ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་བལྟ་བས་འགྲོ་ན་གཅིག་ཡིན་ཞིང་། ཉེར་
བསྐྱོགས་གཞན་གསུམ་དང་དངོས་གཞི་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ན་ནི་དམིགས་པ་ལས་ངེས་འབྱུང་ཡིན་པས་གཅིག་
ཁོ་ན་སྟེ་དེ་ཡང་རང་ཡུལ་ཅན་ལོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། བཙུན་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་
སྟེ། ཟག་མེད་ངེས་པར་རྟོག་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་ལ་མི་འཇུག་བའི་སྤྱིར་དང་། མདོ་ལས་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་
པ་དང་མ་ཐུན་པར་བཤད་པས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་ནི་བྱེ་སྟེ་སྟེ་ཡིད་བོང་དང་འོག་ཏུ་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པ་
ཡོད་མོད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་རྒྱ་བ་མདོ་དོན་དུ་བཞེད། བཅུན་པ་གོ་ཆ་མཐའ་ཡས་ནི་མདོ་ལས་གཉེན་པོ་
ཡང་གསུངས་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ནར་མ་ངེས་པར་བཞེད་དེ། རྗེ་ཀ་བྱེད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཉིད་དུ་ཕན་ཚུན་
འགལ་བས་འཇུག་བའི་སྤྱིར་སྟོས་ནས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ནས་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་སྟེ། ད་རྒྱལ་ད་རྒྱལ་གྱིས་སྟོང་
ངོ། །ཞེས་དང་། དགའ་པོ་ཚུང་མ་ལ་ཆགས་པ་སྟེ་ལ་ཆགས་པས་སྟོང་བའོ་ཞེས་སོ། །བྱེ་སྟེ་ཞེན་པ་ལ་
བཞེན་པ་བཙུན་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ལ་བཞེན་པ་བཙུན་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པར་
འདོད། སྟོབ་དཔོན་ནི་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་མིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བཅུ་གཉིས་
ལས་རྣམ་ཤེས་དང་སྟེ།

། ༡༠༧ །

མཆེད་བྱུག་དང་གཟུགས་ནི། རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་རྣམ་རིག་པ། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་དག་རྣམ་གྱི་རྣམ་ཤེས་
རྟེན། །ཞེས་དང་། །ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་དེ་ཡིན། །ཞེས་དང་། གཟུགས་ནི་དབང་པོ་སྣ་དང་དོན། །ཞེས་བར་
བཤད་ཟིན་ལ། །ལས་གཉིས་བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ། །ཞེས་དང་། །སྲིད་ལེན་ནི། །འདོད་ཆགས་དབྱེ་བས་
བདུན་དུ་བཤད། །ཅེས་དང་། །ཉེར་ལེན་བཞི་ཞེས་བར་འཆད་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཐ་མ་གཉིས་ནི་བྱེ་སྐྱེས་སྣར་
བཞིན་དང་། །མདོ་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མར་དང་པོར་འགྱུར་བ་དང་། །ན་ཚོད་འགྱུར་བ་དང་། །སྲོག་འགྱུར་བར་འདོད་
བས་སྐྱེད་དང་བཞི་ལས་གཞན་མ་བཤད་དོ། །གཉིས་བཏོན་ཚོངས་གསུམ་སོ་དཔེས་བསྟན་བ་ནི། །སྐབས་
འདིར་ནི་ཉོན་ཚོངས་པའི་ཡན་ལག་གསུམ་ནི་ས་སོན་ལས་སྣོང་བྱ་སོགས་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཏེ། དེ་ལས་ཉོན་ཚོངས་
དང་ལས་དང་གཞི་སྐྱེ་བས་སོ། །སྐྱེ་གནས་པའི་རྒྱ་མཚོ་མི་སྐྱམ་བ་བཞིན་ཏེ། དེ་ཡོད་བས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཚོ་མི་
སྐྱམ་པའི་སྤྱིར་རོ། །ནགས་རྩ་བ་ནས་མ་སྤྱང་ན་ཡལ་ག་བཅད་ཀྱང་སྐྱར་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཏེ། དེའི་རྩ་བ་ནས་མ་སྤྱང་
ན་ཡང་སྲིད་བར་སྐྱེས་བས་སོ། །སྣོན་ཤིང་གིས་དུས་སྐྱེ་མེ་ཉོག་སྐྱེད་པ་བཞིན་ཏེ། དེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ལས་
ཉོན་སྐྱེད་བས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤུན་བ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་སྐྱེད་འབྲས་སྐྱེད་པ་མི་སྐྱེ་བ་བཞིན་ཏེ། དེའི་
སྤྱིར་ཤུན་དང་བཅས་པའི་ལས་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་ལྷ་གུ་སྐྱེད་བར་འདོད་ཀྱི་

༼ ༣༠༥ ༽

ལས་རྒྱུ་བས་མི་སྐྱེད་དོ། །ལས་ཀྱི་ཡན་ལག་གཉིས་ནི་ཤུན་པ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་དང་འབྲས་སྟེ། ཉོན་མོངས་
པའི་ཤུན་པ་དང་བཅས་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྣོན་ལན་གཅིག་ཁོ་ན་རུས་པ་འབྲིན་པ་བཞིན་ཏེ་ལན་གཅིག་ཁོ་
ན་རྣམ་སྐྱེན་འབྲིན་པས་སོ། །མེ་ཏོག་འབྲས་བུའི་ཉེ་རྒྱ་ཡིན་པ་བཞིན་ཏེ་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་ཉེ་རྒྱ་ཡིན་པས་
སོ། །གཞིའི་ཡན་ལག་བདུན་བཟའ་བཏུང་གཡོས་གྲུབ་པ་བཞིན་ཏེ་མོངས་སྐྱོད་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་སྤང་བྱ་མིན་པས་
སོ། །གསུམ་པ་དེ་རྣམས་སྲིད་པ་བཞིན་བསྟན་པ་ནི། །སྲིད་པ་ཆེད་དུ་བཤད་པའི་སྲིད་པ་བར་མ་དང་། སྐྱེ་བའི་
སྲིད་པ་དང་སྐྱོན་དུས་དང་ཞར་ལ་བཤད་པའི་འཆི་སྲིད་དེ་བཞི་པོའི་བར་སྲིད་ཉེན་འབྲེལ་དུ་བསྐྱུས་པར་
གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་མི་རུས་པ་ཀུན་པོའི་དུས་ཀྱང་སྲིད་པར་འདུ་བ་ལྟར་སྐྱོན་ལས་ཀྱི་ཞེས་པ་གཙོ་བོ་ལ་བསམ་
གྱི། དེས་ན་མཐོང་ཚོས་ཀྱི་ལས་ཅུང་ཟད་གསོག་པས་འདུ་བྱེད་དུ་བསྐྱུས་ལ་གཞན་མཐའ་དག་འདུས་མ་འདུས་
དབྱེད་དགོས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །སྲིད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་ན་སྟེ། ས་
བོན་གྱིས་སྐྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་རྣམས་ལ་སྟོས་པ་ལྟར་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་འཇུག་པ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་
ལ་རག་ལས་པས་སོ། །བར་སྲིད་ལ་ཡང་མཚུངས་ཤིང་། སློག་ལྷོ་སློག་ལ་ཞན་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། བལ་ཆེ་
བའམ་གཙོ་ཆེ་བའོ་ཞེས་འཆད་ཀྱང་སེམས་ལ་བསམ་པར་རིགས་སོ། །དེ་ཡང་གང་དུ་

༼ ༣༠༩ ༽

སྐྱེ་བའི་རང་གི་ས་པའི་ཀུན་དགེས་ཚིག་རྒྱུ་ཐུབ་པ་ལས་གཞན་པའི་རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་དང་
འགལ་བ་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་གོམས་ས་པ་དང་ཉེ་བར་སྐྱེད་པ་དེ་འབྱུང་ངོ་། །སྲིད་པ་གཞན་རྣམས་གསུམ་པོ་ནི་དགོ་
སོགས་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །བར་སྲིད་ནའང་སྐྱེ་བའི་ཚེ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཉིད་དོ། །ཁམས་ནི་གཟུགས་མེད་པ་ནི་
གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པས་བར་སྲིད་ལས་གཞན་གསུམ་ཡོད་ལ། འོག་མ་གཉིས་ན་བཞི་ཡོད་པར་གྲུབ་
པོ། །གསུམ་པ་སྐྱེས་པ་གནས་པའི་རྟེན་ལ་གསུམ་སྟེ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤམ། ཟས་བཞེར་ངེས་པས་
མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་གནས་པའི་རྒྱུ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཟས་ཀྱིས་གནས་
པར་མདོ་ལས་བཤམ་དོ། །རི་ལྟར་གནས་པ་ནི་བསྟུ་བ་ལས། ལྷ་བས་ལྷ་བ་དང་། དུལ་གྱིས་དུལ་དང་། རེ་བས་
རེ་བ་དང་། ཟེན་པས་ཟེན་པ་ལས་གྲུར་བའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རམ། ཁམས་ཀྱི་ཟས་ནི་དབང་པོ་སྤང་བ་ཅམ་གྱིས་
ཚེ་དང་། དེ་ལ་ཆགས་པས་ལས་སློང་བ་དང་། ལྷག་མ་གསུམ་གཅིག་ལ་གཅིག་གྲོགས་སུ་འགྱུར་བའི་པན་པའི་
ཟས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཁམ་ཟས་བཤམ་པ། ཟས་ལྷག་མ་བཤམ་པ། ཞར་ལ་བར་སྲིད་ཀྱི་རྣམ་གངས་སོ། །དང་
པོ་ནི། ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་དེའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་དེར་སྐྱེ་བས་ཁམས་གོང་ན་མེད་ཀྱི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་
ཡོད་དེ། མི་དང་དུད་འགོ་ལ་མདོན་དུ་གྲུར་

༼ ༢༡༠ ༽

ཅིང་ལྷ་ལ་བདུད་ཅི་ཁ་དོག་བཞི་བ་དང་རྒྱན་ཚང་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ལ། ཡི་དྲུགས་ལྷ་ལྷ་བུའི་དཔལ་ཉམས་སུ་
སྤོང་བ་ལ་ལྷ་དང་མིའི་ལྷ་བུ་ཡོད་དོ། །དཔྱལ་བ་ན་གྲེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་ནི་ལྷགས་ཀྱི་ཐོ་ལུམ་མེ་འབར་བ་དང་། ཁོ་ཚུ་
ཁོལ་མ་ཁར་སྤྱིན་བས་བཀའ་སྐྱོམ་ཅུང་ཟད་ཞི་བ་ཡོད་པར་ཟས་སོ་ཞེས་བཞེད། མདོ་སྡེ་བ་ནི་དཔྱལ་བ་ཆེན་པོ་
ན་མེད་ཀྱི། ཉི་ཚེ་བ་ན་ཡོད་པའམ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་བའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ངོ་བོ་ནི་དེ་རོ་རེག་བུའི་སྐྱེ་
མཆེད་གསུམ་ཀྱི་བདག་ཉིད་དེ། རང་གི་དབང་སོས་རང་དང་སྤྲད་པའི་རྒྱལ་ཁམ་དུ་བཅས་ནས་མིད་པས་
སོ། །འདིར་པལ་ཆེ་བ་བསྟན་པས་ཉི་མ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཟས་མིན་པ་ལ་སོགས་པའམ། སློབ་དཔོན་ནི་པན་
འདོགས་ན་མིང་མེད་ཀྱང་ཟས་ཏེ། ལུས་དང་བུ་མཉེ་བཞིན་ལོ་ཞེས་སོ། །ཡིད་དང་ཚོས་མ་སྤུན་མིན་པ་དང་
དབང་སོ་འོད་ལྷར་དྲངས་པ་དང་། སྐྱ་ནི་རྒྱན་མེད་པའམ་མ་འཕྲད་པར་འཛིན་པས་བསོད་ནམས་ཆེ་ཚུང་ཁྱད་
པར་མེད་པར་འགྱུར་བས་ཁམ་ཟས་མིན་ལ། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱང་ཁམ་ཟས་མིན་ཏེ། དེས་རང་གི་དབང་
སོ་ཉིན་བཅས་ལ་མི་པན་པའི་སྤྱིར། བཀའ་བས་ཉམ་ཐག་བ་ཟས་མཐོང་བ་ཅེས་གྱིས་པན་པར་མཐོང་ཞེ་ན། དེ་
ནི་རེག་པའམ་སེམས་པ་ཟས་ཡིན་གྱི་གཟུགས་ཟས་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་གྲོལ་བས་ཟས་མཐོང་བའི་ཆེ་ཡང་པན་
པར་རེགས་པ་ལས་ཟས་ཀྱི་སྤྲེད་པ་ལས་གྲོལ་བ་སྤྱིར་མི་འོང་དང་དག་བཅོམ་པས་ཟས་མཐོང་ཡང་དེ་དག་གི་
དབང་སོ་ལ་

༼ ༡༡ ༽

མི་པན་བས་སོ། །དེས་ན་ལུ་བཞི་སྟེ་ཁམ་ཡིན་ལ་བས་མིན་པ་གཟུགས་དང་དབང་པོ་རྟེན་བཅས་ལ་གཞོན་པའི་
དྲི་རོ་རེག་བྱ་དང་ལུ་གཉིས་པ་བས་ལྷག་མ་གསུམ་དང་། ལུ་གསུམ་པ་པན་པའི་དྲི་རོ་རེག་བྱ་དང་། བཞི་པ་ནི་
དུམ་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། རེག་པ་དང་སེམས་པ་དང་རྣམ་ཤེས་གསུམ་ནི་བཟག་བཅས་ཁོ་ན་བས་ཡིན་
ཏེ་སྲིད་པ་གསོ་བྱེད་ཡིན་པའི་སྲིད་བཟག་མེད་ནི་མིན་ཏེ་སྲིད་པ་བཟད་བྱེད་ཡིན་པའི་སྲིད་རོ། །དེས་ན་རེག་པའི་
ལུ་དང་པོ་བཟག་མེད་ཀྱི་རེག་པ་དང་། གཉིས་པ་བས་གསུམ་དང་། གསུམ་པ་རེག་པ་བཟག་བཅས་དང་། བཞི་པ་དེ་
ལས་གཞན་པའོ་ཞེས་སོགས་སྐྱུར་རོ། །འདི་དག་ནི་ཁམས་གསུམ་ཆར་དག་ན་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ས་མའི་
ས་བོན་ལ་མི་སྟོས་པར་ཡིད་ཅམ་ལས་བྱུང་བས་ན་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྐྱེ་སྲིད་དམ་སྲོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་
ཚོ་ལ་བ་དང་། བས་སུ་དྲི་བ་བ་དང་། སྐྱེ་འཆིའི་སྲིད་པའི་བར་མ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་པར་སྤྱོད་པས་པས་མངོན་
བར་འགྲུབ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །གསུམ་པ་བསྐྱུ་བ་ནི། འོ་ན་བཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྲིད་པ་གསོ་བྱེད་ཡིན་པས་
བས་བཞིར་ངེས་པ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི། ཆེས་པན་འདོགས་པ་དག་བས་ཡིན་པས་བཞིར་ངེས་ཏེ།
ཆེ་འདི་ལ་གནས་སམ་རྟེན་དབང་པོ་རྒྱས་པ་ཁ་བས་དང་བརྟེན་པ་སེམས་སེམས་བྱུང་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་རེག་པ་
སྟེ་གཉིས་ནི་གསོ་བར་བྱེད་པས་མ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། སྲིད་པ་གཞན་འཕེན་པར་བྱེད་པ་

༼ ༣༡༣ ༽

སེམས་པ་དང་འཕངས་པ་འགྲུབ་པ་ཡི་དོན་དུ་ལས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པའི་ས་བོན་ནམ་སྐྱེ་སྲིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཏེ་
གཉིས་ནི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་མ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་ལ། བསྐྱེད་པ་ལས་རྒྱས་པའི་རྒྱ་གཉིད་ལ་
སོགས་པ་མི་གཞོན་པ་ཅམ་ཡིན་པས་བས་མིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་གཞག་ལས་འཇུག་སྐྱེ་བའི་སྲིད་ལུས་སོགས་
ཀྱི་རྒྱ་བས་བཞེད་ཞེས་གསུངས་སོ། །གོ་རིམ་ཡང་འདི་པའི་ཉེན་དང་བཞེད་པ་སྲི་མའི་འཕེན་འགྲུབ་ཡིན་པས་དེ་
ཁོ་ན་བཞེན་ནོ། །བཞེད་པ་གནས་པ་འཆི་འཕོ་བའི་སེམས་ལ། སྲིད་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱེད་པ་ལྟར་། རྒྱ་བས་ལྟར་། རྒྱ་བས་ལྟར་།
འགྲུབ་པའི་རྒྱ་བ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མཉམ་གཞག་དང་། ཉམས་པ་ཚུལ་བཞེན་མ་ཡིན་པའི་རྟོག་པ་
དང་འཆི་འཕོ་བ་དབང་པོ་ལྟར་ཆད་ཅིང་མི་གསལ་བ་དང་སྐྱེ་བ་སྲིད་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་
པའི་སྲིད་ཀྱི་བྱེད་པ་དེ་རྣམས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད་ལ། ཁ་ཅིག་ཡོད་མེད་དུ་ཆོས་མཐུན་པ་གསུམ་པོ་
ཞེས་ཏེ་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་གནས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཞེས་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོར་བའི་བྱེད་པར་།
སེམས་ཀྱི་བྱེད་པར་། ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ནི་སེམས་མི་གསལ་ཞིང་
ཆོར་བ་གཞན་རྣམས་གསལ་བས་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་ལའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡིད་ཤེས་དེ་ཡང་ཅེ་གཅིག་པའི་

༼ ༡༡༣ ༽

མཉམ་གཞག་ལ་དེ་གཉིས་མེད་དེ་གོང་མའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ནི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ས་བ་ཡིན་པ་
དང་། སྤྱིར་ཅེ་གཅིག་ཅུ་སྤྱོད་བྱུང་སྟེ་གསལ་བ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་ཉེ་རྒྱས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །སེམས་
མེད་གསུམ་ལ་ཡང་གཞོན་པ་བྱར་མི་བྱས་པ་དང་། ལུས་དང་འབྲེལ་བའི་སེམས་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། ཉོན་
མོངས་ཅན་མེད་པར་མི་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་དེ་གཉིས་མེད་ལ། དེ་ཡང་སེམས་བཅས་ཡིད་ཤེས་ཡིན་ལ་སེམས་མེད་
ཀྱང་སྤྱིར་དམ་སྟུང་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་སྤྱིར་སྟོས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དག་བཅོམ་པ་ལྷག་མེད་དུ་སྤྱང་ན་
ལས་འདའ་བ་ནི་ལུང་བསྟན་མིན་པ་རྣམ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལམ་པ་གཉིས་ཁོ་ན་དོ། །སེམས་གཞན་ལས་མིན་
ཉེ་ཉོན་མོངས་ཅན་པ་ནི་སྤངས་ཤིང་བཟོ་དང་སྤྱུལ་སེམས་དང་དགོ་བ་སྤྱོད་བྱུང་ནི་འཆི་སེམས་མིན་ལ། དགོ་བ་
སྤྱོད་ཐོབ་ནི་སྟོབས་ཆེ་བས་སེམས་གཏན་འཆད་པ་དང་མི་མ་སྟུན་པའི་སྤྱིར་རམ། གང་སྤྱེལ་ལས་དགོ་བ་ནི་
རྣམ་སྤྱོད་དང་བཅས་ལ། དག་བཅོམ་པ་དེ་ལས་རྒྱབ་ཀྱི་སྤྱོགས་པའི་སྤྱིར་རམ། འདོད་པ་དང་སྤྱིར་ཅེ་ལས་གོལ་
བས་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་ཁ་དང་འདས་པས་མི་དགོ་བ་དང་བསྐྱབས་པ་དང་དགོ་བ་དང་མ་བསྐྱབས་པ་སྤོང་བས་
རིམ་གྱིས་འཁོར་བ་སྤོང་བའི་སྤྱིར་དོ། །ཞེས་སོ། །ས་ལས་ནི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་གནས་གཞན་དུ་
ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་པར་བཞེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། འོག་ངན་སོང་དུ་འགོ་ན་ལུས་ཀྱི་སྟོད་ནས་རྫོད་ཡལ་ཞིང་
དབང་པོ་འགགས་ཉེ། ཀྱང་པའི་ཆ་རྫོ་བར་འགྱུར་

༼ ༡༡༤ ༽

ཞིང་དེ་ནས་འདོར་ལ། མིར་འགོ་ན་སྟོད་སྟོད་གཉིས་ཀ་ནས་རྟོད་ཡལ་ཉེ་ལྟེ་བ་ནས་འདོར་ཞིང་ལྟར་འགོ་བ་དང་
མིར་སྐྱེ་བ་དག་བཅོམ་པ་ནི་སྟོང་ག་ནས་ཡིད་འཕོ་བའམ་མི་སྐྱེ་བ་སྐྱི་བོ་ནས་སོ། །དེམ་གྱིས་འཆི་ན་ཞེས་པས་
རྩུས་སྐྱེས་ནི་དབང་པོ་ཅིག་ཅར་འགག་ལ། ས་ལས་སྟོང་གར་ཀུན་གཞི་བརྟེན་པས་དང་པོར་ལུས་འཆགས་ཤིང་
མཐར་ཡང་འདོར་ལ། ཀར་བ་སོགས་ནས་རྟོད་ཡལ་བ་བརྩམ་བར་མཐོང་དོ། །ཞེས་བཞེད་དོ། །རྒྱས་བསྐྱུས་
གཉིས་ཀ་ལས་དགེ་བ་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་ཐོག་མར་སྟོད་གང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། བང་ཞེག་
ཉམས་ན་འཆི་བའི་ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ནི་གནད་ཡིན་ལ། བཅོམ་པ་ནི་དུམ་བུར་བྱར་མེད་ཀྱི་དེར་འགྱུར་བ་དག་དུ་
འབྱུགས་པས་ཚོར་བ་མཚན་ཉིད་པ་འགྱུར་བའམ་ལུས་གཡོ་བ་མེད་པར་འགྱུར་བའོ། །རྒྱ་ནི་བད་ཀན་དང་
མཁྲིས་པ་དང་རླུང་ཤུག་ཆེན་ཆུ་དང་སོགས་པ་མེ་དང་རླུང་གིས་བཅོམ་ཅིག་སྐྱོན་བཞི་བ་མེད་པའམ། ལྟོད་
འཛིག་པ་དང་ཚོས་མ་ཐུན་པས་སམ། ལུས་ཀྱི་ནད་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་རླུང་མཁྲིས་བད་ཀན་གསུམ་དུ་ངེས་པས་ས་
ཡིས་མིན་ལ། རྩུས་སྐྱེས་ནི་དེས་དབང་པོ་མི་འགག་གྲང་ལྟ་ལ་འཆི་ལྟས་ཀྱི་དུམ་འགྱུར་སྟེ། དེ་ལ་མ་ངེས་པ་ལྟ་
ནི། གོས་དང་རྒྱན་ལ་སྐྱ་མི་སྟན་པ་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་འོད་རླུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་རྩ་ལུས་ལ་
ཆགས་པ་དང་། གཡོ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྟོ་ཡང་ལུས་གཅིག་ན་གནས་པ་དང་། མིག་འབྱེད་འཇུ་མ་འགྱུར་
བའོ། །ངེས་པ་ལྟ་ནི་བཤེས་སྟོང་ལས། ལུས་

༼ ༣༡༥ ༽

ཀྱི་ཁ་དོག་མི་སྐྱབ་འགྲུར་བ་དང། །སྐྱུན་ལ་མི་དགའ་མེ་ཉོག་སྐྱེད་ཉིང་དང། །གོས་ལ་བྱི་མ་ཆགས་དང་སྐྱོན་
ཆད་ནི། །མེད་པའི་ལུས་ལ་རྩལ་འགྲུང་ཞེས་བགྱི་བ། །མཐོ་རིས་འཆི་འཕོ་སྐྱོན་གྱིད་ལྷ་ལྷས་ལྷ། །ཞེས་ལྷ་
ཐམས་ཅད་ལ་འགྲུང་ལ་སྐྱོམ་ན་ལྷ་ཡིན་གྱི་ཚང་བར་མི་འགྲུང་ཞེད་ལྷའི་ཞག་ལྷ་འགྲུང་དོ་ཞེས་སོ། །བདུན་འགྲུང་
བ་དེ་གང་གི་ཡིན་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་སོ། །ལྷ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་གསུམ་དུ་བསྐྱབ་བ་ནི། མདོ་ལས་སེམས་
ཅན་གྱི་ཚོགས་གསུམ་དུ་གསུངས་ཏེ། འཕགས་བ་ནི་སྲིད་བ་བདུན་ལ་སོགས་བས་ཡང་དག་བ་སྐྱུང་ལས་
འདའ་བར་ངེས་ལ། མཚམས་མེད་གྱིད་བ་དག་ནི་ཆེ་སྲི་མ་ཁོ་ན་ལ་ལོག་བར་ངན་སོང་གསུམ་དེའི་ནང་ནས་
ཀྱང་དཔྱལ་བ་ཉིད་དུ་ངེས་ཏེ་ཉེ་བ་ལྷ་ནི་དེར་འདུས་བའམ་སྲི་མ་ཁོ་ན་ལ་མ་ངེས་ཤིང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་ནི་
རྒྱུན་གྱིས་འགྲུར་བས་མ་ངེས་པའི་ཚོགས་སོ། །གཉིས་བ་ད་ནི་སྐྱོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་འཆད་བ་ལ་འབྲེལ་ནི།
འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཡོད་བ་དེ་ལ་ཞེས་བའམ། སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་དེའི་རྗེས་དེ་ལ་སྐྱོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ངོ་
བོ་དང་ཚད་དབྱིབས་ལ་སོགས་བ་རྒྱ་ཆེ་རོལ་པའི་མདོ་དང་མདོན་པའི་མདོ་དང་གདགས་པའི་བསྐྱུན་བཙོས་ལ་
སོགས་བ་རྣམས་འདིར་བསྐྱབ་ཏེ་སྐྱོན་པའོ། །འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་འདྲའམ་ཞེ་ན་མ་ངེས་ཏེ། མདོ་
ལས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཁ་ཅིག་ལྷ་གམ་ལྷ་བྱ། ཁ་ཅིག་བརྒྱ་སྐྱ་ཚོགས་

༼ ༣༡༦ ༽

གྱི་དབྱིབས། ཁ་ཅིག་ཤིང་རྟེན་དབྱིབས། ཁ་ཅིག་སྟོང་གཡོགས་མེད་པ་དང་། སྟེལ་ཞི་དང་། སྤྱི་ལུ་ཚུགས་དང་།
ཁ་ཅིག་ཉི་ཟླ་མེད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོན་མཚམས་ཀྱི་ལོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེས་སྤང་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་སངས་རྒྱས་
ལོར་བྱ་བ་ཅེགས་པའི་རྒྱལ་པོའི་ཞིང་ལྷ་བྱ་དང་། སྟོང་གསུམ་གཅིག་ན་ཉི་ཟླ་གཅིག་གིས་བྱ་བ་བྱེད་པ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ལུ་བཟང་པོའི་ཞིང་མི་འཇུག་པ་ལྷ་བྱ་དང་། སྤྱིང་བཞིའི་བཀོད་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་ལྡན་པ་ཡང་ཚུལ་
མི་འབྲ་བ་དུ་མར་སྤང་བ་ལས། འདིར་ནི་གཞི་དང་སྟོང་པོ་མེ་ཉོག་གིས་བརྒྱན་པའི་འཛིག་རྟེན་ན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་ཕྱག་གི་མཐེལ་ལ་རབ་ཏུ་གཞན་པའི་ལོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེའི་ནང་ན་འཛིག་རྟེན་
ཀྱི་ཁམས་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཅེགས་ནས་གཞན་པའི་དབྱུས་བཅུ་གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ལྷ་ཀྱི་ཐུབ་པའི་ཞིང་མི་
མཛད་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་གཞན་ཚུལ་འཆད་དོ། །འདོད་ཅེས་པ་ནི་མངོན་པ་བ་རྣམས་ཏེ། ལུ་སྟེགས་པར་རུས་སྟེལ་
ཀྱི་སྟོང་དུ་ཆགས་པ་སོགས་བསལ་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་སུ་སྟོན་པའོ། །དེ་ལྟར་གཞན་ཞེ་ན། འདི་ལ་
གསུམ་སྟེ། རྟེན་སྟོན་ཀྱི་གཞན་ལུགས་དངོས། ཞར་ལ་བརྟེན་པའི་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཆད། དེ་དག་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་
ཆད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྟོན་ཀྱི་གཞན་ལུགས་སྤྱིར་བསྟན། རང་ཆོན་ཀྱི་གཞན་ལུགས་བྱེ་
བྱག་ཏུ་བཤད། སྟོང་གསུམ་ངོས་གཟུང་ཞིང་འབྲུང་འཛིག་མཉམ་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་

། ༡༡༡ །

ལ་གཉིས་ཏེ། རྟེན་དགེལ་འཁོར་གསུམ་བཤམ། བརྟེན་བ་རི་མཚོ་བཤམ་བཤོ། །དང་པོ་ནི། ལྷོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
འོག་དག་གི་གཞིར་གྱུར་བའི་རླུང་འཇམ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཅན་སྤྱི་མ་ཐུན་གྱིས་ལས་གྱིས་དགེལ་འཁོར་ཏེ་
རླུང་པོ་ཞེས་མངོན་བར་གྱུབ་བར་གྱུར་ལ། དེ་ལ་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་ཚང་ཡང་གཙོ་བོ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་།
དེའི་རྩམས་སྤྱི་ནི་དབག་ཚད་ས་ཡ་གཅིག་དང་བྱུག་འབྲུམ་ཡོད་ལ། རྒྱའི་ཚད་ནི་གངས་མེད་ཅེས་བ་གངས་ཀྱི་
གནས་གཞན་བྱུག་ཅུས་ཐད་ཀར་བགྱང་བར་མི་བྱས་བ་སྟེ། དེ་ནི། འོག་ས་རྒྱ་ཁ་དོག་དབྱིབས་དང་ཚད། །ཡོན་
ཏན་བྱེད་ལས་ངེས་བའི་ཚིག་། །བརྒྱད་ཀྱི་ངེས་བར་བྱ་བ་ལས། །འོག་ས་ནི་འོག་ན་གནས་ཤིང་རྒྱ་རིང་བ་སྤྱི་
མ་ཐུན་གྱི་ལས་དང་ཉེ་བ་རླུང་གི་རྩལ་ཡིན་ལ། །ཁ་དོག་མཚོན་སྣ་བརྒྱས་བགྱ་བའི་སྣོ་སྟུ། དབྱིབས་རླུང་པོ།
ཚད་སྣར་བཞིན་ལ། །ཡོན་ཏན་ཚན་པོ་ཆེའི་དོ་རྩེས་ཀྱང་གཞིག་བར་མི་བྱས་ཤིང་། བྱེད་ལས་བརྟེན་བ་རྣམས་
འཛིན་བ་བྱེད་ལ། དེས་ཚིག་ནི་གཙོ་བོ་རླུང་རླུང་པོ་ཡིན་བས་སོ། །དེའི་སྟེང་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལས་
གྱིས་སྤྱིན་གསེར་གྱི་སྟེང་པོ་ཅན་འདུས་བ་ལས་ཚར་གྱི་རྒྱན་གཉའ་ཤིང་ཅོམ་ལ་སོགས་བ་བབས་བ་ལས་ཚུའི་
དགེལ་འཁོར་ཆགས་ཏེ། དེའི་ཚད་ལ་རྩམས་ནི་འབྲུམ་སྤྱུག་བཅུ་གཅིག་དང་སྟོང་སྤྱུག་ཉི་ཤུ་ཡོད་ཀྱང་ཐད་ཀར་
མི་འཕོ་བ་ནི་ཟས་མ་ཞུ་བ་འོང་དུ་མི་ལྷུང་བ་ལྷུང་ལས་གྱིས་སམ་སྤྱང་གི་ཚུལ་དུ་རླུང་གིས་

། ༣༡༤ །

འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་ཚུ་དེ་རྒྱུ་གིས་དགོགས་པས་སྤྱི་ས་ནི་ཚུའི་རམས་སྲུ་འབྲུམ་སྤྲུལ་བརྒྱུད་ཡིན་ཞིང་།
དེའི་ལྷག་མ་སྟེང་རིམ་དགའི་འོ་མ་དགོགས་པ་ལས་མར་ལྷར་གསེར་དུ་འགྱུར་ཏེ་སྲུམ་འབྲུམ་ཉི་མེད། །ཐད་ཀ་
དང་མཐའ་བསྐྱོར་གྱི་ཚད་ནི་ཚུ་དང་ཞེས་སོགས་ཏེ་སྤྱིང་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཉམ་པ་
ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མངོན་པ་གོང་མ་བ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཉམ་པར་བཞེད་དེ། ས་ལ་སྟོང་ཆེན་པོའི་སྤྲེད་ཅམ་གྱི་
རྒྱུ་གི་དཀྱིལ་འཁོར་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིན་ཉེན་གྱི་ཁམས་དང་སེམས་ཅན་གཞལ་མེད་ཁང་ཅན་མིན་པའི་ཉེན་
དུ་བྱུབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་གཉིས་ཏེ་འོག་གཞི་དང་སྟོན་གནས་པའོ། །དེས་ཚུ་དེ་ཐད་ཀར་ཡང་མི་འཕོ་ལ་
ཐུར་དུ་ཡང་མི་འཛིན་གོ་ཞེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ་འོག་མའི་ལུགས་ལ་ཡང་མཉམ་པ་ཡིན་ཏེ་ལུགས་རི་ཚུན་
ཚད་གྱི་ཚུ་དང་གསེར་གྱི་ཚད་བསྟན་ནས་པན་ཚུན་མཚོན་པའི་དོན་དུ་སྟོན་གཉིས་སྲུ་བསྟན་པའོ། །ཞེས་སོ། །ཁ་
ཅིག་རྒྱུ་གི་སྟེང་དུ་ཡང་ཚུ་ཐོར་བྱུར་ཆགས་ནས་ཟེལ་བ་ལྷར་ལས་གྱིས་མི་འདྲེ་མི་འཕོ་བར་འདོད་དོ། །ཞེ་ཀ་
ལས། ཁོར་ལུག་གི་མཐར་དབག་ཚད་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་སྤྲེད་དང་བརྒྱད་ལུས་པར་བཤད་པ་དེའི་དོན་
སྲུ་རབས་པ་དག་སྤྲུགས་མཐའ་གཉིས་ནས་སྟོང་སྤྲུལ་དག །གཉིས་དང་བརྒྱ་སྤྲུལ་ལྷ་དག་དང་། །བདུན་ཅུ་ཅ་ལྷ་
དག་གིས་བསྟན། །སྤྱིང་བཞི་བཅས་པས་དཀྱིལ་འཁོར་བྲུལ། །ཅེས་གསུངས་ལ་

༼ ༡༡༩ ༽

དེ་དང་བསྐྱེད་ཀྱི་མ་འཕམ་དོ། །ཁ་ཅིག་དེ་རྣམས་ཟངས་ཡག་ཁོ་ན་མིན་པས་རྩ་བས་བྱུང་བའོ་ཞེས་
སོ། །འདིར་ཡང་། རྩོགས་ནི་འོག་ན་རྒྱ་ལས་ཆར། ཁ་དོག་དཀར་སེར་ཚད་གཞུང་བཞིན། །ཡོན་ཏན་གྱེད་ལས་
དབྱེབས་རྒྱུ་བཞིན། །དེས་ཚིག་ཚུ་གསེར་རྒྱུ་པོའི་སྤྱིར། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་དེ་དགུ་བཤད། མཚོ་
བརྒྱུད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཀྱིས་མ་ཐུས་ས་པོན་སྣ་ཚོ་གསུམ་པ་
ཅན་གྱི་སྤྱིན་ལས་ཆར་གྱི་རྒྱུན་བབས་པས་རྩ་ཆགས་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཚད་ནི་བརྒྱུད་ཁྲི་ལྷག་ཅམ་སོ། །དེ་ལས་
ཀྱི་མ་ཐུ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱུ་ཁམས་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་འབྱེད་ཅིང་སྤྱད་པར་གྱེད་པ་ལས་དེ་རབ་དང་དེ་བདུན་དང་།
སྤྱིང་བཞི་ཁོར་ཡུག་དང་བཅས་པ་དེམ་གྱིས་གྲུབ་སོ། །དེ་ལ་དེའི་དབྱེ་བ་ནི་སྤྱིན་ཅིང་བརྒྱུད་པའི་དེ་རབ་དང་།
དེ་བདུན་ནི་ས་ལས་རྩེ་མོའི་དབྱེབས་འབྲེལ་བས་བཏགས་ཞེས་གསུངས་པས། ཉི་མའི་ཤིང་རྩེ་གཉེན་ཤིང་འཛིན་
ཅུས་པའམ་ཤིང་དེའི་དབྱེབས་ཅན་ཡོད་པ་དང་། རྩེ་མོ་གཤོལ་མདའ་ལྟ་བུ་བརྒྱུད་དམ་ཤིང་དེ་ལྟ་བུ་འཛིན་པ་
དང་། སེང་ལྗེང་གི་སྤང་པོའམ་མདའས་ཅན་དང་། དབྱེབས་ལེགས་ཤིང་བཟླ་ན་སྤྱུག་པའི་སྤྱིར་དང་། བྲག་རྩེ་
ན་བཟླ་བུ་ཡོད་པ་དང་། དབྱུས་ལ་རུང་ཟད་འདུད་པའི་རྣམ་འདུད་དང་། ཉི་མ་དང་འབྲེལ་བར་ཐ་མ་འཛིན་པས་སྤྱི་
བྱུང་འཛིན་ཉེ་ས་ལས་ནི་བར་པ་ལྟ་བུ་སྤྱི་བཤད་ལ། དེ་ནས་སྤྱིང་

༼ ༣༣༠ ༽

ཡོད་ཅིང་དེ་དག་ཀུན་གྱི་སྤྱི་རྩོལ་ན་ནི་ཁོར་ལུག་སྟེ་རྒྱུ་ལོ་ལོ། །རོ་བོ་ནི་བར་བ་བདུན་གསེར་ཡིན་ཞིང་ཁོར་
 ལུག་དེ་ལྷགས་སོ། །ལྷན་པོ་ནི་ཤར་དུལ་དཀར་སོ། །སྟོ་བྱེད་སྟོན་སོ། །ལུ་བཤེལ་དམར་སོ། །བྱང་གསེར་
 སེར་སོ་སྟེ་རིན་སོ་ཆེ་བཞིའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་དེའི་འོད་གྱིས་རྒྱ་མཚོ་དང་ནམ་མཁའི་མདོག་ཀྱང་
 བཞིའོ། །ཚད་ནི་རི་དགུ་སོ་ཚུའི་ནང་དུ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་ལུབ་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷན་པོ་ནི་ཚུའི་སྟེང་དུ་ཡང་
 དཔག་ཚད་དག་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་འཕགས་པའོ། །བརྒྱད་སོ་ཚུའི་སྟེང་གི་འཕང་དུ་སྤྱེད་སྤྱེད་དཔེ་སྟེ། བཞི་ཁྲི་དང་ཉི་
 ཁྲི་དང་ཆིག་ཁྲི་དང་ལྔ་སྟེང་དང་ཉིས་སྟེང་ལྔ་བརྒྱ་དང་། སྟེང་ཉིས་རྒྱ་ལྔ་བཅུ་དང་བྱུག་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཅེས་དང་སུམ་
 བརྒྱ་སྤྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཞིང་གིས་རྩམས་སྤྱུང་འཕང་དང་མཉམ་པས་རི་རབ་གྱི་ཞིང་ལ་
 བརྒྱད་ཁྲི་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་པ་མཚོ་བརྒྱད་བཤད་པ་ནི། རི་དང་པོ་བརྒྱད་སོ་དེ་དག་གི་བར་བདུན་ནི་
 རོལ་མཚོ་ཡིན་ལ་ཚད་ནི་དང་སོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་པའོ། །དེ་ནི་ནང་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་ལ། དེའི་
 རོས་སམ་སྲིད་ལ་སུམ་འགྲུང་ཉེ་ཉིས་འབུམ་བཞི་ཁྲི་ཡོད་ལ། རོལ་མཚོ་གཞན་ནི་བཞི་ཁྲི་ལ་སོགས་པ་སྤྱེད་
 སྤྱེད་དུ་སྦྱར་རོ། །དེ་རྣམས། བསིལ་དང་ཞིམ་དང་ཡང་དང་འཇམ། །དྲངས་བ་དང་ནི་བྲི་ང་མེད། །འཕྱང་ན་
 མགྲིན་དང་སྟོ་བ་ལ། །མི་གཞོན་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ཅུ། །ཡིན་ཞིང་ལྷོ་ཉ་ཞེས་པ་སྟོས་བྱས་པའི་རོལ་དང་འབྲ་
 བས་རོལ་དང་། གཟའ་སྐར་ལ་སོགས་

༼ ༣༣༡ ༽

པའི་གཟུགས་བརྟན་རྒྱ་ལས་འབྲུང་ལྷུང་སྤང་བས་ན་མཚོ་ཞེས་བྱའི། གང་དག་ཅེ་ཞིང་རོལ་བས་ཞེས་ཟེར་བ་
ནི་ལེགས་སྦྱར་དང་མི་མ་སྤུན་ནོ། །དེ་ལ་སྦྱར་དགའ་སོ། ཉེ་དགའ། ཉ་བཞི། བཏང་བཟུང་། གཟེ་ཅན། དུལ་འཁོར་
སྦྱང་། ཉག་སོ་ཚེན་སོ། ཞེ་ལའི་འདབ་ཅན་གནས་ཉེ་བརྒྱ་གྱིན་གྱི་དཔུང་རོ། །དེ་དག་གི་སྤྲུལ་མ་སྦྱ་ལྷུང་འཛིན་
ནས་ཁོར་ཡུག་གི་བར་ནི་སྤྱི་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་མཚོ་ཚེན་སོ་ཡིན། དེ་ནི་ཚ་སློ་ཅན་གྱི་ཚོས་གང་སྟེ་གདགས་
བར་འོག་ས་ལན་ཚུའི་རོ་སོ་ཡིན་པ་དང་། དུད་འགོ་དཔག་དུ་མེད་པ་ཉི་བའི་རོ་རུལ་བས་ལན་ཚུའི་རོ་དང་ལྷན་
ནོ་ཞེས་བཤད་ལ། ཚུ་དེ་ནི་འཇམ་བུའི་སྤིང་གི་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱད་དུ་མི་རུང་ལ། དེ་ན་གནས་པའི་དུད་འགོ་
རྣམས་ཀྱིས་འོངས་སྤོད་དུ་རུང་བས། བསྐྱ་བ་ལས། ཚུ་དེ་ནི་སྐམ་དང་ཚུ་ལ་གནས་པའི་བསོད་ནམས་དང་
བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཚོད་ནི་སྦྱ་ལྷུང་འཛིན་གྱི་མཐེལ་ནས་ཁོར་ཡུག་གི་བར་ལ་དཔག་
ཚོད་འབྲུམ་སྤྲུལ་གསུམ་དང་སྦྱོང་སྤྲུལ་དག་ནི་ཉི་ཤུ་གཉིས་སོ། །དུམ་བུར་མ་ཚད་ཀྱང་སྤོགས་གྱི་རྒྱ་མཚོ་བཞིའོ་
ཞེས་སོ། །དེ་ནི་རིན་སོ་ཚེའི་རིགས་དུ་མ་ཅན་ནོ། །འོ་ན་རྒྱ་མཚོར་ཚུ་སོ་དང་། ཚར་འབབ་བས་ཚུ་བྱེས་ལས་མི་
འདའ་བ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། བལ་སོ་ཚེ་ལས། ལྷུས་ཚར་བབ་བས་རྒྱ་མཚོ་སྤིང་ཅེ་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་ལ་ཚུ་
དང་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་མཚམས་ཀྱི་རིན་སོ་ཚེ་

༼ ༣༣༣ ༽

ཉི་མའི་སྤྱིང་པོས་ཚུ་རྣམས་འོ་མ་དང་ཞོར་བྱེད་ལ། རིན་པོ་ཆེ་བརྒྱན་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པས་མར་གྱིས་ཉིང་ཁྱུར་
བྱེད། རིན་པོ་ཆེ་མེད་འོད་ཅེས་པས་མེ་འབར་བར་བྱེད། རིན་པོ་ཆེ་མ་ལུས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཞེས་པས་ཅི་
ཡང་མི་སྤྱང་བར་བྱེད་ཅེས་བཤད། མཛེངས་སྤྱོད་དུ་དཔྱལ་བའི་ཚད་བས་སྐོམ་བ་དང་། གཞན་དུ་ཚོད་མ་ཁའི་
མེས་སྐོམ་བར་བཤད། གཉིས་པ་ནང་ཚན་གྱི་གནས་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མིའི་གནས།
དཔྱལ་བའི་གནས། ལྷའི་གནས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིང་བཅུ་གཉིས་སྤྱིར་བསྟན། འཛེམ་བུ་སྤྱིང་བྱེད་བྲག་
ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིང་བཞི་བཤད། སྤྱིང་ཐུན་བརྒྱན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིའི་རྒྱ་མཚོ་
དེའི་ལྷོ་སྟོགས་ལ་ནི་ཤིང་འཛེམ་བུས་མཚོན་ཞིང་ཚུའི་ནང་དུ་དུམ་བུར་ཚད་པའི་སྤྱིང་སྟེ། དེའི་ཚད་ནི་ངོས་
གསུམ་ལ་དབག་ཚད་སྟོང་ཐུག་གཉིས་གཉིས་པ་ཤིང་རྟའི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་པའི་སོག་ཡུལ་ལྷ་བུའི་ངོས་གཅིག་
ལ་དབག་ཚད་བྱེད་དང་བཞི་སྟེ་ཁོར་ཡུག་སྟོགས་སོ། །བྲམས་པ་བྱོན་པའི་དུས་སུ་འཛེམ་སྤྱིང་འདི་ཡང་དབག་
ཚད་སྟོང་ཐུག་བཅུ་བ་ཐ་བྱ་དང་ཆེ་ཞིང་མཉམ་བར་གསུངས་སོ། །ས་ལས་ནི་མཐའ་སྐོར་ལ་བྲག་སྟོང་ལྷ་བརྒྱའོ་
ཞེས་བཤད་དོ། །ཤར་གྱི་སྤྱིང་ནི་ཚུ་ལས་ཤིང་ཏ་ལ་བདུན་སྤིད་གྱི་གྲེན་དུ་འཕགས་པ་འཛེམ་བུའི་སྤྱིང་གི་མི་
བས་སྤྱིང་དེའི་མིའི་ལུས་ཉིས་འགྲུར་གྱིས་ཆེ་བས་ལུས་འཕགས་ཏེ།

༼ ༣༣༣ ༽

དབྱིབས་རྒྱ་གམ་འབྲ་བའི་དོས་གསུམ་ཉིས་སྟོང་བར་འདི་དང་འབྲ་ཞིང་གཅིག་ལ་དབག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་
བཅུ་ལོ། །ས་ལས་བདུན་སྟོང་གི་འཁོར་བའི་ཞེས་སོ། །ལུབ་ཀྱི་སླིང་དེ་ན་གནས་པའི་མི་རྣམས་བ་སྤང་དང་ཞོར་
བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལོངས་སྤོང་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་སླིང་དེ་ནི་དབྱིབས་རྒྱུ་ལོངས་ཚད་མཐའ་བསྐྱོར་དབག་ཚད་
སྟོང་སྟག་སྟེང་དང་བརྒྱད། ཐང་ཀར་ཚུ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱུ་སྟེ། ས་བ་ཀ་ནི་བྱང་པོར་འབབ། །བྱང་མེད་ཐམས་
ཅད་གཡོ་སྤྱུ་སྟེ། །མངོས་ལྡན་མ་ལ་གཡོ་སྤྱུ་མེད། །ཅེས་པའི་ཚུ་བོའི་འགྲམ་ན་པར་སྟོང་སྟག་སྟེང་དང་གསུམ་
སྟེ་ཀུན་ནས་རྒྱུ་ལོར་སྟོན་པའོ། །བྱང་གི་སླིང་ནི་སྐད་རིགས་བཞི་ལས་འདྲའི་སྐད་དུ་སྤྱོད་པས་སམ། མི་རྣམས་
འཆི་བའི་ཞག་བདུན་གྱིས་སྤོང་ལ་དུ་འཆི་བའི་སྤྱོད་ལས་སྤྱོད་མི་སྟོན་སྟེ། མཐའ་བསྐྱོར་བརྒྱད་སྟོང་དབྱིབས་
ཀྱང་བཞི་དོས་རེ་རེ་ལ་ཉིས་སྟོང་བར་མཉམ་ལ། ས་ལས་ཀྱང་དེ་གཉིས་མ་སྟུན་བར་བཤད་དོ། །སྤྱིར་རྒྱ་ཆེ་རོལ་
བ་དང་གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་ས་རྣམས་མི་མ་སྟུན་བར་ཡང་སྤྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་སེམས་
སྤང་ལ་འཛོག་པས་འགལ་བར་མི་སེམས་ཉེ། ལུག་ལྷུ་གང་གི་ནང་དུ་འཁོར་ལོ་སྤྱོད་བ་དཔུང་གི་ཚོགས་དང་
བཅས་པ་ཤོང་དོ་ཞེས་ལུང་ལས་འབྱུང་དོ་ཞེས་སོ། །སྟོང་གསུམ་གཞན་ལ་ནི་འཛོམ་སླིང་ཆེ་བ་སོགས་དུ་མར་
བཤད་དོ། །སླིང་གི་དབྱིབས་དང་དེ་ན་གནས་པའི་གདོང་བ་འབྲའོ། །གདགས་བ་འཛོམ་སླིང་

༼ ༣༣༩ ༽

ན་གསེར་དངུལ། ཤར་ན་རས་དང་བེའུ་རས། ལུ་བ་ན་བ་སྤང་དང་ལོ་ར་བུ་ཉོ་ཚོང་བྱེད་ཅིང་བྱང་ན་མེད། ལ་ཟས་
ལྷི་བྱང་ན་མ་ཚོས་པའི་འབྲས་སྤུ་ལུ་བ་ལ། སྤིང་གཞན་གསུམ་འདྲ། འདི་ན་ཆར་འབབ་མཁས་མི་མཁས་དང་།
ལོ་ལེགས་ཉེས་དང་། བདེ་སྤྱད་དང་། བག་མ་གཏོང་ལེན་དང་། རྗེ་ཁོལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཤར་
ལུ་བ་ན་འང་ཡོད་ལ། བྱང་ན་མེད་དེ་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལས་འདོད་ཡོན་འབྱུང་བས་གང་ལའང་ཡོངས་སུ་
འདྲིན་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། བུ་ཚ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱེས་མ་ཐག་མས་འདོད་ཞིང་། རང་གི་མཐེ་བོང་ལས་ལུ་ཞོ་
འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་བཟོ་བ་ཉེར་བཞག་ལས་སྤུན་པོས་དགོ་བ་བྱས་པ་སྤྱི་མི་སྤུན་དུ་སྤྱེ་ཞེས་དང་།
སྤང་འདས་སུ་གཞན་གྱིས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་བསྐྱུང་དུ་བཅུག་པ་ཤར་ལུ་བ་གཉིས་སུ་སྤྱེ་བར་
བཤད་དོ། །གཉིས་པ་སྤིང་སྤུན་བརྒྱད་བཤད་པ་ནི། སྤིང་བཞི་པོ་དེའི་བར་གྱི་སྤིང་སྤུན་བརྒྱད་ནི། ཤར་གྱི་ལུས་
དང་ལུས་འཕགས། བྱང་གི་སྤྱི་མི་སྤུན་དང་སྤྱི་མི་སྤུན་གྱི་རྒྱ། ལྷོ་འི་རྩ་ཡབ་དང་རྩ་ཡབ་གཞན། ལུ་བ་གྱི་གཡོ་ལྷན་
དང་ལམ་མཚོག་འགོ་སྤེ་ཐམས་ཅད་ན་མི་གནས་ཤིང་དབྱིབས་ནི་གཙོ་བོ་དང་འདྲ་ལ་ཚད་ནི་སྤེད་སྤེད་གྱི་ཚུང་
བར་གང་སྤེལ་ལས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་འཇམ་བུ་སྤིང་བྱེ་བཤད་ལུ་བཤད་པ་ནི། རོ་རྗེ་གདན་ནམ་མཉན་ཡོད་
འདི་ནས་ཞེས་པ་ལེགས་སྤྱིར་དང་མི་མ་སྤུན་པས་འཇམ་སྤིང་འདི་ནས་བྱང་དུ་རི་ནག་པོ་གསུམ་གསུམ་གསུམ་
སྤེ་

༼ ༣༣༥ ༽

དགུ་འདས་པའི་པ་རོལ་ན་གངས་རི་ཡོད་དོ། །དེའི་པ་རོལ་ནས་སློས་ངད་ལྗན་པའི་ཚུལ་རོལ་ན་སྐྱའི་རྒྱལ་པོ་མ་
རྣོས་པའི་གནས་མཚོ་མ་རྣོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྗན་གྱི་ཚུས་གང་ལ། ཚུ་དང་ཞེང་དང་ཟབས་སུ་
དཔག་ཚད་ལྡ་བཅུ་ཡོད་པ་མཐའ་ཉིས་བརྒྱས་འཁོར་བ་བྱ་བཞི་པ་གང་ལས། ཚུ་བོ་ཚེན་པོ་བཞི་འབབ་པ་ཡོད་
དེ། འད་ན་གརྒྱ་སྐྱའ་པོ་ཚེའི་ཁ་ནས། ལྟོར་སི་རྩ་མ་བྱའི། ལུ་ལུ་བརྒྱ་ཉི། ལྱང་དུ་སི་ཏུ་སེ་རྒྱའི་ཁ་ནས་འབབ་
ཅིང་དེ་དག་ཡང་ཚུ་སྐྱ་ལྡ་བརྒྱ་དང་བཅས་ཏེ། དེའུ་དང་བེ་རྒྱ་ལེལ་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་འདྲེན་ཞེང་། མཚོ་ལ་
གཡས་བསྐྱོར་ལན་གསུམ་གསུམ་བྱས་ནས་སྤོགས་བཞི་ནས་སྤིའི་རྒྱ་མཚོར་འབབ་པས་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མའི་
འབྲུང་གནས་སུ་སྐྱུར་བའོ། །དེའི་འགམ་ན་ཤེང་འཇམ་བྱ་བྱི་ཞེས་བྱ་བ་འབྲས་བུ་མངར་པོ་རྩ་མ་ཅམ་དང་ལྗན་
ལ། དེ་སྤིན་པ་ཚུར་སྐྱུང་བ་ལས་འཇམ་བྱ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དང་། འཇམ་བྱའི་ཚུ་བོ་གསེར་བྱི་མ་མེད་པ་འབྲུང་སྟེ།
ཤེང་དེའམ་དེའི་འབྲས་བུ་མཚོན་པའི་སྤིང་ཞེས་བྱ་ལ། སློས་ངད་ལྗན་གྱི་སྤྱིའི་དཔག་ཚད་བཅུ་ན་མ་རྣོས་ལ། རི་
དེའི་བྱང་གི་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་ན་བྲག་རི་གསེར་གྱི་བྱ་སྐྱིབས་ཅན། ཞེས་བྱ་བ། ཚུ་ཞེང་དུ་དཔག་ཚད་ལྡ་བཅུ་
གྱེན་དུ་སྤེད་དང་བཞི་པ་གཡོག་ལྡ་བརྒྱ་དང་བཅས་ལ། དེ་ནས་བྱང་གི་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་ན་རྩིང་བྱ་དལ་གྱིས་
འབབ་ཅེས་པ་མ་རྣོས་པ་དང་ཚད་མཉམ་པ་གཡོག་ལྡ་བརྒྱ་དང་བཅས་

༼ ༣༣༤ ༽

བ་ཡོད་ལ། དེའི་ནང་ན་བརྒྱ་འདབ་མ་བ་སྤང་གི་ཀོ་བ་ཅམ་སྤོང་བྱ་གཞོལ་མདའ་ཅམ། མེ་ཉོག་ཤིང་ཉིའི་འཕང་
ལོ་ཅམ། རོ་སྤང་ཅི་ལྟ་བུ་སྤྲེ་བ་དང་ལྡན་བ་དང་། ཤིང་སྤུ་ལའི་རྒྱལ་པོ་རབ་བསྟན་ཞེས་བ་གཞུ་འདོམ་བཞི་བཅུ་
ཐུར་དུ་བྱུག་ལ། འོབས་ཤིམ་བ་བདུན་གྱི་དང་པོ་དབག་ཚད་བཅུ་གསུམ་ནས་ཐ་མ་བདུན་གྱིས་བར་དུ་འཕགས་
བ་རྣམས་ཡོད་ལ། བརྒྱ་གྱིན་ལ་སྤང་པོ་ཆེ་གཉིས་ཡོད་པའི་གཡུལ་ངོར་སྤོད་པའི་རབ་བཏན་ནི་ལུས་མེ་ཉོག་
ཀུན་ལྟར་དཀར་བ། མགོ་བོ་ཞོར་བུ་ཚུ་ཤེལ་ལྟར་དམར་བ་མཆེ་བ་བྱུག་དང་ལྡན་བ་འཕང་དུ་དབག་ཚད་ཕྱེད་
དང་གཉིས་སྤིང་དུ་ཕྱེད་དང་གསུམ་ཞེང་དུ་གཅིག་ མཐའ་བདུན་གྱིས་འཁོར་བ་ཡོད་བ་སྟེ། དེ་རྣམས་སུ་དགུན་
དང་དམྱིད་དང་དབྱར་རྩེ་བ་བཞི་བཞི་གནས་ཤིང་། ལྷ་མ་ནི་གསུམ་གསུམ་དང་གསུམ་ནི་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་
དུའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་སྤིང་འདྲིའི་དབྱས་ན་བྱང་སེམས་སྤིང་བ་ཐ་མ་བས་རྩོ་རྩོ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
སྤྲེད་པའི་གཞི་རྩོ་རྩོའི་གདན་ཞེས་བ་མེ་ལ་སོགས་བས་མི་འཚིག་བ་གྲུབ་བས་སྤིང་གཞན་དུ་སངས་རྒྱས་མི་
འབྱུང་ལ། གཞན་ཡང་ཡུམ་གསུངས་པའི་གནས་བྱ་རྒྱུད་ལྱང་པོའི་རི་དང་། ཤར་ན་འཇམ་དཔལ་གྱིས་གནས་
རི་བོ་ཅི་ལྟ་དང་། ལྟོ་ན་སྤྲོན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གནས་རི་བོ་གྲུ་འཛིན་དང་། ལུབ་ན་མཁའ་འགྲོའི་གནས་ལྷ་རྒྱན་
དང་། བྱང་ན་རིགས་ལྡན་གྱིས་གནས་ཤམ་ལྟ་ལ་དང་། སྤྲེ་བོ་པལ་པའི་ཡུལ་ཆེན་བཅུ་བྱུག་དང་། ཡུལ་སྟན་སྤོང་

༼ ༣༣ ༽

དང་། གྲོང་ཁྱིམ་ཆེན་པོ་དུག་གི་བརྒྱན་པའི་ཡུལ་དབྱུང་དང་མཐའ་ལོའོ་གྱིས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་མི་རིགས་དང་
སྐད་རིགས་ཐ་དང་བ་སྣ་ཚོ་གས་དང་བཅས་པ་དང་། གཞན་ཡང་རྟོ་སྤོགས་ན་རི་རྒྱལ་མ་ལ་ཡ་ཞེས་པ། དུག་
གསུམ་ལས་ཆེ་བའི་རྟོགས་སུ་ཅེ་མོ་ན་སྤུག་རེན་དང་། རྟོད་བ་ན་སྤུལ་དང་ཅ་བ་ན་པག་གནས་པ་དང་། རི་བྱ་
རྟོད་དང་གངས་ཅན་དང་འབྲིགས་བྱེད་སོགས་དུ་མ་ཡོད་དོ། །དེས་ན་སྤྱིང་འདི་ནི་ཚོས་དར་ཞིང་ལས་གྱི་ས་
པའོ། །རི་ལ་སོགས་པ་ཡང་དོན་བརྒྱད་གྱིས་ངེས་པར་བྱ་བ་ལས་བདུན་ནི་ཅི་རིགས་པར་སྐྱར་ཞིང་། ལས་ནི་
བརྟེན་པ་འཛིན་པར་བྱེད་པའོ། །གཉིས་པ་དཔྱུལ་བའི་གནས་ལ། ཚ་དཔྱུལ་བརྒྱད་བཤད། ཉེ་ལོའོ་བཟུ་དུག་
བཤད། གང་དཔྱུལ་གྱི་གནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔྱུལ་བ་རྣམས་སྤོགས་གང་ན་ཡོད་ཚད་ཇི་ཅམ་ཞེ་ན།
མ་རྟོས་པའམ། འཛམ་སྤྱིང་འདི་ཡི་འོག་དཔག་ཚད་སྤོང་སྤྱི་ཉི་ཤུ་ན་མཐར་མེད་པའི་ཁང་པའི་སྤྱིང་གནས་ལ་
དེའི་གནས་འཕང་དང་རྒྱར་ཡང་དེ་ཅམ་སྤྱི་ཉི་ལྔ་ཉི་ལྔ་ལོ། །དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ཇི་ལྟར་ཚུད་ཅེ་ན། སྤྱིང་རྣམས་ནི་ཉ་
ཅང་ཟངས་ཡག་མིན་གྱིས་འབྲུའི་སྤང་པོ་ལྟར་གནས་པའོ། །དུམ་བར་མ་ཚད་དམ་བདེ་བའི་སྐབས་མེད་པས་ན་
དེ་སྐད་ཅེས་བྱའོ། །གཞན་ན་ནི་བར་ཚད་དང་བཅས་པ་གཞན་ཁ་ཅིག་དེའི་སྤོ་ན་གནས་པ་འདོད་ཀྱང་སྤྱིང་ན་
དཔྱུལ་བ་བདུན་ཉེ། སྤོ་དོན་ནི་སྤོ། །དང་པོ་ལྷ་ལུས་གྱི་གསུམ་དང་འག་གི་

༼ ༣༣༤ ༽

མི་དག་བས་སྐྱེ་བར་ཁ་ཅིག་གསུང་ངོ། །འདིར་བར་ཐག་གི་ཚད་མ་བཤད་པ་ལས་ལས་འདི་ནས་སུམ་ཁྲི་ཉིས་
སྟོང་ན་ཡང་སོས་དང་། གཞན་ནི་བཞི་སྟོང་བཞི་སྟོང་གི་ཚད་བར་བཤད་ངོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚད་ལྷུལ་བརྒྱད་པོ་
ཀུན་ཉེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དེ་ལས་ཐར་ཡང་དུམ་སྟོང་བའི་གནས་ལྷག་པོ་སྟོགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བཅུ་དྲུག་སྟེ་དེ་གང་ཞེ་
ན་བརྒྱད་ངོ། །དེ་དག་གི་ནི་ངོས་བཞི་འཁོར་བ་ན་མེ་མར་སྤར་སྤུས་ལུབ་ཅམ་བཞུལ་བ་ན། ཀར་བ་འདེགས་
འཛིག་གིས་ཤ་སྐྱེ་འཛིག་བྱེད་པ་དང་འོ་སྤྲུགས་སྤྱི་སའི་འདམ་རྩལ་རྐྱེད་པ་ལུབ་པ་ཅམ་ལ་འབྲུ་མཚུ་ཚོན་གྱི་
རུས་པའི་བར་དུ་འབྲིགས་པ་དང་། སྤྱི་གི་སོ་ཚོན་པོས་གཏམས་པའི་ལམ་དང་། སོགས་པས་རལ་གྱི་ལོ་མའི་
ནགས་ཚལ། ཤལ་མ་རི་སྟེ་གསུམ་པོ་མཚོན་ཆ་འདྲ་བས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ལ། དེའི་དང་པོས་སྤར་བཞིན་ཀར་
པའི་ཤ་སྐྱེ་འཛིག་བྱེད་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། དེའི་གྲིབ་མ་ལ་འཁོར་བ་ན་རལ་གྱི་སྤྲུང་བས་གཅོད་ཅིང་འབྲེལ་བ་
ན་གྱི་སྟེ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཟ་བ་དང་། གསུམ་པ་ནི། ནགས་ཚེར་མ་ཚོན་པོ་སོར་བཅུ་དྲུག་ཡན་མན་དུ་ཁ་བཏྲས་
བས་འཛིག་པ་དང་འབབ་པ་ན་འབྲིགས་ཤིང་བྱ་བྲ་ད་སྤྲུགས་ཀྱི་མཚུ་ཅན་གྱིས་མིག་འབྲིན་པ་དང་། ཚུ་པོ་རབ་
མེད་ནི་འབྲུར་བྱེད་ཀྱི་ཚུ་ཁོལ་མས་གང་བ་ལ་སྤྲུང་སྟེ། ངོས་གཉིས་ནས་སྐྱེས་སུ་མཚོན་ཆ་སྤྲུ་ཚོགས་ཐོགས་
བས་བསྐྱུང་ཞིང་འཚོད་པའོ། །འོ་ན་དལྲུལ་སྤྲུང་སེམས་ཅན་ཡིན་ནམ་མིན་ཞེ་ན། བྱེ་སྤྱི་ནི་ཡིན་པར་འདོད་ལ་
འོན་ཀྱང་ལས་ཀྱིས་མཚམས་བཅད་

༼ ༣༣༥ ༽

བས་མེས་ནི་མི་འཚོ་ག་ལ། རྣམ་སྤྲིན་ནི་དཔྱུལ་བ་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བར་སྤྲོད། །མདོ་སྤེལ་བ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་
གྱིས་འབྱུང་བའི་ཁྱད་པར་གཞོན་གྱེད་དུ་འདོད་ལ། སེམས་ཅན་པས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བར་བཞེད་
དོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚུ་བུར་ཅན་དང་སོགས་པ་ཚུ་བུར་དོལ་བ་ཅན་སོགས་གྲང་དཔྱུལ་བརྒྱད་ནི་ཚ་དཔྱུལ་ལས་
གཞན་པའི་གནས་ཏེ། ཚ་དཔྱུལ་རྣམས་ཀྱི་ཐད་ཀ་ན་ཡོད་དོ། །སར་ནི་ཡང་སོས་ཀྱི་ཐད་ཀ་དཔག་ཚད་ཁྲིའི་པ་
རོལ་ན་དང་པོ་དང་། གཞན་ནི་ཉིས་སྟོང་ཉིས་སྟོང་གི་འོག་ན་གནས་སོ་ཞེས་བཤམ། དེ་ཡང་དང་པོ་གསུམ་དག་
དང་ལྔ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་ལས་བཏགས་ཤིང་། བརྒྱད་ཚར་ལ་ཉི་ལྔ་འི་སྣང་བ་མེད་པར་མཚུངས་ལ། དུམ་པ་ནི་
ཚ་དཔྱུལ་ཚེ་བར་བཤམ་དོ། །ཉི་ཚེ་བའི་སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བའི་གནས་ནི་ཚུ་དང་རི་ལ་སོགས་པར་ངེས་མེད་ན་
ཡོད་ལ། ཡི་དུགས་ཀྱི་རྩ་བའི་གནས་ནི་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་འོག་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་ན་ཡི་དུགས་ཀྱི་གྲོང་ཁྲིའི་
སེར་སྐྱ་ཞེས་པ་འཕེན་གྱེད་མི་དགེ་བས་འཕངས་གྲང་། རྫོགས་གྱེད་དགེ་བས་རྫོགས་པ་ལྷ་ལྷ་བུའི་དཔལ་
ཉམས་སུ་སྤོང་ཞིང་དཔྱུལ་བར་འགོ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་ཚོས་སྟོན་པས་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བཤུ་བར་བཤམ་
ལ། དེའི་འཁོར་ནི་པན་རྫོགས་གཉིས་ཀ་མི་དགེ་བས་བསྐྱེད་པས་ཟས་སྐོམ་ལ་སྤྱི་དང་ནང་ཟས་སྐོམ་གྱི་སྤྲིབ་པ་
ཅན་དང་། ཟས་སྐོམ་ཉིད་སྤྲིབ་པར་འགྲུར་བ་སྟེ་བཞེའམ། ས་སྟེ་གསུམ་དུ་བཤམ་དོ། །འན་

། ༣༣༠ །

བ་ཉེར་གཞག་ལས་ཡི་དྲུག་སྲི་རིགས་སྲུལ་ཅུ་ཅུ་དྲུག་ཅེས་གསུངས་སོ། །ས་ལས་ནི་གྲོང་བྱིར་ཡངས་བ་ཅན་
གྱི་ལོག་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །ཁ་འཛོར་བ་རྣམས་ནི་མི་དང་འདོད་ལྷན་གནས་ནའང་ཡོད་ཅིང་། བྱེ་སྣུ་ནི་
དཔྱལ་བའི་གནས་ན་ཡོད་པར་འདོད་དེ། དཔྱལ་སྲུང་སྲིན་སོ་ཡི་དྲུག་སྲི་རིགས་སོ། །དུད་འགྲོ་བྱིང་ན་གནས་
བ་ནི། བྱིའི་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཆང་རར་མའི་སྤང་མ་ཅམ་ཡོད་ལ། དེ་ལས་འཕྲོས་བ་ཁ་འཛོར་བ་ནི་མི་དང་ལྷ་དང་ལྷན་
ཅིག་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་བ་མཐའ་ཡས་ཉེ་ཆུ་དང་ཐང་དང་ནམ་མཁའ་ལ་གནས་བ་དག་གོ། །གསུམ་བ་ལྷན་གནས་
བ་ཤད་བ་ལ་གཉིས་ཉེ། གནས་དངོས། ཞར་ལ་དེར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་བྱུང་བར་དོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས་
ཉེ། ས་གཞི་དང་འབྲེལ་བ་མན་ཆད་དང་། མ་འབྲེལ་བ་ཡན་ཆད་དོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས་ཉེ། རྒྱལ་ཆེན་རིས་
བཞིའི་གནས། སྲུལ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་གནས་སོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས་ཉེ། གཞལ་མེད་ཁང་ལ་བརྟེན་པའི་གནས།
རི་ལ་བརྟེན་པའི་གནས་སོ། །དང་སོ་ལ་བཞི་སྟེ། ཉི་ལྔའི་བར་ཐག་ཆད་དང་བཅས་པ། ཉི་མས་སྤིང་བཞིར་བྱ་བ་
བྱེད་ཚུལ། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དུས་ཚོགས་གྱི་བྱུང་བར། རྣ་བ་འཕེལ་འབྲིབ་གྱི་རྒྱ་མཚན་ལོ། །དང་སོ་ནི། ཉི་ལྔ་
དག་འདི་ནས་རི་སྤིང་ན་ཡོད་ཅེ་ན། ཉི་ལྔའི་ཐག་ནི་ལྷན་སོའི་བྱེད་གཉའ་ཤིང་འཛིན་གྱི་ཅེ་དང་མཉམ་བ་
ནའོ། །ཚད་ལ་རྣ་བ་ནི་ཐད་ཀར་དབག་ཚད་ལྡན་བཅུ། མཐའ་སྐོར་དུ་སྲུལ་འགྱུར་ཉེ་བྱེད་ཉིས་བརྒྱའོ། །དེ་ཡང་།
ཆུ་ཤེལ་བསིལ་དང་།

། ༣༣༡ །

མིག་ལ་སམ། །ལོ་ཉོག་སྒྲིབ་དང་སྒྲུང་བར་བྱེད། །ཅེས་པའོ། །ཉི་མ་ནི་ཐང་ཀར་གཅིག་དང་བཅས་པའི་ལྷ་བཟུང་སྟེ།
མཐའ་བསྐྱོར་དུ་བརྒྱ་ལྷ་བཟུང་ཅ་གསུམ་པའོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་ནི་མེ་ཤེལ་གཉིས་ནི་ལྷོག་གཉིས་པ་ནི་མ་སུན་པའི་
ལས་ཅན་ལོ། །རྩམས་སུ་ནི་གཉིས་ཀ་མཉམ་སྟེ་དབག་ཚད་བྱེད་དང་དུག་དང་བཅོ་བརྒྱད་ཚདོ། །སྐར་མ་ཆེ་བ་
རྒྱང་གྲགས་བཅོ་བརྒྱད། །འབྲིང་བཟུང་གཉིས། །ཚུང་བ་བཞི་ཞེས་སར་བཤད་ལ། །འདྲིར་ཚུང་བ་ལ་རྒྱང་གྲགས་
གཅིག་ཏུ་བཤད་དོ། །དེ་དག་གི་སྟེང་ན་སྟེང་གཞུང་ཡས་ཁང་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་ཚོགས་ལས་བྲུས་པ་མེ་ཉོག་
གསར་བ་རྒྱང་གིས་འབྲེམས་ཤིང་རྟེན་བ་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། །ཉིན་མཚན་མཉམ་པའི་དུས་
སུ་ཤར་དུ་ནམ་བྱེད་པ་དང་། །སྟོང་ཉི་མ་བྱུང་བ་དང་། །བྱུང་གི་ཉི་མ་བྱེད་པ་དང་། །བྱུང་གི་ཉི་མ་འཆར་བ་རྣམས་
དུས་གཅིག་ལ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལའང་སྐར་བས་སྒྲིང་གཉིས་ནི་སྒྲུང་བར་བྱེད་ཅིང་གཉིས་ནི་སུན་པར་བྱེད་
ལ། །སྟོང་བྱི་མ་བྱེད་པའི་དུས་སུ་ཤར་གི་ཉིན་བྱེད་བྱུང་ལ། །བྱུང་ཏུ་བྱེད་ཤར་མ་སྟེ་བྱུང་ཅམ་སྒྲིང་གསུམ་སྒྲུང་
བ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། །དབྱར་གི་རྩ་བ་གཉིས་པ་ནི་སྟོན་རྩ་བ་སྒྲུམས་གི་རྩ་བ་ཡིན་ལ། །དེའི་ཐ་མ་ཡར་
ངོའི་ཆེས་བརྒྱད་གི་དུས་སུ་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་ཡིན་ལ། །དེའི་ཆེས་དགྲའི་ཐོ་རངས་ནས་མཚན་མོ་རིང་དུ་
འགོ་བ་དང་། །ཉིན་མོ་སྤང་དུ་འགོ་བའི་མགོ་ཚུམ་མོ། །དགྲའ་རྣམས་གི་རྩ་བ་བཞི་པ་ནི་ཉོར་རྩ་བ་གཉིས་པ་དབྱེད་
རྩ་བ་དཔོའི་རྩ་བ་

། ༣༣༣ །

བ་ཡིན་ལ་དེའི་ཡར་ངོའི་ཚེས་བརྒྱད་ཀྱི་དུས་སུ་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་ལ། དེའི་ཚེས་དགུའི་ཐོ་རངས་ནས་
མཚན་མོ་ཐུང་དུ་འགོ་བའི་མགོ་ཚུམ་པར་འགྱུར་རོ། །ཉིན་མོ་དེ་ལས་བརྒྱུ་སྟེ་རིང་བའི་མགོ་ཚུམ་མོ། །དེས་ན་
འདིས་མཉམ་པ་གཉིས་ནས་རིང་ཐུང་དུ་འགོ་བའི་དུས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་བརྒྱུ་མཚམས་ལྷགས་ལ་བསྟན་
པ་ཡིན་གྱི། བརྒྱུ་མཚམས་དངོས་སུ་བསྟན་ན་དེའི་ཐད་ཀྱི་རྒྱལ་སྲས་དང་མདོ་རྩ་ཚིག་ལེ་ནས་བཤད་པའི་
དུས་ཚིགས་དང་། འགལ་ཞེང་མངོན་སུམ་དང་དངོས་སྟོབས་དང་འགལ་བའི་སྲིད་རོ། །ཁ་ཅིག་འདིའི་དབྱར་རྒྱ་
གཉིས་པ་དང་། དགུན་རྒྱ་བཞི་པ་ཐ་ཆུང་གཉིས་ལ་བྱས་ནས་སློན་དུག་རྒྱ་བ་ལོ་མགོར་བཞེང་པ་ལ་སྲུང་གི་ཐུང་
རིགས་གཉིས་ཀྱིས་གཞོན་དོ། །རི་ཅམ་གྱི་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉིན་མོ་འམ་མཚན་མོ་རིང་བར་འགྱུར་བ་ནི་
ཞག་རེ་ལ་ཐང་གཅིག་རེ་རེ་སྟེ། ཉིན་ཞག་གི་དགུ་བརྒྱའི་ཚས་འགོའོ། །རིང་ཐུང་གི་རྒྱ་མཚན་ནི་གང་གིས་ཚེ་ཉི་
མ་སྟོ་སྟོགས་འཇམ་སློང་གི་མཐའ་ནས་དཔག་ཚད་དུག་དང་བཙོ་བརྒྱད་ཚའི་པ་རོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་ནས་རྒྱ་
བའི་ཚེ་ཐུང་ལ། ཐུང་སྟོགས་སློང་གི་ཐད་ཀ་ནས་འགོ་བའི་ཚེ་རིང་ངོ་ཞེས་ཀུན་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སྲུང་ཤིང་། ཁ་
ཅིག་སྟོ་ལ་དཔག་ཚད་སྟེད་དང་བཞིའི་སྟེང་ནས་ཉི་མ་རྒྱ་བ་ཐུང་ལ། ཐུང་ཉིས་སྟོང་གི་སྟེང་ནས་རྒྱ་བའི་ཚེ་རིང་
ངོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། སློང་གཞན་ན་རིང་ཐུང་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག་སྟོ་ཐུང་རྒྱ་བའི་ཚེ་རིང་བ་དང་ཉི་བ་དང་རིང་
བས་འཕུལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུང་དུག་གཞན་གྱིས་མཐུས་མགྲོགས་

། ༣༣༣ །

བྱུང་ལྟུང་བ་ཡིན་གྱི་བཤོད་ཐག་ལྟོ་རིང་ངོ་ཞེས་ཟེར་གྲང་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རྒྱུད་གིས་ཡིན་གྱི་སྐོ་བྱུང་བས་
མིན་ནོ། །དེས་ན་སྟོང་ཆེན་མོ་ལས་སྟོ་བྱུང་གི་རིམ་ཉེ་བའི་ཆེ་དེས་བསྐྱེབས་ནས་ཤར་བྱུང་ལ་སྟོ་བྱུང་རིང་
ཞིང་སྟོག་པའང་དེ་བཞིན་ཏེ། དེས་ཁ་ཅིག་ལ་སྐྱིང་བཞིར་དུས་བཞི་བཞག་པ་ནི་སྟོར་སྟོན། ལུབ་ཏུ་དགུན། བྱུང་
དུ་དམིད། ཤར་དུ་དབྱར་ལ་སོགས་པ་སྦྱར་རོ། །འོ་ན་དགུན་དུས་གང་། དབྱར་དུས་ཚོ་བ་ཅི་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ཉེ་
མའི་འོད་སྐྱིང་བཞི་ལས་འགྲངས་ཏེ་རྒྱ་མཚོར་འབབ་པའི་ཆེ་སྐྱིང་གང་ལ། འོད་ཀྱི་དངོས་བཞི་སྐྱིང་ལ་འབབ་
པའི་ཆེ་སྐྱིང་ཚོ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་དགུན་ཉེ་ལོག་མ་ཐག་ནས་སྐྱིང་ལ་ཉེ་བར་སོང་བས་ཚོ་བར་ཐལ་བ་ལས་
གང་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བའི་སྤྱིར། དེས་ན་སྐྱེ་རྣམས་ས་འོག་ཏུ་སོང་བ་ན་ཚོད་གྲང་ས་འོག་ཏུ་འདུས་
ཤིང་། ལྷེད་དུ་ཐོན་པ་ན་ཚོད་གྲང་སྐྱེད་དུ་འོང་བ་ཡིན་ལ། ལྷེད་མ་སྐྱེས་ཅི་ཤིང་ནགས་ཚལ་སོགས་རྒྱས་པའི་དོན་
ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། རྩ་བ་མར་ངོ་ལ་མ་རངས་པར་སྐྱང་བ་ཅི་ཞེ་ན། ཉེ་མ་དང་ཤིན་ཏུ་རིང་བའི་ཆེ་ཉེ་མ་
མེད་པས་རང་གི་འོད་ཀྱིས་སྐྱིང་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་ཅིང་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་སྐྱང་ལ་རི་ལྟར་ཉེ་བར་
གྱུར་བ་ལས་རྩ་བ་རང་གི་གྲིབ་མ་འབབ་པས་དེས་འགྲིབ་ཅིང་འོད་མི་འགྲིན་ལ་ནག་པོར་འགྱུར་བར་སྐྱང་སྟེ།
དཔེར་ན་སྟོན་མེ་ཐག་རིང་བའི་ཆེ་ཀ་བ་པལ་ཆེར་རང་ལ་ཉེ་རིང་འགྲིབ་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་སྟེ།
འདོད་ལ། སྟོབ་

། ༣༣༩ །

དཔོན་འཕགས་པས། ལྷ་ལོག་འཇུག་པའི་གྲེ་བྲག་ལས། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རོས་གཅིག་ཚུ་ཤེལ་གྱི་རང་བཞིན་
སྤང་བའི་ཚེ་ལྷ་བ་གང་བ་དང་། བེ་རྒྱུ་སྤང་བ་ན་གནས་སྤོང་དང་ཅུང་ཟད་འཇུག་བ་ན་ཚེས་བརྒྱད་ལ་སོགས་
པར་དགོངས་པའོ། །ལྷ་བའི་ནག་པོར་མི་སྤང་བའི་རྒྱ་ལྗི། རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་ཉ་དང་རུས་སྤལ་སོགས་གྱི་
གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པར་བཤད། མྱིང་གཟུགས་གྱི་སྤང་བས་དབུས་རྩོག་ཅིང་རྒྱ་མཚོ་སྤང་བ་མཐའ་དྲངས་པར་
གདགས་པར་བཤད། མདོ་སྡེ་ཁ་ཅིག་ལས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་མི་བོང་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་ལྷ་མི་ལ་བསྟན་
པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་བཟང་གི་སྒོ་སྟག་དང་། ལྷ་བའི་རོས་ལ་བྲིས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད། གཉིས་
པ་མི་ལ་བརྟེན་པ་ལྟེ། མི་རབ་འདི་ལ་ཚུ་མཚམས་ནས་སྤྱིང་དུ་བཅེགས་པའི་བང་མིམ་བཞི་ཡོད་དེ། དེའི་བར་གྱི་
ཐག་ནི་སྤོང་སྟག་བཅུ་བཅུ་ཡོད་པས་བཞི་པ་དང་གཉའ་ཤིང་འཇིན་གྱི་ཚེ་མོ་མཉམ་ལ། སྤྱིར་འཕགས་པའམ་
ཞུམ་པའི་ཚད་ནི་བང་མིམ་དང་པོར་སྤོང་སྟག་དག་ནི་ཞེས་སོགས་སོ། །དེ་བཞི་ལ་མིམ་པ་བཞིན་ལྷ་ནི་གཞོན་
སྤྱིན་ལག་ན་མིན་པོ་ཚེའི་གཞོན་པ་ཐོགས་པ་དང་། མེ་ཐོག་གི་སྤོང་བ་ཐོགས་ནས་ཚེ་བ་དང་མེ་ཏོག་གི་ཚང་དང་
རྒྱུ་ཚང་ལ་སོགས་པས་རྟག་ཏུ་སྤོང་བ་དང་། སྤོངས་བཞིན་ལུས་འཁོར་སྤང་སོགས་རྒྱལ་ཚེན་བཞི་དང་དེའི་
འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་གནས་སོ། །ས་ལས་ནི་ལག་ན་ཡོལ་གོ་ཐོགས་པ་དང་ཁྲག་ལ་ཁྲག་ཐོགས་ཞེས་བཤད་དོ། །

། ༣༣༥ །

དེར་མ་བཟང་གསེར་གྱི་རི་ནི་བདུན་པོ་དག་ལ་ཡང་དེ་རྣམས་གྱི་གྲོང་དང་གྲོང་སྲེར་གནས་ཤིང་། ཡང་གིས་
བསྐྱུས་བ་ལྷུགས་རི་ལའང་ལག་ན་དོ་རྗེ་གོས་སྟོན་ཅན་ཞེས་བ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་འདི་རིས་གནས་བར་སྐྱོན་ཆོགས་
ལས་བཤད་ཅིང་། གཞན་ཡང་ཉི་མོ་སྐྱེས་པ་གསུམ་ཚུ་སྐྱེས་པའི་སྟོན་ཤིང་ནགས་ཚལ་ས་སྐྱོན་མ་མཁའ་རྒྱ་མཚོ་
རྣམས་ལའང་དེ་འདི་རིས་གནས་ཏེ། དེས་ན་ལྷ་ཐམས་ཅད་གྱི་ནང་ན་འདི་མང་དོ། །རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ནི་གཉེན་ཤིང་
འཛིན་གྱི་སྟོགས་བཞི་ན། སོ་བུ་གི་མིང་ཡུལ་འཁོར་སྐྱེས་འཕགས་སྐྱེས་སོ་དང་སྐྱོ་ཆོགས་གཟུགས་དང་ལྷང་
སོ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ། རོས་རེ་རེ་ལ་དབག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་མཐའ་སྟོང་གིས་འཁོར་བ་ཅིག་སྐྱབས་རིན་སོ་ཆེ་
སྐྱོ་ཆོགས་ལས་བྱས་བ། ལམ་སྐང་དང་། སྐྱེད་ཚལ་དང་། དབག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་རྗེས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་
བརྒྱན་པ་མེ་ཏོག་གསར་བ་རྒྱང་གི་འགྲེམས་ཤིང་རྟིང་བ་སྐྱེད་བར་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །གཉིས་བ་གསུམ་ཚུ་རྩ་
གསུམ་པའི་གནས་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བར་བཤད་པའོ། །དང་སོ་ནི། ལྷན་སོའི་ཅེ་ན་གཙོ་སོ་ནོར་
སྐྱ་བརྒྱད། དག་སོ་བཅུ་གཅིག་ཉི་མ་བཅུ་གཉིས། ཐ་སྐྱར་གྱི་བྱ་གཞོན་ལྷ་གཉིས་ཏེ་གཙོ་སོ་སུམ་ཚུ་རྩ་གསུམ་
མཇུག་ཉ་འཕྲུལ་དང་ལྷང་བྱ་དང་ཡིད་སེང་སེང་སོ་དང་། མེ་ཏོག་གི་ཚལ་ལ་སོགས་པ་འཇུག་བྱ་སྐྱེད་པ་ལ་
བསྐྱབས་ཏུ་རྒྱང་བའི་གནས་སུམ་ཚུ་རྩ་གསུམ་ཡོད་པའམ་ལེགས་པར་སྐྱེད་པའི་ལས་

། ༣༣༦ །

ཅན་ནམས་གནས་དེར་སྐྱེས་པ་ལ་སྟུན་པའི་མིང་གིས་སྐྱུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་ཞེས་པ་གནས་ལ། དང་པོ་བརྒྱད་ནི།
ཅུ་དང་བསྟན་པ་ལྷ་བ་དང་། །འཛིན་གྱིད་རླུང་དང་མེ་དང་ནི། །ནམ་ལངས་འོད་གྱིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། །བརྒྱད་པོ་འོར་
གྱིས་ལྷ་ཞེས་བྱ། །གཉིས་པ་ནི། མ་སྐྱེས་རྐང་གཅིག་འཕེལ་དང་བསྟོད། །དྲག་པོ་དང་ནི་བཙོན་འགྲུས་
ལྷན། །འཕྲོ་གྱིད་དེ་ནས་བདེ་འགྲུང་དང་། །སྐྱུན་གསུམ་གསུམ་གཞན་ལས་པ་དང་། །དབང་ལྡན་དང་ནི་ས་
གསུམ་ལ། །དྲག་པོ་བཅུ་གཅིག་ཤེས་པར་བྱ། །གསུམ་པ་ནི། དབང་པོ་གྱིད་པོ་ལམ་པོ་དང་། །ཆར་འབབས་
སྟོད་གྱིད་སྟོན་མིན་འཕགས། །མིག་གཟུགས་སྲུབ་འཇུག་འོད་ཅན་དང་། །ཅུ་བདག་གཤེན་རྗེ་ཞེས་བྱ་
འོ། །ཞེས་པའོ། །ཚད་ལ་ལྷན་པོ་དེའི་རྩེའི་ངོས་དེ་ལ་དབག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་དེའོ། །སྟོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ནི་དེ་
རབ་མཚོད་རྟོན་ལྷར་ལྷུང་བས་ངོས་དེ་དེ་ལ་ཉི་ཁྲི་ཉི་ཁྲི་ངོས་ཀུན་ནས་བསྐྱོར་བས་བརྒྱད་ཁྲིའོ་ཞེས་སོ། །དེའི་
སྟོགས་མཚམས་ཁང་བ་བཅེགས་པ་དབག་ཚད་ལྷ་བརྒྱ་གྲུན་དུ་འཕགས་ཤིང་ཅུ་ཞེང་ཡང་ལྷ་བརྒྱས་ཀུན་ནས་
བྱ་བཞི་བ་བཞི་ཡོད་པ་ལ་ལྷའི་དེས་གཞོད་སྐྱིན་ལག་ན་རྗེ་རྗེ་ཞེས་པ་གནས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་བཤད་ལ་ལྷ་
སྟེ། རྟོང་སྲེད། སྐྱིད་ཚལ། ས་གཞི། ལྷོན་ཤིང་། འདུན་སའོ། །དང་པོ་ནི། ཅེ་མོའི་དབུས་ན་བརྒྱ་གྲུན་གྱི་གྲོང་
སྲེད་ཤིན་ཏུ་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བས་བལྟ་ན་སྐྱུག་ཅེས་པ། ཚད་ངོས་དེ་ལ་དབག་ཚད་

། ༣༣༧ །

ཉེས་སྒྲོང་ལྟ་བུ་བརྒྱ་བ་མཐའ་ཁྲིས་འཁོར་བ་གྲེན་དུ་དཔག་ཚད་སྤྱོད་དང་གཉིས་འཕགས་བཤམ་གདགས་བར་
སྤྱོད་དང་གསུམ་ཞེས་བཤད་དོ། །དོ་བོ་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་གཞི་ཚོན་སྣ་བརྒྱ་ཅ་གཅིག་གིས་བཟ་ཞིང་མཛེས་
བར་བྱས་པ། ལྷ་རྣམས་གྱི་རྒྱུ་བ་བཞག་ན་སོར་བཞི་ཞེས་ཞིང་བཏེགས་ན་འཕར་བའི་གཉེན་བ་ཡོད་ལ། དེ་ནི་
ཅིག་སྐྱབས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བཞི་དང་སྒོ་སྒྲོང་དུ་གཅིག་གིས་མ་ཚང་བ་སྤང་དང་སྒོ་མོ་ཆེ་བཞིའི་སྒོ་རེ་རེ་ན་ལྷའི་
སྤང་མ་གོ་བྱོན་བ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་བ་གོད་བ་ཀ་བ་བྱུག་ཁྲི་དང་ལྷན་ཞིང་རྗེས་སུ་དང་སྤྱོད་ཚལ་དང་། ཀ་གཏུང་སོགས་
རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ལས་བྱས་བའོ། །སྤོང་སྤོང་དེའི་དབྱུས་ན་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་ཁང་བཟང་རྣམ་བར་རྒྱལ་བྱེད་ཅེས་
བ་སྤོང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཞིང་གཞན་གྱིས་འགྲན་མི་བཟོད་བ་ཡོད་ལ་དེའི་ཚད་དོས་རེ་ལ་
དཔག་ཚད་ཉེས་བརྒྱ་ལྟ་བུ། མཐའ་སྒྲོང་གིས་འཁོར་བ་བལྟ་ན་སྤུག་ལས་དཔག་ཚད་སྤྱོད་དང་ལྟ་བུ་གྲེན་དུ་
འཕགས་ཤིང་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ལས་བྱས་བ་བ་གམ་བརྒྱ་ཅ་གཅིག་པ། དེ་རེ་རེ་ལ་ཁང་བཅེགས་དང་།
ཡོལ་ཁང་དང་། རྗེས་སུ་དང་། བད་སྤོང་དང་། ལྷའི་བྱ་མོ་དང་གཡོག་མོ་སེལ་སྣན་བདུན་བདུན་དང་ལྷན་པས་
ལྷའི་དབང་པོ་མི་སྤྱོད་བར་བྱེད་བ་དང་། ལྷ་མིན་གྱི་དམག་རྒྱུང་བའི་ཆེ་སྣ་རྣམས་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་འཆེ་བ་
སེལ་བ་དང་། འདོད་ཡོན་གྱིས་སེམས་སྤོས་བའི་ཆེ་སྤོགས་པོ་དག་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟོག་ཅེས་

༼ ༣༣༽

སོགས་བག་མེད་ལས་བསྐྱལ་བའི་སྒོ་བཞི་སྟེ་རྩ་ཚོས་གྱིས་མཐོ་བ་གཉིས་དང་ལྡན་བ་ཡོད་དོ། །གཉིས་བ་ནི།
བལྟ་ན་སྤྱལ་དེའི་སྤྱི་རོལ་དབག་ཚད་ཉི་ཤུས་བཅད་པའི་ཤར་ལ་སོགས་པའི་རོས་བཞི་ན་ལྟ་རྣམས་གྱི་ཤིང་ཏྟ་སྣ་
ཚོགས་འདྲེན་པའི་སྤྱི་དང་ཚལ་ཚུ་ཞེས་དུ་དབག་ཚད་ཉི་བརྒྱ་ལྟ་བུ་ལ། མཐའ་སྟོང་གིས་འཁོར་བ་འཕང་དུ་ཉི་ཤུ་
ཙ་གཅིག་བ་ཅིག་སྤྱབས་ཐེམ་སྐྱས་རྗེས་སྤྱི་ཤིང་གོས་རྒྱན་སྣ་ཚོགས་དང་ལྡན་བ་དང་། སྟོར་དེར་སྤྱི་ན་ཅམ་གྱི་
ཤེས་བ་རྒྱབ་ཅིང་སྣ་མིན་དང་འཐབ་པར་མོས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལུབ་ན་ལྟའི་བྱ་བྱ་མོ་དང་ལྟན་ཅིག་འདྲེས་
ནས་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་བ་དང་། བྱང་ན་དེར་སྣ་རྣམས་གནས་ན་ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་ཞིང་ཞི་བའི་ཚལ་
གྱིས་བརྒྱན་དོ། །ཅེ་ཚུལ་ནི་ཤར་གྱི་ཚལ་ན་སྤང་པོ་ཆེ་ས་སྤྱང་གི་བྱ་བྱ་དང་ཚོས་རྣམས་རབ་བརྟན་དང་འབྲ་བ་
གཡོག་སྟོང་དང་བཅས་ལ། དེས་སྣ་རྣམས་སྤྱི་དང་ཚལ་དུ་འགོ་བ་ན་མགོ་བོ་སྤུམ་ཚུ་ཙ་གསུམ་དུ་སྤྱལ་དེ། དེ་རེ་རེ་
ལ་མཆེ་བ་བྱུག་བྱུག་ དེ་རེ་རེ་ལ་རྗེས་སྤྱི་བདུན་བདུན་ལ་སོགས་པར་སྤྱལ་དེ་དབྱས་མ་ལ་དབང་པོ། གཞན་
རྣམས་ལ་ཉི་དབང་སོ་གཉིས་དང་། གཞན་རྣམས་ལ་འཁོར་རྣམས་ཞོན་ཏེ་སྣ་རྣམས་གྲོང་ནས་སྤྱི་དང་ཚལ་དུ་
མགྲོགས་ཁྱད་ཚོར་བ་མེད་པར་སྤྱེལ་བར་བྱེད་ལ། དེ་ནས་རྩ་འབྲུལ་སྣ་མ་གཏང་སྟེ་སྤྱི་བྱར་སྤྱལ་ནས་འདོད་
བ་ལ་སྤྱོད་བ་བྱེད་དོ། །ཉི་རྒྱལ་པོ་སྤྱི་གྱི་ཤུགས་ཅན་ནི་ལུབ་སྤྱོགས་གྱི་ཁང་བྱ་ན་ཡོད་དོ། །གསུམ་

༼ ༣༣༩ ༽

བ་ནི། རྗེ་ཚལ་དེ་དག་གི་སྤྱོད་པ་བཞི་ན་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུ་བཅད་པ་ན་ས་གཞི་བཟང་པོ་ནི་ཤིང་ཏྟ་ཅན་དང་།
རྩུབ་འགྲུར་ཅན་དང་། འབྲེས་པ་ཅན་དང་། དགའ་བ་ཅན་ཞེས་པ་ཚལ་དང་ཚད་མཉམ་པ་ཅེ་བའི་གནས་འགྲུབ་
བ་ལྟ་བུ་བཞི་ཡོད་དོ། །བཞི་པ་ནི། བལྟ་ན་སྤྱོད་པ་གི་སྤྱི་བྱང་ཤར་མཚམས་ན་ཤིང་ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོལ་ཞེས་བྱ་
བ། སུམ་ཏུ་རྩ་བ་སུམ་པའི་འདོད་པའི་དགའ་བ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་བ་དཔག་ཚད་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་གྱེན་དུ་
བརྒྱ་འཕགས་པ། ཡལ་ག་དང་ལོ་འདབ་གྱིས་ལྟ་བུར་བྱུང་བ་རྗེ་སྤྱོད་པ་བརྒྱ་དང་དེ་མིན་པར་ལྟ་བུ་བྱེད་དང་
ལྟ་བུ་ཡོད་དོ། །ལྟ་བུ་ནི། ལྟ་བུ་མཚམས་ན་སྤྱོད་པ་གི་སྤྱི་བྱང་གྱེད་པ་དང་གྱེད་པ་མིན་པ་བཀའ་བཟོ་བའི་གནས་ཚུལ་
བཟང་ལྟའི་འདུན་ས་ཞེས་བྱ་བ། ཐད་ཀར་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་མཐའ་དགུ་བརྒྱས་བསྐྱོར་བ་ཡོད་ལ། དེའི་
དབུས་ན་ཨར་མོ་ནི་ཀའི་རྩོལ་བ་དཀར་པོ་ཚུ་ཞེད་དུ་དཔག་ཚད་ལྟ་བུ་དང་། རམས་སུ་བྱུག་དང་བཅོ་བརྒྱད་
གྱི་ཚ་ཡོད་པའི་དབུས་ན་བརྒྱ་བྱེད་གྱི་ཁྱི་དང་། ཉེ་འཁོར་ན་ཉེ་དབང་རྣམས་གྱི་ཁྱི་ཡོད་པར་བཤམ་དོ། །ས་ལས་
བྱང་ཤར་ན་འདུན་ས་དང་། ལྟ་བུ་ན་ཤིང་ཡོད་པར་བཤམ་དོ། །ལྟ་བུ་མཚམས་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་ཡང་བརྒྱ་
བྱེད་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་བཤམ་ཅེས་སྟེ་རབས་པ་དག་གོ། །གཉིས་པ་ས་གཞི་དང་མ་འབྲེལ་བ་ནི། སུམ་
ཏུ་རྩ་བ་སུམ་དེའི་སྤྱོད་པ་ཚད་གྱི་སྤྱོད་པ་ནི་ནམ་མཁའི་གཞུང་མེད་ཁང་ལ་ཉེན་ནས་གནས་ཏེ། དེ་ལ་དང་པོ་
འཐབ་

། ༡༧༠ །

བྲལ་གྱི་སྐྱོདོན་ནི་སྤུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་མན་ཚད་འཐབ་མོ་དང་བཅས་པ་སྟེ། ལྟ་ཡང་ལྟ་མིན་དང་འཐབ་བར་གྱེད་ན་
 འགོ་བ་གཞན་ནམས་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་ཡན་ཀུན་འཐབ་བྲལ་ཡིན་ཀྱང་འོག་མ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འཐབ་བྲལ་ཞེས་སྤྱི་མིང་
 གྱེ་བྲག་ལ་བཏགས་སོ། །དེ་ཡང་ལྟ་ནམས་བདུད་ཅི་མང་ཞིང་། ལྟ་མིན་ནམས་བུ་མོ་གཟུགས་བཟང་ཞིང་བརྒྱ་
 གྱིན་གྱི་ཚུང་མ་དམ་པ་བདེ་སོགས་ཀྱང་ལྟ་མིན་གྱི་དབང་སོ་ཐག་བཟང་རིས་ཀྱི་བུ་མོ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རང་གི་
 ལ་སེར་སྤྱོད་དང་གཞན་གྱི་ལ་སྤྲེག་དོག་བས་འཐབ་ཅིང་སྤུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པ་དང་ལོངས་སྟོད་ཀྱང་འགྲུན་པ་ལྟ་བུ་
 ཡོད་དེ། དེ་ལ་གནས་ནི་རི་རབ་གྱི་ཚུ་མཚམས་མན་ཚད་ཀྱི་ཁོང་སེང་དབག་ཚད་སྤུམ་ཁྲི་ན་འོད་ལྗན་གྱི་གྲོང་།
 དེ་ན་ལྟ་མིན་གྱི་དབང་སོ་སྐྱོ་གཅན་འཛིན། དེ་ནས་བཞི་སྟོང་ན་དཀར་མེད་གི་གྲོང་ན་མགུལ་མེད། དེ་ནས་བཞི་
 སྟོང་ན་བསྟན་པའི་གྲོང་ན་རབ་རྣོན། དེ་ནས་བཞི་སྟོང་ན་སྤྱི་གསེང་ལྗན་གྱེ་བྲག་གཏམས་པ་ཅན་ན་ཐག་བཟང་
 རིས་ཡོད་ལ། ཤིང་ཅི་ཏྲ་པ་མི་དང་། འདུན་ས་ལོར་བཟང་དང་། རྫོ་ལེབ་བཟང་སོ་དང་། ཚལ་བཞི་ནི་ཀུན་དགལ
 རབ་དགལ། དགལ་བ། ཀུན་ཏུ་རབ་དགལ་ཞེས་དང་། ས་གཞི་ནི་དེ་བཞི་ལ་མ་ཞེས་སྐྱུར་བ་བཞི་དང་། གཡུལ་
 རོར་སྟོད་པའི་སྤང་སོ་ཆེ་བཟོན་པར་དཀའ་བ་དང་། སྤྱེད་ཚལ་དུ་སྟོད་པ་ཏི་སེ་གང་བཅེགས་དང་། ཉའི་རྒྱལ་སོ་
 བྲག་འཛིག་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ལྟ་མིན་རི་རབ་གྱི་ནང་ན་གནས་པ་དག་རང་བྱུང་གཉིས་འཁོར་ལོ་སྐྱུར་བ་
 ཡོད་པའི་ཆེ་མི་འབྱུང་

༼ ༡༣༩ ༽

ལ། གཞན་དུ་དབྱང་གི་ཚོགས་ཆེན་པོ་གསེར་དུལ་ཤེལ་བེ་རྒྱུ་ལས་བྱས་པའི་གོ་ཆ་གྲོན་ནས་མཚོན་ཆ་སྣ་
ཚོགས་ཐོགས་ཏེ་ཚུ་མཚམས་ནས་འཐོན་ཞིང་རྩ་འཁྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་ནས་འཐབ་ཏུ་ཆས་པ་
དང་། ལྷའི་སྤང་མ་དཀར་པོ་ལ་དགའ་བའི་སྤྱ་རྣམས་དང་གཡུལ་འགྲུང་ཅིང་། ལྷའི་སྤང་མ་རྣམས་རྒྱལ་ན་ལྷ་
མིན་རང་གནས་སུ་འགྲོ་ལ། གཞན་དུ་ན་གོང་དུ་འཕགས་ཏེ་གཞོན་ཐོགས་སོགས་དང་གཡུལ་སྤྲད་པས་པལ་
ཆེར་བསྐྱོག་ལ། གལ་ཏེ་མ་བསྐྱོག་ན། རང་གི་ཁང་པར་ཞུགས་ནས་ལྷའི་དབང་པོ་ལ་སོ་ཉ་བཏང་སྟེ་ལྷའི་དབང་
པོ་མཐུན་པར་མཛད་དུ་གསོལ། ལྷ་མིན་གྱི་ཚོགས་རྣམས་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷ་རྣམས་གྱིས་མ་ཐུབ་པས་སུམ་
ཏུ་ཅ་གསུམ་གྱི་ལྷ་རྣམས་གྱིས་བསྐྱོག་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་བསྐྱོ་བ་དང་། དེས་ཀྱང་ལྷ་རྣམས་ལ་བསྐྱོ་ཞིང་
བསམ་པ་ཅིམ་གྱི་སྤང་པོ་རབ་བཏུན་བྱང་བ་ཞོན་ཏེ། ཤིང་ཏྲ་སྣ་ཚོགས་པའི་ཆལ་ནས་ཤི་ཏྲ་རྣམས་སྤངས། རྒྱལ་
འགྲུང་གྱི་ཆལ་དུ་སྤྱིན་ནས་འཐབ་པར་མོས་པ་བྱས་ཏེ། ལྷ་མིན་རི་རབ་གྱི་སྤྲིང་དུ་ལྷགས་པ་དང་གཡུལ་འགྲུང་
ཅིང་། ཐག་བཟང་རིས་གྱི་ཤིང་ཏྲ་དཔག་ཚད་བདུན་བརྒྱ་པ་དཔག་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡང་ལྷའི་དབང་པོའི་ལག་པ་གཡོན་
པས་འཛིན་ཏུས་ལ་པལ་ཆེར་ལྷ་རྣམས་རྒྱལ་བར་འགྲུང་ལ། གལ་ཏེ་པམ་ན་གོང་ཁྲེར་བལྟ་ན་སྤྱག་ཏུ་སོས་ཏེ་སྐོ་
བཅད་པས་ནང་དུ་གཞོན་པས་མི་ཚུགས་ལ། ལྷའི་མགོ་དང་རྐྱེད་པ་བཅད་ན་འཆི། ཡན་

། ༡༧༡ །

ལག་དང་ཉིང་ལག་བཅད་ཀྱང་སྐར་སྐྱེའོ། །སྣ་མིན་ནི་མི་བཞིན་དུ་གནད་དུ་སོག་ན་འཆི་ཞིང་ཤི་བ་དང་རྐང་ལག་
བཅད་པ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་མཆོད་དང་ས་པ་ལ་འཆར་བས་དམག་མ་འོང་གོང་ནས་ལྷ་དཔེ་བྱེད་ཅིང་
འཐབ་པའི་ཆོ་སྣ་གསལ་བའི་ཆེད་དུ་སྐྱ་གཅན་གྱི་ལག་པས་ཉི་མ་སྐྱིབ་ཅིང་རྒྱལ་པམ་དང་བདེ་སྐྱབ་འཛམ་བུ་
སྲིང་པའི་དགོ་སྒྲིག་ལ་རག་ལས་པས་སྣ་རྣམས་སྲིང་འདི་ཡང་ཡང་ཉུལ་ལོ། །ཡང་འདི་ལ་མཆོ་མ་ཞེས་བྱ་སྟེ་
སྣའི་སྐྱབ་པ་གཉིས་སུ་སྣའི་བྱ་གཉིས་བྱུང་དུ་སྐྱེས་བས་སོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་དགའ་བདེ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
མེད་པ་དང་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོག་གི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་སར་གྱུར་བས་ན་དགའ་ལྡན་དང་། འདོད་པའི་ཡུལ་རང་
གིས་སྐྱུལ་བ་ལ་དབང་བྱེད་པས་འཕྲུལ་དགའ་དང་། གཞན་གྱིས་སྐྱུལ་བ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་ལོངས་སྐྱོད་པས་གཞན་
འཕྲུལ་དབང་བྱེད་དང་། སྒྲིག་པ་མི་དགོ་བ་ལ་ཆངས་པས་ན་ཆངས་པ། དེའི་སྒྲིབ་གཏོགས་པས་ན་ཆངས་ཤིས།
ཆངས་ཆེན་གྱི་མདུན་ན་བམ་ཟེ་ཤིག་བྱེད་འདོད་པ་ལྟར་གནས་པས་ཆངས་པ་མདུན་ན་འདོན། བསམ་གཏན་
ཁྱད་པར་ཅན་སྒོམ་པས་ཐོག་མར་སྐྱེ་ཞིང་ཐ་མར་འཆི་ལ་ཡོན་ཏན་སོགས་ཆེ་བས་ཆངས་ཆེན། གནས་གོང་མ་
ལ་སྟོས་ནས་འོད་གྱི་ཁྱོན་དང་གསལ་བ་ཚུང་བས་འོད་ཚུང་། རྒྱ་ཁྱོན་ཆེ་བས་ཆད་མེད་འོད། རྒྱ་དང་གསལ་བ་
ཆེ་བས་འོད་གསལ་དང་། ཀུ་ལ་ལའི་སྐྱ་སྐྱར་བ་བདེ་བས་དགོ་བར་སོང་བ་ཡང་དོན་ཀུ་ལས་དངས་པ་བདེ་བ་
ཡིན་པས་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་ཚུང་།

། ༡༤༣ །

བས་དག་ལྷོང་། དེ་བས་ཆེ་བས་ཚད་མེད་དག་ དེ་ཉིད་ཆེས་མངོན་པར་གསལ་བས་དག་རྒྱས། འོག་གཞི་སྒྲིབ་
ལྷ་འདབ་ཆགས་པ་མེད་པས་སྒྲིབ་མེད། འུམས་པ་བསྐྱོམ་པའི་བསོད་ནམས་ལས་སྐྱེས་པས་བསོད་ནམས་
སྐྱེས། སོ་སྐྱེའི་གནས་གཞན་ལས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་བས་འབྲས་བུ་ཆེ། འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཚུང་ཤོས་ཡིན་
བས་མི་ཆེ་བ། འགྲོད་མེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་པས་མི་གདུང་བ། ཡོན་ཏན་མི་དམན་པས་གྲོལ་སྤང་།
ལྷ་བ་ཟབ་པས་ཤིན་ཏུ་མཐོང་། གནས་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤུ་བོར་གྱུར་བས་འོག་མིན་ནོ། །གཟུགས་མེད་པ་
ནི་གནས་དེས་པ་མེད་པས་འདིར་མ་སྐྱོས་སོ། །གཉིས་པ་ཞར་ལ་དེར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ཀྱི་བྱུང་བར་
བཤད་པ་ལ་ལྷ་སྟེ། འདོད་པ་སྐྱོད་པའི། ལྷའི་བུ་སྐྱེ་བའི། འདོད་བདེ་སྐྱེ་བའི། བར་ཐག་གི་བྱུང་བར། གོང་དུ་
བཏོད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་དེ་ནམས་ལས་འདོད་པ་སྐྱོད་པ་ནི་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ནས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་གྲེད་
པའི་བར་དུ་གཡོག་ལ། ལྷ་ག་མ་གཟུགས་ཁམས་སུ་གྲུབ་ལ། འདོད་པ་ནི་ཁམས་ཟས་དང་འབྲིག་པའི་འདོད་
ཆགས་གཉིས་ལས། འབྲིག་པ་སྐྱོད་ཚུལ་ནི། དང་པོ་གཉིས་མི་ལྷར་དབང་པོ་གཉིས་སྐྱོར་བ་ཡིན་ཞིང་ཁུ་བ་
འབྲུང་བ་མེད་ཀྱི་རྒྱུང་ཅམ་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་པན་ཚུན་མགུལ་བ་དང་སྐྱེ་ནས་འབྲུང་བ་དང་། བཞི་པ་
ནི་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་ལག་པ་བཅངས་པ་དང་། ལྷ་བ་གོད་པ་དང་། དུག་པ་

། ༡༤༤ །

བལྟས་པ་ཙམ་གྱི་འབྲིག་པའི་གདུང་བ་ཞི་བ་ཡིན་མོ་ཞེས་གདགས་པར་བཤད་པ་ནི་དུས་ཀྱི་ཚད་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཇི་ཙམ་དུ་ལུས་ཤམ་ཆེ་བ་བཞིན་དུ་ཆགས་པ་ཤམ་ཆེ་བས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དབང་པོ་གཉིས་སྒྲོར་བ་ལ་སྟོས་པར་བྱེ་སྲུ་འདོད་དོ། །སར་འདོད་ལྷ་གོང་མ་བཞིར་བག་མ་གཏོང་ལེན་དང་ཚུང་མ་མེད་པར་བཤད་ཅིང་། དུག་ཆར་ལུས་ཀྱི་ནང་དང་སྤྱི་འཆི་ལྟས་ཀྱི་མ་བེན་པའི་ཆེ་རུལ་དང་བྱི་མ་དང་རུས་པ་ནང་སྐོལ་བཤད་གཅི་མེད་ལ། བདུད་ཅི་སྟོ་མེད་དཀར་དམར། སྤང་ཅི་སྤང་ཆང་ཤིང་ཉ་གོས་རྒྱན་བྱི་བདུག་པ་མེ་ཉོག་གི་སྤོང་བ་བཞད་གད་སྲུ་གར་རོལ་མོའི་སྐྱ་སྐྱ་ཚོགས་འབྲུང་བའི་སྟོན་ཤིང་ཡོད་པ་ལས་ཅི་འདོད་པ་བསམ་པ་ཙམ་གྱི་ལག་ཏུ་འོང་ལ། སྐྱ་མི་སྟན་གྱི་ཤིང་ལས་བསམ་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འོང་བར་རང་གིས་ལེན་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་རྣམས་སྤྱེས་ཡིན་པས་པ་མའི་རྒྱན་དངོས་ལ་མི་སྟོས་ཀྱང་གད་གི་བར་དུ་སྤྱེས་པ་ལ་པ་མ་དང་བྱའི་ཐ་སྤྱད་འདོགས་ལ། བོང་ཚོད་ནི་བྱིས་པ་ལོ་ལྷ་ལོན་པ་ཙམ་ལས་ལོ་བཅུ་ལོན་པ་ལྟ་བུའི་བར་དུ་རིམ་བཞིན་འདོད་ལྷ་དུག་པོ་དག་ཏུ་སྤྱེ་ལ། གཞན་རྣམས་ནི་ལུས་སྤྱར་དུ་རྫོགས་པར་འབྱུང་ལ། བརྒྱ་བྱིན་དང་པོ་ནས་ལུས་རྫོགས་པར་སྤྱེ་བས་སྤྱི་བཞེ་བ་ཡང་གཞན་གྱིས་མི་ཚོར་རོ། །གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྷ་རྣམས་ཁམ་བས་ལ་མི་སྟོས་པས་དང་པོ་ནས་ལུས་ཀྱི་ཚད་ཀུན་རྫོགས་པ་དང་རོ་ཚ་སྤོལ་ཡོད་དང་བཅས་པས་གོས་

། ༡༤༥ །

དང་བཅས་པར་སྐྱེ་ལ། འདོད་ཁམས་ནི་དེ་ལས་བརྒྱུ་བ་པས་གཅེར་བུ་སྟེ། རྒྱལ་བུ་དོན་གྲུབ་དང་དགོ་སྤོང་མ་
དཀར་མོ་དང་། དགོ་ཚུལ་མ་སྐྱལ་མ་ཅན་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ལྷ་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་སྐྱད་དུ་སྐྱོའོ་ཞེས་པ་
གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་ལ་དགོངས་ཏེ། རྩལ་གྱི་ཚིག་སྤངས་པས་སོ་ཞེས་མ་དུ་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། མདོ་ལས་
ཚོལ་བ་བཞི་སྟེ་འདོད་པ་དང་། སྲིད་པ་དང་། ལམ་ལོགས་པས་ཚངས་པར་སྐྱོད་པ་དང་། ལྷུང་ཅན་ལས་འདས་
པ་ཚོལ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དང་པོ་གཉིས་འཆད་པ་ལ། འདོད་པ་སྐྱོན་ལས་ལས་བྱུང་བ་དང་རང་དང་
གཞན་གྱིས་སྐྱུལ་པའི་ཡུལ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་སྐྱེ་བ་སྟེ་གསུམ་པོ་ནི། རིམ་བཞིན་འདོད་པའི་ལྷ་དང་པོ་བཞི་
མིར་བཅས་པ་དང་ལྷ་པ་དང་བྱུག་པ་རྣམས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ནི་འདོད་པ་ལ་འཇུག་པའོ། །དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་།
ཉིང་དེ་འཇིན་དང་དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི་བསམ་གཏམ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ཉིང་དེ་འཇིན་
ཡིན་ལ། རྒྱ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་ལའང་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་གསུམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་བསམ་གཏམ་གསུམ་ལ་
གནས་གསུམ་གསུམ་སྟེ་ས་དགུ་ཡིན་ལ། རྒྱད་པར་ནི་དངོས་སུ་བདེ་བ་སྐྱེ་བ་མེད་ཀྱང་དགོ་བའི་རྣམ་སྐྱེན་ལས་
བྱུང་ཞིང་བདེ་བའི་ས་ལས་མ་འདས་པའི་སྤྱིར་དེར་བཞག་གོ། །བཞི་པ་ནི། ལྷ་གནས་དེ་རྣམས་ཀྱི་བར་ཐག་རི་
ཅམ་ཞེ་ན། རྒྱལ་ཚེན་བཞིའི་གཙོ་བོའི་གནས་བང་རིམ་བཞི་པ་ནས་གནས་འོག་

༼ ༡༤༦ ༽

འཇམ་བུའི་སྲིད་དུ་རི་ཅམ་སྲིད་ན་དབག་ཚད་བཞི་ཁྲི་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། དེ་ནས་དེ་ཡི་གོང་སྐྱམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ལ་
ཡང་དེ་ཅམ་སྲིད་བཞི་ཁྲི་སྲིད་ལ་དེ་བཞིན་དུ་གནས་སྐྱམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ནས་འཇམ་སྲིད་བར་དུ་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པ་
རི་སྲིད་ལ། དེ་ནས་འཐབ་བྲལ་དུ་ཡང་དེ་སྲིད་བརྒྱད་ཁྲི་འོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པར་སྐྱུར་ཞིང་། སར་ནི་བཞི་ཁྲི་པ་
ཤ་སྟག་ཏུ་བཤད་དོ། །གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རྒྱའི་ཚད་ནི་འདོད་ལྟ་བཞི་རི་རབ་ཀྱི་ཅེ་མོ་དང་མཉམ་བཤམ། ཁ་
ཅིག་ཉེས་འགྱུར་གྱིས་གོང་མ་མཆེ་བ་འདོད་ལ། བསམ་གཏུན་བཞི་ནི་སྲིད་བཞི་ལ་སོགས་པ་བཞི་དང་མཉམ་
བཤམ། ཁ་ཅིག་དང་པོར་གསུམ་སྟོང་གསུམ་དང་རིམ་བཞིན་མཉམ་བར་འདོད་དོ། །ལྷ་བ་ནི། འོག་མས་གོང་
མའི་གནས་སུ་སྤྱིན་ནས་མཐོང་ངམ་ཞེ་ན། རང་གི་ས་གོང་མའི་རྩ་འཇུག་བསྐྱབས་སམ་རྩ་འཇུག་ཅན་གཞན་ལ་
བརྟེན་ནས་གོང་མར་འགོ་བ་ཡིན་གྱི། དེ་མ་གཏོགས་པར་འོག་མ་དེ་དག་གིས་གོང་མ་མཐོང་བ་མེད་དེ། གོང་
མར་སྤྱིན་ནས་མཐོང་བ་ལ་འགོ་བས་བྱུང་བའི་སྤྱིར་དོ། །གོང་མར་འོངས་ནས་མཚུངས་པ་དག་མཐོང་གི་མི་
མཚུངས་པ་ནི་ལྟའི་མིག་མ་ཐོབ་པས་མི་མཐོང་དོ། །བྱང་སེམས་ཚངས་པར་སྐྱེས་པ་རྒྱལ་པོ་ཡན་ལག་སྤྱིན་
གྱིས་དུང་དུ་འོངས་ཏེ་ཚོས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་པོའི་ལོག་རྟོག་བརློག་པར་བཤད་པ་ནི། འདོད་པའི་ལུས་སུ་སྐྱུལ་
པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདི་ཡི་ཡིད་དབང་དུ་བྱས་གྱི། མདོན་པར་དགའ་བའི་ཞིང་ན་འཇམ་

། ༡༤༧ །

སྲིང་ནས་སྲུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱས་བཅུགས་ཏེ་རྩ་འབྲུལ་མེད་བས་བསྐྱོད་བར་མི་འབྲུགས་པའི་
ཞིང་གི་བཀོད་པའི་མདོར་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་སྲོང་གསུམ་ངོས་བཟུང་ཞིང་འབྲུང་འཛིག་མཉམ་བར་བསྟན་པ་
ནི། རྩུང་དུ་ནི་སྲིང་བཞི་ཞེས་སོགས་ཏེ་མིའི་གཙུག་ཡུན་ལྟར་རྩུང་དུར་གནས་པ་དེ་ཡང་ལྷགས་རི་གཅིག་གིས་
བསྐྱོར་བ། དེ་སྲོང་སྟེ་སྲིང་བཞི་པ་འབྲུམ་སྐྱབ་བཅུ་ལ་སྲོང་གཉིས་པ་རྩུང་དུ་དང་ཆེན་པོ་ལ་སྟོས་པའི་བར་མའི་
འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལྷགས་རི་གཅིག་གིས་བསྐྱོར་དོ། །བར་མ་དེ་སྲོང་སྟེ་སྲིང་བཞི་ཁོར་ཡུག་
དང་བཅས་པ་བྱེ་བ་སྐྱབ་བརྒྱུ་ལ་སྲོང་གསུམ་གྱི་སྲོང་ཆེན་པོ་སྟེ། དེ་ཡང་ཁོར་ཡུག་ཆེན་པོས་ཀུན་ནས་བསྐྱོར་
དོ། །དེས་ན་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་སྲོང་གསུམ་དུ་ནི་མ་གཏོགས་ལ་སངས་རྒྱས་བཞུགས་པའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་གྱི་
ཞིང་གཅིག་ཏུ་བྱེད་དོ། །སྲོང་གསུམ་གཅིག་པོ་དེ་ནི་རྩུང་གི་དགྱིལ་འཁོར་ཡན་ཆད་སྲོང་བཅུད་དང་བཅས་པ་མེ་
ལ་སོགས་པས་དུས་མཉམ་དུ་འཛིག་ཅིང་འཆགས་པའི་ཆེ་འང་མཉམ་དུ་འབྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཞར་ལ་
དེར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཚད་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུས་ཚད་དང་། ཆེ་ཚད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ།
མིའི་དང་། འདོད་ལྟའི་དང་། གཟུགས་ཁམས་པའི་ལུས་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི། འཛམ་བུ་སྲིང་པ་ཆེ་ལོ་བརྒྱུ་པ་
རྣམས་གྱི་ལུས་གྱི་ཚད་ནི་ཞེང་དུ་ལྷ་བཞི་དང་། མཐོ་

༼ ༡༤ ༽

དམན་ལ་སྐྱོད་དང་བཞི་སྟེ། ལྷ་ནི་འོག་ནས་བཤའ་བའི་འགྲུར་བསྐྱེས་པའི་ལྷ་ལོ། །བསྐྱེས་པ་དང་པོའི་མི་འགའ་
ཞིག་བརྒྱ་བྱིན་དང་མཉམ་པ་ཡང་ཡོད་དེ། སྤྱི་བོ་སྐྱེས་དང་བརྒྱ་བྱིན་གཉིས་མིག་འབྱེད་འཇུ་མ་ཡོད་མེད་མ་
གཏོགས་པ་ལྷན་པར་མེད་པར་བཤའ་བའི་སྤྱིར་དོ། །ཤར་དང་བ་སྐྱེད་སྐྱོད་དང་ནི་བྱང་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་ནི། སྤྱི་
མ་སྤྱི་མ་ཉིས་འགྲུར་དུ་བསྐྱེད་པས་ལྷ་བརྒྱད་དང་བཅུ་དྲུག་དང་སོ་གཉིས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་འདོད་པ་དང་ལྷན་
པའི་ལྷ་འེ་ལུས་ཚད་ནི་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པ་རྒྱང་གྲགས་བཞི་ཆ་ནས་ནི་གཞན་འཇུག་དབང་བྱེད་པ་རྒྱང་
གྲགས་དག་སྐྱོད་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱང་གྲགས་བཞི་ཆ་རེ་རེ་བསྐྱེད་དོ། །མར་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པ་སྤྱི་ནི་
རྒྱང་གྲགས་བཞི་ཆ་ལྷག་པ་བརྒྱ་བྱིན་སྐྱོད་པ་ཡིན་ཞིང་། ལྷ་མིན་དེ་དང་འབྲེལ་ཞེས་བཤའ་དོ། །གསུམ་པ་ནི།
གཟུགས་ཅན་དང་པོ་ཚངས་རིས་པ་དཔག་ཚད་སྐྱོད་པ་དེ་ཡི་གོང་མ་གསུམ་སྐྱོད་སྐྱོད་བསྐྱེད་པས་འོད་ཚུང་བ་
རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ནི་དཔག་ཚད་གཉིས་སོ། །དེའི་ལྷག་ཚད་མེད་འོད་ཡན་ཚད་ཀྱི་ལུས་ནི་འོག་མ་འོག་མ་
ལས་ཉིས་འགྲུར་གྱིས་ཆེ་སྟེ། དགོ་རྒྱས་པའི་ལུས་ནི་དྲུག་ཅུ་རེ་བཞི་དང་། དེ་ཉིས་འགྲུར་ལས་སྤྱིན་མེད་པའི་
དཔག་ཚད་གསུམ་དོར་བས་བརྒྱ་ཉེར་ལྷ་ནས་འོག་མིན་པའི་ལུས་ནི་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་གི་བར་དོ། །སྤྱིན་མེད་པའི་
བརྗེ་བདེ་བའི་ཆེད་དོར་ཟེར་ཡང་ལས་དབང་གིས་ཉེ་སྤྱིར་གོང་མ་ཀུན་ལ་དོར་བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཉེ།

༼ ༡༤༽

ཚེ་ཚད་དངོས་དང་། བར་དུ་འཆི་བ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདེ་འགྲོའི་ཚེ་ཚད་དང་། ངན་
འགྲོའི་ཚེ་ཚད་དོ། །དང་པོ་ལ་འང་གསུམ་སྟེ། མིའི། འདོད་ལྡན། ཁམས་གོང་མའི་ཚེ་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི། བོང་
ཚོད་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་འང་ཐ་དད་དམ་ཞེ་ན། སྤྲི་མི་སྟོན་ན་ཚེ་སྟོང་ཐུབ། ལུབ་དང་ཤར་གཉིས་ན་སྤྲི་མའི་
ཕྱེད་ཕྱེད་སྤངས་པ་སྟེ་ལྷ་བརྒྱ་དང་ཕྱེད་སུམ་བརྒྱའོ། །སྤྱིང་འདི་ན་ཚེ་ཚད་མ་དེས་ཏེ། འགྲིབ་པའི་ཐ་མར་ནི་ལོ་
བཅུ་དང་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་མིའི་ཚེ་ལོ་དཔག་ཏུ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། མི་རྣམས་ཀྱི་ནི་ཚེ་ལོ་ལྷ་བཅུ་ལ།
འདོད་པ་དག་གི་སྟོ་རྣམས་ལས་འོག་མ་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་བ་དག་གི་ཉིན་ཞག་གཅིག་སྟེ། ཉིན་ཞག་དེ་ཡིས་
བགྲངས་པའི་ཞག་སུམ་ཅུ་ལ་རྒྱ་བ། དེ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོར་བྱས་ཏེ། དེས་བརྩིས་པ་ན་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ཐུབ་
པའོ། །འདོད་ལྡན་གོང་མ་ལྷའི་ཞག་དང་ལོའི་ཚད་གཉིས་ཀ་ཉིས་འགྱུར་ཏེ། མི་རྣམས་ལོ་ནི་བརྒྱ་དག་ལ། །འདོད་
པ་དག་གི་སྟོ་རྣམས་ལས། །སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ཉིན་ཞག་གཅིག་། དེ་ནས་ཚེ་ལོ་སྟོང་ཐུབ་གཅིག་། །ཅེས་པ་ལ་
སོགས་པ་སྦྱར་རོ། །འོ་ན་གཉའ་ཤིང་འཇིན་ཡན་ཚད་ན་ཉི་ལྔ་མེད་པས་ཉིན་ཞག་རི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། མི་ཉོག་ཁ་
བྱེ་བ་དང་ལུམ་པ་དང་། འུ་སྐད་འབྲིན་མི་འབྲིན་དང་། གཉིད་སངས་པ་དང་བོ་བ་དང་། འོད་གསལ་བ་དང་མི་
གསལ་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཟུགས་

༼ ༣༥༠ ༽

ཅན་གྱི་ཚེ་ཚད། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཚེ་ཚད། ཚེ་ཚད་ཀྱི་བསྐྱལ་བ་དོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་ན་མེ་ཉོག་དང། དུང་འགོ་དང། གཉིད་དང། འོད་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཉིན་མཚན་མེད་ཀྱི་ཚེ་ཚད་ནི་ལོས་མི་བགང་གི་ འོ་ན་གང་གིས་ཤེ་ན། རང་ལུགས་གཞལ་བའི་དཔག་ཚད་དང་གངས་མ་ཐུན་པའི་བསྐྱལ་བ་ཡིས་བགངས་ཏེ། གཟུགས་ཅན་དང་པོ་བསྐྱལ་བ་སྤྱེད། །དེ་ཡི་གོང་མ་སྤྱེད་སྤྱེད་བསྐྱེད། །འོད་ཚུང་རྣམས་ཀྱི་ལྷག་ཡན་ཚད། །ཚེ་ནི་ཉིས་འགྲུར་ཉིས་འགྲུར་ཏེ། །སྤྱིན་མེད་བསྐྱལ་བ་གསུམ་དོར་དོ། །ཞེས་སྐྱར་དོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་མེད་དང་པོའི་ཚེ་ཚད་ནི་བསྐྱལ་བ་སྣོང་སྤྲུག་ནི་ཉི་ཤུ་ཡིན་ལ། གོང་མ་གསུམ་ནི་དེ་ཙམ་སྟེ་ལྷག་པས་ལྷག་པ་ཡིན་འོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚེ་ཚད་ཀྱི་བསྐྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་གྱི། འོད་ཚུང་ནས་གཟུང་སྟེ་སྤིད་ཅེ་འི་བར་དུ་བསྐྱལ་ཚེན་ཡིན་ལ། དེ་ཡི་འོག་མ་དང་པོ་པའི་ནི་བསྐྱལ་ཚེན་སྤྱེད་ལ་བསྐྱལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཚངས་རིས་པ་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ། མདུན་ན་འདོན་པ་བཞི་བཅུ་ཚངས་ཚེན་པ་དུག་བཅུ་འོ། །སར་གསུམ་ཀ་ཡང་མིང་བསྐྱལ་བ་རེ་རེར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ངན་འགྲོའི་ཚེ་ཚད་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཚད་ཐུལ་གྱི་ནི། ཡང་སོས་ལ་སོགས་པ་དང་པོར་དུག་ནི་འདོད་ལྟ་དུག་གི་ཚེ་དང་ཉིན་ཞག་མཉམ་པ་ཡིན་ལ་ཉིན་ཞག་དེས་བཅེས་པ་ན་དམུལ་བ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཚེ་ལོའི་གངས་འདོད་པའི་ལྟ་དུག་དང་འདྲ་

༼ ༣༥༧ ༽

བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་བའི་ཆེ་ཆོད་ལ་ཞག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་ལྟ་བུ་ཡང་སོས་པའི་ཆེ་ཆོད་དོ་ཞེས་
བ་ལ་སོགས་པར་སྦྱར་ཞིང་། རབ་ཏུ་ཆ་བ་ནི་ལོས་བཅི་བར་མི་རུས་པས་བར་བསྐྱལ་སྟེད་ཡིན་ལ། མནར་མེད་
ནི་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་གཅིག་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དུད་འགྲོ་རྣམས་ནི། སྤང་བ་ངེས་པ་མེད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་རིང་བ་ནི་
བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་སྟེ། མདོ་ལས་དག་སྟོང་དག་སྦྱ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་ནི་སྦྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱལ་བར་གནས་པས་
འདྲིན་པ་ནམ་མཁའ་ལྗོངས་གིས་མི་སྤྱིན་པ་སྟེ། སྦྱའི་རྒྱལ་པོ་དག་འོ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། དེའི་ནང་
ནས་སྦྱ་ནག་པོ་ཆེན་པོས་སངས་རྒྱས་སྟོང་ལ་མཆོད་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ཡི་དྲགས་རྣམས་མཆོག་ཏུ་རིང་
བ་ནི། མིའི་རྩ་བ་གཅིག་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་བཅིས་པའི་རང་ལོ་ལྟ་བུ་སྟེ་མིའི་ལོ་ལྟ་སྟོང་སྟེ་སྤང་བར་བཤེས་
སྟོང་ལས་བཤེད་དོ། །མདོ་སྟེ་ཉི་མའི་སྟོང་པོར་སྤང་བས་སྟོང་སྟེ་སྟེ་གཅིག་དང་། རིང་བས་སྟོང་སྟེ་སྟེ་བརྒྱད་ཏུ་
སྤང་བར་བཤེད་དོ། །བཞི་པ་གང་དཔྱལ་གྱི་ཆེ་ཆོད་ནི། ཉིལ་གྱི་སྦྱངས་པ་མ་ག་རྣའི་ཁལ་བརྒྱད་ཏུ་བ་ཞིག་གི་
ནང་ནས་ལོ་བརྒྱ་འདས་ཞིང་ཉིལ་རེ་རེ་སྤང་སྟེ་པོར་བས་དེ་མ་ལུས་པར་བཟད་པར་གྱུར་བ་ནི་ཚུ་བྱར་ཅན་གྱི་ཆེ་
ཆོད་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་སྦྱངས་ཁལ་ཉི་ཤུ་པའོ་ཞེས་བཟེད་ཞིང་། གང་དཔྱལ་གཞན་གྱི་ཆེ་ཆོད་ལྟ་མ་སྦྱ་མ་ལས་སྤྱི་མ་
རྣམས་ཉི་ཤུས་འགྱུར་ཏེ། ཚུ་བྱར་ཅན་གྱི་ཉི་ཤུས་བསྐྱུར་བ་ཚུ་བྱར་དོལ་བ་ཅན་གྱི་ཆེ་ཆོད་ཡིན་པ་སོགས་

༼ ༣༥༽

སྐྱུར་རོ། །ས་ལས་ནི་ཚ་དམུལ་གྱི་སྲིད་སྲིད་དུ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཚེ་ཚད་བཤད་པའི་སེམས་
ཅན་དེ་དག་བར་མ་དོར་འཆི་བ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། སྐྱེ་མི་སྐྱོན་པ་ནི་ལས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་དབང་གིས་
ལོ་སྟོང་མ་ལོན་བར་འཆི་བར་མེད། དེ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ནི་བར་མ་དོར་བ་འཆི་བ་ཡོད་ཅིང་འོན་ཀྱང་སྲིད་
བ་ཐ་མ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུན་གྱིས་མི་འཆི་ལོ། །རྒྱ་ནི་ཚེ་བཟང་བ་ལ་སོགས་པའོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་འཇུག་གྱི་
ཚད་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བརྩམ་གཞི། བརྩམ་པ་འཇུག་གྱི་དོ། །དང་སོ་ནི། གཟུགས་ཚེ་བ་ནམ་མཁའ་ལྟར་
ཚད་མེད་ཀྱང་འགྲིབ་པའི་ཚུང་མཐའ་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཡིན་ལ། དེ་དུ་མས་དཔག་ཚད་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་།
རྗོད་གྱི་མིང་གི་མཐའ་ཡིག་གི་ཡིན་ལ། དུས་ཀྱི་སྤང་མཐའ་ནི་སྐད་ཅིག་སྟེ། དེའི་ཚད་ནི་སེ་གོལ་གཅིག་
གཏོགས་པ་ལ་ཆ་རྒྱལ་ཅུ་ཅུ་ལྟ་ལག་པའི་ཆ་གཅིག་གོ། །དེ་དུ་མ་ལས་ལོ་དང་བསྐྱལ་མར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་
པ་ཞར་བྱུང་ངོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་གསུང་ཡང་རྗོད་གྱི་ཡིན་པས་སྐབས་དོན་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྩལ་གྱི་
ཚད་དང་། དུས་ཀྱི་ཚད་དོ། །དང་སོ་ནི། གདགས་པ་ལས་ཉི་ཟེར་རྩལ་གྱི་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགའི་ཆ་ནི་རྩལ་སྤྲ་རབ་
དང་ནི། རྩལ་སྐྱོན་དང་དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུགས་རྩལ་དང་ཚུ་དང་རི་སོང་དང་ལུག་དང་སྤང་དང་ཉི་ཟེར་གྱི་དང་སྟོ་མ་
དང་། དེ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་དང་དེ་བཞིན་དུ་ནས་དང་། སོར་ཆིགས་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ནི་གོང་ནས་གོང་དུ་བདུན་
འགྱུར་དུ་བསྐྱུར་བར་

༼ ༣༥༽

ཤེས་པར་བྱའོ། །ཚིགས་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཚོས་གསུངས་པའི་དུས་སྐྱེ་དགའའི་ཚེ་ལོ་བརྒྱ་
པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །སོར་མོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ལ་སློང་དང་སློང་བཞི་ལ་གཞུ་སྟེ་འདོམ་གང་། གཞུ་འདོམ་དེ་དག་ལྟ་
བརྒྱ་རྣམས་ལ་རྒྱང་གྲགས་ཏེ། དེ་ཙམ་གྱིས་གྲོང་ནས་འཕགས་པ་ལ་དགོན་པར་འདོད་ལ། རྒྱང་གྲགས་དེ་
བརྒྱད་ལ་དཔག་ཚད་ཅེས་བྱའོ། །ལུང་རྣམ་འབྲེད་དུ་དྲུག་འགྱུར་དང་། གདགས་པ་རུལ་ཕྱེ་བདུན་ལ་ཉི་ཟེར་
རུལ་དུ་བཤད། དུས་འཁོར་ལས་གཞུ་ཉིས་སྟོང་ལ་རྒྱང་གྲགས་དང་དེ་བཞི་ལ་དཔག་ཚད་དུ་བཤད་དོ། །གཉིས་
པ་ལ། ལོའི་ཚད། བསྐྱལ་པའི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི། དུས་མཐའི་སྐྱད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ་དེའི་སྐྱད་ཅིག་
གོ། །དེའི་སྐྱད་ཅིག་དེ་དག་གྱང་དྲུག་རྩ་ལ་ཐང་ཅིག་གོ། །ཐང་ཅིག་སྐྱམ་རྩ་ནི་ཡུད་ཙམ་སྟེ། དེ་དང་ཉིན་ཞག་དང་
ལྷོ་བ་གསུམ་ནི་གོང་ནས་གོང་དུ་སྐྱམ་རྩ་བསྐྱུར་དོ། །ཚེས་གཅིག་ནས་གཞན་སྟོང་གི་བར་བརྒྱ་གཉིས་ཚང་བ་
ལ་ལོ་གཅིག་ཏུ་བརྩི་བ་མིན་གྱི་ལྷོ་བ་དྲུག་གིས་ཞག་སྐྱམ་བརྒྱ་ཐུབ་གྱང་། དྲུག་གི་ཉིར་དགུ་ལས་མི་ཐུབ་པ་དྲུག་
ལྷོ་བ་སྐྱི་མ་ལས་སྐྱངས་པ་དང་བཅས་པ་ཞག་གསུམ་བརྒྱ་དྲུག་རྩ་ལ་ལོ་གཅིག་ཏུ་བརྩི་དོ། །འོ་ན་ཞག་སྐྱམ་རྩ་
པའི་ལྷོ་བ་བརྒྱ་གཉིས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཉིད་གྱིས་ཞག་བཤོལ་དྲུག་དང་བཅས་པ་ཐུབ་པ་མིན་ནམ། ཡང་ཅི་སྟེ་
བརྗོད་ཅེ་ན། ལྷོ་བ་ཐམས་ཅད་ཞག་སྐྱམ་རྩ་བར་འགྱུར་བའམ། དེས་འགའ་སྐྱམ་རྩ་བ་སྟེན་པ་ཙམ་པ་དགོངས་
གྱི་

། ༣༥ །

སྐྱུ་མ་ཚང་ཡང་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་ཡིན་ནམ་སྐྱུ་མ་པའི་ལོ་གཉིད་དགག་པའི་སྤྱིར་ཞག་མི་སྐྱུ་
བ་དང་བཅས་ཞེས་སྒྲོས་སོ། །གཉིས་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསྐྱུ་མ་པ་ངོས་གཟུང་བ། ཡ་ཐོག་རིང་མོའི་འགྲིབ་ཚུལ།
འཇིག་པའི་བསྐྱུ་མ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། བསྐྱུ་
མ་མདོ་དང་བསྐྱུ་བཅོས་ནས་རྣམ་པ་མང་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་འཆགས་བར་བསྐྱུ་མ་བསྐྱུ་མ་མཆོན་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། འཇིག་པའི། འཆགས་པའི། གནས་པའི།
ཞིག་ནས་འདུག་པའི། བསྐྱུ་མ་མཆོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཇིག་པའི་བསྐྱུ་མ་པ་ནི་གནས་བསྐྱུ་མ་རྫོགས་ཤིང་ཆོ་
ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་བར་གནས་པའི་ཆོ་མནར་མེད་པའི་དཔུལ་བ་ཡི་སྤྱིད་པ་གསར་སྐྱེ་མེད་ཅིང་། རྣམ་པ་རྣམས་ཆོའི་
འཕེན་པ་ཟད་ནས་ཤི་བ་དག་ལས་ཟད་ན་གོང་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། མ་ཟད་ན་སྤོད་ཀྱི་སྤོང་གསུམ་གཅིག་དུས་
མཉམ་དུ་འཇིག་པས་གཞན་དུ་འཕངས་ཏེ་ཟད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ངན་སོང་གསུམ་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་
འཇིག་ཅིང་། དེ་ནས་འཇོམ་སྤིང་པའི་མི་འགའ་ཞིག་ལ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་
ཞིང་། དེ་ལས་འངས་ནས་ཀྱེ་མ་དབེན་པ་ལས་ཞེས་སོགས་ཐོས་པ་རྒྱུན་བྱས་ནས་གཞན་ཡང་སྒྲོམས་པར་
འཇུག་ཅིང་དང་པོར་སྐྱེ་བའམ། སར་གཉིས་པའང་སྒྲོམ་ནས་དེར་སྐྱེ་བར་བཤད་ལ། ཤར་དང་ལུབ་ཀྱང་དེ་
བཞིན་ནོ། །སྐྱེ་མི་སྐྱུ་མ་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་མེད་པས་འདོད་ལྟར་སྐྱེས་ལ་

༼ ༣༥༽

འདོད་ལྷ་རྣམས་དང་པོར་སྐྱེ་བ་དང་། དེར་གཉིས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་སྟེ་གཉིས་པར་སྐྱེས་
བས་སེམས་ཅན་འཛིག་པ་ལ་བར་བསྐྱལ་བ་ཅུ་དགུ་འོ། །དེ་ནས་ཉི་མ་བདུན་འཆར་བའི་མདོ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་
སྐྱིན་ལས་ཆར་ཡང་མི་འབབ་ཅིང་ཉི་མ་འདིས་རྩུ་ལས་གྲུར་པའི་དངོས་པོ་དང་། འདི་ལས་བཞི་འབྱུང་གི་ཚ་བ་
གཉིས་པས་རྩུ་བྱན་དང་ལྷེང་ཀ་དང་རྩུང་ཅུ་དང་། གསུམ་པས་རྩུ་བོ་ཆེན་བོ་བཞི་དང་། བཞི་པས་མཚོ་མ་ངོས་
བ་དང་། ལྷ་པས་སྤྱིའི་རྩུ་མཚོ་རྩུ་བོ་བོལ་ལུ་བ་ཅམ་གྱི་བར་དང་། ལུག་པ་མ་ལུས་པར་བསྐྱམས་ཤིང་སྲ་བའི་
དངོས་པོ་རི་རབ་ལའང་དུ་བ་འཇུལ་བར་བྱེད་ལ། བདུན་པས་མེ་འབར་ཉེ་འདོད་པའི་སྣོད་མེ་རྩུན་གཅིག་དང་
སྤེད་པའི་འཆིང་བ་ཐ་དད་པས་ཚངས་པའི་གནས་དེས་མེ་གཞན་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་ཉེ་ཐལ་བའི་ལྷག་མ་ཅམ་
ཡང་མ་ལུས་པར་བཟད་པའི་སྣོད་འཛིག་པ་ལ་བར་བསྐྱལ་གཅིག་གོ། །རྩུས་ནི་འོད་གསལ་མན་ཆད་གྱི་སེམས་
ཅན་དང་སྣོད་ལན་ཚུ་རྩུར་བཅུག་པ་བཞིན་དུ་སྐྱལ་བར་བྱེད་ལ། རྩུང་གིས་ནི་དགོ་རྩུས་མན་ཆད་གྱིས་སེམས་
ཅན་དང་སྣོད་རྩུང་གིས་བསྐྱེད་པའང་འཛོར་བར་བྱེད་དེ། དུས་ནི་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུར་མཉམ་ཞིང་བསམ་གཏན་
གོང་མའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་བསྐྱབས་ཉེ་གོང་མར་སྐྱེའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཆགས་པའི་བསྐྱལ་
པ་ནི། རྩུང་གི་ཞིག་པའི་རྗེས་ལ་དང་པོ་དགོ་རྩུས་པའི་འོག་གཞི་རྩུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་འཆགས་པ་ནས་འཐབ་
བྲལ་ཡན་ཆད་ས་དང་མ་འབྲེལ་བ་རྣམས་འཆགས་ལ། དེ་ནས་སྲར་བཤད་པའི་རྩུང་གི་དཀྱིལ་

༼ ༣༥༮ ༽

འཁོར་སོགས་འཆགས་ཏེ་བར་བསྐྱལ་གཅིག་གོ་དེ་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ནས་སེམས་ཅན་ཆེ་སོགས་
གསུམ་བུ་དག་དགོ་རྒྱས་སུ་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་ནས་ལྷ་རྣམས་རིམ་བར་འཆགས་ལ། དེ་ནས་བྱང་ལུ་ཤར་ལྷོ་
དུང་འགོ་ཡི་དྲགས་དང་། དཔྱལ་བ་མནར་མེད་བར་སྡོན་དུས་ཀྱི་སྲིད་བ་གཅིག་སྐྱེས་པའི་བར་དུ་སེམས་ཅན་
འཆགས་བ་ལ་བར་བསྐྱལ་བ་ཅུ་དགུ་ལོ། །ཆུ་དང་མེས་འཇིག་པའི་རྗེས་ལ་འོད་གསལ་དང་ཚངས་པའི་སྡོད་དང་
སེམས་ཅན་དགོ་རྒྱས་དང་འོད་གསལ་ནས་སྐྱེ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་འཆགས་ཤིང་འཆགས་བ་རྗེས་བ་དང་།
གནས་བ་རྩོམ་བ་དང་། མནར་མེད་བར་སེམས་ཅན་གཅིག་སྐྱེས་པ་དང་། ཆེ་ལོ་དཔག་མེད་ནས་འགྲི་བ་རྩོམ་
བ་རྣམས་དུས་ནི་མཉམ་ལ། འདི་ནི་མེས་འཇིགས་པའི་རྗེས་ཏེ། མདོ་ལས་སེམས་ཅན་འོད་གསལ་གྱི་ལྷ་ལས་
ཆད་དོ་ཞེས་བས་སོ། །གསུམ་བ་ལ་ལྷ་སྟེ། ཐོག་མའི་ཡ་ཐོག་བར་གྱི་ཁྱུག་པ། མཐའི་མ་ཐོག་ཡར་འཕེལ་བ་ཅུ་
དགུ་འཚམས། དེ་རྣམས་གནས་པའི་བསྐྱལ་བར་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་ནི་ཆེ་དཔག་ཏུ་
མེད་བ་ནས་འགྲི་བ་སྟེ་བརྒྱད་ཁྲི་བར་སྡོན་བ་དང་། མནར་མེད་དུ་སེམས་ཅན་གཅིག་སྐྱེས་པ་དུས་མཉམ་བས་
དེ་ནས་ཆེ་ལོ་བ་ཅུ་བར་གྱུར་པའི་བར་དུ་ནི་བར་བསྐྱལ་དང་པོ་ཡ་ཐོག་རིང་མོ་སྟེ་དཔག་མེད་ནས་འགྲི་བ་དང་
པོར་བསྐྱེད་བ་ཡིན་ལ་འགྲི་བ་ཚུལ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བ་ཅུ་བ་དེ་ནས་ཡར་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་སྐྱེ་བ་
དང་ཡང་མ་འགྲི་བ་བྱང་དུ་བྱས་པའི་བསྐྱལ་བ་གཞན་ནི་བར་གྱི་ཁྱུག་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་།

༼ ༣༥ ༽

གསུམ་པ་ནི། དེ་ནས་མཐར་ཡར་སྐྱེ་བ་ནི་ལན་ཅིག་མ་ཐོག་རིང་མོ་ཞེས་བའི་བར་བསྐྱལ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། བཞི་
པ་ནི། ཡར་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་ལས་ལྷག་པར་མི་འཕེལ་ལ། རིང་ཐུང་གི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཁ་ཅིག་
སྤྱི་ཉིས་བརྒྱ་དང་བར་མ་བརྒྱ་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་བྱེད་པའོ་ཞེས་པ་ནི། བསྐྱལ་བ་ལོས་བཟང་ལུས་པར་འགྱུར་
བས་སྦྱིར་འཕེལ་འགྲིབ་ལྷུར་བྱལ་ཡིན་ཏེ། གང་སྟེལ་ལས། མཐའི་བསྐྱལ་བ་གཉིས་ནི་དལ་གྱིས་འགོ་ལ་བར་
བསྐྱལ་བའོ་བརྒྱད་མགྲོགས་པར་འགོ་བས་ཐམས་ཅད་དུས་མཉམ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །ལྷ་པ་ནི། དེ་ལྟར་
འཛིག་ཉེན་འཆགས་པ་འདི་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་ཉི་ཤུར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། གནས་བསྐྱལ་དང་
འཆགས་པ་དང་ནི་འཛིག་པ་དང་ཞེས་ཅིང་སྟོང་ནས་འདུག་པ་དག་གསུམ་ཀ་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུར་མཉམ་མོ། །ལྷ་
པ་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། ཞར་ལ་གང་ཟག་གསུམ་གྱི་འབྱུང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བར་
བསྐྱལ་དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་ལ་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་རང་རྒྱལ།
འཁོར་ལོས་སྐྱུར་རྒྱལ་འབྱུང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཚོགས་གྱི་ཆད། །འབྱུང་བའི་དུས་སོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱལ་
ཆེན་དེ་གངས་མེད་པ་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་པ་ལ་སངས་རྒྱལ་འབྱུང་ལ། གངས་མེད་ནི་གངས་གཏན་
མེད་མིན་གྱི་ལུང་སིལ་བུ་གངས་གྱི་གནས་གཞན་དུག་ཅུ་གསུངས་པའི་ཐ་མ་སྟེ། སྟོམ་ལ། །གཅིག་བཅུ་བརྒྱ་
སྟོང་ཁྲི་འབྲུམ་

༼ ༣༥ ༽

དང་། ས་ཡ་གྲེ་བ་དུང་སྤྱར་རྣམས། །རྒྱུད་བ་ཡིན་བར་ཤེས་བར་བྱ། །ཐེང་འབྲུམ་ཁྲག་ཁྲིག་རབ་བཀྲམ་
དང་། །གཏམ་དགྲིགས་མི་འབྲུགས་ཁྱད་གྲིན་དང་། །བང་སྟེང་དེད་འདྲེན་མཐའ་འཛིན་དང་། །རྒྱ་རིག་འོད་
མཛེས་དབང་པོ་དང་། །ལེགས་གྲིན་རྟོགས་འགོ་འབྲིན་འདུལ་དང་། །རྟོགས་རྟོགས་སྟོབས་འགོ་བཅའེས་
དང་། །རྣམ་འབྲུང་དང་ནི་སྟོབས་མིག་རྣམས། །གཞལ་ཡས་དང་ནི་བགྲང་ཡས་དང་། །དཔག་ཡས་དང་ནི་སྤྱག་
ཡས་རྣམས། །ཞེས་བྱའོ། །ཆེན་པོའི་རྣམ་དང་བཅས་བ་སྟེ། །གྲངས་མེད་བ་ནི་ཐ་མ་ཡིན། །བར་ནས་བརྒྱད་ནི་མི་
རྟེན་བས། །དུང་སྤྱར་མན་ཆད་དག་ཏུ་ནི། །གང་ཡང་རུང་བ་བརྒྱད་བསྟན་འོ། །ཞེས་བའི་དུག་ཅུ་བར་གྲིན་བ་
གསུམ་གྲིས་ཐོབ་བ་ཡིན་ལ། །དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཁོ་ནར་རྫོགས་བར་འདོད་བ་ཡིན་
ཞིང་། །ཐེག་ཆེན་བས་མོས་སྟོད་དང་མ་དག་བ་ས་བདུན་དང་དག་བས་གསུམ་ལ་རྫོགས་བར་འདོད་དོ། །གཉིས་
བ་ནི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཡར་འཕེལ་དང་མར་འགྲིབ་གང་ལ་འབྲུང་ཞེ་ན། །ཡར་འཕེལ་ནི་སྟོ་ཤས་རྩུང་བས་
མར་འགྲིབ་པའི་བརྒྱད་ཁྲི་བ་ནས་བརྒྱ་བ་ལ་སྤྱག་པའི་བར་ལ་སངས་རྒྱས་དེ་དག་འབྲུང་ལ། །བརྒྱ་བ་མན་ཆད་
ལ་མི་འབྲུང་སྟེ། །ཆེ་དུས་ཉོན་མོངས་ལྟ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་སྟོགས་མ་ལྟ་ཤས་ཆེ་བའི་སྤྱིར་འོ། །དེ་ཡང་བསྐྱལ་བ་
བཟང་པོའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། །གཞན་ནི་སྤང་བའི་དུས་སྤྱའང་འབྲུང་སྟེ། །སྤྱིང་རྗེ་བད་དཀར་ལས།
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐེང་འོང་།

༼ ༣༥༽

ཅན་ཞེས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱར་མ་ལ་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཆེ་ལོ་བཅུ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་སྐྱམ་ཅུ་པ་ལྟ་བུ་བཅུ་པ་ལ་འང་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྱུང་བའི་དུས་ཚོགས་ཀྱི་
ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་གཅིག་ལུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབྱུང་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་མི་བཞུགས་པའི་ཆེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་གྱུར་པའི་རང་རྒྱལ་འབྱུང་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་ལ། རང་
སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཡར་འཕེལ་དང་མར་འགྲིབ་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བསེ་བྱ་ལྟ་བུའི་རང་
རྒྱལ་ནི་སྲར་བཤད་པའི་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱུ་ཚོགས་བསམགས་པའི་རྒྱལ་ལས་བྱང་ཚུབ་འཕྲོ་བཤེ། རྟོད་ནས་མི་
སློབ་ལམ་གྱི་བར་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་བསྐྱེད་པས་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་སློན་པའི་སྲིར་དོ། །ཚོགས་ན་སྐྱོད་
པ་ནི་ཉན་ཐོས་སྐྱོན་དུ་འགྲོ་བའི་རང་རྒྱལ་ཏེ། ལྷུང་བ་སྲིད་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་ཐར་ལ། །ཁ་ཅིག་ནི་སྐྱེ་བོ་
སྐྱོན་དུ་འགྲོ་བ་སྐྱོར་ལམ་ལུང་ལས་བསྐྱེད་པའི་སྲིར་གཞན་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཇི་
སྐད་དུ་རི་ལ་དགའ་ཐུབ་དག་པོས་གདུངས་པ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་ཞེག་ཡོད་པ་རང་རྒྱལ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པའི་སྤྱི་ལྷ་
ཞེག་དང་འཕྲད་ནས་སྐྱོད་ལམ་བསྐྱེད་པས་བྱང་ཚུབ་མངོན་དུ་བྱས་པར་གྲག་གོ་ཞེས་ཏེ། འཕགས་པ་ཡིན་ན་
དོན་བྱེད་དགའ་ཐུབ་བྱེད་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཁ་ཆེ་བ་ཚོགས་སྐྱོད་མི་འདོད་པས་དེའི་ཚོགས་སོགས་
ཚུལ་མ་བཞོན་པ་ཡིན་གསུང་དོ། །གསུམ་

༼ ༣༦༠ ༽

བ་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྲུང་བའི་དུས། འཁོར་ལོས་སྐྱུར་ཚུལ། མཚན་གྱི་བྱང་བར་དོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་བ་ཚེན་
པོ་གཉིས་མི་བཞུགས་པའི་ཚེ་གཞན་ལ་པན་བར་ཞུགས་བ་འཁོར་ལོ་སྐྱུར་བ་ཡིན་པར་སྟོན་བ་ནི། རྒྱལ་སྤིང་
གྱི་ཐོག་མར་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་འགོ་ཞིང་སྤིང་ལ་དབང་སྐྱུར་བ་འབྲུང་བ་ནི་ཚེ་ལོ་དཔག་མེད་ནས་སྟོང་སྟག་
བརྒྱད་ཚུའི་བར་ལ་འབྲུང་གི་དེ་ལས་མི་འབྱི་སྟེ། དེ་མན་ཚད་དུ་ལུས་ལ་སོགས་པའི་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་བ་
རྣམས་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
སྐྱུར་བ་ནི་ཕྱིས་ཀྱང་འབྲུང་དོ། །གཉིས་པ་ནི། འཁོར་ལོས་སྐྱུར་རྒྱལ་རིགས་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། གསེར་དང་། དངུལ་
དང་། ཟངས་དང་། ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་བཞིར་ས་དང་གདགས་པར་བཤད་ལ། མདོ་ལས་གཙོ་
པོ་བཟུང་ནས་དང་པོ་ཁོ་ན་སྟོས་སོ། །དེ་རྣམས་སྤིང་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་ན་བཞི་པོ་དེ་དག་མས་རིམ་བཞིན་གྱི་
སྤིང་གཅིག་དང་སྤིང་གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཞི་ལ་དབང་བྱེད་དེ། གཅིག་ནི་འཇམ་སྤིང་། གཉིས་ནི་ཤར་སྟོ་
གཉིས། གསུམ་ནི་བྱང་མ་གཏོགས་ལ། བཞི་ནི་སྤིང་བཞི་ཀའོ། །དེ་ཡང་འཇམ་སྤིང་གི་ཉེན་ཅན་དུ་ངེས་པར་
འཁོར་ལོ་སྐྱུར་བ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་དུ་འབྲུང་བ་མིན་ཏེ། འགྲན་རྒྱ་མེད་པའི་ལས་བསགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
སངས་རྒྱས་བཞིན་ལོ། །འཇམ་སྤིང་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་འཇམ་སྤིང་ལས་མི་འབྲུང་བར་

། ༣༦། །

འདོད། བལ་ཆེན་པ་ནི་ཞིང་གཅིག་ཏུ་མི་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ནི་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་མི་
འབྱུང་གི་འཛམ་གླིང་གྲེ་བ་སྐྱལ་བརྒྱུད་སྐྱུ་གྲེ་བ་སྐྱལ་བརྒྱུད་འབྱུང་བས་གླིང་བཞི་བ་གཅིག་གི་དབང་དུ་བྱས་
པར་བཞེད། བརྒྱུད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་སོགས་སྤྱི་སངས་རྒྱལ་གཉིས་སམ་མང་པོ་སྟོན་པས་འདུལ་བའི་སེམས་
ཅན་ཡོད་ན་དུ་མ་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་བར་བྱེད་ཅེ་ན། གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་ནི་གླིང་གསུམ་
གྱི་ཁམས་གྱི་རྒྱལ་སྐྱེ་རྣམས་གྱིས་པས་བསྐྱེད་ནས་འདུད་ཅིང་བཀའ་ཉན་ལ། བྱང་དུ་ནི་དབྱུང་གི་ཚོགས་སྟོན་
བ་ཚམ་དུ་ཟད་གྱི་འདུད་པ་ནི་མེད་དོ། །དདུལ་གྱི་ཚ་གྲ་ཅན་ནི་དེ་རྣམས་སྤྱི་རང་ཉིད་འགྲོ་བས་དང་། ཟངས་གྱི་
ཚ་གྲ་ཅན་ནི་གཡུལ་བཤམས་པ་དང་། ལྷགས་གྱི་ཚ་གྲ་ཅན་ནི་མཚོན་བཅམས་པས་རྒྱལ་བར་བྱེད་དོ། །ཁ་ཅིག་
བཅམས་ཏེ་གསོད་སྤྲིགས་པས་རྒྱལ་ནས་བཀའ་བསྐྱོ་བ་ཉན་ཅིང་འདུད་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཚོས་གྱི་རྒྱལ་
པོར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡང་གཞན་ལ་གཞོན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། གསོད་པ་
སོགས་གྱི་གཞོན་པ་མེད་ཅེས་སྐྱུར་ན་གཞུང་དོན་ལ་ཞུགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ནི་ལུས་དང་ལོངས་སྟོན་གྱི་
འབྱུང་བར་གཉིས་དང་ལྡན་ཏེ་དང་པོ་ནི་གཙུག་ཏོར་དང་མཛོད་སྐྱུ་ལས་གཞན་པའི་མཚན་སུམ་ཅུ་དང་། དེའི་
འཁོར་དཔེ་བྱང་བརྒྱུད་ཅུ་དང་ལྡན་འོ། །འོ་ན་སྐབས་པའི་མཚན་དང་འབྱུང་བར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྐབས་པའི་མཚན་ནི་
སྐྱལ་ཞབས་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ཡུལ་

༼ ༣༤༽

ལས་མ་འཁྲུལ་བ་ན་གནས་པ་དང་འོད་ཚགས་པས་མདངས་གསལ་བ་འཁོར་ལོ་འི་རྩིབས་ལ་སོགས་པ་མ་ཚང་
 བ་མེད་བར་རྫོགས་པས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་སྲེང་བར། འཁོར་ལོ་སྐྱུར་བ་རྣམས་ལ་
 ཡང་། །དེ་དག་ཡོད་པར་འདོད་མོད་ཀྱི། །གསལ་དང་མཛེས་དང་རྫོགས་པ་ནི། །སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་ཆར་མི་
 མོད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ལོངས་སྤོང་གི་བྱུང་བར་ནི། རིན་པོ་ཆེ་བདུན་སྟག་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་མཚོག་གི་རིན་
 པོ་ཆེ་བདུན་ནི། རྒྱལ་པོ་གང་ཞིག་ཆེས་བཙོ་ལཱའི་དུས་སུ་མགོ་བརྒྱུས་གསོ་སྤོང་ལ་བརྟེན་ནས་ཁང་བཟང་གི་
 རོག་ཏུ་སློབ་པོས་བསྐྱོར་བ་ལ་ཤར་སྤོགས་ནས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩིབས་སྤོང་སྟེ་བ་ལྷ་བྱུང་དང་བཅས་ཤིང་
 མཁན་བཅོས་མ་བྱས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་། ཁ་དོག་ཀུན་ལྟར་དཀར་ཞིང་ནམ་ལངས་ནས་ཉི་མ་བརྒྱའི་སྤྱེལ་
 འཕྲོན་པའི་བར་ལ་སྤྱིང་བཞི་འཁོར་བའི་སྤང་པོ་དང་། རོག་མ་དཀར་ཞིང་ལུས་སྤོང་བའི་རྟ་མཚོག་རྣམས་བརྒྱ་
 གྱིན་གྱིས་འབྲུལ་བ་དང་། གདགས་པ་དང་སར་སྐྱེལ་རྒྱལ་ཆེན་བཞིས་སྟེར་བར་འདོད། ལུང་མེད་སྐྱོན་ཐམས་
 ཅད་སྤངས་པའི་བཅུན་མོ་དང་། འདོད་དགུ་འབྱུང་བའི་ལོར་བྱ་དང་། མཛོད་དཀོར་གྱིས་མི་ལོངས་པར་བྱེད་
 པའི་བྱིམ་བདག་དང་། དག་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སློབ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ལོ། །ཉེ་བའི་རིན་པོ་ཆེ་ནི། རལ་གྱི་གོས་
 ལྷམ་ཁང་བཟང་དང་། །པགས་པ་ཆལ་དང་མལ་ཆལོ། །རིན་པོ་ཆེ་པལ་བ་བདུན་ནི། གསེར་དུལ་བེ་རྒྱུ་དང་
 །ཤེལ། །སྐྱུག་དང་རྩོ་སྟེང་སྐྱ་ཉིག་དམར། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང་མི་སྤོང་རེ་

༼ ༣༦༣ ༽

ཐུབ་པའི་བྱ་དང་། དག་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་མདའ་གཞུ་འབྱུང་ངོ། །སར་ནི་སྤིང་འདྲིའི་མཐར་རྒྱལ་པོ་དེའི་
ལམ་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་རྒྱལ་ཆེན་རིས་བཞི་པའི་ཤུས་ལུབ་ཅམ་མཚོར་ལུབ་པ་ཡོད་ཅིང་རྒྱལ་པོ་བྱུང་བ་ན་
ཚུ་སྐམས་ཏེ་ལམ་གསལ་པོ་འབྱུང་བར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ཡ་ཐོག་རིང་མོའི་འགྲིབ་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ།
བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་བྱུང་བར། དེ་ལས་རྗེ་ལྟར་འགྲིབ་ཚུལ། འགྲིབ་པའི་མཐར་རྗེ་ལྟར་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་
དང་པོ་ཉིད་ནས་རྒྱལ་པོ་དང་བཅས་སམ་སྤྲིས་འབྱུང་ཞེ་ན། སྤྲིས་བྱུང་ཏེ་སྤར་བསྐྱལ་བ་འཆགས་མ་ཐག་བྱུང་
བའི་སེམས་ཅན་མི་རྣམས་གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྟ་བཞིན་དུ་རང་ལུས་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཡིད་ལས་བྱུང་ཞེང་རྩ་
འབྲུལ་དང་ལྟན་པ་དང་། དགའ་བ་ཟས་སུ་ཟ་ཞེང་ཡན་ལག་དང་དབང་པོ་ཚང་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
འཇམ་ཞེང་ཆེ་རིང་བ་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་རྒྱལ་པོ་ནམ་བུང་ཞེ་ན། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རོ་ལ་
ཆགས་ཏེ་ཐོག་མར་སའི་བུུད་ཁ་དོག་དམར་སེར་སྤང་ཅི་མ་བསྐྱོལ་བ་ལྟ་བུའི་རོ་སེམས་ཅན་བསྐྱམ་པའི་རང་
བཞིན་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས་སྤངས་ཤིང་ཐོས་པས་ཁམ་ཟས་གྱི་དང་པོ་དེ་ཡིན་འོ། །དེ་ལྟར་གཞན་གྱིས་ཀྱང་
ཐོས་པས་ལུས་སྤྱི་ཞེང་འོད་ལུབ་ནས་སྤྲོན་པ་བྱུང་ངོ། །དེ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་གྱི་མཐུས་སྤྲིའི་བྱ་ཉི་མ་
གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་ཞུགས་ནས་སྤིང་བཞི་བསྐྱོར་བས་སྤར་གྱི་འོད་བས་ཉིས་འགྲུང་གྱི་ཆེ་བའམ་ཀུན་གྱིས་མ་
བྱུང་ཞེས་དང་། དེ་ལུབ་པ་དང་རྩ་བཤད་བས་ད་ནང་གི་དེའི་རྩ་པོ་བྱུང་ཞེས་གྲགས་སོ། །དེ་ལུབ་ནས་སྤང་ན་

། ༣༦༩ །

བྱེད་བ་དང་། སའི་ཞག་མར་སར་གྱི་མདོག་ལྟ་བུ་བྱུང་སྟེ་བྱེད་བ་དང་། ཡང་ལྟམ་གྱི་ཚལ་ལྟར་བྱུང་བ་བྱུངས་
བས་བྱེད་བ་དང་། མ་ཚོས་མ་བཏབ་པའི་འབྲས་སྐྱ་ལྟ་བུ་བྱུང་མེད་བ་བྱུང་སྟེ་ཐོས་བ་དང་། དེ་ཆེས་རགས་
བས་རྒྱ་མ་ཐུན་གྱི་ལམ་གཉིས་དོད་ཅིང་། ལྷོན་གོམས་པའི་དབང་གིས་སེམས་ཅན་ལོགས་པར་ཞུགས་པ་ལ་
སྤང་བ་བསྐྱབས་པའི་སྲིད་དུ་ཁང་བ་བྱས་པས་ཁྱིམ་ཞེས་གྲགས་པས་མི་དགེ་བ་དང་ཁྱིམ་དང་པོའོ། །དེ་ཡང་
འབྲས་སྐྱ་ལྟ་བུ་ནང་བ་ལུ་བ་བེས་ཀྱིས་ལེན་པ་ལ་ལེ་ལོ་ཅན་ཞིག་གིས་གསོག་འདོག་བྱས་གཞན་ཡང་བྱེད་བས་
སྐྱ་ལྟ་བུ་བྱེད་བ་དང་། དེ་ནས་ནི་ཞིང་བགོས་ནས་སོ་སོར་བདག་ཏུ་འདྲིན་བ་དང་བཅས་པས་བཏབ་པ་ལ་རྒྱན་མ་
ལ་སོགས་བ་བྱུང་བས་དེས་སྐྱོ་ཞིང་ཡིད་སྲིད་སྲོགས་དེ་དགོན་པར་སོང་བས་བྲམ་བེ་དང་། ཚོད་བ་མི་འབྱུང་
བར་བྱ་བའི་སྲིད་མི་རྣམས་ཀྱིས་མིའི་བྱད་པར་འགའ་ཞིག་ཞིང་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་ཏེ་རང་གིས་སྟོན་ཐོགས་བྱུག་
ཤས་བསྐྱབས་པ་ནི་རྒྱལ་རིགས་སོ། །དེ་དག་ནི་སྐྱེ་བོ་པལ་མོ་ཆེས་བསྐྱར་བས་མང་པོས་བསྐྱར་བའི་གདུང་
རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྟེ། མང་པོས་བཀུར་དང་འོད་མཛེས་དང་། །དགེ་བ་དགེ་མཚོག་གསོ་སྦྱོང་འཕགས། །བསྐྱལ་
བ་དང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ། །སྐྱེ་བོ་སྐྱེས་དང་མཛེས་བ་དང་། །ཉེར་མཛེས་མཛེས་ཅན་མཛེས་ལྡན་ཏེ། །འཁོར་ལོས་
སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་སྟེ། །སྤིང་བཞི་ལ་སོགས་རིམ་པར་དབང་། །ཞེས་བྱའོ། །དེས་ནས་སྲིས་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གིས་
རྒྱན་པོ་རྣམས་གསོད་ཅིང་ཆད་པས་བཅད་པས་བདག་གིས་མ་བརྒྱས་ཞེས་བརྒྱན་སྐྱབས་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་མི་
དགེ་བ་བཅུ་འེལ་ས་

། ༣༤༥ །

གྱི་ལམ་ལྟག་པར་སྐྱད་པས་རིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཚེ་རིང་མུང་ལོངས་སྐྱོད་རིང་ཚུང་འགྲིལ་སྟེ་ཚེ་ལོ་བཅུ་
པའི་བར་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་སྟོགས་མ་ལྟ་བུ་དེའོ། །དེ་ནི་ཚེ་རྒྱད་པ་ཡིན་ལ། ལུས་རྒྱད་པ་མཐོ་གང་
ཆག་གང་། ཡོད་བྱེད་རྒྱད་པ་བས་གྱི་མཚོག་ཁྲེ་ཚོད། གོས་གྱི་མཚོག་སྐྱའི་ལྷ་བ། རྒྱལ་གྱི་མཚོག་མཚོན་ཆ་སྟེ།
འོ་མ་ཞོ་ཡོད་ཀྱང་མར་མི་འབྱུང་ཞིང་ཉིལ་ཡོད་ཀྱང་ཉིལ་མར་མི་འབྱུང་། ལུ་རམ་ཤིང་དེའི་ཁུ་བ་ཡོད་ཀྱང་ལུ་
རམ་མི་འབྱུང་ལ་ལན་ཚུ་ཡང་མེད་དོ། །དེ་རྣམས་ལ་བསྐྱལ་བ་དང་པོའི་ཚེ་སྟོགས་མ་ལྟ་མེད་པས་རྫོགས་ལྡན།
དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རོ་ལ་ཆགས་བ་ནས་ཉོན་མོངས་དང་ལྟ་བུའི་སྟོགས་མ་གཉིས་ཡོད་པས་གསུམ་ལྡན། འཛིན་
བ་དང་བཅས་བ་གྱུར་བ་ནས་དུས་སྟོགས་ཡོད་པས་ལྟག་མ་གཉིས་ལྡན། ཚེ་རིང་མུང་ལོངས་པའི་ཚེ་སྟོགས་མ་
ལྟ་ཡོད་པས་རྩོད་དུས་སོ། །གསུམ་བ་ནི། བར་གྱིས་བསྐྱལ་བ་ནི་མཚོན་དང་ནད་དང་ནི་སྐྱ་གུའི་བསྐྱལ་བ་དག་
གིས་ཚར་བྱིན་ཏོ། །དེ་ཡང་ཚེ་ལོ་བཅུ་པའི་ཚེ་སེམས་ཅན་རྣམས་གཞོན་སེམས་འཕེལ་ཏེ། རྩོན་བས་རི་དྲགས་
མཐོང་བ་བཞིན་དུ་གང་སྤངས་བ་རྣམས་མཚོན་ཆར་གྱུར་ཏེ་གསོད་རེས་བྱེད་པ་བསད་ཚད་དཔྱུལ་བར་
སྐྱེདོ། །ལས་གྱི་ཉེས་བ་དེ་ཉིད་གྱིས་མི་མ་ཡིན་རྣམས་གྱིས་གསོར་མི་རུང་གི་ནད་གཏོང་སྟེ་པལ་ཆར་
འཚེདོ། །ཉེས་བ་དེ་དག་གིས་ལྟས་ཆར་མི་འབབ་པས་ལོ་ཏོག་མི་སྐྱེ་ལ། །མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བོའི་དོན་དུ་ས་བོན་
གས་ཚེའི་ནད་དུ་འཛོག་པའམ་བཀའ་བསྟེས་པས་ཉམ་ཚུང་བ་དག་པན་ཚུན་གས་ནས་

། ༣༦༦ །

འཆི་བ་གཤམ་ཆེ་བ་དང་། ལྷུང་མའི་རྩེའི་ཚུ་ལ་འབྲུ་བཅོས་ནས་ཀླན་རིམ་གྱིས་ཟ་བའམ། འབྲུའི་གནས་ནས་འབྲུ་
དག་ལྷུང་མས་བྱས་ཏེ་འཆོ་བ་ལྷུང་མ་བ་དང་། ལུས་སྐྱམ་ཞིང་རྩལ་བ་དེ་ཤི་མ་ཐག་ཏུ་རུས་བ་དཀར་པོར་འགོ་
བའམ་བཤེས་བས་ཉན་ཏེ་རུས་གོང་དཀར་པོ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱོལ་བས་འཕྱང་བ་རུས་གོང་དཀར་པོ་བ་གསུམ་
ཡོད་དོ། །དེའི་ཆེ་བྱང་ན་བག་ཅམ་ཡང་མེད་ལ་ཤར་བྱུ་བ་རྩུང་ཟད་གཞོད་སེམས་སྣག་བ་དང་། ཉམ་ཚུང་ཞིང་
ཁ་དོག་ངན་བ་དང་། བཤེས་ཤིས་སྐྱོམ་བ་ཅམ་དུ་འབྱུང་དོ། །གང་ཞིག་གིས་ཉིན་གཅིག་ཅམ་སྲོག་གཅོད་
སྤངས་ཤིང་དགེ་འདུན་ལ་ཨ་རུ་ར་དང་བསོད་སྟོམས་སྤུལ་ཏེ་སྟོན་ལམ་བཏབ་ན་དེ་དག་ལས་ཐར་དོ། །འོ་ན་ཆེ་
ལོ་བརྩུ་བ་གཅིག་ལ་ཀུན་འབྱུང་ངམ་རེ་རེ་འབྱུང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་གསུམ་ཆར་ཏེ་སྤྱ་གོ་དང་ནད་དང་མཚོན་ནོ་
ཞེས་འདོད་ལ། སྟོབ་དཔོན་ནི་རེ་རེ་ལ་སྟེ་ལན་བཞི་བ་ལ་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་འཁོར་བར་འདོད་ཅིང་། སར་ནི་སྤུམ་
རྩུ་བ་ལ་སྤྱ་གོ་ཉི་ཤུ་བ་ལ་ནད། བརྩུ་བ་ལ་མཚོན་ཞེས་བཤད་དོ། །དེ་གསུམ་དུས་རི་སྤིད་འབྱུང་ཞེ་ན། ཞག་
བདུན་དང་། ཞག་དང་རྩེ་བ་གཉིས་ཀ་བདུན་བདུན་དང་དེ་གཉིས་དང་ལོ་བདུན་དག་ཏུ་མཚོན་དང་ནད་དང་སྤྱ་
གོ་གསུམ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་བ་འཛིག་པའི་བསྐྱལ་པའི་ཚུ་ལ་ལ་གསུམ་སྟེ། འཛིག་བ་གསུམ་གྱི་རྩེ་
མོ། །འཛིག་བ་ཡོད་མེད་གྱི་རྩུ་མཚན། རི་ལྷར་འཛིག་པའི་གོ་རིམ་མོ། །དང་པོ་ནི། འཛིག་བ་དེ་དུ་ཞེ་ན། ཉི་མ་
བདུན་གྱི་མེ་དང་། ཆར་པའི་ཚུ་དང་། རྩུང་རབ་ཏུ་འབྱུགས་བ་དག་གིས་འཛིག་བ་དག་ནི་ཡང་

། ༣༤༧ །

གསུམ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏུན་གཉིས་པ་དང་སོགས་པ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གསུམ་པོ་ནི་འདྲིལ་པ་དེ་དག་གི་
ཅེ་མོ་སྟེ་ལྷག་མ་ཡིན་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་སྲིར་བསམ་གཏུན་འོག་མ་གསུམ་མེ་ཚུ་རྒྱུད་
གསུམ་གྱིས་འདྲིལ་ཅེ་ན། དེའི་ནང་སེམས་ཅན་གྱི་སྐྱོན་དང་སྐྱུན་མོང་གི་ལས་ལས་གྲུབ་པའི་སྲི་རོལ་གྱི་སྟོང་
འདྲིལ་པ་ཚོས་མ་སྐྱུན་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་མན་ཚད་ན་རྟོག་དགོད་མེ་འབྲ་བ་དང་། གཉིས་པ་མན་ཚད་ན་དགའ་
བདེ་ཚུ་འབྲ་བ་དང་། གསུམ་པན་མན་ཚད་ན་དབྱུགས་འབྲུང་རྒྱུ་རྒྱུད་འབྲ་བ་ཡོད་པའི་སྲིར་རོ། །བཞི་པ་ན་
འདྲིལ་པ་གསུམ་པོ་དེ་མེད་དེ་ནང་ཉིང་དེ་འདྲིལ་གྱི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བས་མི་གཡོ་བའི་སྲིར་རོ། །ཁ་ཅིག་གཞན་
གཙང་གི་ལྷའི་མ་སྐྱུས་མི་འདྲིལ་གོ་ཞེས་སོ། །འོ་ན་དེ་རྒྱུན་གྱིས་རྟོག་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་རྟོག་སྟེ། དེའི་
གཞུང་མེད་ཁང་ནི་སྐྱུན་མོང་གི་ལས་ལས་གྲུབ་པ་མིན་གྱི། སྐར་མ་ལྟར་གཅིག་ཏུ་མ་འབྲེལ་བར་སོ་སོའི་ལས་
གྱིས་སེམས་ཅན་དང་བཅས་ཏེ་སྐྱེ་ན་འབྲུང་འཆི་ན་འདྲིལ་པའི་སྲིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། །འདྲིལ་པ་གསུམ་པོ་
རིམ་རིམ་ལྟར་ཞེ་ན། མེ་ཡིས་བར་ཚད་མེད་པར་བདུན་བསྐྱུད་ནས་འདྲིལ་པས་ཚངས་ཆེན་གྱི་ཆེ་ཚད་བར་
བསྐྱལ་བྱུག་ཅུ་ལོ། །བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱུད་འདས་ནས་འོད་གསལ་མན་ཚད་ཚུ་ཡིས་འདྲིལ་པ་ལན་ཅིག་འབྲུང་བས་
འོད་གསལ་བའི་ཆེ་ཚད་བསྐྱལ་བ་བརྒྱུད་དོ། །དེ་ལྟར་མེས་འདྲིལ་པ་བདུན་གྱིས་རྗེས་སུ་ཚུ་ཡིས་འདྲིལ་པ་དེ་
དེ་བརྗེས་པའི་ཚུ་བདུན་ཐལ་ཏེ་ལྷ་བཅུ་ཅ་བྱུག་

། ༣༥ །

སོང་ནས་ཀྱང་མེ་ཡིས་བདུན་འདྲིལ་ཅིང་དེ་ནས་ནི་ཀུན་གྱི་མཐུག་ཏུ་བུག་ཅུ་ཅ་བཞི་བ་རྒྱུད་གིས་འདྲིལ་བས་
 གདམས་བར་དགོ་རྒྱས་བའི་ཆེ་ཆོད་བསྐྱལ་བ་དུག་ཅུ་ཅ་བཞི་འོ་ཞེས་བ་ལེགས་བར་བཤམ་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་
 ཆོངས་ཆེན་གྱི་ཆེ་ཆོད་ལ་སྒྲོན་འདྲིལ་འཆགས་ཀྱི་བར་བསྐྱལ་གཉིས་བཅིར་མི་བཏུབ་བས་བར་བསྐྱལ་ལྟ་བུ་
 ཅུ་བརྒྱུད་ལས་མེད་དོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་རྣམ་བར་བཤམ་བ་ཁ་བསྐྱུང་བ་དང་བཅས་བ་སྟེ། ཆོངས་ཆེན་ལ་བར་
 བསྐྱལ་གཉིས་མ་ཆོང་ཡང་དུག་ཅུར་ཉེ་བ་དང་། འོད་གསལ་བ་དགོ་རྒྱས་བ་ལ་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་མ་
 ཆོང་ཡང་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱུད་དང་དུག་ཅུ་ཅ་བཞི་དང་ཉེ་བས་དེ་སྐྱད་དུ་བཏགས་བར་ཤེས་བར་བྱའོ། །ཆོས་
 མངོན་བ་མངོན་གྱི་རྣམ་བར་བཤམ་བ་གཞུང་དོན་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ཉི་མ་ལས་གནས་གསུམ་
 བའོ། །༥ །།བཞི་བ་ལས་བསྟན་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚམས་སྒྱར་བའི་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན། ལས་དངོས་
 རྒྱས་བར་བཤམ། ཞར་ལ་ཆོས་གྱི་རྣམ་གངས་ཁ་ཅིག་བསྟན་བས་མཐུག་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲོན་བཅུད་གྱི་
 འདྲིལ་ཉེན་སྒྲ་ཚོགས་བ་རྣམས་རྒྱ་མེད་བ་དང་མི་མ་སྟན་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ནི་སྒྲར་བཀག་ན་དེ་དག་ཅི་ལས་
 བྱུང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་དགོ་མི་དགའི་ལས་ལས་འདྲིལ་ཉེན་བཟང་ངན་འདྲེས་མ་སྒྲ་ཚོགས་བ་རྣམས་
 སྒྲེས་སོ། །སྤྱི་འོལ་བ་ན་འེ་དབང་སྐྱུག་དགའ་མ་དགའི་བྱེ་བྲག་ལས་སྒྲོན་བཟང་ངན་དང་བཅུད་བདེ་སྐྱུག་དང་
 ལྷན་བར་སྒྲར་སྒྲར་བར་རུང་ལ། གཅིག་ཏུ་བཟང་ངན་དང་བདེ་སྐྱུག་དང་ལྷན་བར་

༼ ༣༦༩ ༽

མ་ངེས་པས་དག་མི་དག་ལས་འབྱུང་བར་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། ལས་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་ཡང་སྤྱི་ལས་དག་བ་དང་བྱེ་
བྲག་གི་ལས་མི་དག་བ་བྱས་བ་དང་དེ་སྒོ་ནས་ལྟོ་མར་བྱས་བ་དང་། སྤྱི་སྤྱི་བྱེད་བ་ལས་བྱུང་
བའོ། །གཉིས་བ་ལ་ལས་ཀྱི་ངོ་བོ། མདོ་ལས་བྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཤུད་བའོ། །དང་པོ་ལ་མདོར་
བསྟན། རྒྱས་བར་བཤུད་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལས་དེ་ནི་དབྱེ་ན། སེམས་བའི་ལས་དང་། སེམས་བ་དེས་བྱས་
ཤིང་འབངས་བའམ་བསམ་བའི་ལས་གཉིས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སེམས་བ་ཡིད་དང་མཚུངས་བར་ལྡན་བ་ཡིད་
ཀྱི་ལས་ཡིན་ལ། སེམས་བ་དེས་བསྐྱེད་ཅིང་བྱས་བ་ནི་ལྷན་དང་དག་གི་ལས་ཉེ་ངེས་བར་སེམས་བ་སྒོ་ན་དུ་
འགྲོ་བས་སོ། །དེ་ལྟར་ལས་གསུམ་པོ་རྟོན་ནམ་ངོ་བོ་འམ་ཀུན་སྒྲོང་གང་ལས་བཞག་ དང་པོ་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་
ལྷན་ལ་བརྟེན་བས་ལྷན་དང་། གཉིས་བ་ལྟར་ན་ལྷན་དང་ཡིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་ལས་མ་ཡིན་བས་དག་དང་། གསུམ་
བ་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱི་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བས་ཡིད་ལས་གཅིག་ལྷན་འགྲུལ་ངོ་ཞེ་ན། བྱེ་སྐྱེན་ལེ། རྒྱ་དེ་
གསུམ་ཚར་ཀྱི་བོ་ངེས་དུ་སྒོ་གསུམ་ཀྱི་ལས་གསུམ་པོ་ལས་མཚན་ཉིད་བར་བཞག་སྟེ། ཡིད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་
སྒྲོང་བ་དང་། ལྷན་ལ་བརྟེན་བ་དག་གིས་ལས་དང་། དག་ཉིད་ལས་ཡིན་བས་སོ་ཞེས་ཟེར་ངོ། །མདོ་སྤྱི་བ་ནི།
ལས་ནི་སེམས་བ་ཉིད་དེ། དེས་ཡིད་འཇུག་བར་བྱེད་བའམ་ཡིད་དང་མཚུངས་བར་ལྡན་བ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས།
ལྷན་

༼ ༣༧༠ ༽

ངག་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ནི་བསམ་པའི་ལས་སུ་འདོད་དེ། གཟུགས་ནི་རི་ལྟར་བརྟགས་ཀྱང་ལས་སུ་མི་རུང་
ཞིང་། དགོ་བ་གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་པ་ཤུགས་སྲས་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་མར་སེམས་པ་དང་
བསམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་ཡོད་པར་བཤད་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི་རྒྱའི་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་
སྒོང་གི་སེམས་པ་ལ་བཞག་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ལུས་ངག་གི་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན།
ལས་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། གཉིས་པའི་བྱེད་པར་དང་
གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་ངག་དེ་དག་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་གཉིས་གཉིས་
སུ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་རིག་བྱེད་བཤད། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས།
ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད། ངག་གི་རིག་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ། རྗེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བའི་ལུགས། མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་སོ། །དང་
པོ་ལ། རོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ། ལོག་ཉོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་མཚན་གཞི་ནི་
སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་གནས་པའི་དབྱིབས་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ལ་འདོད་དོ། །དེ་ཡང་རྣམ་སྲིན་སྦྱེས་
དང་རྒྱས་བྱུང་མིན་གྱིས་འཕྲལ་དུ་རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བའོ། །འོན་ཀྱང་རྣམ་སྲིན་སྦྱེས་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་ཞུགས་པས་
ལུས་ཆེར་མི་འགོ་ཞིང་འོད་ལྟར་དྲངས་པས་སྦྱི་ཞིང་མཁྲིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །སྐྱོན་ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་པ་
དང་རང་ཀུན་ནས་སྒོང་བའི་སེམས་གཞན་ལ་རིག་པར་བྱེད་པའི་

། ༣༧། །

སྤྱིར་ཉེ། ལས་གྲུབ་པ་ལས། སྤྱི་རོལ་སྤྱོད་པ་འགྲུར་བ་དག་གིས་ནི། སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་ལ་གནས་པའི་བསམ་པ་
སྤྱོད། །མཚོ་ལ་གནས་པའི་ཉ་ནི་རབ་གཤམ་གྱང་། །རྒྱབས་ཀྱིས་ཉ་ཡི་འགྲུར་བ་རབ་ཏུ་སྤྱོད། །ཞེས་དང་། ལྷང་
གཞི་ལས། བསམ་པ་ནང་ན་གནས་པ་ཀུན། སྤྱི་རོལ་དག་ན་ཉེ་བར་གནས། སྐང་མདངས་དབང་པོའི་བྱེ་བྲག་
གིས། རྣམ་པར་སྤྲོ་བར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྤྱི་བོས་ཚིག་དང་དུ་སོགས་ལས། །སེམས་
ལྷན་མེ་སོགས་རྗེས་དཔོག་བྱེད། །ཅེས་སོ། གཉིས་པ་ནི། གནས་མ་བྱ་བ་ན་དེ། འདུས་བྱས་སྤྱད་དང་སྤྱོད་
སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་སྐད་ཅིག་མར་འདོད་གྱང་། འདུས་བྱས་པལ་ཆེར་སྐད་ཅིག་མར་མི་འདོད་པས་འདིར་ལྷས་
ཀྱི་རིག་བྱེད་གྱང་ཡུལ་གང་དུ་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་མ་ཞིག་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་འཕོ་བའི་འགོ་བ་ཡིན་ཉེ། ལྷས་གཡོ་
བ་ཉིད་ལྷས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འདིར་དངོས་སུ་དེ་དག་གི་ཅིང་ཞར་ལ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅན་
སྐད་ཅིག་མར་བསྐྱབ་པ་ལ། ལྷས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ནི་དངོས་སོ་གཅིག་ཉིད་མ་ཞིག་པར་ཡུལ་གཞན་དུ་འགོ་བ་མིན་
པར་ཐལ། རྒྱ་མཚོན་གང་གི་སྤྱིར་ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅན་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན།
སྤྱིར་འདུས་བྱས་རྣམས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཉེ། མཐར་དེས་པར་འཛིག་པའི་སྤྱིར་རོ། །མཐར་དེས་པར་འཛིག་
གྱང་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པར་མ་དེས་ཉེ། རྒྱའི་སྤྱོད་སྤྱིས་འཛིག་གོ་ཞེ་ན། སྤྱིས་ཀྱི་འཛིག་རྒྱ་ལ་སྤྱོད་པ་མེད་པ་ལ་
འཛིག་པ་འགའ་ཡང་མི་འགྲུར་བར་

༼ ༣༧༽

འགྲུང་ཉེ། འཛིག་པ་སྤྱིས་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྣོས་པའི་སྤྱིར་དོ། །འདོད་ན་རྒྱ་མ་ཚང་ནས་མ་ཞིག་པ་འགའ་ཞིག་
དམིགས་པར་རིགས་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་དང་། སྐྱོ་སོགས་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིག་པར་འདོད་པ་དང་
འགའ་ལོ། །གལ་ཉེ་ཤིང་སོགས་འཛིག་པ་འཛིག་རྒྱ་མེ་སོགས་ལ་སྣོས་པས་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་དང་སྣོན་ལོ་
ཞེ་ན། འོན་མེས་བྱུང་ཤིང་འཛིག་པར་བྱེད་པའི་དོན་ངེ་ལྟ་བུ་ཞིག་འདོད་ཅེས་བྱིས་པས་སྤར་ལས་རྒྱུན་གཞན་
དུ་མི་འབྲ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འོན་བུམ་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་སྤྱིས་དེ་འཛིག་པ་པོའི་རྒྱར་འགྲུང་བར་
ཐལ། བུམ་པའི་སྤར་གྱི་ཁ་དོག་གི་རྒྱུན་གཞན་དང་གཞན་དུ་མི་འབྲ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ཉེ། མེ་དང་འབྲེལ་བ་
ལས་རྗེ་ཚོས་པའི་དམར་པོ་དང་། ཚེས་ཚོས་པའི་སྣོན་པོ་དག་རིམ་གྱིས་འབྲུང་བར་མཐོང་བའི་སྤྱིར། འདིར་
འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་བཤད་པ་ནི་རྒྱ་གཏན་མེད་མིན་པར་སྤྱིས་རྒྱ་དོན་གཞན་མེད་པའོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་
རྣམས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཉིད་ལས་འཛིག་པའི་ངང་ཅན་དུ་བྱུང་བས་སྐྱད་ཅིག་མར་ཡང་བྱུང་གྱི། སྤར་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་
ཡུལ་གཞན་དུ་འདབ་ཆགས་སུ་འབྲུང་བ་ལ་རྩེ་མེ་ལྟར་འགོ་བར་མདོན་པའི་ང་རྒྱལ་བྱེད་པར་ཟད་དོ། །གཉིས་
པ་མདོ་སྤེ་བའི་ལྷགས་ནི། དབྱིབས་ནི་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མེད་དེ། ཁ་དོག་གི་གནས་ཚུལ་ལ་འདོགས་
པས་སོ། །གལ་ཉེ་དབྱིབས་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱུང་སྟེ། མིག་གི་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཉེ། མིག་གིས་མཐོང་
བ་ན་བྱུ་བཞི་སོགས་ཀྱི་སྣོ་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། འོན་ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཡང་ཡུལ་དུ་ཐལ་བར་འགྲུང་ཉེ། ལུས་
ཀྱི་རིག་པ་ན་བྱུ་བཞི་

། ༣༧ །

སོགས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་བའི་སྤྱི་དུ། འདོད་ན་དབང་པོ་རིགས་མི་མ་སྤུན་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་བྱུང་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་བ་ལས་
མིན་ཏེ། སྦྱོང་མཆོད་གཅིག་དབང་པོ་རིགས་མི་མ་སྤུན་གཉིས་ཀྱིས་འཛིན་པ་མི་སྲིད་པའི་སྤྱི་དུ། ཡང་དབྱིབས་
ཚོས་ཅན། རོགས་བཅས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་ལྟར་བ་མེད་དེ། རྩལ་སྤུན་ལ་མེད་པས་སོ། །གཉིས་པ་དག་གི་རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་ནི་དག་གི་རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོང་། །གཉིས་པ་རིག་བྱེད་མིན་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སྦྱོང་བྱེད་དང་། རྩལ་བྱེད་བའི་
དུས་དང་སའི་བྱེད་པར། རོ་བོའི་བྱེད་པར། རྩལ་བྱེད་བའི་ཚོས་ཀྱི་བྱེད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། རྩལ་བྱེད་སྦྱོང་བ་ན་ལེ།
རིག་བྱེད་མིན་པ་རྗེས་སྤྱོད་དེ། མདོ་ལས། བཀས་གསུམ་གྱི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ཏེ་ཞེས་གཟུགས་
རྣམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་དེས་བསྐྱུར་མེད་མོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ནི་རིག་བྱེད་མིན་པ་ལ་དགོངས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། རི་མ་མེད་པའི་གཟུགས་གསུངས་པ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྦྱོང་བ་ཁོ་ན་ལ་དགོངས་པའོ། །གསུམ་
པ་འཕེལ་བར་གསུངས་པ་ལ་གཉིས་ལས། རྗེས་བྱུང་གི་བསོད་ནམས་དང་། རྗེས་ལས་མ་བྱུང་བའི་བསོད་
ནམས་ནི། ཏྲུ་ཏུ་རྩལ་མི་འཆད་པར་འཕེལ་ཞིང་སྦྱོང་བོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་རིག་བྱེད་སེམས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
ན་ཡིད་གཞན་དང་ལྡན་པ་ལ་མི་རུང་བས་རིག་བྱེད་མིན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །རྗེས་བྱུང་བདུན་ནི། གུན་དགའ་ར་
བ་གཟུགས་ལག་ཁང་། །མལ་སྤུན་འཚོ་བ་ནར་མ་དང་། །སྦྱོང་བྱུང་ནད་པ་ནད་གཡོག་དང་། །ཡུལ་དན་ཚེ་ན་སྦྱིན་
པ་ནི། །རྗེས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན། །ཞེས་

། ༡༧༩ །

བའོ། །རྗེས་བྱུང་མིན་པ་ནི། བཞུགས་དང་གཤེགས་ཚུམ་ལམ་ཞུགས་དང་། །སྤྱིན་པ་ཐོས་དང་མཐོང་བ་
དང་། །ཚོས་ཐོས་བསྐྱབ་པའི་གཞི་འཛིན་ལས། །དགའ་དང་དད་བ་སྐྱེ་བ་ནི། །རྗེས་ལས་མ་བྱུང་བསོད་ནམས་
བདུན་ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། །རང་གིས་མ་བྱས་པར་བཅོལ་བས་ལས་ལམ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ནི་ལྷུང་བསྐྱོ་
བ་ཅམ་གྱི་སྐྱོར་བའི་བྱད་པར་ལས་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་ཆེ་རང་ལ་རིག་བྱེད་མིན་པ་སྐྱེས་པའོ། །སོགས་པས་
ཚོས་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་། །འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་། །སྣོམ་པ་དང་། །ཚུ་ལོན་ངོ་བོར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་
ལྷ་པ་ནི། །མདོ་ལས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་ནི་གཟུགས་ཅན་དང་། །ཡིད་ནི་གཟུགས་ཅན་མིན་པར་གསུངས་ལ། །ཚོས་ནི་
གཉིས་ཀར་གསུངས་པས་ཚོར་བ་སོགས་དང་རིག་བྱེད་མིན་པ་ལ་དགོངས་སོ། །དུག་པ་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་
བརྒྱད་གསུངས་པས་ཡང་དག་པའི་དག་དང་ལས་གྱི་མཐའ་དང་འཚོ་བ་ནི་ཟག་མེད་གྱི་སྐྱོང་བདུན་ལ་དགོངས་
སོ། །བདུན་པ་ནི་ཡིད་གཞན་དང་ལྡན་པའི་ཆེ་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྣོམ་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པས་རིག་བྱེད་མིན་པ་ལ་
དགོངས་སོ། །བརྒྱད་པ་གཉེན་སོས་འཆལ་པའི་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་གྱི་གོགས་བྱེད་པས་ཚུ་ལོན་དུ་གསུངས་པ་ནི་
སྐྱོངས་པའི་སེམས་པ་གཉེན་སོ་ཡིན་ན་ཡིད་གཞན་གྱི་ཆེ་སྐྱངས་དགོས་པར་འགྱུར་བས་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
ལ་དགོངས་སོ། །མདོ་སྤེ་པ་ནི་རིག་བྱེད་མིན་པ་རྗེས་སུ་མེད་དེ། །སྤྱིག་པ་སྐྱོང་བར་ཁས་སྐྱངས་ནས་མི་བྱེད་པ་
ཅམ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། །འདས་པའི་འབྱུང་བ་རྗེས་སུ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་

། ༣༧༥ །

འདོགས་པའི་སྲིར་དང་། །དེ་ལས་སྐྱེ་ཞེས་པ་མ་གྲུབ་པའི་སྲིར་དང་། གཟུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྲིར་
རོ། །དོན་བརྒྱད་ཀྱི་ལན་ལྷང་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་པ་ནི། དེ་ལ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ནི། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡུལ་
དུ་སྤང་བས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་དབང་འགྱུར་པ་ཞེས་བསྟན་པ་སྟེ། མིག་གི་ཡུལ་མིན་པ་དང་།
ཡུལ་ལ་མི་སྐྱིབ་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤང་བས་སོ། །ཟབ་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ནི་སེམས་ཚམ་བས།
འཕགས་པའི་རྗེས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་གཟུགས་སུ་སྤང་ཞིང་ཟབ་པ་མི་རྒྱས་པར་འདོད་ལ། རྗེ་ཀ་ལས། མཉམ་
གཞག་གི་དུས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་ཉེན་ཟབ་མེད་ཀྱི་སྟོན་པའི་གཞི་ལ་ངོས་གཟུང་ཞིང་། དཔེ་སྟོན་བས། དག་
བཅོམ་པའི་གཟུགས་དང་སྟོན་ལ་འདོད་དོ། །རྗེས་རྗེས་ནི་ལེན་པ་པོ་ཞིང་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་སྐྱིན་པའི་སེམས་
བ་ཆེ་སྲི་མ་ལ་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་སྐྱབ་པའི་རུས་པ་བསྐྱོས་པའི་རྒྱད་འགྱུར་བ་སྟེ་ས་པོན་བཞག་པའི་བྱེད་པར་
ལས་སོ། །རྗེས་ལས་མ་རྗེས་བ་ཡང་ཡུལ་བྱེད་པར་ཅན་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དམིགས་པའི་རྒྱད་འགྱུར་བ་ལས་ཉེ་
མི་ལམ་ན་ཡང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་ཉལ་བ་ན་ཡང་གོམས་པར་སྟོན་པའོ། །བཞི་པའི་ལན་ནི་སྲིར་ཀྱི་སྐྱོར་བས་
གཞན་ལ་གཞོན་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྐྱོར་བ་པོ་ལ་སྲི་མར་འབྲས་བུ་མངོན་པར་སྐྱབ་རུས་པའི་རྒྱད་འགྱུར་བའི་
བྱེད་པར་ལས་ཉེ་རང་གིས་བྱས་པ་ལ་ཡང་དངོས་གཞིའི་ཆེ་རང་གི་སྐྱོར་བས་གཞན་ལ་གཞོན་པའི་དབང་གིས་
རྒྱད་འགྱུར་བ་

༼ ༣༧ ༽

ཡིན་ལ། རྒྱུད་འགྲུལ་བའི་བྱེད་པར་ནི་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཚུལ་བའི་རང་བཞིན་མིན་ཡང་ལས་སུ་འདོགས་པ་ལྟར་
སེམས་པའི་འབྲས་བུར་གྱུར་བས་ལས་སུ་བཏགས་པའོ། །ལྟ་བའི་ལན་ནི་སྤར་བསྟན་པ་ཁོ་ནའོ། །དུག་པའི་
ལན་ནི་རྗེས་ཐོབ་གྱི་ཆེ་ཡང་དག་པའི་དག་ལ་སོགས་པ་ལ་འབྲུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཟག་པ་མེད་པ་ཐོབ་པ་ལ་རྒྱ་
མཚན་དག་ལ་སོགས་པར་བཏགས་པ་སྟེ། དབྱས་མཐར། ལྟ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོད་བྱེད་བསྟུངས། །གཞན་ལ་
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་འདོད། །ཅེས་སོ། །ཁ་ཅིག་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་སུ་ཡོད་པས་མ་བྱེད་སྟེ། མ་རྟེན་པ་
བཞིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བདུན་པའི་ལན་ནི་ཚོ་ག་སྟོན་དུ་བཏང་སྟེ་སྤང་བྱ་སྟོང་བར་ཁས་སྤངས་པའི་སེམས་
བས་སྤང་བྱ་སྟོན་ཞིང་ཡིད་གཞན་གྱི་ཆེ་ཡང་རྒྱན་ཉེ་བ་ན་སྟོན་པ་གོམས་པའི་བྲན་པས་སྟོན་མོ། །བརྒྱུད་པའི་
ལན་ནི་ངོ་ཚ་ཤེས་པས་མི་བྱ་བར་དམ་བཅས་པ་བྲན་ནས་རྒྱན་ཉེ་བ་ན་ཡང་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་
བརྗེད་པའི་ཆེ་ལྟར་བ་མི་འབྱུང་བར་འགྲུལ་རོ། །མདོར་ན་ལུང་དེ་དག་གི་དོན། མདོ་སྟེ་བས་འདི་ནི་མང་པོ་དང་
སྣ་ཚོགས་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟ་མིན་ནོ་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མ་བརྗོད་ལ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཁ་ཅིག་སེམས་ཅམ་པ་ལ་
གྲགས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཉིད་གྱིས་སྤར་བར་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྗེ་བྲག་ཏུ་སྤར་བ་དག་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་མི་
འདོར་བས་རྗེས་སུ་ཡོད་ཅིང་འབྱུང་བ་རྒྱུར་བྱས་པར་འདོད་ལ་དེ་རིག་བྱེད་གྱི་འཕ་དེ་ལས་གཞན་ཡིན་ཞེ་ན།
འབྱུང་བ་གཅིག་ཉིད་འབྲས་བུ་

། ༣༧༧ །

སྒྲ་རགས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱ་མེད་ལྷན་གཞིན་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་མཉམ་གཞིགས་གི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་གཞིའི་
འབྲུང་བ་ད་ལྟར་བ་ཅོམ་སྟེ་རྟེན་གྱི་འབྲུང་བར་འདོད་ན་འོག་གི་སྟེ་ཀའི་ཚིག་གིས་གཞོད་ཅེས་དང་། གང་སྟེལ་
ལས་དེ་དག་གིས་རྟེན་འབྲུང་བ་ནི་སེམས་དང་འབྲུང་བར་དུས་མཉམ་པའི་སྲིད་རོ་ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་འདོད་བར་
གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ནི་སྐད་ཅིག་དང་སོ་སྟོན་པ་སོགས་ཞོད་པའི་ཆེ་འདས་པ་སྟོན་དུ་མ་
སོང་བས་གཞིའི་འབྲུང་བ་ད་ལྟར་བསྐྱེད་ལ། དེ་སྲིད་ཆད་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རིག་བྱེད་དང་སེམས་པས་
བསྐྱབས་པས་འཁོར་ལོ་སྐྱེལ་བའི་ལག་པ་ལྟར་འཇུག་ཅིང་འཕེན་པའི་རྒྱ་གཞིའི་འབྲུང་བ་འདས་པ་རེ་དང་། ས་
སྟོགས་ལྟར་རྗེས་སུ་འཇུག་ཅིང་བརྟེན་པའི་རྒྱ་ད་ལྟར་བའི་ལུས་ངག་གི་འབྲུང་བ་ལས་སྐྱེ་ལ། གཟུགས་ཅན་
གཞན་གྱི་གཞིའི་འབྲུང་བ་ནི་ད་ལྟར་བསྟེ། སྟེ་ཀ་ལས། རྒྱ་རྒྱས་པ་གཞན་དག་གི་བཞི་ད་ལྟར་གྱི་འབྲུང་བ་
ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་པས་སོ་ཞེས་འཆད་དོ། །ས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་དང་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཡིན་
མིན་པ་ནི་གཞན་སྟེད་པ་ཐ་དད་གྱིས་མཚམས་བཅད་པའི་སྲིད་ལུས་པ་མི་འཇུག་པས་འདོད་པ་ནས་བཞི་པའི་
བར་རང་རང་གི་ས་པའི་ལུས་ངག་གི་འབྲུང་བ་དག་ཁོ་ན་རྒྱ་རྒྱས་ནས་སྐྱེ་ལ། ཟག་མེད་གྱི་སྟོན་པ་ནི་རྟེན་པ་
གང་དུ་སྐྱེས་པའི་ལུས་དེའི་འབྲུང་བ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་མ་གཏོགས་པས་རང་སའི་འབྲུང་བ་
མེད་ཅིང་འབྲས་

། ༡༧ །

གཟུགས་ཡིན་པས་འབྱུང་བ་ལས་ངེས་པར་སྐྱེ་ལ་སྐྱེད་པའི་འཆིང་བ་མེད་པས་རུས་པ་འཇུག་ཏུ་རུང་བའི་སྤྱིར།
གསུམ་པ་རང་གི་ངོ་བོའི་བྱུང་བར་ནི། རྣམ་པར་རིག་གྱེད་མིན་པ་ནི་དབང་པོའི་ཚོགས་ཀྱི་ལུས་ཅན་མིན་པས་
སེམས་སེམས་བྱུང་གི་ཉིན་མིན་པའི་སྤྱིར་མ་ཟེན་པ་སྟེ། རབ་ཏུ་གྱེད་པ་ལས་དགེ་བསྟེན་གྱི་བསྐྱབ་པའི་གཞི་
ཐམས་ཅད་མ་ཟེན་པའོ་ཞེས་པའང་དེ་དང་རབ་གི་རིག་གྱེད་ལ་དགོངས་སོ། །དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་དུ་ངེས་ཤིང་
འདོད་དགུར་འབྱུང་བ་དང་། རུལ་བསགས་པ་མིན་པས་རྣམ་སྟོན་དང་རྒྱས་བྱུང་མིན་གྱིས་ཟག་མེད་དང་སོ་
ལས་གཞན་རྒྱ་མ་ཐུན་ལས་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའོ། །ལུས་ཀྱི་རིག་
གྱེད་ནི་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་དང་ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་པས་ཟེན་པའོ། །བཞི་པ་ནི། འདོད་པའི་རིག་གྱེད་མིན་པའི་
འབྱུང་བ་ནི་ཀུན་སྟོང་གི་སེམས་སྟོས་པས་རྣམ་སྟོན་དང་རྒྱས་པའི་རྒྱ་དང་སོ་གསུམ་ལས་མ་བྱུང་ཞིང་མཉམ་
པར་མ་གཞག་པས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱས་པར་མ་བྱས་པའི་སྤྱིར་རྒྱ་མ་ཐུན་ལས་བྱུང་བ་དང་། དབང་པོའི་
ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པས་ཟེན་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེའོ། །སོ་ཐར་གྱི་སྟོང་བ་བདུན་ནི་རེ་རེ་ལའང་འབྱུང་བ་བཞི་
ཚན་ཐ་དད་པ་ལས་སྐྱེའོ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་སྐྱེ་བས་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་རིག་གྱེད་མིན་པའི་རྒྱ་འབྱུང་བ་
ནི་སེམས་རྗེས་འབྲང་ཡིན་པས་མ་ཟེན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྟོང་བ་བདུན་ཙམ་
ཡང་དེ་སྐྱེད་པའི་སེམས་ཐ་མི་དད་པ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྟ་ཡང་ཐ་དད་

༼ ༣༧ ༽

མིན་པ་ཚར་གཅིག་ལས་སྐྱེ་སྐྱེ་རྒྱ་གཅིག་ལས་མེད་པའི་སྲིད་རྟོག་། དེ་ཡང་རྒྱུན་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ན་རྒྱ་
སེམས་མིན་པས་གཞིའི་འབྱུང་བ་སྟེ། རྗེ་ཀམ། འབྲུག་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ཉེ་དེས་ན་ཐ་མི་དད་པ་ལས་སྐྱེའོ་
ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་དངོས་དང་ཞར་བྱུང་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགོ་སོགས་གསུམ་གྱི་བྱུང་བར། ལམས་
གསུམ་གྱི་བྱུང་བར་རོ། །དང་པོ་ལ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ནི་སེམས་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་ཀུན་ནས་སྟོང་བའི་
སྲིད་ལུང་བསྟན་དགོ་མི་དགོ་མིན་པ་མེད་ལ། དེ་ལས་གཞན་རིག་བྱེད་དང་སེམས་པའི་ལས་ནི་སེམས་གསུམ་
གྱིས་ཀུན་ནས་སྟོང་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་དགོ་མི་དགོ་རྣམ་པ་གསུམ་རུང་སྟེ། གཉིས་པ་ནི། ལས་མི་
དགོ་བ་ནི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ། གཞན་གྱིས་སྤངས་པས་སོ། །གཟུགས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པའི་རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཡོད་ལའང་སྐྱས་འདོད་པ་ན་ཡང་མི་དགོ་བ་གྲུབ་ཟེན་པས་དགོ་བ་ཡོད་པར་སྟོན་ཉེ།
གཟུགས་མེད་ན་འབྱུང་བ་དང་ལུས་ངག་མེད་པས་དེའི་སྟོམ་པའང་མེད་དོ། །ཟུགས་མེད་ལྟར་འོག་སའི་རྟེན་ལ་
དེའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེའོ་ཞེ་ན། མིན་ཉེ། མེད་པའི་འཆིང་བ་ཐ་དད་གྱིས་བཅད་པས་སོ། །རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་
བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་ནས་ཚིག་ཏུ་སྟོམ་པའི་། ཞེས་གསུངས་པས། དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་འདོད་པ་དང་བསམ་
གཏན་དང་པོ་དག་ན་ཡོད་ཀྱི་གཉིས་པ་ཡན་ཚད་ན་མེད་དེ། ཀུན་སྟོང་མེད་པའི་སྲིད། དེར་མ་ཟད་འདོད་པ་ཡང་
བསྐྱེབས་པའི་རིག་བྱེད་མེད་དེ་རྒྱ་གང་གི་སྲིད་ན་

༼ ༣༡༠ ༽

འདོད་པ་ན་སྐྱོད་པའི་བསྐྱེབས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་འདི་ག་མཐར་གཉིས་ནི་མཐོང་སྤང་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པ་དག་
ལུས་ངག་མི་སྐྱོང་བས་ཀུན་སྐྱོང་མེད་པའི་སྲིར་རོ། །དེས་ན་བསྐྱེབས་པའི་རིག་བྱེད་ནི་ཚངས་པ་ཆེན་པོས་
གཡོས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་ངག་ཁོ་རེའོ། །གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་ལ་གསུམ་སྟེ། དག་སོགས་གསུམ་གྱི་
དབྱེ་བ། ཀུན་སྐྱོང་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རིག་བྱེད་མེད་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དག་
བའི་དབྱེ་བ་ནི། ཅི་ཀུན་སྐྱོང་ཁོ་ན་ལས་དག་མི་དགེར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། བཞི་བཞི་ཡོད་དེ། རེ་ཞིག་དག་བ་བཞི་
ལས་ཐར་པ་དུམ་ཞི་བས་མཚོག་ཏུ་བདེ་བའི་སྲིར་དམ་པའི་དོན་དུ་དག་བ་སྟེ། བད་མེད་པ་བཞི་ལོ། །དག་བའི་
རྩ་བ་གསུམ་དང་རོ་ཚེས་པ་དང་ཁྲིལ་ཡོད་ནི་བདག་ཉིད་དམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དག་བ་ཡིན་ཏེ། དག་བར་གྱུར་
བ་གཞན་ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་སྐྱེས་ཅམ་ནས་དག་བར་ངེས་པའི་སྲིར། འཕྲོད་པའི་སྐྱེན་ལྟར་རོ། །དག་བ་བཅུ་
གཅིག་པོ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་ཡང་ལྷ་པོ་ཁོ་ན་སྐྱོས་པ་ནི་མི་དག་བའི་ལྷོག་པ་གྲུབ་པར་བྱ་བའི་སྲིར་རོ། །དག་བ་
བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་དང་མཚུངས་སྐྱེན་ནི་ངོ་བོས་དག་བ་མིན་ཡང་སྐྱེན་དང་སྐྱུར་བའི་བཏུང་བ་ལྟར་མཚུངས་
སྐྱེན་གྲོགས་ཀྱི་དག་བའོ། །དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་སྟེ་ལས་དང་། ལ་སོགས་པ་
དག་བའི་སྐྱེ་སོགས་དང་ཐོབ་པ་དང་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ནི་ཀུན་སྐྱོང་གི་དབང་གིས་དག་བ་སྟེ། སྐྱེན་དང་སྐྱུར་
བའི་བཏུང་བ་ལས་འབྱུང་བའི་འོ་མས་ནད་སེལ་བ་

། ༣༡།

བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དག་བ་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་མཚམས་སྐྱར་བ་དང་སྐྱེས་སྲིད་ཀྱི་ཚེ་དག་བ་ཐོབ་བ་དག་དག་བར་
མི་རུང་སྟེ་ཉོན་མོངས་བས་བསྐྱང་བས་སོ་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་བ་ཞི་ཐོབ་པའི་གོགས་སེལ་བར་བྱེད་ཀྱི་དེ་ནི་ཐོབ་
བྱས་བསྐྱངས་བས་དག་བའོ་ཞེས་སྒྲི་ཀར་བཤད་དོ། །གཉིས་བ་ཞི། དག་བ་ལས་བསྐྱོག་བ་ཞི་མི་དག་བ་སྟེ།
ལའོར་བ་ཞི་དོན་དམ་པའི་མི་དག་བ་སྟེ། དུམའི་རང་བཞིན་མཚོག་ཏུ་མི་བདེ་བའི་སྲིར་ནང་བཞིན་ནོ། །དུག་
གསུམ་དང་ངོ་ཚེ་མེད་པ་དང་ཁེལ་མེད་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དག་བ་སྟེ་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་རྣམ་སྲིན་མི་བདེ་
བ་འབྲིན་པའི་སྲིར་དུག་ལྟར་རོ། །དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་ནི་མཚུངས་ལྡན་ཏེ་དུག་དང་སྐྱར་བའི་བཏུང་བ་ལྟར་
རོ། །དེ་དག་གིས་བསྐྱངས་པའི་ལས་དང་མཚོན་ཉིད་དང་ཐོབ་བ་ཀུན་སྟོང་གི་མི་དག་བ་སྟེ། དུག་དང་སྐྱར་བའི་
བཏུང་བ་ལས་འབྱུང་བའི་འོ་མ་ལྟར་རོ། །གསུམ་བ་ཞི། དོན་དམ་པར་ལུང་དུ་མ་བསྐྱབ་བ་ཞི་བཟོན་བ་ནམ་མཁའ་
དང་བཟོན་མིན་དག་གོ། །བྱམ་བ་ལྟ་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། སེམས་བྱུང་རྣམ་སྲིན་སྐྱེས་དང་ལྡན་ཅིག་བ་རྣམས་
མཚུངས་ལྡན་དང་། ས་དང་སྟོད་ལམ་བ་ལ་སོགས་བ་ཞི་ཀུན་སྟོང་གི་ལུང་མ་བསྐྱབ་ནོ། །དེ་དག་ནི་མ་བསྐྱེབས་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། བསྐྱེབས་བ་ལ་འདོད་པའི་འཇིག་མཐར་གཉིས་དང་། ལོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ངོ་
བོ་ཉིད་དང་། དེ་དག་གི་གོགས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དང་། རིག་བྱེད་དང་མཚོན་ཉིད་ཐོབ་བ་ཀུན་སྟོང་གིས་
སོ། །གཉིས་

༼ ༣༣ ༽

བ་ལ་བཞི་སྟེ། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་ངོ་བོ། མཚན་གཞི། འཇུག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མཐོང་སྤང་གིས་རིག་བྱེད་མི་
སྤོང་ན། མདོ་ལས་ལོག་པར་ལྟ་བུ་དེ་ལས་ནི་ལོག་པའི་ངག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པར་སྟོན་པ་ལ། ཀུན་སྤོང་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ལས་ལ་མ་ལྷགས་
པའི་ཆེ་ཡོད་པའི་རྒྱའི་ཀུན་སྤོང་དང་བྱ་བ་དེ་ཉིད་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྤོང་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་འདིར་འདོད་པ་
ན་བསྐྱེབས་པའི་གཞུགས་ཀྱི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྤོང་མེད་པར་བཤད་ལ་མདོའི་དོན་རྒྱའི་ཀུན་སྤོང་ཅམ་ལ་དགོངས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཀུན་སྤོང་གཉིས་ལས་དང་པོ་ནི། འཕེན་པར་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་ལ། གཉིས་
པ་ནི། བྱ་བའི་དུས་སུ་བྱ་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱབ་པའི་འཇུག་པར་བྱེད་པའོ། །གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ནི། ལྷ་བཞི་
ལས་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་དེ་གཞན་ལ་བདག་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྟན་འོ་སྟེ་དུ་དེས་བར་བྱས་
ནས་ཁ་སྐྱེར་བལྟས་ཀྱི་ཤེས་པ་འབྱུང་སྟེ། ལུས་ངག་སྤོང་བའི་རྟོག་དབྱེད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་སྐྱེར་རབ་ཏུ་
འཇུག་བྱེད་ཡིན་ལ། ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པའི་སྐྱེར་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ནི་མིན་འོ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱོམ་པས་
སྤང་བར་བྱ་བ་འཁོར་བཅས་ནི་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་བཅས་དང་ཁ་སྐྱེར་བལྟས་ཡིན་པའི་སྐྱེར་སྐྱོམ་ལྟེ་རྣམ་
ཤེས་ནི་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་ཁ་སྐྱེར་བལྟས་ཡིན་པས་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཁོ་ན། གཉིས་ཀ་མིན་པ་ནི་ཟག་མེད་དང་
རྣམ་སྐྱེན་སྐྱེས་སོ། །བཞི་པ་

། ༣༣ །

ལ་སྐྱིར་གཏང་དང་དམིགས་བསལ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱའི་ཀུན་སྐྱོང་ཇི་ལྟ་བུ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྐྱོང་ཡང་དེ་
དང་འབྲེལ་ཞེ་ན། རབ་ཏུ་འཇུག་གེད་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དེ་ལས་རྗེས་སུ་འཇུག་གེད་ཀྱང་དགོ་
སོགས་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། སོ་ཐར་གྱི་སྐྱོམ་པ་ལེན་པ་ལ་མཚོན་ན་དང་པོ་དགོ་བའི་བསམ་བསམ་
འཕངས་ཏེ་ཚོ་གའི་དུས་ན་ཡང་བསམ་པ་དེ་ཉིད་མ་དོར་བ་དང་། གོགས་ལ་ཞེ་སྒྲུང་བ་དང་། སྐྱོད་ལམ་པའི་
སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་བའམ་གཉིད་ཡུར་བའི་ཚེ་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལའང་སྐྱུར་རོ། །འོ་ན་དང་
པོ་གཙོ་ལམ་གཉིས་པ་གཙོ། དང་པོ་ལྟར་ན་འདོད་པ་ན་བསྐྱིབས་པའི་རིག་གེད་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་
ལྟར་ན་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སོ་ཐར་དགོ་བར་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། ཀུན་སྐྱོང་གཉིས་ཀ་
སྒྲུང་བུ་རིགས་ཐ་དད་གྱིས་མ་ཚོད་ན་དང་པོ་གཙོ་ལ། ཚོད་ན་གཉིས་པ་གཙོ་བས་སྐྱོན་གཉིས་ཀ་ལས་གོལ་
ལོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐུབ་པའི་ཐུགས་ཀྱི་སྐྱོབས་ནི་དམན་པའི་རྒྱུར་མི་རུང་བས་འབྲ་བ། དགོ་བ་ལས་དགོ་བ།
ལུང་མ་བསྟན་ལས་ལུང་མ་བསྟན་པའམ། ལུང་བར་དུ་གྱུར་བས་དང་པོ་ལུང་མ་བསྟན། དེ་ལས་དགོ་བ་འབྱུང་
གི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནི་མེད་དོ། །སྤེ་བ་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ལ་ཐུགས་ལུང་མ་བསྟན་མེད་དེ། མདོ་ལས། སྐྱང་
ཚེན་གཤེགས་ནའང་མཉམ་པར་གཞག། །ཅེས་སོགས་གསུངས་པས་རྟེན་ཏུ་མཉམ་གཞག་ཡིན་པའི་སྤྱིར་

༼ ༣༤ ༽

དགེ་བར་རྒྱུད་གཅིག་པས་སོ་ཞེས་ཏེ་ཐེག་ཆེན་དང་མ་ཐུན་ནོ། བྱེ་སྐྱེ་ནི་དྲན་པས་མ་བེན་པ་མེད་པར་སྐྱོད་ལམ་
རྣམ་བཞི་མངོན་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི། རྣམ་སྐྱེན་སྐྱེས་དང་སྐྱོད་ལམ་པ་དང་སྐྱེས་སེམས་ལྷུང་མ་བསྟན་མངོན་ཞེས་
འདོད་དོ། །མཚན་གཞི་ནི་ཡིད་དང་སྐོ་ལྡེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱན་སྐོང་དུ་བཤད་པ་ནི་རྣམ་སྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་ལས་
གཞན་པ་ལ་དགོངས་ཀྱི་དེ་ནི་གཉིས་ཀ་མིན་ཏེ། འབད་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །གསུམ་པ་རིག་བྱེད་
མིན་པའི་དབྱེ་བ་ནི། ལྷུང་བཤད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པར་ནི་དབྱེ་བ་གསུམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཆལ་ཚུལ་
ཀྱི་རྒྱུན་སྐྱོམ་པའི་སྐྱོམ་དང་། གཞན་ལ་གཞོད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པར་ཞུགས་པའི་སྐྱོམ་པ་མིན་པ་དང་། དེ་གཉིས་
ལས་གཞན་པའི་བར་མ་ཞེས་བྱ་བའམ། སྐོ་ཐམས་ཅད་ནས་པན་པ་དང་གཞོད་པ་དང་སྐྱོགས་རེས་དེ་ལ་ཞུགས་
པའོ། །གཉིས་པ་ལས་གསུམ་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ། སྐྱོམ་པ་བྱེད་པར་དུ་བཤད། ཐམས་ཅད་ཐུན་མོང་དུ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱོམ་པ་ལ་དབྱེ་བ། ཚོས་འདི་པ་
དག་གིས་འདོད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ་སོ་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སས་མ་བསྐྱས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་
སྐྱོམ་པ་དང་། གཞུགས་ན་སྐྱོད་པ་བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྐྱོམ་པ་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།
སོ་ཐར་ཀྱི་སྐྱོམ་པ། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད། ཞར་ལ་ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྐྱོམ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
སྐྱ་སྟེ། དབྱེ་བསྐྱེ། མཚན་ཉིད། རྣམ་གྲངས། རེས་ཚིག་

༼ ༣༥༽

གང་ཟག་གོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སོ་ཐར་བ་ཞེས་བྱ་བ་རིས་ལྷན་བ་བརྒྱད་དེ། དགེ་སློང་པ་མ་གཉིས། དགེ་སློབ་མ།
དགེ་ཚུལ་པ་མ་གཉིས། དགེ་བསྟེན་པ་མ་གཉིས། བསྟེན་གནས་པ་ལོ། དེ་གཉིས་སྲུ་མི་བྱེད་པ་ནི་དུས་ཟུང་བས་
སམ། བསྐྱ་བར་བཅའ་སོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་སོ་ཞེས་བཤའ་ཅིང་། བཤེས་སློང་གི་འགྲེལ་བར་དགེ་སློབ་མ་མི་
འབྱུང་བར་བསྟེན་གནས་གཉིས་སྲུ་བྱེད། །བརྒྱད་པོ་ཡང་མིང་གིས་སློབ་པ་ཐ་དང་དུ་བྱེ་ཡི། མཚན་ཉིད་ཐ་དང་
པའི་རྗེས་སྲུ་ནི་ལྷན་བར་བཞི་ཡིན་ཏེ། པའི་སློབ་པ་གསུམ་ལས་མའི་སློབ་པ་གསུམ་གཞན་མིན་ཞིང་། དགེ་
སློབ་མའི་སློབ་པ་ཡང་དགེ་ཚུལ་མའི་སློབ་པའི་ཁོངས་སྲུ་འདུས་སོ། །འོན་ཀྱང་རྩ་བའི་ཚོས་དུག་དང་རྗེས་སྲུ་
མ་ཐུན་པའི་ཚོས་དུག་སློང་བའི་སློབ་པ་དགེ་ཚུལ་མ་ལས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་སོ། །དེ་ལྷན་ལྡན་རྗེས་གཅིག་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནི་པོ་མོ་པན་ཚུན་མཚན་གྱུར་བ་ལས་དགེ་སློང་པ་ཞེས་སོགས་མིང་ཅམ་འཕོ་བར་བཤའ་གྱི་སློབ་པ་སྲུ་
མ་གཏོང་བའི་རྒྱ་མ་བྱུང་ཞིང་། སློབ་མེད་ཐོབ་པའི་རྒྱ་གཞན་མ་བྱུང་བའི་བྱིར། དེས་ན་རྗེས་གྱི་རྒྱན་གཅིག་
ཉིད་ཉེན་གྱིས་ཐ་དང་བར་བཞག་གོ། །གང་གིས་སློབ་པ་གསུམ་རིམ་གྱི་སླངས་པ་སོ་སོའི་སློང་བ་ལྷན་མ་ཆ་ཐ་
དང་པ་ཁོ་ནར་སྐྱེའམ་ཞེ་ན། རིག་བྱེད་མིན་པའི་རྗེས་ཉིད་ཐ་དང་བས་དགེ་སློང་གི་རྒྱུད་ལ་ཆང་སློང་བའི་བར་སྲུ་
ནི་གསུམ་གསུམ་དང་། སྐྱ་གར་སོགས་སྲུ་ནི་གཉིས་གཉིས་ཡོད་ལ། གཞི་མང་ཉུང་ལས་སློབ་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་
ཆེ་ཆུང་དུ་

༼ ༣༤༩ ༽

འགྲུང་རོ། །འོན་ཀྱང་དགོ་སྤོང་ཞེས་བརྗོད་པ་ནི་དགྲ་བཙུག་པ་ལྟར་ལྟུང་བར་ཅན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ལ།
རིག་བྱེད་མངོན་གྱུར་ནི་གཅིག་སྟེ་དགོ་སྤོང་དུ་འཛིན་པའི་བསམ་བསམ་སྤོང་ཞིང་དེ་བརྗོད་པས་སོ། །ཚོང་བ་དང་
པོ་ནི་རྗེས་ཐ་དད་ན་སྤྱི་མ་ལྟར་བས་སྤྱི་མ་གཏོང་བས་གསུམ་པོ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། གསུམ་པོ་དེ་
དག་རྗེས་ཐ་དད་ཀྱང་རྒྱུད་གཅིག་ལ་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པ་གནས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། སྤྱི་མ་ཐོབ་པས་སྤྱི་མ་
གཏོང་ན་སྤྱི་མ་གཏོང་ནས་སྤྱི་མ་ན་སྤྱི་མ་མི་རུང་བར་འགྲུང་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་རང་གི་སྤོང་བ་ལ་གནས་
པའི་ཆེད་དུ་ལུས་ངག་གི་སྤང་བྱ་སྟོག་གཅོད་སོགས་ལྟ་སྤོང་བ་མཐོན་པ་ལས་དགོ་བསྟེན་དང་། དེ་ཡང་དགོ་
སྤོང་བ་མཐོན་གཏོག་ལ་བསྟེན་པས་དེ་སྤྱི་མ་ཅེས་བྱའོ། །སྤང་བྱ་བརྒྱུད་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་བར་དུ་སྤོང་བ་ཚོ་གས་
མཐོན་གཏོག་ལྟར་བ་ལས་བསྟེན་གནས་དང་། དེ་ནི་རི་སྤྱི་མ་འཛོལ་བའི་སྤོང་བ་འཕམ་དགྲ་བཙུག་པའི་ལུང་པོ་ལ་
བསྟེན་པར་གནས་པའོ། །སྤང་བྱ་བཅུ་སྤོང་བ་མཐོན་པ་ལས་དགོ་ཚུལ་དང་། དེ་ཡང་ལས་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་མཐོང་
དུ་མི་རུང་བའམ། ལྷ་མའི་བྱ་བ་ལ་ངལ་ཞིང་དུ་བ་བས་དེ་སྤྱི་མ་ཅེས་པའོ། །སྤོང་དུ་བསྐྱུས་པའི་ལུས་ངག་གི་སྤང་
བྱ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བར་མཐོན་པ་ལས་དགོ་སྤོང་ཉིད་དེ། རྗོགས་པ་ལ་བསྟེན་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །གསུམ་པ་ནི།
ཤྱི་ལའི་སྤྱི་ལས་འཆལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་གདུང་བ་ལས་བསེལ་བར་བྱེད་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ནི། མཁས་
བས་བསྐྱབས་པས་ལེགས་སྤོད་དང་། བྱ་

། ༣༥༧ །

བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ལས་ཏེ་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཚུལ་བའི་རང་བཞིན་མིན་ཡང་རིག་བྱེད་དང་སེམས་པས་
བྱེད་པའི་སྲིར་རམ། བྱ་བའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྲིར་ལས་སོ། །ཉེས་སྲོད་སྒྲོམ་པས་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་
ཞེས་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། ཅིའི་སྲིར་སོ་ཐར་དང་དགོ་བའི་ལས་ལམ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་དང་པོའི་རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་དང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ནི་སྤྱི་ལོ་སྤྱིའི་དོན་སྤྲིག་པ་ལས་དང་པོར་ཐར་པའི་སྲིར་སོ་སོར་ཐར་
པ་དང་སྒྲོམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། དེ་སྲིན་ཆད་སྒྲོམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས། དེའི་ཆེ་བྱ་བ་དགོ་བའི་ལས་ལམ་དངོས་
ཡིན་ལ། དེ་སྲིན་ཆད་ནི་མཐུག་གོ། །ལྟ་བུ་ནི། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ནི་བརྒྱུད་དེ་དགོ་
བསྟེན་སོགས་སོ། །དབྱེ་བ་དང་སྒྲོམ་སོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། གོང་དུ་དབྱེ་བ་དང་འདྲིར་ལྡན་པའི་གང་ཟག་བརྟན་
བའམ། སྤང་བྱ་ལྟ་བུ་སོགས་པ་སྤོང་བ་ཐམས་ཅད་དགོ་བསྟེན་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེས་འབྱུང་གི་
བསམ་པས་ཟེན་པའི་བརྒྱུད་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བརྟན་པའི་སྲིར་རོ། །གཉིས་པ་བསམ་གཏུན་ཟག་མེད་བཤའ་བ་ལ།
གང་ལ་ལྡན་པ། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་། སྤོང་བའི་སྒྲོམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་གཏུན་གྱི་དངོས་བཞི་དང་།
ཉེར་བསྟོགས་སྐྱེས་པའི་གང་ཟག་དང་སྒྲོམ་པ་དེ་ལྡན་ཏེ་བསམ་གཏུན་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་མཐུས་ལུས་
ངག་གི་ཉེས་པ་བདུན་སྤོང་བ་ཡིན་ལ། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་དང་ལྡན་ཏེ་འདི་ཡང་
བསམ་གཏུན་ས་ལྷག་གི་ལམ་གྱིས་སྤོང་།

༼ ༣༤༽

བདུན་ཐོབ་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྣོམ་པ་གཉིས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཅེས་གསུངས་པ་གང་ཞེ་ན། ཐ་མ་གཉིས་
ནི་མཉམ་གཞག་གི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སྐྱེས་འབྲང་གི་དང་པོ་ནི་གཡེངས་པ་དང་སེམས་མེད་ཀྱི་རྗེས་སྐྱེས་ཡང་བྱེད་
དོ། །གསུམ་པ་ནི། སྣོམ་པ་ཐམས་ཅད་འཆལ་ཚུལ་གྱིས་འགལ་ལྷོ་ཡིན་ན་དངོས་སྐྱོང་བའི་སྣོམ་པ་གང་ཞེ་ན།
དང་པོ་ནི་མཉམ་གཞག་མིན་པས་སྣོང་སྣོམ་ཡིན་ལ། ཐ་མ་དེ་གཉིས་ལ་འཆལ་ཚུལ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཉོན་མོངས་
སྣོང་བའི་སྣོམ་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་སྤང་བྱ་དེ་དག་འདོད་པའི་ས་པ་ཡིན་པས་དེའི་གཉེན་པོ་མི་སྣོགས་མེད་
ལས་སྐྱེས་པ་དང་དེ་ཡང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེས་ན་དེ་གཉིས་སྐྱིད་དང་སྣོང་བའི་
སྣོམ་པ་ལ་ལྷ་བཞི་བཞིའོ། །གསུམ་པ་ནི། མདོ་ལས། ཡིད་ཀྱི་སྣོམ་པ་ལེགས་པ་སྟེ། །ཞེས་དང་། གང་ལ་མིག་
གི་དབང་པོའི་སྣོམ་པས་བསྐྱམས་ཏེ་གནས་སོ་ཞེས་པའི་ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྣོམ་པ་གང་ཞེ་ན། བྱ་བ་དང་བྱ་བ་
མིན་པ་ཤེས་པའི་ཤེས་བཞིན་དང་། དེ་མི་བརྗེད་པའི་དྲན་པ་དག་གིས་མི་མ་སྐྱུན་སྣོགས་སྣོམ་པར་བྱེད་པས་
ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྣོམ་པ་གཉིས་ཀ་གོ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་སྣོམ་སྣོམ་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་ཚིག་ཡིན་
པས་སོ། །དབེར་ན་མི་གཉིས་ལ་ཟན་གཉིས་གཉིས་བྱིན་ཞེས་པ་ལྟར་འོ། །གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱུན་མོང་དུ་
བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། དུས་ཇི་སྟིན་ལྷན། ཚུལ་ཇི་སྟར་ཐོབ་པ། རྒྱ་གང་གིས་གཏོང་བ། ཉེན་གང་ལ་ལྷན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རིག་བྱེད་མིན་

༼ ༣༤ ༽

བའི་ལྡན་ཚུལ། རིག་བྱེད་གྱི་ལྡན་ཚུལ། དེ་དག་གི་ལྷ་བཞི་བཅུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་བཞི་སྟེ། སོ་ཐར་གྱི། སྣོམ་
 མིན་གྱི། མཉམ་བར་གཞག་པའི། བར་མའི་ལྡན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སོ་ཐར་པའི་སྣོམ་པ་ལ་གནས་པའི་
 གང་ཟག་དེ་ནི་རྗེ་སྲིད་དུ་བསྐྱབ་པ་ལྷུལ་བ་ལ་སོགས་པས་མ་བཏང་གི་བར་དུ་རྟག་ཏུ་ད་ལྟར་གྱི་རྣམ་པར་རིག་
 བྱེད་མིན་པ་དང་ལྡན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་མིན་པས་རྟག་ཏུ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱིར་དོ། །སྐྱད་ཅིག་མ་དང་
 པོའི་སྤྱིན་ཚད་མ་བཏང་གི་བར་དུ་འདས་པ་དང་ལྡན་ཡང་ལྡན་ནོ། །མ་འོངས་པ་ནི་སེམས་རྗེས་མི་འབྲང་བས་
 ཐོབ་པ་སྤར་སྟེ་མེད་པས་མི་ལྡན་པར་ནི་ཚོས་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྣོམ་མིན་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ལའང་
 ལྡན་ཚུལ་དེ་དང་འབྲ་བ་ཁོ་ན་སྤར་དོ། །གསུམ་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་སྣོམ་པ་དང་ལྡན་པའི་སྟེ་འཕགས་གཉིས་
 ནི་མ་བཏང་གི་བར་རྟག་ཏུ་འདས་དང་མ་འོངས་དང་ལྡན་ཏེ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཡིན་པས་སོ། །འཕགས་པ་
 ཟག་མེད་ནི་སྐྱད་ཅིག་དང་པོའི་ཚེ་སྣོམ་ཟག་མེད་མ་བསྐྱེད་པས་འདས་པ་དང་ལྡན་པ་མིན་ཞིང་ཞེས་པས་མ་
 འོངས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་གཞན་དུ་འདས་པ་དང་ཡང་ལྡན་ནོ། །འཛིག་རྟེན་པའི་མཉམ་གཞག་དང་འཕགས་ལམ་
 ལ་གནས་པའི་ཚེ་ནི་སྣོམ་པ་དེ་གཉིས་ད་ལྟར་བ་དང་ཡང་ལྡན་པས་དུས་གསུམ་ཚར་དང་ལྡན་ལ་མཉམ་གཞག་
 ལས་ལངས་པ་དག་ནི་ད་ལྟར་གྱི་དང་མི་ལྡན་ཏེ། དེ་གཉིས་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲུག་ཡིན་པས་སོ། །བཞི་པ་ནི།
 སྣོམ་པ་སྣོམ་མིན་གྱི་བར་མ་

། ༣༩༠ །

ལ་གནས་པ་ལ་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཡོད་པར་མ་ངེས་ལ་ཡོད་ན་སྐར་བཞིན་ལྟོ། སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྤྲི་བྱེད་གཉིས་
ཀྱི་བར་ད་ལྟར་གྱི་ཁོ་ན་དང་ལྟན་ཞིང་། དེ་སྤྱིན་ཆད་འདས་ད་ལྟར་གྱི་དུས་ནི་གཉིས་དང་ལྟན་ལོ། །དེ་ལྟར་མ་ཟང་
སྤྲི་མ་མིན་ལ་གནས་པ་འདྲ་དད་པ་ལ་སོགས་པས་སྤྲི་བྱེད་ལ་འཚམ་བ་སོགས་བྱེད་ན་བར་མ་དགེ་བའི་རིག་བྱེད་མིན་
པ་དང་ཇི་སྲིད་རབ་ཏུ་དུངས་པ་ཡོད་པའི་བར་དུ་ལྟན་ལ། སྤྲི་མ་པ་ལ་གནས་པ་འཕམ་ཞེ་སྤང་གིས་སྤྲི་བྱེད་པ་སོགས་
བྱེད་ན་མི་དགེ་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཇི་སྲིད་ཉོན་མོངས་པའི་ཤུགས་དང་ལྟན་པའི་བར་དུ་ཡོད་ཅིང་།
སྤྲི་བྱེད་པ་གཉིས་ནི་གོ་སྤྲི་བས་མ་སྤྲི་ས་སོ། །གཉིས་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལྟན་ཚུལ་ལ། དངོས་དང་། ཞར་ལ་སྤྲི་མ་མིན་
ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཤའ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ལྟན་ཚུལ་ནི་སྤྲི་མ་པ་སྤྲི་མ་མིན་བར་མ་ཐམས་ཅད་
ལ་མི་འབྲ་བ་མེད་དེ། དེའི་བྱ་བ་བྱེད་བཞིན་པ་དག་ལ་ད་ལྟར་བ་ངེས་པར་ལྟན་ཞིང་། གཏོང་རྒྱ་རིག་བྱེད་མིན་
པ་དང་མཚུངས་པ་འཕམ་བུ་བ་དོར་ནས་མ་བཏང་གི་བར་དུ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྤྱིན་ཆད་འདས་པ་དང་ཡང་ལྟན་
ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བས་མ་འོངས་པ་དང་ལྟན་པ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་དགེ་མི་དགའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་
བསྐྱེབས་པ་དང་ནི་མ་བསྐྱེབས་པའི་རིགས་བྱེད་ནི་ཐོབ་པ་ལྟན་ཅིག་སྤྲི་བར་བཤའ་བས་འདས་པ་དག་དང་ལྟན་
པ་མེད་ལ། བསྐྱེབས་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་ཡིན་ན་ཐོབ་པ་སྤྲི་མ་འབྲུང་མེད་དེ། དམིགས་པ་མེད་པས་སྤྲི་བྱེད་པ་
དང་

༼ ༣༩༡ ༽

སེམས་ལ་རག་ལས་བས་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་སྲིར་ཉམ་ཚུང་བས་ཐོབ་པ་ཡང་ཉམས་ཚུང་བས་སོ། །གཉིས་
བ་ནི། གོང་དུ་སྒྲོམ་མིན་གནས་པ་ཞེས་པའི་རྣམ་གྲངས་ནི། ལུས་ངག་གི་ཉེས་པ་འབེལ་བར་བྱེད་པས་སྒྲོམ་བ་
མིན་པ་དང་། དམ་བས་སྤྲད་པས་ཉེས་སྤྲད། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མ་སྤུན་སྲོགས་ཡིན་པས་འཆལ་བའི་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་། ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ཡིན་པས་ལས་དང་། དངོས་གཞིའི་དུས་ཀྱི་སེམས་པ་འཇུག་པའི་སྒོ་ཡིན་པས་
དེའི་སྤྲེང་དུ་ལས་དེའི་ལམ་ཞེས་བྱའོ། །གསུམ་པ་དེ་དག་གི་ལྷ་བཞི་ནི། གང་རིག་བྱེད་དང་ལྡན་པ་དེ་རིག་བྱེད་
མིན་པ་དང་ལྡན་ལམ་ཞེ་ན། མ་ངེས་བས་ལྷ་བཞི་སྟེ། ལྷ་དང་པོ་ནི། རྣམ་བྱུང་དང་ལས་ལམ་ལས་གཞན་པའི་
བར་མ་དོར་གནས་པ་དག་ནི་དག་སོགས་གསུམ་གྱིས་སེམས་ཀུན་སྒོང་ཞན་པས་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ཞིག་བྱེད་
ན། རིག་བྱེད་མིན་པ་མི་སྒོང་བས་རྣམ་བར་རིག་བྱེད་ཉིད་དང་ལྡན་འོ། །ལྷ་གཉིས་པ་ནི། ཆེ་སྲ་མའི་རྣམ་བར་
རིག་བྱེད་ཤི་བས་བཏང་ལ་གསར་པ་མ་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལ་རྣམ་བར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཁོ་ན་
དང་ལྡན་ཏེ། སོ་སྐྱེ་དབེར་མ་བརྗོད་པ་ནི་འཕགས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་ལ་སོ་སྐྱེ་དེ་ནི་འདོད་གཟུགས་ནས་
ནི་བཏང་། གཟུགས་སུ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡོད་ཀྱང་གཞན་ལ་མེད་པས་མ་ངེས་པའོ། །ཡང་ན་ལྷ་བཞི་ནི་འདོད་པའི་རྟེན་
ལ་བརྩི་བ་ཡིན་ལ་དེའི་བྱིས་པ་ལ་མེད་པས་སོ། །འོ་ན་འདོད་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྤངས་དགུ་པ་མ་སྤངས་པ་ཞིག་ཤི་
ན་གོང་མའི་དངོས་གཞིའི་

༼ ༣༥༩ ༽

སེམས་མ་ཐོབ་བས་འདོད་བར་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ལ་གཏོང་རྒྱ་གཉིས་པོ་མ་བྱུང་བས་ཉེར་བསྐྱོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་བ་ཡོད་
དོ་ཞེ་ན། མ་སྐྱེ་ཞེས་ནས་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་ཉེར་བསྐྱོགས་ནི་ཉི་བས་ཀྱང་གཏོང་སྟེ། གཏོང་རྒྱུའི་འབྲེལ་
བར་དེས་མ་སྐྱེན་བ་བཏང་བས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་གཏོང་དོ་ཞེས་གསུངས་བས་སོ། །དེ་ནི་འཕགས་མིན་ཉི་བས་སོ་
ཞེས་པའི་སྐྱོར་ལམ་ལ་བསམས་སོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། བསྐྱེན་བཅོས་ལས་ལྷན་དང་ལྷན་ལ་ལྷན་གྱི་ལས་དང་མི་
ལྷན་པ་ནི་སྐྱོར་འེན་ན་ན་འདུག་པའི་མེར་མེར་པོ་ལ་སོགས་པའོ་ཞེས་བས་ཉི་བས་གཏོང་བར་དེས་ལ། དེས་ན་
སྐྱོར་ལམ་དང་མཚན་ཉིད་འབྲ་བས་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་ཉེར་བསྐྱོགས་ཐམས་ཅད་ཉི་བས་གཏོང་དོ་ཞེས་
གསུང་དོ། །འོན་ཀྱང་གང་ཟག་བར་མས་རྗེས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བསྐྱེད་བ་ལ་དེག་བྱེད་མིན་བ་ཡོད་
ཅིང་དེག་བྱེད་མེད་བ་སྲིད་བས་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཡང་ལྷ་གཉིས་བ་ཡོད་དོ། །དེས་ན་ལན་གསུམ་བ་གང་ཞེག་
བཤད་ན་བརྟེན་ཞིང་བརྟེན་བ་མཚུངས་བས་འཕགས་བ་ནི་ཉི་བར་མཚོན་པའི་དཔེའོ་ཞེས་བ་ཉིད་དེགས་སོ་
ཞེས་བཤད་དོ། །གཉིས་ཀ་དང་ལྷན་པ་ནི་བར་མ་ལ་གནས་བས་ཀྱུན་སྒྲོང་བྲག་པོས་དགེ་མི་དགེ་སོགས་བྱེད་
པའོ། །གཉིས་ཀ་དང་མི་ལྷན་པ་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་སོགས་སོ། །གཉིས་བ་ཇི་ལྟར་ཐོབ་ཚུལ་ལ་གསུམ་
སྟེ། སྒྲིམ་པའི། སྒྲིམ་མིན་གྱི། བར་མའི་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཐོབ་ཚུལ་དངོས། གང་ལས་ཐོབ་པའོ། །དང་པོ་
གསུམ་སྟེ། བསམ་གཏན། ཟག་མེད། སོ་ཐར་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །དང་

༼ ༣༤༣ ༽

པོ་ནི། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དེ་དག་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཐོབ་ཅེ་ན། བསམ་གཏན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྒྲིམ་
པ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ས་སྟེ་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་ཆེ་དངོས་གཞི་དང་སྐྱོར་བས་
ཉེར་བསྐྱོགས་ཀྱི་སེམས་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཐོབ་པོ། །གཉིས་པ་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་
འཕགས་ལམ་བསམ་གཏན་རྒྱག་གིས་བསྐྱེས་པ་དེས་ཐོབ་པོ། །གསུམ་པ་ལ་ཐོབ་ཚུལ་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན། །བྱང་
པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སོ་ཐར་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིམ་པ་ཡང་དག་པར་སྤངས་པའི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་
པས་གཞན་མཁན་སྟོབ་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། སོགས་པ་ནི་རང་ཡང་དེ་དག་
ལ་ལེན་པར་གོ་བར་བྱེད་པའི་རིག་བྱེད་དང་ལེན་སེམས་ཀྱིས་ཐོབ་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་འདུལ་བ་བ་དག་ནི་
སོགས་པའི་སྐྱས་རིག་བྱེད་ལ་མི་སྟོས་པར་བསྟེན་པར་རྫོགས་པའི་རྒྱ་བཅུ་བསྐྱེ་བར་འདོད་དེ། །བྱང་མ་མོ་ལས་
བྱུང་བ་ལྟར་འགྲེལ་པར་བཅུ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དུས་ཀྱི་བྱང་པར། བསྟེན་གནས་ཀྱི་བྱང་པར།
དགེ་བསྟེན་ཀྱི་བྱང་པར་དོ། །དང་པོ་ལ་སྒྲིམ་པའི་དུས་ཀྱི་བྱང་པར། ཞར་ལ་སྒྲིམ་མིན་ཀྱི་དུས་ཀྱི་བྱང་པར་
དོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྟེན་འཚོའི་བར་དུ་རིས་བདུན་དང་ཉིན་ཞག་གི་བར་དུ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཡང་དག་
པར་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། དུས་ནི་ཆེ་དང་ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་གཉིས་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲིམ་མིན་ནི་ཇི་
སྟེན་འཚོའི་བར་དུ་ལེན་པ་མེད་

། ༣༩༩ །

ཀྱང་སྤྲིག་པའི་བསམ་བས་རྟོག་ཏུ་ལོག་པར་ཞུགས་པས་རྗེ་སྤྲིད་འཚོའི་རིགས་ཅན་ཡིན་ལ། ཉིན་ཞག་པ་ཡི་
སྤོམ་མིན་མེད་དེ། བསམ་བས་སྤོམ་མེད་ཅིང་ལས་སྤྲད་པའི་སྤྲིད་ཏེ། དེ་ནི་བསྟེན་གནས་དེ་ལྟར་འོད་པ་མེད་པའི་
སྤྲིད་ལོ། །དུས་དེ་ཞིག་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ནི་བར་མའི་དགོ་བར་བཤད་དོ་ཞེས་བྱེ་སྤྲིད་ཟེར་དོ། གྲག་ཅེས་པ་
མདོ་སྤྲི་བ་ན་དེ། སྤོམ་མིན་ཡང་རིག་བྱེད་མིན་པའི་རྗེས་མེད་ཀྱི་སྤྲིག་པ་བྱ་བའི་བསམ་བས་བག་ཆགས་དང་
བཅས་པ་སྟེ། གོ་བཞེན་སྤྲེས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟར་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་བ་ཡང་ཡོད་ཀྱི། མི་ལེན་བསམ་མེད་ན་རྗེ་
སྤྲིད་འཚོ་བའི་བར་མ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་དོ་ཞེས་ཏེ། འདིས་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་སྤོམ་མིན་དུ་འདོད་
བར་མའོན་ཏེ་བར་མ་མི་དགོ་བ་དང་ཁྱད་པར་ནི་སྤྲིད་བ་དང་དངོས་གཞིའོག་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་
སྟེ། རྗེ་ལྟར་འོད་པའི་ཚུལ། ཡན་ལག་གིས་གངས་ངེས། ཉིན་ཀྱི་ཁྱད་པར་དོ། །དང་པོ་ནི། བསྟེན་གནས་ཉིན་
ཞག་ཏུ་འོད་ན་རྗེ་ལྟར་འོད་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཉན་པ་མིན་པས་དམའ་བར་འདུག་ཅིང་ཐལ་མོ་སྤྲིད་ཏེ་འོག་གས་པ་
པོས་སྤྲེས་པའི་རྗེས་སུ་བཞུས་པ་ཡིས་འོད་ཅིང་། རྒྱན་ནར་མ་ལས་གཞན་པའི་མི་བརྒྱན་ཞིང་བསྤྲད་དུས་ན་
སོང་ནམ་ལངས་ཀྱི་བར་དུ་དོ། །དགྲ་བཅོམ་པ་དང་ཉེ་བར་གནས་པས་བསྟེན་གནས་ཏེ་དེའི་ཡན་ལག་མ་ཚང་ན་
བར་མར་འགྱུར་བས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་ཚང་བར་ནི་འོད་དོ། །ལེན་དུས་ནི་ནང་བར་སྤོམ་མི་ཐོས་པའི་
དུས་སོ། །ཡུལ་ནི་གཞན་ལས་སོ། །འོད་ན་ཅིག་ཅུ་ལེན་པ་ནི་ཡུལ་

༼ ༣༥༽

དགོན་པས་རུང་མ་ཐུན་བྱས་པའོ་ཞེས་གསུངས། འགྲེལ་པར། ཚོས་བརྒྱད་ལ་རྟལ་ཏུ་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་
ཁས་སྒྲངས་པ་དེ་ནི་ཟན་ཟོས་ཀྱང་ལོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱ་གར་ན་ཡང་ཡོད་པར་མངོན་ལ་ལེན་པར་
ངེས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་ནང་བར་སྐྱེ་ཡང་ཟན་ཟོས་ནས་ལེན་པ་ནི་གསལ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་འཆད་
དོ། །རང་ལས་འབོགས་རྒྱུན་མེད་པའམ་རྒྱུན་ཡོད་ཀྱང་མི་འདའ་བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་གཞན་ལས་ལོད་པར་བཤད་
ལ། དེ་འདུལ་བ་ལས་དགོ་སྤོང་ལས་ལེན་པར་བཤད། གནས་འཛོག་གི་མདོ་ལས་དེ་ལས་གཞན་ལས་ཀྱང་སྒྲང་
བར་བཤད། བསྐྱ་བར་བསྐྱན་པ་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དང་གཞན་ལ་རག་ལས་པར་བསྐྱན་པའི་སྤྱིར་དུ་རབ་ཏུ་
བྱུང་བའི་སྤོམ་པ་གཞན་ལས་ལེན་ཅིང་བྱིམ་པའི་ནི་རང་ལས་ཀྱང་སྒྲང་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དགོ་བསྐྱན་སྤོམ་
བརྒྱད་དུ་དགོ་བསྐྱན་ཡང་དགོ་བསྐྱན་ལས་སྒྲང་བར་བཤད། སྒྲང་ཚུལ་དེ་རྣམས་ལས་གཞན་དུ་སྒྲངས་པ་ནི་
བར་མ་ཅོམ་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤོང་བ་ཚུལ་བྱིམ་ས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཞི་དང་། དན་བ་
གནས་པས་བག་ཡོད་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ལྔ་བ་གཅིག་བྱ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤོང་བ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པ་
སྤོང་ཚུལ་བརྟལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་སྤི་མ་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་དུ་ངེས་ཏེ་གོ་ངེས་བཞིན་ནོ། །ཡན་ལག་སྤི་མ་
གཉིས་མེད་ན་ཅི་ཉེས་ཞེ་ན། དང་པོ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་ཚོས་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཆང་འཐུངས་
པ་ན་བྱ་བ་དང་བྱ་བ་མིན་པ་དང་སྤྱི་དོའི་ཁ་ཟས་ཀྱིས་

། ༣༤༦ །

བསྟེན་གནས་དང་སྐྱོ་བའི་དྲན་བ་ཉམས་བར་འགྱུར་ལ། ལྷག་མས་ནི་དེགས་བར་འགྱུར། དེ་ལས་འཆལ་ཚུལ་
རྒྱངས་མི་རིང་ངོ། །གསུམ་བ་ནི། ལུང་ལས་བསྟེན་གནས་གསོ་སྦྱོང་དུ་བཤའ་བས་དགེ་བསྟེན་ལས་གཞན་ལ་
བསྟེན་ནས་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། དགེ་བསྟེན་ལས་གཞན་བའི་བྲིམ་བ་ལའང་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་སྟེ་ལེན་
ན་བསྟེན་ནས་ཡོད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་སྐྱབས་སུ་མ་སོང་བ་དང་ལེན་བ་བརྗེད་བ་དང་མ་བྱས་བའི་མི་ཤེས་བ་ལ་
མེད་དོ། །གསུམ་བ་ལ་ལྟ་སྟེ། ལུང་གི་དོན་བཤའ་བས་དགེ་བསྟེན་ཐམས་ཅད་སྡོམ་ལྡན་དུ་བསྟན། དེ་ལ་ནང་
འགལ་སྦྱོང་བ། ཞར་ལ་སྡོམ་བ་ཆེ་ཚུང་གི་བྱང་བར། སྐྱབས་གནས་ཀྱི་བྱང་བར། ཡན་ལག་གི་བྱང་བར་
ངོ། །དང་བོ་ནི། མདོ་ལས། མིང་ཆེན་བྲིམ་བ་གོས་དཀར་བོ་བགོས་བ་པོའི་དབང་བོ་དང་ལྡན་བ་ཞིག་གསུམ་ལ་
སྐྱབས་སུ་འགོ་ཞིང་བདག་ལ་དགེ་བསྟེན་དུ་གཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་སྟེ་ན། འདི་ཅམ་གྱིས་དགེ་བསྟེན་ལོ་ཞེས་བ་
དེ་ཅི་སྡོམ་བ་མེད་པའི་དགེ་བསྟེན་ཡང་དག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཉི་འོག་བ་ན་རེ། ཡོད་དེ་དེ་ཅམ་གྱིས་དགེ་སྦྱོང་གི་
གཡོག་བྱེད་བས་སྐྱོད་ཐོབ་བར་བསམ་བཤོ། །ཁ་ཆེ་བ་ན་རེ། མེད་དེ་འོན་ཀྱང་མདོའི་དོན་ནི་བདག་ལ་དགེ་
བསྟེན་ཉིད་དུ་བཟུང་དུ་གསོལ་དེང་སྟོན་ཆད་སྟོག་གཅོད་བ་སྦྱོང་ངོ་ཞེས་ཁས་སྲུངས་བས་འདིའི་སྡོམ་བ་སྐྱེ་སྟེ་
སྟོག་གཅོད་སྦྱོང་ངོ་ཞེས་ཉེ། གསོད་བ་ལ་སོགས་ལ་ལྟ་སྦྱོང་ངོ་ཞེས་བའི་སྐྱེ་མི་མདོན་བར་བྱས་བཤོ། །འོན་
བསྐྱབ་བའི་གཞི་བསྟེན་བ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན།

། ༣༤༩ །

བྱེད་པ་ལས་གང་སྐྱོད་པ་བསྐྱུང་ལ་མི་སྐྱོད་པ་མི་སྐྱུང་ཞེས་པ་སྐྱུས་མི་ཤེས་ཏེ་ཟེན་པ་ལ་ཞུ་ལན་མི་འཐད་ཅིང་།
དེ་ནི་རབ་བྱུང་ལ་ཡང་ཡོད་པས་སྣ་གཅིག་སྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་སོག་
གཙོད་སྐྱོང་ཞེས་པ་མདོ་གང་ནས་ཀྱང་མི་འབྱུང་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བའི་མདོ་ལས། །ནམ་འཚོའི་བར་དུ་སོག་
དང་བསྐྱོས་པས་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་མདོན་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞེས་པ་ལ་འཇུག་པའོ། །དེས་ན་དགོ་བ་གོང་མ་ལ་
སྐྱོ་བར་བྱ་བ་དང་། དེ་ཙམ་ཡང་དོན་ཆེ་བས་སྐྱོམ་པ་མེད་པ་དང་མ་ཚང་བ་ཡང་དགོ་བསྐྱེན་དུ་གསུངས་
སོ། །སྐྱིར་གསུང་རབ་ལས་དགོ་བསྐྱེན་བདུན་གསུངས་ཏེ། སྐྱབས་གསུམ་འཛིན་པ། སྣ་གཅིག་སྣ་འགའ། སལ་
ཆེར་སྐྱོད་པ། ཡོངས་རྫོགས་དང་། ཚངས་སྐྱོད་དང་། བསྐྱེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཇི་སྟེན་འཚོའི་བར་དུ་
སྐྱུང་བ་གོ་མའི་དགོ་བསྐྱེན་ནོ། །དང་པོ་ལྷ་ནི་མིང་ཆེན་གྱི་མདོ། ལྷག་པ་ལུང་རྣམ་འབྱེད་དང་། དག་ལྷལ་ཅན་
དང་། ཆེ་དང་ལྷན་པ་མོ་ལུས་ལུས་པ་ལས་བཤད་བདུན་པ་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་སེན་རིངས་གྱི་མདོར་བཤད། །ཁ་ཆེ་བ་ནི་
བདུན་པ་འདི་མི་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡན་ལག་མང་ཉུང་དང་དུས་རིང་སྐྱུང་ལ་སྐྱོས་པ་ཡང་ཡོད་ལ། གཙོ་
བོར་ནི་ཚུང་དུ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་སྐྱོང་བྱུང་བ་དང་མ་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏེ། དེས་ན་
དགྲ་བཅོམ་པའི་སྐྱོམ་པ་ཚུང་གྱིས་པའི་ཆེ་བ་དང་། དགོ་སྐྱོང་གི་ཚུང་ལ་དགོ་བསྐྱེན་གྱི་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེན་
དོ། །བཞི་པ་ནི། གང་ཞེག་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་

། ༣༩༩ །

སྲུ་འགྲོ་བ་དེ་གང་ཐོབ་པས་སངས་རྒྱས་སྲུ་བྱེད་ཅིང་ཐ་སྟེན་འདོགས་པའི་ཚོས་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་ཚོས་སྲུ་དང་།
གང་ཞིག་དགོ་འདུན་ལ་སྲུ་བས་སྲུ་འགྲོ་བ་དེ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནི་དགོ་བདུན་ཡིན་ལ་དེར་བྱེད་པའི་ཚོས་
སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་གཉིས་ཀ་དང་། གང་ཞིག་ཚོས་ལ་སྲུ་བས་སྲུ་འགྲོ་བ་
དེ་ནི་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུ་གྱི་ཉོན་མོངས་དང་དུམ་ཞི་བའི་སྲུ་ངན་འདས་པ་ལ་སྟེ། དེ་ནི་ཚིག་སྟེབས་པའི་དོར་ཐ་
མར་སྟོས་སོ། །སངས་རྒྱས་དང་དགོ་འདུན་གྱི་རྟེན་གང་ཟག་གི་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སྲུ་བས་གནས་མིན་
ཞེས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་དེ་ལྟར་ན་ལམ་མཛོན་དུ་མ་བྱས་པ་ན་སངས་རྒྱས་དང་དགྲ་བཅོམ་མིན་པ་དང་འཕགས་
བ་མིན་པར་འགྱུར་ཞིང་དགོ་སྟོང་དུ་བྱེད་པའི་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་ཁོ་ན་དགོ་སྟོང་དུ་འགྱུར་དོ་ཞེས་བརྗོད་ནས། ཚོས་
ནི་འདི་དང་མ་ཐུན་ལ་སངས་རྒྱས་དང་དགོ་འདུན་གྱི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་གཉིས་སྲུ་བཞེད་དོ། །དོ་བོ་ནི་འདིགས་
བ་ལས་ཐར་བའི་ཆེད་དུ་ཡུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བསྟེན་པར་ཁས་ལེན་ཅིང་སྟོ་གཏོང་བ་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བར་ངག་
གི་རིག་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ནི། རོད་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །སྲུ་བས་ཀྱི་དོན་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དུམ་
ཐམས་ཅད་ལས་གཏན་དུ་ངེས་པར་ཐར་བར་བྱེད་པའོ། །ལྷ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལོག་གཡེམ། བརྟུན། ལྷོས་
འགྱུར་སྟོང་བ་ཡན་ལག་ཏུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྟོམ་བ་གཞན་ལ་མི་ཚངས་སྟོད་སྟོང་བ་ཡན་
ལག་ཏུ་བཞག་ལ། དགོ་བསྟེན་ལ་

། ༣༠༠ །

ལོག་གཡེམ་སྒོང་བ་ཡན་ལག་དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ལོག་གཡེམ་ནི་གཞན་གྱི་ཚུང་མ་སུན་སྤང་ཞིང་
ངན་སོང་གི་རྒྱུ་རྐྱུར་བས་འདི་གཞན་ན་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྤང་བའི་སྤྱིར་དང་གྲིམ་བས་སྒོམ་སྤྱི་བའི་སྤྱིར་དང་།
འཕགས་པའི་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་ཡང་ལོག་གཡེམ་མི་བྱེད་པའི་སྒོམ་པ་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་དང་། མི་ཚངས་སྤྱོད་ནི་
དེ་ལྟར་མིན་པས་སོ། །ཅི་དགོ་བསྟེན་གྱིས་སྤྱིས་ཚུང་མ་ལེན་ན་སྒོམ་པ་མི་ཉམས་སམ་ཞེ་ན། མི་ཉམས་ཏེ།
སྒོམ་པ་ནི་ལོག་གཡེམ་སྒོང་ངོ་ཞེས་ངེ་ལྟར་ཁས་སྤངས་པ་བཞིན་དུ་འཐོབ་ཀྱི་རྒྱུ་འདི་ལ་མི་ཚངས་སྤྱོད་སྤོང་
ཞེས་ཁས་སྤངས་པ་མིན་པས་སོ། །ཡང་ན་བྱུང་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་འདི་ལས་གཞན་ལ་འབྲིག་པ་མི་བྱའོ་ཞེས་ཁས་མ་
སྤངས་པའི་སྤྱིར་དང་གི་ཚུང་མ་ནི་ཁས་སྤངས་པ་དང་འགལ་བ་མེད་པས་སྒོམ་པ་ཉམས་པ་མིན་ལོ་ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་བརྟུན་སྒོང་བ་ཁོ་ན་ཡན་ལག་དུ་བཞག་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཉེས་པ་ཆེ་ཞིང་སྒོང་སྤྱི་བ་ནི། བརྟུན་
སྤྱི་ཤིན་ཏུ་སྤང་སྤྱིར་དང་། །སྤྱི་སྤྱིར་མི་བྱེད་ཐོབ་སྤྱིར་དང་། །དགོས་པ་ལྷག་པོ་ནི་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་
འདས་པར་གྱུར་བ་ན་སྤྱིར་བཅོས་པའི་ཡན་ལག་དུ་བྱས་པའི་སྤྱིར། འདི་ལྟར་ཉེས་པ་སྤོང་བའི་ཆེ་དེ་རང་གི་སྤང་
བྱ་མིན་ན་རྟུན་དུ་སྤྱི་བས་བསྐྱབ་པ་ལས་ཐམས་ཅད་ཞིང་འདའ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་སྤོང་བར་བསྟུན་པས་ཉེས་པ་ལན་
གཉིས་སུ་གྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་སྤྱི་བ་སྤྱིར་བཅོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཡང་འདི་ལ་བྱུབ་
པའི་བཀས་བཅད་ཅིང་བཀག་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྣམས་ལས་སྤོས་འགྱུར་སྤོང་བ་ཁོ་ན་བཞག་པ་ཅི་ཞེ་

༼ ༣༠༽

བ། རྒྱ་སྤར་གྱི་གསུམ་པོ་དང་སྤོས་འགྲུར་གྱི་བྲན་པ་ཉམས་ནས་ཉེས་སྤོད་ལ་འཇུག་པར་འགྲུར་བས་ཡན་ལག་
 གཞན་བསྐྱུང་བའི་སྤྱིར་དུ་ལོ། །ཕལ་ཆེན་པ་ཆང་འཕྱང་བ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བར་འདོད། མངོན་པ་བ་
 བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བར་འདོད་ལ། འདི་ཡི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཤེས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ། གཉེན་པོའི་
 སྤོས་ཀྱང་བཏུང་བར་རུས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་གཉེས་གྱི་བྱུང་བར་ལ་སྤོབ་དཔོན་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ཁོ་
 བས་སྤོད་པ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པའི་སྤོས་ཀྱང་སྤོད་པར་རུས་སོ་
 ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉེས་པ་གང་ལས་ཐོབ་པ་ལ་གཉེས་ཏེ། སྤོམ་པ་གསུམ་གྱི་བྱུང་བར། དེའི་ནང་གསེས་གྱི་
 བྱུང་བར་རོ། །དང་བོ་ནི། ཅི་སྤོམ་པ་གསུམ་པོ་འདི་དག་གཞི་གང་ལས་གཅིག་ཐོབ་པ་དེ་ལས་ལྷག་མ་ཡང་
 འཕྲོབ་བམ་ཞེ་ན། མ་ངེས་ཏེ། འདོད་པར་གཏོགས་པ་སོ་ཐར་གྱི་སྤོམ་པ་ནི་སྤྱང་བྱ་སྤོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་
 པོ་ཐམས་ཅད་ལས་གཉེན་པོའི་སྤོར་བ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་ཅིང་། གཉེས་ཀ་ནི་བཅས་པ་དང་རང་བཞིན་དང་
 སེམས་ཅན་ཡིན་མིན་ལས་ཏེ་གོ་ངེས་བཞིན་དུ་མི་སྦྱར་གྱི། སེམས་ཅན་ལས་རང་བཞིན་སློག་གཅོད་དང་
 བཅས་པ་བྱུང་མེད་ལ་རེག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་མིན་པ་ལས་རང་བཞིན་གསེར་སོགས་རྒྱ་བ་དང་
 བཅས་པ་རྣམས་གཅོད་པ་སོགས་འཕྲོབ་བོ། ཡུང་ཁམས་སྤྱི་མཆོད་ད་ལྟར་བ་དག་ལས་འཕྲོབ་པར་འགྲུར་གྱི་
 སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་མིན་པས་འདས་མ་འོངས་ལས་མིན་ནོ། །བསམ་

༼ ༣༠༩ ༽

གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་ཚོས་ཉིད་གྱིས་ཐོབ་པས་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མིན་པ་དངོས་གཞི་ཁོ་
 བ་ལས་དེ་སྒྲོང་བ་འཐོབ་གྱི་སྒྲོར་མཚུག་ལས་མིན་ན་བཅས་པ་ལས་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། སེམས་གྱི་རྗེས་འབྲང་ཡིན་
 པས་དུས་ནི་ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ་པོ། །དེས་ན་དང་པོའི་གཞི་ཡིན་པ་དེ་སྤྱི་མའི་ཡང་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ལུ་བཞི་
 སྟེ། དང་པོ་ད་ལྟར་གྱི་སྒྲོར་བ་མཚུག་དང་བཅས་པ་དང་། གཉིས་པ་འདས་མ་འོངས་གྱི་དངོས་གཞི་དང་།
 གསུམ་པ་ད་ལྟར་གྱི་དངོས་གཞི་དང་། བཞི་པ་འདས་མ་འོངས་གྱི་སྒྲོར་མཚུག་དང་བཅས་པ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི།
 ཅི་སྒྲོམ་པ་དང་སྒྲོམ་མིན་དེ་དག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་དང་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐོབ་
 པམ་འོན་ཏེ་དབྱེ་བ་ཡོད་ཅེ་ན། སྒྲོམ་པ་ནི་གཞི་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མིན་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ་སྟེ་
 དགོ་བའི་བསམ་པས་འཚུག་པར་བྱས་པས་སོ། །ཡན་ལག་ལ་ནི་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། དགོ་སྒྲོང་གི་བདུན་དང་།
 གཞན་གྱི་བཞི་སྒྲོང་བས་སོ། །འོན་ཀྱང་ངེས་བརྒྱད་པོ་སོ་སོ་ལ་གཞི་ངེས་པ་དང་། ཡན་ལག་ངེས་པ་དང་།
 ཡུལ་དང་དུས་ངེས་པ་ལྟ་བོ་གང་རུང་དང་མི་ལྡན་ན་སྒྲོམ་པར་མི་འགྱུར་པོ། །རྒྱ་ལ་ཡང་དབྱེ་བ་ཡོད་དེ། དགོ་
 པའི་རྩ་བ་གསུམ་རྒྱར་འདོད་ན་ཐམས་ཅད་ལས་དང་ཀུན་སྒྲོང་སེམས་པའང་ཆེ་འབྲིང་ཚུང་གསུམ་རྒྱར་འདོད་
 བ་གསུམ་པོ་གཅིག་ཆར་མི་རུང་བས་དེ་ངེས་འཐོབ་པོ། །གཉིས་པ་སྒྲོམ་མིན་ཐོབ་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། གང་ལས་
 ཐོབ་པ། རི་ལྟར་ཐོབ་པ་ལོ། དང་པོ་ནི། སྒྲོམ་པ་མིན་པ་ནི་གཞི་

། ༣༠༣ །

སེམས་ཅན་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་དང་ཡན་ལག་བདུན་པོ་ཀུན་ལས་འཐོབ་སྟེ། ལྷོ་ཐམས་ཅད་ནས་ལོད་པ་ལ་
ལྷུགས་པ་ཡིན་པས་ངེས་པ་ལྟ་བུའདྲེན་པོ་སོ། །རྒྱ་ལྷོ་ཅ་བ་གསུམ་དང་སེམས་པ་གང་དུ་འདོད་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་
ཏུ་འགལ་བས་ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ་པ་མིན་ལོ། །སློབ་དཔོན་ལོ་དེ་ལྟར་ན་བཤུན་པ་སོགས་ལ་ཡང་སློབ་མིན་
མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་རང་གི་པ་མ་གསོད་འདོད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཏྲ་ལུག་སོགས་ཀྱང་པ་མར་གྱུར་པ་ན་
གསོད་འདོད་མེད་པས་དེ་ལས་སློབ་མིན་མི་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་བཤུན་པ་མ་བྱེན་ལེན་མི་བྱེད་པ་ཡང་
ཡོད་པས་ངེ་ལྟར་ཡན་ལག་ཀུན་ལས་སློབ་མིན་འཐོབ་ཅེས་འགོག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། སློབ་པ་མིན་པ་ནི་དེའི་
རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ནི་ཐོབ་སྟེ། ལོག་པའི་བསམ་པ་ངེས་པར་ཡོད་པས་རང་གི་བྱ་བའམ་སྦྱོར་བ་བྱས་
པ་ཅུམ་ལས་ཐོབ་ལ། གཞན་གྱི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་ནི་འཐོབ་དགའ་སྟེ་རྒྱལ་པོ་སོགས་ལ་བདག་འཛོལ་བ་འདིས་
འཛོལ་བར་བྱའོ་ཞེས་ལྷུགས་ཏེ་ཁས་ལེན་ཅིང་། དེ་ལྟར་གྱིས་ཞེས་གནང་བ་ལས་ལོག་པའི་བསམ་པ་ངེས་པར་རྟོག་
ནས་བྱ་བ་བྱས་པ་ལས་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་བར་མའི་ཐོབ་ཚུལ་ནི། སློབ་པ་སློབ་མིན་གྱི་ལྷག་མ་
བར་མའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་། རིག་བྱེད་ནི་ཞིང་སྟེ་ཡུལ་དེ་ལ་འབྲུལ་བའི་བསམ་པ་དང་རིག་བྱེད་
དང་། སངས་རྒྱས་ལ་ལྷག་མ་བྱས་པར་ཟན་མི་ཟ་སྟམ་པའི་ཡིད་དམ་ལེན་པ་དང་། བྱ་བ་ལ་གུས་པས་དགོ་མི་
དགོའི་བསམ་པ་བྲག་པོས་བསྐྱངས་ཏེ་ལས་བྱེད་པས་འཐོབ་པོ། །གསུམ་པ་རྒྱ་

། ༣༠༩ །

གང་གིས་གཏོང་བ་ལ། སྣོམ་པ། སྣོམ་མིན། བར་མའི། དེ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་གཏོང་རྒྱུ་དོ། དང་པོ་ལ་སོ་
ཐར་གྱི། བསམ་གཏན་གྱི། ཟག་མེད་གྱི་གཏོང་རྒྱུ་དོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སོར་ཐར་པ་ནི་དབང་པོ་རྣམས་འདུལ་བ་
ཡིན་ལ་དེའི་གཏོང་རྒྱུ་ནི་མི་བདུན་འཕྲོད་པའི་བྱུང་བུ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྣམས་ཞེ་ཐག་པ་ནས་ངོ་བོ་དང་རྟེན་ལ་
སོགས་པ་གང་ཡང་རྩལ་བའི་སྣོ་ནས་ཕུལ་ན་གཏོང་སྟེ། དང་པོ་སྣོང་ངོ་ཞེས་པའི་ཆེ་ཡང་དག་པར་སྐྱངས་པ་དང་
འགལ་བའི་རིག་བྱེད་བསྐྱེད་པའི་སྲིར་རོ། །ཤེ་འཕོས་པས་གཏོང་སྟེ་སྲོལ་བ་བྱས་པའི་རྟེན་བོར་བའི་སྲིར། ལེན་
པའི་རྟེན་ཉམས་པའི་སྲིར་ན་མཚན་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་དང་། ཤེང་འབྱེལ་བ་ལྟར་གཞི་སྐྱེས་ཐོབ་གྱི་དགོ་
བ་ཚད་པའི་སྲིར་ན་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཚད་པ་དང་། བསྐྱུ་བ་ལས་བྱིམ་པའི་སྣོམ་པ་ནི་སྲུང་མི་རུས་སོ་སྣོམ་དུ་མི་
མ་ཐུན་པའི་བསམ་པ་སྐྱེས་པ་ཅམ་གྱིས་གཏོང་ལ་དེ་ལ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་རྣམས་མི་འབྱུང་བ་ཡང་དེའི་སྲུང་མི་མ་ཐུན་
པའི་བསམ་པ་སྐྱེ་བ་ལ་དགོངས་པར་བཤད་དོ། །བསྐྱེན་གནས་ནི་མཚན་མོ་འདས་པ་ལས་ཀྱང་གཏོང་སྟེ་
སྐྱངས་པའི་འཕེན་པ་ཟད་པའི་སྲིར་རོ། །མདོ་སྟེ་པ་དང་ཉི་འོག་ཁ་ཅིག་རྩ་བའི་ལྷུང་བ་བཞི་པོ་གང་རྩལ་བྱུང་བར་
གྱུར་བ་ལས་དགོ་སྣོང་དང་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྣོམ་པ་གཏོང་བར་སྐྱ་སྟེ། རྒྱུད་ངོ་ཚ་ཞེས་མེད་ཤས་ཆེན་པོས་གང་
པའི་སྲིར་དང་། ལུང་ལས་ཀྱང་དགོ་སྣོང་མིན་པར་བཤད་པས་སོ། །གཞན་གོས་དམར་པའི་སྟེ་པ་དག་ནི་དམ་
པའི་ཚོས་རུབ་པ་ལས་གཏོང་སྟེ། བསྐྱབ་པའི་མཚན་མས་ཐམས་ཅད་

། ༣༠༥ །

དང་ལས་གྱི་མཐའ་རྣམས་མེད་པར་འགྱུར་བའི་སྲིད་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་གསལ་བ་མི་ཐོབ་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རྙིང་
བ་གཏོང་བར་མི་འདོད་དོ། །ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་རྩ་བའི་ལྷུང་བ་བྱུང་བ་ལ་སྒྲོམ་བ་མི་གཏོང་སྟེ། བྱ་ལོན་ཡང་
ཆགས་ལ་འོར་ཡང་ཡོད་པའི་མི་བཞིན་དུ་ཚུལ་ལྡན་དང་ཚུལ་འཆལ་གཉིས་སུ་འདོད་ལ། བྱ་ལོན་འངལ་ན་འོར་
ཅན་ཡིན་གྱི་བྱ་ལོན་ཅན་མིན་པ་བཞིན་དུ་རྩ་ལྷུང་བ་འགགས་ན་ཚུལ་ལྡན་ཡིན་གྱི་ཚུལ་འཆལ་མིན་པར་བཞེད་
དོ། །ཤེས་བྱེད་ལ་རིགས་པ་ནི། རྩ་ལྷུང་གཅིག་གིས་ཐམས་ཅད་གཏོང་ངམ་རིམ་གྱིས་གཏོང་། དང་པོ་མི་
རིགས་ཏེ། རི་ལྟར་སྒྲོགས་གཅིག་ཉམས་པ་ཡིས། །མཐའ་དག་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བཞིན། །ཞེས་པ་ལྟར་
གཅིག་སྐངས་པས་ཀུན་སྐངས་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་འོ། །ལུང་ནི་ལྷོ་བ་ལས་གཅིག་ལ་པམ་བ་ལྷ་འབྱུང་བར་
བཤད་པས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། པམ་བ་ལྷ་མས་སྒྲོམ་བ་གཏོང་ན་པམ་བ་སྲི་མ་མི་འབྱུང་བས་སོ། །ལུན་ཚོགས་ལས་
ཐག་བ་ཐད་པའི་ཆེ་སྒོན་གྱི་གྲལ་དུ་འདུག་པར་བྱའོ་ཞེས་བཤད་པས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། སྒོམ་བ་མེད་ན་སྒོན་གྱི་གྲལ་
མི་རུང་བས་སོ། །ཡང་དགེ་སློང་ཚུལ་སྲིམས་འཆལ་བས་དགེ་སློང་མ་ལ་རྗེས་སུ་སྒོན་ན་ལྷུང་བྱེད་འབྱུང་བར་
བཤད་པས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། ལྡེ་ལྷ་ནི་དགེ་སློང་ཁོ་ན་ལ་གཞག་པའི་སྲིད་རོ། །དུག་མཚན་དུག་པའི་མདོར་ལམ་
སུན་འབྱིན་པའི་དགེ་སློང་བཤད་པ་དང་། རབ་བྱུང་གི་གཞི་ལས་བྱ་རོག་བསྐྱད་དང་སུན་འབྱིན་དང་ཞེས་ཚུལ་
སྲིམས་འཆལ་

། ༣༠༦ །

བ་རབ་ཏུ་མི་འབྱུང་བར་བཤམ་པས་སོ། །དེས་ན་འདི་ནི་རྩ་ལྷུང་བྱུང་ལ་འཆབ་སེམས་མ་སྐྱེས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ཀྱི་འཆབ་སེམས་སྐྱེས་ན་བཤམ་གས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་འདག་པས་ཚུལ་ལྡན་དུ་རྗེ་ལྷུང་འབྱུང་། མདོ་སྣེ་བས་
དེ་དག་གས་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་མེད་པ་དང་། གཞོན་བྱེད་ཡོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལྷོན་བས་ཤིང་རྟ་ལའི་མགོ་
བོ་བཅད་ན་སྣོན་པོར་འབྱུང་དུ་མི་རུང་བ་སོགས་དཔེར་མཛད་ནས་སྣོགས་གཅིག་ཉམས་པས་མཐའ་དག་
ཉམས་པར་བཤམ་པ་དང་། དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལན་གཞན་དུ་སྣོན་ལ། གསུམ་པའི་དོན་ནི། རན་སོང་དུ་ལྷུང་བར་
བྱེད་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་ལ། བཞི་པ་ནི། ས་བོན་རུལ་བ་དང་མཆོ་ལྷ་སྐྱམ་པོ་ཞེས་པ་ལྷུང་ཤུགས་ཅམ་ལུས་
བ་ལ་དགོངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས་གཟུགས་ཅན་བཞིན་སྣོད་ལམ་སུན་འབྱེན་ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷ་པ་ནི། འཆབ་
སེམས་སྐྱེས་པའི་པམ་པ་ནི་རྒྱུད་རོ་ཚ་བྲིལ་མེད་ཤས་ཆེན་པོས་ཉམས་པར་བྱས་པའི་སྣོན་པའི་སྐྱམ་པ་མེད་པ་
སྣེ་བསྐྱབ་པ་ལུལ་བ་ཡང་རབ་ཏུ་མི་འབྱེན་ཏོ། །གཉིས་པ་གཞོན་བྱེད་ལ། ལུང་གཞི་ལས། དང་པོ་དེ་དག་ལས་
གང་ཡང་རུང་བ་ཞེག་བྱས་ན་དག་སྣོང་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་འདུལ་བའི་སྣོང་གཞི་གཉིས་པའི་
སྣོན་ལས་རྩ་ལྷུང་བྱུང་ཞིང་ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་བ་ལ་དག་འདུན་གྱི་ཟས་ཁམ་གཅིག་གནས་མལ་ལ་གོམ་པ་
གཅིག་འདོར་བ་ཡང་མ་གནང་སྣེ་ལོངས་སྣོད་ཐམས་ཅད་ལས་བཀར་བའི་སྣོང་རོ། །ཡང་གསོ་སྣོང་གི་དུས་སུ་
ཚུལ་བྲིམས་འཆལ་བ་ཞེག་བྱུང་ནས་མདོ་མི་གསུང་བ་

། ༣༠༧ །

ལ། མོ་ལུ་འགལ་གྱི་བྱས་དེ་བསྐྱད་ནས་ཞུས་པས། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་ན་མྱོད་གྱིས་ཐོན་ཅིག་ངས་གཏོན་ན་དེའི་མགོ་
 ཚལ་པ་བདུན་དུ་འགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། དགོ་སློང་མིན་མ་དགོ་སློང་དུ། །སྐྱ་བའི་སྲིད་ལྟ་བུས་ལ་བར་
 གྱིས། །སློང་པོ་མེད་པར་འདོད་བར་གྱིས། །འཕེང་རུལ་དག་ནི་སྤང་བར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་ཅ་
 ལྷུང་བྱུང་ཡང་དགོ་སློང་ཡིན་ན་དེ་ལྟ་བུའི་དགོ་སློང་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྟེན་ས་ཚིགས་
 སོ། །གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་དུ་གཏོགས་པའི་དགོ་བ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་མིན་ཀུན་ནི་གོང་འོག་ཏུ་སྐྱེའི་ས་
 འཕོས་པ་དང་དེའི་སྟོམས་འཇུག་ལས་ཉམས་པས་ཏེ་རྒྱ་གཉིས་པོ་དག་གིས་གཏོང་ལ། །འི་བས་ཅུང་ཟད་གཏོང་
 སྟེ། འོག་ཏུ་འཕགས་མིན་འི་བས་སོ་ཞེས་དང་། གོང་དུ་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་ཉེར་བསྟོགས་འི་བས་གཏོང་
 བར་བཤད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་དུ་གཏོགས་པ་ཡང་ས་འཕོས་ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང་
 རོ། །གསུམ་པ་ནི། འཕགས་པ་ཟག་མེད་གྱི་སྟོམས་པ་ནི་ཞུགས་པའི་ལམ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ལམ་
 དབང་པོ་སྐྱུངས་པ་དང་། ལམ་སྲི་མ་ཉམས་པ་ལས་གཏོང་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྟོམས་པ་མིན་པ་ནི་སྟོམས་པ་དང་པོ་
 གཉིས་གང་རུང་ཐོབ་པ་དང་འི་བ་དང་མཚན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་བྱུང་བ་ལས་གཏོང་ལ། དེ་ཡང་སོ་ཐར་དགོ་
 སློང་གིས་བདུན་ཚར་གཏོང་རོ། །ལྷག་མས་བཞི་གཏོང་གསུམ་བར་མར་འགྱུར་བ་དང་། བར་མ་དགོ་བའི་ལས་
 གྱི་ལམ་ཐོབ་ཀྱང་སྟོམས་མིན་བར་མ་མི་དགོ་

། ༣༠༩ །

བར་འཕོ་སྟེ། འོན་ཀྱང་གཏོང་རྒྱུར་མི་སྣོས་པ་ནི་སྟོན་པ་གཏོང་ཡང་དངོས་པོ་མི་གཏོང་བས་ཞེས་འཆད་དོ། །འོ་
ན་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོན་མིན་གཏོང་བ་དེ་མཚན་མོ་འདས་པ་དང་སྤར་སྟོན་གམ་འབད་པ་བྱ་དགོས་ཤེ་ན། ཁ་
ཅིག་འདོད་པའི་རིག་བྱེད་ལ་སྟོན་པས་སྦྱོར་བ་ལ་སྟོན་ཞེས་ཟེར། གཞན་དག་གཏན་དུ་སྦྱོང་བའི་སྟོ་མེད་པས་
སྤར་སྟེ་སྟེ་ལྷགས་འབར་བ་ལྷུང་བ་ཅམ་གྱིས་སྟོན་པོར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་སྟོའོ། །དེས་ན་ནད་རྙིང་འདོར་
བ་སྟོན་ལ་སྟོན་པར་སྤར་སྟོན་མིན་མི་བྱ་བར་ཐག་བཅད་ཀྱང་སྟོན་པ་མ་ཐོབ་པར་མི་གཏོང་དོ། །གསུམ་པ་ནི།
བར་མ་ནི་མདོའི་འགྲོས་ལྟར་འཕེན་བྱེད་དད་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་འཕགས་ཆད་པ་དང་། འདི་སྲིད་དུ་ཞེས་པ་ལྟ་
བུ་སྤངས་པ་འཆད་པ་དང་། སྤངས་པ་ལྟར་མ་བྱས་པའི་བྱ་བ་ཆད་པ་དང་། གང་ལས་ཐོབ་པའི་ཡུལ་མེད་པས་
དོན་ཆད་པ་དང་། ཤེ་སྟེ་ཆེ་ཆད་པ་དང་། བར་མ་དེ་དག་དགེ་བ་ནི་གཞི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆད་པ་ལས་གཏོང་ལ།
མི་དགེ་བ་ནི་སྟོན་པ་ཐོབ་པས་ཀྱང་གཏོང་དོ། །རྒྱ་དུག་པོ་དེ་ལས་ཞིང་ལས་ཐོབ་པ་ནི་དོན་ཆེ་རྩ་བ་ཆད་པས་
གཏོང་ལ། ལེན་པ་ནི་འཕགས་ཆད་པ་ལས་གཞན་སྟེ་དང་། ལྷན་པས་ནི་དོན་འཕགས་ཆེ་ཆད་པས་གཏོང་
དོ། །བཞི་པ་ནི། དེ་དག་གིས་ཞར་ལ་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་ཡང་བཤད་ན། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་
གཟུགས་ཅན་མིན་པ་ནི་དགེ་རྩ་ཆད་པ་དང་། ས་གོང་མ་དག་ཏུ་སྦྱེས་པ་ལས་གཏོང་ལ། ཡིད་མི་བདེ་ནི་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཀྱང་གཏོང་བར་བཤད་དོ། །ཁམས་

། ༣༠༩ །

གསུམ་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ལྷན་གྱི་ཅན་མིན་པ་མཚུངས་ལྷན་དང་ཐོབ་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པ་
འི་རང་རང་གི་གཉེན་པོ་མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ལམ་སྐྱེས་པས་རྣམ་པར་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །བཞི་པ་རྟེན་གང་ལ་
ལྷན་པ་ཞི། སྒྲོམ་པ་དང་སྒྲོམ་མིན་དེ་དག་སེམས་ཅན་གང་ལ་ཡོད་ཅེ་ན། རང་བཞིན་གྱི་དབང་པོ་མེད་པའི་བ་མ་
དང་ཡོད་ཀྱང་དགའ་བའི་དོན་བྱེད་མི་རྣམས་པས་མ་ཞིང་དང་། བདེ་བ་ཚུང་བས་ཉམས་པའི་མཚན་གཉིས་པ་
དང་། སྤྲིག་པའི་བསམ་པ་ཅན་མིན་པས་སྐྱ་མི་སྐྱ་མ་གཏོགས་པའི་སྤྲིང་གསུམ་གྱི་མི་སྐྱེས་པ་དང་བྱུད་མེད་
རྣམས་ལ་སྒྲོམ་པ་མིན་པ་ཡོད་ལ། རན་སོང་ལ་མེད་དེ། སྤྲིག་པའི་བསམ་པ་མི་བརྟན་པས་ལས་ཆེན་པོ་མི་སྒྲོང་
བ་དང་། དང་པོ་ནས་རྒྱུད་རོ་ཆ་ཞེས་མེད་དང་ལྷན་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཡོད་ལ་སྒྲོམ་པ་མེད་
པའི་སྤྲིལ། རྒྱ་དེའི་སྤྲིལ་མཚན་གཉིས་པ་ལ་ཡང་མེད་དོ། །ལྷ་ལ་ཡང་མེད་དེ། ལས་འབྲས་མདོན་གྱུར་བ་དང་
སྤྲིག་པའི་བསམ་པ་ཅན་མིན་པས་སོ། །སྒྲོམ་པའང་དེ་བཞིན་ཡིན་ལ། ལྷ་ལ་ཡང་ཡོད་པས་འགོ་བ་གཉིས་ན་སྟེ།
གཞན་པ་མེད་པ་ནི་སྐྱ་མི་སྐྱ་དང་རན་སོང་ནི་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་སྐྱེབ་པ་ཤས་ཆེ་བས་ཉིང་དེ་འདྲིན་མི་སྐྱེ་བས་སྤྲིལ་
གཉིས་མེད་ལ། བ་མ་སོགས་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མི་བཟོད་པ་དང་། རྟེན་གཉིས་ཀའི་ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ་བ་
དང་། རོ་ཆ་ཞེས་ཡོད་མེད་པས་སོ་ཐར་མེད་ལ། རྒྱ་དེ་དང་འདུལ་བར་དེ་ལྟར་གསལ་བར་བཤད་པས་རན་སོང་
དང་སྐྱ་མི་སྐྱ་པའི་རྟེན་ལའང་སོ་ཐར་

། ༣༡༠ །

མེད་དོ། །ལྷ་ལ་བསྟེན་གནས་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་བར་མའི་ལེགས་སྲུང་ཙམ་ལ་དགོངས་སོ། །བསྐྱ་བར་ལྷ་
ལ་བསམ་པ་མ་མཉམ་ན་དགོ་བསྟེན་གྱི་སྒྲོམ་པ་སྐྱེ་ཞིང་བསོད་ནམས་མཉམ་ཡང་སྐྱོད་མི་ཐོབ་ལ་བསྟེན་
གནས་གྱི་སྐྱ་ཡང་ཐོབ་པར་བཤད། དེ་ཡང་མི་རྣམས་ལ་སྒྲོམ་པ་གསུམ་ཆར་ཡོད་དུ་རུང་ལ། འདོད་པ་དང་
གཟུགས་སུ་སྐྱེས་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་བསམ་གཏུན་ལས་སྐྱེས་པའི་སྒྲོམ་པ་ཡོད་དུ་རུང་བ་དང་ངེས་པར་ཡོད་
ཅིང་། ཐག་མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་དེ་དག་ལས་གཙོ་བོ་གཅིག་པ་དང་ལྷ་བའི་གནས་ཡིན་པས་བསམ་གཏུན་བྱས་
པར་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་ཆངས་ཆེན་དང་། སོ་སྐྱེར་ངེས་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་པའི་འདོད་
གཟུགས་གྱི་ལྷ་ལ་ཡོད་ཅིང་། གཟུགས་མེད་ནའང་འཕགས་པ་ལ་ལྷན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་གནས་
གཙང་མ་པ་ལ་ངེས་ཡོད་དང་། གཞན་ལ་ཡོད་རུང་ཙམ་སོ། །གཉིས་པ་མདོ་ལས་རྒྱང་བའི་ལས་གྱི་རྣམ་གྲངས་
བཤད་པ་ལ། འདི་དག་ནི་སལ་ཆེར་གསུམ་ཆེན་གསུམ་པའི་སྒྲོམ་ཆོག་ལས་རྒྱང་བ་སྟེ། དེ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷ་
མོང་དུ་བཤད་པ། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གྱི་དབྱེ་བ། ཉེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། རྒྱ་
འབྲས་ཉིད་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། ལས་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་དོན། ལས་བཞིར་
གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་དགོ་སོགས་གྱི་དོན། བསོད་ནམས་གྱི་དོན། ཡོན་བོ་སོགས་གྱི་དོན་ནོ། །དང་
པོ་ནི། མདོ་ལས་ལས་ནི་གསུམ་སྟེ་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་

༼ ༣༡༽

མ་བསྟན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ལས་གང་ཞེག་འབྲས་བུ་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཟག་བཅས་
ཟག་མེད་ནི་དགོ་བ་དང་། འབྲས་བུ་མི་བདེ་བ་ཅན་ནི་མི་དགོ་བ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་རྣམ་སྐྱེན་མེད་པ་ནི་
གཞན་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་མདོ་ལས་
བསོད་ནམས་གྱི་ལས། བསོད་ནམས་མིན་པའི་ལས། མི་གཡོ་བའི་ལས་གསུམ་གསུངས་སོ། །ཡང་མདོ་ལས་
བདེ་བ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལ་སོགས་པ་དུམ་དང་བཏང་སྟོམས་སྤོང་འགྱུར་གསུམ་གསུངས་སོ། །གཉིས་
པ་བཤད་པ་ལ། བསོད་ནམས་སོགས་དང་། བདེ་བ་སྤོང་འགྱུར་སོགས་སོ། །དང་པོ་ནི། བསོད་ནམས་གྱི་ལས་
ནི་འདོད་ཁམས་གྱི་དགོ་བའི་ལས་ཡིན་ལ། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དེ་ལས་སྟོག་པ་མི་དགོ་བའོ། །མི་གཡོ་བ་
ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལས་སྐྱེས་པའི་ལས་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་ན་ས་དང་རྟེན་གང་དུ་སྐྱེན་པར་འགྱུར་བའི་ལས་
བསགས་པ་དེ་ནི་དེ་དག་ཏུ་ལས་གྱིས་འབྲས་བུ་སྐྱེན་པའི་སྤྱིར་རྣམ་སྐྱེན་མི་གཡོ་བའི་སྤྱིར་རོ། །འདོད་པའི་ས་
ལ་ནི་ལྷའི་རྟེན་ལ་བདེ་བ་དང་ལོངས་སྤོང་སོགས་སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་དེ་ཉིད། ལས་དང་ཉོན་མོངས་དང་
སྟོན་ལམ་ལ་སོགས་པ་རྒྱན་གཞན་གྱིས། འདོད་པའི་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་སྐྱེན་པར་འགྱུར་བས་འགྲོ་བ་ཡང་གཡོ་
སྟེ། མདོ་ལས། བུ་མ་ཟེ་སྤྱིན་པ་བྱས་པ་ཞེག་ལྟར་སྤྱེ་བ་ལས་སྤང་བོ་ཆེ་མངོས་པ་ཞེག་མཐོང་སྟེ་དེར་སྟོན་པས་
ས་སྤང་གི་བྱར་གྱུར་པ་ལྟ་བུའོ།

། ༣༡༩ །

།གནས་ཀྱང་གཡོ་སྟེ། འབྲེལ་བར། ལྷའི་རིགས་གཞན་ཡང་གཞན་དུ་སློན་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །གོང་མ་
གཉིས་ནི་གནས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་ལ། དེ་ཡང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་ནི་འདོད་བར་ཡང་
མི་གཡོ་བའོ། །མདོ་ལས་བསམ་གཏུན་གསུམ་གཡོ་བར་བཤད་བ་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་སློན་དང་བཅས་བ་ལ་གཡོ་
བར་གསུངས་བ་ཅམ་སོ། །རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། གོང་མའི་དགོ་བ་བསོད་རྣམས་ཀྱི་ལས་སུ་བཤད་ཀྱང་
འདིར་སྐྱི་མིང་གྲེ་བྲག་ལ་བཏགས་བའམ་གོང་མ་ལ་ཚོས་སྟག་པོ་ཡོད་བས་མཚོན་བའོ། །གཉིས་བ་ནི། རྫོང་
འགྱུར་གསུམ་བཤད། དེ་རྫོང་འགྱུར་ལྟར་བསྟན། སྐབས་ཀྱི་རྫོང་འགྱུར་གཏུན་ལ་དབབ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་
ལུགས་དང་། གཞན་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་བ་ནས་བསམ་གཏུན་གསུམ་པའི་བར་ས་བཞིའི་དགོ་བ་
ཟག་བཅས་ནི་བདེ་བ་རྫོང་འགྱུར་ཡིན་ལ། དེ་ཡན་ཚད་ས་ལྷའི་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ནི་སྟུག་མིན་བདེ་མིན་ཏེ་
བཏང་སྟོམས་རྫོང་བར་འགྱུར་བའོ། སྟུག་བསྟུལ་རྫོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་འདོད་བ་འདིའི་མི་དགོ། །འབྲས་བུ་
ཚོར་བ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ལྷུལ་རྟེན་དང་བཅས་བའོ། །གཉིས་བ་ནི། བཞི་པའི་འོག་ནའང་བཏང་སྟོམས་རྫོང་
འགྱུར་གྱི་ལས་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་ཏེ། གང་གི་སྤྱིར་ན་བསམ་གཏུན་བྱེད་བར་ཅན་ན་ལས་ཀྱི་རྣམ་སློན་
བཏང་སྟོམས་མེད་ན་དེ་ན་བདེ་སྟུག་ཀྱང་མེད་བས་རྣམ་སློན་གཏུན་མེད་བར་འགྱུར་བ་ལས་རྣམ་སློན་ཡོད་པའི་
སྤྱིར་དང་། སྤྱི་སྤྱི་མེད་བར་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་སློན་སློན་བར་འདོད་ཅིང་འདོད་བ་ཁམས་ལས་

༼ ༣༡༣ ༽

གཞན་དུ་དེ་གསུམ་གྱི་རྣམ་སྤྲིན་དུས་གཅིག་ཏུ་སྤྲིན་བ་མེད་པའི་སྲིད། གཉིས་བ་ནི། ཚོར་བ་སྐྱེ་བ་ཙམ་གྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་གྱིས་སྲོང་འགྲུར་དང། དེའི་གྲོགས་རེག་བ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྲོང་འགྲུར་དང། དུལ་རྣམས་ལ་དམིགས་
ནས་ཚོར་བ་སྐྱེ་བས་དམིགས་བ་སྲོང་བ་དང་ནི་ལས་རྣམས་ནི་ཚོར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས་རྣམས་སྤྲིན་སྲོང་འགྲུར་
དང། མངོན་སུམ་དུ་ནི་གྲུར་པའི་སྲོང་བ་ཚོར་བ་ཡིན་པ་ལས་ཚོར་བ་གང་མངོན་སུམ་དུ་ནི་གྲུར་བ་དེ་གྲེ་བྲག་
ཏུ་སྲོང་བར་འགྲུར་བས་རྣམ་བ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་བ་ལ། མངོར་བ་སྟོན། རྒྱས་བར་བ་འད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
སྲོང་འགྲུར་གྱི་ལས་དེ་ཡང་སྲོང་བར་ངེས་བ་དང་མ་ངེས་བ་གཉིས་སོ། །རྒྱས་བར་བ་འད་པ་ལ། དགྲེ་བ་སྤྲིར་
བ་སྟོན། དེ་དག་ལྟར་བར་དུ་བ་འད། གྲེ་བྲག་སྲོང་ངེས་གྱི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། རང་བཞིན་གྱི་
ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཐོང་བའི་ཚོས་ཆེ་འདྲིའི་སྤྲད་དང། ལ་སོགས་བ་སྲི་མར་སྐྱེས་ནས་དང། དེའི་སྲི་
མ་ལ་སོགས་བ་ལ་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྲོང་བར་འགྲུར་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་སྲིར་ན་ངེས་བ་གསུམ་དང། མ་
ངེས་བ་སྐྱེ་བཞིའོ། །མདོ་སྡེ་བ་ནི་དེ་ལྟར་རྣམ་སྤྲིན་མགོ་རྩོམ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རྫོགས་བར་མ་ངེས་ཏེ། གལ་ཏེ་
དེས་ན་ལས་སྟོབས་ཅན་རྣམ་སྤྲིན་རྒྱུར་བར་འགྲུར་རོ་ཞེས་བེད། གྲེ་སྤྲིན་འབྲས་བུ་སྤྲིར་གྲུལ་སྲིའི་ས་བོན་ལྟར་
ཚོས་གྱི་རུས་པའི་ལྟར་བར་ཡིན་གྱི། སྟོབས་ཆེ་བ་སྤྲུར་རྒྱུར་བ་བུལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དེ། དཔེར་ན་
སྤུམ་བ་རྩེ་བ་སྲིད་གཉིས་ནས་སྤྲིན། བས་

༼ ༣༡༩ ༽

ཟླ་བ་དྲུག་ནས་སློན་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་མཐོང་ཚོས་ལ་སྤྱོད་འགྲུར་དེ་ཙམ་ལ་རྣམ་སློན་རྫོགས་པར་འདོད་
 ནོ། །ཁ་ཅིག་ལས་ངེས་བ་གསུམ་དང་རྣམ་སློན་དང་གནས་སྐབས་མ་ངེས་བ་གཉིས་ཏེ་རྣམ་བ་ལྟ་ཞེས་ཟེར།
 གཞན་ཏོག་གོས་ཐ་སྟོད་བྱེད་པའི་དཔེ་སྟོན་བ་དག་རྣམ་སློན་ངེས་ལ་གནས་སྐབས་མ་ངེས་བ། དེ་ལས་ལོག་བ།
 གཉིས་ཀ་ངེས་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་ངེས་བ་སྟེ་ལུ་ནི་བཞིའོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ལས་བརྒྱད་དུ་འགྲུར་ཏེ།
 སྤྱོད་ངེས་གསུམ་ལ་གནས་སྐབས་དང་རྣམ་སློན་གཉིས་ཀ་ངེས་བ། གནས་སྐབས་ངེས་ཀྱང་རྣམ་སློན་མ་ངེས་བ་
 དང་། མ་ངེས་བ་ལའང་གཉིས་ཀ་མ་ངེས་བ་དང་། གནས་སྐབས་མ་ངེས་བ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་
 སོ། །གཉིས་བ་ལ། ལས་གང་གིས་རིས་མ་ཐུན་འཕེན་བ། ཁམས་གང་ན་ལས་འཕེན་རྫོགས་དུ་ཡོད་པའོ། །དང་
 བོ་ནི། ལས་བཞི་ལས་དང་བོས་སྤར་འཕངས་ཟེན་བ་ཚེ་དེ་ཉིད་ལ་རྫོགས་པར་བྱེད་ལ་གཞན་གསུམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་
 གཞན་གྱི་རིས་མ་ཐུན་འཕེན་པར་བྱེད་ཅིང་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་བ་ལ་སྤྱིར་བསྟན་དམིགས་གྱི་བསལ་
 བ། བར་སྲིད་ན་ལས་འཕེན་དུ་ཡོད་པའོ། །དང་བོ་ནི། ཡང་ཁམས་དང་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ན་ནི་ལས་བཞིའི་
 འཕེན་བ་བཞི་ཆར་ཡོད་དོ། །གཉིས་བ་ནི། འོན་ཀྱང་དཔྱལ་བ་ན་ནི་མི་དགོ་བའི་ལས་འཕེན་བཞི་ཆར་ཡོད་ཀྱང་།
 དགོ་བའི་ནི་འབྲས་བུ་རྣམ་སློན་ཡིད་དུ་འོང་བ་མེད་པས་སྤྱི་མ་གསུམ་ཁོ་ན་ཡོད་ཅིང་། དཔྱལ་བ་ལས་གཞན་
 པའི་འགྲོ་བ་བཞི་བོ་ན་དགོ་མི་དགོའི་འཕེན་བ་མ་བཀག་

༼ ༣༡༥ ༽

བ་ཉིད་གྱིས་གཉིས་ཀའི་འཕེན་བ་བཞི་པོ་ཡོད་དེ་བདེ་སྐྱབས་སྤེལ་མར་སྤྱོད་བས་མཐོང་ཚོས་ལ་སྤྱོད་བ་དག་མི་
དག་གཉིས་ཀས་འཕེན་ནོ། །ས་དང་པོ་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བརྟན་པའི་བྱིས་བ་
དག་རེ་ཞིག་མི་ཉམས་བས་དེར་སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་བའི་ལས་མི་བྱེད་ཅིང་ལྷག་མ་གསུམ་ནི་བཞི་ཀ་བྱེད་
དོ། །འཕགས་བ་ནི་ས་གང་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེར་སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་འགྲུར་མི་བྱེད་པར་མ་བཟད། ལན་
གངས་གཞན་དུ་འདྲེས་སྤྱོད་བའི་ལས་མི་བྱེད་ལ། ལས་ལྷག་མ་གཉིས་བྱེད་ཅིང་། མི་བརྟན་བ་ཉམས་བ་ནི་འདོད་
པའི་རྟེན་ཅན་དུ་ངེས་བས་ཐམས་ཅད་བྱེད་དོ། །འདོད་བ་དང་སྲིད་ཅེ་ལས་གྲོལ་བའི་སྤྱིར་མི་འོང་དང་། དག་
བཅོམ་བ་ནི་ཉམས་བཞིན་དུ་འཆི་བ་མེད་པས་མི་བརྟན་ཡང་ལས་དེ་གཉིས་བྱེད་བ་མིན་ནོ། །གསུམ་བ་ནི།
སྲིད་བ་བར་མ་བས་འདོད་ཁམས་ཀྱི་མངལ་སྤོང་གཉིས་སྐྱེ་འགྲོ་ན། བར་སྲིད་དང་། མངལ་དང་བཅས་པའི་
གནས་སྐབས་ལྷ་ལྷ་སྟེ་བརྟུ་གཅིག་ལ་ངེས་བ་དང་མ་ངེས་པའི་འཕེན་བ་རྣམ་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་བྱེད་ལ། ངེས་བ་
བརྟུ་གཅིག་པོ་དེ་ནི་མཐོང་ཚོས་ལ་འབྲས་བུ་སྤྱོད་བའི་ལས་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་བརྟུ་གཅིག་པོ་དེ་ནི་ལས་
གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་ངེས་མ་སྐྱབས་ཀྱི་ཆེ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྤོ་མི་གསལ་བས་ལས་གཞན་
གཉིས་ནི་མི་བྱེད་དོ། །གསུམ་བ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་ངེས་ཀྱི་དོན་གཏོར་ལ་དབབ་བ་ལ། སྤྱོད་ངེས་སྤྱིར་བསྟན། མཐོང་
ཚོས་སྤྱོད་འགྲུར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད། ལས་འབྲས་སྤྱོད་ཚུལ་གཞན་བསྟན་པའོ།

༼ ༣༡༦ ༽

དང་པོ་ནི། གུན་སྒོང་གི་སྒོ་ནས་ཉོན་མོངས་བྲག་པོ་ལམ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བྲག་པོས་བྱས་པ་དང་། ཞིང་གི་སྒོ་ནས་
ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་དཀོན་མཆོག་ལ་ཕན་གཞོན་བྱས་པ་དང་། སྒྲོར་བའི་སྒོ་ནས་དགོ་སྒྲིག་རྒྱན་ཆགས་སུ་བྱས་པ་
གང་ཡིན་པ་དང་། ཅི་འབྲེལ་ཡང་རུང་སྟེ་ཕ་མ་གསོད་པའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤོང་ངེས་གྱི་ལས་སོ། །གཉིས་
པ་ལ། དངོས་དང་། ཞིང་གི་བྱུང་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། མཐོང་ཚོས་ལ་འབྲས་བུ་སྤོང་བ་ཅན་གྱི་ལས་ནི་ཞིང་གི་
བྱུང་པར་ལས་དགོ་སྒོང་ཞིག་གིས་དགོ་འདུན་ལ་བྱེད་ཅག་ནི་བྱུང་མེད་དོ་ཞེས་པས་ཆེ་དེ་ལ་བྱུང་མེད་དུ་གྱུར་
པ་དང་། བསམ་པའི་བྱུང་པར་ལས་ནི་རང་ལ་དབགས་ཏེ་ཉུང་རུམ་པ་ལོང་བ་ཞེས་པས་སྤང་ལྡ་བརྒྱའི་རྒྱུ་བ་
འབྱེན་པ་མཐོང་ནས་སྟོང་རྗེ་བྲག་པོ་སྤྱེས་ཏེ་ཐར་བར་བྱས་པས་མཚན་སོར་རྒྱུད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ས་དེའི་འདོད་
ཆགས་དང་གཏན་དུ་བྲལ་བ་དག་གྱིས་དེར་མི་སྤྱེ་བའི་བྱིར་གནས་སྐབས་མ་ངེས་ཀྱང་རྣམ་སྟོན་ངེས་པ་གང་
ཡིན་པ་ཡང་མཐོང་ཚོས་ལ་སྤོང་བ་སྟེ། འདོད་པའི་བྱིར་མི་འོང་ལ་འདོད་པ་སྤོང་ངེས་གྱི་ལས་ཡོད་པ་ཆེ་དེ་ལ་
སྤོང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། སྤོན་བྱས་ན་མཐོང་ཚོས་བཏགས་པ་བ་དང་འདིར་བྱས་ན་མཚན་ཉིད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི།
དེའི་ཞིང་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དགོ་འདུན་དང་གཞན་ཡང་གང་ཟག་ལྟ་སྟེ། གང་དག་སྤོང་འདས་ལ་སྤྱར་
ལོག་པ་ལྟར་སེམས་མཆོག་ཏུ་ཞི་བ་ཐོབ་པའི་འགོག་པ་ལས་ལངས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའི་བསམ་པ་
དང་འབྲེལ་ཞིང་དེའི་བསོད་ནམས་བརྟན་པོས་འགོ་ས་པའི་བྱམས་

། ༣༡༧ །

བ་ལས་ལངས་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཚད་མེད་ལ་ཉོན་མོངས་མེད་བར་འདོད་བའི་བསམ་བ་དང་དེའི་བསོད་
ནམས་ཀྱིས་འགོས་བ་ལས་ལངས་བ་དང་། མཐོང་སྐྱོམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཀྱན་སྤངས་བའི་གནས་གྱུར་གསར་བ་དང་
ལྡན་བའི་མཐོང་ལམ་དང་། དག་བཅོམ་བའི་འབྲས་བུ་ལས་ལངས་མ་ཐག་བ་དེ་རྣམས་ལ་ཕན་གཞོན་བྱས་བ་ཡི་
འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བ་འཕྲལ་ཆེ་འདི་ཉིད་དུ་སྤོང་བར་འགྱུར་ཏེ། འཕགས་བ་བར་བ་གཉིས་ནི་
མཐོང་སྤང་གི་གནས་འགྱུར་ནི་རྙིང་ལ་སྐྱོམ་སྤང་གི་གནས་གྱུར་ནི་མ་རྗོགས་བས་དེ་ལྟ་མིན་ནོ། །གསུམ་བ་ལ་
སེམས་ཚོར་སྤོང་ཚུལ། ལུས་ཚོར་སྤོང་ཚུལ་སེམས་གཡེངས་རུང་རྟེན་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་བར་
རྟོག་བ་མེད་བ་བསམ་གཏན་ཁྱད་བར་ཅན་ནས་སྤིང་རྩེའི་བར་གྱི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་གཙོ་བོ། ཚོར་
བ་ནི་ལུས་ཚོར་རྟོགས་བཅས་སྤེལ་བས་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཁོ་ནར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡིད་མི་བདེ་
རྣམ་སྤྲིན་མིན་བས་མི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཡིན་བས་འདོད་བ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
དགེ་བའི་རྣམ་སྤྲིན་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀར་སྟོན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། སེམས་གཡེངས་བ་སྤོང་བའི་སེམས་དང་།
རྣམ་བར་གཡེངས་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ལྷ་བཞི་ལས། སྤོང་བ་ནི་ཡིད་ཀྱི་སེམས་ལ་འབྱུང་གི་སྐོ་ལྡ་ལ་མིན་ཏེ་
མི་རྟོགས་བས་སོ། །དེའི་རྒྱ་ནི་སྤོང་རྗེས་སོགས་ཀྱིས་གཞན་སྤོང་བར་བྱས་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་ལས་སྤྲེས་བ་
དང་། སེམས་ཅན་སྐྱག་བར་བྱེད་བ་དང་། མི་མིན་བའི་གཞོན་བ་དང་།

༼ ༣༡༽

འབྲུང་བ་ཆ་མི་མཉམ་པ་དང་། ལྷ་དཔལ་མི་བཟང་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འབྲུང་རོ། །ཉེན་ནི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་མཚུས་སྐྱོ་
མི་སྣེ་ལ་མེད་ལ་དེ་མིན་པ་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་འགྲོ་བ་ལྷ་རྣམས་ལ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱལ་མིན་པའི་འཕགས་
པའང་འབྲུང་བ་ཆ་མི་མཉམ་པའི་སྣོ་བ་ཡོད་ན་འདོད་པ་གཞན་ན་ཅི་སྣོས་སོ། །གསུམ་པ་ཡོན་པོ་སོགས་ཀྱི་དོན་
ནི། མདོ་ལས། ཡོན་པོ་གསུམ་དང་སྣོན་གསུམ་དང་སྣོགས་མ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི་སྣོ་གསུམ་གྱི་ལས་གྲུ་གྲུ་
ཞིང་དང་པོ་མིན་པའི་གཡོ་ལས་སྣོས་པ་དང་། ཉེས་པ་ཆེ་བའི་ཞེ་སྤང་དང་། དགའ་བས་འཇུག་པའི་འདོད་
ཆགས་ལས་སྣོས་པ་ནི་དགོ་བའི་རྣམས་སྣོ་མི་རུང་བའོ། །དཔེར་ན་ཚོན་གྱི་སྣོགས་མ་ནོར་དུ་མི་རུང་བ་ལྟར་
རོ། །དེ་ཡང་ས་ལས། འདོད་ཆགས་ཉེས་པ་ཚུང་ཞིང་འབྲུལ་བྱུལ་བ་དང་། ཞེ་སྤང་བསྐྱོག་པ་དང་། གཉི་ལྷག་
ཉེས་པ་ཆེ་ཞིང་འབྲུལ་བྱུལ་བར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ལས་བཞེར་གསུངས་པའི་དོན་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱལ་
བར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཀར་ནག་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ཡང་ལས་ནི་རྣམ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་ལ་
ལས་བཞེ་སྣོར་བསྟན། ཟག་མེད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད། གཞན་ལྷགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མི་དགོ་བ་ནི་
གཅིག་ཏུ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་རྣམ་སྣོན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་དགོ་བ་ནི་རྒྱ་མི་དགོ་བ་
དང་འབྲས་བུ་དུམ་དང་མ་འདྲེས་པ་དང་། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་དགོ་བ་ཉིད་ནི་དོ་བོ་དང་ཚོགས་པ་མི་དགོ་
བ་དང་མི་འདྲེ་ཡང་རྒྱད་གཅིག་ལ་རྒྱ་

༼ ༣༡༥ ༽

མི་དགོ་བ་དང་འབྲས་བུ་དུམ་དང་འདྲེ་བས་ན་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ལས་དང་རྣམ་སྐྱོན་གཉིས་ཀ་གཞན་བ་དང་།
གཉིས་ཀ་དཀར་བ་དང་། དཀར་གཞན་གཉིས་ཀའི་ལས་དང་གསུམ་མོ། །ལས་དེ་གསུམ་ཀ་ཟད་བར་བྱེད་བ་ནི་
ཟག་མེད་གྱི་ལས་ཏེ། མི་གཞན་ཅིང་མི་དཀར་ལ་རྣམ་སྐྱོན་མེད་ལ་ལས་ཟད་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཞེས་
གསུངས་ལ། མི་དཀར་ཞེས་བ་རྣམ་སྐྱོན་མེད་བ་ལ་དགོངས་གྱི། མདོ་ལས་གཅིག་ཏུ་དཀར་ཞིང་དགོ་ལ་ཁ་ན་
མ་ཐོ་བ་མེད་བ་ཞེས་སོ། །གཟུགས་མེད་བ་དཀར་པོ་མི་སྟོན་བ་ནི་རྩ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ལས་དང་
འབྲས་བུ་སྲིད་བ་བཞི་པོ་ཚང་བ་དཀར་པོ་ཡིན་ལ་དེ་ན་མ་ཚང་བས་སོ་ཞེས་བྱེ་སྟེ་འདོད་ལ། སྟོབ་དཔོན་ནི་
མདོ་གཞན་ལས་དེའི་དགོ་བ་ཡང་དཀར་པོ་འབྱུང་སྟེ། དཀར་ལ་རྣམ་སྐྱོན་དཀར་བའི་ལས་རྩལ་ཁྲིམས་ལྟ་དང་
བརྒྱད་དང་བཅུ་དང་བསམ་གཏན་དང་ཚད་མེད་དང་གཟུགས་མེད་བཞིའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་གང་ཞེ་ན།
གཟུགས་མེད་བཞིའོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་བ་ནི། ཅི་ཟག་མེད་གྱི་ལས་ཐམས་ཅད་འདི་གསུམ་ཟད་བྱེད་ཡིན་ནམ་
ཞེ་ན། མིན་གྱི། མཐོང་ལམ་ཚོས་བཟོད་བཞི་དང་འདོད་བ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་བ་ཡི་སྐྱོམ་ལམ་
ཟག་མེད་བར་ཚད་མེད་ལམ་བརྒྱད་གྱི་སེམས་བ་གང་ཡིན་བ་སྟེ་སེམས་བ་རྣམ་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ནི་ནག་པོ་
ཟད་བར་བྱེད་བའི་ལས་ཡིན་ལ། དེའི་བར་ཚད་མེད་ལམ་དགུ་པའི་སེམས་བ་གང་ཡིན་བ་དེ་ནི་དཀར་པོ་དགོ་
བ་ནག་པོ་

། ༣༡༠ །

མི་དགོ་བ་དགུ་བ་ཟད་བྱེད་ཡིན་ཞིང་དཀར་པོའི་ལས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་
བའི་ལམ་ཟག་མེད་པར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་སྐྱེས་པའི་ཐ་མ་བཞིའི་སེམས་བསམ་ཏེ། དེ་དག་གིས་ཀྱང་དགོ་བའི་
ངོ་བོ་མི་སྤོང་བར་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་སྤོང་ངོ། །གོང་མར་ནི་ཚོས་བཟོད་བཞིས་ངན་འགྲོའི་
རྒྱའི་ལས་དང་སྐྱོམ་ལམ་གྱི་སྤང་ལམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱའི་ལས་ཟད་པར་བྱེད་དེ། ལས་གྱི་ཉོན་
མོངས་བ་ཡང་སྤང་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བཞེད་དོ། །གསུམ་བ་གཞན་ལུགས་ནི། སྤོབ་དཔོན་གཞན་ནི་དམུལ་
བ་ཉི་ཚེ་བ་ན་རྫོགས་བྱེད་དགོ་བ་སྤིད་ཀྱང་ཆེན་པོའི་འཕེན་རྫོགས་གཉིས་ཀ་མི་དགོ་བ་ཡིན་པས་དེ་སྤོང་བར་
འགྱུར་བ་ནག་པོ་དང་འདོད་པའི་འགྲོ་བ་གཞན་བཞི་པོ་སྤོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ནི་འཕེན་རྫོགས་དགོ་མི་དགོ་གཉིས་
ཡོད་པས་དཀར་ནག་གཉིས་སུ་རིག་བ་སྟེ་བལྟའོ། །ལྷག་མ་གཉིས་མ་ཐུན་ལོ་ཞེས་ཟེར་ཡང་གཞན་དག་ནི་འདོད་
པའི་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ནི་དགོ་བ་དང་མ་འདྲེས་པར་གནག་ལ། འདོད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་གཞན་སྐྱོམ་སྤང་ནི་
སྤྱིར་རིགས་ལ་དགོ་མི་དགོ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་དཀར་ནག་འདྲེས་མ་སྟེ། མཐོང་སྤང་འདྲིག་མཐར་དང་སྐྱོམ་
སྤང་མ་བསྐྱེབས་བ་བཏང་སྐྱོམས་སུ་བྱས་པའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །གཉིས་བ་ཉེན་གྱི་སྐོན་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ།
ལས་གསུམ་དུ་བསྟན། དེ་ལས་བཅུར་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཐུབ་བ་གསུམ། གཙམ་བྱེད་གསུམ། ཉེས་སྤྱད་
གསུམ་

། ༣༡༡ །

ལེགས་སྐྱེད་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས་སྐབ་པའི་ལས་གསུམ་ཞེས་འབྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། མི་སློབ་པའི་
ལུས་དང་ཉིད་ཟག་བཅས་སྐབ་པ་མིན་པས་སློང་བ་བདུན་ནི་སྐབ་པའི་ལུས་དང་དག་ཅེས་བྱ་ལ། ཡིད་ནི་ཟག་
མེད་ཡིན་པས་ལས་ལ་མི་སྟོས་པར་སྐབ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མདོར་སྐྱེད་གསུང་གི་སྟོན་ལས་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཞེས་
བས་ཡིད་ཀྱང་རབ་ཏུ་ཞི་བར་རྗེས་སྐྱེད་པའག་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་
དང་བྲལ་བའོ། །གོང་མར་ནི་སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཀའི་ལས་ལ་བཤམ་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སློ་གསུམ་གྱི་ལེགས་
སྐྱེད་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་གཙང་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་ནི་སྟེན་པའི་དྲི་མ་གཙང་བར་བྱེད་
བ་སྟེ་ཟག་བཅས་གྱིས་དེ་ཞིག་དང་ཟག་མེད་གྱིས་གཏན་དུ་འོ། །གསུམ་པ་ནི། ལུས་གྱིས་ལས་དང་། སོགས་པ་
དག་དང་ཡིད་གྱི་ལས་མི་དགེ་བ་ནི་ཉེས་པར་སྐྱེད་བ་གསུམ་དུ་འདོད་ལ། བརྒྱུ་སེམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་
ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་པས་ལས་མིན་ཡང་ཡིད་གྱི་ཉེས་པར་སྐྱེད་བ་གསུམ་སྟེ་སྐྱོད་པོ་ཐོབ་པར་བསམ་བའོ། །བཞི་
པ་ནི། ཉེས་སྐྱེད་ལས་བརྒྱུ་བ་སློ་གསུམ་གྱི་ལས་དགེ་བ་དང་བརྒྱུ་སེམས་མེད་པ་སོགས་ནི་ལེགས་པར་
སྐྱེད་བ་ཡིན་འོ། །གཉིས་པ་དེ་ལས་བཅུར་དབྱེ་བ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤམ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
ལེགས་སྐྱེད་དང་ཉེས་སྐྱེད་དེ་དག་ལས་ཐམས་ཅད་སྤང་སྤང་དཀའ་བས་གཙོ་བོར་གང་སྤང་ཞིང་སྤང་བ་ཤེས་
པའི་སྤྱིར་ཆེ་ལོང་བསྐྱས་ནས་ནི་ལས་གྱི་ལམ་བཅུར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཅི་རིགས་

༼ ༣༡༡ ༽

བར་ལེགས་སྐྱད་ལས་དགེ་བ་དང་། ཉེས་སྐྱད་ལས་མི་དགེ་བ་བཅུ་བཞུགས་པས་ལུས་ངག་གི་ལས་ལམ་མིན་པ་
དང་སྐྱོར་མཁུག་དང་ཡིད་ཀྱི་སེམས་པ་མ་བཞུགས་ལ། མི་དགེ་བ་བཅུར་ངེས་པ་ནི་གཞན་གྱི་སློབ་ལོངས་སྐྱོད་
ཅུང་མ་དོན་གྲུབ་པ་སློ་མ་ཐུན་པ་སློ་བདེ་བ་དོན་དང་ལྡན་པ་ལ་གཞོན་པའི་ལུས་ངག་གི་བདུན་དང་། ཟང་ཟིང་དང་
མི་འདྲིགས་པ་དང་ཚོས་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་གོགས་སྐྱ་གྱུར་པ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ཉེས་པ་ཆེ་བས་བཤད་ལ། ལོ་རིམ་ནི་
སྤྲེ་ཚན་གསུམ་ནི་རྟོགས་སྤྲེ་རིམ་དང་། ལུས་ངག་གི་ནང་ཚན་ཉེས་པ་ཆེ་རིམ་དང་། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་དུག་གསུམ་
གྱི་རིམ་བར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་ཡུལ་ཚོར་བ་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་བདེ་བ་མཚོན་འོས་དང་དུམ་
གསལ་བས་སྤར་བསྟན་འོ། །དགེ་བ་བཅུ་ནི་མི་དགེ་བ་ལས་སློབ་པས་གངས་ན་ལོ་རིམ་གྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་
བཤད་པ་ལ། ལས་ལམ་དངོས། ལས་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ། ལོག་འཚོ་ལོགས་སྐྱ་སློས་པའི་རྒྱ་མཚན་འོ། །དང་པོ་
ལ། རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་དུ་དབྱེ། ཅ་བ་གསུམ་གསུམ་དུ་བསྟན། མཐར་འབྱེད་སོགས་གསུམ་དུ་བསྟན། མི་དགེ་
བའི་ལས་ལམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། ལས་ལམ་དུ་དང་སེམས་པ་སྟན་ཅིག་འཇུག་པ། འགྲོ་བ་གང་ན་ལས་ལམ་
དུ་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དངོས་གཞིའི། སྐྱོར་བའི། མཁུག་གི་ཁྱད་པར་འོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་ངག་གི་ལས་དེ་
དག་ལས་མི་དགེ་བ་དུག་ནི་གཞན་ལ་བཅོལ་གྱང་འབྲུབ་པས་རིག་བྱེད་མེད་པ་སྲིད་ལ། རྣམ་བར་རིག་བྱེད་
མིན་པ་ནི་ངེས་པར་ཡོད་ལ། ལོག་གཡེམ་གཅིག་སྤུ་ནི་གཞན་ལ་བཅོལ་བས་མི་རྫོགས་

། ༣༡༣ །

ཉེ་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པས་རང་གིས་བྱེད་པར་ངེས་པའི་སྲིབ་རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་དོ། །དུག་པོ་དེ་
དག་ཀྱང་རང་གི་བྱེད་ཅིང་དེའི་ཚེ་དངོས་གཞི་མཐར་སྲིབ་ན་གཉིས་ཀར་ངེས་སོ། །འདོད་པའི་ལུས་ངག་གི་དགོ་
བ་བདུན་ནི་སྒྲངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་སྐྱེས་
པའི་སྒོམ་པ་གཉིས་ནི་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་གི་
ཉེར་བསྐྱོགས་རྣམས་ནི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་སྟོས་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དུ་ངེས་ལ། སེམས་དབུགས་བྱེད་ན་རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའོ། །ཞན་པས་བྱེད་ན་སྟོང་མི་རུས་པས་མིན་ལ། གསུམ་པ་ནི། དེ་
ལས་བསྐྱོགས་པ་ནི་མཐུག་ཡིན་ཉེ་མ་བཏང་གི་བར་དུ་རིག་བྱེད་མིན་པ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་དངོས་གཞི་དང་མཐུན་པའི་
བྱ་བ་བྱེད་ན་རིག་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་ལ་མི་བྱེད་ན་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས་མི་དགོ་བ་བཅུ་དུག་གསུམ་
ལས་སྐྱེས་པར་གསུངས་པ་དེ་དངོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་སམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་གྱི། ལུས་ངག་གི་བདུན་གྱི་སྐྱོར་བ་
ནི་ཀུན་སྟོང་མི་དགོ་པའི་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། སྟོག་གཙོད་འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་
ཤལ་སོགས་པ་འདོད་དེ་བདག་དང་མཛུང་བོ་བསྐྱབ་པའི་སྲིབ་གསོད་པ་དང་། ཞེ་སྒྲང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་དག་དང་
ཞེས་འགྲུས་ཏེ་འཁོར་ནས་ངེས་པར་དབྱུང་བར་བྱ་བས་གསོད་པ་དང་། གཉི་ལུག་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་མཚོན་སྲིབ་
དང་། པར་སིག་པ་དག་པ་མ་རྒྱས་པ་དང་། ཉན་ཚབས་ཆེ་བ་གསལ་ན་ཚོས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསོད་ནམས་ཀྱི་
སྟོགས་པ་འོ། །མ་གྱིན་

། ༣༡༩ །

བར་ལེན་པ་ལ་ཡང་གང་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བའམ་བདག་དང་མཛའ་བོ་བསྐྱབས་པའི་སྲིར་དུ་རྒྱ་བ་དང་། འཁོན་
ནས་དབྱུང་བས་རྒྱ་བ་དང་། མི་དབྱུངས་པ་ཆད་པས་གཙོད་བ་དང་། བྲམ་ཟེ་དག་འོར་ཐམས་ཅད་ཚངས་པས་
བུ་སྲུ་བོ་བྲམ་ཟེ་ལ་ཕོག་སྟེ་བྲམ་ཟེ་རྒྱད་པའི་ཚེ་རྒྱ་བ་ཚོས་སྲུ་བའདད་ཅེས་རྒྱ་བ་དང་། ལོག་ལྟས་སྤངས་པ་ཐམས་
ཅད་དོ། ལོག་གཡེམ་ཡང་བདག་དང་མཛའ་བོ་བསྐྱབས་པ་དང་། བུད་མེད་དེ་ཉིད་ལ་ཆགས་པ་དང་། རྩོད་དང་
འཁོན་ཞུགས་པས་དབྱུང་བས་དང་། བར་སིག་པ་དག་མ་ལ་ཉལ་བོ་བྱེད་པ་དང་། བུད་མེད་ནི་གཏུན་དང་ལམ་
ལ་སོགས་པ་ལྟར་སྲུན་མོང་ངོ་ཞེས་པས་བྱེད་པའོ། །བརྟུན་ལ་སོགས་པའི་དང་བོ་གཉིས་འདྲ་ལ། གསུམ་པ་ནི།
རྒྱལ་བོ་བཞད་གད་ལྡན་དང་བུད་མེད་དང་། །བག་མ་ལེན་པའི་ཚེ་དང་གསོད་པ་དང་། །འོར་རྒྱུན་འཕྲོག་ཚེ་
བརྟུན་བྲས་གཞོད་བྱེད་དོ། །བརྟུན་ལྷ་སྤྱང་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཞེས་བཤད། །ཅེས་དང་། །ལོག་ལྟས་བསྐྱངས་པ་
ཐམས་ཅད་དང་། །བརྟུན་བཅོས་ངན་པ་སྤྲོ་བའི་ཚིག་བཀའ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་ན་རྙེད་བཀའ་གྱི་ཚེད་དང་། གཞོད་
ལན་གྱི་ཚེད་དང་། འདི་ལ་སྦྱོན་ཅིང་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བརྟུན་ལ་སོགས་པ་སྤྲོ་བ་བཞིན་འོ། །ཡིད་གྱི་གསུམ་ནི་
དུག་གསུམ་པོ་དེ་ཡི་མཐུག་ཐོགས་ལས་བྱུང་བའི་སྲིར་བརྟུན་སེམས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ནི་མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་
གསུམ་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་འོ། །ལོག་ལྟ་ཡང་རྙེད་བཀའ་ལ་ཆགས་པ་དང་། དབྲུ་ལ་སྤང་བ་དང་། ཉེས་པ་མེད་
བར་ཤེས་ནས་འཇོན་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྲུ་རབས་པ་དག་གསུང་དོ། །མདོ་ལས་

༼ ༣༡༽

དགོ་བ་ཅ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ནི་སྐྱོར་བ་ཕྱག་འཚལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དངོས་གཞི་བརྗོད་
བ་གསུམ་པའི་ཚེ་དང་། མཐུག་དེ་ནས་མ་བཅད་གི་བར་རྣམས་སེམས་དགོ་བས་སྐྱོང་ཞིང་། དེ་ཅ་བ་གསུམ་
དང་ངེས་པར་ལྡན་པས་འདོད་ཆགས་མེད་པ་ཞེ་སྤང་མེད་པ་གཉི་ལྷག་མེད་པ་གསུམ་ཚར་ཚར་བ་ལས་སྐྱེས་
སོ། །གསུམ་པ་ལ། ཉོན་མོངས་གང་གིས་མཐར་འབྲེན་པ། གང་གི་གཞི་གང་ཡིན་པ། དངོས་གཞིར་འགྱུར་བའི་
ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི། གསོད་པ་དང་གཞོད་སེམས་དང་ཚིག་རྩལ་པོ་གསུམ་ནི་ཞེ་སྤང་གིས་ནི་མཐར་བྲིན་པར་
བྱེད་ལ། ལོག་གཡེམ་དང་བརྒྱབ་སེམས་དང་མ་བྲིན་ལེན་གསུམ་ནི་ཆགས་པ་ཡིས་ནི་རྫོགས་པར་བྱེད། ལོག་
པར་ལྟ་བུ་གཉི་ལྷག་གིས་རྫོགས། ལྟག་མ་གསུམ་ནི་གསུམ་ཚར་བྱི་རྫོགས་པར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི།
བཞི་པོ་དེ་ཡི་གཞི་ནི་རིམ་བཞིན་སེམས་ཅན་དང་ལོངས་སྐྱོད་དང་མིང་དང་གཟུགས་དང་ཕྱང་པོ་ལྟ་དང་མིང་
གི་ཚོགས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅི་གསལ་བྱ་དང་དུས་མཉམ་པའམ་དེའི་སྤར་གསོད་བྱེད་ཤི་ན་ལས་ལམ་དངོས་
ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། གསལ་བྱས་ལས་སྤར་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གསོད་བྱེད་ཤི་བ་ལ་ནི་སྐྱོར་བ་བྱས་ཤིང་འབྲས་
བྱ་རྫོགས་ཀྱང་གསོད་པའི་ལས་ལམ་དངོས་གཞི་མེད་དེ། སེམས་ཅན་ཤི་བའི་དུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་
མིན་པ་དངོས་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་སྐྱོར་བ་བྱེད་པའི་ལུས་ཞིག་ནས་སྐྱེ་བ་བྱི་མའི་ལུས་གཞན་སྐྱེས་པའི་བྱིར། དེ་
ཡང་སྐྱོར་བ་བྱས་པའི་ལུས་རྟེན་ཉིད་ལ་དངོས་གཞི་གྲུབ་དགོས་པའི་དོན་

། ༣༡༦ །

ནོ། །ཤི་བས་སྒྲོམ་བ་གཏོང་བ་ལྟར་ལུས་གཞན་གྱིས་སྒྲོར་བ་བྱས་པས་ནི་གཞན་ལ་དངོས་གཞི་མི་བྱུང་ལ། རྗེ་
ཀར་དངོས་གཞི་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བའི་མཇུག་ཀྱང་མེད་པར་མངོན་ལོ་ཞེས་བཤད། ཡང་མང་པོས་དམག་ལ་སོགས་
བ་བྱས་ཏེ་གཅིག་གིས་པ་རོལ་གྱི་སྒོག་གཅད་ན་དེ་དང་སྲུ་ཞིག་ལྡན་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོ་བཞིན་དུ་ལྡན་
ཏེ་དོན་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་བྱིར་རོ། །བཞི་བ་ལ། མཚན་ཉིད་དངོས། ལས་ལམ་གྱི་སྒྲོད་ན། ལོག་ལྟའི་བྱེད་
ལས་སོ། །དང་པོ་ལ། ལུས་ཀྱི། དག་གི་ཡིད་གྱིས་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ། སྒོག་གཅོད། མ་བྱིན་
ལེན། འདོད་ལོག་གོ། །དང་པོ་ནི། སྒོག་གཅོད་པ་ནི་འདི་གསོད་ཅེས་བསམ་བཞིན་དུ་སྒྲོར་བ་བྱས་པ་དང་
གསལ་བྱ་མ་ལོར་དགོས་ཏེ། བསམ་སྒྲོར་ལོག་ན་དངོས་གཞིར་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དང་གསལ་ན་སྒྲོམ་
པོར་བཤད་པས་རང་ལས་གཞན་གསལ་བའོ། །དེ་ཡང་གསལ་བྱ་སྒྲོན་ལ་ཤི་བ་གཅིག་དགོས་སོ། །གཞན་གྱིས་
ཞིད་པ་ལ་བྱིས་དོན་གཅིག་པའི་སྒོ་སྒྲིས་ན་ལྡན་ལོ། །འདི་ནི་བཙེལ་བས་རྫོགས་པ་གཞན་དང་དགེ་བ་ལ་ཡང་
མཚུངས་སོ། །གཞན་ལ་བཙེལ་བ་ན་དང་མཇུག་དང་སྒོང་ཁྲིས་པ་སོགས་ཡིད་གྱིས་འགྲུབ་ཀྱང་རིགས་
པལ་ཆེར་ལུས་ལ་བརྟེན་པས་ལུས་ཀྱི་ལས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མ་བྱིན་པ་ལེན་པ་ནི་བསམ་བཞིན་དུ་གཞན་གྱི་
ལོར་མཇུག་དངོས་སུ་འགྲོག་པའམ་འཇུག་བྱས་མ་ཚོར་བར་བདག་གིར་བྱེད་པ་སྟེ། ལུ་ལོན་དང་གཏམ་པ་ལ་
དོར་བྱེད་པ་དང་གཡོ་སྒྲུས་བསྐྱང་ན་དངོས་གཞིའོ། །བསྐྱུ་བད།

། ༣༡༧ །

ཞེ་སྒྲིབ་གིས་གཞན་གྱི་རྗེས་སླེབས་པ་སོགས་ནི་རྒྱ་བ་དང་འབྲ་བའམ་དེ་ལས་སློབ་པ་ཆེ་བར་བཤད། མཚོན་རྟེན་
ལ་ལུལ་བ་བརྒྱས་པ་སློབ་པོར་བཤད་པ་ནི་ལྷག་མེད་མྱུང་འདས་ལ་དགོངས་སོ། །བདག་པོ་མེད་པའི་གཉེར་རྒྱ་
བ་ཡང་ངོ། །རབ་བྱུང་ཤི་བའི་འོར་ལྷོ་གསོལ་བའི་ལས་བྱས་ན་མཚམས་ནང་གི་དགོ་འདུན་དང་། མ་བྱས་ན་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སློབ་མ་ཐམས་ཅད་ལས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ལོག་པར་གཡེམ་པ་ནི་བགོད་པར་བྱ་བ་མིན་པ་ལ་
འགྲོ་བར་འདོད་པ་ཡིས་འགྲུར་ལ། དབྱེ་ན་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། བགོད་བྱ་མིན་པ་དང་སོ་གཞན་གྱིས་བཟུང་བ་དང་།
གཉིས་པ་མ་དང་བྱ་མོ་དང་། གསུམ་པ་པ་མ་དང་འབྲེལ་བ་བདུན་བརྒྱད་ཚུན་ཚད་དང་། བཞི་པ་རང་གི་ཡིན་
ཡང་ཡན་ལག་མིན་པ་ཁ་དང་བཤད་ལམ་དང་། དུལ་མིན་པ་སྤང་བ་དང་མཚོན་རྟེན་དང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་།
དུས་མིན་པ་སྤྱམ་པ་དང་རྒྱ་ལོ་འཕྲུང་བ་དང་བསྟེན་གནས་ལ་གནས་པའོ། །བསྐྱུ་བར། ཚོད་མིན་པ་ལྷ་ལས་ལྷག་
པར་སློབ་པ་ཡང་བཤད། ཡང་ན་དང་སོ་གསུམ་གཅིག་དུ་བྱས་ལ་རང་གི་ཚུང་མའི་གསུམ་སྟེ་བཞིའོ། །མ་འོར་
བ་ཞེས་སྐྱུར་ཉེ་གཞན་གྱི་ལ་རང་གིར་ཤེས་ན་ལས་ལམ་དུ་མི་འགྲུར། རང་གི་ལ་གཞན་གྱི་ཤེས་ན་ཁ་ཅིག་
གཞན་གྱི་ལ་སློབ་པ་བྱས་ཤིང་ལོངས་སློབ་པས་འགྲུར་རོ་ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་སློབ་པ་གཞན་དུ་བྱས་པས་མི་
འགྲུར་ཉེ་སློབ་གཙོད་བཞིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དགོ་སློབ་མ་སུན་སྤང་ན་སུ་ལས་ལོག་གཡེམ་ཡིན་ཞེ་ན། དབྱེ་བ་
དང་སོ་ལྟར་ན་རྒྱལ་པོ་མི་བཟོད་པས་དེ་ལས་སམ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་

༼ ༣༣༽

རང་གི་ཚུང་མ་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་ལྟར་དུས་མིན་པའོ། །གཞོན་ལུ་མ་ལ་ནི་གང་ལ་གྱིན་པ་དང་། དེ་མེད་ན་པ་
མ་སོགས་གྱིས་བསྐྱུངས་པ་དང་། ཐ་ན་རྒྱལ་པོ་ལས་སོ། །གཉིས་པ་ངག་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། ལས་ལམ་
དངོས། ཞར་ལ་མཐོང་ཐོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བརྒྱན་ཚིག་ནི་འདུ་ཤེས་དོན་ངེ་ལྟར་གནས་པ་ལས་གཞན་
དུ་བསྐྱུར་ནས་སྐྱབ་པའི་ཚིག་གི་དོན་པ་རོལ་པོས་མངོན་པར་གོ་བ་སྟེ། མ་གོ་བ་དང་ནོར་བ་ནི་ངག་བཀྲལ་
སོ། །ངག་གི་བཞི་ཡང་ལུས་ཀྱི་བརྗེད་ཀྱི་དང་གསོ་སྦྱོང་གི་བརྒྱན་ལྟ་བུ་ཡིད་གྱིས་བྱས་པ་ཡང་ཡོད་
དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་མདོ་ཐ་དད་པ་ལས་ཐ་སྙད་བཅུ་དྲུག་འབྱུང་སྟེ། མཐོང་དང་མ་མཐོང་ཐོས་མ་
ཐོས། རྟོགས་དང་མ་རྟོགས་ཤེས་མ་ཤེས། རྗེ་བཞེན་སྐྱབ་པ་འཕགས་པ་ཡི། །ཐ་སྙད་བརྒྱུག་པ་གྱིས་པའི་
ཡིན། །ཞེས་པ་ལ་དེ་དག་གི་གཞི་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི། མིག་གིས་ཤེས་པ་དང་། རྣ་བའི་ཤེས་པ་དང་། ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། ལྡན་ལྡེ་ལུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་ཉམས་སྲུ་སྦྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་རིམ་པ་བཞེན་དུ་
མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་རྟོགས་པར་བཤད་དོ། །གསུམ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ནི་ཤི་བ་ལ་ཡང་
མཐའ་ཞེས་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ཡང་ཐ་མ་ཞེས་སྐྱེ་བས་ཤི་བ་དང་འདྲ་སྟེ་དེ་རོ་རིག་གསུམ་དགེ་མི་མི་དགེ་
མེད་པའི་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འདྲ་བས་ཤེས་པ་གསུམ་སྦྱོགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་ན་དེ་གསུམ་
གྱིས་ལུལ་དང་སྤང་ནས་འཇིན་པར་འདྲ་བས་རྟོགས་པ་ཞེས་པ་གཅིག་ཏུ་བྱའོ། །གོང་མར་ནི་མཐོང་རྟོགས་ཤེས་

༼ ༣༣༥ ༽

གསུམ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་རིགས་པ་རིམ་བཞིན་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤ་མ་ནི་པ་རོལ་མཛའ་བོ་དང་དབྱེ་
བར་བྱ་བའི་སྤྱིར་མ་ཞོར་བར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པ་སྟེ་འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྐྱར་ཞིང་
ཚིག་དོན་གོ་བཤོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚིག་རྩལ་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་མ་ཞོར་བར་མི་སྟོན་པའི་ཚིག་སྐྱེས་པ་
གོ་བཤོ། །བཞི་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཚིག་སྐྱེས་པ་གསུམ་དང་གཞན་ཀུན་ཀྱང་དག་བཤུལ་པ་ཡིན་ལ། སྟེ་པ་
གཞན་ནི། གསུམ་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཚིག་ཉོན་མོངས་ཅན་ཏེ། ལོག་འཚོ་ཅན་གྱི་ཁ་གསལ་དང་། ཆགས་པ་
ཅན་གྱི་སྐྱེ་དང་། བཞད་གད་འདོད་པས་སྐྱོས་གར་དང་། གཅིག་གིས་བྱས་པ་ལ་གཅིག་གིས་ཞུགས་པས་ན་དེ་
སྐད་ཅེས་བྱའོ། སྤྱི་རོལ་པའི་ལྟ་བུ་ལ་ཞེན་ནས་དེ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ངན་པ་འདོན་པ་དང་། སྟེ་སྐྱེས་པ་དང་
འདྲ་འཛིང་གཏམ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། བརྒྱུ་སེམས་ནི་མ་སྐྱེས་འཛའ་བྱུང་རུང་ལོག་པ་
མི་རིགས་པས་གཞན་གྱི་ཞོར་ལ་བདག་གིར་བྱེད་པར་འདོད་པའི་ཆགས་པའོ། །གཞོན་སེམས་ནི་སེམས་ཅན་
ལ་སྐྱར་བ་དང་བརྒྱལ་བར་སེམས་པའི་སྤང་བའོ། །ཚིག་སྟེན་པའི་སྤྱིར་ལས་དགེ་མི་དགེ་མེད་པར་ལྟ་བུ་སོགས་
ལས་འབྲས་དང་འབགས་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་སོགས་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་ལས་ལམ་གྱི་སྐྱོདོན་
ནི། ལས་ལམ་བརྩམས་པའི་ལ་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ནི་ལས་མིན་ཡང་སེམས་པ་འཇུག་པའི་སྐོ་ལམ་ཡིན་པས་ལས་ཀྱི་
ལམ་དང་། བདུན་ལུས་དག་གི་ལས་ཀྱང་

། ༣༣༠ །

ཡིན་ལ། རང་གི་ཀུན་སྒོར་གི་སེམས་སེམས་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་ཡང་ཡིན་པས་ལས་གྱི་ལམ་སྟེ། མདོ་སྟེ་བཞི་སེམས་
བ་བསམ་པའི་ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ། བདེ་འགོ་འམ་ངན་འགོ་འི་ལམ་ཡང་ཡིན་པས་བཅུ་ཆར་ལས་ལས་དུ་བཞེད་
དོ། །གསུམ་བ་ལོག་ལྟའི་བྱེད་ལས་ལ། ཆད་ལྟས་དགོ་ཅ་གཅོད་པ། ཆད་པའི་ངོ་བོ། ཆད་པ་མཚམས་སྦྱར་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། མི་དགོ་བ་བཅུ་ཆར་དགོ་བ་སྦྱོད་པ་དང་འགལ་བ་ཡོད་ཀྱང་མེད་པར་ལྟ་བུ་ཁོ་ནས་དགོ་
བའི་ཅ་བ་གཅོད་དེ། དགོ་བའི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བས་སོ། །མདོ་ལས་དུག་གསུམ་གྱིས་གཅོད་
བར་བཤད་པ་ནི། དེ་དག་གིས་ལོག་ལྟ་བུར་སྐྱེས་ནས་གཅོད་པ་ལ་དགོངས་ཏེ། རྒྱུ་པོའི་སྤར་བའི་མེས་གོང་
བསྐྱེད་པ་ལ་རྒྱུ་པོས་གོང་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་ལོག་ལྟ་སྦྱེས་པའི་ཆེ་ཁམས་གོང་དང་འདོད་
པའི་དགོ་བ་སྦྱོར་བུར་ནི་སྤར་ནས་ཉམས་ཐེན་པས་དངོས་སུ་གཅོད་པར་བུར་མེད་པས་འདོད་པར་གཏོགས་
པའི་དགོ་བ་སྦྱེས་ནས་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་དངོས་སུ་གཅོད་ཅིང་། ཐོབ་པ་ཐག་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་གདགས་པར་
ལོག་ལྟས་ཁམས་གསུམ་པའི་དགོ་ཅ་གཅོད་པར་བཤད་དོ། །ལོག་ལྟ་གཞན་ནི་དགོ་བའི་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་
དང་མི་འགལ་བས་མི་གཅོད་ལ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པ་གང་རུང་ངམ་ཁ་ཅིག་གཉིས་ཀས་
གཅོད་ལ། དེ་ཡང་སྐྱལ་བ་མཉམ་མི་མཉམ་གྱི་ཁམས་ལ་དམིགས་པ་ཀུན་གྱིས་སོ། །རྗེ་ལྟར་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་
མཐོང་སྤང་ལྟར་དགོ་བ་དགུ་ཅིག་ཆར་གཅོད་པར་འདོད་ཀྱང་ལོག་ལྟ་ཆེ་འབྲིང་དགུས་དགོ་བ་དགུ་རིམ་གྱིས་
གཅོད་དོ། །

། ༣༣༡ །

རྟེན་གང་ལ་གཙོད་ཅེ་ན། འཆལ་བའི་ཤེས་རབ་བརྟན་ཞིང་སྤྲིག་པའི་བསམ་བཤམ་ལ་ཅན་ལས་འབྲས་མངོན་སྲུང་དུ་
གྱུར་བ་ཞིག་གིས་གཙོད་བས་སྤིང་གསུམ་གྱི་མིའི་ནང་དུ་ལོ། །དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་སྐྱེས་པ་དང་བྱུང་མེད་གྱིས་
གཙོད་དོ། །དེ་ཡང་སྤེད་བ་སྤྱད་བས་མིན་གྱིས་ལྟ་བ་སྤྱད་བས་སོ། །སྐྱ་མི་སྟོན་བ་དང་ངན་སོང་བ་དང་ལྟའི་རྟེན་
ལ་མ་ཡིན་ཏེ་སྐྱབ་བྱེད་གསུམ་དང་རིམ་བཞིན་སྐྱར་དོ། །གོང་མར་ལྟ་ཆེ་རིང་པོའི་རྟེན་ལ་ལོག་ལྟ་སྐྱེས་ཏེ་
གཙོད་བར་བཤད་པ་ནི་གོང་ན་མི་དགེ་བ་མེད་བས་ལོག་ལྟའི་ཉེ་རྒྱས་ཉམས་བཤམ་ལ་འདོད་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་
ནི། ཆད་བ་དེའི་ངོ་བོ་ནི་དགེ་རྩའི་ཐོབ་བའི་ལྡན་བའི་སྤྱན་བའི་སྤྱེ་དགེ་བའི་མ་ཐོབ་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། དགེ་རྩ་ཆད་བ་
མཆམས་སྐྱོར་བའི་ཆད་བ་དག་ལས་འབྲས་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་ཡོད་བར་ངེས་སོ་སྟུང་བའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བས་
དགེ་བའི་ཐོབ་བའི་འདྲེན་ཞིང་མཆམས་སྐྱོར་དོ། །དེ་དག་གིས་དགེ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དགུས་ཐོབ་པ་ཅིག་ཅུང་འདྲེན་
ཞིང་མངོན་དུ་རིམ་གྱི་འགྱུར་ཏེ། བད་མེད་ནས་སྟོབས་རིམ་གྱིས་རྟེན་བའི་བཞིན་ལོ། །སྐྱིར་དགེ་རྩ་ཆད་བ་དང་
མཆམས་མེད་བྱས་པ་ལ་ལྷ་བཞི་ལས། ལྷ་དང་པོ་ནི། ལྷ་སྟེགས་སྟོན་བའི་རྟོག་གི་བ་དུག་དང་རྗེས་སུ་སྐྱོགས་པ་
དུག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དག་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷས་བྱིན་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི། འོ་སྐྱོལ་ལྟ་
བུའོ། །དེ་ལ་ལྷ་གཉིས་པ་མཆམས་མེད་བྱས་པའི་ཆེ་འདི་ལ་སྐྱོར་བའི་ལྟ་བུ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་གཉིས་ཀ་
ཉམས་བས་སོ། །གཞན་གྱིས་ནི་ཆེ་འདི་ལ་

། ༣༣༩ །

ཡང་སྐྱོར་ལུས་སོ། །ལྷ་བ་ལ། མི་དགོ་བ་དང་། དགོ་བ་དུ་དང་ལས་ལམ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
མི་དགོ་བ་བརྒྱད་གྱི་བར་དག་དང་སེམས་པ་གཅིག་ཆར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་སྟེ། གཅིག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་
པ་ནི་ཡིད་གྱི་གསུམ་པོ་གང་རུང་གཅིག་མངོན་དུ་གྱུར་བ་དང་། གཉིས་དང་འཇུག་པ་ནི་གཞོན་སེམས་གྱིས་
སློབ་གཙུག་པ་དང་། གསུམ་དང་འཇུག་པ་ནི་གཞོན་སེམས་གྱིས་སློབ་གཙུག་པ་དང་མཉམ་དུ་ལོར་འཕྲོག་པ་
དང་། བཞི་དང་འཇུག་པ་ནི་དེ་གསུམ་དང་མཉམ་དུ་བརྒྱུན་སྐྱོབ་བ་དང་། ལྷ་དང་བྱུག་དང་བདུན་དང་འཇུག་པ་ནི་
དེ་བཞིའི་སྟེང་དུ་སྤྲོ་མ་ཚིག་རྣམས་ལ་བཀྲུས་སྐྱོབ་པའོ། །བརྒྱད་དང་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པ་ནི་གཞོན་སེམས་གྱིས་
སློབ་གཙུག་སོགས་བྱུག་ལ་སྐྱོར་བ་རང་གིས་བྱས་ནས་གཞན་ལ་བཅོལ་ཏེ། འདོད་ལོགས་རང་གིས་བྱས་ཏེ་
མཉམ་དུ་མཐར་ཕྱིན་པའོ། །དགུ་དང་བརྒྱད་དང་ནི་མིན་ཏེ་ཡིད་གྱི་གསུམ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་འབྱུང་ཞིང་དེ་གསུམ་
དང་འདོད་ལོགས་བཅོལ་བས་མི་རྫོགས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དགོ་བ་ནི་གཉིས་ནས་བརྒྱའི་བར་དག་དང་ལྷན་
ཅིག་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་བར་མ་ལ་སྤིང་གྱང་སློམ་པའི་སློང་བ་ནི་ཡིད་གྱི་དང་པོ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་པར་ངེས་པས་
གཅིག་དང་བརྒྱད་དང་ལྷ་དང་ནི་མིན་ཏེ། ལུས་ལ་གྱི་སློང་བ་ནི་བཞིའམ་མདུན་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་
གཉིས་དང་འཇུག་པ་ནི་ངེས་ཉོགས་མེད་པའི་སྤྱིར་སློབ་སྟེ་རྣམ་ཤེས་དགོ་བ་ཅེས་དང་། གཟུགས་མེད་ལ་བརྟེན་
པའི་ཟད་མི་སྐྱེ་ལ་གནས་པ་ནི་ལྷ་བ་མིན་པར་ཡིད་གྱི་དང་པོ་ལ་གཉིས་དང་། ཡིད་ཤེས་

། ༣༣༣ །

དགོ་བ་ཙམ་ལ་གནས་ན་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་དང་། དགོ་བ་ལས་གཞན་པའི་སེམས་ཀྱིས་དགོ་བ་སྟེན་དང་དགོ་ཚུལ་
ཀྱི་བར་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལེན་ན་སྟོང་བ་བཞི་དང་། སྟོ་ལྗེ་རྣམ་ཤེས་དགོ་བས་དེ་དག་ལེན་ན་ལྷག་དང་། སྟོམ་པ་དེ་
དག་ཡིད་ཤེས་དགོ་བས་ལེན་པའམ་སེམས་དང་པོས་དགོ་སྟོང་ལེན་པ་ན་བདུན་དང་། སེམས་གཉིས་པས་དེ་
ལེན་པ་དང་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་དགུ་དང་། སེམས་གསུམ་པས་དེ་ལེན་པ་དང་ཟད་མི་
སྐྱེས་བར་ཤེས་པ་ལས་གཞན་པའི་སྟོང་བདུན་དང་ལྟན་པའི་མཉམ་གཞག་ན་བཅུ་དང་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་
ངོ་། །ལྷག་པ་ལ། འགོ་བ་གང་ན་མི་དགོ་བ་དུ་ཡོད་པ། དགོ་བ་དུ་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔྱུལ་བ་ན་ནི་སྐྱེ་
སྐྱུགས་འདོན་པའི་བཀྲལ་པ་དང་པན་ཚུན་བརྒྱད་བཀག་གྱེད་པའི་ཆོག་རྩུབ་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་སྐྱུག་ཆོག་
ཟ་བའི་གཞོན་སེམས་མདོན་གྱུར་ལ། ཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་པར་ངེས་པས་མདོན་གྱུར་དང་ལྟན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་
སོ། །ཆགས་ལྷུལ་མེད་པ་དང་ལས་འབྲས་མདོན་དུ་གྱུར་པས་བརྟུན་སེམས་དང་ལོག་ལྟ་མདོན་གྱུར་མེད་ཀྱང་
གཉེན་པོ་མ་སྐྱེས་པས་ལྟན་པ་ཡོད་ལ། གཞན་མེད་དེ་ལས་མ་ཟད་པར་རྒྱུན་གྱིས་མི་འཆི་བ་དང་། རྗེས་དང་
བྱུང་མེད་གཟུང་བར་མེད་པ་དང་། དག་གི་གཞན་གཉིས་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་དང་གྱེ་ཟེན་པས་སོ། །སྐྱེ་མི་སྟེན་
ན་ཡིད་ཀྱི་གསུམ་ལྟན་པ་ཡོད་ཀྱི་མདོན་གྱུར་མེད་དེ། འདྲིན་པ་མེད་པ་དང་། རྒྱུད་འཇམ་ཞིང་ཀུན་ནས་མཁར་
སེམས་ཀྱི་གཞི་དགུ་མེད་པ་དང་། སྤྲིག་པའི་བསམ་པ་ཅན་མིན་པས་སོ། །སྐྱེ་མི་སྟེན་དེ་ན་བདུན་པ་དག་བཀྲལ་
པ་དངོས་སུ་ཡང་ཡོད་དེ་

། ༣༣༥ །

ཆགས་བས་སྐྱེ་ལེན་བས་སོ། །ཚེ་ངེས་བ་དང་རྗེས་དང་བྱུང་མེད་གཟུང་བ་མེད་བ་དང་། དག་གི་གསུམ་ལ་
དགོས་བ་མེད་བ་དང་། སྤྲིག་པའི་བསམ་བ་ཅན་མིན་བས་གཞན་མེད་དོ། །འོ་ན་སྐྱེས་མ་ཐག་ཏུ་མས་དོར་བས་
མ་ལ་སོགས་བར་མ་ངེས་བར་ལོག་གཡེམ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། འབྲིག་བ་སྐྱོད་བར་འདོད་ནས་དབག་
བསམ་གྱི་ཤིང་བྱང་དུ་བྲིད་བ་ན་བགོད་བར་འོས་ན་ཤིང་གིས་བསྐྱབས་ཏེ་ཉལ་པོ་བྱེད། མི་འོས་ན་མི་བསྐྱབས་
བས་གཏོང་བའི་སྤྱིར་རོ། །འདོད་པའི་ཉེན་གཞན་ན་ནི་མི་དགོ་བ་བཅུ་ཆར་དངོས་དང་ཐོབ་བ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ།
མི་ལ་སྒོམ་མིན་དང་བར་མའི་མི་དགོ་བ་ཡོད། གཞན་ལ་བར་མའི་མི་དགོ་བ་ཡོད། ལྷ་ནི་ནང་མི་གསོད་ཀྱང་
འགོ་བ་གཞན་གསོད་ཅིང་། །ཁ་ཅིག་ལྟ་ཡང་མགོ་དང་རྐྱེད་བ་ཅན་ན་འཆིའོ་ཞེ་དོ། །འཁོར་ལོ་སྐྱུར་བ་འབྱུང་བ་ན་
མི་ལ་ཡང་བཅུ་ཆར་མེད་ལ་དེའི་ཆེ་སྐྱེ་ལེན་བ་ནི་ངེས་འབྱུང་གིས་སོ། །གཉིས་བ་ནི། ཡིད་ཀྱི་དགོ་བ་གསུམ་སོ་
ནི་ཁམས་དང་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ན་རྗེད་བ་དང་མངོན་གྱུར་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་ཡོད་ལ། ལུས་དག་ནི་གཟུགས་
མེད་གྱི་འཕགས་བ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་རྗེད་པའི་སྒོ་ནས་རིམ་བ་བཞིན་ཐག་མེད་དང་
བསམ་གཏན་གྱི་སྒོམ་པའི་སྒོར་བདུན་ཡོད་ལ། གཟུགས་མེད་བ་དང་སེམས་མེད་བས་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་
རོ། །དེ་དག་གི་སྐྱག་མར་བྱས་པའི་ཁམས་དང་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ན་ཐོབ་བར་མ་བཟང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་
ཀྱང་ཡོད་དེ། ཡི་དུགས་དང་དུད་འགོ་ལ་བར་མའི་དགོ་བ་ཡོད། གཟུགས་ན་མཉམ་གཞན་གྱི་སྒོམ་བ་གཉིས་
ཡོད་ལ་

། ༣༣༥ །

འདོད་པའི་ལྷ་མི་ལ་སྒྲོམ་པ་དང་བར་མ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ། །འོན་ཀྱང་དཔྱལ་བཅས་སྐྱ་མི་སྟོན་ནི་མ་གཏོགས་ཏེ།
ལེན་པ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་མེད་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ལས་བརྩུ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བདག་པོ་དང་རྒྱ་མ་ཐུན་
དང་རྣམ་སྐྱེན་གྱི་འབྲས་བུ་འབྲིན་པར་འདོད་དེ། །དགེ་བ་ལ་བྲལ་འབྲས་དང་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་ཡོད་
ཀྱང་དོན་གྱིས་གོ་བས་སམ། །ཁ་ཅིག་དགེ་མི་དགེ་ལ་སྐྱོ་བ་དང་སྐྱོ་བར་འགྱུར་བ་དག་སྟོན་པ་སྐྱེས་བུས་བྱེད་པ་
ནི་གཉིས་ཀའི་མཚུག་ཏུ་གཉིས་ཀ་འབྱུང་བས་སྐྱོ་བ་དང་སྐྱོ་བའི་རྒྱ་མིན་པས་མ་བསྟན་ལ་དེས་ན་བྱེད་པ་རྒྱ་
མ་ཐུན་ཡང་མ་སྐྱོས་སོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །དེ་ལ་མི་དགེ་བའི་རྣམ་སྐྱེན་ཆེ་འབྲིང་ཚུང་གསུམ་གྱིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་ལ།
མདོ་ཁ་ཅིག་ལས་ཚུང་དུས་འབྲས་བུ་ཡི་དྲགས་སུ་བཤད་པ་ལྷ་ལྷ་བུའི་དཔལ་སྤོང་བའམ། ཡང་ན་རིན་ཆེན་
སྤང་བར་བཤད་པ་ལྟར་ཀུན་སྤོང་ལ་དགོངས་སོ། །རྒྱ་མ་ཐུན་ལ་བྱེད་པ་རྒྱ་མ་ཐུན་ནི་སྤྱི་མ་རྣམས་སུ་དེ་དག་
བྱེད་འདོད་པའོ། །སྤོང་བ་རྒྱ་མ་ཐུན་ནི་བརྒྱ་ལ་མི་སྐྱེ་ནའང་། རིན་ཆེན་སྤང་བར། གསོད་པ་ཡིས་ནི་ཆེ་སྤང་
འགྱུར། །རྒྱ་བ་ཡིས་ནི་ལོངས་སྤོད་སོངས། །བྱི་བོ་བྱེད་པས་དག་དང་བཅས། །རྩུབ་དུ་སྐྱ་བས་སྐྱར་བ་མང་། །ཤ་
མ་ཡིས་ནི་བཤེས་དང་འབྱེད། །རྩུབ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་སྟོན་ཐོས། །མ་འབྲེལ་བ་ཡིས་ཆིག་མི་བཅུ་ན། །བརྟམ་
སེམས་ཡིད་ལ་རེ་བ་འཛོམས། །གཞོན་སེམས་འཛིགས་པ་སྐྱིན་པར་བཤད། །ལོག་པ་ལྷ་བས་ལྷ་ངན་
ཉིད། །ཅེས་བཤད་ལ། །འབྲེལ་བར་ཡིད་གྱི་དྲག་གསུམ་ཤས་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད། །བདག་འབྲས་ནི་
རིམ་བཞིན།

། ༣༣༦ །

སྤྱི་རྒྱུ་ལ་གཞི་ཚུང་གཞོན་མང་དང་། །རྒྱལ་འཕྲིགས་བྱི་ང་མཐོ་དམན་དང་། །ཚུ་སྐོ་ཅན་སོགས་དུས་ལོག་
དང་། །འབྲས་བུ་སྤྲ་ཁ་ཚུང་དུ་འང་མེད། །སྤྱི་རྒྱུ་དངོས་པོ་འགྲུར་བ་ནི། །མི་དགོ་བཅུ་ཡི་བདག་འབྲས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྤོབ་དཔོན་ནི་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་རྣམ་སྤྲོན་དང་མེད་པ་བདག་འབྲས་གཉིས་སུ་འདུས་
ཀྱང་འབྲས་བུ་ལྷན་པར་ལ་རྒྱ་མ་ཐུན་དུ་བཞག་གོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་འབྲིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་སྤྱོར་བའི་
ཆེ་ལུས་དག་གིས་གཞོན་པའམ་ཡིད་ཀྱིས་པན་པའི་གོགས་བྱེད་པས་གཞན་སྤྱུག་བསྐྱེད་པར་བྱས་པའི་སྤྱིར་
རྣམ་སྤྲོན་དང་། དངོས་གཞི་བསད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིར་རྒྱ་མ་ཐུན་དང་། རྒྱ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་མཇུག་གཞི་བཟུང་
མེད་པར་བྱས་པའི་སྤྱིར་བདག་འབྲས་དང་གསུམ་མོ། །གཞན་དགུ་ལ་ཡང་སྤྱུར་དོ། །དགོ་བའི་རྣམ་སྤྲོན་ནི་ཚུང་
འབྲིང་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་མི་དང་འདོད་པའི་སྤྱད་གོང་མའི་སྤྱུར་སྤྱེ་ལ། རྒྱ་མ་ཐུན་དང་བདག་འབྲས་ནི་
བསྐྱོག་ལ་སྤྱུར་ཏེ་བཞག་མེད་ལ་ནི་བྲལ་བ་དང་སྤྱེས་བྱ་བྱེད་པར་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་ལོག་འཆོ་ལོགས་སུ་སྤོས་
པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མདོ་ལས། ལོག་པ་དག་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་ལོག་པའི་འཆོ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ལོག་
འཆོ་གང་ཞེ་ན། ལུས་དང་དག་གི་ལས་ཆགས་པ་ལས་སྤྱེས་པ་ནི་ལོག་འཆོ་ཡིན་ལ། ཞེ་སྤྱང་དང་གཉི་ལུག་
ལས་སྤྱེས་པའི་དག་དང་ལུས་ཀྱི་ལས་ནི་སྤྱ་མ་གཉིས་སོ། །དགའ་བས་འཇུག་པའི་ཆགས་པས་བསྐྱེད་པའི་
ལས་ལས་སེམས་བསྐྱེད་ཞིང་འཆོ་བ་དག་པར་སྤྱང་དཀའ་ལ་ཉེས་པ་ཆེ་བས་འབད་དེ་སྤྱང་དགོས་སོ་ཞེས་

། ༣༣༧ །

ཤེས་པའི་སྤྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །ཁ་ཅིག་ནི། གལ་ཏེ་བདག་དགའ་བའི་སྤྱི་གར་སོགས་ལོག་འཚོར་མི་
རིགས་པས་ཡོད་བྱུང་ལ་ཆགས་པས་བསྐྱངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཁོ་ན་ལོག་འཚོའི་ཞེས་པ་རིགས་པ་མིན་
ཏེ་ཚུལ་གྲིམས་ཀྱི་སྤྱང་པོའི་མདོ་དང་འགལ་བའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དབྱུག་གུ་གསུམ་པ་ཁ་ཅིག་དད་པས་
བྱིན་པ་ལ་འོངས་སྤྱོད་ནས་སྤང་པོ་འཐབ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་མོ་སྣ་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། སྤང་པོའི་སྤྱི་ལ་
སོགས་པ་ཉན་པས་བཅོམ་པ་སྤོང་བའོ་ཞེས་ཡོ་བྱུང་ལ་ཆགས་པས་མ་བསྐྱངས་ཀྱང་ལོག་པའི་ཡུལ་སྤྱོད་པས་
ལོག་འཚོར་བཞག་གོ། །གསུམ་པ་རྒྱ་འབྲས་ཉིད་ཀྱི་སྤོམ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། ལས་གང་འབྲས་བུ་གང་དང་ལྡན་པ།
ལས་གང་རྒྱ་གང་གིས་བྱེད་པ། ལས་འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ་ལས་གང་ལ་འབྲས་བུ་དུ་དང་
ལྡན། བན་ཚུལ་ལས་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྤོང་ལམ་ལ་དུ་ལྡན། སྤོང་ལམ་མིན་པ་ལ་དུ་དང་ལྡན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རིང་བཅས་སྤོང་བའི་ལམ་བར་ཆད་མེད་པ་དག་གི་ལས་ནི་ལྷ་ཀ་ཡིས་འབྲས་བུ་དང་བཅས་
ཏེ། རང་གི་སའི་རྣམ་སྤྱིན་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྤྱིས་པའི་རྒྱ་མ་ཐུན་དང་། འོག་སའི་ཉོན་མོངས་སྤང་བའི་
བྲལ་བ་དང་། དེས་བྱངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་ལྡན་ཅིག་པའི་ཚོས་དང་། ལམ་མ་འོངས་པ་འགོག་པ་ཐོབ་པ་
སྤྱིས་བྱ་བྱེད་པ་དང་། དུས་མཉམ་པ་དང་སྤྱིས་བྱུང་གི་འདུས་བྲས་བདག་འབྲས་སོ། རི་མེད་སྤོང་ལམ་ནི་རྣམ་
སྤྱིན་པོ་རབ་བཞེ་ཡིས་འབྲས་བུར་བཅས་པ་ཡིན་ལོ། །

། ༣༣༩ །

གཉིས་པ་ནི། །ཟག་བཅས་སྤོང་ལམ་ལས་གཞན་དགོ་དང་མི་དགོ་གང་ཡིན་པའང་བྲལ་བར་བོར་བ་བཞི་དང་
བཅས་ཤིང་། །ཟག་པ་མེད་པའི་སྤོང་ལམ་གྱི་ལྷག་མ་དང་ལུང་བསྟན་མིན་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་དེ་གཉིས་བོར་བ་
གསུམ་གྱིས་འབྲས་བུར་བཅས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། དགོ་བ་སོགས། འདས་པ་སོགས། རང་ས་སོགས། སྤོབ་པ་
སོགས། མཐོང་སྤང་སོགས་དུ་དང་ལྡན་པ་ལོ། །དང་སོ་ནི། དགོ་བའི་འབྲས་བུ་དགོ་བ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱུར་རུང་
ཡང་དེའི་འབྲས་བུ་མིན་པས་བཞི་དང་། སོགས་པ་མི་དགོ་བ་ནི་སྤྲེས་བུ་བྱེད་པ་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་ལུང་མ་བསྟན་ནི་རྒྱ་མ་ཐུན་དང་བྲལ་བ་བོར་བས་གསུམ་མོ། །མི་དགོ་བའི་འབྲས་བུ་དགོ་བ་ནི་སྤྲེས་
བདག་གཉིས་དང་ནི། སོགས་པ་མི་དགོ་བ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་དང་བྲལ་བ་བོར་བ་གསུམ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ནི་བྲལ་
བ་བོར་བ་བཞི་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་ལོ། །དེ་ཡང་མི་དགོ་བའི་ཀུན་འགྲོ་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ནི་རྒྱ་མ་ཐུན་
བསྐྱེད་དོ། །ལུང་མ་བསྟན་མིན་པའི་འབྲས་བུ་དགོ་བ་དང་། ལ་སོགས་པ་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་དེ་དག་
ནི་རིམ་བཞིན་སྤྲེས་བདག་གཉིས་དང་རྣམ་སྤྲིན་དང་བྲལ་བ་བོར་བའི་གསུམ་དང་གསུམ་མོ། །གཉིས་པ་ནི།
འདས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དུས་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་དུས་གསུམ་སོ་གང་ཡིན་ཡང་བྲལ་བ་
བོར་བ་བཞི་བཞིར་མ་ཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ནི་ཚོད་པའི་སྤྲེས་བུ་བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ། །བར་མ་ད་ལྟར་བ་ཡི་
འབྲས་བུ་མ་འོངས་པའང་བཞི་སོ་དེ་ཉིད་དང་། བར་མ་ཉིད་ཡིན་ན་སྤྲེས་བདག་གཉིས་ཡིན་ལ། མ་སྤྲེས་པའི་
འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་ནི་རྒྱ་མ་ཐུན་ཡང་མེད་

། ༣༣༩ །

བས་གསུམ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་བ་ནི། རང་གི་ས་བ་ཟག་བཅས་ལ་ནི་བྲལ་བ་སས་མ་བསྐྱུས་བས་བཞི་དང་། ཟག་
མེད་ལ་གསུམ་ཡིན་ལ། གཞན་གྱི་ས་བས་ཟག་མེད་ནི་ས་བ་དང་བ་ཡང་སྐྱལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་བས་གསུམ་
དང་། ཟག་བཅས་སྲིད་བས་བར་བཅད་བས་རྣམ་སྲིན་དང་རྒྱ་མ་ཐུན་མེད་པའི་སྲིད་གཉིས་སོ། །བཞི་བ་ནི།
སློབ་པའི་འབྲས་བུ་སློབ་པ་དང་། སོགས་བ་མི་སློབ་པ་ནི་རྣམ་སྲིན་དང་བྲལ་བ་བོར་བ་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་བ་
ནི་རྣམ་སྲིན་དང་རྒྱ་མ་ཐུན་བོར་བ་གསུམ་གསུམ་ཡིན་ལ། མི་སློབ་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སློབ་པ་ཡི་ཚོས་ནི་
བདག་འབྲས་གཅིག་བུ་དང་། ལ་སོགས་བ་མི་སློབ་པ་ནི་རྣམ་སྲིན་དང་བྲལ་བ་ལས་གཞན་གསུམ་དང་། གཉིས་
མིན་ནི་ལྡང་བའི་སེམས་བྱང་སྐྱེས་བུ་བྱེད་བ་དང་བདག་འབྲས་གཉིས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་བ་སློབ་པ་དང་།
སོགས་བ་མི་སློབ་པ་གཉིས་མིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་རིམ་བཞིན་སྐྱེས་བ་དག་གཉིས་གཉིས་དང་ལྗོད། །ལྟ་བ་ནི།
མཐོང་བས་སྤང་བུའི་འབྲས་བུ་མཐོང་སྤང་དེ་ཉིད་ནི་རྣམ་སྲིན་དང་བྲལ་བ་བོར་བ་གསུམ་དང་། ལ་སོགས་བ་
སློམ་སྤང་ནི་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་མ་ཐུན་ཡོད་བས་བྲལ་བ་བོར་བ་བཞི་དང་། སྤང་བུ་མིན་པའི་བདག་པོ་གཅིག་
བུའོ། །སློམ་བས་སྤང་བར་བུ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མཐོང་སྤང་དང་སློམ་སྤང་དང་སྤང་བུ་མིན་བ་དེ་དག་ནི་རིམ་
བཞིན་སྐྱེས་བདག་གཉིས་དང་བྲལ་བ་བོར་བ་བཞི་དང་། །སྐྱེས་བདག་བྲལ་བ་གསུམ་སོ། །སྤང་བུ་མིན་པའི་
འབྲས་བུ་མཐོང་སྤང་དང་སློམ་སྤང་དང་སྤང་བུ་མིན་བ་དེ་དག་ནི་བདག་པོ་གཅིག་བུ་དང་། སྐྱེས་

། ༣༠།

བདག་གཉིས་དང་རྣམ་སྐྱེན་བོར་བ་བཞི་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་བ་ནི། བསྟན་བཅོས་ལས་རིགས་བ་མིན་
བས་བསྐྱེད་པའི་ལས་ནི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ལས་བྱུང་བས་ཉོན་མོངས་ཅན་དག་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་དེར་མ་ཟང་
འགོ་འདུག་ལ་སོགས་ཚོ་གཞི་སྐྱད་བཤད་བ་ལས་ཉམས་པའང་ཡིན་ཞེས། །ལྟོག་བ་ནི་རིགས་བས་བསྐྱེད་
པའོ། །གསུམ་བ་ནི། ཅི་ལས་གཅིག་དང་དུ་མས་སྐྱེ་བའང་གཅིག་དང་དུ་མ་འཕེན་ནམ་གཞན་དུའང་འཕེན་ཞེ་ན།
སེམས་བ་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཐུན་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་ཕྱང་པོའི་རྒྱན་གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་ཏེ་
གཞན་དུ་ན་ཕྱང་པོ་བཞེའམ་ལྷ་མ་ཚང་བ་དང་། རོ་སྟོད་རོ་སྟོད་མ་ཚང་བ་ལ་སོགས་བ་རིས་མ་ཐུན་དུམ་བུར་
བྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོ་ན་གནས་བསྟན་མ་འགགས་པས་རང་རྒྱལ་གཅིག་ལ་
བསོད་སྟོམས་ཕྱལ་ཏེ་བདག་ནི་བསོད་སྟོམས་གཅིག་ཕྱེད་ཀྱི་སྐུ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་དུ་ལན་བདུན་དང་ད་ལྟ་འུ་གྲ་
ཕུག་པོ་གྱུར་ཏེ་ཞེས་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གཞི་དེ་ལ་སེམས་བ་མི་འདྲ་བ་བརྒྱད་བྱུང་བའོ། །གོང་མ་བ་ནི་ལས་
སྟོབས་ཆེན་གཅིག་གིས་ཀྱང་དུ་མ་དང་། ཚུང་ན་དུ་མས་ཀྱང་གཅིག་འཕེན་ལ་འོན་ཀྱང་ལྷ་དང་བཅས་བས་དུམ་
བུར་མི་འགྱུར་པོ་ཞེས་སོ། །སྐྱེ་བ་གཅིག་པོ་དེའི་བྱུང་བར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་མིར་འདྲ་ཡང་དབང་
པོ་དང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་སོགས་བ་དུ་མར་སྐྱང་བའི་སྤྱིར་ལས་དུ་མ་ཡིན་ཏེ་སོལ་བ་གཅིག་ཕྱུས་སྐྱེ་རིས་
བྱིས་ནས་ཚོན་ཅི་དུ་མས་རྫོགས་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་དབང་པོ་དུག་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཚང་བར་
རིགས་སོ་ཞེ་ན། དང་

། ༣༧ །

སོ་འཕངས་ཀྱང་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་གོགས་བྱས་སོ་ཞེས་ཀྱི་ཀར་བཤད་དོ། །འཕེན་བྱེད་ལས་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།
ནམ་སློན་དང་བཅས་པ་གཞན་ཡང་ཡིན་ཏེ་འོན་ཀྱང་སེམས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས་སོ་དག་ལས་
དང་ལྟན་ཅིག་མི་འབྱུང་སྟེ། སྲུང་བཞི་པ་དང་སྲིད་ཅེ་འི་བར་ཚད་མེད་ལམ་གྱིས་འཕངས་བེན་པའི་སྲིད། འཕེན་
བྱེད་མ་ཡིན་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཐོབ་པའང་ཤིང་སྟོན་པའི་སྲི་ཤུན་ལྟར་ཐོབ་བྱ་དང་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པའི་སྲིར་
འཕེན་བྱེད་མིན་ལོ། །དེར་མ་ཟད་སྦྱོར་ལམ་དང་འཕགས་ལམ་ཐམས་ཅད་འཕེན་བྱེད་མིན་ལོ། །གཉིས་པ་ལས་
སོ་སོར་བཤད་པ་ལ། སྲང་བྱ་སློབ་པ་གསུམ། བསྟེན་བྱ་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ། ཆ་མ་ཐུན་དགོ་བ་
གསུམ་བཤད་པའོ། །དང་སོ་ལ་སློབ་པ་གསུམ་གྱི་དོ་སོ། བཤད་ན་སློབ་པ་གང་ཡོད་པ། ལས་སློབ་བྱེ་བྲག་དུ་
བཤད་པའོ། །དང་སོ་ནི། མདོ་ལས་སློབ་པ་གསུམ་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞེ་ན། འགྲོ་བ་གཞན་གྱི་བར་མཚམས་
མེད་པར་དཔྱུལ་བར་འགྲོ་བས་མཚམས་མེད་པའི་ལས་ཏེ། མ་དང་པ་དང་དག་བཅོམ་གསོད་པ་དང་། དགོ་
འདུན་གྱི་དབྱེན་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་གྱིས་ཁྲག་འབྱེན་པ་དང་ལྷ་རྣམས་ལས་སློབ་དང་།
ཉོན་མོངས་པ་མདོན་གྱུར་དག་སོའམ་རྣོ་བ་དང་རྒྱུན་རིང་ཤས་ཆེ་བ་གཉིས་ལས་སྲི་མ་ཉོན་སློབ་སྟེ་གཉེན་སོའི་
སྐབས་མི་རྟོན་པས་སོ། །ངན་འགྲོ་གསུམ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་སྐྱ་མི་སྟུན་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་
སློན་གྱི་སློབ་པ་སྟེ་དེ་གསུམ་ནི་འཕགས་ལམ་

། ༣༥༩ །

དང་དེའི་སྐྱོར་བ་ལ་སྐྱེ་བ་པའི་སྐྱེ་བ་གསུམ་དུ་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། མཚམས་མེད་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་
ཁྲིམས་ཅན་ཡིན་པ་དང་བསྟན་པ་མེད་པས་སྐྱ་མི་སྟོན་དེ་མ་གཏོགས་པའི་སྤིང་གསུམ་དག་གི་ནི་མི་ཁོ་ན་ལ་
ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་སྐྱེས་པ་དང་། བྱུང་མེད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱི་ཟ་མ་སོགས་ལ་ཡོད་པར་མི་འདོད་དོ། །སྐྱིར་མེད་
པ་ནི་སྐྱོམ་པའི་རྟེན་དུ་མེད་པའི་སྐྱིར་དང་། ས་མ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་བ་ནི་ས་མས་ནི་ཐར་བ་
དང་མ་ཐུན་པའི་ལུས་ཚང་བར་མ་སྐྱེད་པ་དང་། ཚེ་འདིའི་བྱམས་པ་ཚུང་བས་པན་པ་ཚུང་བའི་སྐྱིར་དང་། བྱ་ཚོ་
ནི་མཚན་གཉིས་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ངོ་ཚོད་དང་ཁྲིམ་ཡོད་ཤས་ཚུང་བའི་སྐྱིར་རོ། །རྒྱ་དེ་གཉིས་གྱིས་ཡི་
དུགས་དང་དུད་འགྲོའི་ས་མ་གསལ་གྲང་མཚམས་མེད་དུ་མི་འགྱུར་ལ། སྐྱིར་ངན་སོང་གསུམ་ཚར་ན་སྐྱོམ་མིན་
མེད་པའི་རྒྱས་མེད་དོ། །བཅུན་པ་ནི། ཏུ་ཅང་ཤེས་ལྟར་སློབ་གསལ་བ་རྣམས་ལ་འགྱུར་ངོ་ཞེས་སོ། །ལྟ་ལ་ནི་
ལས་འབྲས་མངོན་དུ་གྱུར་བས་མེད་ལ། མིའི་ཡང་ས་མ་མི་མིན་པ་ལ་མི་འགྱུར་ཉེ་འགྲོ་བ་མི་མ་ཐུན་པས་
བྱམས་པ་དང་ངོ་ཚོ་ཚུང་བས་སོ། །ལྟག་པ་གཉིས་ནི་འགྲོ་བ་ལྔ་ཚར་དག་ན་ཡོད་དེ། ཐམས་ཅད་ལ་ཉོན་མོངས་
ཤས་ཆེ་བ་སྤིང་བ་དང་། ངན་སོང་སོགས་ནི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་མཚམས་མེད་
བཤད། དེ་དང་ཉེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་བོ་ནི། མཚམས་མེད་དངོས། དེའི་ལས་འབྲས། ལས་འབྲས་ཀྱི་ཞར་བྱུང་
ངོ། །དང་བོ་ལ་དགོ་འདུན་གྱི་དབྱེན། མཚམས་མེད་ཀྱི་གངས་ངེས། མཚམས་མེད་

། ༣༥༣ །

གཞན་གྱི་གཞི་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གང་ཟག་གང་ལ་ལྡན་པ། འཁོར་ལོའི་དབྱེན་བཤའ་པ། ལས་གྱི་
དབྱེན་བཤའ་པ། འཁོར་ལོའི་དབྱེན་མི་འགྲུང་བའི་དུས་སོ། །དང་པོ་ལ་དབྱེན་གང་ལ་ལྡན། བརྟུན་གང་ལ་ལྡན་
བའོ། །དང་པོ་ནི། དག་འདུན་གྱི་དབྱེན་དག་འདུན་སྡེ་གཉིས་སྤྲུགས་ཅེ་མི་འཕྲོད་བར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ལྡན་
བ་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཚོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་ལ་ཡོད་པས་ཉོན་མོངས་བ་ཅན་མིན་ལ། འབྱེད་བ་པོའི་
འཁོར་དག་ཅུ་ཆད་བ་ལ་ཡོད་པས་ལྷུང་བསྟན་དག་བ་ཡང་མིན་པས་མ་བསྐྱབས་པའོ། །དབྱེན་དེ་དང་ཕྱོགས་
གཉིས་ཀྱི་དག་འདུན་ཡང་དག་པར་ལྡན་གྱི་མཚམས་མེད་ཡིན་པས་འབྱེད་བ་པོ་མི་ལྡན་ནོ། །གཉིས་བ་ནི། དབྱེ་
ན་དེ་ཡི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་ངོ་བོ་ནི་ཆེན་པོའི་བརྟུན་ཏེ་དེ་དང་འབྱེད་བ་པོ་ཡང་དག་པར་ལྡན་ནོ། །འདི་མི་ཚོས་སླ་
མའི་བརྟུན་དུ་འཆད་ཀྱང་བརྟུན་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་འབྲས་བུ་ནི་བར་གྱི་བསྐྱལ་བར་མནར་
མེད་བར་སློན་བར་འགྱུར་ལ། གཞན་བཞི་ནི་དཔྱལ་བར་ངེས་ཀྱང་མནར་མེད་དུ་མ་ངེས་སོ། །འོ་ན་ཚོས་སྲིད་
གྱིས་བ་མ་དག་བཅོམ་བ་བསད་བ་ལྟ་བུའི་མཚམས་མེད་དུ་མ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་གཅིག་ཅུ་སློན་ན་གཅིག་
དང་དུ་མ་བྱས་བ་བྱེད་བར་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེང་། རིམ་གྱིས་སློང་ན་མཚམས་མེད་དུ་མི་འཐད་ལ་རྒྱད་གཅིག་
ལས་མེད་པས་དཔྱལ་བ་དུ་མ་གཅིག་ཆར་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན། མཚམས་མེད་ལྟག་པས་ལུས་ཆེ་ཞེང་གཞོན་ལ།
ཅན་ལ་གཞོན་བ་ཉིས་འགྱུར་ལ་སོགས་བ་ལྟག་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་སྟེ།

། ༣༥༥ །

མ་འཕེན་གྱི་ཕྱི་མ་རྫོགས་གྱི་དེ་ཞེས་སོ། །མདོ་སྤྱི་བ་ནི་ཕྱི་མ་ལ་སོགས་པར་སྤྱོད་ཡང་དཔྱུལ་བ་བརྒྱད་པ་
ཡིན་པས་མཚམས་དང་བཅས་པ་མིན་ནོ་ཞེས་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་འཁོར་ལོ་འི་དབྱེན་ནི། སངས་རྒྱུས་ལ་
འགྲན་པས་དགོ་སྤོང་དང་། སྤོང་སྤྱད་ཀྱིས་ལམ་གཞན་སྟོན་མི་བྱས་པས་ལྟ་བུ་སྤྱད་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་
འཆལ་བ་དག་མི་བཅུན་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པས་འབྱེད་དོ། །སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གཟི་བཞིན་མི་བཞོད་པ་དང་
བཀའ་བཅའ་པས་བཞུགས་པའི་ཡུལ་ལས་གཞན་དུའོ། །འབགས་པ་ནི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཚོས་མདོན་དུ་གྱུར་པས་
དེ་དང་འབྲ་བ་འབྱེད་མི་བྱས་པས་བྱིས་པ་རྣམས་འབྱེད་ཅིང་། སངས་རྒྱུས་ལས་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང་དེའི་ལམ་
ལས་གཞན་པ་ལྟས་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱལ་བཞུགས་ལྟ་བུ་བཞོད་ཅིང་དང་དུ་ལེན་པ་ནི་བྱེ་བའི་ཚད་དོ། །དུས་ནི་ཞག་
གཅིག་རང་སར་མི་གནས་ཀྱི་ནམ་མ་ལངས་བར་འདུམ་བར་ངེས་ཏེ། དོན་ཚེན་སོ་ལས་ཉམས་པ་དང་མཚོག་
ཟུང་གཅིག་གིས་བསྐྱུ་མ་བྱས་པས་སོ། །ངེས་ཚིག་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ནི་དགོ་འདུན་གྱི་བས་དེའི་དབྱེན་དང་། ལམ་དུ་
འཇུག་པའི་གོགས་སུ་གྱུར་པས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་དེའི་དབྱེན་དུ་འང་འདོད་ལ།
གནས་ནི་འགྲན་ལྷ་སངས་རྒྱུས་གཞན་ན་མེད་པས་འཇམ་བུའི་སྤིང་ཁོ་ན་ཡོད་ཅིང་། ལྷོགས་གཉིས་ན་དགོ་སྤོང་
བཞི་བཞི་དང་འབྱེད་པ་སོ་སྟེ་དགུ་ཡན་ཚད་ཀྱིས་འགྲུབ་སོ། །གསུམ་པ་ནི། མཚམས་ནང་གཅིག་དུ་སྟོ་མི་
མ་སྐྱོན་པས་བསྐྱབ་པ་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་གཉིས་བྱས་པས་དབྱེན་དུ་འགྱུར་

། ༣༥༥ །

བཞི་གང་ན་བསྟན་པ་ཡོད་པའི་སྤྱི་བུ་གསུམ་ན་ཡོད་ལ། དེ་ནི་སྤྱི་གསུམ་གཉིས་ཀྱིས་བཞི་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དག་ཡན་
ཆད་ཀྱིས་འགྲུབ་པོ། །འབྲེད་པ་པོར་སྐྱོམ་པ་མེད་པའམ་སྤྱི་བུ་གསུམ་གྱི་འཆད་དོ། །འདི་
མཚམས་མེད་མིན་ནོ། །བཞི་བཞི། དང་པོ་ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་དང་། མཐའ་ལྷུང་ན་ལས་
འདའ་ཁ་གཉིས་ལ་དགའ་བ་དང་སྐྱོ་བར་སྐྱོ་གཅིག་པ་དང་། བར་དུ་བསྟན་པ་ལ་ཚུལ་སྤྱི་བུ་གསུམ་གྱི་སྐྱོན་བཟང་གི་
ཀྱིས་མི་ཚངས་པར་སྐྱོད་པ་དང་། ལྟ་བུའི་སྐྱོན་དགེ་སྐྱོང་འཆི་ལྟས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་གཅོད་པའི་
ཚོས་གསུངས་པར་ལོག་པར་གོ་བའི་སྤྱོད་པ་དང་། ལྟུང་གེད་མཚོག་ལུང་གཅིག་གི་སྤྱོད་པ་དང་། འགུན་ལྷ་
མེད་པས་སྤྱབ་པ་ལོངས་པའི་རྗེས་དང་། མཚམས་གཅིག་གི་ནང་དུ་མི་མ་སྤྱན་པར་གནས་པ་གྱེ་བའི་དོན་ཡིན་
བས་མཚམས་ཆེ་ཚུང་མ་བཅད་པ་དག་སྟེ་དུས་དུག་ཏུ་ཡང་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ནི་མི་འབྱུང་དོ། །གཉིས་པ་
མཚམས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་པ་ནི། ཞིང་དང་བསམ་པ་དང་སྐྱོར་བའི་ཁྲད་པར་གྱིས་རྒྱ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱི་གསུམ་
པ་ཆེན་པོ་ནི་སྤྱི་ལྷུང་ངེས་ཏེ། པ་མ་ནི་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ལུས་བསྐྱེད་པས་པན་འདོགས་པ་དང་སྤྱི་མ་གསུམ་ནི་ཡོན་
ཏན་གྱི་ཞིང་། བསམ་པས་སྤངས་ཤིང་སྐྱོར་བས་དང་པོ་གསུམ་སྟོག་གནས་པ་དང་། བཞི་བ་མ་སྤྱན་པ་མེད་པར་
བྱས་པ་དང་། ལྟ་བུའི་མེད་པར་བྱ་མི་ལུས་ཀྱི་སྐྱོར་བ་བྱས་པའི་སྤྱི་ལྷུང་དོ། །གསུམ་པ་མཚམས་མེད་ཀྱི་གཞི་གཞན་
དོས་གཟུང་བ་ནི། པ་མ་མཚན་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་ལྷུང་པ་དང་བྱུད་མེད་བསམ་དུ་གྲང་མཚམས་

། ༣༤༦ །

མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱེད་བཅོས་ལས་མ་དག་བཅོས་མ་མིན་པའི་བྱུང་མེད་གསལ་དུ་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་བ་
ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ་པ་མཚན་གྱུར་བ་གསལ་དུ་ཞེས་དང་། ལྷོག་པ་ཡང་བཤད་དོ། །བྱུང་མེད་གཅིག་ལས་
ཅུར་ཅུར་སོ་བཅུ་སྟེ་གཅིག་གི་མངལ་དུ་སྐྱབས་ན་གང་མཚམས་མེད་གི་གཞི་ཡིན་ཞེ་ན། གང་གི་སྐྱེ་མཚན་
ལས་བྱུང་བར་བྱེད་པའི་བྱུང་མེད་དང་སོ་ནི་དེའི་མ་ཡིན་ཏེ་ལུས་ཀྱི་རྒྱུའི་བདག་སོ་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པའང་
བྱ་བ་ལྷ་ཞིང་གསལ་དུ་གཞན་པས་སྦྱིངོ། །པ་མ་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་དེ་ལས་གཞན་གསལ་དུ་འཕང་མི་འགྱུར་ལ།
གཞན་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་པ་མ་གསལ་དུ་འཕང་མི་འགྱུར་ཏེ། མ་ཞིའུའི་འོག་ན་ཡོད་པ་གསལ་བ་དང་། ལུས་པ་
སྦྱི་ཁྱིའི་ཀྱི་བྱས་སྤང་བྱ་ལ་སྦྱོར་བ་བྱས་ནས་པ་བསད་པ་ལྟ་བུའོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་མ་ཡང་བཤོངས་པར་མི་
ཅུས་པས་སྦྱེ་ལ་བདེགས་པར་སེམས་པས་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། །མིན་ཏེ། དེ་ཙམ་ནི་སྤངས་པ་མིན་
པས་གཞོན་པའི་བསམ་པ་རྩུང་བའི་སྦྱིར་རོ། །སྦྱོབ་པའི་ཆེ་བསྐྱེད་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་དག་བཅོས་པར་གྱུར་བ་
གསལ་བ་ལ་མཚམས་མེད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། དག་བཅོས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་མ་བྱས་པས་སོ། །གཉིས་པ་དེའི་
ལས་འབྲས་ལ། འབྲས་བུ་ཐོབ་མི་ཐོབ་ཀྱི་ཁྱད་པར། ལས་སྦྱི་ཡང་གི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་སོ་ནི། མཚམས་མེད་ཀྱི་
སྦྱོར་བ་བྱས་ཏེ་དེ་ལས་མ་ལྷོག་པ་ལ་བསམ་པ་འཛིན་ཏུ་འགལ་བས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་འབྲས་བུ་ཐོབ་
པ་མི་སྦྱིད་ལ། ལས་ལམ་གཞན་གྱི་སྦྱོར་བ་བྱས་ཀྱང་ལམ་སྦྱི་བ་སྦྱིད་དེ་

། ༣༧ །

འཕྲུག་བཙོན་མ་ཞེས་བྱ་བ་རྗེན་བས་འཚོ་བ་ལ་སྟོན་བས་ཚོས་བསྟན་བས་བྱ་དང་བཅས་བས་རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ཐོབ་བ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་བ་ནི། ཚོས་དང་ཚོས་མིན་བར་ཤེས་བཞིན་དུ་དགོ་འདུན་དགྱེ་བའི་སྲིད་
བརྟུན་སྐྱ་བ་ཉེས་སྲིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རབ་ཏུ་ཆེ་བར་འདོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་
ལ་བསྟན་བའི་སྲིད་དང་། དེ་མ་འདུམ་ཀྱི་བར་དུ་དཀར་པོའི་སྟོགས་ཀྱི་སོ་སྐྱེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡིད་འཇུགས་ཤིང་
ཅན་བ་ཉམས་ནས་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གོལ་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་བར་དུ་གཙོད་བའི་སྲིད། རྣམ་སྟོན་ཡང་བསྐྱལ་བ་གཅིག་
ཏུ་མཁར་མེད་བར་སྐྱེའོ། །ཚོས་སྐྱའི་དོན་ནི་ཚོས་བསྟན་བས་བྱང་སེམས་ལ་ཚོས་སྐྱ་འབྱུང་བའམ། སྟོན་བ་ཉེད་
ཀྱིས་ལམ་མམ། དེའི་སྟོབས་ཀྱི་བྱང་བའི་ལམ་ཀྱི་གོགས་སུ་གྱུར་བའོ། །ལྷག་མ་བཞིའི་ནང་ནས་གཉིས་བ་ཡང་
ཞིང་། ལྷ་བ་གསུམ་བ་དང་པོ་རྣམས་སྟེའོ། །འོ་ན་མདོར། ཉེས་བ་གསུམ་ལས་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་བ་ཆེ་བ་དང་། མི་
དགོ་བ་བཅུ་ལས་ལོག་ལྟ་ཆེ་བར་བཤད་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མཚམས་མེད་ལྷ་དང་ལས་གསུམ་དང་མི་དགོ་
བ་བཅུ་བཞིར་བཞག་བའམ། རྣམ་སྟོན་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བ་དང་། བདག་འབྲས་སྐྱེ་བོ་བལ་མོ་ཆེ་འཆི་བ་དང་།
སྐྱེས་བུ་བྱེད་བ་དགོ་ཅ་གཙོད་བ་ལ་དགོངས་སོ། །གསུམ་བ་ཞར་བྱུང་ནི། འདིག་ཉེན་བའི་དགོ་བ་གཞིར་བྱས་
ལ་སྲིད་ཅེའི་སེམས་བ་རྣམ་སྟོན་ཀྱི་འབྲས་བུ་རབ་ཏུ་ཆེ་སྟེ་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱད་ཁྲིར་མཐོ་རིས་སུ་སྟོན་བས་
སོ། །བྲལ་བ་ནི་དོ་རྗེ་ལྷ་བྱའི་ཉིང་རེ་འདིན་ཀྱིས་ཀུན་སྐྱོར་ཐམས་ཅད་ཟད་བ་ཐོབ་བ་དང་།

། ༣༥ །

སྐྱེས་བུ་བྱེད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཚོས་མཚོག་གིས་མཐོང་ལམ་འདྲེན་པས་ཚེའོ། །གཉིས་པ་དེ་དང་ཉེ་བ་བཤད་པ་
ལ། ཉེ་བ་ལྗེའི་ངོ་བོ། ཞར་ལ་ལམ་གསུམ་གྱི་གོགས་བཤད་པ། དུལ་གྱི་བྱེད་པར་ངེས་གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་མཚམས་མེད་ཁོ་ནས་དབྱུལ་བར་སྐྱེའམ་ཞེ་ན། དེ་དང་ཉེ་བས་ཀྱང་སྐྱེ་སྐྱེ་བྱེད་པར་ནི་སྤྱི་
མ་ཁོ་ནར་མ་ངེས་པའམ་ངེས་ཀྱང་དུས་སྤང་བ་དང་དུམ་ཚུང་བའོ་ཞེས་སོ། །དབྱེ་བ་ལམ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་ག་
བར་འབྲེལ་བས་རང་གི་མ་དག་བཅོམ་མ་ལོག་གཡེམ་གྱིས་སྤུན་དབྱུང་བར་བྱས་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
ངེས་གནས་བསད་པ་དང་། འཕགས་པ་སློབ་པ་གསོད་པ་དང་། དག་འདུན་གྱི་ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སློབ་ནས་ནང་མ་
གཅིག་གི་འཚོ་བ་འཕྲོག་པ་དང་། ཞར་མར་འདུ་བ་ཞེས་དབྱིག་བཤེས་གྱིས་བཤད། བཞི་པོ་དག་མཚམས་མེད་
པ་དང་ཆ་འབྲེལ་སྤྱེ། ལྷ་པ་ནི་མཚོན་པའི་རྟེན་སྐྱེ་གསུགས་དང་སྐྱེ་གསུང་དང་ལུང་གི་ཚོས་འཇིག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
འོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱོར་ལམ་བཟོད་པ་འཕྲོག་པ་ལ་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་ངེས་གྱི་ལས་དང་། ལྷིང་མི་འོང་བ་འཕྲོག་པ་
ལ་འདོད་པ་སྐྱོང་ངེས་གྱི་ལས་དང་། དག་བཅོམ་ཐོབ་པ་ལ་ཁམས་གསུམ་དུ་སྐྱེ་ངེས་གྱི་ལས་གྱི་གོགས་འཕྱེན་ཏུ་
བྱེད་དེ། དུལ་གཞན་དུ་འཕོ་ན་བུ་ལོན་པ་ལྡང་བ་བཞིན་འོ། །གསུམ་པ་ལ། ངེས་གནས་སྤྱི་འཛིན་གཞན་གྱི་
བྲག་ཏུ་སྤོན་པས་སྤོན་རི་ལྟར་མཛད་པའོ། །དང་པོ་ལ། རིས་ཉེ་བསྟན། དེ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་
ཚུབ་སེམས་དཔའ་ངེས་གནས་ཞེས་པ་གང་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ངེས་གནས་ཡིན་ཞེ་ན།

། ༣༥།

གང་པན་ཚད་ནས་མཚན་བཟང་པོ་སོ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་ལས་བྱེད་པ་ངེས་གནས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་
ཅི་ཙམ་ནས་ཡོད་ཏེ་གང་དང་ལྡན། མཚན་རྣམས་སྦྱིན་པའི་ཚུལ། མཚན་གྱི་རྒྱུའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་པན་ཚད་
རྟག་ཏུ་བདེ་འགོ་དང་དེར་ཡང་རིགས་མཐོ་བར་སྦྱི་བ་དང་། དབང་པོ་ཚང་བ་དང་། རོ་ཁོ་ནར་འགྲུར་བ་དང་། ཆེ་
རབས་ཤུག་པ་དང་། གཞན་དོན་དུ་དུམ་དང་ལོག་སྐྱབ་ཀྱིས་མི་སྦྱོ་བས་འཚང་རྒྱ་བའི་དུས་ལས་སྤྱིར་མི་ལྡོག་
པའོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ནི་སློ་གསལ་བས་འཇམ་བུ་སྤྱིང་གི་པོར་གྲུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་འཕེན་ལ། དུལ་སྟོན་པ་མངོན་
དུ་གྲུར་བ་དང་། རོ་བོ་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་ཁོ་ན་སྟེ་རང་གཞན་ལ་དམིགས་པའི་སྤང་པོ་ལྷ་
ཡང་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་ཐོས་བྱུང་དམན་ལ་སློམ་བྱུང་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་མི་སྦྱིན་པས་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་
དུས་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ལུས་པ་དག་ནས་འཕེན་ལ་སྟོན་པ་འདི་ནི་བཙུན་འགྲུས་ཆེ་བས་དགུ་བཅུ་རྩ་གཅིག་ནས་
འཕངས་སྟེ། མདོ་ལས། གྲོང་དཔོན་ངས་ནི་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་བསྐྱལ་བ་དགུ་བཅུ་རྩ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཡང་དག་
པར་རྗེས་སུ་ཤུག་ཏེ་ཞེས་དེ་ཚུན་ཚད་རང་བཞིན་གྱིས་ཆེ་རབས་ཤུག་པར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། མཚན་
རེ་རེའང་བསོད་ནམས་བརྒྱ་ལས་སྦྱིས་ལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚད། ཁ་ཅིག་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་ལ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྦྱིན་པའི་བསོད་ནམས་ཙམ་མོ་ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་སྟོང་གསུམ་འཆགས་པའི་ལམ་ཙམ་མོ་
ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནས་མཁྱེན་ཏོ་ཞེས་སོ། །བརྒྱ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་

། ༣༥༠ །

སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་མཚན་སོ་གཉིས་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མ་འདྲེས་པ་བཙེ་བ་བྱུང་དེ་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་པ་ལྟ་
བུ་དང་། བདག་ཀྱང་དེ་འདྲ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟེ་མ་པ་ལ་ལྟ་བུ་སྟེ་བརྒྱུའམ། ལ་ཅིག་འདོད་པ་ཉི་ཤུ། གཟུགས་
ཁམས་བུ་བྱུག་གཟུགས་མེད་བཞི། གྲང་དཔྱལ་བ་བྱུང་དེ་བཞི་བུ་ཞེ་བ་བྱུང་གི་སེམས་ཅན་ལ་སྟོང་རྗེས་
སེམས་པ་ཞེ་བ་བྱུང་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་དེ་དག་བཏོལ་ལོ་སྟེ་མ་དུ་སེམས་པ་གཅིག་དང་།
བདག་ཀྱང་དེ་འདྲ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟེ་མ་པ་གཅིག་སྟེ་ལྟ་བུ་ལན་གཉིས་མདོན་སྐྱེ་དུ་བྱས་པས་བརྒྱུའམ། མི་
དགོ་བ་བུ་སྟོང་བ་ལ་དངོས་གཞི་དག་པ་དང་། སྟོར་བ་དག་པ་དང་། རྣམ་ཉོག་གིས་མ་སྐྱས་པ་དང་། དུན་པས་
ཟིན་པ་དང་། ལྷ་འཇག་ལས་འདས་པར་བསྐྱོས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཉེ་སྟེ་མ་པ་ལྟ་བུ་དང་། བདག་ཀྱང་དེ་འདྲར་
གྱུར་ཅིག་སྟེ་མ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་བརྒྱུའོ། །གང་སྟེ་ལ་ལས་ལྟ་བུ་སྟེ་གཉིས་འཕེན་བྱེད་དང་རྫོགས་བྱེད་དོ་ཞེས་
བཤད་དོ། །སྐྱིར་བསོད་ནམས་ཀྱི་འགྲུའམ་ཞི་མདོ་ལས་ཞིང་བུ་ཉམ་འདྲེ་ཉམ་འདྲེ་གིས་དགོ་བས་ཐུབ་པའི་བ་སྐྱེད་བྱ་
ག་གཅིག་དང་། དེ་ཀུན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་བྱད་གཅིག་དང་། དེ་ཀུན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་གཅིག་
དང་། དེ་སྐྱེ་བུ་སྟོང་གིས་མདོད་སྐྱེ་གཅིག་དང་། དེ་འབྱུང་གིས་གཞུག་ཉོར་དང་། དེ་འབྱུང་གིས་གསུང་ཚོས་
ཀྱི་དུང་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་བྱེ་བྱུག་ཏུ་སྟོན་པས་མཛད་ཚུལ་ལ། གྲངས་མེད་གང་གི་ཐ་
མར་སངས་རྒྱས་གང་བྱུང་ཚུལ། མར་སྐྱིན་གང་དུས་གང་ལ་རྫོགས་

། ༣༥།

བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷོན་པའི་འདིས་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་ན་གངས་མེད་གང་ལ་སངས་རྒྱལ་རྗེ་
སྟེང་བསྟེན་བཀུར་ཞེ་ན། གངས་མེད་དང་པོ་ལ་སངས་རྒྱལ་བདུན་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་། གཉིས་པ་ལ་བདུན་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་།
གསུམ་པ་ལ་བདུན་ཁྲི་བདུན་སྟོང་ལའོ། །དེ་ཡང་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་བྱུང་བ་ནི་གསུམ་པའི་ཐ་མར་
རྣམ་གཟིགས་དང་། གཉིས་པའི་ཐ་མར་མར་མེ་མཛད་དང་། དང་པོའི་ཐ་མར་རིན་ཆེན་གཙུག་ཏོར་ཅན་
ལོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོར་བྱུང་བ་ནི་ཤུག་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེའི་བྱུང་དུ་ལྷོན་པ་འདིས་རྗེ་མཁན་
སྣང་བྱེད་དུ་གྱུར་བ་ན་བདག་གུང་འདི་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཁོ་ནར་འཚང་རྒྱ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྟོན་ལམ་བཟུང་
བོ། །ཐེག་ཆེན་པ་ནི། གངས་མེད་རེ་རེ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱལ་གངས་མེད་པ་བསྟེན་བཀུར་བྱས་ཞེས་འབྱུང་གི་
གངས་འདི་ལྟ་བུ་མ་བྱས་སོ། །ལུང་ལས་ནི། སངས་རྒྱལ་ཤུག་ཐུབ་པ་ནས། །འདྲེན་པ་ལུལ་འཁོར་སྐྱོང་གི་
བར། །ཞེས་དང་། སངས་རྒྱལ་ལེགས་མཛད་ནས་བཟུང་སྟེ། །དབང་པོ་རྒྱལ་མཚན་ཐུབ་པའི་བར། །ཞེས་དང་།
སངས་རྒྱལ་མར་མེ་མཛད་ནས་ནི། །རྒྱལ་བ་འོད་སྣང་བར་དག་ཏུ། །ཞེས་འབྱུང་ངོ། །གཉིས་པ་ནི། ཞིང་མི་
འདམ་བར་ཀུན་ལ་སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལན་དང་རྣམ་སྤྱོན་ལ་མི་རེ་བར་སྟོང་རྗེ་ཡིས་སྤྱིན་བར་བྱེད་
བས་སྤྱིན་པ་རྫོགས་ལ། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་བཅད་གུང་སེམས་མི་འཁྲུགས་
བས་བཟོད་པ་དང་། ལུས་ངག་གི་ཉེས་སྐྱོད་མི་བྱེད་བས་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་

། ༣༥༣ །

སྐྱིན་བྱུང་བ་ཤད། གཞན་གཉིས་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ལ། སྐྱིན་པའི་ངོ་བོ། དབྱེ་བ། བྱུང་པར་ངོ། དང་པོ་ནི།
སྐྱིན་པ་གང་ཞེ་ན། སྐྱིན་བྱུང་སྐྱིན་པར་གྲགས་པ་ཡང་ཡོད་མོད་གྱི་འདིར་ནི་གང་གིས་སྐྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་
སྐྱིན་པའོ། །བསམ་པ་འདྲིམ་པ་དང་ལན་ལ་རེ་བ་སོགས་གྱིས་སྐྱིན་པ་དགེ་བར་མི་འགྱུར་བས། བྱུང་པར་གྱི་
ཞིང་ལ་མཚོན་པ་དང་མཉམ་པ་དང་དམན་པ་ལ་པན་གདགས་པར་འདོད་པ་ཡིས་སྐྱིན་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། ལག་པ་
བརྒྱུང་བ་དང་ལོང་ཞེ་ག་ལ་སོགས་པ་ལུས་ངག་གི་ལས་དང་བསམ་པ་ཀུན་སྐྱོང་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེའི་སྐྱོང་བ་
རྒྱ་མ་ཐུན་ལམ་བདག་འབྲས་ནི་ལོངས་སྐྱོད་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་ཅན་ཏེ། དེ་ལ་ལོངས་སྐྱོད་པ་ནི་རྣམ་སྐྱོན་
ལོ། །གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པ་ཆགས་བྲལ་ལས་གཞན་པས་མཚོན་རྟེན་ལ་སྤུལ་བ་བདག་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་སྐྱིན་
པ་དང་། ཆགས་བྲལ་གཉིས་གྱིས་སེམས་ཅན་ལ་བྱིན་པ་མཐོང་ཚོས་མ་གཏོགས་གཞན་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་སྐྱིར་དུ་
སྐྱིན་པ་དང་། ལྷ་མས་སེམས་ཅན་ལ་སྐྱིན་པ་གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་སྐྱིན་པ་དང་སྐྱི་མས་མཚོན་རྟེན་ལ་སྤུལ་བ་
གཉིས་ཀའི་དོན་དུ་མིན་པའི་སྐྱིར་སྐྱིན་པའོ། །གསུམ་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
དེ་ཡི་རྣམ་སྐྱོན་བྱུང་པར་དུ་གྱུར་པ་ནི་སྐྱིན་བདག་དང་དངོས་པོ་དང་ཞིང་གི་བྱུང་པར་གསུམ་ལས་སོ། །གཉིས་
པ་ལ། བྱུང་པར་དངོས། དེ་ལས་འཕྲོས་པའོ། དང་པོ་ལ། སྐྱིན་བདག་གི་དངོས་པོའི། ཞིང་གི་བྱུང་པར་
ངོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱིན་བདག་བྱུང་འཕགས་ནི་དད་པ་དང་།

། ༣༥།

སོགས་པ་འཕགས་ལོར་བདུན་ལྟོ་གི་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞིང་ལ་གུས་པ་
དང་། སོགས་པ་རང་གི་ལག་གིས་དང་། དུས་སུ་སྦྱིན་པ་དང་། ཞིང་དང་དངོས་པོ་ལ་མི་གཞོན་པར་སྦྱིན་པར་
བྱེད་པ་དེའི་སྤྱིར་རང་ལ་བཀུར་སྟེ་དང་ལོངས་སྟོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་རང་དབང་བའི་ས་དང་དགོས་པའི་དུས་ལས་
མི་འདའ་བར་དང་རྒྱན་པོ་སོགས་ཀྱི་བར་ཚད་མེད་པར་རྟེན་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཁ་དོག་དང་། ལ་སོགས་པ་དྲི་རོ་
རེག་བྱ་བུ་སུམ་ཚོགས་པའི་དངོས་པོ་བྱིན་ན་དེ་ལས་འབྲས་བུ་ཡང་རིམ་པ་བཞིན། གཟུགས་བཟང་བ་དང་
སྦྱོར་གྲགས་དང་སྦྱོར་པ་དང་ཡིད་དགའ་བ་དང་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ལ་ཅན་དང་། དུས་སུ་རེག་ན་བདེ་བའི་ལུས་སུ་
འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ལ་སྦྱིར་བསྟན། སྦྱིན་པའི་མཚོག་ཞིང་གི་བྱེ་བྲག་གོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་
པོ་དུད་འགོ་ལ་བྱིན་ན་བརྒྱ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་མི་ལ་བྱིན་ན་སྟོང་འགྱུར་དུ་རེ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་སྟར་
འགོ་བ་དང་ནད་པ་སོགས་སྐྱབ་བསྐྱལ་བའི་ཞིང་དང་། བ་མ་སོགས་པན་འདོགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཅན་ལ་འབྲུམ་འགྱུར་དང་། འཕགས་པ་ལ་བྱིན་ན་ཚད་མེད་པར་བཤད་པས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་
རྣམས་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་འཕགས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྦྱིན་པའི་མཚོག་ནི་གོལ་བ་དག་བཅོམ་པས་ཞིང་ཡང་
གོལ་བ་ནང་ལ་བྱིན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་མ་གོལ་ཡང་བྱང་ཚུབ་སེམས་པའ་ཡིས་སུ་ལ་བྱིན་ཡང་མཚོག་སྟེ་
སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བྱིན་པས་སོ། །དེ་མ་གཏོགས་པའི་སྦྱིན་པ་བརྒྱད་གསུངས་པའི་

༼ ༣༥༽

ནང་ནས་བརྒྱད་པ་མཚོག་ཡིན་ནོ། །བརྒྱད་པ་གང་ཞེ་ན། སྦྱིན་པ་དམ་པས་མདོར་སྦྱོར་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྒྱན་
རྩུ་འཕྲུལ། སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་འཕགས་ལམ་བརྒྱད། རྣམ་འགྲུབ་ཀྱི་ཚོགས་ཞེ་སྟག་གཉིས་དོན་ཀྱི་མཚོག་སྤང་
འདས་ཞེས་སམ། གང་སྤེལ་ལས། དང་པོ་འདྲ་ལ་གཞན་རྣམས་དད་སོགས་ཀྱིས་འདྲེན་པ་དང་། སེར་སྦྱེའི་དྲི་མ་
སེལ་བ་དང་། སྦྱོམས་འཇུག་གི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་དང་། ལྷ་དཔྱད་འདས་ཞེས་སམ། རྟོག་གི་འབར་བར།
ཚོགས་སྦྱོར་གཉིས་དང་། རྒྱུའི་ས་བདུན་དང་། དག་ས་དང་། སངས་རྒྱས་སོ་ཞེས་སོ། །བརྒྱད་ནི་ཉེ་
བ་དང་། ༡ འཛིགས་པ་དང་། ༢ བདག་ལ་བྱིན་པས་དང་། ༣ སྦྱིན་པར་འགྱུར་བས་དང་། ༤ བ་མེས་ཀྱི་
སྦྱིན་གནས་ཡིན་པས་དང་། ༥ མཐོང་མེས་དང་། ༦ གྲགས་པའི་དོན་དུ་བྱིན་པ་དང་། ༧ ལྷ་མ་དང་བརྒྱད་
ལས། དང་པོ་བདུན་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པས་དམན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། འཕགས་པ་ལ་བྱིན་ན་
ཚད་མེད་པར་གསུངས་མོད་ཀྱི། འཕགས་པ་མིན་པ་ལྷ་ལ་བྱིན་པ་ཡང་ཚད་མེད་པ་ཡོད་དེ། བ་མ་
དང་། ཉན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པས་པན་པའི་ཞིང་ཚོས་སྦྱོབ་དང་།
རྒྱལ་བུ་དོན་གྲུབ་ལྟ་བུ་སྦྱེ་མཐའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་བྱི་མ་བྱི་མ་མཚོག་སྦྱེ་དེ་རྣམས་ལ་
ཡོན་ལྷན་བའི་འབྲས་བུ་ནི་འབྲུམ་འགྱུར་ལ་སོགས་པ་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དེ་ལས་
འཕྲོས་པ་ལ། ལྷུ་ཡང་གི་བྱེད་པར། བསགས་མ་བསགས་ཀྱི་བྱེད་པར། ལོག་

༼ ༣༥༽

རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་དྲུག་གིས་ཉེ། མཇུག་ནི་རྗེས་ལ་བྱེད་པའི་རྒྱན་དང་། ཞིང་ཡུལ་
དང་། གཞི་ནི་ལས་ལམ་དང་སྐྱོར་བ་ནི་དེའི་དོན་དུ་ལུས་ངག་གི་ལས་བྱེད་པ་དང་། མཐར་ཕྱིན་པར་
བྱེད་པའི་སེམས་པ་བསམ་པ་ནི་སྐྱོར་བའམ་གཞན་ན་ཡང་རུང་བའི་ཀུན་སྐོང་སྟེ་དེ་དག་ཚུང་ན་ལས་
ཀྱང་ཚུང་ལ་ཆེ་ན་ཆེ་བས་རྣམ་སྟོན་གནས་པའི་སྲིར་ཡིན་ལ་རྒྱ་རེ་རེས་སྡི་བ་ཡང་ཡོད་ལ་ཐམས་
ཅད་དང་ལྡན་ན་ཆེས་སྡི་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། །མདོ་ལས་ལས་བྱས་པ་དང་བསགས་པ་ཞེས་པའི་
བསགས་པ་གང་ཞེ་ན། རྫོ་སྟོན་དུ་མ་བཏང་བ་མ་ཡིན་པའི་སྲིར་བསམ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང་། ལས་
གང་གིས་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བའི་ལས་དེ་རྫོགས་པར་བྱས་པ་དང་། བྱས་ནས་མི་འགྲོད་པ་དང་སྲིས་
འཆགས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པ་དང་། འགལ་བའི་གཉེན་པོ་མེད་པ་དང་། ཡི་རང་བའམ་ངོ་ཆ་ཁྲིལ་
མེད་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་དང་གནས་སྐབས་མ་ངེས་ཀྱང་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ངེས་པ་དུག་ནི་ལས་
བསགས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་ལ། བརྗོག་པ་ནི་བྱས་པ་ཅམ་མོ། །གསུམ་པ་ལ། ལེན་པ་མེད་ཀྱང་
བསོད་ནམས་འབྱུང་བ། ཞིང་ངན་ཡང་འབྲས་བུ་འདོད་པ་འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། །ཤར་རུབ་རི་པའི་
སྟེ་བ་དག་མཚོད་རྟེན་པ་སྤུལ་བ་ལ་ལོངས་སྟོན་པ་མེད་པས་ངི་ལྟར་བསོད་ནམས་ཐོབ་ཅེ་ན། མཚོད་
རྟེན་ལ་སྤུལ་བ་ལ་ལོངས་སྟོན་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་འབྱུང་བ་མེད་ཀྱང་བསམ་པ་བཟང་
པོས་བཏང་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་འབྱུང་སྟེ་དཔེར་ན་ལེན་པ་མེད་ཅིང་གཞན་ལ་
དངོས་སུ་བན་གདགས་པ་མེད་ཀྱང་བྱམས་སོགས་ཚད་

། ༣༥།

མེད་དང་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་བསྐྱོམ་པ་ལ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་མ་གུས་བསོད་ནམས་འབྱུང་བ་བཞིན་
ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གཅེར་བྱ་བ་དག་ཞིང་བཟང་པོ་ལ་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལྟར་ངན་པ་ལ་ཡིད་དུ་
མི་འོང་བའོ་ཞེས་སོ། །རྒྱན་པོ་སོགས་ངན་པའི་ཞིང་ལ་པན་པའི་བསམ་པས་བྱིན་པ་ལའང་འབྲས་བུ་
བྱུང་ན་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཁོ་ན་འབྱུང་སྟེ། དགོ་བ་ཡིན་པས་སོ། །བྱ་བ་ནི་སྦྱིར་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་མི་
འབྲུལ་བ་མཐོང་བའི་སྦྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གཞན་གཉིས་བསྟན་པ་ལ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། གཉིས་
ཀའི་འབྲས་བུ། ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་སོ། །དང་པོ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བསྐྱོམ་པའོ། །དང་པོ་
ནི། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་རང་བཞིན་གྱི་མི་དགོ་བ་རིགས་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མིན་པའི་
གཟུགས་ཡིན་ལ། དེ་སྟོང་བ་འདོད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཏེ་རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་གཉིས་སོ། །དེར་མ་ཟད་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པའི་གཞིར་བཅས་པ་སྦྱི་རྩོའི་ཟས་སྟོང་བའི་རིག་བྱེད་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀྱང་
སྤྲ་མའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །དེ་ནམ་པར་དག་པ་ནི་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྟར་ཏེ། འཆལ་
བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དངོས་ཀྱི་འཕན་མ་བྱུང་བ་སྟེ་ཉམས་པར་མ་བྱས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་
འཕན་མ་བྱུང་བ་དང་། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བརྟེན་པ་དང་། ཐར་པར་བསྐྱོས་པས་
ཞི་བ་ལ་བརྟེན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་མཉམ་པར་གཞག་པ་ཉིང་ངེ་
འཛིན་དང་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་པའི་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ནི་བསྐྱོམ་པ་སྟེ་སེམས་ལ་

། ༣༥ །

ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཆེས་བསྐྱོ་ཞིང་དེའི་རང་བཞིན་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །གཉིས་པ་
གཉིས་ཀའི་འབྲས་བུ་ནི་མཐོ་རིས་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་ཡང་འགྲོ་མོད་གྱི་རན་འགྲོའི་གཉིན་པོ་ཡིན་པས་
ཚུལ་ཁྲིམས་གཙུག་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་བརྒྱད་ནས་ཉོན་མོངས་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་། དངོས་སུ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་འབྲལ་བར་བྱེད་པས་དེའི་དོན་དུ་བསྐྱོམ་པ་གཙུག་པོ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་
ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་ནི། མདོ་ལས། གང་ཟག་བཞིའི་ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་
པའི་ཚངས་པའི་བསོད་ནམས་གང་ཞེ་ན། གྱེ་སྦྱོའི་མཚན་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་ལས་དང་མཉམ་པར་
འདོད་ལ། སྡོན་གྱི་སྦོལ་དཔོན་ནི་སྤར་མ་བྱས་པའི་སར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོ་གདུང་གི་མཚན་ཉིན་བྱེད་
པ་དང་། ལྷོགས་བཞིའི་དགོ་འདུན་ལ་ཀུན་དགའ་ར་བ་འབྲལ་ཅིང་དེར་གཙུག་ལག་ཁང་རྗེ་གུ་པ་དང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་བྱེ་བ་བསྐྱམས་པ་དང་བྱམས་པ་བསྐྱོམ་པའོ། །དང་པོ་གཉིས་སྦྱིན་པ་དང་ཐ་
མ་གཉིས་བསྐྱོམ་པའི་ལྷོགས་ཡིན་པར་འཆད། དེ་བཞི་ཚངས་པ་མདུན་ན་འདོན་གྱི་བསོད་ནམས་
དང་འབྲ་བ་སྟེ་དང་པོ་གསུམ་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཡང་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་བཞི་བཅུའི་བར་དུ་འདོད་པའི་
མཐོ་རིས་སུ་ཆེ་མཐུན་ཅིང་སྦྱི་བས་དགའ་བར་གནས་པའི་སྤྱིར། མཐོ་རིས་ནི་འདོད་པའི་ལྷོ་ཞེས་
གང་སྟེལ་ལས་སོ། །གསུམ་པ་ཚོས་སྦྱིན་ནི། མདོ་ལས། སྦྱིན་པ་གཉིས་འབྲུང་བའི་བཟང་བཟང་ནི་
བཤད་ཟེན་ལ། ཚོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ནི་ཀུན་སྦོང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མིན་པས་བསྟན་བྱ་མདོ་སྟེ་ལ་
སོགས་པ་གསུང་།

༼ ༣༥༽

རབ་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་ཚུ་ལ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་ནི་ལོ། །རྗེ་བཀུར་སོགས་ཀྱི་
ཆེད་དུ་སྟོན་ན་རང་གི་བསོད་ནམས་ཉམས་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ཆ་མ་ཐུན་དགོ་བ་གསུམ་ནི།
བསོད་ནམས་ཆ་མ་ཐུན་ནི་རྣམ་སྟོན་ཡིད་དུ་ལོང་བ་དང་། ཐར་བ་ཆ་མ་ཐུན་ནི་གང་སྐྱེས་ན་ལྷ་ངན་
ལས་འདས་པ་ཐོབ་ཅིང་དེ་ཡོད་པའི་ཉལ་ལ་འཁོར་འདས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོན་ཐོས་ན་སྐྱ་བོ་བྱེད་པ་སོགས་
དང་། དེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་ནི་ལོག་ནས་འཆད་པའི་རྫོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཟག་བཅས་དགོ་བ་གསུམ་
མོ། །གསུམ་པ་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཁ་ཅིག་བསྟན་པས་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི། རིགས་པ་སྟེ་སྟོབ་པའི་
ཐབས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བརྟུག་པའི་སྟོ་གསུམ་ཀྱི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་ལས་ལུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་དང་བཅས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡིག་འབྲུ་དང་། ཉལ་སྐྱེད་པ་དང་། དག་གི་ལས་
གཅིག་གཉིས་ལ་སོགས་པ་བགྲང་བ་དང་། ཚིག་བཅད་སྟེ་བ་པའི་སྟུན་འགྲུ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ལས་
གྲངས་སྟོམ་པའམ་ཡིད་ཀྱི་བགྲང་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཉེ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །ཐར་པའི་གོགས་བྱེད་
པས་བསྐྱིབས་པ་དང་། གནག་ཅིང་འཕགས་པས་བོར་བས་ངན་པ་དང་། དམ་པས་སྦྱད་པས་ཁ་ན་མ་
ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཚོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་དང་། རི་མེད་ཀྱི་དགོ་བ་ནི་དག་པའི་ལུས་
ཐུག་པས་གྲུ་ལོམ་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགོ་བ་ནི་བདེ་བ་སྐྱེད་ཅིང་ཡང་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱ་བས་
བསྟེན་བྱ་སྟེ། མི་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ལ་འབྲས་བུ་

། ༣༦༠ །

བདེ་བ་མེད་ཅིང་འདུས་བྱས་ནི་གོ་མས་པར་མི་རུང་བས་བསྟེན་བྱ་མིན་ནོ། །ཚོས་གཞན་ཐམས་ཅད་
ནི་གོང་མ་དང་བཅས་པ་སྟེ་ཐར་བ་ལྷུང་འདས་ནི་སྒྲ་ན་མེད་པའོ། །ཚོས་མངོན་པ་མངོན་གྱི་རྣམ་
བཤད་གཞུང་དོན་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ཉི་མ་ལས་ལས་བསྟན་པའི་གནས་བཞི་བ་བཤད་བཞིན་
ཏོ། །༥ །ལྷ་བ་སྤྲ་རྒྱས་བསྟན་པ་དང་། །སྤང་བྱ་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན། །སྤོང་བྱེད་གཉེན་པོའི་རང་
བཞིན། །སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་སོ། །དང་པོ་ལ། མཚམས་སྐྱར་བའི་སྒྲོན་ས་མདོར་
བསྟན། སྤྲ་རྒྱས་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལས་དེ་དག་གང་ལས་བྱུང་དེ་ཁོ་ནས་འཇིག་
ཉིན་སྤྱེད་དམ་ཞེ་ན། ལས་དེ་དག་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་དབང་གིས་བསགས་ཤིང་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་འཕེན་
པ་མེད་པས། ལས་དང་སྤྲ་རྒྱས་མེད་པར་སྤིད་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་མི་རུས་ཤིང་། དག་བཙུམ་པ་ལ་
ལས་ཡོད་ཀྱང་སྤྱེད་དང་བྲལ་ལ་ཡང་སྤིད་མེད་པས་སྤིད་པའི་རྩ་བ་སྤྲ་རྒྱས་ཏེ། ལས་ནི་སོ་སོར་ངེས་
པའི་རྒྱ་ཉིར་ལེན་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་ནི་སྤྱོད་མོང་གི་རྒྱ་སྟོན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ཡིན་པས་སྤྱོད་པ་དེ་
ནས་གཉིས་ཀ་གཙོ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་ན་འཁོར་བ་ཅུ་མི་འགྲུབ་ཅིང་གཏན་དུ་བ་ཡིན་པས་
སོ། །དེའང་གང་སྟེལ་ལས། སྤྱེ་བའི་ཤིང་རྩ་སྤྱེ་བོ་བྱིས་པ་ཡིས། །ཞོན་ཅིང་ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱི་འཕང་
ལོ་ཅན། །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་འཕང་ལོ་དེ་ཉམས་ན། །ལས་ཀྱི་འཕང་ལོ་གཅིག་སྤུ་འཁོར་མ་ཡིན། །ཞེས་
དང་། བསྟན་བཙུམ་ལས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་པ་འཇུག་པ་ནི་

། ༣༦། །

བྱ་བ་བཅུ་བྱེད་དེ། ཅ་བ་བསྟན་བྱེད་རྒྱན་གནས་བྱེད། །ཞིང་དུ་རྒྱ་མཐུན་ལས་སྲིད་སྐྱབ། །རང་གི་
ཚོགས་འཛིན་དམིགས་ལ་སྐོངས། །རྣམ་ཤེས་རྒྱན་མིང་དགེ་ལས་གཡོ། །ཁམས་ལས་མི་འདའ་
འཆིང་བས་བྱེད། །ཅེས་པའི་བྱ་བ་ལྷ་བ་དང་བརྒྱད་པས་སྲིད་བ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་བར་བསྟན་ལ། བཅུ་པོ་
དེ་ཉིད་གནས་འདིར་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་དབྱེ་བ། །སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ། རྣམ་གྲངས་
སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ། རྣམ་པའི་དབྱེ་བ། སེམས་སྤྲ་རྒྱས་དང་བཅས་
པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། །དབྱེ་བ་དངོས། སྤང་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ངེས་པ། ལྷ་བ་དང་ང་རྒྱལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཅ་བའི་སྐོ་ནས་དུག་ཆགས་པའི་དབྱེ་བས་བདུན། ལྷ་བའི་དབྱེ་བས་བཅུ།
ཁམས་བཅས་གྲངས་ཀྱིས་གོ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྲིད་པའི་ཅ་བ་སྤྲ་རྒྱས་དེའང་དབྱེ་ན་
དུག་སྟེ། མཚན་ཉིད་ནི་ཉིང་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལ་ཞེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། དེ་བཞིན་ཞེས་པ་འདོད་
ཆགས་གང་ལ་རྒྱས་པ་ལ་སྤྲ་ག་མ་ཡང་རྒྱས་པར་སྟོན་ལ། དེ་ལ་མནར་སེམས་པའི་ཁོང་ཁྱོད་དང་། དེ་
ལ་སྐོ་མ་ཞིང་ཞིངས་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། བདེན་པ་ལ་སྐོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་
པའི་ལྷ་བ་དང་། དེ་ལ་ཅེ་གཉིས་སྐྱེ་འཇུག་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ནོ། །གྲངས་ངེས་པ་ནི། སའི་སྟོད་འགྲེལ་
ལས། བཟའ་བྱ་ཡུལ་ཚོར་བ་གསུམ་དང་། ཟ་བ་པོ་སེམས་ཅན་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤངས་པ་ལ་ལོག་

༼ ༣༦༩ ༽

ཞུགས་དུག་གསུམ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། ལྷ་བ་ཐེ་ཚོམ་ཞེས་བཤད་དོ། །གཉིས་བ་ནི། དེ་ལྷུག་ཀྱང་
འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བས་བདུན་ཚན་འདུན་པའི་མདོ་
ལས་བདུན་དུ་བཤད་དོ། །དེ་ལ་འདོད་ཡོན་ལྡན་གཙོ་བོར་དམིགས་བསམ་དང་པོ་ཡིན་ལ། ཁམས་
གོང་མ་གཉིས་ལས་སྐྱེས་བ་ནི་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཏེ། དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་སྒྲིམ་པའི་རྒྱ་ནི་སྒྲོད་
ལ་སོགས་པའི་ཁ་སྤྱི་བལྟ་ཅུང་ཟད་ཡོད་ཀྱང་པལ་ཆེར་སྒྲིམས་འཇུག་ལུས་རྟེན་དང་བཅས་པ་ལ་
ཆགས་བསམ་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པའི་སྤྱིར་དང་། ཟག་པའི་སྐབས་སུ་ལུང་མ་བསྟན་དང་མཉམ་གཞག་
གི་ས་བར་འབྲ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་བཤད་སྐྱུར་དོ། །དེ་སོགས་སུ་བཞག་པའི་དགོས་བ་ནི། སྤྱི་རོལ་བ་ཁ་
ཅིག་སྒྲིམས་འཇུག་བརྒྱད་པོ་ལ་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་བཞིར་འདུ་ཤེས་བཤམ། འོས་བ་བ་
དག་ཐར་བ་ནི་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་ན་གདུགས་དཀར་པོ་ཁ་གྱེན་ལ་བསྟན་བ་ལྟ་བུ་འདོད་པ་དང་།
ཁ་ཅིག་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ལ་སྟེ། དེར་ཐར་པའི་འདུ་ཤེས་དང་རྒྱུ་ལ་ལམ་དུ་འཇིག་བ་བསྐྱོག་པའི་སྤྱིར་
བཤད་བཤམ། ཡང་ན་ཁམས་དེ་གཉིས་ལ་ཐར་པའི་འདུ་ཤེས་འཇུག་པར་འབྲ་བས་གཅིག་ཏུ་བསྟན་
ཞེས་སོ། །སྒྲོབ་དཔོན་ནི། སྲིད་པ་སྟེ། སྒྲིམས་འཇུག་རྟེན་དང་བཅས་པའི་རོ་སྤྱང་བའི་འདོད་ཆགས་
ཡིན་གྱི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་རོ་སྤྱང་བ་མིན་པར་སྟོན་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་བ་ནི། མདོན་
བ་ལས་ལྷ་བའི་སྤྱ་རྒྱས་ལྷ་སྟེ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བ་དང་། མཐར་

། ༣༦༣ །

འཛིན་ལྟ་བུ་དང་། ལྟ་བུ་འདེབས་པ་ལོག་ལྟ་དང་། ལྟ་བུ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་
བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ལྟ་བུ་མིན་པ་ལྟ་སྟེ་བརྟུལ་བཤད་དོ། །ལྟ་བུ་ལྟར་ངེས་པ་ནི་ས་
འགྲེལ་ལས། །ཤེས་བྱ་དང་ལྟ་བུ་དང་སྒྲིབ་པ་ལ་ལོག་ཞུགས་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལའང་སྒྲིབ་དང་ཁྱད་
བར་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་པོ་གཉིས། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པ་སྒྲིམ་
གཉིས་སོ། །བཞི་པ་ནི། བརྟུལ་པོ་དེ་དག་དུམ་ལ་བརྟུལ་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་ལ་ལྟ་བུ་དང་པོ་
གཉིས་དང་ལྟ་བུ་སྟེ། གསུམ་མ་གཏོག་པ་བདུན་བདུན་དང་། ལམ་ལ་ལྟ་བུ་དང་པོ་གཉིས་མ་
གཏོགས་པ་བརྒྱད་དེ་སོ་གཉིས་ནི་འདོད་ཁམས་ན་ཡོད། དེ་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་བདེན་
བཞི་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོང་བར་བྱེད་ལ། བརྟུལ་ས་ལྟ་བུ་ལྟ་དང་ཐེ་ཚོམ་ནི་
བདེན་པ་ལ་ལོག་ཞུགས་ཁོ་ནར་ངེས་ལ། ལྟ་བུ་མ་བཞི་ནི་སྒྲོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ། །ཤེས་བྱ་འདྲ་
མཚན་ལ་ལོག་ཞུགས་དག་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འདོད་པ་ན་མཐོང་སྒྲོམ་གྱིས་སྤང་བྱ་སྤྲུགས་
སོ་དུག་གོ། །ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པའི་གཞི་དགུ་མེད་ཅིང་རྣམ་པ་འཇུག་ཚུལ་ཉིད་ཀྱི་མི་དགོ་བར་
འགྱུར་བས་ཁོང་ཁོ་སྤྲུམ་གཏོགས་པ་སྤང་བཤད་པ་དེ་དག་ཉིད་གཟུགས་ཁམས་ན་ཡོད་པ་དེ་དག་
དགུ་དང་དུག་དུག་བདུན་ཞེས་སྤྲུར་རོ། །གཞུང་འདིས་ཐོབ་པ་དང་མངོན་འགྱུར་གཉིས་ཀ་མེད་པར་
འདོད་ལ། བོང་མ་བས་འདོད་པའི་ས་བོན་ཡོད་ཀྱང་ཁམས་བོང་གི་ས་བོན་

། ༣༦༧ །

དང་མངོན་འགྱུར་མེད་པར་འདོད་དོ། །གཟུགས་མེད་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་དང་འབྲས་སྟེ་སྐྱུམ་ཚུ་སོ་གཅིག་རེ་
རེའོ། །དེ་ལྟར་ན་ཁམས་ཀྱི་གསུམ་དང་། རེ་རེ་ལ་རིས་ཀྱི་ལྷ་དང་། རེ་རེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་རོ་བོ་
ཐ་དད་པས་དགུ་བཅུ་གོ་བརྒྱད་དུ་མངོན་པ་ལས་བཤད་པར་འདོད་དེ། ཀུན་བཏུས་ལས་ལྷ་བ་ལ་
དབྱི་བསྐྱེད་མེད་པར་མཐོང་སྤང་བརྒྱ་ཅ་བཅུ་གཉིས་དང་། འཇིག་མཐར་ལྷན་སྐྱེས་སྐྱོམ་སྤང་ཡིན་
པས་སྐྱོམ་སྤང་བཅུ་དྲུག་བཤད་ལ། བསྐྱེད་པར་བདེན་པ་སྤྱི་མ་གསུམ་ལ་ལྷ་བ་དང་པོ་གཉིས་དོར་ནས་
མཐོང་སྤང་དགུ་བཅུ་ཅ་བཞིར་བཤད་ཅིང་། འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར། བྱང་ཉི་ཉེ་རེ། སེམས་ཅམ་བ་
དང་མདོ་སྟེ་པའི་ལྷགས་ཡིན་ཞེས་བཞེད་ཀྱང་། རྣམ་པ་འགལ་བ་ཅམ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བ་ལ་
དགོངས་ཞེས་མ་རྒྱ་གསུང་དོ། །གཉིས་པ་ལ་མཐོང་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་པ། སྤང་བྱ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ།
སྐྱོམ་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཐོང་སྤང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཁོ་ནས་སྤོང་
ངམ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་ཡོད་དེ། སྤིད་ཅེ་ལས་སྐྱེས་པའི་བཟོད་པ་བཞི་ཡི་གཞོམ་བྱ་མཐོང་སྤང་དག་ནི་
མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ཉིད་དུ་ངེས་ལ། གཉིས་པ་ནི། ས་ལྷག་མ་བརྒྱད་ལས་སྐྱེས་པའི་བཟོད་པས་
གཞོམ་བྱ་ནི་མཐོང་ལམ་དང་སྐྱོམ་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་ཅི་རིགས་པར་སྤོང་སྟེ་འཆིང་བ་ཀུན་ལྷན་གྱི་
འཕགས་པས་མཐོང་ལམ་དང་བྱེས་པས་གོང་མའི་ཉེར་བསྐྱོགས་ཀྱིས་མཐོང་སྐྱོམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཆིག་
དེལ་དུ་སྤོང་བའི་ཆེ་འཇིག་ཉེན་པའི་སྐྱོམ་ལམ་གྱིས་སྤོང་བས་སོ། །འོན་ཀྱང་བདེན་པ་ལ་ལོག་
ལྷགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་

། ༣༦༥ །

ཡོད་པས་མཐོང་སྤང་དུ་གཞག་གོ། །གོང་མ་བ་ནི་བྱིས་པས་མཐོང་སྤང་བདེན་པ་ལ་མི་དམིགས་པས་
མི་སྤོང་ལ་སྤོམ་སྤང་ཡང་མགོ་གཞོན་པར་བཟད་གྱི་ཙུ་བ་ནས་མི་སྤོང་བར་བཤད་དོ། །ཤེ་སྤོམ་ནི་སྤོམ་
སྤང་མ་སྤངས་པར་གོང་མར་མི་བསྐྱེད་ཅིང་གོང་མའི་སེམས་མ་ཐོབ་པ་ལྟར་མཐོང་སྤང་ཡང་དེ་དང་
འདྲ་བར་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། བཟོད་པས་གཞོམ་བྱ་མིན་པ་སྤོམ་སྤང་ནི་བདེན་པ་ལ་ལོག་
ལྷགས་མིན་པས་སྤོམ་ལམ་ཁོ་ནས་སྤོང་། གསུམ་པ་ལ། ལྟ་བའི་དབྱེ་བ། ར་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་
པོ་ལ། ལྟ་བ་ལྟའི་ངོ་བོ། མཚོག་འཛིན་གཉིས་པ་ལ་ཚོད་སྤོང་། འཕྲོས་དོན་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་
གཞག་གོ། །དང་པོ་ནི། སྤང་གྱི་ལྟ་བ་ལྟའི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལྟ་ལ་དམིགས་ནས་
རྣམ་ཤེས་ལ་བྱེད་པ་པོའི་བདག་དང་གཞན་བཞི་ལ་དབང་བསྐྱུར་བྱའི་བདག་གི་འཕ། མིང་ལ་བདག་
དང་གཟུགས་ལ་བདག་གིར་ལྟ་བ་དང་། བདག་ཏུ་གཟུང་བའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་དེ་
ཉིད་སྤོམ་ནས་འདི་དང་འདི་ནས་སྤྱི་མར་འཇུག་གོ་ཞེས་ཉལ་བ་དང་། དེ་མེད་དོ་ཞེས་ཚད་པར་ལྟ་བ་
དང་། བདེན་པ་དག་མེད་པར་ལྟ་བ་ནི་ལོག་ལྟ་སྤྱི་ལྟ་བ་ལྟ་ཆར་ལོག་པར་ཡིན་ཡང་། མར་བྱིང་ཞེས་
པ་ལྟར་འདི་ལོག་ཚབས་ཆེ་བས་སོ། །ལྟ་བ་སོགས་དམན་པ་བཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚོག་
སོགས་སྤྱི་ལྟ་བ་དང་། དབང་སྤྱུགས་སོགས་འཛིན་ཉེན་གྱི་རྒྱ་མིན་པ་ལ་རྒྱ་དེར་ལྟ་བ་དང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ལྷགས་ཁོ་ན་ཐར་ལམ་མིན་པ་ལ་ལམ་དེ་ལྟ་

། ༣༦༦ །

བ་སྟེ། མཚོག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་བར་གྱི་སོགས་སྐྱེ་བྱིས་པས་སོ། །དེ་དག་ནི་ལྟ་བ་ལྟའི་ངོ་བོ་ཡིན་
ལོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱ་མིན་ལ་རྒྱ་ར་ལྟ་བ་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་འཛིན་ཡིན་ན། དབང་ཕྱུག་ལ་
སོགས་པ་རྒྱ་མིན་པ་ལ་རྒྱ་ར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ལྟ་བ་ལྟ་བ་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། དེ་ནི་རྒྱ་ག་བསྐྱེལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་རྟག་པ་དང་བདག་ཏུ་སྦྱིན་ཅི་
ལོག་པ་ཡིས་རྒྱ་ར་འཛིན་རབ་ཏུ་འཇུག་ལ། དུམ་མཐོང་བ་ན་དེ་དག་མི་རྟག་བདག་མེད་དུ་མ་ཤེས་
ན་ཉི་མེ་བར་འགྱུར་ལ་ཤེས་ན་རྒྱ་ར་འཛིན་ཡང་བསྐྱོག་པ་དེའི་སྦྱིར་རོ། །ལྟ་བ་དང་སོ་གཉིས་བདེན་པ་
སྦྱི་མ་གསུམ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡང་དེས་གྲུབ་སྟེ། འཛིག་ལྟ་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་ཞིང་མཐར་འཛིན་ཡང་དེས་
བསྐྱེལ་པ་དང་། རྟག་པར་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་དུམ་མཐོང་སྤང་ལོག་པ་དེ་དག་གྱང་ལོག་ཟེན་པས་
སོ། །གསུམ་པ་ནི། བདག་རྟག་སྦྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་པ་དེ་གཉིས་སུ་ཟད་དམ་ཞེ་ན། མ་ཟད་དེ། ལྟ་བ་
གསུམ་ལས་སྦྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ཚན་དུ་བཞག་སྟེ། མཐར་འཛིན་པའི་སྦྱོགས་གཅིག་ལས་རྟག་ལྟ་དང་།
ལྟ་བ་མཚོག་འཛིན་ལས་བདེ་བ་དང་གཙང་བ་དང་། འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ལས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་སྦྱིན་
ཅི་ལོག་ཡིན་ལ། བདག་གིར་ལྟ་བ་ནི་མདོ་ལས་མི་འབྱུང་བས་སྦྱིན་ཅི་ལོག་མིན་པའམ། ཁ་ཅིག་
བདག་ཅེས་གང་རུང་དང་བདག་གི་ཞེས་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་དོན་གཅིག་ཅེས་སོ། །འདི་
གསུམ་ཁོ་ན་སྦྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཞག་པའི་རྒྱ་ནི་ཡུལ་ལ་གཅིག་ཏུ་སྦྱིན་ཅི་ལོག་པའི་སྦྱིར་དང་། དེས་

། ༣༦༧ །

བར་རྟོག་པ་དང་། སློ་འདོགས་པའི་རྒྱ་གསུམ་ཚང་བའི་སྲིད། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་
ཅུང་ཟད་འདག་པས་ལྟ་བུ་ལ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གཞན་དང་སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་རྒྱ་གསུམ་
རིམ་བཞིན་མེད་དོ། །འོན་མཛད་ལས་སེམས་དང་འདུ་ཤེས་སྲིན་ཅི་ལོག་ཅེས་གསུངས་པ་རི་ལྟ་བུ།
དེ་ལ་ངེས་རྟོག་མེད་དོ་ཞེ་ན། རང་ལ་མེད་ཀྱང་ལྟ་བུ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་དབང་གིས་དེར་
གཞག་ལ། ཚོར་བ་ལ་སོགས་ལ་མ་བཤད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་མ་གྲགས་ཤིང་དེ་གཉིས་ལ་གྲགས་
སོ། །ཡང་ན་སེམས་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་འདུ་ཤེས་ནི་ཡུལ་གཙོད་པས་ལྟ་བུ་དང་འདྲ་བས་སོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེས་ན་སྲིན་ཅི་ལོག་སོ་གཉིས་བོ་ཐམས་ཅད་མཐོང་སྤང་ཡིན་ལ། ལྡེ་བ་གཞན་ནི་
གཙང་བའི་སེམས་དང་འདུ་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་མཚུངས་པར་མི་ལྡན་པའི་སློམ་སྤང་ཡང་ཡོད་དེ། སློབ་
པ་ཆགས་བཅས་བྱུང་མེད་ལ་གཙང་བ་དང་། །འཇིག་པ་ལ་བདེ་བར་འཇིན་པའི་སྲིད་ཞེས་ཟེར་
དོ། །གཉིས་པ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས། སྤང་བྱ་གང་ཡིན་པ། མ་སྤངས་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱུང་
བར་དོ། །དང་བོ་ནི། ལྟ་བར་མ་ཟད་ང་རྒྱལ་ཡང་དབྱེ་ན་བདུན་ཡོད་དེ། ང་རྒྱལ་དང་། ལྷག་པའི་ང་
རྒྱལ་དང་། ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་དང་། ང་ལོ་སྐྱམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་།
ཅུང་ཟད་སྐྱམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ལོག་པའི་ང་རྒྱལ་ལོ། །ལྟ་བུ་དང་བདུན་པའི་བྱུང་བར་ནི། །གཞི་
ཡོད་མེད་དོ། །འོན་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས། བདག་གཞན་

༼ ༣༦༽

དང་འབྲེལ། །བདག་མཚོག་གོ། །བདག་དམན་ནོ་སྣམ་པ་གསུམ་དང། །བདག་དང་མཉམ་པ་ཡོད་དོ་
བདག་ལས་དམན་པ་ཡོད་དོ། །བདག་བས་མཚོག་ཡོད་དོ་སྣམ་པ་གསུམ། །བདག་བས་མཚོག་མེད་
དོ། །བདག་དང་མཉམ་པ་མེད་དོ། །བདག་བས་དམན་པ་མེད་དོ་སྣམ་པ་གསུམ་སྟེ་དགྲ་བཤའ་པ་ཅི་
ཞེན། །རྒྱལ་རྣམ་པ་དགྲ་བཤའ་པ་དེ་ནི་འདིའི་རྒྱལ་དང། །སྟག་པའི་རྒྱལ་དང། །ཅུང་ཟད་སྣམ་
པའི་རྒྱལ་དང་གསུམ་དུ་རིམ་བཞིན་འདུས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། །བདུན་པོ་གང་གིས་སྤོང་ན། །མཐོང་
དང་སྐྱོམ་པ་གཉིས་ཀས་ཟད་པར་བྱ་བའོ། །གསུམ་པ་ནི། །ཅི་འཕགས་པ་རྣམས་སྐྱོམ་སྤང་སྤང་མ་
སྤངས་པ་དེ་ཀུན་ཏུ་སྤོང་དམ་ཞེན། །དེས་པ་མེད་དེ། །འཕགས་པ་ལ་གསོད་པ་དང། །སོགས་པ་
བརྒྱན་གྱི་བར་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་རྣམས་ནི་སྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཡང་
དེ་དག་སྤང་མི་འགྲུང་སྟེ། །དེ་སོགས་པར་ལྟ་བས་རྒྱས་ཤིང་བསྐྱེད་པ་འགྲུང་བ་ལས་དེ་སྤངས་པའི་
ཕྱིར། །ཤེད་པ་བཅག་ན་སྤང་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་སྤང་པོ་ཆེ་ས་སྤང་གི་བྱར་གྱུར་
ན་ཅི་མ་རུང་སྣམ་པ་སྐྱེ་སྤིང་དང། །བདག་མེད་པ་དང་བག་ལ་ཞུན་ཅི་མ་རུང་སྣམ་པ་འཛིག་སྤིང་
གཉིས་འཕགས་པ་ལ་མི་འགྲུང་སྟེ། །དེ་གཉིས་ནི་ཉག་པ་དང་ཆད་པར་ལྟ་བས་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱས་
པར་འགྲུང་ཞིང་དེ་གཉིས་སྤངས་པས་སོ། །རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པར་དགྲ་དང་རའོ་སྣམ་པ་སོགས་སྐྱོམ་
སྤང་གིས་བསྐྱས་པ་དག་ཀྱང་མི་འགྲུང་སྟེ། །འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་སྟོན་དུ་སོང་བས་རྒྱས་པར་
འགྲུང་ལ་དེ་སྤང་པའི་ཕྱིར་ལོ། །མི་དགོ་བ་འགྲོད་པའང་སྤོང་པ་

། ༣༦༩ །

མི་འབྱུང་སྟེ། ལས་འབྲས་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བས་སྒོང་བའི་ཕྱིར་དོ། །གཉིས་པ་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ལ། ཀུན་
འགྲོ་ཡིན་མིན་གྱི། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི། གང་གིས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བའི། མི་དགོ་
བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ། ཏུས་གསུམ་ལ་སྤ་རྒྱས་གང་ལྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྐལ་
བ་མཉམ་པའི། སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཀུན་འགྲོའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤ་
རྒྱས་དགུ་བཅུ་ཙམ་བརྒྱད་ལས་ཀུན་འགྲོ་དང་དེ་དམིགས་པ་ཏུ་ཞེས་པའི་རབ་དབྱེ་སྟེ་དོན་གྱིས་
མཐོང་སྤང་དང་པོ་གཉིས་གྱིས་དངོས་དང་བརྒྱད་པའི་ལོག་ཞུགས་གང་ཡིན་པ་དང་དམིགས་རྣམ་
སྟོན་པའོ། །དེ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལྟ་བ་བཏུན་པོ་དང་། དེ་
བཞིན་ཏུ་སྤང་བྱ་དེ་གཉིས་གྱིས་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་པོ་དང་། ལྟ་བ་དང་ཐེ་ཚོམ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་དང་
ལྟན་ཅིག་པ་དང་། མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཏེ་བཅུ་གཅིག་པོ་གང་ཡིན་པ་ནི་རང་སའི་སྤང་
བྱའི་རིས་ལྟ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་དམིགས་པས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་སྟེ་སྤྲུག་མ་ནི་ཀུན་འགྲོ་མིན་
པའོ། །འོ་ན་དེའི་དོན་རིམ་གྱིས་སམ་གཅིག་ཆར་དམིགས་པས་ཀུན་འགྲོ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་
ཆགས་སོགས་ཀྱང་དེར་འབྱུང་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་རང་གི་ཁམས་མཐའ་དག་གི་དག་གོལ་དང་
རྒྱུར་ལྟ་བ་མི་སྲིད་པས། ལྟ་བ་ཡང་དེར་མི་རང་ངོ་ཞེ་ན། དང་པོ་འདོད་ཀྱང་ཆགས་སོགས་རིས་
གཞན་ལ་མི་དམིགས་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་

། ༣༧༠ །

འཆད་ཀྱང་། ཕྱི་མ་ལྟར་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་རྗེས་མཐའ་དག་ལ་མིན་ཡང་རང་གི་སྤང་བོའི་རིས་ལྡ་བོ་
ཐམས་ཅད་ལ་གཅིག་ཆར་དུ་དམིགས་པས་ཀུན་འགྲོའོ། །དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས་སློན་བརྗོད་པ་ནི་
སྲིད་པ་དང་ང་རྒྱལ་ཡང་ཀུན་འགྲོར་འགྱུར་ཏེ། ལྟ་བུ་དངོས་གང་ལ་བདག་ཏུ་ལྟའི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་
བོ་ལ་བདག་ཏུ་སྲིད་པས་དམིགས་ཤིང་། གང་ལ་མཚོག་དང་དག་པར་ལྟ་བུ་དེ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་
ཆགས་པ་ཡོད་ལ་དེ་དག་ལ་ང་རྒྱལ་ཡང་དམིགས་པས་སོ། །དེ་ལ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ན་
གོང་དུ་སློམ་སྤང་བཞིའི་རིས་ལས་མཐོང་སྤང་ལ་དམིགས་པས་མཐོང་སྤང་ཞེས་བཟུང་ན་དེ་གཉིས་
རིས་ལྡ་ཆར་ལ་དམིགས་པས་སྤང་བྱ་གཉིས་ཀར་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས། ཁྱོད་ཉིད་ལྟག་
མ་ནི་སློམ་སྤང་ངོ་ཞེས་འདོད་པས་སློམ་སྤང་དུ་འདོད་དགོས་ལ། ཁོ་བོ་ལྟར་ན་ལྟ་བའི་མཐུ་ལས་བྱུང་
བས་མཐོང་སྤང་དུ་འང་རུང་ངོ་ཞེས་སོ། །ཡང་བྱེ་སྐྱ་བ་རེ། ཉོན་མོངས་པ་དེ་གཉིས་ནི་རང་གི་མཚན་
ཉིད་པ་དུམས་སོགས་ལ་སྤྱོད་གཅིག་ཏུ་དམིགས་གྱི་བདག་ཏུ་བརྩུང་བ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་མི་
དམིགས་པས་ཀུན་འགྲོ་མིན་ཏེ། དུམ་དང་མི་མཉམ་པའམ་ཁ་ཅིག་རིས་མཉམ་པའི་ཉོན་མོངས་གྱི་
རྒྱུར་འགྲོ་བ་མེད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་འགྲོའི་སྤྱ་རྒྱས་བཅུ་གཅིག་
བོའི་རིས་དེ་དག་ལས་དགུ་ཁམས་གོང་དུ་དམིགས་ཏེ། ལྟ་བུ་དང་བོ་གཉིས་བོ་རང་གིས་རྗེས་ལ་
མོངས་པས། མ་ཉོགས་པ་ཡིན་ལ། ཚངས་པ་ཉོག་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐུས་

། ༣༧། །

ལྷ་བ་མིན་གྱི་ལོག་པའི་ཤེས་པའོ་ཞེས་སོ། །གང་སྟེལ་ལས། འདོད་པ་ན་སྐལ་བ་མཉམ་མི་མཉམ་གྱི་
ཁམས་དང་ས་ལ་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ།
དང་པོ་གཉིས་རང་གི་ཁམས་རིལ་པོ་ལ་དམིགས་ཀྱང་རེ་རེ་བས་ལྷག་པས་ཁམས་གྱི་མིང་ཐོབ་ཅིང་།
བཞི་བ་ན་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་འགོ་མེད་ལ། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ་ན་སྐལ་བ་
མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་འགོ་དང་མི་མཉམ་པའི་ཀུན་འགོ་ཡོད་ལ། མིང་ཅེ་ན་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཀུན་
འགོ་ཁོ་ན་ཡོད་དོ་ཞེས་ཏེ། འོག་ཏུ་མི་དམིགས་པ་ནི་གང་སྤངས་བ་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་བྲལ་
བར་ངེས་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤ་རྒྱས་ཁོ་ན་ཀུན་འགོ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སྤ་རྒྱས་ཀུན་
འགོ་དེ་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གང་འབྱུང་བའི་མཚུངས་ལྷན་དེའང་ནི་དམིགས་པ་དང་རྒྱ་གཉིས་ཀ་
དང་མཚན་ཉིད་ནི་རྒྱ་ཁོ་ནས་ཀུན་འགོ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཐོབ་པ་ནི་མ་གཏོགས་ཏེ། སྤ་རྒྱས་དང་
འབྲེལ་ཡང་དམིགས་པ་མེད་པ་དང་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མིན་པས་སྤྱིས་བྱ་དང་རྒྱ་
མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་མི་གཅིག་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་སྤ་རྒྱས་ཀུན་འགོ་དང་། རྒྱ་ཀུན་འགོ་ལ་ལྷ་བཞི་སྟེ།
དང་པོ་མ་འོངས་པའི་སྤ་རྒྱས་སོ་གསུམ་དང་། གཉིས་པ་འདས་ད་ལྟར་གྱི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བར་ཡིན་
པས་ད་ལྟར་བའི་སྤ་རྒྱས་སོ་གསུམ། གསུམ་པ་དང་བཞི་བ་མ་འོངས་པའི་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ལ་
ལྷགས་ལ་གོའོ། །མདོར་ན་སྤ་རྒྱས་ཉེ་བདུན་ཀུན་འགོ་ཁོ་ན་

། ༣༥༩ །

དང་། རྒྱལ་ཚུ་ཅ་ལྟ་གྱུན་འགྲོ་མིན་པ་ཁོ་ན་དང་། རྒྱལ་གཉིས་ཀར་དངོས་སུ་བསྟན་ལ། རྒྱལ་ས་ལ་
དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་དུ། དེ་ལས་ལོགས་པ་དུ། དམིགས་པ་གང་ལ་རྣམ་པ་ཇི་ལྟར་འདུག་ཅེ་ན།
གྱུན་འགྲོ་རྣམས་ནི་བདེན་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་དང་འགལ་བར་ཞུགས་པས་དང་པོ་ཡིན་
ཞིང་། གྱུན་འགྲོ་མིན་པ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་དམིགས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་མི་འགལ་བ་
དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ལ་དམིགས་ནས་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་མནར་སེམས་པ་དང་ཁེངས་པའི་རྣམ་
པ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །སེམས་ཅམ་པ་ནི་ཁོང་ཁོ་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ལ་དམིགས་པར་མི་རུང་བས་
དེའི་དབང་གིས་ལོག་ཞུགས་ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། སྟོན་པོ་དང་འགལ་བ་དང་སངས་རྒྱས་པའི་ལྟ་བ་
བཟུང་བ་ལ་མནར་སེམས་བར་ཆད་ལ། གཞན་དག་ནི་དེ་ལྟར་ན་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ལ་དམིགས་
པར་མི་འགྱུར་བས་སྤྱི་འོལ་པའི་ལྟ་བ་གཞན་སྤར་གཟུང་བ་ལ་ཞེ་སྤང་བའོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ།
མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤམ། ཅོད་པ་སྟོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་
དུ་ཡིན་པ་དང་། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་ལོག་ཞུགས་དང་དམིགས་རྣམ་
སྟོན་པ་ནི། འགོག་པ་དང་ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ལོག་ལྟ་གཉིས་དང་ཐེ་ཚོམ་གཉིས་དང་། དེ་
དག་དང་མཚུངས་སྟན་དང་། འབབ་ཞིག་པ་སྟེ་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་རྒྱལ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོད་
ཡུལ་ཅན་ཏེ། ལྟག་མ་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །བསྐྱུ་བར་འགོག་ལམ་གཉིས་ནི་
མཉམ་རྗེས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རིག་བྱ་ཡིན་པས་ཟག་

། ༣༥༣ །

བས་བཏགས་ནས་དམིགས་པར་བཟང་གི་དངོས་སུ་མི་དམིགས་ལ། དེས་ན་ཡུལ་ལྗེ་ནང་ནས་རང་
གིས་བཏགས་པའི་མིང་ལ་དམིགས་པ་བཟང་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། འགོག་པ་ལ་དམིགས་
པ་ལོག་ལྟ་སོགས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ནི་འདོད་པའི་འགོག་པའི་སྐྱེས་ཀྱི་ཡུལ་འདོད་པའི་འགོག་པ་ཁོ་
ན་ཡིན་པ་སོགས་ས་དགུ་པོ་རང་གི་ས་པའི་གཉེན་པོ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། ལམ་ནི་ས་ཐ་དད་པ་ཡང་
སྤར་བཤད་པ་ལྟར་པན་ཚུན་སྐལ་མཉམ་གྱི་སྐྱེ་ཡིན་པ་དང་རང་གི་གཉེན་པོའི་རིགས་ཡིན་པས་
བསམ་གཏན་ས་དུག་ཚོས་ཞེས་སྤོགས་མ་བུན་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ནི་འདོད་པའི་ལོག་ལྟ་སོགས་
ལམ་དེའི་སྤོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡུལ་དང་། ཟག་མེད་ས་དགུའི་རྗེས་ཤེས་སྤོགས་མ་བུན་གྱི་ལམ་ཐམས་
ཅད་ནི་གོང་ས་བརྒྱད་གྱི་ལོག་ལྟ་སོགས་ལམ་དེའི་སྤོད་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི།
ཆགས་སྤང་ང་རྒྱལ་དང་མཚོག་འཛིན་རྣམས་ཅེའི་སྤྱིར་བཏགས་ལ་མི་དམིགས་ཤེ་ན། དེ་ཞེས་
འདོད་ཆགས་ནི་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་མིན་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་རང་གི་ངོ་བོ་ཐོབ་པ་
བཅད་པའི་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དོ། །ཟག་མེད་ལ་འདོད་ན་རི་ལྟར་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་བྲལ་
པའི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ་མིན་པར་འགྱུར་ཏེ་དགེ་བའི་ཚོས་ལ་འདུན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེ་སྤང་ནི་ཟག་མེད་ལ་
དམིགས་པ་མིན་ཏེ། དེས་མི་འདོད་པ་སྐྱབ་པའི་གཞོན་པ་མི་བྱེད་པའི་སྤྱིར། ཟག་མེད་ནི་ཉེར་ལེན་
གྱི་སྤང་པོ་ཞི་བའི་སྤྱིར་ང་རྒྱལ་གྱི་ཡུལ་མིན་ཞིང་། ལམ་ནི་དོན་དམ་པར་དག་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་དག་
པར་འཛིན་ན་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་

། ༣༥ །

དང། ཟག་མེད་ནི་མཚོག་ཏུ་གྱུར་བ་ལ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་ན་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་སྲིད།
མཚོག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་མིན་ནོ། །དེ་ལྷར་ན་ལོག་ལྷ་སོགས་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་དང།
ཆགས་སོགས་བརྒྱད་ནས་ལོག་ཞུགས་ཏེ་བདེན་བཞི་ལ་སྤྱུས་རྣམས་དངོས་དང་བརྒྱད་པས་
ལོག་བར་ཞུགས་ཚུལ་དེ་ལྷར་ཤེས་བར་བྱའོ། །གསུམ་བཤ་དམིགས་པས་དང། མཚུངས་ལྡན་
ཀྱིས་རྒྱས་པའོ། དང་པོ་ནི། སྤྱུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་འགོ་བ་རྣམས་ནི་དམིགས་པའི་སློན་ས་རང་གི་ས་པའི་
སྤང་བྱ་རིས་ལྷ་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་རྒྱས་བར་འགྱུར་རོ། །དམིགས་བསལ་ནི། ཀུན་འགོ་མིན་བ་
རྣམས་ནི་དམིགས་པའི་སློན་ས་རང་རིས་ཁོ་ན་ལས་རྒྱས་ཏེ། དུམ་མཐོང་སྤང་ནི་དེ་ཁོ་ན་ལས་རྒྱས་
བ་སོགས་སོ། །ཀུན་འགོ་མིན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དང་གོང་མའི་ཡུལ་ཅན་ནི་དམིགས་པའི་
སློན་ས་རྒྱས་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། ཡུལ་མིན་བ་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱས་བ་མེད་པའི་སྲིད་དང།
འཛིག་ལྷས་བདག་གིར་མ་བྱས་ཤིང་སྲིད་པས་རིས་སུ་མ་བཅད་པའི་སྲིད་དང། ལམ་ནི་གཉེན་པོ་
དངོས་དང། འགོག་བ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། གོང་མ་ཡང་སྤོང་བ་གཉེན་པོ་སོགས་ཅི་རིགས་པར་
འདོད་བ་དེའི་སྲིད་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱུས་གང་ཞིག་སེམས་ལ་སོགས་བ་གང་དང་མཚུངས་བར་
ལྡན་བ་དེ་ནི་རི་སྲིད་མ་སྤངས་ཀྱི་བར་དུ་དེར་མཚུངས་ལྡན་གྲོགས་ཀྱི་སློན་ས་རྒྱས་བར་འགྱུར་རོ།
བཞི་པ་ལ། རོ་བོའི་དབྱེ་བ། དེ་དག་གི་ཅ་བའི་དབྱེ་བ། །དེ་ལས་འསྐོས་པའོ། དང་པོ་ནི། སྤྱུས་
ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་རིས་བ་ལས་མི་དགོ་བ་དུ། བྱང་མ་བསྟན་དུ་

། ༣༥ །

ཞེན། དེ་ཞེན་གོང་མ་གཉིས་གྱི་སྤྱ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱིབས་ལ་ལྷུང་དུ་མ་བསྟན་བ་ཡིན་ལ། འདོད་
བ་ན་སྦྱོད་པའི་སྤྱ་རྒྱས་ལས་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བུ་དང་མཐར་འཇིག་ལྟ་བུ་དང་དེ་གཉིས་དང་ལྟན་ཅིག་
པའི་མ་རིག་བ་དག་སྦྱིན་སོགས་དང་མི་འགལ་བས་ལྷུང་མ་བསྟན་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་ནི་འདོད་
པའི་ཁམས་འདིར་མི་དགོ་བ་སྟེ། བསྟུ་བར། མང་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ནི། །སྦྱོད་དང་དུམ་ཉིད་
དང་ཡང་། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བུལ་བུལ་དང་། །ཉིང་དེ་འཇིག་དང་སྦྱེ་བ་ལོ། ཞེས་གོང་མའི་དང་ཁྱད་པར་
བརྒྱད་བཤད་དོ། །སྦོབ་དཔོན་ནི་མཐོ་རིས་ལ་སྟེད་བ་དང་ངའོ་སྟམ་པའི་ར་རྒྱལ་ཡང་དེ་གསུམ་དང་
ལྟན་པས་བསྐྱིབས་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་སྦོན་གྱི་སྦོབ་དཔོན་གྱི་ལྷགས་བཞིན་ཏེ། ལྟན་སྦྱེས་རྣམས་
ནི་ལྷུང་མ་བསྟན། ཀུན་བཏགས་ནི་མི་དགོ་བའོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་བ་ལ། མི་དགོ་བའི་དང་། ལྷུང་མ་
བསྟན་གྱི་རྩ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་བ་ན་སྤྱ་རྒྱས་དུ་མི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་
དང་ཁོང་ཁོ་དང་འཇིག་མཐར་དང་ལྟན་བ་ལྟན་ཅིག་བ་བོར་བའི་མོངས་བ་སྟེ་རིས་ལྷ་པོ་རྣམས་ནི་མི་
དགོ་བ་ཡང་ཡིན་ལ། ལྷས་ངག་གི་ཉེས་སྦྱོད་ཉོན་མོངས་བ་མི་དགོ་བའི་རྩ་བ་ཡང་ཡིན་ལ། སྤྱ་རྒྱས་
ལྷག་བ་རྣམས་ནི་མི་དགོ་བའི་རྩ་བ་མིན་ལོ། །གཉིས་བ་ལ། གསུམ་དུ་བསྟན་ལ། བཞིར་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་བསྐྱིབས་ལ་ལྷུང་མ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་ནི། ཁ་ཆེ་བ་ན་དེ། གསུམ་
སྟེ་དེའི་གོང་མའི་སྟེད་བ་དང་མ་རིག་བ་ཁམས་གསུམ་གྱི་བསྐྱིབས་བ་ཐམས་ཅད་དང་། སྦོ་སྟེ་ལྟ་བ་
ཡིན་མིན་གྱི་ཤེས་རབ་བསྐྱིབས་

། ༣༥༦ །

མ་བསྐྱིབས་ཐམས་ཅད་དེ། དེ་ལས་གཞན་པ་ཐེ་ཚོམ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཇུག་པས་གཡོ་ཞིང་། ང་
རྒྱལ་ནི་ཁེངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཐོ་བར་འཇུག་པས་རྩ་བ་དང་ཚོས་མི་མ་ཐུན་པའི་སྲིར་རྩ་བ་
མིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་རྩ་བ་ནི་བརྟེན་པ་དང་འོག་ན་གནས་པར་མཐོང་ངོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་
ནི། །བཞི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཉི་འོག་པ་འདོད་དེ། དེ་དག་ནི་ལྷུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་སྲིད་པ་དང་ལྟ་བ་དང་ང་
རྒྱལ་དང་ཚོངས་པ་ནི་ལྷུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བར་བཤད་ཅེ་ན། དེའི་རྒྱ་ནི་སྲིད་པ་དང་ལྟ་བ་དང་ང་རྒྱལ་
ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་གསུམ་ཡོད་ལ། གསུམ་པོ་སོ་སོའི་རྩ་བ་དེ་དག་དང་སྲིད་རྩ་བ་མ་
རིག་པ་རི་ལྟ་བར་མི་ཤེས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྲིད། བསམ་གཏན་ནི་མཚོན་པ་སྟེ་གཟུགས་མེད་གྱི་
སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་བཟུང་ཞིང་འདོད་པའི་བསྐྱིབས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་རྩ་བ་
ཅུང་ཟད་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅི་ལྷུང་རིང་པོའི་མདོ་ལས་ལྷུང་མ་བསྟན་གྱི་དངོས་པོ་བཅུ་གཞི་
གསུངས་པས་དེ་ལྷུང་མ་བསྟན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ་མི་དགོ་བའི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱངས་པས་མི་
དགོ་བ་ཡིན་ལ། ལྷུང་མ་བསྟན་དུ་བཤད་པ་ནི་རྗེ་བའི་ལན་ལྷུང་དུ་མ་བསྟན་པས་སོ། །ལན་གྱི་བྱེ་
བྲག་གིས་རྗེ་བ་ཡང་བཞི་སྟེ། མགོ་གཅིག་ཏུ་ལྷུང་བསྟན་པའི་རྗེ་བ་ནི་སྐྱེས་པ་ཐམས་ཅད་འཆི་འཕེལ་ཞེ་
ན། འཆི་ངོ་ཞེས་དང་། རྣམ་པར་སྐྱེ་སྟེ་ལྷུང་བསྟན་པའི་རྗེ་བ་ནི་ཤི་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་འཕེལ་ཞེ་ན། སྲིད་པ་
ཡོད་པ་སྐྱེ་ལ་མེད་པ་མི་སྐྱེ་ངོ་ཞེས་དང་། རྗེས་ཏེ་ལྷུང་བསྟན་པའི་རྗེ་བ་ནི་མི་འདི་དམན་ནམ་ཁྱད་
པར་འབགས་ཤེ་ན། ཁོ་ཉིད་ལ་རྗེས་ལ་

། ༣༧༧ །

ལྷ་ལ་ལྷོས་ཉེའོ་ཞེན་དམན་ལ། ངན་འགོ་ལ་ལྷོས་ཉེའོ་ཞེན་བྱང་པར་འཕགས་སོ་ཞེས་སོ། །གཞག་
པར་ལྷང་བསྟན་པའི་ཁྱི་བ་ཞི་ལྱི་རོལ་བ་དག་བདག་ལྷང་པོ་ལས་གཞན་ཡིན་ནམ་མེན་ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཁྱི་བ་ལྷ་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྣམས་བདག་ཉིད་མ་གྲུབ་པས་བྱང་པར་ལྷང་པོ་ལས་
གཞན་ཡིན་མིན་ཡང་མི་གྲུབ་པས་ལན་གཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། འོ་ན་རི་ལྷར་ལྷང་བསྟན་པ་ཞེས་
བྱ་ཞེ་ན། རོ་བོ་མ་གྲུབ་པས་བྱང་པར་ལྷང་བསྟན་དུ་མེད་དོ་ཞེས་དོན་གྱི་ལྷང་བསྟན་པ་ཡིན་ལ་
དངོས་སྤྱུ་མ་བསྟན་པ་ནི་མ་དད་པ་སྤོང་བའི་ཆེད་དོ། །ལྷ་བ་ལ། ལྷན་ཚུལ་དངོས། སྤངས་པ་ལྷན་
པར་བཞག་ཚུལ། ཚོས་གོང་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་
པའི་ལྷན་ཚུལ། སྤྱི་འཚོ་ཉིད་པའི་ལྷན་ཚུལ། ལྷན་པ་དུས་གསུམ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དུས་
གཉིས་ཀྱི་དང་། མ་འོངས་པའི་ལྷན་ཚུལ་ལོ། །གང་ཟག་གང་གིས་སྤྲ་རྒྱས་གང་ཞེག་དམིགས་པ་གང་
ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་གང་ཟག་དེ་ནི། སྤྲ་རྒྱས་དེའི་དམིགས་པ་དེ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ལ། དེའང་
འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁོ་དང་ང་རྒྱལ་གསུམ་ནི་ཡུལ་སྤུག་མི་སྤུག་གང་རུང་རེ་ལ་དམིགས་པས་
ཉོན་མོངས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ལ་ལྷ་བ་ཐེ་ཚོམ་མ་རིག་པ་གསུམ་ནི་ཡུལ་སྤུག་མི་སྤུག་
ཀུན་ལ་དམིགས་པས་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱི་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་འདས་པ་དང་ཉེར་གནས་ད་ལྷར་བའི་
འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁོ་དང་ང་རྒྱལ་དག་གིས་ནི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པས་རང་དང་
མ་ལྷན་པའི་ཡུལ་གང་ལ་དེ་གསུམ་སྤྱིས་ལ་ད་ལྷར་པ་ནི་སྤངས་པ་མི་སྤིད་ཀྱི། འདས་པའི་མ་སྤངས་
པའི་ཉོན་མོངས་པས་དངོས་པོ་དེ་དང་གང་ཟག་ལྷན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྤངས་པ་ནི་དམིགས་པ་
ལ་མི་རྒྱས་པས་ལྷན་པར་མི་བྱེད་ཅིང་དེས་མཚོན་ནས་མི་རྒྱས་པའི་ཡུལ་ཀུན་མི་ལྷན་ལ། དེ་
གསུམ་ཡིད་གྱི་

། ༣༧ །

ས་པའི་ཡུལ་དུས་གསུམ་པ་དང་གཉིས་པོ་སྒོ་ལྗེ་ས་པའི་རང་དུས་པ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་པའི་
ཐོབ་པ་གང་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱུད་དེ་ཡུལ་དེ་དང་ལྡན་པར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡིད་གྱིས་ས་པའི་དེ་
གསུམ་མ་འོངས་པ་མ་སྤངས་པས་ན་རང་གི་ཡུལ་དུས་གསུམ་ཀུན་དང་ལྡན་པ་བྱེད་ཅིང་། ཆགས་
སྤང་གཉིས་པོ་གཞན་སྒོ་ལྗེ་ས་པ་སྐྱེ་འགྲུར་གྱིས་ནི་སྲ་བྱི་ཡུལ་མིན་པས་རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་
ཡུལ་ལྡན་པར་བྱེད་ལ། མི་སྐྱེའི་ཚོས་ཅན་རྣམས་གྱིས་ཡུལ་དུས་གསུམ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པར་
བྱེད་དེ། ཉོན་མོངས་ཉིད་མི་སྐྱེའང་ཡུལ་མི་སྐྱེ་བར་མ་ངེས་གྱི་ད་ལྟར་བ་དང་འདས་པར་འགྲུར་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷུ་མ་པ་བཞིན་ལོ་ཞེས་ཏེ་དངོས་སུ་དམིགས་པ་ནི་མིན་ལོ་ཞེས་སྒྲ་མ་གསུང་
དོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷག་པ་སྐྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་པོ་ནི་ཡིད་གྱི་ས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དུས་
གསུམ་མ་སྤངས་པ་ཀུན་གྱིས་དུས་གསུམ་པའི་ཡུལ་སྐྱབས་མི་སྐྱབས་ཀུན་དང་ལྡན་པར་བྱེད་ལ། མ་
རིག་པ་སྒོ་ལྗེ་ས་པ་ནི་སྲར་བཞིན་ལོ། །གསུམ་པ་ལ་འདོད་པ་བརྗོད། དེ་དག་དགག་དེའི་ལན་
ལོ། །དང་པོ་ལའང་། དམ་བཅའ་དང་ཉལ་འགོད། ཡོ་སྐྱེའི་དབྱེ་བ། དབྱེག་བཤེས་གྱི་ལུགས་འཐད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དུས་གཉིས་རྗེས་སུ་ཡོད་ན་འདུས་བྱས་ཉལ་པར་འགྲུར་ལ། མེད་ན་ངེ་ལྟར་ལྡན་
པར་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོར་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་རྗེས་སུ་ཡོད་ལ་འདུས་བྱས་གྱི་
མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པས་སྐྱོན་གཉིས་ཀ་མེད་དོ། །སྐྱབ་བྱེད་ལུང་ནི་མདོ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་འདས་
པའི་

། ༣༧ །

གཟུགས་ཡོད་པ་དེའི་སྲིད་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །མ་འོངས་པ་ལ་མངོན་པར་
དགའ་བ་དང་ད་ལྟར་བ་ལ་རོ་སྲོང་བ་ཞེས་ཕྱང་པོ་ལྟ་ཆར་ལ་སྐྱར་ཞིང་གསུངས་པའི་སྲིད་དང་། སྐྱེ་
མཆེད་རྒྱག་གི་སྐྱོམ་ཚིག་གི་མདོ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེའོ་ཞེས་འདས་
མ་ཐག་པའི་ཡིད་དང་དུས་གསུམ་པའི་ཚོས་ལས་ཡིད་ཤེས་སྐྱེ་བར་སྲིད་དངོས་མེད་ནི་རྟེན་དུ་མི་
རུང་ངོ། །རིགས་པ་ནི། དུས་ཡོད་ན་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་ལ་མེད་ན་མི་སྐྱེ་ཞིང་དུས་གསུམ་ལ་དམིགས་
པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་སྲིད་དང་། འདས་པ་མེད་ན་དགོ་མི་དགོའི་འབྲས་བུ་མི་རུང་བ་ལས་ཆེ་སྲི་མའི་
རྣམ་སྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་སྲིད་འདས་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་དུས་གསུམ་པོ་དེ་རྗེས་སུ་ཡོད་པར་
སྐྱེ་བའི་སྲིད་བཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱེ་བའི་ལུགས་སུ་འདོད་གྱི། ད་ལྟར་བ་དང་འབྲས་བུ་མ་སྐྱེད་
བའི་འདས་པ་ནི་ཡོད་ལ་མ་འོངས་པ་དང་རྒྱང་བ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱེ་ན་རྣམ་པར་སྐྱེ་སྐྱེ་སྐྱེ་
བའོ། །གཉིས་པ་ནི། དུས་གསུམ་ཡོད་པར་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། བཅུན་པ་ཚོས་སྐྱོབ་ནི།
ཚོས་གཅིག་དུས་གསུམ་དུ་འཇུག་པ་ན་མ་འོངས་པ་དོར་ནས་ད་ལྟར་བ་དང་དེ་དོར་ནས་འདས་པ་
ཐོབ་པས་དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི་རྗེས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། འོ་མ་དང་ཞོ་དང་དེ་མར་དུ་
འགྱུར་བ་ན་རོ་རུས་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི་ཁ་དོག་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ཞེས་སྐྱེ་བས་སོ། །དེས་ན་འདིས་
དངོས་པོ་དང་རྗེས་མི་གཅིག་པར་འདོད་དོ། །བཅུན་པ་དབྱངས་སྐྱོགས་ན་དེ། དུས་རེ་རེ་ཡང་དུས་
གསུམ་ཆར་གྱི་

། ༣༡༠ །

མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་ཡང་མ་འོངས་པ་སོགས་གང་གི་མཚན་ཉིད་ཤས་ཆེ་བ་དེ་མ་འོངས་པ་སོགས་
སྲུ་འཛོག་པས་མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི་རྗེས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བས། སྐྱེས་བུ་གཅིག་བྱང་
མེད་གཅིག་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་ཟེར་ཡང་གཞན་ལ་ཆགས་བྲལ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །འདིས་ཀྱང་རྗེས་
མི་འགྱུར་བར་སྒྲུའོ། །བཅུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ན་རེ། མ་འོངས་པའི་གནས་སྐབས་དོར་ནས་ད་ལྟར་
བའི་གནས་སྐབས་སྲུ་བྱིན་པ་དང་། དེ་དོར་ནས་འདས་པའི་གནས་སྐབས་སྲུ་བྱིན་ནས་གནས་
སྐབས་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི་རྗེས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རིལ་བུ་གཅིག་ཉིད་གཅིག་གི་ཤོད་མིག་ཏུ་
བཞག་ན་གཅིག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བརྒྱ་དང་སྟོང་གི་ཤོད་མིག་ཏུ་བཞག་ན་དེ་དང་དེར་བརྗོད་པ་
བཞིན་ཞེས་འདོད་ལ། འདིས་གནས་སྐབས་དང་གནས་སྐབས་ཅན་རྗེས་ཐ་དད་དུ་འདོད་དོ། །བཅུན་
པ་སངས་རྒྱས་ལྟ་ན་རེ། ད་ལྟར་བ་ལ་སྟོས་ཏེ་རང་ལས་སྲུ་བ་འདས་པ་དང་། སྐྱི་བ་ལ་མ་འོངས་པ་
དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ད་ལྟར་བ་ཞེས་སྲུ་བྱི་ལ་སྟོས་ནས་གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི་རྗེས་གཞན་
དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། བྱང་མེད་གཅིག་ཉིད་སྟོས་ས་ཐ་དད་ལ་སྟོས་ནས་མ་དང་བུ་མོ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་
བཞིན་ཞེས་འདོད་དོ། །སྲུ་མ་གསུམ་གྱིས་དུས་གསུམ་རྗེས་གཉིས་སྲུ་འདོད་ན། སྐྱི་མས་ནི་དུས་
གསུམ་རྗེས་ཀྱང་གསུམ་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ལུགས་བཞི་ལས་དང་པོ་ནི། བྱངས་ཅན་པས་རང་
བཞིན་རྟག་ལ་གནས་སྐབས་མི་རྟག་ཅེས་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལ། གཉིས་པ་ལ་དུས་འཚོལ་བར་
འགྱུར་བ་དང་། བཞི་བ་ལ་སྟོས་ས་ཐ་དད་ལ་སྟོས་ནས་དུས་རེ་རེ་ཡང་དུས་གསུམ་ཆར་དུ་འགྱུར་
བའི་

༼ ༣༡ ༽

སྐྱོན་ཡོད་ལ། འོན་ཀྱང་དུས་གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་འདི་ཉིད་རིགས་སོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་གསུང་དོ། གསུམ་
པ་ནི། བྱེ་སྐྱོན་ལྟེ། འདོད་ཚུལ་གསུམ་པ་རྩུང་བཟང་བཟང་སྟེ་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་མ་འོངས་པ་དང་། བྱེད་
པ་ད་ལྟ་བུ་དང་བྱས་ནས་འགག་པ་འདས་པ་སྟེ་བྱ་བ་ཡིས་དུས་རྒྱུས་རྒྱུས་པར་གཞག་པས་དུས་
གསུམ་གྱི་བྱེད་པར་གྱུབ་ལ། གཞན་གྱིས་མི་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་དགག་པ་ལ་
གསུམ་ལས། དུས་གྱི་བྱེད་པར་ལ་གཞོན་པ་བཟོན་པ་ལ་བཞི་སྟེ། དུས་གསུམ་བྱ་བ་ཡོད་མེད་
མཚུངས་ལ། བྱ་བ་རེས་འགའ་བ་དང་། གཞན་ལ་སྟོས་པ་དང་། མི་སྟོས་པ་མི་རྩུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།
ད་ལྟར་བའི་མིག་དེ་མཚུངས་ལྟ་བའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པས་ད་ལྟར་དུ་མི་རྩུང་ལ། དེ་ནི་འབྲས་བུ་འཛིན་
འབྱེན་གྱི་བྱ་བ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འོན་གཅིག་ནི་འདས་པས་ཞེས་འདས་བའང་འབྲས་བུ་འབྱེན་པས་བྱ་
བ་ཡོད་པའམ་འབྱེན་པ་ལ་འཛིན་པ་ཡོད་པས་བྱེད་ད་ལྟར་དུ་འགྱུར་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚོས་གྱི་
དངོས་པོ་འདས་མ་འོངས་ན་ཡང་ཡོད་ན་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་གོགས་སུ་བྱེད་དེ་དུས་གཉིས་བྱ་བ་མི་
བྱེད་ལ་ད་ལྟར་བ་བྱེད་པའི་རེས་འགའ་བ་མི་རྩུང་སྟེ་དུས་གསུམ་ཆར་བྱ་བ་ཡོད་མེད་མཚུངས་
རིགས་པས་སོ། །ཡང་ན་དུས་གཉིས་ཀྱང་བྱ་བ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དུས་ཉག་ཏུ་རྗེས་སུ་ཡོད་པས་
ཉག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་གོགས་སུ་ཡང་མེད་པས་སོ། གསུམ་པ་ནི། བྱ་བ་ཉིད་དེ་ཡང་རི་ལྟར་
ཡིན། བྱ་བ་ཅན་ལས་གཞན་ཡིན་ན་བྱ་བའང་བྱ་བ་གཞན་དང་བཅས་དགོས་པས་སྐྱུག་མེད་དུ་
འགྱུར་བའམ། བྱ་བ་ལ་བྱ་བ་མེད་ན་བྱ་བ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་ཉག་པར་ཐལ་ལོ། །

། ༣༡༽

བཞི་པ་ནི། བྱ་བ་ཚོས་ལས་གཞན་ཡིན་ན་སྐྱོན་དེར་འགྱུར་བ་ལས་གཞན་མིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཚོས་
རྟག་ཏུ་ཡོད་ལ་དེ་དང་གཅིག་པའི་བྱ་བ་འདྲ་རྟག་ཏུ་ཡོད་པས་ད་དུང་ཡང་དུས་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་མི་
རུང་བའི་སྐྱོན་སོ་ན་གནས་སོ། །བྱ་བ་ཡོད་པ་ན་ཚོས་དང་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་ཡང་དུས་གཉིས་སུ་བྱ་
བ་མ་སྐྱེས་པ་དང་ཞིག་ནས་མེད་དོ་ཞེ་ན། ད་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དུས་གཉིས་ཀྱང་
དངོས་པོ་ཡོད་པར་སྐྱོད་ཉིད་ཀྱང་འདོད་ན་ཅིའི་སྲིད་བྱ་བ་མ་སྐྱེས་པ་དང་ཞིག་ནས་མེད་ཅེས་བྱ་སྟེ།
བྱ་བ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་སྲིད་བྱས་མི་རྟག་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་དགག་
པ་ལ་གསུམ་ལས། ལྷུང་དང་པོའི་དོན་ནི། གཞི་ད་ལྟར་བྱུང་བེན་དང་འགྱུར་འགྱུར་ལ་དགོངས་ནས་
དགོངས་པ་སྐྱོན་བྱུང་བ་ལ་བག་ཆགས་བཞག་པའི་རྒྱ་དང་། སྲིས་སྐྱོང་ངེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་སྐྱར་བ་
འདེབས་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡོད་ཅེས་ཆོག་གི་སྤང་ཅོམ་གསུངས་པ་སྟེ་མར་མེ་ཤི་བ་ནི་ཡོད་དོ་
ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ལྷུང་གཉིས་པ་དང་རིགས་པ་དང་པོ་འབྲ་བ་དུས་གཉིས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྐྱེན་
ཡིན་ན་འབྲས་བུ་བས་ཆེས་སྲི་བའི་དུས་གཉིས་དང་ཐར་བ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱར་མི་རུང་བས་མ་གྲུབ་
ལ། དམིགས་པ་ཅོམ་ཡིན་ན་མ་ངེས་ཏེ། མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གསུམ་པའི་མིང་ཡང་དམིགས་པ་
ཡིན་པས་སོ། །རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། ལས་འདས་པའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་བག་ཆགས་བསྐྱོས་
ལ་དེ་རྒྱད་འགྱུར་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ས་པོན་འགགས་པ་དང་འབྲས་བུ་འགྱུར་བ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་
ནོ། །གསུམ་པ་དགག་པའི་མཐུག་བསྐྱབ་བས་རང་ལུགས་གཞག་པ་ནི། སྐྱོན་བྱུང་བ་དང་

། ༣༣ །

སྐྱེས་ལ་མ་ཞིག་པ་དང་རྒྱུན་ཡོད་ན་འབྱུང་དུ་རྒྱུང་བ་ནི་དུས་གསུམ་སྟེ་མདོ་ལས་འབྱུང་དོ། །གསུམ་
པ་ནི། དེ་ཞིག་རིགས་པས་གཞོན་ཀྱང་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དག་ནི་ཟབ་པ་དང་སྤ་བ་དང་རྟོགས་
པར་དཀའ་བས་རྟོགས་པར་དཀའི་རྟོག་གཏི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུན་ལས། རྟོག་གཏི་བརྟེན་
ཅིང་མ་ངེས་ལ། །མ་ཁྱབ་ཀྱན་རྫོབ་སྐྱོ་བ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་སྤངས་པ་ལྡན་པར་
བཞག་ཚུལ་ནི། གང་ཞིག་སྤངས་ན་དེ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སྤངས་ལ་མ་བྲལ་བ་ཡོད་དེ།
དུམ་ཤེས་པ་སྐྱེས་ལ་ཀྱན་འབྱུང་ཤེས་པ་མ་སྐྱེས་པའི་ཚོ། སྤྱག་བསྐྱེད་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་
རྣམས་སྤངས་ཀྱང་ཀྱན་འགོ་ལྷག་མ་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་དམིགས་ལ་ཡུལ་ཅན་
མ་སྤངས་པའི་ཡུལ་ལྡན་པར་བཤད་པས་མ་སྤངས་ཀྱི་བར་དུ་ལྡན་ཞིང་། སྐྱོམ་སྤང་དང་པོའི་རྣམ་པ་
བརྒྱུད་ཀྱི་བར་དུ་སྤངས་ཀྱང་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དེ་མ་ལྷག་མ་མ་སྤངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་
ནས་ལྡན་ནོ། །གསུམ་པ་ཚོས་གང་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པ་ལ། །ཁམས་གསུམ་གྱི་ཚོས་ལྷ་
ལ་དང་། ཟག་མེད་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཚོས་གསུམ་ལ་དང་། ཚོས་
གཉིས་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་དངོས་པོ་གང་ལ་སྤ་རྒྱས་དུ་ཞིག་
དམིགས་ནས་རྒྱས་ཤེ་ན། རྒྱས་ཚུལ་ཚིག་ཉུང་དུས་སྟོན་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཡུལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེན་
ཁམས་གསུམ་ན་སྤང་བྱ་རིས་ལྷ་ལྷ་དང་ཟག་མེད་དེ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཡུལ་ཅན་
སེམས་ཀྱང་བཅུ་དྲུག་གོ། །དེ་དག་

༼ ༣༤ ༽

ལས་སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་དེའི་རྒྱ་མཐོང་བ་དང་སྒྲོམ་བ་ཡིས་སྤང་བྱ་གསུམ་པོ་འདོད་ཁམས་ལས་སྐྱེས་
བ་ནི་གངས་འབྲ་བར་རང་གི་ས་པའི་སེམས་དེ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
ཀུན་འགྲོ་ནི་རང་སའི་རིས་ལྡ་ཆར་ལ་དམིགས་བསམ་གསུམ་ཚང་བ་དང་། ཀུན་འགྲོ་མིན་བ་ནི་རང་
གི་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ཀྱིས་ཚོས་ལ་དམིགས་ལ། སྒྲོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཚོས་
གཅིག་ལྟ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་བ་ནི་ཐོས་བསམ་གྱི་དགོ་བ་གསུམ་ཚར་ལ་དམིགས་སོ།
གཟུགས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་དུ་གཏོགས་བ་ནི་དང་པོའི་ཉེར་བསྐྱོགས་ཀྱི་དགོ་བ་གཅིག་ལྟ་དང་། ཅི་མེད་དེ་
སྐྱུག་ཀུན་ཤེས་བཟོད་སྒྲོམ་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་སྟེ་རྣམ་ཤེས་ལྡེ་སྤོད་ཡུལ་སོ། །གཟུགས་
ཁམས་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤང་བྱ་དེ་གསུམ་ནི་རང་གི་སེམས་དེ་གསུམ་དང་ལོག་མ་འདོད་པའི་སྐྱེས་བ་
མི་མཉམ་པའི་ཀུན་འགྲོ་གཉིས་དང་སྒྲོམ་སྤང་དགོ་བ་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་སྟེ་གསུམ་
དང་། བསམ་གཏུན་བཞི་པའི་དེ་གསུམ་གོང་མ་ནམ་མཁའི་ཉེར་བསྐྱོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་ལྟ་
དང་ཅི་མེད་སྐྱུག་ཀུན་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་འང་ཡུལ་སོ། །གཟུགས་མེད་ལས་སྐྱེས་པའི་ཚོས་དེ་
གསུམ་ནི་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པའི་སེམས་གསུམ་པོ་དེ་དག་དང་ཟག་མེད་རྗེས་ཤེས་སྤོགས་
མ་ཐུན་གྱི་སེམས་ཏེ་བཅུའི་སྤོད་ཡུལ་སོ། །གཉིས་བ་ནི། འགོག་བ་དང་ལས་མཐོང་སྤང་གི་ཚོས་
ཁམས་གསུམ་བ་ཀུན་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཚོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་བ་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ། རང་རང་
དང་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ཀྱི་ཚོས་ལོག་ཞུགས་གཉིས་པའི་

༼ ༣༥ ༽

དུལ་ཡིན་པས་དེས་སྐྱབས་པ་སྟེ་ལྷན་པའི་སྟོན་ཡུལ་ལོ། །གཉིས་པ་ཟག་མེད་ལ་སེམས་གང་གིས་
 དམིགས་པ་ནི། ཟག་མེད་གྱི་ཚོས་ནི་ཡུལ་ཅན་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ལྷ་ལྷའི་མཐའ་མ་འགོག་
 ལམ་མཐོང་སྤང་དངོས་གྱི་ཡུལ་དེ་གཉིས་དང་། སྐྱོམ་སྤང་དགེ་བའི་ཡུལ་ཟག་མེད་ཐམས་ཅད་ཡིན་
 པས་དེ་བསྐྱེད་ན་གསུམ་གསུམ་དང་ཟག་མེད་འགོག་ལམ་ལ་ཤེས་བཟོད་གྱི་སྟོན་ཡུལ་ལོ། །གཉིས་
 པ་སེམས་སྤྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པའི་དབྱེ་བ་ནི། ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ལ་དེ་
 སྤྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་ནི་རྣམ་པར་གཉིས་གཉིས་གྱིས་ཉེ། མཚུངས་ལྡན་དང་དམིགས་པའི་སྐྱོ་ནས་
 རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་གིས་སྤངས་པ་དེ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཡང་ལྷན་
 ཅིག་པ་ཅམ་གྱིས་བཅས་པར་འཛོག་གོ། །སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པ་ནི་དེ་ལ་དམིགས་པའི་
 སྤངས་པའི་རྒྱས་གྱུར་ཁོ་ནས་སྤྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པར་བཞག་གི་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་དམིགས་པ་
 ལ་མི་རྒྱས་པས་ཟག་བཅས་སུ་མི་འཛོག་གོ། །གཉིས་པ་སྤྲ་རྒྱས་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། སྐྱེ་བའི་རིམ་ལ། སྐྱེ་
 བའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་པའི་དོན་ལ་མོངས་པ་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་ཐོས་པ་ལས་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་ལ། དེ་
 ལས་ནི་ལོག་པའི་ཐོས་བསམ་ལས་ལོག་ལྷ་སྐྱེ་ཞིང་། ཚོས་འདི་པས་དུམ་པའི་རྣམ་པ་བཞག་པ་ལ་སྐྱུར་
 པ་བཏབ་པ་དེ་ནས་འཛིག་ཚོགས་ལ་ལྷ་བ་དང་། དེ་ནས་རྟག་པའི་མཐར་འཛིན་པ་དང་། དེ་ནས་གང་
 མཐར་བཟུང་བ་དེས་འདག་པར་འཛིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པ་སྐྱེ་
 ལ།

{ 316 }

དེ་ནས་གང་གིས་འདག་པར་ཡིད་ཆེས་པ་དེ་ལ་མཚོག་གོ་ཞེས་ལྟ་བུ་མཚོག་འཛིན་འཇུག་ཅིང་། དེ་
 བས་རང་གི་ལྟ་བུ་དེ་དག་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཆགས་པ་དང་། དེས་ཁེངས་པའི་ར་རྒྱལ་འཇུག་སྟེ་
 ཚིག་སྟེབ་པའི་དོར་ར་རྒྱལ་སྤར་སྟོས་ཤིང་། རང་གི་ལྟ་བུ་ལ་ཞེན་ནས་དེའི་དགྲ་འགྱུར་པ་གཞན་འདི་
 པའི་ལྟ་བུ་ལ་ཞེ་སྤང་དོ། །སྤ་རྒྱས་བརྩ་སྟེ་བའི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤ་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཆད་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤངས་པ་མིན་པ་དང་། རང་རང་དང་མ་ཐུན་པའམ་བྲན་པའི་ཡུལ་ནི་ཉེ་བར་གནས་པ་
 དང་། ཡུལ་དེ་ལ་ཚུལ་བཞིན་མིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་སྟེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་རྒྱ་
 ཚང་བས་སོ། །དེ་དག་ནི་རིམ་བཞིན། ཡུལ་དུ་སྦྱོར་བའམ་རྒྱ། དམིགས་པ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་
 རོ། །གསུམ་པ་རྣམ་གྲངས་སོགས་ཀྱི་བཤའ་པ་ལ། རྣམ་གྲངས་དངོས། དེ་རྣམས་གང་དང་མཚུངས་
 པར་སྟན་པ། སྟོབ་པ་ལྟ་འདོད་ཁམས་པར་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ལ་ཟག་པ་སོགས་གསུམ་དུ་བསྟན།
 གུན་སྦྱོར་སོགས་ལྟར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། དབྱེ་བ་དངོས། དེས་ཚིག་གོ། །དང་པོ་ལ། ཟག་པ།
 ཚུ་སྦྱོར། ཉེར་ལེན་ནོ། །དང་པོ་ལ། འདོད་པའི་ཟག་པ། སྟོད་པའི་ཟག་པ། མ་རིག་པའི་ཟག་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་གཉི་ལྷག་ལྟ་མ་གཉོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟུམ་ཅུ་ཅ་
 གཅིག་དང་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་གུན་ནས་དགྲིས་པ་བརྩུ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཞི་བརྩུ་ཅ་གཅིག་
 བལ་ཆེར་འདོད་

། ༣༥།

བའི་ཡོན་ཏན་ལ་དམིགས་བས་འདོད་པའི་ཟག་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་དང་གཟུགས་
མེད་པ་ན་སྐྱོད་པའི་སྤ་རྒྱས་མ་རིག་པ་བཅུ་པོར་བའི་ལྷ་བཅུ་ཅུ་གཉིས་ཁོ་ན་སྲིད་པའི་ཟག་པ་སྟེ།
གང་སྐྱེལ་ལས། ཀུན་ན་དགྲིས་པ་དེ་དག་རང་དབང་ཅན་མིན་བས་མ་སྟོས་སོ། །དེ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་
སྟོན་པའི་རྒྱ་གསུམ་སྟེ། བོང་མ་དེ་གཉིས་ཀའི་སྤ་རྒྱས་རྣམས་ལུང་མ་བསྟན་དང་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་སྟེ་
འདུག་པ་དང་། མཉམ་གཞག་གི་ས་པ་ཡིན་པའི་སྲིར་ཟག་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་སྲིད་པའི་འདོད་
ཆགས་བཞེན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་རིག་པ་ལྷ་གསུམ་བཙེ་ལྷ་ནི་མ་རིག་པའི་ཟག་
པར་གྲུབ་ལ། དེ་ལོགས་སུ་བཤའ་བའི་དགོས་པ་ནི་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅུ་བ་མ་རིག་པ་ཡིན་བས་དེ་
སྤངས་ན་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྲིར། ལོགས་ཤིག་ཏུ་ནི་ཟག་པར་
བསྟན་ནོ། གཉིས་པ་ལ་དངོས་དང་། ཚོད་སྟོང་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། ལུ་པོ་སྐྱོར་བའམ་ཟག་པ་
བཤའ་བ་དེ་བཞེན་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་ལས་བཞི་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། ལྷ་བ་རྣམས་སྤང་ནས་འདོད་
པའི་ལུ་པོ་ཉེར་དགུ་སྲིད་པའི་ལུ་པོ་ཉེར་བརྒྱད། ལྷ་བའི་ལུ་པོ་སོ་དུག་སྟེ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་
བཞེན་ཡིན་པར་གསལ་བའི་སྲིར་ལུ་སྐྱོར་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སྟོན་ཞེས་བྱེ་སྟེ་འདོད་དོ། །སྟོབ་
དཔོན་ནི་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཟག་པ་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་ལྷ་བ་ལོགས་སུ་མ་
བསྟན་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཟག་པའི་སྐབས་སུ་

། ༣༤ །

ལོགས་སུ་མིན་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་འཁོར་བར་འཛོག་པ་ཡིན་ན་གྲོགས་མེད་པའི་ལྟ་བུ་ལ་འབྲེལ་ཞིག་པ་
 རྣམས་ནི་གསལ་བས་འཛོག་པའི་རྗེས་སུ་མི་མ་ཐུན་པ་ཡིན་ལ་གྲོགས་དང་བཅས་ནས་འཛོག་པའི་
 སྲིད་རྟོ། །དེས་ན་ཉེར་དགུ་ལ་འདོད་པའི་ཚུ་སྦྲོར་ཞེ་སོགས་སྦྲུང་རྟོ། །ལོ་ཞེས་པ་མ་རངས་པ་སྟེ་
 ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་གསལ་བའི་ཉུགས་མེད་ཅིང་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ལ་གསལ་ནས་སྦྲུང་འཛོག་པའི་རྗེས་
 མ་ཐུན་ལོ་ཞེས་སྦྲོབ་དཔོན་གསུང་རྟོ། །མ་རིག་པ་བཙོ་ལུ་ནི་རྩ་བ་ཡིན་པས་མ་རིག་པའི་ཚུ་བོ་ཉེ་
 སྦྲོར་བའང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྲུང་རྟོ། །གསུམ་པ་ལ་དངོས་དང་། ཚོད་སྦོང་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་
 གཞན་ལས་ཉེར་ལེན་བཞི་འབྱུང་བ་ནི་ཚུ་སྦྲོར་དུ་རི་རྒྱད་བཤད་པའི་འདོད་པའི་ཚུ་སྦྲོར་ཉིད་མ་རིག་
 པ་དང་བཅས་པ་སོ་བཞི་ནི་འདོད་པ་ཉེར་ལེན་དང་སྲིད་པའི་ཚུ་སྦྲོར་མ་རིག་པ་དང་བཅས་པ་སོ་
 བརྒྱད་ནི་སྲིད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་རྣམས་དང་། ལྟ་བུ་ལ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་སྤྱི་བའི་སྤྱིར་ཁམས་གསུམ་
 གྱི་ལྟ་བུ་དང་པོ་གཉིས་དེའི་ནས་སུམ་རྩ་ནི་ལྟ་བུ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་མཚོག་
 འཛིན་གཉིས་ནི་ཚུ་ལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྟེ། ལྟ་བུ་ཐ་མ་གཉིས་ལོགས་སུ་
 བྱས་པ་ནི་ལམ་མ་ཡིན་ལམ་དུ་འཛིན་པས་ལམ་གྱི་དབྱར་གྱུར་པ་དང་སྤྱོགས་གཉིས་ཀ་བསྐྱུ་བའི་
 སྲིད་ཏེ། ཟས་མི་བ་བ་སོགས་ལམ་དུ་འཛིན་པས་ཁྲིམ་པ་བསྐྱུ་ཞིང་ཁ་བས་རོ་བརྒྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
 ཐར་པ་དང་མི་འགལ་བའི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྤངས་པས་འདག་པར་འཛིན་པས་སྤྱི་རོལ་བའི་རབ་
 བྱུང་རྣམས་བསྐྱུ་བའི་སྲིད་རྟོ།

༼ ༣༤ ༽

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན། མ་རིག་པ་ཉེར་ལེན་དུ་བསྐྱེས་ཏེ་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། མིང་པར་འཛིན་པ་ནི་ཉེར་
ལེན་ཡིན་ལ། མ་རིག་པ་རྒྱུ་པ་ནི་མི་གསལ་བས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་མིན་ལ། ཉོན་མོངས་གཞན་
དང་འདྲེས་པ་ན་འཛིན་པའི་སྲིར་བསྐྱེས་སོ། །སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ནི་འདོད་པ་སོགས་བཞི་ལ་འདུན་
ཞིང་ཆགས་པ་ཉེར་ལེན་བཞིར་བཞེད་དོ། །གཉིས་པ་ངེས་ཚིག་ལ། སྤ་རྒྱས་སྲིའི་དང་། བྱེ་བྲག་བྲག་
བཅས་ཀྱི་ངེས་ཚིག་གོ། །དང་པོ་ནི། བང་གི་སྲིར་སྤ་རྒྱས་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་དེ་དག་རྒྱུ་ལ་
རྒྱ་བ་རྟོགས་དཀའ་བས་འཇུག་པ་སྤ་བ་དང་། ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་། དམིགས་པ་དང་
མཚུངས་ལྡན་ནམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་འབྱུང་བ་དང་། རོ་བོ་མ་སྤངས་པ་ན་སྦྱོར་བ་མེད་པར་
བསྐྱོག་པ་བཞིན་ཡང་དང་ཡང་དུ་རྗེས་སུ་འབྲང་བས་དེའི་སྲིར་སྤ་རྒྱས་དག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་
ཡང་དང་པོ་དང་གསུམ་པས་ངེས་ཚིག་དང་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་དོན་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་
དག་གིས་འཁོར་བར་འཛོག་པར་བྱེད་པའམ། སྐྱེ་མཆེད་དུག་གི་མའི་སྒོ་ནས། བྲག་ཅིང་འབོ་བར་
བྱེད་པ་དང་། འགོ་བའམ་ལུལ་གཞན་དུ་འབྱེད་ཞིང་འཁྲིད་པར་བྱེད་པ་དང་དེ་དག་ཏུ་སྦྱོར་ཞིང་
འབྱུང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་མིང་དམ་འདོད་པ་སོགས་བཞི་པོར་རྣམ་ཤེས་ཉེ་བར་འཛིན་ཞིང་ལེན་
པར་བྱེད་པའི་སྲིར་བྲག་པ་དང་། སོགས་པ་རྒྱ་སྦྱོར་དང་ཉེར་ལེན་དུ་བཞག་པའི་སྤ་རྒྱས་དེ་དག་གི་
ནི་ངེས་ཚིག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྣག་དང་རྒྱ་བོ་དང་སྦྱིན་དང་ལྷགས་ཀྱུ་ལྟ་བུའོ། །མདོ་སྡེ་པ་ནི་སྤ་
རྒྱས་བག་ལ་ཉལ་ལ་འདོད་པས་

། ༣༩༠ །

དེའི་སྲིད། སྤ་བ་དང་རྒྱུན་དང་རྗེས་སྲུ་འབྲེལ་བ་དང་བག་ལ་ཉལ་ཉེ་རྒྱུན་དང་འཕྲད་ན་རྣམ་པ་གཉིས་
ཀྱིས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་དང་གཉིན་པོ་མ་སྐྱེད་ཀྱི་བར་དུ་རྗེས་སྲུ་འབྲང་བར་འདོད་པའོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །སློབ་དཔོན་ནི་དེས་ཚིག་གཞན་དུ་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། སྤ་རྒྱས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱན་ཏུ་སྐྱོར་བ་དང་། སོགས་པ་འཆིང་བ་དང་སྤ་རྒྱས་དང་ཉེ་ཉོན་དང་
ཀྱན་དགེས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཀྱང་རྣམ་པ་ལྟར་བཤད་དོ། །ཅི་ཉེ་ཉོན་སྤ་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སྲུ་རི་ལྟར་
འཐད་ཅེ་ན། ལས་བསྟན་ཀྱི་སྤྱི་ཀར་རྩ་ཉོན་ཡང་ཉེ་ཉོན་དུ་འབྱུང་བ་དང་འདོད་ཟག་དང་ཀྱན་སྐྱོར་དུ་ཉེ་
ཉོན་སློབ་པ་ཡང་མིང་མ་ཐུན་པའི་ཚེ་རྣམ་གྲངས་སྲུ་བཏགས་པའོ་ཞེས་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་
སྟེ། ཀྱན་སྐྱོར། འཆིང་བ། ཉེ་ཉོན། ཀྱན་དགེས་སོ། །དང་པོ་ལ། ཀྱན་སྐྱོར་དགྲུང་བསྟན། ཆ་མ་ཐུན་
ལྟར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ་བུ་གསུམ་གཉིས། སྤག་དོག་སེར་སྣ་ཀྱན་སྐྱོར་དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ལྟ་བུ་དང་པོ་གསུམ་དང་སྤེམ་གཉིས་ནི་ཁམས་གསུམ་ན་རྗེས་བཙུང་བརྒྱད་
བཙུང་བརྒྱད་དུ་འབྲེལ་བ་དང་། གསུམ་ནི་མཚོག་ཏུ་གཟུང་བྱུང་འབྲེལ་ཞིང་། གཉིས་ནི་མཚོག་ཏུ་འཛིན་
སྤེད་དུ་འབྲེལ་བའི་སྤེར་ལྟ་བུ་སྤེམ་གཉིས་དང་སྤེམ་ཀྱན་ཏུ་སྐྱོར་བ་གཞན་ཡིན་ནོ། །དབྱུས་མཐར་
རིམ་བཞིན་འགོག་ལམ་གཉིས་ཤེས་པ་ལ་སྤྱི་བ་པས་ཐ་དད་དུ་བཤད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཀྱན་
དགེས་རྣམས་ལས་སྤག་དོག་དང་སེར་སྣ་ཁོ་ན་ཀྱན་སྐྱོར་དུ་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། རྒྱ་གང་གི་སྤེར་ན་
གཉིས་ཀ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བ་དང་རང་དབང་

༼ ༣༩༡ ༽

ཅན་ཡིན་པ་དེ་ཡི་སྤྱིར་སྤྲུག་དོག་དང་སེར་སྣ་གཉིས་ཀྱི་དགེས་དེ་དག་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཀྱན་
སྐྱོར་གཉིས་སུ་བཤད་དོ། །དོ་ཚེ་མེད་པ་སོགས་ནི་ཆགས་སོགས་དང་ལྡན་པས་རང་དབང་ཅན་
མིན་ཞིང་། འགྲོད་པ་ནི་མ་རིག་པ་ཙམ་དང་ལྡན་པས་རང་དབང་ཅན་ཡིན་ཡང་གཅིག་ཏུ་མི་དགོ་བ་
མིན་ནོ། །གཞན་དག་ན་རེ། ཀྱན་དགེས་བརྒྱད་དུ་འདོད་པ་ལ་ལན་དེ་རུང་གི་བརྩུང་འདོད་པ་ལ་མི་
རུང་ངོ་ཞེས་ཟེར། འདུས་བཟང་ནི་དེ་གཉིས་ཡང་ཡང་འབྱུང་བས་བདེ་འགོ་ན་སྤྲུག་པར་འཆིང་བས་
སོ་ཞེས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན། གོང་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ལྟོ། །དང་པོ་ལ། རོ་བོ་བྱེད་
ལས་དང་བཅས་པ། ཀྱན་སྐྱོར་གསུམ་གྱི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས་ཐ་མའི་ཆ་འདོད་
ཁམས་དང་མ་ཐུན་པའི་ཀྱན་ཏུ་སྐྱོར་བ་རྣམ་པ་ལྔ་གསུངས་ཏེ། འཇིག་ལྟ་དང་ཚུལ་གྲིམས་དང་བརྒྱལ་
ཞུགས་མཚོག་འཇིག་དང་ཐེ་ཚོམ་ཁམས་གསུམ་པ་ཅན་ཡིན་ལ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་གཞོད་
སེམས་ནི་འདོད་ཁམས་སོ། །དེ་ལྟར་མ་ཐུན་ཞེ་ན། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་འདོད་པ་ལས་མི་འདའ་བར་
བྱེད་པ་སྟེ་དེ་ཁོ་ནའི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པས་སོ། །དང་པོ་གསུམ་པོ་ཡིས་འདོད་པ་ལས་ལན་གཅིག་
འདས་ཏེ་གོང་མར་སྐྱེས་ཀྱང་སྤྱིར་སྤྲུག་པར་བྱེད་དེ། སོ་སྐྱེ་གཏན་དུ་དེར་མི་སྤོད་ཅིང་ཡང་སྤིད་ལ་ཐ་
མ་མེད་པའི་སྤྱིར་དོ། །དཔེར་ན་རྣོ་པས་བཅོན་ར་ནས་འབྱུང་དུ་མི་སྟེར་བ་དང་། བཅོན་ར་ནས་ཤོར་
ཡང་རྗེས་བསྐྱུངས་པས་སྤྱིར་སྤྲུག་པ་བཞིན་ནོ། །སེམས་ཙམ་པ་ནི་སྤྲ་མ་གསུམ་གྱིས་སེམས་ཅན་
གྱི་ཐ་མ་སོ་སྐྱེ་དང་སྤྱི་མ་

༼ ༣༩༽

གཉིས་ཀྱིས་ཁམས་ཐ་མ་འདོད་ཁམས་ལས་མི་འདའ་བས་སོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུན་ལྷགས་
ཀྱི་མཐར་ལྷ་སོགས་ཀྱང་སྤངས་ན་ཀུན་སྐྱོར་ལྷ་མ་ཁོ་ན་སྤངས་པས་རྒྱུན་ལྷགས་སུ་མིང་ཆེན་གྱི་
མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ལྟར་ཞེ་ན། མཐར་འཛིན་གྱི་སྐོ་ནི་འདིག་ལྟ་དང་། ལྷ་བ་མཚོག་འཛིན་གྱི་སྐོ་
མཚོག་འཛིན་གྱི་མ་དང་། ལོག་ལྷའི་སྐོ་ཐེ་ཚོམ་ཡིན་པས་ལྷ་བ་དང་པོ་སྤངས་པར་བསྟན་པས་གཉིས་
པ་སྤངས་པར་གོ་ལ། བཞི་པའི་སྐོ་ལྷ་བ་སྤངས་པར་བསྟན་པས་བཞི་པ་སྤངས་པར་གོ་ལ། ལོག་ལྷའི་
སྐོ་ཐེ་ཚོམ་སྟེ་རྩ་བ་གསུམ་སྤངས་པར་བསྟན་ཏེ་བསྟན་པའི་སྤྱིར་རྩ་བ་ཅན་དེ་གསུམ་སྤངས་པར་
གྲུབ་པས་གསུམ་ཁོ་ན་མདོར་སྐོས་སོ། །སྐོ་བ་དཔོན་ནི་རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱིས་ཐར་པའི་གྲོང་དུ་འཇུག་
པའི་གོགས་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་གསུམ་སྟེ་འདིག་ལྷས་ཐར་པ་ལ་སྐྱབས་སྟེ་འགོ་མི་
འདོད་པ་དང་། ལྷ་བ་ལྷ་བས་ལམ་མིན་པར་འཛིན་པས་ལམ་ཞོར་བ་དང་། ལམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟན་ཡང་
དག་པའི་ལམ་མདོར་བས་གསུམ་པོ་དེ་སྟེད་ཅིག་ཐར་པ་བསྐོད་པ་ལ་གཙོ་བོར་གོགས་བྱེད་པ་དེ་ཡི་
སྤྱིར་ན་རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱིས་གསུམ་སྤངས་པར་བསྟན་ཞོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གོང་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ནི།
ཡང་མདོ་ལས་གོང་མའི་ཆ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཀུན་སྐྱོར་ལྷ་ཉིད་གསུངས་ཏེ། རི་ལྟར་ཞེ་ན། གཟུགས་
དང་གཟུགས་མེད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་འདོད་ཆགས་གཉིས་སོ་སོར་བཤམ་པ་ནི་སྤང་བའི་གཙོ་བོའམ་
ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པས་སོ། །ཚོད་པ་དང་ར་རྒྱལ་དང་རྫོངས་པའོ། །གསུམ་པོ་དེ་དེ་བཤམ་པ་ནི།
གོང་མ་ཡོངས་སུ་མི་བཏོང་།

༼ ༣༤༣ ༽

བར་མཚུངས་པས་ཞེས་སྒྲ་རབས་པ་དག་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟེན་ཚོར་བ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་
དབང་གིས་དུས་གསུམ་གྱི་འཆིང་བ་གསུམ་མོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅུ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ལས་གཞན་
པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་སེམས་ལས་སྤང་བ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྤང་པོ་ཞེས་པས་བསྐྱུས་པ་གང་ཡིན་པ་
དེའང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་དང་ཉེ་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་སམ་ཉེ་བར་འདུག་པས་སོ།
དེ་དག་ཉེ་ཉོན་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཞེས་ནི་མི་བྱའོ། །སར་ནི་སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་
བྱེད་པས་སོ་ཞེས་བཤད་དོ། །དབྱེ་ན་འདི་ནས་སྟོན་པ་བཅུ་དྲུག་དང་། །མ་དད་བག་མེད་ལེ་ལོ་དང་།
གཞི་སྤོང་ཆོག་པ་ནས་འཇུག་བའི་མི་དགའ་བ་ནས་འཇུག་པའི་བར་ཉེར་བཞི་དང་། རིན་ཆེན་སྤོང་
བར། དེས་ནས་ཉེས་པ་སྤོང་ཆོག་པ་ཞེས། །ལྷ་བཅུ་ཅུ་བདུན་བསྐྱུས་པ་རྣམས། །ཞེས་པའོ། །བཞི་
པ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན། ཞར་ལ་བྱི་མ་བཤད་པ། དེའི་ཁྱད་པར་པོ། །དང་པོ་ལ་ཀུན་དགེས་ཀྱི་དབྱེ་བ།
དེ་ཉེ་ཉོན་དུ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས་སྤང་བའི་ཅུ་ཉོན་ཡང་ཀུན་དགེས་སུ་འདོད་ལ།
བསྐྱུས་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་པར་ནི་ཉེ་ཉོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བརྒྱད་འབྱུང་སྟེ། བྱངས་ངེས་པ་ནི་
བསྐྱུས་པ་གསུམ་པན་འདོགས་དང་བཅས་པའི་མི་མ་ཐུན་པའི་སྟོན་ས་ཚུ་ལ་བྲིམས་ཀྱི་ངོ་ཚད་ཁྲིལ་
མེད་དང་། གཞན་ལ་པན་འདོགས་པའི་སྤྲུལ་དོག་སེར་སྣ་དང་། །ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་འགྲོད་པ་
དང་། སེམས་ཀྱི་སྐྱུགས་པ་དང་གཉིད་པ་དེ་དག་ནི། སར་སྟོན་བྱ་ཁ་རྩུས་དགེས་པ་ལྟར་

༼ ༣༩༩ ༽

ཡང་ཡང་འབྱུང་བས་སེམས་འཁྲི་ཞིང་གཡོག་པར་བྱེད་པ་ཕྱིར་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད་
དོ། །འབྲེ་སྐྱེ་ནི་སྐྱེ་དོན་གནས་པར་བསམས་ནས་ཁྲོ་དང་འཆབ་པ་བསྐྱེད་པས་བརྩུབ་འདོད་
དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་མ་རྒྱན་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་དཔེར་བརྗོད་པའམ། ཅུ་བའི་ཉོན་
མོངས་དང་རི་ལྟར་ཉེ་བ་བསྐྱེད་པས་སམ་རྙེད་བཀུར་སོགས་འདོད་ཆགས་སྡོན་དུ་སོང་བ་ཡིས་ངོ་
ཚ་མེད་པ་དང་། མོད་པ་དང་མེར་སྐྱ་བསྐྱར་ལ། འཆབ་པ་ལ་རྩོད་པ་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག་རྙེད་བཀུར་མེད་
ན་མི་རུང་ངོ་སྐྱམ་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ལས་བདག་གིར་བྱ་བ་མི་རིག་པའི་མ་རིག་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཤེས་
པ་དང་མི་ཤེས་པས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་འབྲས་བུ་མ་རིག་པ་ལས་སྐྱུགས་
དང་གཉིད་དང་ཁྲེལ་མེད་དོ། །ལས་འབྲས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལས་འགྲོད་པ་མི་དགོ་བ་དང་ཁྲོ་
བའོ། །སྐྱུག་དོག་ནི་ཡུལ་ལ་མནར་སེམས་སྡོན་དུ་འགོ་བས་ཁོང་ཁྲོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་ངོ། །གཉིས་པ་
ལ། འི་མའི་དབྱེ་བ། དེ་ཉེ་ཉོན་དུ་གཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་བརྩུབ་ལས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་
པ་ལུས་ལས་འི་མ་ལྟར་ཉོན་མོངས་ལས་བྱུང་བས་འི་མ་སྟེ་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་དུག་གོ། །གཉིས་པ་ནི།
སྐྱེ་དང་རྒྱགས་པ་ནི་རང་གི་ཚོས་ལ་འདོད་ཅིང་ཆགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བ་ལས་སྐྱེས་ལ། འཁོན་
འཛིན་དང་རྣམ་འཚེ་ནི་ཡུལ་ལ་མནར་སེམས་པའི་ཁོང་ཁྲོ་ལས་སྐྱེས་སོ། །འཚིག་པ་ནི་སྐྱེག་པ་ལ་
མཚོག་དུ་འཛིན་པ་སྡོན་དུ་འགོ་བས་སྐྱེ་བ་མཚོག་འཛིན་ལས་སྐྱེས་སོ། །གཡོ་ནི་ལས་འབྲས་ལ་སྐྱུར་
བ་འདེབས་པའི་ལོག་པར་སྐྱེ་བས་

༼ ༣༥ ༽

ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ནས་སྡིག་པ་མི་འཆགས་པར་གྱུ་བྱེད་པའོ། །རྣམ་འཆེ་དང་གཞོན་སེམས་གྱི་
བྱེད་པར་ནི། རྗེ་ཀ་ལས། བསད་དམ་བཅིང་ངམ་བརྒྱུ་གམ་ཐོངས་པར་གྱུར་ཅིག་སྐྱམ་པའི་གཞོན་
པ་ཆེན་པོ་སྐྱབ་པ་དང་། བརྟེན་པ་དང་སྐྱབ་པ་དང་སྡིགས་པ་སོགས་ཚུང་ཏུ་སྐྱབ་པ་རྣམ་འཆེའོ་ཞེས་
བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ལ། མཐོང་སྤང་དང་སྐྱོམ་སྤང་གི་བྱེད་པར། མི་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་
བྱེད་པར། ཁམས་དང་སའི་བྱེད་པར་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་དགྱིས་བཅུ་པོ་དེ་ལས་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་
ཁྲིལ་མེད་དང་སྐྱབས་གཉིད་གོད་པ་ནི་སྤང་བྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་ལྟ་པོ་ནི། ཤེས་
བྱ་རང་མཚན་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་སྤྱིར་སྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། མ་དེག་པ་
ཅམ་དང་ལྡན་གྱི་ཆགས་སོགས་གྱི་དབང་དུ་མ་གྱུར་པས་རང་དབང་ཅན་ཡིན་འོ། །དེ་བཞིན་དུ་འི་མ་
རྣམས་ཀྱང་སྐྱོམ་སྤང་དང་རང་དབང་ཅན་ཡིན་འོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉེ་ཉོན་རྣམས་འདོད་པ་ན་ཡོད་པ་
དག་ནི་སྐྱབས་ཆེ་བས་མི་དགོ་བ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་སྐྱབས་གོད་གཉིད་གསུམ་མི་དགོ་བ་དང་
བསྐྱབས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་མིན་པའི་གཉིད་ནི་ཀུན་དགྱིས་མིན་ཞིང་འདོད་པ་དེ་
ཡན་ཆད་ནི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ནའོ། །གསུམ་པ་ནི། འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་
གཙོ་ལའོར་དང་འབྲེལ་བས་གཡོ་སྐྱུ་ཡོད་དོ། །དང་པོ་ན་ཡོད་པར་ཅེས་ཤེས་ན་ཏྟ་སྐྱུལ་གྱིས་ཆངས་
པ་ཆེན་པོ་ལ་འབྱུང་བ་བཞི་གང་དུ་འགག་ཅིས་པས། མི་ཤེས་བཞིན་དུ་ཁོ་བོ་ནི་ཆངས་

༼ ༣༤༦ ༽

བའོ་ཚངས་པ་ཆེན་པོའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་གཏམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱུར་ཏེ་འཁོར་རྣམས་འདྲིད་ཅིང་
མིད་ནས་སངས་རྒྱལ་ལ་དྲིས་ཤིག་ཅེས་ཏེ་ཞུས་པས། དེ་ཞིག་གཟུགས་མེད་དང་མཐར་སྐྱུང་འདས་
ཀྱི་སར་འགག་གོ་ཞེས་ཤེས་རབ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་སྐྱུ་བའདད་པའི་སྲིར་གཡོ་ཡང་ཡོད་པར་གྲུབ་
པོ། །རྒྱགས་སྟོད་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བ་ཡིན་ལ། རྒྱགས་པ་ནི་རྣམ་པ་གང་དང་ཡང་མི་འགལ་བས་
ཁམས་གསུམ་ཆར་ན་ཡོད་ལ། ཉེ་ཉོན་གཞན་བཅུ་གཅིག་པོ་དག་ནི་རྣམ་པའི་སྟོན་ས་མི་དགོ་བ་ཁོ་
ནར་འགྱུར་བས་འདོད་ཁམས་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེས་པའོ། །གཉིས་པ་དེ་རྣམས་གང་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པ་ལ། ས་བ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། ཚོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་དག་
ལས་ཡིད་ཀྱི་ས་བ་དང་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་ས་བ་དུ་ཞེ་ན། ཅ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མཐོང་
བས་སྤང་བར་བྱ་བ་རྣམས་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པ་དང་། གཉིད་དང་རྒྱལ་སྟོམ་སྤང་ཡང་མི་གསལ་བ་
དང་རྟོག་བཅས་ཡིན་པས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ས་བ་ཡིན་ཞིང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་རང་དབང་ཡང་
རྟོགས་བཅས་སུ་ངེས་པས་ཡིད་ཀྱི་ས་བ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ལས་གཞན་དྲུག་གསུམ་དང་ཀུན་
དགྱིས་བཞི་པོ་སྟོམ་སྤང་ནི་སྐྱི་རིགས་ལ་རྣམ་ཤེས་དྲུག་གི་རྟེན་ཅན་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་ཅ་ཉོན་གང་
དང་ཉེ་ཉོན་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའོ། །དང་པོ་ལ་འདོད་པའི་དང་། གོང་མའི་མཚུངས་ལྡན་
ལོ། །དང་པོ་ལ། སོ་སོ་གང་དང་ལྡན་པ། ཀུན་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་
སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་གཉིས་པོ་དེ་དག་དང་ཚོགས་དྲུག་གི་ས་བ་དང་དགའ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་

། ༣༩༥ །

འདོད་ཆགས་སུ་མཚུངས་པར་ལྡན་ཞིང་། ཞེ་སྤང་ནི་དེ་ལས་བརྒྱུ་གསེ་སྐྱོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་
ལུས་སེམས་ཀྱི་དུམ་དག་དང་ལྡན་ལོ། །མ་རིག་པ་ནི་དགའ་གདུང་གི་རྣམ་པར་མ་ཆད་ཅིང་ཉོན་
མོངས་པའི་ས་མང་ཡིན་པས་ལྷ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་ལོ། མེད་པར་ལྷ་བ་ནི་སྤྲིག་པའི་ལས་ཅན་དེ་
འབྲས་བུ་མེད་པར་མཐོང་བས་ཡིད་བདེ་བ་དང་། དགོ་བའི་ལས་ཅན་རང་གིས་འབད་བ་དོན་མེད་
པར་མཐོང་ནས་ཡིད་དུམ་དང་། དེས་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་།
གཞན་ལྷ་བ་བཞི་དང་ང་རྒྱལ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་དང་ལྡན་ཏེ་དགའ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་
ཡིན་པས་སོ། དེ་དག་གི་འདོད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་འགག་པར་མི་སྐྱོགས་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་འགག་པར་སྐྱོགས་པ་ནི་མི་གསལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། བཏང་སྟོམས་ནི་སྤྲ་རྒྱས་
ཀྱན་དང་ལྡན་པར་ངེས་ཏེ། ཀྱན་བཏུས་ལས་ཐ་མལ་པར་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགག་པར་འབྱུང་
བའི་སྤྱིར་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ས་གོང་མའི་སྤྲ་རྒྱས་རྣམས་ནི་ས་གང་ན་ཚོར་བ་གང་ཡོད་པ་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་རང་རང་གི་མ་ཐུན་པ་དང་ལྡན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་བདེ་བ་ཡིད་བདེ་བཏང་
སྟོམས་གསུམ་དང་། གཉིས་པ་ན་ཡིད་བདེ་བཏང་སྟོམས་དང་། གསུམ་པ་ན་སེམས་བདེ་བཏང་
སྟོམས་དང་། བཞི་པ་ན་བཏང་སྟོམས་དང་ཞེས་འདོན་པ་བསྐྱུར་རོ། །དེར་སྤྲིག་པ་བྱེད་པ་མེད་པས་
ལོག་ལྷ་ཡིད་བདེ་དང་རི་ལྟར་ལྡན་ཞེ་ན། སྟོན་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བར་
ཤེས་པའམ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེས་པ་ཅན་དུ་མ་མཐོང་བས་

། ༣༤།

ཞེས་འཆད་ལ། དེའང་གོང་མ་ནི་ཞི་གནས་གྱིས་རྒྱུད་རྒྱན་བས་ཉོན་མོངས་པ་དགའ་གདུང་དུ་བཞག་
བ་མེད་གྱི་རི་ལྟར་འོས་འོས་གྱི་ཚོར་བ་དང་ལྡན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་སོ་སོའི་དང་། ཀུན་གྱི་དང་། ས་
མང་བཞིའི་ལྡན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་འགྲོད་བ་ནས། འཚིག་པའི་བར་ནི་སྐྱོ་བའི་རྣམ་པར་
འཇུག་ཅིང་ཡིད་གྱི་ས་བ་ཡིན་བས་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་ལྡན་ཞིང་། སེར་སྣང་དག་ནི་ཆགས་པའི་རྒྱ་
ལས་བྱུང་བ་དགའ་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་བས་སྣོག་བ་ཡིད་བདེ་དང་ལྡན་ལ། གཡོ་དང་སྐྱུ་དང་འཆབ་
བ་ནི་རང་གི་དོན་གྲུབ་བ་དང་མ་གྲུབ་པར་གོ་བ་དང་། གཉིད་ནི་ཀུན་ལ་མི་འགལ་བས་གཉིས་ཀ་དང་
ལྡན་ཞིང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་བར་ས་གསུམ་གྱི་ཡིད་བདེ་བ་དང་གསུམ་པའི་བདེ་བ་གཉིས་
པོ་དག་དང་རྒྱགས་བ་དང་ལྡན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བཏང་སྣོམས་ནི་དེ་ཀུན་དང་རྣམ་པ་མི་འགལ་
བས་སྣོགས་སུ་འགྲོ་སྟེ་འགག་པར་སྣོགས་བ་དང་མི་སྣོགས་བ་ཅི་རིགས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི།
གཞན་ངོ་ཚ་ཁྲིལ་མེད་དང་སྤྲུགས་གོད་བཞི་པོ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་ཡིན་བས་
ཚོར་བ་ལྡན་ཆར་དག་དང་ལྡན་བ་སྲིད་དོ། །གསུམ་པ་སྐྱིབ་བ་ལྡན་པོ་འདོད་ཁམས་པར་བསྟན་བ་ལ།
དངོས་དང་། གངས་ངེས་སོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་ལས་སྐྱིབ་བ་ལྡན་ཞེས་འབྱུང་བའི་དོན་ཅི། ཉོན་མོངས་
པ་དེ་དག་ཁམས་གོང་མ་ནི་ལོད་བ་ཡང་གཟུང་ངམ་ཞེ་ན། གཅིག་ཏུ་མི་དགེ་བར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་
འདོད་བ་ནི་ལོད་བ་འདི་དག་ཁོ་ན་སྐྱིབ་བ་རྣམས་ཏེ་ཁམས་གོང་ནི་ལོད་བ་ནི་མིན་ནོ། །སྤྱོད་ནི་སར་
དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ནམ། རྗེ་ཀར་བསམ་

། ༣༩༩ །

གཏན་དང་སྟོམས་འཇུག་ལ་སྐྱབ་པའོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱབ་པ་བདུན་ཡོད་པ་མིན་ནམ་ཅིའི་
སྲིར་ལྟར་བཤད་ཅེ་ན། མི་མ་ཐུན་པའི་སྟོགས་གཉེན་པོ་དང་རྒྱ་བས་དང་བྱ་བའི་ལས་གཅིག་ཅིང་
འདྲ་བའི་སྲིར་རྒྱགས་གཉིད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའོ། །རྒྱགས་གཉིད་བས་ནི་ཚོས་ལྟ་སྟེ། རྒྱ་དང་
མི་དགའ་བྱ་རྒྱང་དང་། །བས་བྱོད་མི་བེན་སེམས་ལྷུང་པའོ། །གཉེན་པོ་རྣམས་འོད་ལ་སོགས། །སྣང་
བའི་འདུ་ཤེས་སྟོམས་པ་སྟེ། །མི་མ་ཐུན་ཞེས་པ་ཚིག་བསྐྱབས་པའོ། །ནག་པོའི་མི་མ་ཐུན་དཀར་པོའི་
སྟོགས། །གཉེན་པོ་ཞེས་ནི་མངོན་པར་གྲགས། བྱ་བ་གཉིས་ཀ་སེམས་ལྷུང་བྱེད། རྟོན་འགྲོད་བས་
ནི་ཚོས་བཞི་སྟེ། ཉེ་དུ་ཡུལ་དང་མི་འཚའི་རྟོག་། །སྟོན་རྟོན་ཅེ་སོགས་བྲན་པའོ། །གཉེན་པོ་ཞི་གནས་
སུ་སྟོམས་སྟེ། །དལ་བ་ཐོབ་དཀའ་བསྟན་པ་ནི། རིང་མི་གནས་སོགས་སྟོ་འདུ་ཡིས། །བྱ་བ་གཉིས་
ཀས་གཡེང་བར་བྱེད། །ཅེས་སོ། །ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཡང་ལྟ་ཁོ་ནར་འཆད་པ་ནི།
བསྐྱབ་བྱ་སྤང་པོ་གསུམ་གྱི་གཞོན་བྱེད་དང་། །ཤེས་རབ་མེད་ན་བདེན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བའི་སྲིར་ན་
ལྟ་ཉིད་དུ་བཤད་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པ་དང་གནས་ཤིང་དག་པའི་གཞོན་བྱེད་འདོད་པ་ལ་
འདུན་པ་དང་གཞོན་སེམས་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གཞོན་བྱེད་རྟོན་འགྲོད་དང་། །ཤེས་རབ་གྱི་
གཞོན་བྱེད་རྒྱགས་གཉིད་དོ། །སེམས་ཅམ་པ་ནི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྟོར་དངོས་མཇུག་ལ་སྐྱབ་པའོ་
ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་སྟོང་བྱེད་གཉེན་པོའི་རྣམ་གཞག་ལ། ཚུལ་རི་ལྟར་སྟོང་བ། སྟོང་

༩༠༠༽

བྱེད་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ། གང་ལས་བྱེ་ནས་སྲོང་ཚུ་ལ། སྲངས་པ་ཐག་བསྲིང་ཚུ་ལ། སྲངས་པའི་ཐོབ་
 བ་ཡང་ཡང་དུ་ལྡན་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཐོང་སྲང་དང་། སྐྱོམ་སྲང་སྲོང་ཚུ་ལ་པོ། དང་པོ་ནི། རིས་དང་
 པོ་གཉེས་རང་ས་ལ་དམིགས་པ་དང་འགོག་ལམ་མཐོང་སྲང་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་བདེན་
 བཞིའི་རང་བཞིན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྲོང་སྟེ་མཐོ་ཡོང་ཤེས་པས་མིར་འཛིན་བརྗོད་པ་
 བཞིན་ནོ། །འདོད་པའི་ཀུན་འགྲོ་གོང་དུ་དམིགས་པ། དགུ་ནི་གོང་མའི་བདེན་པ་མ་ཤེས་ཀྱང་དེ་
 རྣམས་ལ་དམིགས་པའི་རང་སའི་སྐྱལ་བ་མཉམ་པའི་ཀུན་འགྲོ་རྣམས་ཡང་དག་པར་བཟད་པས་སྲོང་བ་
 དང་། འགོག་ལམ་མཐོང་སྲང་ཟག་བཅས་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་རང་གི་དམིགས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་
 དུལ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་རྒྱས་རྣམས་སྲངས་པས་སྲོང་སྟེ། དུལ་མེད་པའི་དུལ་ཅན་མི་རུང་བས་སོ། །སྲོང་
 ཚུ་ལ་དེ་གསུམ་ཡང་སྲ་སྲིའི་རིམ་བས་མིན་གྱི་དུས་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའོ། །གཉེས་པ་ནི།
 སྐྱོམ་སྲང་ནི་དམིགས་པ་ཤེས་པས་སྲོང་བ་མིན་ལ། དམིགས་བྱེད་བཟད་པས་སྲོང་བ་ཡང་མིན་ཞིང་།
 དུལ་སྲངས་པ་སྲོང་བ་ཡང་མིན་པའི་སྲིར་སྲ་མ་གསུམ་ཡང་གཉེན་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱི། སྲི་མིང་གྲེ་བྲག་
 ལ་བཏགས་ནས་རྣམ་པ་འགལ་བའི་གཉེན་པོ་ཆེ་འབྲིང་དགུ་སྟེ་ས་པས་རིམ་བཞིན་བཟད་པར་འགྱུར་
 ཏེ། རང་གི་སྐྱོམ་སྲང་ཉོན་མོངས་ཅན་ག་བྲུགས་ཅན་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་གཞན་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུལ་ཅན་བཟད་པས་སྲོང་བས་སྐྱོམ་སྲང་ནི་སྲོང་ཚུ་ལ་གཉེས་སོ། །གཉེས་པ་ནི།
 གཉེན་པོ་

སྐྱེས་པས་ཞེས་པ་དེ་དུ་ཞེ་ན། སྤང་བྱ་དང་འགལ་བ་ཙམ་གྱི་གཉེན་པོ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དམིགས་
 པ་ལ་སྐྱོན་དུ་ཉོག་པ་རྣམ་པར་སྐྱེན་འབྱེན་པ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་སྤོང་བའི་ཆེད་དམ་འདིས་
 སྤོང་བས་ན་སྤོང་བ་དང་། དེ་ཡན་ཆད་རྣམ་གྲོལ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་ས་གཞན་དང་ཁྱད་པར་གྱི་
 ལམ་ཡང་རུང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པའི་ཉེན་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་གཞི་དང་། རང་གི་རྣལ་གྲོལ་ལམ་ལས་
 གཞན་དེ་ཡན་ཆད་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་ཐག་བསྐྱིང་བ་ཉིད་དམ་ཁ་ཅིག་རྣམ་
 གྲོལ་ཡང་ཐག་སྐྱིང་གཉེན་པོ་ཞེས་ཏེ་བཞི་འོ། །གསུམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ནི་གཉིད་གྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་
 པ་ལས་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལས་འབྲལ་བར་མི་རུས་གྱི། དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་ལས་དབྲལ་བར་
 རུས་ཤིང་སྤེལ་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བར་འདོད་ལ། སྤོང་བའོན་འཕགས་པ་མ་འོངས་པ་
 སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་སྤིང་གཉིས་ཀ་ལས་སྤོང་བར་བཞེད་དོ། །སྤོང་ཚུལ་གཞན་གསུམ་ཡང་ཉོན་མོངས་
 གྱི་དམིགས་པ་ཤེས་ནས་སྤོང་བ་མིན་ཡང་དེའི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ལ། ལམ་གྱི་དུས་ན་རང་རྒྱུད་གྱི་སྤྱི་
 རྒྱས་ད་ལྟར་བ་མེད་པས་དེ་མ་སྤོས་ཏེ། དེ་ནི་ཀུན་བརྟུས་གྱི་འང་ལུགས་སོ། །སྤངས་པའི་མཚན་ཉིད་
 ནི་རང་རྒྱུད་གྱི་སྤྱི་རྒྱས་འཁོར་བཅས་ཐོབ་པ་ཆད་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་འདུན་
 པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྟེ་དམིགས་བྱེད་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའོ། །དེ་ལྟར་སྤོང་བ་ནི་
 རང་རྒྱུད་གྱི་སྤོམ་སྤང་སྤྱི་རྒྱས་འཁོར་བཅས་རིམ་གྱིས་དང་ལྷག་མ་གཅིག་ཆར་སྤོང་ལ། མཐོང་སྤང་
 གྱིས་པས་སྤོང་ན་རིམ་གྱིས་པའོ། །བཞི་པ་ནི། རིང་བའི་དབྱེ་བ་

བོ་མཚན་ཚུལ་འགལ་བའམ་ཚོད་པའི་རིང་བ་ནི་བཞི་སྟེ། དུལ་དུས་ལྟན་ཅིག་པ་ཡིན་ཡང་མཚན་ཉིད་
 མི་མ་ཐུན་པའི་རིང་བ་འགྲུང་བཞི་དང་། མི་མ་ཐུན་ཕྱོགས་དེ་སྤང་གཉེན་དུ་གྱུར་པས་འགལ་བའི་
 གཉེན་པོས་རིང་བ་འཆལ་ཚུལ་དང་ཚུལ་སྲིམས་དང་། དུལ་རྣམ་པར་ཆད་པས་རིང་བ་ཤར་དང་
 ལུབ་ཕྱོགས་དང་། དུས་གྲིས་རིང་བ་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དུས་གཉེས་རིང་བ་ཉིད་ལྟ་བུའོ། ལྷ་བ་ནི།
 གཉེན་པོ་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་པས་བྲལ་བ་ལ་བྱེ་བྲག་མེད་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་ལམ་གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་བར་
 དུ་འགྱུར་བ་ལྟར་སྤངས་པ་ཡང་བྱུང་བར་དུ་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། སྤངས་པའི་དགག་བྱ་ཉོན་
 མོངས་ནི་གཉེན་པོ་གཅིག་ཁོ་ནས་ལན་གཅིག་ཏུ་བྱད་ཅིང་སྤང་བར་བྱེད་ལ་འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་བྲལ་
 བའི་ཐོབ་པ་ནི་ཡང་ཡང་དུ་འགྲུང་སྟེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཆེ་ཐོབ་པ་ཉིད་མེད་པས་རང་རང་གི་གཉེན་
 པོ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་། འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་པ་དང་། དབང་པོ་རྩལ་པོ་དག་རྣམས་པོར་རྣམ་
 བར་འཕེལ་བའི་དུས་རྣམས་སུ་བྱུང་བར་དུ་འགྱུར་འོ། །དེ་ཡང་དབང་པོ་རྩལ་པོའི་མཐོང་སྤང་རིས་
 བདུན་གྱི་བྲལ་ཐོབ་ནི་རང་རང་གི་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་དང་། འབྲས་བུ་བཞི་རིམ་གྱིས་ཐོབ་པ་གནས་
 པའི་བྲལ་ཐོབ་ཏུ་འགྱུར་བ་བཞི་དང་། དབང་པོ་འཕོ་ན་རྩལ་པོའི་བཏང་ནས་རྣམས་པོར་འགྱུར་བ་ཏེ་
 རྒྱག་ཆར་སྲིད་ལ། མཐོང་སྤང་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་ལ་གཉེན་པོ་སྐྱེས་པ་དང་འབྲས་བུ་དང་
 པོ་ཐོབ་པའི་རྣམས་པོ་སོར་བཅིར་མེད་པས་ཕྱོགས་པ་རྒྱག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་སྐྱོམ་སྤང་རྒྱག་གི་
 བྲལ་ཐོབ་ནི་འབྲས་བུ་དང་པོ་ཐོབ་པ་ལས་གཞན་ལྟ་དང་། གསུམ་གྱི་ནི་

༼༤༠༣༽

འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་ཐོབ་པ་ལས་གཞན་བཞི་དང་། གོང་མའི་སྒོམ་སྤང་དོན་གཉིས་ཀྱི་ནི་འབྲས་
བུ་དང་པོ་གསུམ་ཐོབ་པ་ལས་གཞན་གསུམ་ཡིན་ལ། དབང་རྣམས་ལ་ནི་དབང་པོ་རྣམས་པོར་འཕེལ་བ་
གཉིས་དབྱི་བར་བྱ་སྟེ། ཐམས་ཅད་དུ་གཉིན་པོའི་ཆེ་བྲལ་ཐོབ་སྐྱེ་བ་དང་ལྷག་མ་ནི་ཁྱད་བར་དུ་འགོ་
བའི་དུས་སོ། །གསུམ་བ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་ལ་ལྷ་སྟེ། ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ། གང་
གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་ལ། གངས་ངེས། ལྡན་ཚུ་ལ། ཐོབ་གཏང་དོ། །དང་པོ་ལ། མཐོང་ལམ་གྱི་རྒྱལ་
དང་། སྒོམ་ལམ་གྱི་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བྲལ་བའམ་སྤངས་པ་ནི་མདོ་ལས་
ཡོངས་སྤེལ་བ་ཞེས་གསུངས་པས་དེའི་མིང་འཐོབ་ལ། དེ་ནི་གཉིས་ཉེ་བཟོད་པ་ལས་གཞན་པའི་
ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ནི་ཐེ་ཚོམ་དང་བྲལ་བས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་དང་། འགོག་པ་ནི་རྒྱ་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་མིང་བཏགས་ནས་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཉེ་འགོག་པའི་རྗེས་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་ལ། ལྷོག་
པ་ནི་བྱིས་པས་ཐོབ་པ་དང་སྐྱད་ཅིག་ལྷ་མན་ཆད་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པས་ཐོབ་པ་ཡང་ཡོངས་
ཤེས་མིན་ལོ། །འདིར་ནི་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་སྟོན་ལ། དེ་ནི་སྤང་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་དགུ་སྟེ།
འདོད་པའི་ཁམས་ན་མཐོང་སྤང་དང་པོ་རྣམ་པ་གཉིས་བཟོད་པ་ལ་ཡོངས་ཤེས། འགོག་ལམ་མཐོང་
སྤང་གཉིས་བཟོད་པ་ནི་སོ་སོར་ཡོངས་ཤེས་དེ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀ་
སྒོམ་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཀྱང་དེ་གསུམ་ཉིད་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། མཐོང་

༼༤༠༤༽

སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་སྤུ་ཤེས་པ་ལས་གཞན་སྒོམ་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་སྟེ། ཐ་མའི་
ཆ་དང་མ་ཐུན་པ་སྤངས་པ་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་བད་པ་དང་། རྗེ་ཀ་ལས་སྤངས་བྱའི་གཙུ་བོ་མཚོན་
བས་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་བད་པ་དང་བཟག་པ་ཀུན་བད་པ་སྟེ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒོམ་སྤང་སྤངས་
པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་སྟེ། །འདིར་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྒོམ་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་ཐ་དད་དུ་
བྱས་པ་ནི་དེའི་གཉེན་བོ་མི་འབྲ་བ་ཡིན་ལ། །གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་
སྒོམ་པ་ནི་གཉེན་བོ་རྗེས་བཟོད་དང་འབྲ་བས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། མཐོང་སྒོམ་དང་། ས་དང་།
ལམ་དང་། ཤེས་པ་གང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་དག་ལས་དང་པོ་དུག་ནི་མཐོང་
ལམ་ཀྱི་བཟོད་པས་ཐོབ་པའམ་འབྲས་བུའོ། །འོ་ན་གོང་དུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུར་བཞད་པ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འབྲེལ་བར་བཟོད་པ་རྣམས་ནི་ཤེས་པའི་འཁོར་ཅན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་འཁོར་ལ་རྒྱལ་
པོར་བཏགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཞད་ལ། རྗེ་ཀ་སྤྱི་བད་དུ་གཟུང་སྟེ་འཁོར་ཤེས་པས་ཐོབ་པ་ལ་
བཟོད་འབྲས་སྤུ་བཏགས་པའོ། །འཆད་པ་པོ་ནི་ལམ་དང་གང་བཟག་གི་མཐོང་ལམ་ཀྱི་སྐབས་ནས་
འབྲུང་བ་འཁོར་བཟོད་པས་ཐོབ་པ་ལ་གོང་དུ་གཙུ་བོར་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་བཏགས་པ་བཞིའོ་ཞེས་
གསུངས་སོ། །གང་སྟེལ་ལས། བཟོད་པ་ནི་འཁོར་ཉེ་བལ་པ་ལ་འཁོར་ཀྱི་སྤྱི་བཟོད་པ་དང་སྤངས་པ་
ཡང་བཟོད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་འོ་ཞེས་སོ། །ཡང་ན་བཟོད་ཤེས་འབྲས་བུ་གཅིག་སྟེ་ཐོབ་པ་
འདྲིན་པ་དང་ཉེན་བྱེད་པ་

༼༤༠༥༽

ཡིན་པས་གང་གི་འབྲས་བུ་བརྗོད་ཀྱང་རུང་ངོ་། །སྣུག་མ་གསུམ་པོ་རྣམས་ནི་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་
 ཡིན་ཏེ། སློམ་ལམ་ལ་བཟོད་པ་མེད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། མི་སྣོགས་པ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡི་
 ཤེས་ཐམས་ཅད་དེ། དེ་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་མཐོང་སློམ་གྱི་ལམ་སྐྱེ་བས་
 སོ། །བྱེ་བྲག་སྐྱབ་སྐྱི་བ་ན་དེ། བསམ་གཏུན་གྱི་དངོས་གཞི་ལྗེའི་འབྲས་བུ་ནི་སྣ་སྟེ། སྤར་མ་ཐོབ་པ་
 ཐོབ་པ་ལ་བསམས་ནས་སྤྱིར་མི་འོང་ཆགས་བྲལ་སློན་འགྲོས་བསམ་གཏུན་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་
 ལམ་བསྐྱེད་ན་གོང་མའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་གསུམ་དང་། རང་གོང་ས་ལས་རྒྱལ་བས་དེའི་སློམ་
 སྤང་སྤངས་པའི་གཉིས་སྤར་མེད་པ་འཐོབ་ཀྱི། འདོད་པའི་ཡོངས་ཤེས་བཞི་པའི་དངོས་པོ་སྤར་མི་
 སྣོགས་མེད་པས་ཐོབ་ཐེན་པའོ་ཞེས་སོ། །བཙུན་པ་དབྱངས་སློག་ནི་དངོས་གཞིའི་འབྲས་བུ་བརྒྱད་
 ཏུ་འདོད་དེ། ཕྱི་མི་འོང་ཆགས་བྲལ་སློན་འགྲོས་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་
 གསུམ་པོའི་དངོས་པོ་དང་པོར་ཐོབ་ཀྱང་བྲལ་ཐོབ་བྲག་མེད་དང་སྤིད་ཅེ་ཉམས་པ་མེད་པས་ཡོངས་
 ཤེས་ཀྱི་སྣོགས་པ་མིན་ལ། བསམ་གཏུན་ལ་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་ཆོས་གཉིས་པོ་འབྱུང་བས་
 གསུམ་པོ་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་སྣོགས་པ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་དེའི་འབྲས་བུའོ་ཞེས་སོ། །འོན་ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་
 སྤངས་པ་ཡང་བསམ་གཏུན་གྱི་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་སྣོགས་པ་གྲུབ་པས་འབྲས་བུར་འབྱུང་ངོ་ཞེ་ན། སློན་
 མེད་དེ། དེ་ནི་དངོས་སུ་མི་སྣོགས་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྟེ། དེའི་ཆེ་བྲལ་ཐོབ་རྟེན་གྱང་གོང་མའི་མཐོང་
 སྤང་སྤངས་པ་དང་

སྒྲོམ་ནས་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་དུ་བཞག་ལ། མཐོང་སྤང་ལྟ་བུ་སྤངས་བ་ནི་སོ་སོར་ཐོབ་བས་འདིའི་
 འབྲས་བུའོ། གཟུགས་མེད་ནམ་མཁའི་ཉེ་བར་བསྒྲོགས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་
 ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ལུ་ཡིན་ཞིང་། གཟུགས་མེད་པའི་དངོས་གཞི་དང་པོ་གསུམ་གྱི་འབྲས་
 བུ་ཡང་ཟག་བ་ཀུན་ཟད་གཅིག་ལུ་སྟེ། དེ་གསུམ་སྲིད་ཅེའི་གཉེན་པོར་རུང་བས་སོ། །གསུམ་བ་ནི།
 ཡེ་ཤེས་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་འབགས་པའི་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་
 ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་གཉིས་ཏེ། ཐ་མའི་ཆ་མ་ཐུན་ཟད་བ་དང་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཟད་པའི་ཡོངས་
 ཤེས་སོ། །བཞི་བ་ནི། སྒྲོམ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡང་ཐ་མ་གཉིས་ཡིན་ཡང་རུང་ལ། ཚོས་
 ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཐ་མ་གསུམ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་འགོག་ལམ་ཚོས་ཤེས་ཁམས་གསུམ་
 ཆར་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་བས་སོ། །དེའི་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཚོས་ཤེས་བཟོད་བ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་བུ་
 ནི་ཤེས་པའི་དེ་ལྟར་གསུམ་དང་བཟོད་པའི་འདོད་པའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་བ་གསུམ་སྟེ་བྱུག་དང་།
 རྗེས་ཤེས་བཟོད་བ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཤེས་པའི་གཉིས་དང་བཟོད་པའི་གསུམ་སྟེ་
 ལྟའོ། །གསུམ་བ་གངས་ངེས་ནི། མཐོང་སྤང་དང་པོ་གཉིས་སྤང་བ་དེ་དེར་བྱས་ནས་མཐོང་སྤང་
 སྤངས་པའི་བརྒྱད་ཅི་སྟེ་མིན་ཞེ་ན། ཡོངས་ཤེས་སུ་འཇོག་པའི་རྒྱ་གསུམ་སྟེ། སྤངས་བ་བྲལ་པའི་
 ཐོབ་བ་ཟག་མེད་ཀྱིས་བརྒྱང་བ་དང་། རྒྱ་དེས་སྲིད་ཅེའི་ཕྱོགས་ཅམ་ཉམས་

༼༤༠༽

བར་བྱས་པ་སྟེ་སྤངས་བ་དང་། མཐོང་སྤང་དང་པོ་གཉིས་པོ་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་གཉིས་ཀ་ཀུན་ཏུ་བཅོམ་
བ་སྟེ་སྤངས་བའི་སྤྱིར་ཡོངས་ཤེས་སྤྱི་འཛོལ་བ་ལས། དུམ་ཚོས་ཤེས་ཀྱི་ཚེ་རྒྱ་གཉིས་བ་དང་
གསུམ་བ་མེད་ཅིང་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཚེ་གསུམ་བ་མེད་ལ། ཀུན་འབྱུང་ཚོས་ཤེས་ཀྱི་ཚེ་རྒྱ་གསུམ་
ཚར་ཚང་བས་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཤིང་རིས་སྤྱི་མ་གཉིས་སྤངས་བ་ལ་ནི་རྒྱ་སོ་སོར་ཚང་
བས་ཡོངས་ཤེས་ཀྱང་སོ་སོར་བྱས་སོ། །སློམ་སྤང་སྤངས་བའི་ཡོངས་ཤེས་ཀྱང་སའི་སློན་ནས་
དགུའམ་ས་རེ་རེ་ནའང་སྤང་བྱ་དགུ་དགུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་གཅིག་ཏུ་རིགས་སོ་ཞེ་ན། འདི་
ལ་སྤྱིར་ཀྱི་རྒྱ་གསུམ་དང་བཞི་བ་ཤིན་ཏུ་སྤངས་བར་བྱེད་པའི་ཁམས་ལས་འདས་བ་ལས་ཡོངས་
ཤེས་སྤྱི་བཞག་ལ། ཚེ་འབྱིང་དང་ས་སྤྱི་མ་ཅོམ་སྤངས་བ་ལས་རྒྱ་ཅི་རིགས་བ་མ་ཚང་ཞིང་། ཚེ་
འབྱིང་ཐམས་ཅད་རིལ་གྱིས་སྤངས་བ་ན་ཚང་བས་གསུམ་ཁོ་ནའོ། །འདིར་མང་བ་ཉུང་བ་དགག་བ་
ཅོམ་དང་བསྐྱུ་བར་རི་ཅོམ་གྱིས་དབང་དུ་བྱས་པའི་གྲངས་ངེས་བསྟན་ཏོ། །བཞི་བ་ལ། །མི་ལྡན་པའི་
དང་། ལྡན་པའི་གང་ཟག་གོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གང་ལ་ཡོངས་ཤེས་དུ་ལྡན་ཞེ་ན། མཐའ་གཅིག་ཏུ་
སྤྱིས་བ་ནི་ཡོངས་ཤེས་དང་ལྡན་བ་མིན་ཏེ་རྒྱ་མ་ཚང་བས་སོ། །དེའི་ཤུགས་ལ་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་
མ་སྤྱིའི་བར་ལ་གནས་པའི་འཕགས་བ་ལ་ཡང་མི་ལྡན་བར་གོའོ། །གཉིས་བ་ལ། དངོས་དང་ཚོད་
སྤོང་གཉིས། དང་པོ་ལ། མཐོང་ལམ་བ་དང་སློམ་ལམ་བ་ལ་དུ་ལྡན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་ལྷོག་

༩༩༠༩༽

བ་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་དང་པོ་གཅིག་ལ་སྤྱད་དང་། བརྒྱད་པའི་ཚེ་དང་པོ་གཉིས་དང་། བརྒྱ་པའི་ཚེ་དང་པོ་
གསུམ་དང་། བརྒྱ་གཉིས་པའི་ཚེ་དང་པོ་བཞི་དང་། བརྒྱ་བཞི་པ་དང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཚེ་དང་པོ་ལྔ་དང་
ལྔ་པ་ས་གཅིག་ནས་ལྔ་འེ་བར་དག་དང་ཡང་དག་པར་ལྔ་མོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲོམ་ལམ་ལ་གནས་
པ་ཆགས་བཅས་ཡིན་ན། བརྒྱ་དྲུག་པ་ནས་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་བར་དང་པོ་དྲུག་དང་ལྔ་ལ། སྤྱིར་
མི་འོང་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅས་ནི་བདུན་པ་གཅིག་ལ་སྤྱད་དང་། ཡང་ན་དེ་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བྲལ་
ནི་དེ་དང་བརྒྱད་པ་གཉིས་དང་ལྔ་མོ། །དག་བཅོམ་ནི་ཐ་མ་གཅིག་ལ་སྤྱད་དང་ལྔ་མོ། །དེ་མི་སྒྲོབ་པ་
ཡིན་པས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གནས་པར་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། མཐོང་བ་གོམས་པ་ཅམ་ཡོད་པས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྤྱིར་འོང་ཆགས་བཅས་དང་། དག་བཅོམ་པའི་ཡོངས་ཤེས་རེ་རེ་བཞག་
པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། །ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། དག་སྒྲོང་ཚུལ་གྱི་
འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་འདོམས་པ་ན་སྤངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྲལ་ཐོབ་སོ་སོ་བ་བཏང་ནས་གཅིག་ཉིད་
པའི་སྤྱིར་ཡོངས་ཤེས་དེ་དག་ཀྱང་བསྒྲོམས་པའོ། །ལྔ་པ་ནི། གང་ཟག་གང་གིས་ཡོངས་ཤེས་དུ་
འཐོབ་ཅིང་གཏོང་ཞེ་ན། སྤྱིར་མི་འོང་གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བཅས་དང་། དག་བཅོམ་པ་ཉམས་པ་ལ་ལ་
ནི་བདུན་པ་དང་དགུ་པ་གཅིག་གཏོང་ལ། གཟུགས་ལས་འདས་པའི་སྤྱིར་མི་འོང་ཉམས་པར་གྱུར་ན་
བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་གཉིས་གཏོང་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བྲལ་ལས་ཉམས་ན་བརྒྱད་པ་དང་
འདོད་པའི་དེ་ལས་ཉམས་ན་བདུན་པ་

༤༠༩༽

གཏོང་ངོ། །སྤྱིར་མི་འོང་ཆགས་བྲལ་སྡོན་འགྲོའི་སྐད་ཅིག་བརྟུ་བླ་ལའི་ཆེ་དང་པོ་ལྟ་གཏོང་ལ།
མཐར་གྲིས་པའི་སྤྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པའི་ཆེ་དང་པོ་བླ་གཏོང་ངོ། །འཐོབ་པ་ནི་ལྟ་མིན་ནོ་ཞེས་བཀག་
བས་ལྟག་མ་ཡོད་པར་གྲུབ་སྟེ། སྤྱིར་མི་འོང་ལྟ་དང་བླ་གཏོང་ནས་བདུན་པ་དང་། དགྲ་བཅོམ་བས་
གཉིས་བཏང་ནས་དགྲ་བ་གཅིག་བྱ་སྡོན་མེད་འཐོབ་ལ། དགྲ་བཅོམ་གཟུགས་མེད་བས་ཉམས་ན་
བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་གཉིས་འཐོབ་ཅིང་། སྲུ་ཡང་རུང་བ་འདོད་བས་ཉམས་ན་དང་པོ་བླ་ལྟ་འཐོབ་
པོ། །ཆགས་བྲལ་སྡོན་འགྲོའི་སྤྱིར་འོང་བརྟུ་བླ་ལ་གཏོང་བ་དང་ལམ་གཉིས་གྲིས་བརྟན་པར་བྲལ་
བས་ལྟ་མི་འཐོབ་ལ། ཉམས་ཀྱང་མཐོང་སྤང་སྤངས་པ་མི་ཉམས་བས་བླ་ལྟ་འཐོབ་པ་ཁོ་ནའོ། །ཆོས་
མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་རྣམ་བཤམ་གཞུང་དོན་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ཉི་མ་ལས་གནས་པ་ལྟ་བུ་བསྟན་
པའོ། ། །བླ་གཏོང་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་
བཤམ་པ། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་བཤམ་པ། ལམ་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་བྱེ་བཤམ་ཏུ་
བཤམ་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། ལམ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། གནས་ལྟ་པར་སྤངས་
པ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལ། སྤང་བུ་གང་གཉེན་པོ་གང་གིས་སྤོང་བའི་དོན་ནི་
བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་དེའི་དོན་སྐྱོམ་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའོ་ཞེས་སྤང་བུ་ཀྱི་དབྱེ་བར་
བཤམ་པ། དེའང་བདེན་པ་མཐོང་བ་ནི་མཐོང་སྐྱོམ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ངི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ།
ལམ་

༤༡༠༽

གཉིས་གྱི་ངོ་བོ། དམིགས་པ། སྐྱེ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱོམ་པའི་ལམ་ནི་ཟག་བཅས་འཇིག་རྟེན་པ་
དང་ཟག་མེད་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ཁམས་
གསུམ་པའི་གཉིན་པོ་ཡིན་པ་དང་སྤང་བྱ་ཆེ་འབྲིང་དགུ་གཅིག་ཆར་སྤོང་བའི་སྤྱིར་ཟག་པ་མེད་པ་ཁོ་
ན་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པ་ལ་དེ་འབྲའི་མ་སྐྱེ་མེད་པའི་སྤྱིར་ལོ། །དེས་ན་མཐོང་སྐྱོམ་ལམ་ལ་བྱུང་བར་དུ་མ་
སྟེ། རོ་བོ་ལས་ནི་ཟག་མེད་ཁོ་ན་དང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། དམིགས་པ་ལས་ནི་བདེན་པ་བཞི་ཁོ་
ན་དང་ས་གོང་འོག་ལའང་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་ལས་བདེན་པ་དང་ཞི་རགས་ཀྱང་ཡིན་པ་དང་།
ལམ་གྱི་དབྱེ་བ་ལས་བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་གཉིས་དང་། སྤོང་བའི་ལམ་སོགས་བཞི་ཡིན་
པ་དང་། རོ་བོའི་དབྱེ་བ་ལས་ཤེས་བཟོད་གཉིས་དང་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་
ལས་དམིགས་པ་ཤེས་པས་གཅིག་ཆར་སྤོང་བ་དང་། གཉིན་པོ་གོམས་པས་རིམ་གྱིས་སྤོང་བའོ་
ཞེས་པའམ། རྗེ་ཀར་སྐྱོམ་སྤང་གཞི་བཅས་ཡིན་པས་བརྟན་ཏེ་གཅིག་ཆར་མི་སྤོང་ཞེས་བཤད་པས་
སྐྱོམ་སྤང་ལ་སྐྱོམ་པའི་གཅིག་ཆར་བ་མེད་པ་དང་ཡོད་པ་ནི་གོང་འོག་གི་ལུགས་སོ། །མ་རྣམས་
ལུགས་འདི་ལའང་གཅིག་ཆར་བ་བཞེད་དོ། །རྟེན་ལས་འདོད་པ་དང་ཁམས་གསུམ་པ་དང་། རྒྱུད་
ལས་འཕགས་པ་ཁོ་ན་དང་གཞན་ལའང་སྐྱེ་བ་དང་། སྐྱེ་ཚུལ་ལས་སྟོན་གཅིག་ལས་སྐྱེ་བ་དང་གཞན་
ལའང་སྐྱེ་བའོ། །གཉིས་པ་ལ། བདེན་པ་བཞི་དང་། དེ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་དབྱེ་བ། རྟོགས་པའི་གོ་
རིམ། ཟག་བཅས་དུམ་བུ་སྟོན་པའོ། །

༼༤༡༧༽

དང་པོ་ནི། ལམ་གྱི་དམིགས་པ་ནི་བདེན་པ་ཞེས་བཤད་ན་བདེན་པ་དུ་ཞེ་ན། བདེན་པ་དག་ནི་
བཞིར་བཤད་དེ། སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་། འགོག་པ་དང་ལམ་མོ། །སོ་སོའི་ངོ་བོ་ནི་སྤར་
བཤད་པ་དེ་བཞིན་ཉེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕྱང་པོ་ལྗེ་འབྲས་ལྗོག་དུམ་དང་། རྒྱ་ལྗོག་ཀུན་འབྱུང་སྟེ་
དངོས་པོ་བྱུང་བར་མཉམ་བར་བྱེ་སྤྲོད་ལ། མདོ་སྡེ་པ་སོགས་དག་བཅོམ་ཐ་མའི་ཕྱང་པོ་དུམ་
ཡིན་ཡང་ཀུན་འབྱུང་མིན་པར་བཤད་ལ། བསྐྱེད་བར་སྟེད་བྲལ་གྱི་ཕྱང་པོ་ཀུན་འབྱུང་མིན་པར་བཤད་
དོ། །འགོག་པ་ནི་རྟག་རྗེས་དང་། མདོ་སྡེ་པ་བྲག་བཅས་ཞེ་བ་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་དང་། སེམས་ཅམ་
པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅི་མ་དང་བྲལ་བའི་མེད་དགག་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བ་མ་ཡིན་དགག་དོན་
དམ་པར་འདོད་དོ། །ལམ་ནི་བྲག་མེད་འདུས་བྱས་སོ་ཞེས་མ་ཐུན་ནོ། །གངས་ངེས་པའི་རྒྱ་ནི་སྟོབ་
དཔོན་འཕགས་པ་ཀུན་བྱང་སྟོགས་གྱི་འབྲས་བུ་དང་རྒྱུའི་དེ་ཁོ་ན་བདེན་པ་བཞིའོ། །ཞེས་བཤད་པ་
སྤར་མདོ་སྡེ་པས་གྲང་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དོར་བྱ་དང་སྤང་བྱའི་རིམ་པ་དེ་སྤར་ཡིན་ཡང་། སོ་
སོའི་རྒྱ་འབྲས་གོ་ལོག་གོ་ཞེ་ན། བདེན་པ་དེ་དག་མཐོང་ལམ་གྱིས་ངེ་སྤར་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་
རིམ་པ་བཞིན་ཉེ། མདོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་བཅུ་དུག་ལས་དང་པོར་དུམ་མཐོང་བའི་ཤེས་བཟོད་ནས།
མཐར་ལམ་གྱི་བཞི་སྟེ་བས་ཡུལ་ཅན་གང་སྤར་སྟེས་པའི་ཡུལ་སྤར་བསྟན་པའམ། གང་སྤར་རྟོགས་
པ་སྤར་བསྟན་པའོ། །རིམ་པ་དེ་སྤར་རྟོགས་པ་ཡང་དགུས་བསྟན་པའི་རྟ་སྤར་སྟོར་ལམ་དུ་དེ་སྤར་

༼༤༡༩༽

གོམས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནད་མཐོང་ནས་དེའི་རྒྱ་ལ་རྟོག་ལ། དེ་ནས་ནད་ཟད་པ་
 དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་དེའི་ཐབས་སུ་སྐྱེན་ཚོལ་བ་བཞིན་དུ། སྒྲོར་ལམ་དུ་དུམ་མཐོང་ནས་དེའི་རྒྱ་ཀུན་
 འགྲུང་ལ་རྟོག་ལ། དེ་ནས་དུམ་འགོག་པ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་དེའི་ཐབས་ཚོལ་བའི་རིམ་བས་
 སོ། །དེས་ཚིག་ནི་མི་བསྐྱུ་བས་བདེན་པ་ཡིན་ལ། གྱིས་པ་ལའང་མི་བསྐྱུ་མོད་ཀྱི་བདེན་པར་རྟོགས་
 ལ་འཕགས་པས་རྟོགས་པས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚོར་བའི་སྤྱོད་པས་
 གཅིག་ཁོ་ན་དུམ་མིན་ནམ། ཅིའི་སྤྱིར་བཏག་བཅས་ཐམས་ཅད་དུམ་བར་བརྗོད་ཅེ་ན། ལན་ལ་དགག་
 བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེ་པའི་བཙུན་པ་གཞོན་ཅུ་དཔལ་ལེན་ན་རེ། བདེ་བ་ཡོད་
 གུང་ཉུང་བས་དུམ་བར་བརྗོད་དོ་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། སྤང་པོ་ལྗེའི་ཚོར་བའི་སྤྱོད་པ་གཅིག་དང་
 ཁམས་གསུམ་གྱི་འདོད་པའི་གསུམ་ཆ་ཡིན་པ་དང་། ཟག་བཅས་དུམ་འི་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡང་ཀུན་
 འགྲུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དཔལ་ལེན་ན་རེ། བདེ་བའི་ཚོར་བ་ནི་མེད་པ་ཉིད་དེ། བདེ་བ་
 ལ་རྒྱ་མི་གནས་པའི་སྤྱིར་དང་། མདོ་ལས་གང་ཅི་ཚོར་ཡང་རུང་དེ་ནི་དུམ་འོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
 སྤྱིར་རོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། སྐྱབ་བྱེད་མེད་ཅིང་གཞོན་བྱེད་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཉེན་གྱི་བྱུང་པར་ལ་
 ལྟོས་པའི་ཡུལ་བདེ་བའི་རྒྱར་འདོད་པས་དེ་མི་གནས་པའང་མིན་ལ། སྤང་ཡང་དགོངས་པ་ཅན་ཏེ།
 དགོངས་གཞི་ནི་འདུ་བྱེད་མི་ཉུག་པ་དང་། རྣམ་པར་འགྲུང་བ་ལ་དགོངས་སོ། །གཞོན་བྱེད་ནི་
 དུམ་འི་དོན་

༼༤༡༩༽

ཅི་ཡིན་གཞོན་པའམ་མི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་པན་པའམ་འདོད་པ་བདེ་བར་གྲུབ་ཅིང་། དུམ་
ཚུང་དུ་ལའང་བདེ་བའི་སློ་སྐྱེ་བར་འགལ་ལ་གོང་མ་གཉིས་ན་དུམ་མེད་པས་བདེ་བའི་སློ་མི་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་རང་ལན་ནི། འདུ་བྱེད་ཟག་བཅས་མ་ལུས་པ་ནི་ཚོས་ཅན། དུམ་ཡིན་ཏེ། ཟག་
བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་གསུམ་པོ་
ཉེན་ལུལ་གྲོགས་དང་བཅས་པའི་ཟག་བཅས་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་སློ་ནས་ཅི་རིགས་པར་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཉིད་
དང་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བ། གསུམ་པ་ཚོད་སློང་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བའང་དུམ་པར་འགྱུར་བས་འཇིག་ཉེན་
ན་བདེ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་སློ་ལ་སློས་ནས་བདེ་བའི་ཐ་སྙད་བྱས་ལ།
འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟིགས་པ་ལ་སློས་ནས་དུམ་པའོ། ཡང་ལམ་བདེན་ཡང་མི་ཉལ་བས་དུམ་པར་
ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། དུམ་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་འདྲེན་པས་འཕགས་པ་དང་མ་ཐུན་པའི་སྐྱེ་
དང་། དུམ་དང་པོ་ལས་འདས་པའི་སྐྱེ་རོ། །གཉིས་པ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཀུན་འབྱུང་མིན་ཏེ།
མདོ་ལས་སྲིད་པ་ཁོ་ན་ཀུན་འབྱུང་དུ་གསུངས་པའི་སྐྱེ་ཞེ་ན། སློན་མེད་དེ། གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་
པའི་སྐྱེ་རོ། །གཉིས་པ་བདེན་པ་གཉིས་བཤའ་བ་ནི། ཐུབ་པས་བདེན་པ་གཉིས་གསུངས་ན་དེ་
གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་མཚན་གཞི་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཚོས་གང་ལ་བཙོམ་པའི་འཇིག་པས་བཞེག་ན་
དེའི་སློ་མི་འདུག་ཅིང་ཐ་སྙད་མི་འཐོབ་པ་བྱམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཚོས་གང་མ་བཙོམ་པའི་

༼༤༡༤༽

འཇིག་པས་མི་གཞོན་ཀྱང་སློ་ཡིས་ཚོས་གཞན་དང་གཞན་དུ་བསལ་ན་དེའི་སློ་མི་འབྲུག་པ་དབེར་ན་
བྱམ་པའི་ཚུ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པ་སྟེ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ནི་སྲ་མ་གཉིས་ལས་
གཞན་འཇིག་པ་གཉིས་ཀྱིས་མི་གཞོན་པར་རང་དབང་དུ་ཡོད་པ་སྟེ། མཚན་གཞི་ནི་རྗེས་ཀྱིས་
བསྐྱུས་པའི་སྐྱད་ཅིག་དང་རྒྱལ་སྲ་རབ་འཇིག་པ་གཉིས་མེད་པ་ནམས་དང་འདུས་མ་བྱས་
སོ། །གསུམ་པ་སྐྱེ་ཚུལ་ལ། འབྲུག་ཚུལ་མདོར་བསྟན། སློམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ལ། བྱ་བའི་རིམ་པ་དང་། སློའི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པས་བདེན་པ་མཐོང་ཞེ་ན།
དང་པོར་གཞི་ཚུལ་སྲིམས་རིས་བདུན་གང་རུང་ལ་གནས་ཏེ་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་མ་སྐྱུན་པའི་ཐོས་
པ་དང་། ཐོས་པའི་དོན་བགྲང་གཞལ་གྱིས་བསམ་པར་བྱས་ནས། ལོ་ལྷན་དང་ལོ་ལྷན་ལས་འདས་པའི་
སློམ་པ་ལ་ནི་རབ་དུ་སྐྱོར་ཏེ་དེ་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སློའི་
མིང་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་ལ་འབྲུག་པ་དང་། བསམ་བྱུང་ནི་རིས་འགའ་མིང་ལས་དང་། རིས་འགའ་
དོན་གྱིས་མིང་འབྲེན་པས་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ཅན་དང་། སློམ་བྱུང་ནི་མིང་ལ་མི་སྟོས་པར་དོན་ཁོ་ནའི་
ཡུལ་ཅན་ལོ་ཞེས་བྱེ་སྐྱེ་འདོད་དོ། །སློབ་དཔོན་ནི་བསམ་བྱུང་དེ་མིང་ལ་དམིགས་པའི་ཆ་ནས་ཐོས་
བྱུང་དང་། དོན་ལ་དམིགས་པའི་ཆ་ནས་སློམ་བྱུང་དུ་ཐལ་བས་བསམ་བྱུང་མི་རྟོན་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་སྐྱུན་བྱུང་ནས། རང་ལུགས་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དང་། རིགས་པས་བརྟགས་པ་དང་། ཉིང་
འཇིན་ལས་

༼༤༡༥༽

སྐྱེས་པ་ལ་བཞེད་དོ། གཉིས་པ་ལ། ཉེན་སྡོད་དུ་རུང་བ་བསྐྱོམ་པ་པོའི་བྱུང་བར། དེས་བསྐྱོམ་བྱའི་
ལམ་གྱི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་སྐྱོམ་པ་པོ་གང་
ཞིག་སྐྱོམ་པ་རྗེ་ལྟར་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ལུས་འདུ་འཛིན་དང་སེམས་མི་དགེ་བའི་རྣམ་ཉོག་
ལས་བསྐྱེད་བ་གཉིས་དང་ལྡན་ན་རྫོགས་པར་འགྱུར་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལྡན་དཀའ་བ། ལྡོག་
བས་སྐྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ངན་ཉུང་རྙེད་བས་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཚོག་མི་ཤེས་པ་དང་། བཟང་མང་རྙེད་
བར་འདོད་པ་འདོད་ཆེན་ཅན་ལ་ལམ་སྐྱེ་སྐྱ་བ་མིན་ཞིང་ལྡོག་པ་ལ་སྐྱའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་བར་ཅི་
ཞེ་ན། རྗེ་སྐྱ་ནི་ཚོས་གོས་སོགས་རྙེད་པ་ལ་ཡང་ཡང་སྲིད་ཅིང་འདོད་པ་ནི་ཚོག་མི་ཤེས་པ་དང་། དེ་
མ་རྙེད་པ་ལ་རྙེད་པར་འདོད་པ་ནི་འདོད་ཆེན་ཅན་འོ། །སྐྱོབ་དཔོན་ནི་སྐྱ་མ་ལྟར་བཞེད་དོ། །གཉིས་
པ་ལ་ལྡོག་པ་གཉིན་པོར་བསྟན། དེ་འཕགས་རིགས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོག་མི་ཤེས་དང་
འདོད་ཆེན་ཅན་གཉིས་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་གཉིས་པོ་དེ་ཡི་གཉིན་པོ་དག་ཡིན་ལ། གཉིན་པོ་དེ་གཉིས་
ནི་ཁམས་གསུམ་དུ་གཉོགས་པ་གསུམ་དང་བྱི་མེད་དང་བཞེདོ། །ངོ་བོ་ནི་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་
འོ། །གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། དེའི་བྱུང་བར་དབྱུད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མ་ཆགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་
འཕགས་པའི་རིགས་སམ་རྒྱ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་འཕགས་ཚོས་སྐྱེ་བས་སོ། །དེ་ལ་བཞི་ཡོད་པ་
དག་ལས། དང་པོ་ཚོས་གོས་དང་བསོད་སྟོམས་

༧༩༡༦༽

དང་མལ་སྟན་ལ་མ་ཆགས་པ་གསུམ་ནི་ཚོག་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ། བཞི་པ་ནི་སྒོང་བ་འགོག་
པ་དང་སྒོམ་པ་ལམ་ལ་དགའ་བ་སྟེ་དེ་བཞི་ལ་མ་ཆགས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྲིད་པ་དང་འདོད་པའི་འདོད་
ཆགས་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་སྒོགས་པའི་སྲིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། དེས་དོན་གང་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་བསྟན་
པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེགས་བཞི་པོ་དེས་དོན་གང་བསྟན་ཞེ་ན། དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ཚུལ་
བསྟན་ལ། བ་མས་ལས་བསྟན་ཏེ། ཚུལ་འདིས་གནས་ཤིང་ལས་འདི་བྱེད་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
རོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་སྲིར་དུ་ཚུལ་དང་ལས་འདི་སྟ་བུ་བྱ་ཞེ་ན། ཉེན་གྱི་གང་ཟག་
གི་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བའི་གོས་སོགས་ལ་སྲིད་པ་བཞིའི་གཉེན་པོའི་སྲིར་དུ་སྟེ་བདག་གིར་འཛིན་པའི་
དངོས་པོ་ཚོས་གོས་སོགས་གསུམ་འདོད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འདོད་
པ་སྟེ་སྲི་ནང་གི་དངོས་པོ་ལ་སྲིད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཚུལ་གྱིས་ནི་དང་པོ་དེའི་དུས་ཏེ་རེ་ཞེག་
ཞི་བར་བྱེད་པ་དང་། ལས་ཀྱིས་ནི་གཉིས་ཀའང་གཏན་དུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྲིར་རོ། །གཉིས་པ་དེས་
བསྒོམ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ། ཞི་གནས་སྒོམ་ཚུལ་དང་། ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
བསྟན་བཤམ་དོ། །དང་པོ་ནི། སྒོད་དུ་གྱུར་ནས་སྒོམ་པ་དེ་ལ་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཅེ་ན། འཇུག་པའི་ཚུལ་
ནི་མི་སྟུག་པ་སྒོམ་པས་འཇུག་པ་དང་། ཡང་ན་དབུགས་རྩལ་བ་དང་འགྱུར་བ་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་ཡིས་
འཇུག་གོ། །གང་ཟག་གང་གིས་འཇུག་ཅེ་ན།

༼༤༡༽

འདོད་ཆགས་ཤམ་ཆེ་བས་མི་སྤྲུག་པ་སྒྲོམ་པ་དང་། རྣམ་ཉོག་སྤྲུག་པ་དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱབ་བྱེད་པ་
རྣམས་སོ། །འདིས་རྣམ་ཉོག་གཙོ་བོ་ལ་ཞེ་ཞེ་ལ་ཕྱི་ལ་ལྷུ་ལྷ་ཚོ་གསལ་ལ་མི་དམིགས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་དང་།
གཞན་དག་ལ་སྤྱིར་མ་བཟུངས་པའི་སྤྱིར་ཞེས་བཤད་ལ། འདི་ལའང་ཞེ་སྤང་ཤམ་ཆེ་བས་བྱམས་པ།
གཉི་སྤྲུག་ཤམ་ཆེ་བས་ཉེན་འབྱེད་དང་། ང་རྒྱལ་ཤམ་ཆེ་བས་ཁམས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བསྒྲོམ་སྟེ་ཉོན་
མོངས་ཆ་མཉམ་ན་ཞེ་གནས་སྤྱེ་ལ། ཆ་མཉམ་བའམ་ཚུང་བས་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་ཞེ་གནས་སྤྱེད་
བས་ཚོག་པར་བཤད་ཅིང་། ཤམ་ཆེ་བའང་དེ་ལྟར་ངེས་པར་མངོན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་སྤྲུག་ཤམ་ཆེ་བའི་
དབྱེ་བ་སྟོན་པ་ན་དེ་ལྟར་ལས་མ་བཟང་བས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། མི་སྤྲུག་པ་སྒྲོམ་པ། དབྱུགས་འབྱུང་
རྒྱབ་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་བཞི་ལས་ཁ་དོག་ལ་
ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་རྣམ་པར་བསྐྱོས་པ་རྣམས་པ་བམ་པ་དམར་བ་འཚོག་པ་སྟེ་ལྟ། དབྱེ་བས་ལ་
ཆགས་པ་ལ་ཐོས་པ་དང་འཐོར་བ་དག་དང་། རེག་བྱ་ལ་ཆགས་པ་ལ་འབྱུས་གཞིགས་པ་དང་རྒྱས་
བས་སྤྱེལ་བའི་ཀེང་རྒྱས་དང་། བསྐྱེན་བཀྱར་ལ་ཆགས་པ་ལ་ཤི་རོ་གཡོ་བ་མེད་པ་ལ་དམིགས་ནས་
བསྒྲོམ་ལ། ཀེང་རྒྱས་སྒྲོམ་པ་ནི་ཆགས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཤིས་ཏེ་དེའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བས་
སོ། །གཉིས་པ་ལ། རྣམ་འབྱོར་སྒྲོམ་ཚུལ། དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲོམ་ཚུལ་གསུམ་
སྟེ། དང་པོར་

༩༩༩༽

རང་གི་དབྱེལ་བའི་དབྱིས་ལ་སོགས་པ་གང་དགའ་བར་མ་དོད་ནས་ཤུལ་ཞིང་རྒྱགས་ཉེ་རུས་
བར་མོས་པ་ནས། རིམ་གྱིས་རང་ལུས་ཀུན་དང་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་ལྷས་པའི་བར་དུ་ནི་ས་གཞི་ཀུན་
རུས་བར་སློབ་ཞིང་། ལྷར་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་ནས་སྤྲ་མ་ཁོ་ན་བཞིན་བསམ་ཉེ་རང་ཉིད་གཅིག་ལུ་རུས་
བར་སེམས་སྤྱད་པ་ནི་ལས་དང་པོ་བ་དང་། སློབ་སྤྲ་བཞིན་ལས་སྤྱད་པ་ནི་རང་གི་རྐང་བའི་རུས་
པ་ནས་ནི་ཐོད་པ་སྟེ་མགོ་བོའི་ཡན་མན་ནས། བན་ཚུན་གྱི་སྤྱད་གྱི་བར་སྤྲ་མ་ཁོ་ན་བཞིན་གཏོང་
བས་དེ་ལྟར་གསལ་བ་ནི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་སྤྱང་བ་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བར་བཤའ་ལ། ལྷར་བཞིན་
ལས་ཐོད་པའི་སྤྱད་ཀྱང་བོར་ནས་རང་གི་སློན་མ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་རུས་པ་མཐེ་བོ་གང་ཅམ་པ་ལ་
སེམས་འཛིན་པ་ནི་མི་སྤྱག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྫོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། མི་
སྤྱག་པའི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཆགས་པའི་དགོ་བའོ། །འཁོར་དང་བཅས་ན་སྤང་བོ་བཞིའམ་སྤོ། །ས་ནི་
བསམ་གཏུན་སྤྱ་ཉེར་བསྐྱོགས་བཞི་འདོད་པའི་ཅེ་གཅིག་པ་སྟེ་བརྟུ་དང་དམིགས་པ་ནི་འདོད་པའི་
རྣང་བ་སྟེ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གྱི་གཟུགས་དང་། རྣམ་པ་ནི་མི་སྤྱག་པ་དང་། རུས་གང་ལ་ཡུལ་ཡིན་
པ་ནི་སྤྱེ་བའི་དེའི་རུས་པ་དང་། མི་སྤྱེ་བའི་རུས་གསུམ་པ་དང་། ཉེན་ནི་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་སྤྱེས་བྱད་
མེད་གྱི་མིས་སྤྱེད་དེ་གཞན་རྣམས་ལ་མེད་དོ། །འཕྲོབ་པ་ནི་ཆེ་འདིར་སྤྲ་འདྲིས་ན་ཆགས་བྲལ་དང་
མ་འདྲིས་ན་སྤྱོར་བས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། ཐུན་མོང་དུ་བསྟན། ལྷད་པར་དུ་བཤའ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
དབུགས་ནང་དུ་རྟུབ་པ་དང་དབུགས་

༡༩༩༩

སྲིད་འབྱུང་བ་རྗེས་སུ་བྲན་བ་ནི་དོ་བོ་དེ་ལྟར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། བྲན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་
བ་ལས་བྱུང་བས་བྲན་བ་ཞེས་སྟོས་སོ། །ས་ནི་བཞི་བ་ཡན་ཆད་ན་རླུང་མེད་ཅིང་དངོས་གཞི་གསུམ་
ཀྱི་བདེ་བ་གསལ་བས་རྣམ་རྟོག་འདྲེན་པའི་སྲིད་ཉེར་བསྟོགས་གསུམ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་འདོད་བ་སྟེ་
བཏང་སྟོམས་ཅན་ལྟ་ལོད་ལ། སྲོད་ཡུལ་ནི་རླུང་དོ། །རྟོན་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་མིའི་རྟོན་ཅན་ཉེ་འོན་
ཀྱང་ལུང་མེད་བ་དང་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་མོ་མི་རྟོག་པས་སྲི་པའི་རྟོན་ཅན་མིན་ལོ། །གཉིས་པ་ལ།
སྟོམ་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ། ཡུལ་གྱི་དོ་བོ། ཡུལ་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་དོ། །དང་པོ་ནི། བགྲང་བ་ལ་སོགས་བ་
རྣམས་བ་རྒྱལ་གོ། །རི་རྐང་དུ། བགྲང་དང་རྗེས་འགོ་འཛོག་པ་དང་། །རྟོག་པ་དང་ནི་བསྐྱར་བ་
དང་། །ཡོངས་དག་རྣམ་བ་རྒྱལ་ཏུ་འདོད། །ཅེས་བ་ལྟར་དོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་སེམས་མངོན་པར་འདུ་
བྱ་བ་མེད་པར་བཞག་ནས། ཉུང་ན་སེམས་ཞུམ་བ་དང་། མང་ན་གཡེང་བར་དོགས་པས་གཅིག་
ནས་བརྩེ་བར་དུ་སྟོན་གསུམ་དང་བྲལ་བས་བགྲང་བ་སྟེ། གཉིས་པ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་ན་མ་ཚང་བ་
དང་། གཅིག་ལ་གཉིས་སུ་འཛིན་ན་ལྷག་པ་དང་། རུབ་པ་ལ་འབྱུང་བའམ་འབྱུང་བ་ལ་རུབ་པར་
འཛིན་ན་འཚོལ་བར་བགྲངས་པའི་སྟོན་ལོ། །རྗེས་སུ་འགོ་བ་ནི་རླུང་གི་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་འགོ་བ་སྟེ།
བརྟུབས་ན་སྟོག་མ་དང་སྟོང་ག་དང་སྟེ་བ་དང་བརྒྱ་དང་རྐང་པའི་བར་འགོ་ལ། འབྱུང་བ་ན་མཐོ་གང་
འདོམ་གང་གི་བར་འགོ་བ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་དེ་ལས་ལྷག་པར་འདོད་བ་མི་རུང་

༼༤༣༠༽

ངོ། འཇོག་པ་ནི་ཉོར་བྱའི་ཐག་པ་ལྟར་སྒྲ་ཅེ་ནས་རྐང་པའི་བར་དུ་གནས་པར་ལྟ་ཞིང། བན་གནོད་
 ལས་པན་པ་དང། གང་ཉོ་ལས་ཉོ་བའི་ཞེས་ཉོག་པའོ། །ཉེ་བར་ཉོག་པ་ནི་ཡུལ་རྒྱུད་ནི་རྗེས་བརྒྱད།
 ཡུལ་ཅན་ཤེས་རབ་ནི་མིང་གི་སྤང་པོ་བཞི་དང་བཅས་ཉེ་སྤང་པོ་ལྟ་བུར་ཉོག་གོ། །དེ་བཞིའི་འབྲས་བུ་
 བསྐྱར་བ་ནི་ཁ་ཅིག་རྒྱུད་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་བསྐྱར་ཉེ་ཚོས་མཚོག་གི་བར་དང། ཡོངས་སྤྱད་ག་པ་
 ནི་མཐོང་ལམ་ལ་སོགས་པའམ། ཁ་ཅིག་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་བར་དང་བཅད་ཤེས་སོ། །ཞེས་འཆད་
 ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། དབྱུགས་རྩལ་དབྱུགས་འབྱུང་ལུས་གང་ལས། །ཞེས་བཅོས་ཉེ། འདིའི་ཡུལ་གྱི་
 རྒྱད་པར་ནི་དབྱུགས་རྩལ་པ་དབྱུགས་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ལུས་གྱི་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཡིན་པས་
 ལུས་ས་གང་ལས་བྱུང་བ་དེའི་རྒྱུད་ཡང་ས་དེ་པའོ། །འགྲོ་བའི་རྒྱུད་གྱིས་བསྐྱུས་པས་སེམས་ཅན་དུ་
 ལྷོན་པ་དང། དབང་པོ་དང་ཚོགས་པ་ཐ་དད་པས་སེམས་གྱིས་མ་བཟོན་པ་དང། ལུས་རྒྱས་པ་ན་སྐྱིབ་
 པ་དང། ཆད་ནས་མཚམས་སྦྱོར་ཞིང་འདོད་དགུར་འབྱུང་བར་རྒྱན་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་ནའོ། །གསུམ་
 པ་ནི། རང་ས་དང་གོང་སའི་སེམས་གྱིས་ཉོགས་གྱི། དམན་པའི་ཡུལ་མཚོག་མིན་པས་འོག་མ་འོག་
 མ་ཡིས་སྦྱོད་ལམ་པ་དང་སྤྱལ་པའི་ཡིད་གྱིས་གོང་མའི་དབྱུགས་འབྱུང་རྩལ་དེ་གཉིས་མི་ཉོགས་
 སོ། །དེ་ལྟར་འབྲུག་པའི་སྒོ་གཉིས་གྱི་ཞི་གནས་བཤའ་ནས། གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་སྒོ་མ་ཚུལ་ལ།
 ཚོགས་གྱི་ལམ་དང། སྦྱོར་བའི་ལམ་དང། བདེན་པ་མངོན་པར་ཉོགས་པའི་ལམ་གྱི་སྤྱེ་ཚུལ་
 འོ། །དང་པོ་ལ་བསྟན་བཤའ་གཉིས། དང་པོ་

༼༤༡༽

ལའང་གང་ཟག་དང་། སྐོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་འཇུག་སྐོག་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་
ཞི་གནས་གྲུབ་པར་གྱུར་བ་ཡིས་ལྷག་མཐོང་གི་ལམ་དུན་པ་ཉེར་གཞག་བསྐོམ་པར་བྱལོ། །གཉིས་པ་
ནི། ཇི་སྟར་བསྐོམ་པར་བྱ་ཞེ་ན། ལུས་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་བ་དང་། ཚོར་བ་སྐྱོང་བ་
དང་། སེམས་དོན་ཅམ་རིག་པ་དང་། ཚོས་དེ་གསུམ་ལས་གཞན་བ་རྣམས་མཚན་མར་འཇིན་པ་ལ་
སོགས་པ་རང་མཚན་དང་། སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་གཉིས་སུ་ཡོངས་སུ་
བརྟགས་པས་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་བཤད་པ་ལ། ལུན་མོང་མི་སྐོམ་ཚུལ། ཚོས་དུན་པ་ཉེར་
གཞག་གི་སྐོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། རོ་བོ། གོ་རིམ། བྱངས་ངེས་སོ། །དང་པོ་ནི། རོ་བོ་ནི་ཤེས་རབ་
ཡིན་ལ་དེའང་སྐྱེས་ཐོབ་མིན་གྱི་ཐོས་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་བསམ་པ་དང་སྐོམ་པ་ལས་གྱུར་བའི་
ཤེས་རབ་ཡིན་ཡང་དུན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་འཇུག་པས་ན་དུན་པ་ཞེས་སམ། སྟོབ་དཔོན་ནི།
འདིས་ཇི་སྟར་མཐོང་བ་སྟར་སྟར་ཅིག་པའི་དུན་པ་ཉེ་བར་འཇོག་པས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་གོགས་གཞན་ནི་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ལུས་སོགས་བཞི་ནི་དམིགས་
པ་ལས་དུན་པ་ཉེར་གཞག་གི་ཐ་སྙད་བྱས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བཞི་པོའི་རིམ་པ་ནི་ཇི་སྟར་སྐྱེ་བའི་
རིམ་པ་བཞིན་ཏེ། སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་རགས་ཤིང་རྟོགས་སྤྲ་བས་དེ་སྟར་མཐོང་བའམ། སྟོབ་དཔོན་ནི་ལུས་
ལ་ཆགས་པས་ཚོར་བ་འདོད་དེ་སེམས་སྐྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པས་ཉོན་

༼ ༤༣༣ ༽

མོངས་འཕེལ་བའི་སྲིད་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ལུས་སོགས་བཞི་ལ་གཙང་བདེ་བདག་ཉག་ཏུ་སྲིད་
ཅི་ལོག་པ་སྟེ་བཞི་ཡི་གཉེན་པོ་བཞི་ཁོ་ནའོ་ཞེས་སམ། དབུས་མཐའ་ལས། གནས་ངན་ལེན་སྲིད་
སྲིད་རྒྱའི་སྲིད། །གཞི་ཡི་སྲིད་དང་མ་ཚོངས་སྲིད། །བདེན་པ་བཞི་ལ་འཇུག་བྱ་བས། །དྲན་པ་ཉི་
བར་གཞག་པ་བསྐྱོམ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དྲན་པར་ཉིར་གཞག་སྲ་མ་གསུམ་གོམས་པར་བྱས་
ནས་དེ་རྗེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་ནི་ཚོས་དྲན་པ་ཉི་བར་གཞག་པའི་ཡུལ་ཚོས་སྲི་ལ་དམིགས་པ་
ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བ་ལ་གནས་པར་བྱེད་ལ། དམིགས་པ་ལུས་སོགས་དེ་དག་ལ་ནི་མི་ཉག་པ་
དང་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་དང་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པ་བཞིར་བསྟོལ། །གཉིས་པ་སྦྱོར་ལམ་ལ། སྲི་ཚུལ་
ངོ་བོ། ལྷན་པར། སྟོན་འགོའོ། །དང་པོ་ལ་སྲི་བའི་རིམ་ལ། དེ་ལྷན་པོ་ལྷན་བསྐྱེད་པ། དོན་བསྐྱེད་
བའོ། །དང་པོ་ནི། སྲི་ལ་དམིགས་པའི་ཚོས་དྲན་པ་ཉིར་གཞག་དེ་གོམས་པ་ལས་ངོ་བར་བྱུར་པ་
འབྱུང་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཅན་པའི་བྱད་ཤིང་སྟེག་པའི་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་མེ་ཡི་སྲ་ལྷས་ཉེ་དམིགས་
རྣམ་འབྲེལ་སོ། །དོད་དེ་ནི་ཁམས་གོང་འོག་གི་བདེན་པ་བཞིའི་སྦྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་མི་ཉག་པ་
ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཚར་བའོ། །དེ་སྟར་ངོ་བོ་ལྷན་འབྲེལ་ཚེན་པོ་གསུམ་སྐོམ་པ་ལས་ཅེ་
མོ་སྲི་སྟེ་དགོ་བའི་ཅ་བ་གཡོ་བའམ་ཉམས་སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ཡིན་པས་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་
དམིགས་རྣམ་ངོད་དེ་དང་འབྲེལ། ལྷན་པར་ནི་གསལ་སྣང་ཆེར་མཆེད་པའོ། །དེ་ལ་

༼༤༣༣༽

ལམ་གྱི་དམིགས་པ་བཞི་པོ་ཡིན་པས། ལམ་ཐམས་ཅད་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་པོ་དོན་ཅེ་གང་གི་ངོ་
བོར་སྐྱེ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ཐོག་མར་བདེན་པ་བཞི་ལ་རྣམ་པ་གཏོང་ཅིང་འགོད་པ་ནི་དཀའ་བས་
ཚོས་སྐྱེ་ལ་དམིགས་པའི་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་ངོ་བོར་སྐྱེ་ལ་ཚུང་དུའི་ཆེ་གཏང་ནས་འཕེལ་བ་ན་སོ་
སོར་དམིགས་པ་བསྐྱོམ་པ་བོགས་ཆེ་བས་གཞན་དག་གིས་ངོ་བོས་ཀྱང་འཕེལ་ཏེ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་
བྱང་བར་བྱེད་དོ། །ཀྱང་ཞེས་པས་བཞི་བས་འཕེལ་བའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཅེ་མོ་ཆེན་པོ་དེ་ལས་
བཟོད་པ་སྐྱེ་སྟེ། ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་སློན་ནས་བདེན་པ་ལ་ཆེར་བཟོད་པས་དེ་སྐྱད་བརྗོད་
དོ། །དེའང་གསུམ་ལས་ཚུང་འབྲིང་གཉིས་པོ་ནི་དམིགས་རྣམ་དང་གཏོང་ཚུལ་འབྲ་བ་མི་ཉམས་པས་
བྱེད་པར་དུ་གྱུར་པའོ། །མི་འབྲ་བ་ནི་བཟོད་པ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཚོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གིས་
འཕེལ་བར་བྱེད་ཀྱི་གཞན་གྱིས་མིན་ཏེ། ཚོས་མཚོག་དང་ཉེ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་སྤྱི་ཀར་ཆད་དེ། མཐོང་
ལམ་དང་ཉེ་བས་ཚོས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཁོ་ནའོ། །བཟོད་པ་ཆེན་པ་ནི་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་
སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་ལ། དོད་སོགས་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་དུམ་སོགས་ལ་དམིགས་པས་
སོ། །དེ་ནི་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ནའོ། །བཟོད་ཆེན་དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་མཚོག་ཀྱང་འདོད་པའི་དུམ་
ལ་དམིགས་པ་དང་། སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། འདིག་ཉེན་པའི་ཚོས་ཀུན་གྱི་མཚོག་ཡིན་
པས་འདིག་ཉེན་ཚོས་མཚོག་སྟེ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་མེད་པར་བྱས་པའི་རྩལ་གྱིས་འཕགས་ལམ་

༼༤༩༽

འདྲེན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷོར་ལམ་བཞི་པོ་གཏོད་འཕེལ་བྱས་པ་ཉེར་གཞག་གི་རང་བཞིན་
ཡིན་པས་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ། བསམ་ཅད་མཉམ་གཞག་ཡིན་པས་རིག་བྱེད་མིན་པའི་
གཟུགས་ཀྱང་ཡོད་དེ་འཁོར་དང་བཅས་ན་སྤང་བོ་ལྷ་པ་ཅན་ལོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་ནི་བྱོད་
སོགས་སྤུ་མ་གཏོགས་ཏེ། དེ་ནི་འཕགས་པ་ལ་ཡང་ས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པས་ལྷོར་ལམ་ཡང་
ཡོད་པར་བཤམ་བའི་སྤྱིར་དོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཐེ་ཚོམ་སྤོང་བར་ངེས་ཤིང་བདེན་པའི་དོན་སོ་
སོར་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་འཕགས་ལམ་གྱི་ཆ་བཤག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དང་དངོས་སམ་བརྒྱུད་པས་
མ་ཐུན་ཞིང་རྒྱུར་རྒྱུར་བའམ་ལམ་ལ་སྤོར་བ་ཡིན་པས་ན། ལྷོར་ལམ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་
གཉིས་ཉམས་པ་ཡོད་པས་རྒྱུད་དུ། བཟོད་པ་མི་ཉམས་པས་འབྲིང་། ཚོས་མཚོག་ནི་སྤོར་ལམ་དེ་
མཐར་སྐྱེན་པས་ཆེན་པོ་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བཞི་ཆར་གྱི་མཉམ་གཞག་གི་ངོ་བོ་སྒྲོམ་བྱུང་ཁོ་ན་ཡིན་
ཞིང་། དེ་ཡང་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་མཉམ་གཞག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། ལྷོར་ལྷོར་ལམ་ན་ཐོས་
བསམ་སོགས་སྒྲོམ་བྱུང་མིན་པའི་དགོ་བ་དུ་མ་ཡོད་པའང་སྤོར་ལམ་ལས་མི་འདའ་སྟེ་ཐར་ལམ་
ཡིན་ལ་ལམ་གཞན་མིན་པས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་སའི་དང་། ཉེན་གྱི་དང་། འཐོབ་གཏོང་གི་དང་།
ཡོན་ཏན་གྱི་དང་། རིགས་གྱི་བྱུང་བར་དོ། །དང་པོ་ནི། མི་སྣོགས་པ་མེད་པ་དང་། བསམ་གཏན་
བྱུང་བར་ཅན་དང་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་སྟེ་ས་དུག་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འདོད་པ་ནི་མཉམ་པར་
མ་

༼༤༣༥༽

གཞག་པ་དང་ཉེར་བསྐྱོགས་གོང་མ་གསུམ་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་མིན་པ་དང་། གཟུགས་མེད་
འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་པས་སོ། རྫོང་ཅེ་གཉིས་ནི་འོག་འདོད་པ་ནའང་ཡོད་པས་ས་བདུན་
བའོ། །འཕམ་ཞེས་པ་ནི་ལུགས་ཐ་དད་པ་དབྱུངས་སྐྱོག་གི་འདོད་པར་སྟོན་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། བཞི་
ཆར་ཡང་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཉིད་དེ་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐྱོར་བ་ཡིན་པས་སོ། །དང་པོ་གསུམ་ནི་སྟོན་མ་
བསྐྱེད་ན་སྟོ་བསལ་བས་སྐྱིང་གསུམ་པའི་མི་ཁོ་ན་དང་། སྟོན་བསྐྱེད་ན་སྟུ་ལའང་བསྐྱེད་ལ། བཞི་པ་
ནི་ལན་གཉིས་མི་སྐྱེད་པས་གཉིས་ཀར་དོ། །ཅི་སྐྱོར་ལམ་དག་གི་ཐོབ་པའམ་མངོན་གྱུར་སྐྱེས་
བའམ་བྱུང་མེད་ལ་འབྱུང་བ་དེ་སྤྲིས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀ་པན་ཚུན་འབྱུང་ངམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཚོས་མཚོག་
སྟོན་བྱུང་མེད་གྱིས་བསྐྱེད་ན་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་ནི་འབྱུང་སྟེ་སྐྱེ་བ་འཕོས་པའམ་མཚོན་
གྱུར་བ་སྐྱེས་པར་འབྱུར་སྲིད་པའི་སྤྲིར། མངོན་གྱུར་ནི་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ཡིན་པས་སྐྱེས་པར་འཕོ་
ལོང་མེད་ཅིང་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་ལ་འཕགས་པ་བྱུང་མེད་དུ་མི་འབྱུར་
བའི་ཚོས་ཉིད་ཐོབ་པས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་མི་ཐོབ་ལ། སྟོན་སྐྱེས་པས་བསྐྱེད་ན་སྐྱེས་པ་ཁོ་ནའི་
རྟེན་གྱི་ཐོབ་པ་འབྱུང་སྟེ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་སྐྱེས་པ་བྱུང་མེད་དུ་མི་འབྱུར་བའི་སྤྲིར་དོ། །གཞན་
གསུམ་ནི་ངེས་པར་མ་སྟོས་པ་ཉིད་གྱིས་སྐྱེ་བ་འཕོས་པའམ་མཚོན་གྱུར་པ་དང་འཕོབ་པས་མངོན་
གྱུར་དེ་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་སྲིད་ཅིང་། བཟོད་ཆེན་ནི་ཆེ་དེ་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པས་མཚོན་གྱུར་པ་
ཁོ་ནས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་

༼༤༣༦༽

ཐོབ་ལ། ལྷན་ཅིག་གཅིག་ལ་མཚན་འཕོ་ལོང་མེད་པས་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་
དེ་རི་ལྟར་གཏོང་ཞེ་ན། འཕགས་པས་སྐྱོར་ལམ་དེ་དག་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་སྐྱེས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་
གཏོང་གི་གང་ལ་བརྟེན་པའི་ས་དེ་ཐོར་ནས་གོང་དུ་སྐྱེས་པས་གཏོང་ལ། འཕགས་པ་སྐྱོར་ལམ་ལས་
ཉམས་པ་མེད་ཅིང་མཐོང་ལམ་གྱིས་བརྟེན་པར་བྱས་པས་ཤི་བས་ཀྱང་མི་གཏོང་ངོ། །འཕགས་མིན་
ནི་ས་འཕོ་རུང་མི་འཕོ་རུང་འཆི་བས་ཉེ་རིས་མ་ཐུན་བཏང་བ་ཉིད་གྱིས་སོ། །དེས་ན་དང་པོ་དང་པོ་
མི་སྐྱོགས་མེད་ལ་བརྟེན་པ་ནི་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་དུ་སྐྱེ་ན་ས་འཕོ་ཞིང་འཆི་བས་གཏོང་ལ། འདོད་པ་
དང་དང་པོར་སྐྱེས་ན་འཆི་བ་ཁོ་ནས་གཏོང་བ་ལྟ་བུའོ། །སོ་སྐྱེ་ནི་དེར་མ་བཟད་སྐྱོར་ལམ་དང་པོ་
གཉིས་མི་མ་ཐུན་སྐྱོགས་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པས་ཀྱང་གཏོང་སྟེ། རང་གི་རྟོགས་པ་དང་ས་གང་
ལས་ཉམས་བསམ་མོ་ཞེས་འཆད་ངོ། །འཆི་བས་གཏོང་བ་ནི་མི་སྐྱོགས་མེད་ལ་བསམ་གྱི། དངོས་
གཞིའི་སྐྱོར་ལམ་བསྐྱེད་པ་ནི་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བར་ངེས་ཉེ་ཡིད་འབྱུང་ཤས་ཆེ་བས་སྲིར་
ངོ། །བཟོད་འབྲིང་མན་ཆད་ལས་རྣམ་པར་ཉམས་པས་སྲིས་བསྐྱེད་པ་ན། སོ་ཐར་བཞིན་སྲོན་མེད་པ་
ད་ལྟར་བའི་ཐོབ་པ་འབྱུང་གི་སྲོན་བསྐྱེད་པའི་ཐོབ་པ་མི་འབྱུང་སྟེ། མ་འདྲིས་པ་དང་འབད་པས་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ངོ། །མཚམས་སྟོན་པའི་སྲོབ་དཔོན་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པ་གཅིག་ཡོད་ན་
འཕྲོ་ནས་སྐྱེ་ཞིང་མེད་ན་གཞི་ནས་སོ། །ཐོབ་པ་བཏང་ཅམ་གྱི་རྣམ་པར་ཉམས་པ་དང་། མི་མ་ཐུན་
པས་བཏང་བས་

༼༤༩༽

ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་མི་ལྡན་པ་སྟེ་ཐོབ་པ་བཏང་ནས་མ་ཐོབ་པ་སྐྱེས་པའོ། །བཞི་པ་
ནི། ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་མཚམས་མེད་ལ་འཇུག་སྲིད་ཀྱང་དགེ་བའི་རྩ་བ་མི་འཚད་དེ། དགོན་མཚོག་ལ་
ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པས་དགེ་བའི་རྟེན་ལྷག་པའི་སྲིབ་ཞེས་གང་སྟེལ་ལས་སོ། །བཟོན་པ་ཐོབ་པ་
ནི་ངན་སོང་དུ་མི་འགོ་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་ལས་ཉོན་གཉིས་ཐག་བསྲིང་བས་སོ། །གཞན་ཡང་ཉེས་པ་དུ་མ་
ལས་གྲོལ་བར་བཤད་དོ། །ཚོས་མཚོག་གི་ཡོན་ཏན་ནི་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་པ་མཐོང་བའོ། །དོད་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་ནི་ངེས་པར་སྤངས་ལས་འདའ་བ་ཡིན་ལ། ཐར་ཆ་དང་ཁྱད་པར་ནི་གོགས་མེད་ན་ཆེ་འདི་ལ་
བདེན་པ་མཐོང་བ་སྲིད་པའོ། །ལྷ་བ་ནི། སློབ་མ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དོད་ཅེ་གཉིས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་
ལས་བརྒྱུ་གཞན་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་སྲིད་པ་བཟོན་པ་ཐོབ་ནས་མིན་ཏེ། དེ་ངན་སོང་དུ་མི་འགོ་
ལ་བྱང་སེམས་ནི་བསམ་བཞིན་དུ་འགོ་བས་སོ། །སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུར་ནི་
བཟོན་པ་དང་གསུམ་ཀ་ཐོབ་པ་ཡང་འཇུག་གོ། །ཚོས་མཚོག་ཐོབ་ནས་མིན་ཏེ། ཉོན་དེ་ཉིད་ལ་མཐོང་
ལམ་སྐྱེ་བས་སོ། །ཉོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་བསེ་བུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་སྐྱོར་ལམ་བ་ནི་
རིགས་མི་བསྐྱུར་ཏེ། སྐྱོར་ལམ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བར་ཤེས་པའི་བར་གྱི་ལམ་བཞི་
ཚར་ཉིང་ངེ་འཇིན་གསལ་ཞིང་མི་གཡོ་བའི་བསམ་གཏན་གྱི་མཐའ་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་
གཅིག་ལ་ཀུན་བསྐྱེད་པས་དེར་ཤེས་པ་མི་མཐུན་པ་མི་འབྱུང་ཞིང་རང་འབྲས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་

༼༤༣༽

བསྐྱེད་པས་སྐྱིད་ལུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །འདིས་ནི་ལུགས་འདི་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྐྱོར་
ལམ་བཞི་པོ་གང་ནས་རིགས་ངེས་པའི་ས་མཚམས་བརྒྱུད་བ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅམ་པ་ནི་མ་ངེས་
པའི་རིག་ཅན་གྱི་ཉན་རང་གཉིས་ཀ་ལྟག་མེད་དུ་མ་ཞུགས་བར་དུ་སངས་རྒྱལ་དུ་འགྱུར་ངེས་པའི་
རིགས་ཅན་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་རང་རང་གི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་ངེས་པས་མི་འགྱུར་བར་བཞེད། དབྱུ་མ་པ་
ནི་ལྟག་མེད་ནས་ཀྱང་སངས་རྒྱལ་སྐྱེད་པས་ཐེག་དམན་ལ་གནས་སྐབས་ཅམ་མ་གཏོགས་
མཐར་ཐུག་རིགས་ངེས་པ་མི་བཞེད་དོ། །འབྲུབ་མཐའ་བཞི་ཚར་གྱིས་ཀྱང་ཐེག་པ་དེ་དང་དེའི་ལམ་
ནས་གཞན་གྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་ཏེ་གཞན་གྱི་བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་ངེས་པར་མེད་པར་བཞེད་དོ། །རང་
རྒྱལ་ཚོགས་སྐྱོད་འདོད་ན་དེའི་དོད་ཅེ་སོགས་ཐོབ་ནས་བརྒྱུག་པ་ཡོད་པ་ཡང་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་
ལ་སྐྱུར་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། ཅི་དང་པོ་ཁོ་ནར་སྐྱོར་ལམ་བསྐྱེད་དམ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ།
སྐྱོར་ལམ་དེ་ཡི་སྐྱོན་དུ་འང་ཐར་བ་ཆ་མ་ཐུན་ངེས་པར་འགྲོ་ལ། དེ་སྐྱེས་ནས་ཆེས་སྐྱུར་བ་ཡིན་ན་
ཐར་ཆ་དང་སྐྱོར་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་དང་གསུམ་གྱིས་ཐར་ཏེ། ས་བོན་འདེབས་པ་
དང་སྐྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་དང་འབྲས་བུ་སྦྱིན་པ་ལྟར་དོ། །ཐར་ཆ་དེ་འང་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཐོས་
བསམ་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་ནའོ། །འོན་ཀྱང་ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་ལྟག་མཐོང་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་སྒོམ་པར་
བཤད་པས་སྒོམ་བྱུང་ཡང་ཡོད་ལ་ཐོས་བསམ་དུ་བཤད་པ་ནི་ཤེས་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་སམ་སྐྱུ་
མོ། །ལས་ནི་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ལས་གསུམ་མོ། །སྐྱོར་ལམ་སོགས་ཀྱང་ཐར་ཆ་

༼༤༣༥༽

ཡིན་ཡང་ཐར་པའི་རྒྱུར་མ་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་སྦྱིན་སོགས་ལས་བྱུང་པར་དུ་བྱ་
 བའི་སྦྱིར་སྦྱི་མིང་གྲེ་བྲག་ལ་བཏགས་པའོ། །དེ་ཡང་ཤེས་རབ་གསལ་བ་དང་འཁོར་བ་ལ་སྦྱོལ་ཤིང་ཆེ་
 བ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་སྤིང་གསུམ་གྱི་མི་ཡི་ནང་ནས་འཕེན་གྱི་གཞན་ནས་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཅི་
 རིགས་སུ་མེད་པས་སོ། །གསུམ་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་སྦྱི་ཚུ་ལ་ལ། སེམས་
 བཏུ་བྱུག་གི་སྦྱི་ཚུ་ལ། མངོན་རྟོགས་གསུམ་དུ་བསྟན་པ། ས་གང་ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་བཏུ་བྱུག་
 གི་གངས་ངེས། ལམ་གང་གིས་བསྐྱུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་ཚོས་མཚོག་ལས་ཚོས་
 གྱི་བཟོད་པ་བྲག་པ་མེད་པ་སྦྱི་ལ། དེས་འདོད་པའི་སྦྱུག་བསྐྱུལ་ལ་དམིགས་ཤིང་དེ་སྦྱིས་ནས་
 འཕགས་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་ནི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་བྲལ་བའི་ཚོས་ཤེས་སྦྱི་
 ལ། འདོད་པའི་དུམས་ལ་བཟོད་ཤེས་གཉིས་སྦྱི་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱུག་བསྐྱུལ་ལྷག་མ་གོང་མ་གཉིས་གྱི་
 སྦྱོམ་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་སྦྱིར་བཟོད་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཐོག་མར་འདོད་པའི་ཚོས་ཤེས་ནས་
 རྗེས་ལ་གོང་མའི་ཚོས་ཤེས་པས་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་སྦྱི་ཞིང་བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ལ་དམིགས་པའང་
 དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་བཟོད་བཞི་བཞི་རིམ་བཞིན་སྦྱི་བས་དེ་ལྟར་ན་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འདི་
 ནི་སེམས་གྱི་སྐྱད་ཅིག་བཏུ་བྱུག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལས་སྦྱིར་དབྱེ་ན་ནམ་པ་གསུམ་སྟེ། མཐོང་
 ལམ་སྤུང་པོ་ལྷ་ལས་ཤེས་རབ་ནི་མཐོང་བ། སེམས་སེམས་བྱུང་ཐམས་ཅད་ནི་

།།།

དམིགས་པ་དང་སྤང་བོ་ལྟར་བྱ་བའི་མངོན་ཏྟོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། བདེན་བཞིའི་རིམ་པ་ལྟར་ཤེས་པ་
དང་སྤོང་བ་དང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་སྤོམ་པའི་བྱ་བ་དང་ལྡན་པས་སོ། །དེ་ཡང་དུམ་མཐོང་བའི་ཆེ་
བྱ་བ་བཞི་ཀ་ཡོད་ཅིང་། གཞན་ལ་ཐ་མ་གསུམ་ཁོ་ན་ཡོད་དེ། དུམ་ལན་གཉིས་སྤང་དུ་མེད་པས་
སོ། །ཤེས་རབ་ནི་མངོན་ཏྟོགས་གསུམ་ཀ་གཞན་ཐ་མ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་མིན་པ་ཐ་མ་གཅིག་
ལུ་ལོ། །ཏྟོགས་ཚུལ་ནི་མདོ་ལས་དཔེའི་སྟོན་ས་བཞི་རིམ་གྱིས་ཏྟོགས་པར་གསུངས་ཏེ། མགོན་མེད་
ཟས་སྦྱིན་གྱིས་ཞུས་པར། ཁང་པ་བཅེགས་པའི་སྤང་དང་ཅིག་པ་དང་སྤུམ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་དང་།
དགོ་སྤོང་གིས་ཞུས་པར་བང་རིམ་བཞི་པའི་ཐེམ་སྐྱས་དང་། ཀུན་དགའ་བོས་ཞུས་པར་སྐྱས་གདང་
བཞི་ལ་རིམ་གྱིས་འཇོག་དགོས་པའི་དཔེས་བསྟན་ཏོ། །གསུམ་པ་ནི། བདེན་པ་མངོན་ཏྟོགས་དེ་ནི་
སྦྱིའི་ས་སྦྱོར་ལམ་ཅམ་དང་ཚོས་མཚོག་དང་བྱེ་བྲག་གི་ས་ཡང་གཅིག་སྟེ་བསམ་གཏན་ས་ལྷག་ལ་
བརྟེན་པར་བཤད་པས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱན་ཞུགས་སྤྱིར་འོང་གི་ནི་མི་སྣོགས་མེད་དང་། ཆགས་བྲལ་
སྟོན་སོང་གི་སྤྱིར་མི་འོང་གི་ནི་ཉེར་བསྟོགས་མིན་པ་ལྟ་དང་། བསེ་དུ་ལྟ་བུའི་ནི་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་
པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བཞི་པ་ནི། ཅིའི་སྤྱིར་བདེན་པ་རེ་རེའི་ཡུལ་ཅན་ལ་བཟོད་ཤེས་གཉིས་གཉིས་
བཞག་ཅེ་ན། བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཤེས་པ་བརྒྱད་ནི་གོ་རིམ་དུ་འདོད་པ་དང་གོང་མའི་མཐོང་སྤང་གི་
ཐོབ་པ་གཅོད་པ་ལ་གང་གིས་ཀྱང་བར་ཆད་བྱ་བར་མི་རུས་པས་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། ཉོན་
མོངས་ལས་

།།།

གྲོལ་བའི་ལམ་ཡིན་པས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྟེ་རྒྱན་པོ་ཕྱིར་དབྱུང་བ་དང་སྟོ་འཕར་བཅད་པ་བཞིན་
ལོ། །དེ་ལྟར་ན་བཅུ་དྲུག་གོ། །ལྷ་པ་ནི། བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་ལ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་བཙོ་ལུ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་
ཡིན་ཏེ། བདེན་པའི་དོན་སྣང་མོས་པ་ཅམ་ལས་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་ལ་དེའི་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་སྟོན་ས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། བཅུ་དྲུག་པ་ནི་མཐོང་བ་གོམས་པར་བྱེད་པས་སྟོམ་
ལམ་ཡིན་ལོ། །རྗེས་བཟོད་ཉིད་གསར་དུ་མཐོང་ཡང་བདེན་པ་རིལ་གྱིས་མཐོང་བ་མིན་པས་མཐོང་
ལམ་དུ་མི་བཟོད་དེ། ཞིང་གི་ཉག་མ་གཅིག་མ་བཟུང་བས་མ་བཟུང་བར་མི་འཛོག་པ་བཞིན་ལོ། །འོ་
ན་ཤེས་པ་བདུན་ཡང་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བཟོད་པས་རྟོགས་ཟིན་པས་གསར་
མཐོང་མེད་ཀྱང་འགྲོན་པོ་ལམ་ཁྱེད་སྟུང་འཕེན་པ་མ་དོར་བའམ། བཟོད་པ་ཕྱི་མའི་སྐལ་མཉམ་གྱི་
རྒྱ་བྱེད་པས་སམ་ལམ་ལ་རྗེས་བཟོད་མ་སྐྱེས་པ་དེ་སྲིད་དུ་བདེན་པ་ཀུན་མཐོང་བ་མ་རྟོགས་པས་
མཐོང་ལམ་དུ་བཞག་ལ། བཅུ་དྲུག་པ་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐད་ཅིག་ནི་སྣང་བ་ཡིན་པ་ལ་འདི་
རྒྱན་ཡིན་པ་དང་། ཁྱེད་སྟུང་ལམ་བཏང་ནས་གནས་པའི་ལམ་ཐོབ་པ་དང་ཤེས་པ་བརྒྱད་དང་རྣམ་པ་
བཅུ་དྲུག་ཚང་བར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་སྟོམ་ལམ་ཡིན་ཀྱང་ཉམས་པ་ནི་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་ས་
སྣངས་པའི་བྲལ་ཐོབ་འཛིན་པས་སོ། །སྐད་ཅིག་གི་དོན་ནི་བྱ་རྟོགས་ཡིན་གྱི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་
མ་བྱ་བྱེད་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ་གསུང་ཡང་བཟོད་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མིན་པར་འགྱུར་བས་མི་འཐད་
དོ། །འདིར་མཐོང་ལམ་

༼༤༣༩༽

བཙུག་ལྷན་པ་བཟོ་བ་བཟུང་བར་ཚད་མེད་ལམ་དང་། བདུན་ཚུལ་གྲོལ་ལམ་དང་། གོང་མར་
བར་ཚད་མེད་ལམ་བཞིར་བཤམ་པ་དང་། རྒྱལ་ལས་བར་ཚད་མེད་ལམ་ནི་དང་པོ་ཁོ་ནར་བཤམ་པ་
ལྷན་པ་མཐའ་གོང་ལོག་གི་ཁྱད་པར་མ་སྤེད་པར་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དཀར་ནག་ཟངས་ལྷན་
བ་ཚུལ་ནི་སྤྱོད་པ་ལ་དགའ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ལ། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་གང་
ཟག་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་ཟག་ཟུང་བཞི་བཤམ་དུ། ཚུལ་གྲངས་བདུན་དུ་དབྱེ་བ། རྣམ་བུ་དུ་བསྐྱེ་
བའོ། །དང་པོ་ལ། མཐོང་ལམ་ལ་དང་། སློམ་ལམ་ལ་དང་། མི་སློབ་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་
གོ་དང་པོ་ལ་དབང་པོའི་སློབ་ཚུལ་དབྱེ་བ། འབྲས་བུའི་སློབ་ཚུལ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལམ་དེ་དག་ལ་
གནས་པ་གང་ཟག་ཡིན་ཅེ་ཞེས་པའམ། ཡང་ན་གང་ཇི་ལྟར་དུ་ཞིག་གིས་སྤེད་པ་གང་གིས་རྟོགས་པ་
ནི་བདེན་པ་དང་ལམ་རིམ་དང་གང་ཟག་དང་ལམ་ཡིན་ཅེ་ཞེས་པའོ། །ཞེས་དོན་གྱིས་འབྲེལ་ཏེ། དེ་ལ་སྤྱི་དོན་
ནི་གཞན་དུ་འཆད་དོ། །གཞུང་དོན་ནི་དབང་པོ་རྣམས་པོ་དང་རྣམས་པོ་གཉིས་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཙུ་
ལྷ་པོ་དག་དུ་རིམ་བཞིན་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཞེས་གསུངས་ཏེ། སློབ་གཞན་
གྱི་དོན་གྱིས་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། སློབ་བདག་ཉིད་ཁོ་ནས་མདོ་སོགས་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་
འབྲང་བས་སོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་གནས་སྐབས་གཞན་ན་རྣེ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་
ཚེ་ཡང་རྣེ་རྣམས་དུ་བཞག་པའམ། དེའི་ཚེ་ཡང་སྐྱུར་བུལ་ལ་སོགས་

། ༤༣༣ །

བ་མི་འགལ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། རྒྱུན་ལྷགས་ལྷགས་པ། སྲིར་འོང་ལྷགས་པ། སྲིར་མི་འོང་
ལྷགས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་གཉིས་སྟོན་འཇིག་རྟེན་པའི་སྟོམ་པའི་ལམ་གྱིས་དེའི་སྤང་བྱ་ཅུང་ཟད་མ་
སྤངས་ན་འབྲས་བུ་བཞིའི་དང་པོ་ལ་ལྷགས་པ་ཡིན་པར་མ་ཟད་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་རོལ་དུ་འདོད་
ཉོན་དང་པོ་ནས། རྣམ་པ་སྤེའི་བར་ཅི་རིགས་སུ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི།
གང་ཟག་གཉིས་པོ་དེས་སྟོན་འདོད་པའི་སྟོམ་སྤངས་བྱུག་པ་ནས། དགུ་བ་ཚུན་ཆད་དེ་བརྒྱད་པའི་
བར་ཟད་པ་ཡིན་ན་ནི་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་སྲིར་འོང་ལ་ལྷགས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་གཉིས་
སྟོན་འདོད་ཉོན་དགུ་བ་སྤངས་པའམ་ཡང་ན་གོང་མ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བར་ལས་ཆགས་བྲལ་ཞིག་
ཡིན་ན་འབྲས་བུ་གསུམ་པ་སྲིར་མི་འོང་ལ་ལྷགས་པ་ཡིན་ནོ། །གོང་མར་ལྷགས་པ་གསུམ་པོ་དེ་
རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྟོར་ལམ་ནས་འཇོག་པར་མཛད་དེ་རིམ་གྱིས་པས་རྒྱུན་ལྷགས་
ལྷགས་པ་དེ་ནས་བརྒྱུད་བའི་རིགས་པས་སོ། །སྤངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འབྲས་བུ་དེ་དང་དེ་ཐོབ་
པའི་གོགས་གྱི་གཙོ་བོ་སྟོང་བ་ལ་ལྷགས་དགོས་པས་ལྷགས་པ་གོང་མ་གསུམ་ལ་འདོད་ཉོན་ལྡན་པ་
དང་བརྒྱད་པ་དང་སྲིད་ཉོན་བརྒྱད་པ་སྟོང་དགོས་པར་ཀུན་བཏུས་འགྲེལ་ཆེན་ཉི་ལྔ་གསུམ་ལས་
བཤའ་བ་དེ་ཁོ་བོ་འབའ་ཞིག་གི་སྟོན་ལྷུལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་སྟོན་སྟོན་བཞག་
སྟོམ་སྤང་སྟོང་ཚུལ་གྱི་སྟོན་སྟོན་བཞག་གོ། །དང་པོ་ལ། འབྲས་བུའི་སྟོན་སྟོན་དང་། དབང་པོའི་སྟོན་སྟོན་
དང་། ཅོམ་ཁུད་གྱི་སྟོན་སྟོན་བཞག་

༼༤༣༽

བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གང་ཞིག་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྟའི་ཆེ་འབྲས་བུ་གསུམ་པོ་གང་རླང་ཞིག་ལ་
ཞུགས་པ་ཡིན་པ་དེ་ནི་བུ་རྒྱལ་པ་ལ་དེ་དང་དེའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་ནི།
གསུམ་པོས་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་དག་དད་པས་མོས་པ་དང་མཐོང་བས་ཐོབ་
བར་གསུངས་ཏེ། དད་པ་ལྷག་པ་དང་ཤེས་རབ་ལྷག་པས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱས་པས་
སོ། །གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྣམ་པ་ལྡན་སྤངས་ཀྱང་བུ་རྒྱལ་པ་ལ་སྲིར་འོང་ཞུགས་པར་མི་འགྱུར་བ་
ཅི་ཞེ་ན། དེས་དེའི་ཆེ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཙམ་ཐོབ་ཀྱི་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཐོབ་པ་
མེད་པས་དེའི་སྲིར་འབྲས་བུ་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱ་བའི་སྲིར། འབྲས་བུ་གཞན་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་
མི་བརྩོན་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་ཞུགས་པ་མིན་ལ་ཤུགས་ཀྱིས་ན་འབྲས་བུ་སྲི་མ་ཐོབ་དོན་དུ་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་
ལ་བརྩོན་པ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་དེ་ལ་ཞུགས་པ་འོ། །གཉིས་པ་ལ། རྒྱ་མཚན་སྤང་གཉེན་གྱི་རྣམ་གཞག
རྒྱ་མཚན་ཅན་གང་ཟག་གི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ནི། ས་དང་ས་འདོད་པ་ནས་སྲིད་ཅིའི་བར་ལ་
ཉིས་པ་སྟེ་སྤང་བྱ་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་རེ་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་ཏེ་གཉེན་པོ་རྣམས་ཀྱང་།
དགུ་དགུ་རེ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་ཞེ་ན། ཅ་བའི་དབྱེ་བ་རྒྱུད་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རེ་རེ་
ལའང་རྒྱུད་དུ་འཇུག་ཏུ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པར་ཡོད་པའི་སྲིར་རོ། །དེའང་གཉེན་པོ་རྒྱུད་རིམ་དང་
སྤང་བྱ་ཆེ་རིམ་ནས་སྤོང་དོ། །གཉིས་པ་ལ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི། སྲིར་འོང་གི་སྲིར་མི་འོང་གི་སྤོང་
རོ། །དང་པོ་ལ་ཙམ་པོ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་ལོ། །དང་པོ་ནི།

༼༤༣༫༽

རྒྱུན་ལྷན་ལ་དབྱེ་ན་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་དང་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མ་
ངེས་པ་དང་ངེས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་སྲོན་སྲིད་པ་ལ་བདུན་སྟོང་བའི་ལས་བསགས་པ་འབྲས་བུ་ལ་
གནས་པ་སྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཟད་པ་སྲིད་པ་བ་ཅུ་གསུམ་པ་ཚུན་ཆད་དུ་སྤང་
འདས་ཐོབ་པའོ། །ངེས་པ་ནི་རེ་ལྟར་ཉེ་མཚོག་ཏུ་ཐོགས་ནས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་ལེན་ངེས་པའོ། །དེ་
པན་ཆད་མི་ལེན་པས་དེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ཞེས་རྒྱལ་སྐྱེས་སོ། །འདིའི་སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་
བ་སོ་སོའི་བཞེད་པ་དགག་སྐྱབ་དང་བཅས་པ་གཞན་དུ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི་རྒྱུན་ལྷན་ལ་དེ་ནི་
འདོད་པའི་སྐྱོམ་སྤང་རྣམ་པ་གསུམ་མཁ་རྣམ་པ་བཞི་ལས་གྲོལ་ཅིང་དེའི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་གྱི་
དབང་པོ་ཐོབ་ལ་ལྷ་བ་སྤར་མ་སྤངས་པའི་སྤྱིར་འདི་ལ་ཡང་མི་སྟོང་བ་དང་། འདོད་པར་རིགས་
མ་ཐུན་གྱི་ཆེ་གཉིས་སམ་གསུམ་དུ་ལེན་པར་བྱེད་ཅིང་བཞི་བ་མི་ལེན་པ་ནི་རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེ་
ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ལྷ་མི་གཉིས་ལས་གཉིས་ཆར་ཡང་ཉེན་དེ་དང་དེ་ལ་སྐྱེ་བ་གཉིས་སམ་གསུམ་
སྤངས་ནས་ཉེན་དེ་ལ་སྤྱང་ན་ལས་འདའོ། །གཉིས་ལ་ལྷན་ལ་དང་འབྲས་གནས་སོ། །དང་པོ་ནི།
རྒྱུན་ལྷན་ལ་འབྲས་གནས་བྱུང་བར་ཅན་འདོད་པའི་སྐྱོམ་སྤང་གཅིག་ནས་རྣམ་པ་ལྷ་ཡི་བར་དུ་
བཅོམ་པ་དང་དུག་པ་སྟོང་བའི་སྟོར་བ་ཐོབ་པ་ནི་འབྲས་བུ་གཉིས་པ་སྤྱིར་འོང་ལ་ནི་ལྷན་ལ་འཁང་
ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ། ཅམ་པོ་དང་བྱུང་བར་ཅན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་
པའི་རྣམ་པ་དུག་པ་ཟད་པར་

༼༤༣༫༽

གྱུར་ཅིང་བདུན་པ་སྔོང་བ་ལ་མི་བཙོན་པ་དེ་ནི་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ཙམ་པོ་ཞེས་བྱའོ། །འདོད་པར་
ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ལ་དེ་ཞེས་བྱ་ལ་སྐྱེ་བ་གཉིས་ལེན་ཡང་རིགས་མ་ཐུན་གཉིས་མི་ལེན་པས་
རིགས་ནས་རིགས་སྐྱེས་མི་འགྲུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འབྲས་གནས་དེ་ཉིད་ཉིས་པའི་ཆ་བདུན་ནམ་
བརྒྱད་པ་ཟད་ཅིང་དེའི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་གྱི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་ནི་དག་བཙོན་ཐོབ་པ་ལ་ཆེ་གཅིག་
དང་ཕྱིར་མི་འོང་ཐོབ་པ་ལ་སྐྱོན་གཅིག་གིས་བར་དུ་ཚོད་པས་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་སྟེ་
བདུན་ཟད་པ་ན་བར་ཆད་གཉིས་ལུས་ཀྱང་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འདོད་པ་ལ་ཆགས་པ་
དང་བྲལ་མ་བྲལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་འདོད་ཉོན་དགུ་པ་སྤངས་མ་སྤངས་གྱིས་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བས་སོ། །འདི་
ཉིད་གོང་མར་ལྟའི་རྟེན་ལ་སྤང་འདས་མཛོན་དུ་བྱེད་པར་བཤམ་པ་ནི་འདོད་ལྟའི་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་
ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ལ་དེས་མིའི་རྟེན་ཅན་ལ་མཚོན་པར་དགོངས་སམ་སྦྱམ་སྟེ་དབྱུང་
དོ། །གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་འབྲས་གནས་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཕྱིར་འོང་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཉིད་
འབྲས་བུ་གསུམ་པ་ལ་ནི་ཞུགས་པའང་ཡིན། གཉིས་པ་ལ་ཙམ་པོ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས། དང་པོ་
ནི། གང་ཟག་དེ་ཉིད་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དགུ་པ་ཟད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་ཅིང་། གོང་མའི་
ཉོན་མོངས་ཅན་སྔོང་བ་ལ་མི་བཙོན་པ་དེ་ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ།
ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ། དེ་ཉིད་ཕྱི་མའི་ཞུགས་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ། སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་གྱི་སྒོ་
ནས་དབྱེ་བ། ཡོན་

།།།

ཉན་ཐོབ་ཚུལ་གྱི་སློབ་ཉན་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཁམས་གོང་དུ་འགོ་བ། ཆེ་འདིར་སྤྱང་ན་ལས་
འདའ་བ། དེ་དག་གི་བྱུང་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། གཟུགས་སྤྱི་ཉེར་འགོ་གཟུགས་མེད་ཉེར་
འགོ་འོ། །དང་པོ་ལ་བར་འདའ་སྐྱེས་འདའ། གོང་འཕོ་འོ། །གཟུགས་སྤྱི་ཉེར་འགོ་འི་སྤྱིར་མི་འོང་དེ་ནི་
གསུམ་ལས། དང་པོ་བར་འདའ་བ་ནི་གཟུགས་སྤྱི་བའི་ཀུན་སྤྱོད་སྤངས་ཤིང་མངོན་པར་འགྱུབ་
པའི་ཀུན་སྤྱོད་མ་སྤངས་པས་གཟུགས་ཀྱི་བར་དོར་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བའོ། །འདིའི་དབྱེ་བ་གསུམ་
འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་སྐྱེས་འདའ་བ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་མ་སྤངས་པས་
གཟུགས་སྤྱི་སྤྱི་ཉེ་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བའོ། །དེ་ལ་ལམ་རང་གི་རང་གིས་འབྱུང་བ་སྐྱེས་ཅམ་ནས་
འདའ་བ་དང་། ལམ་ལ་བརྩོན་ཡང་ལམ་རང་གིས་མི་འབྱུང་བ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཉེ་
ཡོངས་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བ་དང་། ལམ་ལ་ཆེས་ཆེར་མི་བརྩོན་ཡང་ལམ་རང་གི་འབྱུང་བ་མངོན་
པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་ཡོངས་སྤྱང་ན་ལས་འདའ་བའོ། །གསུམ་པ་ལ་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་གཉིས།
དང་པོ་ལ། གོང་དུ་འཕོ་བ་ནི་སྤྱི་མ་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་སྤྱང་ན་ལས་མི་འདའ་བར་དེའི་གོང་དུ་
འཕོས་ནས་སྤང་འདས་ཐོབ་པ་གསུམ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་འོག་མིན་འགོ་དང་སྤིད་ཅེ་འགོ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། གཟུགས་སྤྱི་ཉེར་འགོ་འི་གོང་འཕོ་དེ་ནི་ལྷག་མཐོང་ཤས་ཆེར་སྤྱད་པ་འོག་མིན་
འགོ་དང་། ཞི་གནས་ཤས་ཆེར་སྤྱད་པ་སྤིད་ཅེ་འགོ་གཉིས་

༡༤༣༩༽

གནས་གཙང་མར་མི་འགོ་བར་སྲིད་བའི་ཅེ་མོའི་མཐར་ཐུག་བར་འགོ་བའོ། །འདི་ཕྱིས་གཟུགས་
མེད་དུ་འགོ་ཡང་སློབ་ལ་གཟུགས་སུ་འགོ་བས་དེ་སྐད་བརྗོད་དོ། །འདིར་འགྲེལ་བར་དེ་གཉིས་ཀྱི་པ་
མཐར་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི་དེར་མ་སྲིན་པར་གྲོལ་བའི་གོང་འཕོ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་སྤྱིར་དེའི་རིགས་
ཅན་སྲུང་བཤད་ལྟར་མ་ངེས་པའི་དབང་དུ་མཛད་དོ། །གཟུགས་སུ་ཉེར་འགོ་ལས་གཞན་གཉིས་པ་
ནི་འདོད་པ་ནས་གཟུགས་མེད་ཁོ་ནར་འགོ་བ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཐོབ་པ་
ལས་མ་ཉམས་པར་གངས་ངེས་གཟུགས་མེད་བཞི་པོ་ཅེ་རིགས་པར་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན་སྐྱེས་
ཅམ་ནས་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་དང་བཅས་ཉེ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པར་འདའ་བ་
དང་། གོང་འཕོ་དང་བཞིའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕྱིར་མི་འོང་དེ་ལ་གཉིས་ལས་གཞན་ནི་ཆེ་འདི་ཁོ་ན་
ལས་སྤང་ངན་ལས་འདའ་བ་སྟེ་མཐོང་ཆོས་ཞིའོ། །གསུམ་པ་ལ། གཟུགས་སུ་ཉེར་འགོ་དགུར་
དབྱེ། །དམ་པའི་འགོ་བ་བདུན་དུ་བསྐྱུ། །དབྱེ་བ་དེ་དག་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ། །བསམ་གཏུན་
སྟེལ་སྟོམ་གྱི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བར་འདའ་བ་སྐྱེས་འདའ་བ་གོང་འཕོ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལའང་རྣམ་
པ་གསུམ་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་གཟུགས་སུ་ཉེར་འགོ་དགུར་བཤད་དོ། །བར་འདའ་བ་ལ་དབྱེ་ན་སྐྱུར་
བར་འདའ་བ། སྐྱུར་བ་མིན་པར་འདའ་བ། རིང་མོ་ཞིག་ནས་འདའ་བ་དང་གསུམ་ཡོད་ལ། དཔེ་རིམ་
བཞིན་ཞོགས་མའི་མེ་སྟག་གུབ་མ་ཐག་ཡལ་བ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་ཚུ་ཚུ་གནས་དུ་ཡར་བཞིན་དུ་ཡལ་
བ་དང་། ས་ལ་

༼༤༤༠༽

མ་ལྷུང་ཚམ་དུ་ཡལ་བ་དཔེར་གསུངས་སོ། །དགུ་པོ་དེ་དག་གི་བྱང་པར་རྣམས་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་
དང་སྐྱེས་ནས་དང་ལན་གངས་གཞན་ལ་སྤོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཅན་དང་དབང་པོ་རྣོ་འབྲིང་རྒྱལ་
པོའི་རིམ་པ་དགུ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་སྤང་དཀའ་སྤེའི་རིམ་པ་དགུའི་བྱེ་བྲག་ལས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
དགུ་པོ་དེའི་གོང་དུ་འཕོ་བ་ནི་མ་བྱེ་བར་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འགོ་བ་བདུན་དུ་ལྷུང་
བར་མར་བཤད་དོ། །མི་འབྲེད་པར་ནི་རྗེ་ཀ་ལས་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ལ་ལྷོས་པའོ་ཞེས་བཤད། ཁ་
ཅིག་གཟུགས་མེད་དུ་འགོ་བ་མ་བསྐྱས་ཀྱི་དོགས་པའོ་ཞེས་བཤད་དེ་ལེགས་པར་བཤད་དོ། །ཅིའི་
སྤྱིར་སློབ་པ་གཞན་རྣམས་སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་འགོ་བ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། དམ་པའི་དོན་ནི་ལས་དམ་པ་
དགེ་བ་ལ་འཇུག་ཅིང་དམ་མིན་མི་དགེ་བ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། འགོ་བའི་དོན་གོང་དུ་སོན་པ་དེ་
ཉིད་དང་འོག་ཏུ་སྤྱིར་ལོག་ནས་མི་འོང་བའི་སྤྱིར་རོ། །སློབ་པ་གཞན་ནི་མི་ཚངས་སྤྱོད་སོགས་མི་
དགེ་བ་སྤྲ་མོ་ལ་འཇུག་སྤིད་པས་དམ་པ་ཡང་མིན་ཞིང་གོང་དུ་མ་སོན་པས་འགོ་བའང་མིན་ལ། ཚེ་
འདི་ལ་ཐར་པའི་སྤྱིར་མི་འོང་དང་དགུ་བཙོམ་ལ་སོང་བ་མེད་ཅིང་ཁམས་གོང་གི་སྐྱེ་བོ་ལ་སྤྱིར་མི་
འོང་བ་མེད་དོ། །འོ་ན་མངོ་ལས་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་གང་ཞེ་ན། སློབ་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་
པའོ། །དམ་པ་ལས་དམ་པ་གང་ཞེ་ན། མི་སློབ་པའི་ཚོས་བརྩུ་དང་ལྡན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེར་ནི་བསྐྱབ་གཞི་ལྡེའི་སྤྲིག་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་མི་དགེ་བ་པལ་
ཚེར་སྤངས་པས་རྣམ་གངས་པའི་དམ་པར་བསྟན་

༧༩༩།

ལ། འདིར་རྣམ་གྲངས་པ་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་སུ་ཉིར་འགྲོ་ལ་སོགས་པ་དེ་
དག་རི་ལྟ་བུ་ལ་ཡོད་ཅེ་ན། འདོད་པར་བདེན་པ་མཐོང་ནས་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་ཏེ་འདོད་པར་སྐྱེས་
པའི་འཕགས་པ་ནི་དུམ་མང་བས་ཆེས་སྐྱོ་བའི་སྲིར་ཁམས་གཞན་གོང་མར་འགྲོ་བ་མེད་ཀྱི་འདི་ཉིད་
དུ་ཆེ་དེའམ་གཞན་ལ་སྲིར་མི་འོང་ཐོབ་ནས་ཐར་བར་འགྱུར་ལ། འདོད་པར་རྟོན་པ་ནི་གསར་རྟོན་
གིས་ཡིད་འགྱུར་མི་འགྱུར་སྟེ་གཞན་པོའི་སྲིམ་ཐབ་བཞིན་ནོ། །དོན་གྱིས་གཟུགས་སུ་ཆེ་གྱུར་པ་
གཟུགས་མེད་དུ་ཡང་འཇུག་སྟེ་གོང་འཕོ་སྲིད་ཅེར་འགྲོ་བ་བཞིན་ནོ། །འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་
པ་དེ་དང་གོང་མར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་ནི། ཆེ་གཞན་དུ་ལམ་འདྲིས་པའི་སྲིར་དབང་པོ་སློན་ཞིང་
བརྟན་པ་ཐོབ་པས་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་ཤིང་དེ་ཉིད་གྱིས་དབང་པོ་འཕོ་བ་ཡང་མི་རྟོན་ནོ། །བཞི་པ་ལ་
དང་པོར་གང་སྟེལ་བ། གྲུབ་པའི་ཚད། སྟེལ་བའི་དགོས་བ། གྲངས་ངེས་ཀྱི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།
སྒར་མ་སྟེལ་བའི་དང་པོར་ནི་བཞི་པའི་དངོས་གཞི་དེ་ཉིད་སྟེལ་བར་བྱེད་ཀྱི་གཞན་ནི་མིན་ཏེ། ཉིང་
ངེ་འཛིན་དེ་ལས་སུ་རུང་ཞིང་ལམ་སྐྱ་བའི་མཚོག་ཡིན་པ་དང་གཞན་ནི་མི་རུས་པའི་སྲིར་དོ། །སྲིས་
གོམས་པ་ན་འོག་མ་གསུམ་ཡང་སྟེལ་ལོ། །རྟོན་ནི་དང་པོར་སྲིང་གསུམ་གྱི་མིས་སྟེལ་ལ། སྲིས་
ཉམས་པ་གཟུགས་སུ་སྟེལ་ལོ། །སྐྱོར་བ་ནི་དང་པོར་ཟག་མེད་དང་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་རྒྱན་
ལྡན་གསུམ་སྟེལ་བ་ནས་རིམ་གྱིས་རྒྱན་གྱི་སྟེ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་སྟེལ་བའི་བར་དོ། །ཟག་མེད་སྐྱ་སྲིའི་
མཚམས་སྐྱ་མ་ལས་ལྡང་

༼༤༤༽

སེམས་དང་སྤྱི་མ་ལ་འཇུག་སེམས་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་གཉིས་ཀྱིས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐད་ཅིག་མ་དེ་རེ་
བ་གསུམ་བསྐྱེས་ནས་སློམ་པ་ནི་དེ་གྲུབ་པའི་དངོས་གཞི་སྟེ་སྐད་ཅིག་སྤྱི་མ་གཉིས་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དང་སྤྱི་མ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སོ། །སློབ་དཔོན་ནི་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་
ཀྱིས་སྤྲེལ་མི་རུས་རྒྱན་ལྡན་གསུམ་ལ་འདོད་དགུར་འཛོག་པ་ནི་གྲུབ་པའོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི།
གནས་ཚང་མར་སྐྱེ་བ་དང་། མཐོང་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་བས་
འཛིགས་ཏེ་རོ་སྤོང་མཚུངས་ལྡན་ཐག་བསྐྱེད་ཏེ་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་ཡང་སྤྲེལ་ལོ། །དེ་ཡང་
སྤྱིར་མི་འོང་དབང་རྒྱལ་ལ་གསུམ་ཆར་ཆར་ལ་རྣོན་པོ་ལ་སྤྱི་མ་གཉིས་དང་། དགྲ་བཅོམ་རྒྱལ་པོ་ལ་
སྤྱི་མ་གཉིས་དང་རྣོན་པོ་ལ་བར་པ་ཁོ་ན་ཡོད་ལ། སྐྱེ་བ་ཡང་ཐག་བཅས་ཀྱིས་ཏེ་རྫོགས་བྱེད་དམ་
འགྲུབ་བྱེད་དོ། །བཞི་པ་ནི། ཅིའི་སྤྱིར་གནས་ཚང་མ་ལྡར་ངེས་ཤེ་ན། སྤྲེལ་མ་དེ་ནི་ཚུང་ཅུ་ཐུན་
གཅིག་ལ་སེམས་སྤུམ་སྤྲེལ་དང་། འབྲིང་རྒྱག་དང་། ཆེན་པོ་དགུ་དང་། ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་བཅུ་གཉིས་
དང་། ཤིན་ཏུ་ཆེས་ཆེ་བ་ཐག་མེད་བཅུ་དང་ཐག་བཅས་སྤྱི་སྟེ་བཅོ་ལྔ་སྤྲེལ་བ་རྣམ་པ་ལྟའི་སྤྱིར་
རིམ་བཞིན་འབྲས་བུ་གནས་གཙང་གི་སྐྱེ་བ་ཡང་སྤྱི་མ་ཁོ་ནའོ། །གཉིས་པ་ནི། འགོག་པའི་སློམས་
འཇུག་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་མི་འོང་ནི་ཐར་པ་ལྟར་ཞི་བའི་ཚོས་དེ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སྤུམ་བྱེད་པའོ་ཞེས་
མིང་ཚན་ལ་བརྩམས་ཏེ་བཤད་པའི་མདོ་འདིར་འདོད། སེམས་ཚམ་པ་ནི་ལུས་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྐྱེ་བའི་
སྤྱིར་དང་། སློབ་དཔོན་ནི་མཉམ་བཞག་གི་ཆེ་ལུས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཞི་བ་ཐོབ་པ་དང་དེ་ལས་ལངས་པ་ན་
འགོག་

༼༤༤༽

བ་ནི་ཐར་བ་ལྟར་ཞི་བའོ་སྣམ་དུ་ཤེས་བས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པའོ་ཞེས་གསུངས་ལ། འབྲུམ་བ་ནི་
ཤེས་རབ་ཀྱི་ལུས་ཀྱིས་ཞེས་སོ། །གཉིས་བ་དེ་ཉིད་སྤྱི་མའི་ཞུགས་བར་གཞག་བ་ནི། སྤྱིར་མི་འོང་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་པོ་སྤངས་བ་ནས། སྤིད་ཅེའི་ཆ་བརྒྱད་པའི་བར་དུ་བྱང་
བ་ནི་དགྲ་བཅོམ་བ་ཉིད་ལ་བརྒྱད་ནས་ཞུགས་བ་ཡིན་ལ། དེར་མ་བྱེད་ཆ་དགུ་བ་སྤོང་བའི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ལ་གནས་བ་ཡང་དེ་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་བ་སྟེ་དགྲ་བཅོམ་མིན་བས་སོ། །འགྲེལ་ཆེན་
གཉིས་དང་ཀུན་བཏུས་གསུམ་ལས་སྤྱི་མ་ཁོ་ན་གསུངས་བ་ནི་སྤྱི་མ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་བའི་
ལུགས་སོ། །དེ་ནི་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་ཏེ། ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱས་
ཤིང་བར་ཆད་མེད་པའི་ནང་ན་ཆེ་བ་ཡིན་བས་པར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་འཛོམས་ཀུས་ལ་ཚུར་
ཉོན་མོངས་ཅན་གང་གིས་ཀྱང་མི་བཤེག་བས་སོ། །དཔེར་ན་དོ་རྗེ་མ་ལམ་གྱིས་པར་དངོས་པོ་
ཐམས་ཅད་གཅོད་ཚུར་སུས་ཀྱང་གཞིག་མི་ཀུས་བ་བཞིན་ནོ། །དབྱེ་ན་བཟག་མེད་ས་དགུའི་ཡོད་
དོ། །དམིགས་བ་ནི་སྤིད་ཅེའི་བདེན་བཞི་དང་འོག་ས་བརྒྱད་ཀྱི་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་ཤིང་རྣམ་བ་
བཞིར་བསྐྱར་བས་དུ་མ་སྟེ། ལམ་སྤྱིའི་ངོ་བོ་ལ་དམིགས་བ་མི་བཤེག་བ་ལྟར་ན་མི་ལྷོགས་མེད་
བས་བསྐྱར་བ་ནི། སྤོམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་བའམ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་ཏེ། ལམས་གསུམ་
གྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན། ཞེས་བས་འདོད་པའི་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་བ་བརྒྱད་དང་གོང་ས་
བརྒྱད་ཀྱི་འགོག་བ་ལ་དམིགས་བ་བཞི་བཞི་དང་། སྤྱིའི་གཉེན་པོ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ལམ་ལ་དམིགས་བ་
བཞི་དང་། འོག་སའི་

༼༩༩༩༽

སྒྲུངས་པས་སྲིད་ཅེ་འི་སྤྱུག་ཀྱུན་ལ་དམིགས་པ་བརྒྱད་དེ་ལྟ་བུ་ཅ་གཉིས་དང་། བསམ་གཏན་ཀྱུན་
ཏུ་ལྟ་བུ་ལོ་ཡིན་པས་གཞན་ལྟ་ཡང་འདྲ་ཞིང་། གཟུགས་མེད་དམིགས་པ་ལས་ངེས་འབྱུང་ཡིན་པས་
འོག་སའི་གཉེན་པོ་ལ་དམིགས་པ་བོར་བས་ཉི་ཤུ་ཅ་བརྒྱད་དང་ཅ་བཞི་དང་ཉི་ཤུ་ཡིན་ཏེ་སྤྱུག་བརྒྱ་
བརྒྱད་ཅ་བཞི་འོ། །ལམ་སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་བཞེགས་སྟེ་སོ་སོ་དམིགས་པ་སྟར་ན་བསམ་གཏན་ས་
དུག་གིས་བསྐྱུས་པ་ས་དགུའི་འགོག་ལམ་གྱི་ས་བརྒྱད་བརྒྱད་སྲིད་ཅེ་འི་སྤྱུག་ཀྱུན་གྱི་ས་བརྒྱད་དེ་
བརྒྱད་བུ་བརྒྱད་ཅ་དང་། གཟུགས་མེད་འོག་སའི་དགག་བྱ་ལ་མི་དམིགས་པས་བཀག་པ་འགོག་
ལམ་ཡང་མི་དམིགས་པས་བཞི་བུ་དང་སོ་གཉིས་དང་ཉེར་བཞི་སྟེ་ལྟ་བུ་བདུན་ཅ་ཅ་དུག་
གོ། །གསུམ་པ་མི་སློབ་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ལ། འབྲས་གནས་དངོས། དེའི་ཞར་བྱུང་།
འབྲས་གནས་གྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་གྲོལ་ལམ་འདུས་བྱས་དང་པོ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། སྲིད་
ཅེ་འི་དགུ་པ་དེ་བཟད་པའི་བྲལ་ཐོབ་དང་སྟོན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་བཟད་པ་ཞེས་པ་སྟེ་ཟག་པ་ཀྱུན་བཟད་པའི་
བྲལ་ཐོབ་དང་དང་པོར་སྟོན་ཅིག་སྤྱེས་པའི་སྤྱིར་དོ། །བཟད་པ་ཞེས་པ་དེའི་ཆེ་གང་ཟག་དེ་མི་སློབ་པ་
དང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་བསྐྱེད་གསུམ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་འབྲས་བུ་གཞན་མ་ཐོབ་པ་
ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་བསྐྱེད་པར་བྱར་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། ཆགས་བཅས་སྤྱེ་བོ་དང་སློབ་པ་ཐམས་
ཅད་གྱིས་མཚོན་པར་འོས་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེ་མི་སློབ་པ་ཡིན་པས་སྤྱར་བཤད་པའི་ཞུགས་གནས་
བདུན་ནི་སློབ་པར་བྱུང་སྟེ། ཟག་པ་བཟད་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་བསྐྱེད་གསུམ་ལ་

༼༤༤༽

ཉམ་ཉམ་སྐྱོབ་པས་སོ། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་སྐྱོབ་པ་མིན་ཏེ་བདེན་པ་ཇི་ལྟ་བུར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་མེད་
པའི་སྤྱིར་རོ། །སྐྱོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ནི་སྐྱོར་ལམ་པ་སྐྱོབ་པར་བཤད་པ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་
སོ། །ཡང་མཐོང་སྐྱོམ་གྱི་ལམ་སྐྱོབ་པ། མཐར་ཕྱིན་གྱི་ལམ་མི་སྐྱོབ་པ། ཟག་བཅས་དང་འདུས་མ་
བྱས་ནི་གཉིས་ཀ་མིན་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་དབྱེད། ཟད་པ་ཤེས་པའི་
རྗེས་ལ་གང་འགྱུར་དབྱེད། དགེ་སྦྱོར་གི་ཚུལ་དང་འབྲས་བུ་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཆགས་
བྲལ་སྦྱིར་བསྟན། བྲལ་ཐོབ་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་བཤད། ས་གང་གིས་གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
ཚུལ། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམས་སོ། །དང་པོ་ནི། གོང་ས་འཇིག་རྟེན་པ་མེད་ཅིང་རང་ས་
ལ་སྲིད་པ་རྒྱས་པ་དང་འོག་ས་དམན་པའི་སྤྱིར་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་སྲིད་ཅེའི་
ལས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་ལ། གཞན་བརྒྱད་པོ་ལས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ལས་འབྲལ་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་
གོང་སའི་ཉེར་བརྟོགས་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་ཡིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་
བའི་འཕགས་པ་བྱིས་པ་ལྟར་རེ་ཞིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། བྱིས་པའི་སྤངས་པ་ནི་བྲལ་ཐོབ་
ཟག་བཅས་ཅམ་གྱིས་འཇིན་པས་མི་བརྟན་ལ། དེ་ལ་དེའི་ཆེ་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟབ་བཅས་ཟག་མེད་
རྣམ་པར་གཉིས་ཀས་འཇིན་པས་བརྟན་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཉམས་ཀྱང་མ་ཤི་བར་སོར་རྒྱུད་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེས་བཤད་དོ། །བསྐྱུ་བར། འཇིག་རྟེན་པས་ས་བོན་སྐྱོང་མི་རུས་པའི་སྤྱིར་སྤྲོད་ཉམས་པར་འགྱུར་
ལ། འཕགས་པའང་རེ་ཞིག་པའི་གཉིན་པོ་

༩༩༦༽

སྒྲིལ་བཅའ་མེད་ངེས་པར་མངོན་དུ་བྱེད་ཅེས་སོ། །སྒྲེ་བ་ཁ་ཅིག་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་
གྱིས་སྤངས་ཀྱང་བྲལ་ཐོབ་གཉིས་ཀྱི་སྟེ། ཅིའི་སྲིར་ཞེ་ན། དེའི་ཆེ་བྲལ་ཐོབ་ཟག་བཅས་མི་སྐྱེ་ན་
དབང་རྒྱལ་སྒྲོན་ཟག་མེད་ཁོ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱི་བར་ལས་གྲོལ་ཏེ་འབྲས་བུ་བྱུང་བར་ཅན་དུ་སྐྱུར་
བ་ཞིག་དབང་པོ་འཕོ་བ་ན་རྒྱལ་པོའི་ལམ་བྱུང་བར་ཅན་དང་བཅས་པ་བཏང་ནས་རྗེན་པོའི་འབྲས་བུ་
ཅམ་པོ་ཐོབ་པའི་སྲིར་གོང་མའི་བྲལ་ཐོབ་མི་ལྡན་པས་དེ་ལ་སྤྲོད་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྡན་པར་འགལ་བ་
ལས་མི་ལྡན་པའི་སྲིར་བྲལ་ཐོབ་ཟག་བཅས་སྐྱེ་འོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མ་ངེས་ཏེ། སྲིད་ཅིའི་སྲིད་ཟེར་
ཡང་བརྒྱད་པ་མན་ཆད་གང་རུང་ལས་རྣམས་པར་གྲོལ་བ་ཞིག་དབང་པོ་འཕོས་ན་བྲལ་ཐོབ་ཟག་མེད་
བཏང་ལ་ཟག་བཅས་མི་སྲིད་ཀྱང་སྲིད་པོའི་ཉོན་མོངས་མི་ལྡན་པ་བཞིན་དང་། སྲིས་པ་འདོད་པ་ལས་
གྲོལ་བའི་བྲལ་ཐོབ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ཡོད་པ་ཞིག་གོང་མ་གཉིས་པ་སོགས་སུ་སྐྱེས་པ་ལ་
བྲལ་ཐོབ་ས་འཕོས་པས་བཏང་ཡང་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མི་ལྡན་པ་བཞིན་ཏེ། འོག་ས་བཏང་
ཡང་སྤང་བའི་མ་ཐོབ་པ་ཡོད་པས་མི་ལྡན་པའོ། །འོག་ཏུ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་
འཕོབ་པར་བཤད་པ་ནི་ཤེས་པའི་ཐོབ་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཟག་མེད་སྲིད་ཅིའི་
གཉེན་པོ་ཡིན་པས་རང་དང་གོང་སའི་སྤོང་ལ། མི་སྣོགས་མེད་པ་ཉེ་བསྣོགས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པས་འོག་
ས་སྤོང་བའི་སྲིར་དེ་ཡིས་ས་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་། ཉེར་བསྣོགས་
གཞན་ནི་ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་པས་

༼༩༩༽

རང་གི་འོག་ས་ལས་འབྲུལ་ལོ། །འོ་ན་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་འོག་ས་ལས་རྒྱལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐ་
མ་དང་དེ་དང་དངོས་གཞི་གང་གི་ངོ་བོར་སྐྱེ་ཞེ་ན། ས་དང་པོ་གསུམ་ལ་རྒྱལ་བ་ལ་ནི་དབང་པོ་རྣོན་
ཚོར་བ་སྡོ་རྒྱས་ཤིང་ཉེར་བསྡོགས་ལ་དགའ་བ་ཚུང་བས་དངོས་གཞི་བསམ་གཏུན་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེ་
ཞིང་། རྒྱལ་ན་ཚོར་བ་སྡོ་མི་རྒྱས་པས་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལས་མཐའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེ་ལ། དེའི་
གོང་མ་བཞི་བ་མན་ཆད་ཀྱི་ཉེར་བསྡོགས་དངོས་གཞི་དང་ཚོར་བ་མ་ཐུན་ཞིང་ཆགས་བྲལ་གྱི་ས་ལ་
གྲུས་བས་དེའི་ངོ་བོ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐ་མ་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ། །འཕགས་པ་སྟེ་ཟུག་མེད་ཀྱི་ལྷག་མ་
བརྒྱད་ཀྱིས་ནི་རང་ས་དང་གོང་ས་ལས་རྒྱལ་གྱི་འོག་ས་ལས་མིན་ཏེ། འོག་ས་ལས་མ་རྒྱལ་བར་
དངོས་གཞི་མི་ཐོབ་ལ་དེ་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེའི་སྡོན་དུ་འགོ་བའི་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱིས་རྒྱལ་བའི་ཐུན་པའི་ཕྱིར་
མགོ་གཉིས་གཅད་དུ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །བཞི་བ་ནི། འཛིག་ཉེན་པ་ཡི་རྣམ་གྲོལ་དང་བར་ཆད་མེད་
པའི་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྣམ་བ་ནི་དེ་གཉིས་གོ་རིམ་བཞིན་བར་ཆད་མེད་པ་ནི་
འོག་ས་ལ་དམིགས་ནས་རགས་པ་དང་། སོགས་པ་ཐ་བ་ངན་པ་དང་ཚིག་པ་སྐྱུག་པོ་ལྟ་བུར་བལྟ་ལ།
རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནི་གོང་ས་ལ་དེ་ལས་སྡོག་པ་ཞི་བ་དང་། སོགས་པ་གྲུ་ལོ་མ་པ་དང་ངེས་འབྱུང་གི་རྣམ་
པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པ་ནི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ནི་གོང་སའི་སྡོད་ཡུལ་ཅན་དང་། བར་ཆད་མེད་པ་ནི་
འོག་མའི་སྡོད་ཡུལ་ཅན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཟད་ཤེས་ལས་ཤེས་པ་གང་འབྱུང་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་མི་གཡོ་
བའི་ཟད་ཤེས་ཡིན་ན་མི་ཉམས་པས་དེ་ལས་དུམ་ཤེས་པར་

༡༩༩༩༽

བྱུང་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བུའི་མི་སྐྱེའི་སློབ་གྲོས་འབྱུང་ལ། གལ་ཏེ་མི་གཡོ་བ་མིན་ན་ཟད་པ་
 །ཤེས་པའི་རྒྱན་ཅོམ་བྱུང་ནས་ལྡང་བའམ། ཡང་ན་མི་སློབ་པའི་ལྟ་བ་འབྱུང་གི། །ཉམས་སྲིད་པས་མི་
 །སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་མི་འབྱུང་ཞིང་མི་སློབ་པའི་ལྟ་བ་དེ་ནི་དེས་འགའ་མི་གཡོ་བ་ལ་འབྱུང་བས་དག་བཅོམ་
 །བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེའོ། །གསུམ་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན། དེ་ཉིད་ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ་བསྟན། །ཐམས་
 །གང་དུ་འབྲས་བུ་གང་ཐོབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་ངོ་བོ་དང་ཚོད་སྤོང་ངོ། །དང་པོ་ནི། དག་སྤོང་གི་ཚུལ་
 །དང་ལྡན་པ་ནི་འཕགས་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཚུལ་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་སྟེ། །སྤྲིག་པ་
 །གཏན་དུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། །ལུང་བར་མ་ལས། །འདིས་སྤྲིག་པ་མི་དག་བའི་ཚོས་ཡང་སྲིད་
 །བར་སྐྱེ་བ་ནས། །འཆི་བའི་བར་རྣམ་པར་ཞི་བར་བྱས་པས་དག་སྤོང་དུ་འགྱུར་ངོ་ཞེས་སོ། །ཚུལ་
 །དེའི་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱ་མཐུན་དང་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་འདུས་བྱས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། །བྲལ་བ་དང་
 །ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་བྱེད་འབྲས་འདུས་མ་བྱས་སྤངས་པའོ། །གཉིས་པོ་དེ་དག་སོ་སོར་བརྒྱད་ཅུ་ཅ
 །དགུ་སྟེ། །ས་དགུའི་སློམ་སྤང་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་གཅིག་དང་། །གོང་འོག་གི་མཐོང་སྤང་བརྒྱད་སྤངས་པའི་
 །རྣམ་གྲོལ་ལམ་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དགུ་དང་། །ཟད་པ་སྤངས་པ་བརྒྱད་བཅུ་ཅ་དགུ་རྣམས་ཡིན་པས་དེ་དང་
 །བཅས་པ་ཚུལ་ཡང་བརྒྱད་ཅུ་ཅ་དགུར་འགྱུར་ངོ། །གཉིས་པ་ལ། །དབྱེ་བ་ལ་དང་། །དག་སྤོང་ཚུལ་གྱི་
 །ལ་ཚོད་སྤོང་གཉིས་ལས། །དང་པོ་ནི། །འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྒྱན་ཞུགས་ནས་དག་བཅོམ་པའི་བར་
 །བཞི་ལས་མ་གསུངས་ལ་འདིར་ཁ

༧༧༧༧༧

བསྐྱེད་དགོས་པ་ས་དེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མིན་པ་ལས་འདིར་སྒྲོ་བཏགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ད་ཕྱི་
བ་དེ་ལྟར་མང་མོད་ཀྱི་མདོ་ལས་འབྲས་བུ་བཞིར་བསྐྱེད་ཏེ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་ལམ་གྱི་གནས་
སྐབས་གང་ལ་རྣམ་འཛོགས་གི་རྒྱ་ལྡན་དག་ནི་སྤྱིད་པ་དེའི་དུས་སུ་འབྲས་བུ་གཅིག་སུ་གསུངས་པའི་
སྤྱིར་བཞི་སྟེ། རྒྱ་ལྡན་འབྲས་བུ་ལས་སྒྲོན་ཐོབ་པ་ཞུགས་ལམ་བཏང་བ་དང་། དེ་ལས་གཞན་གནས་
པའི་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། སྤངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་
ཉིད་དེ་ཟད་པ་སྒྲོམ་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་མ་འོངས་པའི་ཚོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་བརྒྱད་
ཚན་ཐོབ་པ་དང་། མི་ཉལ་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཏུ་བྱུག་ཚང་བར་ཐོབ་པའོ། །བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་
ལ་རྒྱ་ལྡན་ཚང་ཡང་སྐྱེས་སུ་ཁམས་ལས་གྲོལ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཐོབ་ན་སྒྲོམ་པར་བཤད་པ་ནི་
ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཀྱི་སྤངས་པ་ཅམ་གྱིས་མིན་པར་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅི་ཟག་
མེད་ཀྱི་ལམ་ཁོ་ན་དག་སྐྱོང་གི་ཚུ་ལ་ཡིན་ན་འདིག་ཉེན་པས་ཐོབ་པའི་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་འགྲོའི་
འབྲས་བུ་གཉིས་དག་སྐྱོང་ཚུ་ལ་གྱི་འབྲས་བུར་མི་རུང་རོ་ཞེ་ན། འདིག་ཉེན་པ་ཡི་ས་ཐོབ་པའི་འབྲས་
བུ་དེ་གཉིས་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་ས་ཐོབ་པ་དང་བསྐྱེད་ཏེ་སྤྱི་སྤྱི་སྤངས་པ་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་ཀྱིས་
འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཐོབ་པ་གཅིག་གིས་བཅེངས་པའི་སྤྱིར་དང་། ཟག་མེད་ཐོབ་འདིན་སྤྱིར་ཞེས་པ།
ཁ་ཅིག་སྤྱར་གྱི་སྒྲོན་པར་སྐྱོར་བའི་མི་འབྲད་དེ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཐོབ་པ་འདིན་པ་
བྱུང་བའི་སྤྱིར། དེས་ན་སྤྱི་མའི་དོན་ནི་འདིག་ཉེན་པས་ཐོབ་པའི་རིམ་

༼༤༡༽

གྱིས་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་དགེ་སྤྱོད་ཚུལ་འབྲས་བུ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། རུང་སྟེ། དེས་དགེ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་
དུ་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་གྱི་ཐོབ་པ་འཛིན་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་སོ་བྲང་འཁོར་བའི་མིས་བསགས་པའི་
ཁོར་ཡང་རྒྱལ་པོའི་ཕྱག་རྒྱས་བཏབ་པས་དེའི་ཁོར་དུ་བརྗོད་པ་བཞིན་ལོ། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི།
དགེ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་དང་། དེའི་འབྲས་དེ་ཉིད་ཚངས་པ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའམ་སྤྲོད་ལས་འདས་
པའི་ཚུལ་ཉེ་ངོ་བོའམ་ཐབས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ནི་
ཚངས་པའི་ཚུལ་སློན་མེད་པ་དང་ལྡན་པས་ཚངས་པ་ཡིན་པར་བཤད་ལ་དེས་བསྐྱོར་བའི་སྲིད་
ངོ། །ཅི་མདོ་ལས་ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་ལན་གསུམ་བཞུས་པ་རྣམས་པ་བཅུ་གཉིས་ཞེས་པ་དེ་ལས་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། མཐོང་བའི་ལམ་སྟེ་འཁོར་ལོ་དང་ཚོས་མ་ཐུན་པའི་སྲིད་ངོ། །གང་གི་མ་ཐུན་ན་འཁོར་ལོ་
རིན་སོ་ཆེ་ནི་སྤྱིང་བཞེར་སྤྱུར་བར་འགྲོ་བ་དང་། སོགས་པ་ཡུལ་གཞན་འདོར་ཞིང་གཞན་དུ་འཇུག་
པ་དང་། ཁམས་གྱི་རྒྱལ་སྤོང་ལ་སོགས་པ་ལས་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་བ་
དགེ་བ་བཅུ་ལ་འཇུད་པས་རྣལ་དུ་འགོད་པ་དང་། ས་མཐོ་བར་འཕར་ཞིང་དམའ་བར་འབབ་པ་
བཞིན་དུ་མཐོང་ལམ་སྟེ་ཅིག་བཅོ་ལྔ་སྤྱུར་བས་སྤྱུར་བར་འགྲོ་བ་དང་ཤེས་བཟོད་ཐམས་ཅད་བདེན་
པ་གཞན་འདོར་ཞིང་འཇུག་པ་དང་། བར་ཆད་མེད་པས་མཐོང་སྤང་ལས་མ་རྒྱལ་བ་རྒྱལ་བར་བྱེད་
པ་དང་། རྣལ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་བྲལ་ཐོབ་འཛིན་པས་རྒྱལ་བ་རྣལ་དུ་འགོད་པ་དང་། གོང་མའི་བདེན་
པ་ལ་འཕར་ཞིང་འདོད་པའི་ལ་འབབ་པས་སོ། །བཅུན་པ་དབྱངས་སྟོགས་ནི། མཐོང་

༼༤༡༽

ལམ་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལས། ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་དང་རྟོག་པ་དང་རྩོམ་བ་དང་བྲན་བ་
བཞི་ནི། ཚིབས་བཞིན་དུ་པན་ཚུན་འཇུག་པའི་མཐོང་སྤང་གི་རྟོག་པ་གཙོད་པས་ཚིབས་དང་།
སོགས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོ་གསུམ་ནི་དེ་ལས་སེམས་དང་ཤེས་རབ་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་རྟོན་ཡིན་པས་
སྐྱེ་བ་དང་། ཉིང་རེ་འཇིན་ནི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་སྤྱི་བས་སྤྱི་བྱུང་བཞིན་ཞེས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་
མདོ་ལས། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་ན་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བཙམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་ཚོས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ཉོ་ཞེས་སྤྱི་བས་སོ། །མདོ་ལས་དུམ་ཅན་ལ། ལམ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་
ངས་སྟོན་མ་ཐོས་པའི་ཚོས་རྣམས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ན་མིག་སྐྱེས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན།
བཟུངས་པ་གསུམ་ནི་འདི་དུམ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ་ཞེས་ངོ་བོ་དང་། དེ་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། དེ་ཤེས་སོ་ཞེས་མཐར་ཐུག་པ་ལ་བཟུངས་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་དེ་རེ་རེ་ཞིང་
མདོན་སུམ་དུ་གྱུར་པས་མ་རིག་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་མེད་པས་ཤེས་པ་དང་ཡང་དག་པའི་དོན་གྱིས་
རིགས་པ་དང་རྣམ་པར་དག་པའི་སྤྱིར་སྐྱེས་པ་སྟེ། བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ལ་བྱ་བ་དང་མཐར་
ཐུག་པ་དང་མདོན་དུ་བྱ་བ་དང་བསྐྱོམ་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་སྤྱིར་སྤྱིར་བཞིན་ལོ། །དེ་ལྟར་
བཟུངས་པ་བཅུ་གཉིས་དང་རྣམ་པ་ཞེ་བརྒྱད་ཡོད་ཀྱང་གསུམ་ཚན་དང་བཅུ་གཉིས་ཚན་དུ་འབྲེལ་བས་
དེར་བརྗོད་དེ། གནས་བདུན་ལ་མཁས་པའི་དགོ་སྟོང་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ལོ། །དེ་ཡང་མདོ་སྟེ་བ་
དང་ཉི་འོག་པ་ནི་བཟུངས་པ་གསུམ་མཉམ་གཞག་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། མིག་སྐྱེས་པ་སོགས་ནི་སྐྱོ་
གཞན་གྱིས་དབྱུང་ན་དེ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པར་འདོད།

༼༤༥༽

ཁ་ཆེ་བ་ནི་མཉམ་གཞག་གི་རྣམ་པ་བརྟུ་དྲུག་ཏུ་ངེས་ཏེ། མཐོང་ལམ་ལ་བྱ་བ་རྩལ་ཟད་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་
བོར་ངོ་བོ་དང་། སྒོམ་ལམ་ན་བདེན་པའི་ངོ་བོ་མཐོང་བེན་པས་བྱ་བ་དང་། མི་སྒྲོབ་པ་ན་ངོ་བོ་མཐོང་
བེན་གྱི་བྱ་བ་མེད་པས་མཐར་ཐུག་པ་བཞུས་པ་ཞེས་འདོད་ཅིང་། སྒོབ་དཔོན་ནི་དེ་ལྟར་ན་བཞུས་པ་
གསུམ་ལ་བསྟན་ནས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ཚོས་འཁོར་དུ་ངེ་ལྟར་བཞག་དེས་ན་ལམ་སྐྱེ་ཚོས་འཁོར་ཏེ་
བཞུས་པ་གསུམ་ནི་ངོ་བོ་ལ་བཞུས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་བརྟུ་གཉིས་ནི་དེ་རེ་རེ་
ཞིང་བདེན་བཞིའི་སྤྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་ཡིན་ཞིང་། མདོ་ལས་བཤད་པ་ནི་ཐོག་མར་བསྐྱོར་
བར་ཚོམ་པ་ལ་དགོངས་སོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། འདོད་པ་ཁོ་ནར་དང་བོ་གསུམ་འཐོབ་སྟེ། ལྷ་མ་
གཉིས་འདོད་པ་ལས་མ་གྲོལ་ཞིང་གསུམ་པ་ནི་སྤྱིར་འོང་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའམ་དགུ་བ་མ་སྤངས་པར་
གོང་དུ་མི་སྐྱེ་ཞིང་སྤངས་པ་དང་སྤྱིར་མི་འོང་དུ་འགྲོ་བས་སོ། །ཐ་མ་དགྲ་བཅོམ་ནི་སྤྱིད་ཅེའི་གཉེན་
བོས་སྤྱེ་ལ་དེ་ཁམས་གསུམ་ཆར་དུ་སྐྱེ་སྤྱིད་པས་ཁམས་གསུམ་ཆར་དུ་ཐོབ་བོ། །འོ་ན་ཆགས་བྲལ་
སྟོན་འགྲོའི་སྤྱིར་མི་འོང་འདོད་པ་ལས་གྲོལ་བས་འཐོབ་པས་གོང་མར་ཅི་སྟེ་མི་ཐོབ་ཅེ་ན། གོང་ན་ནི་
མེད་དེ་དེ་ནི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་སྐྱེ་བ་དང་སྤྱིད་ཅེའི་མཐོང་སྤང་སྟོང་ཐབས་ལ་དགོངས་པས་མཐོང་
ལམ་གྱིས་སྤྱེ་ལ་དེ་ན་མཐོང་ལམ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཅི་སྟེ་ཞེ་ན། གོང་མའི་བྱས་པ་
རྣམས་ནི་སྒྲོམས་འཇུག་གི་བདེ་བ་ལ་ཆགས་ཤིང་དུམ་མེད་པས་མི་སྐྱོ་ལ་སྐྱོ་བ་མེད་པར་འཁོར་བ་
ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ལམ་མི་

༼༤༥༽

ཚོམ་པའི་ཕྱིར་དང་། བཅུ་ཚན་བཅུའི་ལུང་ལས་ཀྱང་རྒྱན་ཞུགས་གཉིས་ཕྱིར་འོང་གཉིས་ཕྱིར་མི་
འོང་ལྟ་དང་དག་བཅོམ་བ་སྟེ་བཅུ་ལས་གཞན་ལྟ་ནི་འདིར་ཚོམ་ཞིང་འདིར་མཐར་ཕྱིན་ལ། ཕྱིར་མི་
འོང་ལྟ་ནི་འདིར་ཚོམ་ཞིང་དེར་མཐར་ཕྱིན་ནོ་ཞེས་འགྲུང་བའི་ཕྱིར་དོ། །གསུམ་པ་འབྲས་གནས་གྱི་
དབྱེ་བ་ལ། རླུག་ཏུ་དབྱེ་བ། དགྲུར་དབྱེ་བ། རྗེས་རླུག་ཏུ་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་དག་བཅོམ་རིགས་
རླུག་ཏུ་དབྱེ། རིགས་དབྱེ་དེ་གཞན་ལ་སྐྱུར། ཉམས་པའི་ཚུལ། དེ་ལ་ཚོད་སྤོང་། དབང་པོ་ཇི་ལྟར་
འཕོ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ། གཉིས་སུ་བསྐྱུ་བ། ཚོས་གང་ལས་ཉམས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དག་བཅོམ་པ་ལ་དབྱེ་ན་རླུག་ཏུ་འདོད་དེ། ཉམས་པའི་ཚོས་ཅན་དང་། འཆི་བར་
སེམས་པ་དང་། རྗེས་སུ་སྐྱུང་བ་དང་། གནས་པ་ལས་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། རྟོགས་པའི་སྐྱུལ་བ་ཅན་
དང་། མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་ནོ། །དེ་ཡང་འདོད་པ་ན་རླུག་ཆར་ཡོད་ཅིང་གོང་མ་ན་བཞི་བ་དང་རླུག་
པ་ཡོད་གྱི་མི་ཉམས་ཞིང་དབང་པོ་མི་འཕོ་བས་གཞན་མེད་པར་བྱེ་སྐྱུ་འདོད་ལ། མདོ་སྟེ་བ་སྟོན་པར་
འདོད་པས་ཁམས་གསུམ་ཆར་ན་རླུག་ཡོད་དོ་ཞེས་སོ། །ཉམས་པའི་རྒྱན་ནི་མདོ་ལས་ལྟ་འགྲུང་སྟེ།
ལས་གྱི་མཐའ་དང་སྐྱུ་བ་དང་ཚོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང་ལམ་རིང་དུ་རྒྱ་བའི་སྐྱོར་བ་དང་ལྡན་པ་དང་
ནད་ལུན་རིང་པོས་ཐེབས་པའོ་ཞེས་སོ། །རིགས་རླུག་ཏུ་འགྲུར་བའི་རྒྱ་ནི་རིམ་བ་ལྟར་སྟོན་སྟོབ་
པའི་དུས་ན་རྒྱན་དང་གྲུས་པར་སྐྱོར་བ་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་མེད་པ་དང་།

༼༤༥༽

ཁྱད་པར་དུ་གྲུས་སྐྱོར་མེད་པ་དང་། རྒྱན་དུ་སྐྱོར་བ་དང་གྲུས་པར་སྐྱོར་བ་དང་གཉིས་ཀར་སྐྱོར་
བའི་དབང་པོ་རྣམས་པོ་དང་རྣམས་པོ་ལོ། །ཁ་ཅིག་དབང་པོ་འི་ཁྱད་པར་རོ། །ཞེས་སོ། །རྣམས་པོ་དེ་དག་
ལས་དང་པོ་ལྟ་ནི་སྐྱོམ་ལམ་གྱི་དད་པས་མོས་པ་ལས་དངོས་སུ་དང་། མཐོང་ལམ་གྱི་དད་པའི་རྗེས་
འབྲང་ལས་བརྒྱད་ནས་སྐྱེས་པས་ལྟ་བུ་པོ་དེ་དག་ནི་རྣམས་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ་དང་གནས་པ་ནི་ཡོ་བྱད་གྱི་
མ་ཐུན་རྒྱུན་དང་འགལ་རྒྱུན་དང་དགའི་ཚེར་མ་མེད་པའི་དུས་དང་སྐྱོར་ལ། མི་གཡོ་བའི་ཚོས་ཅན་
ནི་དབང་པོ་རྣོ་བས་རྣམས་གྲོལ་ལམ་མི་མ་ཐུན་སྐྱོགས་གྱིས་མི་གཡོ་བ་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱིར་གང་ཟག་དེ་
དུས་དེ་ལྟ་བུ་དང་མི་སྐྱོར་བར་འདོད་དགུར་རྣམས་གྲོལ་མངོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་དེ་ནི་དངོས་སུ་མཐོང་
ཐོབ་དང་བརྒྱད་ནས་ཚོས་གྱི་རྗེས་འབྲང་གི་རྒྱ་ལས་བྱུང་ངོ། །སྤྱེ་བ་གོང་མས་མཐོང་ཚོས་ལ་བདེ་བ་
གནས་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དུས་དང་སྐྱོར་མི་སྐྱོར་དུ་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་གཉིས་སུ་བསྐྱུ་བ་ནི། དག་
བཙུན་པའི་རིགས་དེ་དག་སྐྱོན་ནས་སམ་དེའི་ཚེ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་གཉིས་ལས་ཉམས་པའི་ཚོས་
ཅན་དེ་བས་དམན་པ་ནས་སྐྱུང་དུ་མེད་པས་སྐྱོན་ནས་མིན་ལ། ལྷག་མ་ལྟ་ནི་ཁ་ཅིག་དང་པོ་སྐྱོབ་པ་
ནས་དེའི་རིགས་ཅན་དང་། ཁ་ཅིག་སྐྱོབ་པའི་ཚེ་རིགས་འོག་མ་ཡིན་པ་ལས་མི་སྐྱོབ་པ་ཉིད་གྱི་ཚེ་
དབང་པོ་འཕོས་ཏེ་སྐྱུངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རིན་ཅན་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྟ་བུ་པོ་དེ་དག་ཅི་ལས་ཉམས་
ཤེ་ན། དང་པོ་ནི་རིགས་ལས་མི་ཉམས་ཏེ་དེ་ལས་དམན་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། ལྷག་མ་བཞི་ནི་རིགས་
ལས་ཉམས་ཏེ་

༼༤༥༽

འོག་མར་སྐྱུང་ལ། ལྷ་ཆར་ཡང་འབྲས་བུ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་ཏེ་དབང་པོ་རྒྱལ་བས་སྐར་ཉོན་
མོངས་ཅན་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་རིགས་དང་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལས་ཉམས་པ་མིན་ཏེ། མི་སློབ་
བའི་འཆི་བར་སེམས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་དང་པོ་སློན་སློབ་པ་ནས་ཡོད་པ་ནི་སློབ་མི་སློབ་
ཀྱིས་བརྟན་པར་བྱས་པ་དང་། སློབ་པའི་རིགས་དང་པོ་བྱིས་པ་ནས་ཡོད་པའང་འཇིག་རྟེན་པ་དང་
འདས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བརྟན་པར་བྱས་པས་མི་ཉམས་སོ། །འབྲས་བུ་དང་པོ་ལས་མི་ཉམས་ཏེ། དེ་ནི་
མཐོང་སྤང་སྤངས་བས་སྐྱེ་ལ། དེ་སྐར་མི་སྐྱེ་བའི་སྤྱིར་ཏེ། དུལ་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། སྐྱོར་བ་མེད་
པའི་སྤྱིར་རོ། །དང་པོ་བྱུབ་སྟེ་དེ་བདག་སྟེང་གཞི་ཅན་ཡིན་ལ་བདག་དེ་མེད་པས་སོ། །གཉིས་པ་
ཡང་བྱུབ་སྟེ། སྐྱིར་བྱན་པ་ཉམས་པ་ནི་ངེས་པར་མི་རྟོག་ན་བྱན་པ་ཉམས་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཅན་སྐྱེ་བ་
ལས་མི་རྟོག་པའི་ཆེ་མཐོང་སྤང་རྟོག་བཅས་མི་སྐྱེ་རྟོག་ན་བྱན་པ་མི་ཉམས་པས་སོ། །ཆགས་བྲལ་
སློན་འགྲོའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀྱང་མི་ཉམས་ཏེ་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་དམ་ལམ་གཉིས་ཀྱིས་བརྟན་པར་
བྱས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སློབ་པ་དང་འཕགས་མིན་བྱིས་པ་གཉིས་ཀ་དབྱ་བཅོམ་པའི་རིགས་
བྱུག་དང་ལྡན་ལ། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ནི་དབང་པོ་འཕོ་བ་མེད་དེ་བར་ཆད་མེད་པར་སྐྱེ་བས་སྐྱོར་བ་
མི་སྤིད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེའི་ལྷགས་ལ་བྱིས་པ་དང་འཕགས་ལམ་གཞན་ན་འཕོ་བ་ཡོད་པར་བྱུབ་
བོ། །གསུམ་པ་ནི། ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་ཤོར་བའི་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་ཐོབ་པར་བྱ་བ་མ་ཐོབ་པའི་
མ་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་དང་། ཐོབ་པ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་

༼༤༥༽

ཉམ་སྐྱུང་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་བ་སྟེ་ཡོངས་སུ་ཉམས་བ་རྣམ་བ་གསུམ་ཞེས་བྱ་ལ། དང་པོ་གཉིས་
རྟེན་བ་དང་གྱི་མ་བརྟན་བས་ཐོབ་བ་ལས་ཉམས་བའོ། །དེ་ལ་སྟོན་བ་ལ་ཐ་མ་ཁོ་ན་ཡོད་དེ་རྣེ་ཞིང་
ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་སྐྱུག་ཡིན་བས་དང་པོ་གཉིས་མེད་པའི་སྲིར་རོ། །མི་གཡོ་བ་ལ་བར་མའང་ཡོད་
དེ་རང་བྱུང་གི་ཚོས་ལ་སོགས་བ་མ་ཐོབ་བ་ལས་ཉམས་བ་ཡོད་པའི་སྲིར། དགྲ་བཅོམ་གཞན་དང་
གྱིས་བ་དང་སློབ་བ་ཐམས་ཅད་གོང་དུ་སྐྱེས་བ་ལ་སོགས་བས་གཏོང་བས་རྣམ་བ་གསུམ་ག་ཡོད་
དོ། །བཞི་བ་ནི། དགྲ་བཅོམ་ལས་ཉམས་བ་ཡོད་ན་ཡང་སྐྱེ་བས་ཚངས་སྟོན་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་
བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྲིར་འབྲས་བུ་ཅོམ་ལས་ཉམས་བ་ནི་དེའི་ངང་ལ་འཆི་བ་མེད་དེ་འབྲས་བུ་
གཅེས་སྐྱས་སུ་འཛིན་བས་སོར་མ་ཚུད་པར་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བའི་བྱ་བ་མིན་བ་དེ་མི་བྱེད་པའི་
སྲིར་རོ། །ལྷ་བ་ནི། རྟོགས་པའི་སྐྱལ་བ་ཅན་མི་གཡོ་བར་དབང་པོ་འཕོ་བ་ལ་སྐྱོར་ལམ་ནི་གཅིག་
ཡིན་ལ་རྣམ་གྲོལ་དང་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་དགུ་དགུ་ཉེ་རིགས་དེ་སྟོན་ལམ་གཉིས་གྱིས་ཤིན་ཏུ་
བསྟེན་ཅིང་བརྟན་པར་བྱས་པའི་སྲིར། ཁ་ཏོན་མ་དག་བ་རིང་པོར་བྱང་བ་བརློག་དཀའ་བ་བཞིན་
འོ། །དད་མོས་ཤིག་མཐོང་བས་ཐོབ་པར་འཕོ་བ་ལ་ལམ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་སྟེ། སློབ་ལམ་གཅིག་བྱས་
འདྲིས་པའི་སྲིར་རོ། །དབང་པོ་འཕོ་བའི་ལམ་དེ་ཡང་ཟག་མེད་དེ། འཕོ་བུ་ཟག་མེད་གང་ཞིག་དམན་
བས་མཚོག་ལས་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བས་སོ། །དེ་ཡང་མི་ཡི་ནང་དུ་འཕེལ་གྱི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། གོང་
མའི་ལྟ་མི་ཉམས་བར་བཤད་ལ་བདེན་བ་མཐོང་བའི་འདོད་ལྟ་ཡང་རྣེ་བས་མི་ཉམས་བའི་སྲིར་རོ། །

༤༥༧

གྲིས་ལམ་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་ལ་རྟེན་ནི་ཉམས་པ་ཡོད་པས་སྣང་ཡང་རྒྱང་ངོ། །འདི་སྟོན་འབྲས་བུ་
 ཐོབ་ཚུལ་དང་འབྲས་བུ་མི་སྟོབ་པ་ནི་ཟག་མེད་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་ལ། སྟོབ་པ་ཆགས་བཅས་མི་
 སྟོགས་མེད་དང་ཆགས་བྲལ་ནི་གང་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་ས་ལྷན་ཅི་རིགས་ལ་རྟེན་ནོ་གཟུགས་
 མེད་གསུམ་ཐོབ་ན་ཅིའི་སྲིད་མི་རྟེན་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་སྲིད་ན་དབང་པོ་འཕེལ་བའི་
 ཚེ་རྒྱལ་པོ་འབྲས་བུ་ཅམ་པོ་དང་། ཅི་སྟེ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་ན་ཡང་བཏང་སྟེ་རྟོན་པོའི་འབྲས་བུ་ཅམ་
 པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནི་འདོད་པའི་སྟོམ་སྤང་སྤངས་པས་སྤེལ་གཟུགས་མེད་འདོད་པའི་གཉེན་
 པོར་མི་རྒྱང་བའི་སྲིད་ལོ། །གཉེས་པ་དགུར་དབྱེ་བ་ལ་གཉེས་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་ཆེ་
 འབྲིང་གཉེས་དང་། མི་གཡོ་བ་ལ་རང་བཞིན་གནས་པ་དང་སྤྱདས་པ་ལས་གྱུར་བ་གཉེས་སུ་སྤྱེ་ནས་
 ཉན་ཐོས་བདུན་ཏེ་དེ་དགུར་ངེས་པ་ནི་དབང་པོ་རྣམ་པ་དགུ་པོ་ཅན་ནོ། །གཉེས་པ་རྣམ་གྲངས་བདུན་
 དུ་དབྱེ་བ་ནི། གང་ཟག་བདུན་ཏེ་སྟོར་བ་ལས་དད་པ་དང་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་། དབང་པོ་ལས་
 དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམ་འཇུག་ཐོབ་པ་ལས་ལྷན་གྲིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་
 དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ལས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་གྲོལ་དང་དེ་གཉེས་ཀས་བྱས་
 བ་གཉེས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ལོ། །གསུམ་པ་རྗེས་ལྷན་ཏུ་བསྐྱུ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལྷན་ཏུ་བསྐྱུ་བ་
 དངོས། རྣམ་གྲོལ་གཉེས་ཀྱི་ཁྱད་པར། སྟོབ་མི་སྟོབ་གང་གིས་རྫོགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་དག་གྱང་
 མིང་གིས་སྤེལ་རྗེས་སུ་ལྷན་སྟེ། འདི་སྣང་ལམ་གསུམ་ལ་རྟོ་

༤༥༥

ལྷུ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཡིན་གྱི། ལྷུ་ལ་གསུམ་ལ་དང་བཞིར་འདུས་པའི་སྤྱིར་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བདུན་
 ལས་དང་པོ་ལྷུ་ལ་འདད་ཟིན་ལ་མི་སློབ་ལ་གཉིས་ལས་འགོག་པ་ཐོབ་པ་ནི་སློམས་འཇུག་བརྒྱད་གྱིས་
 སློམས་འཇུག་གི་སློབ་པའི་ཆ་དང་དོ་རྗེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཉོན་སློབ་གྱི་ཆ་སྟེ་
 གཉིས་ཀ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ལ། ཅིག་ཤོས་འགོག་པ་མ་ཐོབ་པ་ནི་མི་སློབ་པ་མེད་རྒྱུ་ལ་ལ་བརྟེན་
 བས་ཤེས་རབ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་བ་སྟེ་སྤྱི་མ་མའོན་ཤེས་སོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་
 རྒྱན་ཅན་སྤྱི་མ་རྒྱན་མེད་ཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། འགོག་ཐོབ་སློམས་འཇུག་དང་མཐོང་ཐོབ་དང་
 ཚོས་རྗེས་འབྲང་དབང་པོ་དང་སྤྱིར་མི་འོང་འབྲས་བུ་སྟེ་གསུམ་པོ་རྣམས་གྱི་སློབ་པ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པ་ཞེས་བྲལོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་གཉིས་དང་བར་ལ་སྤྱི་བཞི་ཚན་གཉིས་དང་སློམས་འཇུག་
 རྫོགས་པ་ལ་འབྲས་བུ་མ་རྫོགས་པ་མེད་པས་དེ་གཉིས་ལ་སྤྱི་གསུམ་མོ། །མི་སློབ་པ་ནི་འབྲས་བུ་
 དག་བཅོམ་པར་ངེས་པས་གཞན་དབང་པོས་དུས་དང་མི་སྦྱོར་བ་དང་སློམས་འཇུག་གིས་གཉིས་
 ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཉེ་གཉིས་གྱིས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་སྤྱི་བཞི་སྟེ། དབང་པོ་རྫོགས་ལ་
 སློམས་འཇུག་གིས་མིན་པ་དུས་མི་སྦྱོར་ཤེས་རབ་གྱི་རྣམ་གྲོལ་དང་། སྤྱི་གཉིས་པ་དུས་སྦྱོར་
 གཉིས་ཀ་ལས་རྣམ་གྲོལ་དང་། གསུམ་པ་དུས་མི་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་ལས་རྣམ་གྲོལ་དང་། བཞི་པ་དུས་
 སྦྱོར་ཤེས་རབ་གྱིས་རྣམ་གྲོལ་ལོ། །གསུམ་པ་ལམ་ཉིད་གྱི་བྱེད་ཚོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞུགས་པ་ལ། ལམ་
 བཞིར་དབྱེ་བ། གནས་དང་དབང་པོས་ཐ་དད་པའི་ལམ་དུ་བསྟན་བ། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མཐུན་དུ་
 བསྟན་བ། མདོའི་

༼༤༥༽

དོན་ལ་ཚོད་པ་སྒོར་བ། ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཐར་ལམ་ཐམས་ཅད་མདོར་
བསྡུ་ན་ལམ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། གང་གི་མཇུག་ཏུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་སྐྱོར་བའི་ལམ་དང་གང་
གིས་སྐྱིབ་པ་སྒོར་བ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་དེས་སྐྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་དང་པོར་སྐྱེས་པ་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་པ་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱན་དང་བཟང་ཤེས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་
པ་དང་། མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བར་ཅན་དང་བཞི་ལོ། །ཅིའི་སྲིར་
ལམ་ཞེས་བྱ་བེ་ན། ལྷ་ཀའི་སྐྱ་འབྲས་བུའི་སར་བསྐྱོད་པར་བྱེད་པས་ལམ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐར་
བར་འགོ་བས་སམ་འདིས་ཐར་བ་ཚོལ་བའོ། །འོ་ན་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་ཚེ་ཐར་བ་ཐོབ་བེན་པས་ལམ་དུ་
རི་ལྟར་བུང་བེ་ན། དམིགས་རྣམ་དང་ངོ་བོ་འབྲ་བས་ལམ་དུ་བཏགས་པའམ། མརྒྱ་ལྟར་ན་གོང་ནས་
གོང་དང་ལྷག་མེད་བསྐྱོད་པས་ལམ་མོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་པོ་
དེ་དག་གི་ལམ་ནི་ཤིང་རྟའི་འཁོར་ལོ་ཚང་ཞིང་ཁལ་སྟོམས་པ་ལྟར་ཡན་ལག་གིས་བེན་ཞིང་ཞི་ལྷག་
ཆ་སྟོམས་པས་འབད་མི་དགོས་པར་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་སྲིར་སྐྱ་ལ་ས་གཞན་མི་སྟོགས་མེད་དང་།
བྱུང་བར་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་དག་གི་དེ་ལས་བརྗོད་པའི་སྲིར་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ་གཉིས་ཞི་གནས་
ཚུང་ལ་གཟུགས་མེད་ལྷག་མཐོང་ཚུང་བའི་སྲིར་ངོ། །སྐོ་རྒྱལ་པོའི་ལམ་ནི་ཤེས་བྱ་མདོན་པར་ཤེས་
ཤིང་རྟོགས་པ་བྱལ་ལ། ཅིག་ཤེས་སྟོ་རྟོན་པོའི་ལམ་ནི་མདོན་ཤེས་སྐྱར་བའོ། །དེས་ན་སྐྱ་བཞི་སྟེ།
ལམ་སྐྱ་མདོན་ཤེས་བྱལ་བ་བསམ་

༤༦༠༽

གཏན་ལ་བརྟེན་པའི་སློབ་རྒྱལ་པོ་དང་། གཉིས་པ་ས་གཞན་གྱི་ཚོན་པོ་དང་། གསུམ་པ་བསམ་གཏན་
གྱི་ཚོན་པོ་དང་། །བཞི་པ་གཞན་གྱི་རྒྱལ་བའོ། །གསུམ་པ་ལ། བྱང་ཚུབ་སྤྱོད་གས་མཐུན་གྱི་དབྱེ་བསྟུ།
ཚོས་གང་གནས་སྐབས་གང་དུ་སྒྲོམ་པ། ཚོས་དུ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཡིན་པ། ས་གང་ན་ཚོས་དུ་
ཡོད་པ། གནས་སྐབས་གང་དུ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཟད་
བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི་མཐུན་ཡུལ་བྱང་ཚུབ་ཡིན་ཏེ། བོ་རྒྱའི་སྐྱེ་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དེ་
མིན་པའི་ཐུན་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པས་བྱང་བ་དང་རང་དོན་བྱས་པ་དང་སྤང་བྱ་མེད་པར་རྟོགས་
པས་ཚུབ་པ་སྟེ། བུ་རྒྱའི་སྐྱེ་ཉིད་སངས་པ་དང་རྒྱས་པར་འགྲོ་བ་བཞིན་ནོ། །བྱང་ཚུབ་དེའི་སྤྱོད་གས་དང་
མཐུན་པ་ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་ཏེ། བྱང་ཚུབ་དེ་དང་དངོས་སམ་བརྒྱུད་ནས་མཐུན་ཞིང་རྒྱུར་གྱུར་པ་
ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་འོ། །དེ་ཡང་གནས་སྐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གཙོ་བོར་བྱས་ན་ཡན་ལག་བདུན་དངོས་དང་
གཞན་བརྒྱུད་ནས་མཐུན་ལ། མ་བྱས་ན་དོ་རྗེ་ལྟ་བུ་ན་ཡོད་པ་ཞེས་དངོས་དང་གཞན་བརྒྱུད་ནས་
མཐུན་པས་སོ། །གནས་སྐབས་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱས་བསྟུས་པ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པའི་རང་གི་གནས་
སྐབས་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ལ་དེ་མ་ཡིན་པ་ནི་ལམ་གོང་འོག་ཏུ་སྤྱིའི་མིང་ཐོབ་པ་དག་སྟེ། དང་པོ་སྤྱི་ནི་
གོང་འོག་ཐམས་ཅད་དུ་མིང་ཐོབ་ལ་སྤྱི་མ་གཉིས་ནི་འཕགས་ལམ་ལའོ། །འབྲས་བུས་བསྟུས་པ་ནི་
སྒྲོམ་པ་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ན་ཡོད་པ་སྟེ་རྒྱུན་སྤྱི་མ་དང་མཐུན་པའོ་ཞེས་སོ། །པར་བྱིན་དུག་ལ་
སོགས་པ་ནི་བྱང་ཚུབ་གསུམ་ཆར་དང་

༧༤༦༽

མ་ཐུན་པ་མེད་པས་ རྟོགས་མ་ཐུན་དུ་མ་བསྟན་ཏེ་ཞེས་འཐད་དོ། །དེ་དག་གྲང་མིང་གི་སྒོ་ནས་སྤྱི་
རྗེས་སུ་བཅུ་ཉེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། དད་པ་ནས་ཤིན་སྤྲངས་གྱི་བར་དོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པས་ཤེ་ན་བྲན་
པ་ཉེར་གཞག་དང་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་འཛོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྗེ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་རྣམས་ནི་
རིམ་པ་བཞིན་ཤེས་རབ་དང་བཙུན་འགྲུས་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རང་བཞིན་ལོ། །དེ་སྤྱིར་གཉིས་ནི་
དད་པ་དང་བརྒྱད་ནི་བཙུན་འགྲུས་དང་བཞི་ནི་བྲན་པ་དང་བརྒྱད་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཏེ། སུམ་ཅུ་རྗེས་
ལྷས་བསྟུས་ལ། བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་གི་བཏང་སྟོམས་དང་དགའ་བ་དང་། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གི་
རྟོགས་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་ཡན་ལག་གསུམ་དང་བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་གི་ཤིན་ཏུ་སྤྲངས་པ་སྟེ་
སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་བཞེད་པའོ། །བྱེ་སྟོན་ནི། སུས་ངག་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་ཐ་དད་པས་རྗེས་བཅུ་
གཅིག་གོ་ཞེས་སོ། །བསྟུ་བར་ཚུལ་ཁྲིམས་དགའ་བ་ཤིན་སྤྲངས་བཏང་སྟོམས་ཏེ་དུག་ལས་གཞན་
དབང་པོ་ལྷར་བསྟུས་སོ། །ཅི་ཤེས་རབ་དང་བཙུན་འགྲུས་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་
གསལ་ན་བརྒྱད་བརྒྱད་དེ་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་གནས་སྐབས་གང་དུ་བསྒོམ་ཞེ་ན།
སྟེ་ཚན་བདུན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ལས་ནི་དང་པོ་བ་ཚོགས་ལམ་དུ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་
བཞི་སྤངས་པའི་སྤྱིར་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་དང་། དེས་འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན་རྣམས་ལས་འོ་བར་བདེན་པའི་
དམིགས་རྣམ་གྱི་བྱུང་བར་ཐོབ་པའི་རྒྱས་བཙུན་པ་སྟེ་ལ་བའི་སྤྱིར་ཡང་དག་སྟོང་བ་དང་། ཅེ་མོར་མི་
ཉམས་པའི་དགོ་བ་བཟོད་པ་ལ་

༼༤༦༽

འདུག་པའི་ཕྱིར་རྩུ་འཕྲུལ་རྐང་པ་དང་། བཟོད་པར་མི་ཉམས་པས་དད་སོགས་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་
 ཕྱིར་དབང་པོ་དང་། ཚོས་མཚོག་ཏུ་མི་མཐུན་པས་མི་རྗེ་བའི་ཕྱིར་སྟོབས་དང་། སྒོམ་ལམ་དུ་བྱང་
 ཚུབ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་དང་ཉེ་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་དང་། མཐོང་ལམ་དུ་སྐྱུར་བར་འགྲོ་བའི་
 ལམ་གྱི་ཡན་ལག་སྒོམ་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་སྟེ། གངས་གྱི་རིམ་བ་ནི་མི་ཉམས་པར་སྐྱར་སྒོམ་
 སོ། །སེམས་ཅམ་པས་ཚོགས་ལམ་གསུམ་དང་དོད་ཅེ་དང་བཟོད་མཚོག་དང་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་
 ལམ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་དང་། ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི་ཟག་
 པ་མེད་པ་དང་གཞན་སྣ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བྱིས་པ་དང་འཕགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་
 སོ། །བཞི་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་སྡེ་ཚན་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ་མི་སྟོགས་མེད་ན་བྱང་
 ཚུབ་ཡན་ལག་གི་དགའ་བ་མ་གཏོགས་པ་ཡོད། གཉིས་པ་ན་ནི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གི་རྟོག་པ་མ་
 རྟོགས་པ་གཞན་རྣམས་ཡོད་ལ། བསམ་གཏན་གོང་མ་གཉིས་ན་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་ཡོད་ཅིང་།
 བསམ་གཏན་བྱང་པར་ཅན་ནའང་དེ་མ་གཏོགས་སོ། །གཟུགས་མེད་པ་དང་པོ་གསུམ་ནའང་བྱང་
 པར་ཅན་དེ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་ཡན་ལག་གསུམ་མ་གཏོགས་སོ་གཉིས་ཡོད་དོ། །བྱང་ཚུབ་གྱི་ཡན་
 ལག་བདུན་དང་ནི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་འདོད་ཁམས་དང་སྲིད་ཅེ་ན་ཡོད་
 ལ། དེ་ཡང་འདོད་པ་ན་ཚོགས་ལམ་དང་འཕགས་ལམ་གྱི་སྐྱོར་རྗེས་གྱི་ཚེ་མིང་ཐོབ་པ་དག་ཡོད་ལ།
 དབྱངས་སྟོགས་ནི་དོད་ཅེས་བསྐྱུས་པ་ཡང་ཡོད་པར་འདོད། སྲིད་ཅེ་ན་སྐྱོར་རྗེས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་ཁོ་
 ན་ཡོད་

༼༤༤༽

གྱི་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་གྱི་དད་སོགས་གྱིས་མིང་མི་ཐོབ་པོ། །འོན་གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་
མི་དམིགས་པས་ལྷས་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། །འཇིག་ལས། ལྷོད་ཡུལ་ཟག་བཅས་འོག་
མ་མིན། །ཞེས་པས་ཟག་མེད་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། ས་གསུམ་ན་ལམ་ལ་རྗེས་ཤེས་དང་། གཞི་ཆར་
ན་དེའི་སྐྱོར་བས་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གིས་ཟག་མེད་གྱི་སྡོམ་པ་ལ་དམིགས་པའོ་ཞེས་སོ། །ལྷ་བ་
ནི། མདོ་ལས་ཤེས་ནས་དད་པ་བཞི་ཞེས་འབྲུང་བའི་དོན་ནོ། །མཐོང་ལམ་གྱི་ཆེ་བདེན་པ་དང་པོ་
གསུམ་མཐོང་བ་ན་འབགས་པ་དགྱེས་པའི་ཚུལ་སྤྲིམས་དང་། ཚོས་རང་རང་གི་བདེན་པ་ལ་མདོན་
སུམ་དུ་ཤེས་ནས་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ཐོབ་ལ་ལམ་བདེན་མདོན་པར་རྟོགས་ནས་སངས་
རྒྱས་མི་སློབ་པའི་ལམ་དང་། དེ་ཡིས་ཚོས་མཐོང་བ་ལས་བྱུང་བའི་དགོ་འདུན་དག་ལ་ཡང་དད་པ་
ཐོབ་ཅིང་། ཡང་ཞེས་པས་ཚོས་ལ་དད་པ་དང་ཚུལ་སྤྲིམས་ཀྱང་ཐོབ་པ་བསྟན་ཏེ། །ཚོས་ནི་མངན་
གང་ཡིན་གཞན་གཉིས་དགོན་མཚོག་བཟུང་བ་ལྟར་ཚོས་ཀྱང་དེ་བཟུང་ངམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། ཚོས་ནི་
བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་དང་རང་སངས་རྒྱས་སློབ་མི་སློབ་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སློབ་པའི་
ལམ་མདོན་རྟོགས་བཅུ་དྲུག་དང་སྤྱི་དུ་ཅིའི་གཉེན་པོ་བཅུ་བདུན་པོ་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་བཞི་
འདུས་པ་མེད་པས་དགོ་བདུན་མིན་ཞིང་འདིར་ཚོས་ནི་ཤེས་བྱའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་འདྲིན་པའི་
སྤྱིར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་རྗེས་སུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་མ་རྣམས་ནི་དད་པ་དང་དང་པོ་རྗེ་མ་མེད་པའི་
ཚུལ་སྤྲིམས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །བཞི་པ་ལ་ཡང་དག་པའི་རྣམ་གྲོལ་དང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་

༼༤༤༽

ལས་སློབ་པ་ནི་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའོ། །མི་སློབ་པ་ནི་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྡན་ཞེས་སློབ་པ་
ལ་རྣམ་གྲོལ་དང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཅི་སྟེ་མ་བཤད་ཅེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཅི་རིགས་པས་བཅིངས་
ཤིང་སློབ་པ་གཅིག་ལས་གྲོལ་བས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་མིང་མི་ཐོབ་པའི་སྤྱིར་སློབ་པའི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་
ཏུ་རྣམ་གྲོལ་མདོ་ལས་མ་བཤད་པ་དེས་ན་ཤེས་པ་ཡང་མི་གཞག་སྟེ་མ་གྲོལ་བ་དོན་བྱས་པ་དང་
ཡང་བྱར་མེད་པར་ཤེས་པ་ག་ལ་ཡོད། རྣམ་གྲོལ་དེ་ལ་ཉོན་མོངས་བཅོམ་པ་འདུས་མ་བྱས་དང་
མོས་པ་འདུས་བྱས་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་མི་སློབ་པའི་ཡན་ལག་ནི་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་འདུས་བྱས་
ཡིན་པ་ལྟར་ལམ་གྱི་ཚོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་སྤྱིར་འདུས་བྱས་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་མདོ་ལས་རྣམ་གྲོལ་
གཉིས་སུ་གསུངས་ཏེ་འཆིང་བ་དང་སྤང་བའི་གཙོ་བོ་ལས་གྲོལ་བས་སེམས་འདོད་ཆགས་ལས་
གྲོལ་བ་དང་ཤེས་རབ་མ་རིག་པ་ལས་གྲོལ་བའོ། །སློབ་དཔོན་ནི་མོས་པ་ཁོ་ན་རྣམ་གྲོལ་མིན་གྱི་
སེམས་ཀྱི་མ་མེད་པ་ཉིད་རྣམ་གྲོལ་ལོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་པའི་
ཤེས་པ་གང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་ཉོགས་པའི་དོན་དུ་རི་སྐད་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྟེ་
འདི་གཉིས་རྣམ་གྲོལ་གྱི་སྤང་བོ་ཐ་མ་གཉིས་སོ། །ལྟ་བུ་ལ། སེམས་གང་སྐྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ། ལམ་
གང་གིས་སྐྱིབ་པ་སློང་། རྣམ་གྲོལ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར། ཡིད་འབྱུང་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱི་
བཞིའོ། །དང་པོ་ནི། མི་སློབ་པའི་སེམས་གང་རྣམ་གྲོལ་ཞེ་ན། དེ་ནི་སྤྱི་འགྱུར་མ་འོངས་པ་སྐྱིབ་པ་
ཉོན་མོངས་ཅན་པའི་ཐོབ་པ་ལས་ནི་དོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཆེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ལ། མི་སློབ་པའི་མི་
སྤྱི་བའི་སེམས་དང་ལོ་ཀློང་དག་ཀྱང་གྲོལ་

༼༤༦༽

མོད་གྱི་རྟོགས་སྣ་བས་བསྟན་བཅོས་ལས་མ་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དེའི་སྐྱིབ་པ་དུས་གང་གི་
ལམ་གྱིས་སློང་ཞེ་ན། འགག་པར་འགྱུར་བ་ད་ལྟར་བའི་ལམ་གྱིས་ནི་ད་ལྟ་བ་དེ་ཡི་དུས་གྱི་སྐྱིབ་པ་
རབ་ཏུ་སྤང་དོ། །གསུམ་པ་ནི། རྣམ་གྲོལ་འདུས་མ་བྱས་དང་སྤངས་པའི་ཁམས་དང་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་ཁམས་དང་འགོག་པའི་ཁམས་ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རྣམ་
གྲོལ་འདུས་བྱས་ལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ལྟར་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་རྣམ་གྲོལ་འདུས་མ་བྱས་ཉིད་
ཁམས་གསུམ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱན་ཟད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བའི་ཁམས་དང་། སྤངས་པའི་ཁམས་ནི་འདོད་ཆགས་ལས་གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་དག་ཟད་པ་
དང་། འགོག་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཞི་ཉོན་མོངས་མིན་པའི་གཟུགས་སོགས་
ཟད་པའོ། །དེ་གསུམ་ངོ་བོ་འཕེལ་གྲོག་པ་ཐ་དད་པའི་དབྱེ་བ་གང་ཡིན་བསམ་དགོས་སོ་ཞེས་
སོ། །བཞི་པ་ནི། འོ་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐམས་ཅད་སུན་འབྱེན་ཅིང་ཡིད་འབྱུང་ངམ་ཞེ་ན།
མ་ངེས་ཉེ་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་དེའི་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་ལ་དམིགས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་རྣམས་གྱིས་
ཡུལ་དམན་པ་ལ་སློན་དུ་རྟོགས་པས་ཡིད་འབྱུང་ལ། ཡིད་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་ཡང་རུང་སྟེ་ལམ་
བར་ཆད་མེད་པ་གང་གིས་སྤང་བྱ་སློང་བར་འགྱུར་བ་དེ་བདེན་པ་གང་ལ་དམིགས་ཀྱང་ཀྱན་གྱིས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ན་ནི་སྤྱ་བཞི་སྤྱིད་དེ། ཡིད་འབྱུང་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་

། ༤༦༦ །

མི་འབྲུལ་བ་ནི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་སྐྱོར་བ་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་
དང་། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་འགྲོའི་ཚོས་བཟོད་གཉིས་ཏེ་ལ་ལས་འབྲུལ་མི་རྣམས་ཤིང་ལ་ལས་འབྲུལ་ཟེན་
བས་སོ། །སྤྱ་གཉིས་པ་འགོག་ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་མཐོང་སྒྲོམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ཆགས་བྲལ་
སྒྲོན་འགྲོའི་ཚོས་བཟོད་གཉིས་ལས་གཞན་པ་སྟེ། མཚོག་ཏུ་དགའ་བའི་ཡུལ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་ལྟ་བས་
སོ། །གསུམ་པ་ནི་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་
འགྲོའི་ཚོས་བཟོད་གཉིས་ལས་གཞན་པའོ། །བཞི་པ་ནི་འགོག་ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཉོན་མོངས་སྒྲོང་
པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལས་གཞན་ཐམས་ཅད་དོ། །དམ་པའི་ཚོས་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་རྣམ་བཤའ་
གཞུང་དོན་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ཉི་མ་ལས་གནས་དུག་པའི་བཤའ་པའོ། ། །བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་
པ་ལ་གཉིས་ཏེ། །ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་བཤའ་བ། དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་བཤའ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ་སྟེ། བཟོད་ཤེས་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར། ཤེས་པ་བརྩེ་ངོས་གཟུང་བ། དེའི་ཁྱད་པར་བཤའ་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཟག་མེད་ཤེས་པ་ལྟ་བའི་ཁྱད་པར་དང་། ཟག་བཅས་ཤེས་པ་ལྟ་བའི་ཁྱད་
པར་པོ། །དང་པོ་ནི། ལོང་དུ་དེ་ལས་བཟོད་པ་ཞེས་པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་
ལས་ཚོས་ཤེས་དང་། མི་སྒྲོབ་པ་ལྟ་ཞེས་དང་། ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དང་། དུམ་དུ་བཟོད་ཤེས་ཏེ་ཞེས་
འབྱུང་བའི་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན། དེ་མེད་མཐོང་ལམ་གྱི་བཟོད་པ་
བརྒྱད་པོ་རྣམས་ནི་ཤེས་པ་མིན་ཏེ། རང་

༤༤༦༽

ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་གོགས་ཐེ་ཚོམ་དང་མ་བྲལ་བའི་སྲིད་རྡོ། གཞན་གྱིས་དང་མ་བྲལ་ཡང་ཡུལ་ཐ་
དད་བསམ་ཤེས་པར་རུང་ལ་ཆགས་བྲལ་སྟོན་འགྲོའི་ཚོས་བཟོད་བཞི་སྤར་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་ཐེ་
ཚོམ་དང་བྲལ་ཡང་རང་གིས་བྲལ་བ་མེད་པས་སོ། །རྗེ་སྲིད་བྱ་བ་མ་བྲལ་བ་དེ་སྲིད་དུ་བདེན་པ་ལ་
རྟོག་ལ་དེའི་འོག་ཏུ་བྱ་བ་བྲལ་བར་འཇིག་པས་དུམ་ཤེས་སོ་ལ་སོགས་པ་ངེས་པའི་རྣམ་པ་འཇུག་
གི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པ་མེད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཚོམ་བའི་བསམ་པ་ཅན་མིན་པའི་སྲིད་བྲད་པ་
དང་མི་སྐྱེ་བའི་སློབ་ལྟ་བ་མིན་ཞིང་མི་སློབ་པའི་སྟ་བ་ལྟ་བ་བྲལ་བར་འཇིག་པ་མིན་ནོ། །འོ་ན་
བསྟན་བཅོས་ལས་སློབ་ལམ་དེའི་རྒྱ་ལས་རྒྱང་བའི་ཤེས་མཐོང་སོགས་ནི་བྲད་པར་ཤེས་པར་བཤད་
ལ་མཐོང་སྟ་དོན་གཅིག་གོ་ཞེ་ན། བཤད་བྱེན་འཕངས་པ་སྟེ། ལམ་ལྡེལ་མཐོང་ལམ་སློམ་ལམ་
གཉིས་སྟ་བ་ཡིན་པའི་འབྲུགས་སུ་སོང་བའམ་མིག་ཤེས་སྟར་མཛོན་སུམ་དུ་འཇུག་པའི་སྲིད་
རྡོ། །བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་འཕགས་པའི་སློབ་ཐམས་ཅད་ནི་ཐེ་ཚོམ་
དང་བྲལ་ཞིང་རྟོག་པས་ཤེས་པ་དང་སྟ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་བྲག་བཅས་ཀྱི་
ཤེས་རབ་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ན་སྤར་ལམ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་བདེན་པ་ཤེས་ཆ་ནས་མི་
སློང་བས་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཤེས་པ་དེའི་བརློག་པ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་པའི་སྲིད་རྡོ། །སྟ་བ་དེ་ལས་ཉོན་
མོངས་ཅན་སྟ་དང་ལོ་ཀའི་ཡང་དག་པ་སྟེ་དུག་ནི་སྟ་བའང་ཡིན་པར་གནས་དང་པོར་བཤད་བྱེན་ལ་
གཞན་ནི་སྟ་བ་མིན་ནོ། །བཟོད་པར་གྱུར་པ་ནི་སློབ་ལམ་བཟོད་པའམ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་བཟོད་
བས་ཚོས་མཚོག་དང་

༩༤༦༩༽

འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡིན་མོ། །དེས་ན་བཟོད་ཤེས་སྣ་བཞི་སྟེ། སྣ་དང་པོ་ནི་བྱི་
མེད་གྱི་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་། གཉིས་པ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་དང་། གསུམ་པ་
བཟོད་པ་ཟག་བཅས་དང་། བཞི་པ་གསུགས་ལ་སོགས་པའོ། །ཤེས་པའང་ལྟ་བུ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་
བཟོད་པ་ཡིན་ལ་ལྟ་བུ་མིན་པ་མི་སྲིད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བརྒྱུད་དབྱེ་བ། ཟད་མི་སྦྱེ་ཤེས་
པའི་བྱུང་བར། ཤེས་པ་བརྒྱུད་ཀྱང་ས་ཤེས་སོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། གསུམ་དུ་དབྱེ། དེ་ལས་སྤྱངས་
ཏེ་བཞིར་བཞག་ དེ་ལས་སྤྱངས་ཏེ་གཉིས་སྣ་བཞག་ དེ་ལས་སྤྱངས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པའོ། དང་པོ་
ནི། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་བརྒྱུ་པོ་འདིས་བསྐྱུས་ལ། ཤེས་པ་འདི་ཡང་བསྐྱུ་ན་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་
དང་ཟག་པ་མེད་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་དང་པོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་གྱི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་ཡུལ་
ཀུན་རྫོབ་ནི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་ཀུན་རྫོབ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་འཛིན་པའི་ཟག་
བཅས་ཏེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་པལ་ཆེར་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་འཛིན་པས་མིང་བཏགས་སོ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ལྷན་
སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། མི་ཏྱག་ལ་སོགས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དང་། དེ་ལས་གཞན་འགྲོ་
འཆག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་གསུམ་མཐུ། རང་བཞིན་ལྡན་པ་གཉིན་པོ་སྦྱོར་བ་དང་། མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འགྲོར་བའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་
ཤེས་པ་སྟེ་བཞིའོ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཚོས་ཤེས་པ་དང་ནི་རྗེས་སྣ་
ཤེས་པ་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་མོ། །དེ་

༩༩༠༽

ལས་བཞག་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་དང་ལམ་དང་ཚོས་དང་རྗེས་ཤེས་བཞི་ལས་སོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་
པའི་སྟོབ་པ་ནི་ཤེས་པ་གཅིག་ཡིན་ལ་རྗེས་ནི་སེམས་ཤེས་དང་གཉིས་སོ། །ཚོས་ཤེས་བདུན་དང་
བདེན་གསུམ་བཞི། །ལམ་ལྟ་བུ་དང་མི་སྐྱེ་དུག །སེམས་ཤེས་གཅིག་དང་བཞིའི་ཚའོ། །གཉིས་པ་
ལ། གང་གིས་གང་མི་ཤེས་པ་དང་། གང་གིས་གང་ཤེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཤེས་དེས་ནི་
དམན་པའི་ཡུལ་མཚོག་མིན་པས་བསམ་གཏན་བཞིའི་རང་ས་ལས་འདས་པ་གོང་མའི་སེམས་མི་
ཤེས་ཤིང་། དབང་པོ་འདས་པ་དད་མོས་གྱིས་མཐོང་ཐོབ་དང་། དུས་སྐྱོར་གྱིས་དུས་མི་སྐྱོར་མི་
ཤེས། གང་ཟག་འོག་མའི་དབང་པོ་འདས་པ་འགྲེལ་རྒྱུ་ཀ་ལས་མ་བཞག་པས་ཤེས་པར་མངོན་ནོ་
ཞེས་དོན་དེ་གསུང་། སྟོབ་པ་ཆགས་བཅས་ལ་སེམས་ཤེས་མེད་པས་གང་ཟག་བཞི་པོ་སྤྱིར་མི་འོང་
དག་བཅོམ་རང་རྒྱལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་འདས་པ་གོང་མ་གོང་མའི་མི་ཤེས་ལ། ཉན་ཐོས་ལ་
སངས་རྒྱས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་བཤད་པ་ནི་མཐོང་ལམ་ལ་བཞག་པས་སེམས་ཤེས་མིན་ལ། ཉན་
ཐོས་གྱིས་སངས་རྒྱས་གྱི་ཤེས་པར་མངོ་ལས་བཤད་པ་ནི་རྒྱ་གཞན་གྱིས་ཤེས་པའོ། །ཞིག་པ་སྟེ་
འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་མ་འོངས་པའི་སེམས་མི་ཤེས་ཏེ། ད་ལྟར་གྱི་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཡུལ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་རོ། །ཚོས་ཤེས་པའི་སྟོ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་སྟོའི་སྟོགས་དང་མ་ཐུན་པའི་སེམས་ཤེས་
གྱིས་ནི་རང་གི་སྟོགས་མ་ཐུན་ཤེས་གྱི་པན་ཚུན་ཤེས་པ་མིན་ཏེ། འདོད་པ་དང་གོང་མའི་གཉེན་པོ་
བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིར། མིག་ཤེས་གྱིས་སྐྱབ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་གྱི་སེམས་
ཤེས་

༼༤༡༽

གྱིས་པ་རོལ་གྱི་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་རིག་པ་སྟེ་ཤེས་གྱི། གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་
དམིགས་རྣམ་མི་མཐུན་པ་ནི་མི་ཤེས་ཏེ། སྦྱོར་བ་གཞན་གྱིས་བསྐྱབ་དགོས་ཤིང་། མཐོང་ལམ་ནི་
ཆེས་སྦྱར་བས་ལངས་ནས་སྦྱོར་བ་མི་རྫོགས་པའི་སྤྱིར་དོ། །དེ་ཡང་དུམ་ཚོས་བཟོད་ཚོས་ཤེས་
སམ་སྦྱོར་བའི་དབང་གིས་གཞན་ཤེས་པ་ཡང་སྤིང་དོ། །བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཤེས་གྱིས་ནི་དང་
པོ་གཉིས་དང་བརྒྱད་པ་སྟེ་གསུམ་ཤེས་པ་སྤིང་དོ། །དབང་པོ་རྣོན་པོས་ཏེ་སྦྱོར་བ་ཚུང་བས་བདུན་
པའི་བར་ལ་སྦྱོར་བ་ཚར་བའི་སྤྱིར་དང་། ཆེས་དུབ་བས་བཅུ་བཞིའི་བར་ལ་སྦྱོར་བ་གསུམ་པ་མི་
རྫོགས་པའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་གསུམ་ཤེས་པའང་སྤིང་དོ། །ཁ་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་དང་བཙོ་ལྷ་
པ་ཤེས་སོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །སངས་རྒྱས་གྱིས་ནི་སྦྱོར་བ་མེད་པར་སྐད་ཅིག་བཙོ་ལྷ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་ཏེ།
བཞེད་པ་ཙམ་ལ་རག་ལས་པའི་སྤྱིར་དོ། །ལམ་གཞན་གྱི་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དུ་ཡོད་ཤེས་
བར་མངོན་ནོ། །གཉིས་པ་ཟད་མི་སྦྱེ་ཤེས་པའི་བྱུང་བར་ནི། ཁ་ཆེ་བ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་གྱི་མཉམ་
གཞག་ལ་བྱུང་བར་མེད་ཀྱང་རྗེས་ཐོབ་ལས་ཏེ། ཟད་པ་ཤེས་པ་ནི་བདེན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ལ་བདག་
གིས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །ལ་སོགས་པ་ཀུན་འབྱུང་སྐྱངས་སོ་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་
སོ་ལམ་བསྐྱོམས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་དང་། མཐོང་རིག་སྟོན་ཏེ་གས་
ཤེས་རབ་སྣང་། མངོན་ཏེ་གས་གང་ཡིན་འདིར་ཟད་ཤེས། ཞེས་བྱའོ། །ཡང་དག་གིས་སྤྱུག་བསྐྱེད་
ཡོངས་སུ་ཤེས་ཡང་ཤེས་པར་བྱར་མེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་

༼༤༧༩༽

བ་ཀུན་འབྱུང་སྤངས་ཟིན་ཡང་སྤང་བར་བྱར་མེད། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་ཟིན་ཡང་མངོན་དུ་བྱར་
མེད་ལམ་བསྐོས་དུ་མེད་ཅེས་བྱ་བར་ངེས་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་སོགས་བརྒྱད་ནི་མི་སྐྱེ་བ་
ཤེས་པ་ཡི་སློ་ཡིན་བར་འདོད་དོ། ཉི་འོག་པ་ན་རེ། དེ་ཉིད་མཉམ་གཞག་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་ཉིད་
གྱི་སྤྱིར་རེ་ཞིག་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ཞེས་བེད་དོ། །གསུམ་པ་ཤེས་པ་བརྩེ་
གངས་ངེས་ལ། གངས་ངེས་དངོས་དང་། གཉེན་པོ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཅིའི་སྤྱིར་
ཤེས་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ལ་བརྩུབ་བཞག་ཅེ་ན། དུལ་གྱི་རང་བཞིན་པལ་ཆེར་ཀུན་རྫོབ་དང་ཟག་
བཅས་གྱི་རང་བཞིན་ལས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་བཞག་ འདོད་དང་གོང་མའི་གཉེན་པོ་ལས་རིམ་པ་
བཞིན་ཚོས་ཤེས་དང་རྗེས་ཤེས་གཉིས་ཀ། །བདེན་པ་བཞི་ཤེས་ནི་ཁམས་གཉིས་ཀའི་གཉེན་པོར་
འབྲ་བས་དམིགས་པ་ཐ་དད་མིན་ཡང་རྣམ་པ་ཐ་དད་པ་ལས་སྤྱད་བསྐྱེལ་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་དག་
བཞག་ རྣམ་པ་དང་སྤྱོད་ཡུལ་ཉེ་དམིགས་པ་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་པ་ལས་འགོག་ལམ་ཤེས་པ་བཞག་
སེམས་ཤེས་གྱིས་སེམས་བྱུང་ཡང་ཤེས་མོད་གྱི་སྤྱོད་བའི་ཆེ་སེམས་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་གཏད་
ནས་བསྐྱབས་པ་ལས་སེམས་ཤེས་བཞག་ ཟད་ཤེས་དང་པོ་སྤྱིད་ཅེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཡང་རྒྱན་དེར་
མ་ངེས་པས་བྱ་བ་བྱས་པའི་རྒྱ་ཉིད་ལས་དང་པོར་སྐྱེས་པས་སྐྱེ་བ་དང་། སྤར་གྱི་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་
པ་ཐམས་ཅད་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་ལ་དེ་ཉིད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པ་ལས་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་སྐྱེ་དེ་
སྤར་ན་བརྩུ་པོ་འདིར་བཞག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་དུ་ཚོས་ཤེས་གྱིས་གཉེན་པོ་མི་བྱེད་དེ།

༼༤༡༩༽

ལོག་ལྷགས་ཐ་དད་པའི་སྲིད། །སློམ་པའི་ལམ་ལ་ཡང་སྐྱབ་ཀྱིན་ཤེས་པས་མི་སྤོང་སྟེ། འོག་ས་ལས་
གྲོལ་བེན་ཡང་གོང་མ་ལས་མ་གྲོལ་བའི་སྲིད་ཏེ། སྤང་བྱ་སྤོང་བ་ལ་དེ་དངོས་སྐྱ་དང་འགལ་བ་ལ་
ཡོན་ཏན་དུ་བལྟ་བའི་ཤུགས་ལ་སྐྱབ་འབྱེན་པ་གཉིས་ལས་གང་ཡང་མེད་པས་ཞེས་གང་སྟེལ་ལས་
བཤའ་དོ། །དེ་ལ་འགོག་པའམ་ལམ་ལ་ཚོས་ཤེས་པ་ཡང་འདོད་པ་ལས་མ་གྲོལ་བར་མིན་ཏེ། ས་
དགུ་རིམ་གྱིས་སྤོང་བས་སོ། །དེས་ན་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་ཞིག་སྤར་འདོད་པའི་སློམ་སྤང་སྤོང་བ་ན་
འགོག་ལམ་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྐྱེད་ནས། དེའི་རྒྱན་ལ་གོང་མའི་གཉེན་པོ་ཡང་ཡང་འཇིགས་པ་
དེ་བསྐྱེད་དེ་ཁམས་གསུམ་ཚར་གྱི་ནི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཚོས་ཤེས་འདོད་པའི་
གཉེན་པོར་བསྟན་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤང་བྱ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོར་ཡེ་ཤེས་མཐའ་དག་འགྱུར་བ་
ཡིན་ལ་ཁམས་གོང་མའི་ནི། དང་པོ་སྐྱབ་ཀྱིན་ལ་དམིགས་པ་གཉེན་པོར་མེད་པའི་སྲིད་དང་། དང་
པོ་མཐོང་སྤང་ནམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་མིན་པའི་སྲིད་དོ། །འོ་ན་རྗེས་ཤེས་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་གཉེན་
པོར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཤེས་ཁོ་ནས་རྒྱལ་བེན་པའི་སྲིད་ཞེས་སྡི་ཀར་བཤའ། གང་
སྟེལ་ལས། ཤེས་པ་ནམས་ནི་རྣོ་བའི་སྲིད་རང་ཡུལ་ལ་བྱ་བ་བྱས་ཏེ་གཞན་གྱི་ཡུལ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་
པའི་སྲིད་ཚོས་ཤེས་ཀྱིས་གོང་མའི་སློམ་སྤང་ནམས་ནི་འདོད་པའི་ཀྱན་འགྲོའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྲིད་
འཇོམས་ཏེ། དཔེར་ན་དག་པམ་པར་བྱས་ནས་ཡུལ་འཇིགས་པ་བཞིན་ཞེས་དང་། རྗེས་ཤེས་ནི་འདོད་
པ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་བ་མེད་ཅིང་སྤར་གོང་མའི་སློམ་

༼༤༧༽

སྤང་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་སྤངས་ནས་སྤྱིས་འདོད་པའི་སྐོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་།
སྤང་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པའི་ཆེ་བདེན་པ་ལ་གྲུས་ཀྱི་དེའི་རྒྱུན་ལ་སྐོམ་སྤང་སྤོང་བ་མི་སྤིད་པའི་སྤྱིར་
རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ས་གཞན་ཡང་འོག་མའི་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་
ཡོད་དོ་ཞེས་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་དེའི་བྱེད་པར་དབྱེད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་པའི་བྱེད་པར། ཤེས་
པའི་བྱེད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་པ་སོ་སོའི་རྣམ་པ། རྣམ་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་
ནི། ཤེས་པ་གང་ཞེག་རྣམ་པ་རྗེ་ལྟར་འཇུག་ཅེ་ན། ཚོས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་གཉིས་ནི་མི་
ཉམས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཅན་ཏེ་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་ཚོས་ཤེས་
རྗེས་ཤེས་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཅན་ཡང་ཡིན་ལ་དེར་མ་བཟང་གཞན་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་
སྤྱིའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡང་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་འཛིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །བདེན་པ་བཞི་ཤེས་ནི་རེ་རེ་ཞིང་རྣམ་པ་
བཞི་བཞི་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་དག་ཏུ་འཇུག་པས་སོ། །དེར་མ་བཟང་པ་
རོལ་སེམས་ཤེས་ནི་མེད་ཀྱང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་དེ་བཞིན་དུ་ལམ་སོགས་བཞིའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏེ་
ལམ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ནི་མ་དང་བཅས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་སེམས་སེམས་བྱུང་གང་ཡིན་པ་
དེའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏེ། དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་སེམས་བྱུང་གི་རྗེས་རེ་རེ་ཞེག་ཁོ་ན་འཛིན་ཏེ།
ཚོས་བསྐྱེད་དགའ་བས་སོ། །དཔེར་ན་གོས་དང་ནི་མ་ཅིག་ཅར་མི་འཛིན་པ་བཞིན་ཞེས་མ་ཐུན་
དཔེར་བཤད་ཀྱང་དཔེ་ཅིག་ཅར་འཛིན་པས་མི་མ་ཐུན་ཏེ་ཡིན་ཞེས་དོན་དེ་བཞེད་

༼༤༡༥༽

དོ། །གལ་ཏེ་གནས་མང་པོ་པའི་མདོ་ལས། འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ནས། རྣམ་པར་
གོལ་བའི་སེམས་ཀྱི་བར་དུ་འབྱུང་བས་སེམས་དང་འདོད་ཆགས་གཉིས་ཤེས་པར་མངོན་ལོ་ཞེ་ན།
དེ་ནི་རྗེས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ལ་མཉམ་གཞག་གི་ཤེས་པ་སྐྱད་གསུངས་པའོ། །འབྱུང་བར་ནི་སེམས་
ཀྱིས་རྗེས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཅམ་འཛིན་གྱི་དམིགས་རྣམ་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མི་འཛིན་ཏེ།
དམིགས་པ་འཛིན་ན་གཟུགས་ཤེས་དང་རང་རིག་ཏུའང་འབྱུང་ལ། རྣམ་པ་ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་མི་
འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་ཤེས་པའི་འཛིན་སྐྱངས་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བར་སེམས་འདི་ནི་ཆགས་པ་ཡིན་
ལོ་ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། མཐོང་ལམ་ནི་ཉི་ཚེ་བ་མི་འཛིན་པའམ་སྐྱུར་བར་
སྐྱེད་པས་དེ་ལ་བཀག་ཅིང་ཚོལ་བའི་རྣམ་པར་འཇུག་པས་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་ལ་བཀག་པ་དང་། བར་
ཆད་མེད་ལམ་ནི་སྤོང་ལམ་ཡིན་ལ་སེམས་ཤེས་ནི་རྣམ་གོལ་དང་འབྱུང་བར་གྱི་ལམ་ཡིན་པས་བཀག་
ལ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་སློན་མེད་ཁོ་ནས་བསྐྱུས་སོ། །ཤེས་པ་ལྷག་མ་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ་
ནི་སྤོང་པ་དང་བདག་མེད་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་ཅན་ཏེ། དེ་གཉིས་དོན་ལ་དམིགས་
པའམ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཡིན་ཡང་རྗེས་ཀྱི་ཚེ་ཀུན་རྫོབ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གི་སྐྱེ་བ་ཟད་ཅེས་
སོགས་བདག་གི་ཐ་སྐྱད་འདོགས་པ་གང་ཞིག་མཉམ་རྗེས་མ་ཐུན་པའི་སྤྱིར། གཉིས་པ་ལ། རྣམ་པ་
བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོ། གཟུང་འཛིན་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟག་མེད་ལ་རང་མཚན་གྱི་རྣམ་པ་
ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན་ཁ་ཆེ་བ་ན་རེ། སྤི་མེད་ལ་བཅུ་དྲུག་ལས་གཞན་པའི་རྣམ་པ་མེད་དེ་

༼༤༡༩༽

ཡུལ་བདེན་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཞན་ཉི་འོག་པ་ན་རེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་
གྱི་རྣམ་པ་ཡོད་ཅེས་ཟེར་ཏེ། འཐད་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཚོགས་ལས་ཁམས་གསུམ་དང་
མི་ལྡན་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་གྱིས་འདོད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚོས་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་
ན། ཡོད་དེ་རིགས་པས་བསྐྱེད་པའི་སློ་ནས་མི་རྟག་པ་ནས། རྒྱུན་གྱི་བར་དང་། འདི་ནི་གནས་ཡོད་
དོ་འདི་ནི་གཞི་ཡོད་དོ་ཞེས་པས་གནས་དོ་བོ་དང་གཞི་རྒྱ་དེས་པའོ་ཞེས་སོ། །ཅི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་
པོ་དེ་མིང་ངམ་རྣམས་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་དེ་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་རྣམ་པ་བཞི་རྣམས་བཤད་ལ་གཞན་
གསུམ་རྣམས་གངས་ཡིན་པས་རྣམས་སུ་བདུན་ཡིན་ལ་མིང་གི་སློ་ནས་ནི་བཅུ་དྲུག་གོ་ཞེས་ཟེར་ལ། རྗེ་
བཀ་སྐྱ་བ་ནི་རྣམས་སུ་རང་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྟེ། འདི་ལྟར་རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པས་མི་རྟག་པ་དང་ཞེས་
སོགས་ནས། གཞན་དུ་འབྱེན་པས་ངེས་འབྱེན་ལོ། །ཡང་ན་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་གཉེན་པོར་
རིམ་པ་བཞེན་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པའི་དོ་བོ་ཤེས་རབ་པོ། །མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་རབ་
ཉིད་རྣམ་བཅས་སུ་མི་རུང་ཞིང་། དོ་བོ་ཡིན་པས་འཛོག་ན་གཞན་དེར་མི་རུང་བས་ཤེས་པའི་འཛིན་
སྟངས་སོ། །ཅི་ཤེས་རབ་ཁོ་ནས་འཛིན་ནམ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དེ་ཉིད་དང་བཅས་པའི་དམིགས་པ་དང་
བཅས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་འཛིན་པར་བྱེད་ལ་གང་དུ་ཡོད་ཀྱང་རུང་བའི་ཤེས་བྱ་གཞི་ལྡེ་བོ་ཐམས་
ཅད་གཟུང་བྱ་ཡིན་པས་ཤེས་རབ་ནི་གཟུང་བྱ་འཛིན་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་ཀ་དམིགས་བཅས་གཞན་
རྣམས་གཉིས་དང་དམིགས་མེད་ནི་གཅིག་པོ། །གཉིས་པ་ཤེས་པའི་བྱེད་པར་ལ་ལྟ་སྟེ། དོ་བོ་འདི་དང་།

།།།

སའི་དང་། རྟོན་གྱི་དང་། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་གི་དང་། དམིགས་པའི་བྱང་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། དང་པོ་
ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་དགོ་སོགས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ལ། གཞན་དགུ་པོ་རྣམས་ནི་དགོ་བ་ཁོ་ན་སྟེ།
སེམས་ཤེས་ཟག་བཅས་ཀྱང་བསྐྱེད་བྱུང་ཡིན་ལ་གཞན་རྣམས་ནི་ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་སྲིར་
རོ། །གཉིས་པ་ནི། དང་པོ་ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་ས་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་ཅིང་། བསམ་
གཏན་ས་དྲུག་ན་ཚོས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ་དེ་དྲུག་གི་འདོད་པ་ལ་དམིགས་པས་སོ། །ཟག་
མེད་ས་དགུ་ན་རྗེས་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། རྗེས་ཤེས་དེས་གོང་མ་ལ་དམིགས་པས་སོ། །དེའི་
ཆར་གཏོགས་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་དང་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་ཏེ་དྲུག་ནི་དེ་བཞི་དུ་ས་དགུ་ན་ཡོད་ཅིང་།
ཚོས་ཤེས་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་རྣམས་ནི་ས་དྲུག་ནའོ། །གཞན་ཡིད་ཤེས་པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་ཁོ་ན་
ན་ཡོད་དེ། བསྐྱེད་དཀའ་བ་དང་དེའི་སྐྱོར་བ་གཟུགས་ལ་བཏགས་ཏེ་འཆར་ཞིང་གཟུགས་ལ་
དམིགས་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཤེས་དེ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྟོན་ཅན་ཡིན་ལ།
ཚོས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་ནི་འདོད་པ་སུན་འབྱེན་པ་སྣང་ལེན་པ་
ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་འདོད་པ་ལ་མི་དམིགས་ཤིང་གཟུགས་ཀྱང་འདོད་པ་ལས་འདས་པས་སུན་
མི་འབྱེན་པས་སོ། །རྟོན་འདོད་པ་བ་ནི་འདི་ལས་གྲོལ་ཡང་སྤང་པོ་སྣག་མ་མ་སྤུས་པས་སུན་འབྱེན་
ཏོ། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་བརྒྱད་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་རྟོན་ཅན་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། འོ་ན་ཤེས་པ་
བརྩུ་པོ་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་པོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འགོག་བའི་སློ་ནི་

༼༤༧༽

ཚོས་དྲན་པ་ཉེར་བར་བཞག་པ་གཅིག་ཕྱིན་ཏེ། ཡུལ་ལུས་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་སོ། །སློབ་ཤེས་
རབ་ཤེས་པ་གསུམ་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའོ། །པ་རོལ་སེམས་སློབ་ནི་སྤྱི་མ་གསུམ་མིན་
ཏེ། ཡུལ་ཚོར་བ་སོགས་འཛིན་པས་སོ། །གཉིས་ཀྱི་ལྷག་མ་བརྒྱད་ནི་བཞི་ཆར་ཡིན་ཏེ། ལུས་
སོགས་བཞི་ཆར་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་སོ། །ལྷ་པ་ལ། ཤེས་པ་དུ་གང་གིས་དམིགས་པ་ཡིན་པ།
ཚོས་དུ་གང་གིས་དམིགས་པ་ཡིན་པ། ཤེས་པ་གཅིག་གིས་ངེ་ཅམ་ཤེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་པ་
གང་གིས་དམིགས་པ་ཤེས་པ་དུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཚོས་ཤེས་སློབ་སྤྱོད་ཡུལ་ནི་རྗེས་ཤེས་མ་གཏོགས་
གཞན་དགུ་ཡིན་ལ་སེམས་ཤེས་བཅས་ན་དེའི་ཡུལ་མིན་ནོ། །ལམ་སློབ་ཤེས་ཀྱི་རྩོམ་ཤེས་པ་
ལས་གཞན་དགུ་དང་། རྗེས་ཤེས་སློབ་ཤེས་ཀྱི་ཚོས་ཤེས་ལས་གཞན་དགུ་ཡིན་ལ་སྤྱི་བསྐྱེད་ཀྱི་
སློབ་དང་དེའི་རྒྱ་ཀྱན་འགྲུང་གི་སློབ་ཤེས་ཀྱི་རྩོམ་དང་སེམས་ཟག་བཅས་གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེང་།
སྤྱི་བ་བཞི་ཡི་ཡུལ་ནི་བརྒྱ་ཆར་ཡིན་པ་སྲིད་དེ་ཀྱན་རྩོམ་ཤེས་པས་ཚོས་ཐམས་ཅད་དང་སེམས་
ཤེས་ཟག་བཅས་ཀྱི་དང་པོ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་གཞན་དང་སྤྱི་མ་གཉིས་ཚོས་རྗེས་ཤེས་པའི་ཆ་ཡིན་
པས་བརྒྱ་ཆར་འཛིན་ལ། གཅིག་འགོག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་ཤེས་པ་མིན་ཏེ། དེས་འགོག་པ་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་སྤྱི་བ། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་གང་ཤེས་པ་གང་གི་ཡུལ་དུ་འགྲུང་ཞེ་ན། ཚོས་བརྒྱ་དག་ཏུ་
སྤྱི་ལ་སློབ་ཤེས་པ་བརྒྱ་དང་སྤྱི་བ་བྱ་སྟེ། རི་ལྷོ་སྤྱི་ན་འདུས་བྱས་ལ་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པ་
གསུམ་དྲི་མེད་ཀྱི་ཚོས་དང་བཞི་ལ་མཚུངས་སྤྱན་ཡིན་མིན་གཉིས་གཉིས་དང་།

༧༩༩༽

འདུས་མ་བྱས་ལ་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་བརྩམས། །དེ་ལ་
དང་པོའི་ཡུལ་ནི་ཐམས་ཅད་དང་། །གཉིས་པའི་ཡུལ་ནི་འདོད་བ་དང་ལམ་གྱི་གཉིས་གཉིས་འདུས་
མ་བྱས་དགོ་བ་སྟེ་ལྟ་དང་། །གསུམ་པའི་ཡུལ་ནི་གོང་མ་གཉིས་དང་ལམ་གྱི་གཉིས་གཉིས་འགོག་བ་
སྟེ་བདུན་དང་བཞི་བ་དང་ལྟ་བའི་ཡུལ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་གཉིས་གཉིས་ཏེ་རྒྱག་དང་། །རྒྱག་པའི་
ཡུལ་ནི་འགོག་བ་གཅིག་སུ་དང་། །བདུན་པའི་ཡུལ་ནི་བྱི་མེད་གྱི་གཉིས་དང་། །བརྒྱད་པའི་ཡུལ་ནི་
འདོད་བ་བྱུགས་དང་བྱི་མེད་མཚུངས་ལྡན་ཏེ་གསུམ་དང་། །དགུ་བ་དང་བརྩམས་པའི་ཡུལ་ནི་འདུས་མ་
བྱས་ལུང་མ་བསྟན་མ་གཏོགས་པ་དགུའོ། །གསུམ་པ་ནི། །ཤེས་བ་གཅིག་གིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་
ཤེས་བ་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། །མེད་དེ། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་བ་ཁོ་ན་ཡུལ་རྒྱ་ཆེ་ཡང་དེའི་སྐད་ཅིག་
གཅིག་སུས་རང་གི་ངོ་བོ་དང་རང་གི་ཚོགས་པ་སྟེ་སྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་མི་རིགས་ཏེ། །ཡུལ་དང་ཡུལ་
ཅན་ཐ་དད་བ་ཏ་ཅང་ཉེ་བས་སོ། །དེ་ལས་གཞན་ཐམས་ཅད་ནི་ཚོགས་ལམ་དུ་སྟོང་བའམ་བདག་
མེད་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་འགྱུར་ཏེ། །གོ་ལུ་ཏ་མ་ཤེས་བ་གཅིག་གིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་
པ་མཆིས་སམ། །དེ་ནི་མེད་དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་སོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་
དེའི་སྐད་པར་གྱི་ཚོས་བཤད་བ་ལ་ཤེས་པའི་ལྡན་པ། །ཐུན་མོང་གི་ཐོབ་པ། །ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་
ལོ། །དང་པོ་ནི། །གང་ཟག་གང་ཞིག་ཤེས་པ་དུ་དང་ལྡན་ཞེ་ན། །བྱིས་པ་ཆགས་བཅས་ནི་དང་པོ་ཁོ་ན་
དང་ལྡན་ལ། །ཆགས་བྲལ་ལ་སེམས་ཤེས་ཟག་བཅས་དང་ལྡན་ལོ། །

༤༥༠༽

འཕགས་པ་ནི་ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཆགས་ཅན་གྱི་སློབ་པ་གཉིས་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་
དང་འདོད་པ་དང་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་དགོ་བ་ཁམས་གསུམ་ཆར་གྱི་གཉེན་པོ་གཅིག་ལུ་དང་ལྡན་ལ།
སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཚོས་ཤེས་དང་སྤྱད་བསྐྱེད་ཤེས་པ་བསྐྱེད་ཏེ་གསུམ་དང་ལྡན། དེ་ཡན་ཆད་
སྐད་ཅིག་བཞི་པ་དང་དྲུག་པ་དང་བཅུ་པ་དང་བཅུ་བཞི་པ་སྟེ་བཞི་ལ་ནི་རྗེས་ཤེས་དང་ཀུན་འབྱུང་
དང་འགོག་པ་དང་ལམ་ཤེས་ལས་རེ་རེ་འཕྲེལ་བ་དང་ལྡན་ལ། ཆགས་བྱལ་ལ་སེམས་ཤེས་ཟག་
བཅས་བསྐྱེད་ཞིང་། སློམ་ལམ་དུ་ཆགས་བཅས་བདུན་དང་ཆགས་བྱལ་བརྒྱད་དང་། མི་སློབ་པ་
དགུའམ་བཅུ་དང་ལྡན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་པ། གཞན་གྱི་གནས་
སྐབས་སུ་ཐོབ་པ། ཐོབ་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཤེས་པ་
བདུན་རི་ལྟར་སྐྱེས་པ་རྣམ་པར་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཁོ་ན་མ་འོངས་པ་འཐོབ་ལ། སྐྱེར་མཐོང་ལམ་
སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱས་པས་རིགས་འདྲ་ཁོ་ན་འཐོབ་ཀྱང་སྲེ་བྲག་ཏུ་མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད་ལ་རིགས་མི་
འདྲ་བ་ཅུང་ཟད་འཐོབ་པ་ནི་རྒྱ་མ་རྒྱས་ཀྱང་རྒྱ་གཞན་གྱིས་ཏེ། སྤྱད་བསྐྱེད་ལ་རྗེས་ཤེས་སོགས་
གསུམ་ལ་ནི་སྤར་མེད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡང་འཐོབ་ལ། ཚོས་ཤེས་ལ་མི་ཐོབ་པ་ནི་རང་གི་
བདེན་པ་རྫོགས་པར་མ་རྫོགས་པའི་སྤྱིར་དོ། །བདེན་པ་ཟད་པར་རྫོགས་པ་ན་ཐོབ་པ་དེའི་སྤྱིར་ཀུན་
རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ནི་མངོན་པར་རྫོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ལམ་
ལ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་ཚེ་མིན་ཞེ་ན། ལམ་ནི་རིགས་མང་བས་ཟད་པར་སློམ་མི་རུས་ཏེ་མངོན་པར་རྫོགས་
པའི་མཐའ་

༼༤༡༽

མེད་བས་སོ། རྗེས་ཤེས་གཉིས་པའི་ཚེ་ཡང་རིས་ལྷག་མ་གསུམ་མ་སྤངས་བས་མཐའ་མེད་དོ་ཞེ་ན།
དེ་ནི་ཀུན་འགྲུང་མཐོང་སྤང་སྤངས་པའི་མཐའ་ཡིན་ལ། ལམ་ནི་ལམ་མཐོང་སྤང་གི་གཉིན་པོར་བད་
བར་སྐོམ་པའི་མཐའ་ཡང་མེད་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་མམ་ཚུང་དུ་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་གཅིག་གིས་
སྐོམ་མི་སྲིད་བས་སོ། །བཀའ་ལན་འདི་འགོག་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་ཞེས་འཆད་དོ། །ཅི་ཤེས་པ་དེ་ནི་
ནམ་ཞིག་མངོན་དུ་བྱེད་ཅེ་ན། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཐོབ་པ་ཅམ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་
ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་འཁོར་ཡིན་བས་སྐོམ་ལམ་དུ་མངོན་དུ་མི་འགྱུར་ལ་མཐོང་ལམ་ཉིད་བར་མ་ཆད་
དུ་སྐྱེ་བས་དེར་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་སྐབས་མེད་བས་སོ། །སེམས་ཅམ་པ་ནི་བཟག་མེད་གྱི་མཐུས་དེ་
ལས་ལངས་པ་ན་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྐྱེ་ལ། དེ་སྐྱེ་བའི་རུས་བའམ་རིག་རྗེས་
ཤེས་ལ་རྟོན་ན་དེའི་འབྲས་བུ་རིགས་ལས་བྱུང་བ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡང་རྟོན་ཅེས་བེར་དོ། །ས་ནི་
ཆགས་བཅས་གྱིས་ས་གཞན་མི་ཐོབ་བས་མི་སྣོགས་མེད་རང་དང་འོག་ས་འདོད་པ་སྟེ་ས་གཉིས་
པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཐོབ་ལ། ཆགས་བྲལ་གྱིས་ས་ལས་གྲོལ་བའི་རིམ་བས་ས་གསུམ་ནས་བདུན་
པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། མི་སྣོགས་མེད་ཁོ་ན་དང་ས་གསུམ་ནས་བྱུག་གི་བར་གྱི་ཤེས་བཟོད་
ཐོབ་ཅེས་འདོག་གོ། །དེ་ཡང་ས་གང་ལ་བརྟེན་པ་དུས་གཉིས་པ་འཐོབ་ལ་མ་འོངས་པ་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་
ཚོས་ཅན་ཁོ་ན་སྟེ་མཐོང་ལམ་ལན་གཉིས་མི་སྐྱེ་བས་སོ། །མཐོང་ལམ་དེར་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་དུ་
དག་ཅིག་ཐོབ་ཅེ་ན། ཐམས་ཅད་དུ་ཚོས་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་ད་ལྟར་བ་

༼༤༩༽

ཡིན་ལ། མ་འོངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འགོག་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་འབྱུང་བའི་
 གུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་ཚོས་ཁོ་ན་དང་གཞན་ལ་ནི་བཞིར་བཤམ་དོ། །དེ་ཡང་རང་བདེན་རྣམ་ཅན་ཡིན་
 བས་གཞན་ལ་དམིགས་པ་ནི་མི་ཐོབ་ལ། རྒྱ་མ་རྒྱས་པས་དེའི་རྣམ་པ་ཡང་མི་ཐོབ་གོ། །ཤེས་པ་རྣམ་
 བ་བློན་པ་ཉེར་གཞག་ནི་རྣམ་གྲངས་ཉེ། དུམ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱེ་འཇིག་ཚོས་
 ཅན་དུ་ཤེས་པ་དང་། ལུས་སོགས་འཇིག་པའི་སློབ་སློབ་སོ། །འོན་ཀྱང་བཟོད་པ་ལ་རྣམ་པ་དང་བློན་པ་
 ཉེར་གཞག་འཐོབ་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་ནི་བཀག་གོ། །དེ་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་འཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་འབད་ལས་འབྱུང་། སྤྱོད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །གཉིས་པ་ལ།
 འཕགས་ལམ་ལ་དུ་འཐོབ་པ་དང་། གྱིས་པའི་ལམ་ལ་དུ་འཐོབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། གྲངས་མི་འདྲ་
 བ་དང་འདྲ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སློབ་ལམ་དང་མི་སློབ་ལམ་ལ་དུ་འཐོབ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འདོད་
 པའི་འཚིང་བ་ཀྱན་ལྡན་ནམ་དགུ་པའི་བར་ལྡན་པའི་ཆགས་བཅས་ཀྱི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་ས་བཅུ་
 རུག་པ་ལ་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པ་དང་ཚོས་རྗེས་ཤེས་པ་སྟེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རུག་ཐོབ་ལ། དེ་དག་
 ཀྱང་མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོ་རྣམ་གྲོལ་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཅམ་པོའི་ཆེ་ཡིན་པས་སློམ་སྤང་གི་
 གཉེན་པོ་ནི་མིན་ནོ། །ས་ནི་ཆགས་བཅས་ཡིན་པས་མི་སྣོག་མེད་ཁོ་ན་དང་། ད་ལྟར་པའི་ཐོབ་པ་ནི་
 ལམ་རྗེས་ཤེས་པ་གཉིས་དང་། དེ་དག་འཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་བདེན་པ་མཐོང་བ་རྫོགས་པས་སྐལ་
 མཉམ་

༼༤༥༽

གྱི་རྒྱ་རྒྱས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་མི་ཐོབ་པ་ནི་ཆགས་བཅས་ཡིན་པས་སེམས་ཤེས་དང་སྒོལ་བ་
 ཡིན་པས་སྲི་མ་མི་ཐོབ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མི་འཐོབ་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འདོད་པ་ནས་ཅི་ཡང་
 མེད་གྱི་བར་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ནི་བྲལ་བས་བདུན་ཐོབ་སྟེ་སེམས་ཤེས་བསྐྱེད་པའོ། །ས་ནི་རང་
 གང་ལ་བརྟེན་པའི་རང་དང་འོག་ས་འཐོབ་ཅིང་གཞན་སྤར་བཞིན་ནོ། །ཆགས་བཅས་གྱི་བརྒྱ་རྒྱལ་བ་
 དེའི་གོང་མ་འདོད་པའི་སྒོམ་སྤང་གི་གཉེན་པོ་ཆགས་བཅས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དགུ་བ་མན་ཆད་གྱི་
 སྒོམ་པའི་ལམ་སྦྱོར་བ་སོགས་བཞི་ལ་སྤར་གྱི་བདུན་དང་མི་སྣོགས་པ་མེད་པས་བསྐྱེད་པ་རང་རང་
 གི་རིགས་འདྲ་གསར་བ་འཐོབ་སྟེ། གཉེན་པོ་ཡིན་པ་དང་རང་གི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་རྒྱས་པས་སོ།
 རྗེས་ཤེས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་མིན་ཡང་མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོར་གྱུར་བ་རྒྱ་རྒྱས་པས་འཐོབ་ལ།
 འོ་ཀའི་ལམ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། ཟག་མེད་ཡིན་ན་ཚོས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་གང་རུང་
 གཅིག་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ཞིང་། བདུན་ཆར་མ་འོངས་པ་ཐོབ་ལ་གཞན་མི་ཐོབ་པ་སྤར་བཞིན་ནོ། །འདོད་
 པ་དང་སྲིད་ཅེ་ལས་རྒྱལ་བ་བཤད་ཟིན་ཅིང་འཆད་པར་འགྱུར་བས་བར་གྱིས་ས་བདུན་ལས་རྒྱལ་
 བར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱལ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པོ་ལ་བདུན་བདུན་ཏེ། དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་རྒྱུང་རུའི་རྒྱུང་རུ་ཟག་མེད་ཡིན་ན་ས་གསུམ་གྱི་ཚོས་དང་འགོག་ལམ་བདེན་པ་གཉིས་བདེན་
 པ་བཞི་ཤེས་གང་རུང་གཅིག་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ལ། ཟག་བཅས་ཡིན་ཞིང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་
 རྒྱལ་བར་བྱེད་ན་གཉིས་པའི་ཉེར་

༼༤༤༽

བསྐྱོགས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ད་ལྟར་བ་སྟེ་མ་འོངས་པ་ནི་བདུན་པོ་རྒྱ་རྒྱས་པ་དང་གཉིན་པོའི་
རིགས་ཡིན་པས་འཕྲོ་ལ། སེམས་ཤེས་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བཀག་ལ་བྱི་མ་གཉིས་སློབ་པ་ཡིན་
པས་མི་འཕྲོ་ལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གཞན་ཡང་དེ་དང་འབྲ་སྟེ་བྱེ་བྲག་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་རང་ས་
དང་གོང་མའི་ཉེར་བསྐྱོགས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་རང་ས་སྟོག་པར་བསྟུན་པའོ། །མི་སློབ་པ་ལ་བརྒྱད་
དམ་དགུར་འགྱུར་བས་སློབ་པའི་མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟའི་བར་ཆད་མེད་པ་ལའང་བདུན་འཕྲོ་སྟེ།
ཆགས་བྲལ་གྱི་ས་ཐོབ་ན་འོག་ས་ལས་རྒྱལ་བའི་བར་ཆད་མེད་པ་ཉིད་ས་བཞིའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་བར་
ཆད་མེད་པའང་ཡིན་པས་སྟུར་དང་འབྲ་ལ། འོག་ནས་འབྱུང་བའི་སྦྱོར་བས་འཕྲོ་བ་ནི་རང་གི་སྦྱོར་
བ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མངོན་ཤེས་འབྱུང་བ་ནི་བར་ཆད་མེད་པ་སྟེ་དངོས་གཞི་
གང་རུང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ད་ལྟར་བ་དང་། རང་དང་འོག་སའི་ཟག་མེད་ནི་རྒྱ་རྒྱས་པས་མ་
འོངས་པ་ཁོ་ན་འཕྲོ་བོ། །རྫོགས་པའི་སྐྱལ་བ་ཅན་མི་གཡོ་བར་འཕྲོ་བ་སྟེ་དེར་དབང་པོ་འཕོ་བའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ཟག་མེད་རྒྱག་དང་ཟད་ཤེས་ཏེ་བདུན་འཕྲོ་ལ། དུས་
ནི་ཚོས་རྗེས་ཤེས་པ་གང་རུང་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་གང་རུང་དང་ཟད་ཤེས་ཏེ་གསུམ་ད་ལྟར་བ་
དང་གཞན་མ་འོངས་པའོ། །ས་གང་ལ་བརྟེན་པ་གཅིག་ད་ལྟར་བ་གཞན་དགུ་ཆར་མ་འོངས་
པའོ། །ཟད་ཤེས་ནི་དབང་པོ་རྒྱལ་བས་རྒྱལ་པོ་གཏོང་མི་རུས་པའི་བྱིར་ཕྱོན་པོ་ཡིན་ཞིང་མི་སྦྱེ་བ་
ཤེས་པ་མི་འཕྲོ་སྟེ། དབང་པོ་འཕོ་བ་མ་རྫོགས་པས་

༼༤༥༽

མི་གཡོ་བར་མི་འགྱུར་བའི་སྲིད། དཔེར་ན་འོག་ས་ལས་མ་གྲོལ་བར་དངོས་གཞི་མི་འཐོབ་པ་བཞིན་
ནོ། །སློབ་པའི་སྤེལ་མ་སློམ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དག་ལ་ཡང་ཟག་མེད་དུག་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་
པ་སྟེ་བདུན་འཐོབ་ལ། ཟག་མེད་གྱི་ཆེ་ཆོས་རྗེས་ཤེས་པ་གང་རུང་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་གང་རུང་
གཅིག་ད་ལྟར་བ་དང་། ཟག་བཅས་གྱི་ཆེ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ད་ལྟར་བའོ། །ས་ནི་ད་ལྟ་བ་བཞི་པོ་ཁོ་ན་
དང་ཟག་མེད་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ཆར་མ་འོངས་པ་འཐོབ་ཅིང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་བཞི་པ་ཁོ་
ནའོ། །ས་བདུན་གྱི་གོང་མ་སྲིད་ཅེ་ལས་རྒྱལ་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་པོ་བརྒྱད་ལའང་ཟག་
མེད་ས་དགུ་དང་། སེམས་ཤེས་པ་བཞིས་བསྐྱུས་པ་སྟེ་བདུན་འཐོབ་ལ། ད་ལྟ་བ་ནི་ཆོས་རྗེས་ཤེས་
པ་གང་རུང་གཅིག་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་གང་རུང་གཅིག་གོ། །སློབ་པ་དབང་པོ་སྦྱོང་བའི་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་ལ་ཆགས་བཅས་ཡིན་ན་ཟག་མེད་དུག་དང་། ཆགས་བྱལ་ཡིན་ན་སེམས་ཤེས་ཉེ་ཤེས་པ་
བདུན་འཐོབ་ལ། འདོད་པའི་གཉེན་པོས་སྤྲེ་བ་ཡིན་པས་ཆོས་དང་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་ལས་གང་རུང་
གཅིག་ད་ལྟར་བ་འཐོབ་ཅིང་། ས་ནི་རི་ལྟར་ཐོབ་པའི་རང་དང་འོག་ས་འཐོབ་ལ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་
ཐོབ་ཀྱང་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་བཞེན་པའི་གོང་ས་མི་ཐོབ་པར་
བཤད་པ་ནི་སྤང་ལམ་ཡིན་པར་འཆད་དོ། །འམ་ཞེས་པ་ནི་ལུགས་ཐ་དད་པ་སྟེ་ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་
གྱིས་འབྲས་བུ་གསུམ་འཐོབ་པ་ལྟར་འདི་ས་ཀྱང་འཐོབ་པ་འདྲ་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་
ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཐོབ་པོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །སྦྱོར་

༤༤༦༽

བའི་ལམ་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡང་འཕྲོབ་པོ། །དེའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་
སེམས་ཤེས་བཀག་པས་རྒྱལ་ཁོ་ན་འཕྲོབ་ལ་དེ་བཞིན་དུ་སྲིད་ཅེ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་བྱེད་པའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ལའང་ཟག་མེད་རྒྱལ་ཁོ་ན་ལོ། །གཉིས་པ་མི་སློབ་པ་ལ་འཕྲོབ་པ་ནི་སྲིད་ཅེ་ལ་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་པ་ནི་ཟད་པ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་མི་སླེ་བ་ཤེས་པ་
མ་གཏོགས་དགུ་འཕྲོབ་ལ། ད་ལྟར་བ་ནི་རྒྱལ་ཀུན་རྗེས་ཤེས་དང་ཟད་མི་སླེ་ཤེས་གང་རུང་གཅིག་
དང་། ས་ནི་དགུ་ཆར་རྒྱ་རྒྱས་པས་འཕྲོབ་སྟེ་སྟེ་བའི་རིམ་པའམ་གྲངས་ཀྱི་རིམ་པའོ། །མི་གཡོ་བའི་
ཚོས་ཅན་དེས་ནི་མི་སླེ་བ་ཤེས་པའང་ཐོབ་པས་བརྟུ་ཆར་འཕྲོབ་པོ། །གང་གིས་མི་གཡོ་བ་དེར་འཕོ་
བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐ་མ་ལའང་བརྟུ་འཕྲོབ་པོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤར་བ་ཤད་པའི་རྣམ་མ་འདོད་པའི་
གཉིན་པོ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དགུ་པ་དང་། ས་བདུན་གྱི་གཉིན་པོ་དང་མངོན་ཤེས་དང་སྟེལ་མ་སྟོམ་པའི་
རྣམ་གྲོལ་དང་། མི་གཡོ་བར་དབང་པོ་འཕོ་བའི་རྣམ་གྲོལ་དང་པོ་བརྒྱད་དང་། ཆགས་བྲལ་གྱི་སྦྱོར་
བ་དང་བྱེད་པར་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཟད་མི་སླེ་ཤེས་པ་ལས་གཞན་བརྒྱད་འཕྲོབ་ལ། མི་སློབ་པའི་
མངོན་ཤེས་དང་སྟེལ་མ་སྟོམ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་བརྒྱད་དང་དགུ་འམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་
སོགས་པ་ལ་དགུ་དང་བརྟུ་འམ། དབང་པོ་འཕོ་བའི་སྦྱོར་བ་ལ་དགུ་འཕྲོབ་ཅེས་ཁ་བསྐྱང་
ངོ། །གཉིས་པ་བྱིས་པའི་ལམ་དུ་འཕྲོབ་པ་ལ་གསུམ་ལས། ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་ལ་ནི་འདོད་པ་དང་
བསམ་གཏམ་སྤྲོ་མ་གསུམ་ལས་རྒྱལ་བའི་དངོས་གཞི་བསྐྱུས་པ་དང་རྣམ་གྲོལ་ཐ་མ་དང་བྱེད་པར་

༤༩༩༽

གྱི་ལམ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ངེས་པར་འཕྲོབ་ལ་འདྲིས་ན་སེམས་ཤེས་ཀྱང་འཕྲོབ་ཅིང་། དེ་དག་གི་
སྐྱོར་བ་ཉེར་བསྐྱོགས་གྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་བར་ཚད་མེད་པ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བརྒྱད་ལ་ཉེར་བསྐྱོགས་
གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་འཕྲོབ་ལ་དེ་ཡན་ཚད་ལ་སེམས་ཤེས་མེད་དོ། །ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་
སྐྱབ་པའི་ལམ་ལ་ནི་མངོན་ཤེས་གསུམ་དང་ཚད་མེད་དང་རྣམ་ཐར་དང་ཟད་པར་ལ་སོགས་པའི་
བསམ་གཏན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་སྐྱོར་བ་དང་རྣམ་གྲོལ་དང་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་གཉིས་ཀ་འཕྲོབ་ཅིང་།
མིག་རྣའི་མངོན་ཤེས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པས་མ་འོངས་པ་མི་འཕྲོབ་ལ། མངོན་ཤེས་སྐྱུལ་པ་མ་
གཏོགས་ཞེས་པ་ནི་འཕྲོབ་བྱེད་བསམ་གཏན་དགོ་བ་དང་འདྲིར་དེ་ཉིད་གསར་དུ་མི་ཐོབ་པའམ་མ་
འོངས་པ་སྐྱར་སྐྱེ་མེད་ཅེས་འཆད་དོ། །དེ་དག་གིས་བར་ཚད་མེད་པ་དང་བསམ་གཏན་མིན་པའི་
སྐྱོར་བ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་གཅིག་སྟེ། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་ལ་ནི་བསམ་གཏན་
གྱི་ས་པ་ལའང་མཐོང་ལམ་གྱི་འཁོར་ཡིན་པས་སེམས་ཤེས་མི་འཕྲོབ་ལོ། །གཉིས་པ་ལམ་གང་ལ་ས་
དུས་ཐོབ་པ་ནི། འོག་ས་སྐྱོང་བའི་ལམ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ་རྣམ་གྲོལ་དགུ་པའི་ཆེ་གོང་མའི་ཉེར་
བསྐྱོགས་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ཀ་ཐོབ། ས་དེ་མན་ཚད་ཉེར་བསྐྱོགས་ཁོ་ནའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་
འཕྲོབ་ལ། ཟག་མེད་གྱི་ཆེ་ཤེས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་གང་ཞིག་ཟག་མེད་ཐོབ་པ་ན་གནས་སྐབས་དེར་དང་པོའི་
ས་གསུམ་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱང་འཕྲོབ་སྟེ་གཉེན་པོའི་རིགས་ཡིན་པས་སོ། །རྣམ་གྲོལ་ལམ་

༩༩༩༽

ཐ་མའི་ཚེ་གསུམ་པའི་ཟག་མེད་ཀྱང་འཐོབ་སྟེ་དེས་ན་ལམ་ས་གང་ཡིན་པ་དེའི་རང་དང་འོག་ས་ཡང་
འཐོབ་པོ། །ཟད་པ་ཤེས་པའི་དུས་ན་ཟག་མེད་དུ་མ་ཟད་ཟག་བཅས་ཀྱང་འཐོབ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་
ཀུན་གྱི་ཡོན་ཏན་མི་སྟུག་པ་དང་རྣམ་ཐར་ལ་སོགས་པ་ངེས་པར་སྦྱོར་བས་ཐོབ་པ་མིན་པ་དོ་རྗེ་ལྟ་
བུས་ཉོན་མོངས་པའི་ཐག་པ་འཆད་པ་ན་དར་གྱི་སྟོག་མ་ཐག་པ་བཅད་དེ་དབུགས་ཕྱིན་པ་ལྟ་བུ་དང་
ཚོས་མ་ཐུན་པར་ཐོབ་པའི་སྲིད། དཔེར་ན་རྒྱལ་སྲིད་ཐོབ་པ་ན་ཡུལ་མིས་ལོར་གྱིས་བསྐྱབ་ལྟར་
དོ། །དེ་ཡང་འདོད་པའི་རྟོན་ལ་ས་དགུ་ཆར་ནས་སྲིད་ཅེ་ལ་རང་སའི་བར་ཡིན་ལ། སྟོན་རྟེན་ཟིན་པ་
ནི་མི་འཐོབ་སྟེ་ཉམས་པ་ལས་རྟེན་པ་དེ་ཡང་མི་ཐོབ་ལ། སྟོབ་དཔོན་འདུས་བཟང་ནི་ཐོབ་པ་བཏང་བ་
འཁོར་བ་ནས་འདྲིས་པ་རྣམས་མ་འབད་པར་མངོན་དུ་འགྱུར་ལ། དབྱིག་བ་ཤེས་ན་དེ། ད་ལྟར་མི་
ལྟན་ན་བཏང་ཡང་འཐོབ་པོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །གསུམ་པ་ཐོབ་པའི་དབྱེ་བ་ནི། རྟེན་པ་ཁོ་ན་ཐོབ་བམ་ཞེ་
ན། བཞི་བ་ནི། ཚོས་སྤར་མེད་རྟེན་པ་དང་། ཚོས་དེ་དངོས་སུ་ཡང་ཡང་བརྟེན་པ་སྟེ་ད་ལྟར་བའི་
གཉིས་ཀ་དང་མ་འོངས་པའི་རྟེན་པ་ཁོ་ན་འཐོབ་གྱི་བརྟེན་དུ་མེད་ལ། འདས་པ་ལ་གཉིས་ཀ་མེད་དེ་
ཐོབ་ཟིན་ལྟར་པར་ཟད་པའམ་ཤེས་པའི་ཐོབ་པ་དང་བསྐྱུན་པར་འཆད་ཅིང་། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་
ལུང་མ་བསྟན་ཁ་ཅིག་ལ་རྟེན་བརྟེན་གཉིས་ཀ་དང་འདུས་མ་བྱས་པ་རྟེན་པ་ཡོད་ཀྱང་། དགོ་བ་
འདུས་བྱས་ཐོབ་པར་འཆད་པ་ནི་ཤེས་པ་པལ་ཆེར་དགོ་བ་འདུས་བྱས་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་
བསྐྱུན་པའམ་སྦྱིའི་ཚོས་བྱེ་བྲག་ལ་བསྐྱུན་པར་འཆད་དོ། །གཉེན་པོ་ནི་ལམ་སྟེ་

༧༩༩༽

ལུས་སེམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་པ་དང་། ཉེན་མོངས་ཅན་གྱི་ཐོབ་པ་གཙོད་པ་ཐག་སྲིང་བའི་ཐོབ་པ་
གཉེས་ནི་ཟག་བཅས་སྤང་བའི་དོན་དུ་ཡིན་ལ། དེ་གཉེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་སྤང་བུ་ཉེན་མོངས་ཅན་ཁོ་
ནས་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པ་དང་བྱས་པར་འཆད་དོ། །དེས་ན་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ལ་བཞི་དང་ལུང་མ་
བསྟན་ལ་ཐ་མ་གཉེས་དང་ཟག་མེད་ལ་དང་པོ་གཉེས་སོ། །ཉི་འོག་པ་སྒྲོམ་པ་དང་རྣམ་པར་འཛིག་
པའི་འཕྲོག་པ་དང་དུག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་གཉེན་པོ་དང་ཐག་སྲིང་བའི་ནང་དུ་འདུས་པར་ཁ་ཆེ་བ་འདོད་
དོ། །གསུམ་པ་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉེས་ཏེ། ཟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཟུན་མོང་བའི་
ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ལ་དབྱེ་བའི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན། སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད།
མཉམ་མི་མཉམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་མ་འདྲེས་པ་ནི་དབྱེ་
གཞི། དབྱེ་ན་བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ལྟོབས་བརྒྱ། ལ་སོགས་པ་མི་འཛིགས་པ་བཞི། རྣམ་པ་ཉེར་
གཞག་གསུམ་ལྷགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རྣམས་སོ། །གཉེས་པ་ལ། ལྟོབས་བརྒྱ། མི་འཛིགས་པ་བཞི། རྣམ་
པ་ཉེར་གཞག་གསུམ། ལྷགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། ས་གང་
གིས་བསྟུས་པ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གནས་དང་གནས་མིན་པ་མཁྱེན་པའི་
ལྟོབས་ནི་ཤེས་པ་བརྒྱ་སྟེ། དེའི་ཡུལ་ཚོས་ཡིན་པས་བརྒྱ་ཆར་གྱིས་ཤེས་ཏེ། བདེན་པ་དང་པོ་
གཉེས་འགོག་ཤེས་ལས་གཞན་བརྒྱད་འགོག་པ་འགོག་ཤེས་དང་དེའི་ཆ་ཤེས་པ་བཞི་སྟེ་ལྷ་དང་
ལམ་ནི་ལམ་ཤེས་ཆ་ཤེས་དུག་དང་འདུས་མ་བྱས་ལུང་

༧༩༩༠༽

མ་བསྟན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །ལས་དང་འབྲས་བུ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ལ་
ཤེས་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཡུལ་ནི་ཟག་བཅས་སྤྱད་ཀུན་ཡིན་པས་འགོག་ལམ་བོར་བའོ། །བསམ་
གཏན་བཞི་དང་། སོགས་པ་རྣམ་ཐར་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། དབང་པོ་མཚོག་
དང་མཚོག་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། མོས་པ་སྣ་ཚོགས་མཁྱེན་པ་དང་། ཁམས་སྣ་ཚོགས་
མཁྱེན་པའི་སྟོབས་རྣམས་ལ་ནི་ཤེས་པ་དགུ་སྟེ་འགོག་ཤེས་བོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རིག་ལ་
མཚན་ཉིད་ནི་དངོས་རིག་གོ། །ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡང་བརྒྱུད་ན་ཤེས་
པ་བརྒྱ་སྟེ་དེས་དངོས་པོ་རིག་ལ། འམ་ཞེས་པ་ལམ་ཉིད་བརྒྱུད་ན་འགོག་ཤེས་བོར་བ་དགུ་འོ། །སྟོན་
གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་མཁྱེན་པ་དང་འཆི་བ་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་
གཅིག་ལུ་ཡིན་ཏེ། དེས་རང་མཚན་གྱི་རྣམ་པར་མཁྱེན་པའི་སྲིར་རོ། །ཟག་པ་ཟད་པ་མཁྱེན་པའི་
སྟོབས་ནི་ཤེས་པ་དུག་གམ་བརྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཟག་ཟད་འགོག་པ་ཉིད་བརྒྱུད་ལ་འགོག་ཤེས་སྣ་ཀུན་རྫོབ་
ཤེས་པ་དང་དུག་ཡིན་ལ་ཟག་པ་ཟད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་བརྒྱུད་ན་བརྒྱུད་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི།
སྟོན་གནས་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་དག་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ་
བསྐྱེད་དཀའ་བས་སོ། །སྤྱད་མ་བརྒྱད་ནི་ས་བརྒྱ་གཅིག་པོ་རྣམས་ལས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཀུན་ན་
ཡོད་ཅིང་ཤེས་པ་ཟག་མེད་དགུའི་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དོ། །ཉེན་ནི་འཇམ་གླིང་གི་སྐྱེས་པ་ཁོ་
ནའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཤེས་པ་བརྒྱ་གཞན་ལ་ཡོད་པ་སྟོབས་

༼༤༩༽

མིན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་སྟོབས་ཞེས་བྲལོ། །ཅིའི་སྲིད་སངས་རྒྱས་འདི་ཁོ་ནའི་ཤེས་པ་སྟོབས་
ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་སྲིད་ན་གནས་དང་གནས་མིན་སོགས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་
ཐོགས་པ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་སྲིད་རོ། །གཞན་གྱིས་ནི་སྲོགས་རེ་ཤེས་གྱི་ཐོགས་མེད་དུ་མི་
འཇུག་གོ། །ཐུགས་གྱི་སྟོབས་ནི་ཤེས་བྱ་སྒྲུང་མཐའ་ཡས་ན། །སྐྱེ་ལ་སྟོབས་ཇི་ཅམ་མངའ་ཞེ་ན། སྲིད་
མེད་གྱི་བྱའི་སྟོབས་ཞེས་པ་མངའ་ལ། སྡེ་པ་གཞན་དག་ན་རེ། ཚིགས་རེ་རེ་ན་སྟོབས་རེ་མངའ་བས་
ཚིགས་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་ཡོད་པ་ནའོ། །བཅུན་པ་ན་རེ། སྐྱའི་སྟོབས་ཀྱང་མཐའ་ཡས་ཉེ་གཞན་དུ་
མཁྱེན་པའི་སྟོབས་བཟོད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྲིད་མེད་གྱི་བྱའི་སྟོབས་ཚད་ཇི་ཅམ་ཞེ་
ན། སྤང་པོ་ཆེ་པ་ལ་པ་དང་སོགས་པ་སྟོས་གྱི་དང། ཚན་པོ་ཆེ་དང་རབ་གཞོན་དང་ཡན་ལག་མཚོག་
དང་སྟོབས་མཚོག་དང་སྲིད་མེད་གྱི་བྱ་དང་བདུན་གོང་ནས་གོང་དུ་བཅུ་བཅུས་སྤྲུགས་པ་སྟེ་བསྐྱུར་
བའི་སྟོབས་ནི་དེའི་བྱའི་སྟོབས་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་སྟོབས་མཚོག་བཅུའི་སྟོབས་དེ་ནི་སྲིད་མེད་གྱི་
བྱའི་སྟོབས་སྲིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ་སྐྱའི་སྟོབས་ཇི་སྒྲུང་ཆེ་བ་དེ་ལྟར་རུང་སྟེ། ལྷས་བྱིན་གྱིས་བསད་
པའི་སྤང་ཆེན་གྱི་རོ་ར་བ་དང་འོབས་བདུན་རྩོ་བས་མཐའ་ཡས་པར་སྟོབ་དཔོན་བཞེད་དོ། །སྐྱའི་
སྟོབས་དེ་ནི་རེག་བྱ་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་ནམ། ཁ་ཅིག་སྐར་བཤའ་པའི་འགྲས་བྱའི་རེག་བྱ་ལས་
གཞན་པའི་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཚེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་མི་འཇིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་ངེས་ཉེ།
རང་དོན་ཡེ་ཤེས་དང་སྤངས་པ་ལས་བརྩོམ་པ་གཉིས། གཞན་དོན་

༼༤༩༽

སྒྲིབ་བྱ་དང་གཉེན་པོ་ལས་བརྗེས་པ་གཉིས་ཏེ་བཞེད། །དེ་ཇི་ལྟར་ན་སྟོབས་དང་པོ་ཤེས་པ་བརྟུ་ཡིན་
པ་བཞིན་མི་འཇིགས་པ་དང་པོ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་ནི་ཤེས་
བྱ་ཀུན་ལ་སྟོ་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྟོབས་བརྟུ་པོ་ཤེས་པ་དུག་གམ་བརྟུ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མི་
འཇིགས་པ་གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཟག་པ་ཟད་དོ་ཞེས་པ་འགོག་པ་ཉིད་བཟུང་ན་དུག་དང་རྒྱུད་གྱི་
མཁུན་པ་བཟུང་ན་བརྟུ་པོ། །སྟོབས་གཉིས་པ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཡིན་པ་བཞིན་མི་འཇིགས་པ་གསུམ་པ་
ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི་བར་ཆད་གྱི་ཚོས་སྤུག་ཀུན་གཉིས་ཡིན་པས་སོ། །སྟོབས་
བདུན་པ་ཤེས་པ་དགུ་འཕ་བརྟུ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་མི་འཇིགས་པ་བཞི་པ་ཡིན་ཏེ། བཞི་པ་ཡང་ངེས་
འབྱེན་གྱི་ལམ་འབྲས་གཉིས་ཀ་བཟུང་ན་བརྟུ་དང་ལམ་ཉིད་བཟུང་ན་དགུ་པོ། །མཁུན་པ་ཉིད་ཇི་ལྟར་
མི་འཇིགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བྱེ་སྐྱེན་རེ། ཤེས་པས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་དེ་ལྟར་མ་ཞོར་བར་
གསུངས་པས་སོ་ཞེས་ལ། སྟོབ་དཔོན་ནི་འཇིགས་པ་ནི་སེམས་བྱུང་གཞན་ཡིན་ལ་དེའི་གཉེན་པོ་
སེམས་བྱུང་ནི་མི་འཇིགས་པ་སྟེ་ཤེས་པ་རྒྱུད་བྱས་ནས་མི་སྐྱེག་པར་འགྱུར་བས་ཤེས་པའི་འབྲས་
བུའོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ནི། ཆགས་སྤང་གི་གཉེན་པོ་མ་བཟུང་བའི་དྲན་པ་
དང་བྱ་བ་ཡིན་མིན་ཤེས་པའི་ཤེས་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ་དེ་གསུམ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་
མ་ཡིན་ནོ། །མ་འདྲེས་པར་བཞག་པའི་རྒྱ་ནི་ཅི་ཉན་ཐོས་ཁ་ཅིག་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཆགས་སྤང་མི་
འགྱུར་དོ་ཞེ་ན། །བྱེ་སྐྱེན་རེ། །སངས་རྒྱས་གྱིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་

༼༤༩༽

སྒངས་པའི་སྲིར་ཞེས་བཞེད་ལ། སློབ་དཔོན་ནི་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་བར་བཞག་གི་ཉན་ཐོས་
 ཀྱིས་མིན་ལོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །བཞི་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སློབ་གཉེན་ལུག་མེད་པ་སྟེ། སུ་
 བྱི་དང་། སུ་བྱི་རྒྱུད་ཞེས་སོགས་ཉིན་མཚན་དུག་ཏུ་བཅེ་བས་སོ། །ཅིའི་སྲིར་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞེ་ན།
 སྒངས་མེད་གསུམ་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་ཆེན་པོས་འགྲུབ་པའི་སྲིར་དང་། དུམ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ལ་
 བཅེ་བས་རྣམ་པ་འཛིན་སྒྲངས་ཆེ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པས་སྲོད་ལུལ་རྒྱ་
 ཆེ་བ་དང་། ཁམས་གསུམ་པའི་སེམས་ཅན་ལ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་སློབ་སྤྲུལ་མི་སྤྲུལ་
 མཉམ་པར་འཇུག་པའི་སྲིར་དང་། བཅེ་བའི་རྣམ་པ་ཆེས་ཆེ་བའི་སྲིར་ན་ཆེན་པོ་སྟེ། རྒྱ་དང་ལུལ་
 དང་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ཀྱིས་ཆེ་བར་བསྟན་ཏོ། །སློབ་རྗེ་དང་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། རྣམ་པ་
 བརྒྱད་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ཞེ་སྒྲུབ་གཉེན་ལུག་མེད། །དམིགས་པ་ཁམས་ཅིག་ཁམས་གསུམ་ལ། རྣམ་པ་
 དུམ་གཅིག་དང་གསུམ། །ས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་བཞི་ལ། །རྒྱུད་ནི་ཉན་ཐོས་སོགས་དང་
 རྒྱལ། །ཐོབ་པ་འདོད་དང་སྲིད་ཅེའི་བུལ། །དོན་ནི་ཡོངས་སུ་སློབ་མི་སློབ། །ལས་ནི་མི་འབྲ་འབྲ་བར་
 འཇུག །ཅེས་པའོ། །གསུམ་པ་མཉམ་མི་མཉམ་ཀྱི་སློབ་སྤྲུལ་བསྐྱེད་པ་ནི། ཅི་སངས་རྒྱས་ཐམས་
 ཅད་དེ་དག་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱིས་མཉམ་མམ་ཞེ་ན། ཡེ་ཤེས་རྒྱ་ཚོགས་གཉིས་རྒྱན་རིང་
 སྲིང་སོགས་རྩེ་བུ་ཡོད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་འགྲུབ་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཚོས་ཀྱི་སྤྲུ་ཡོངས་
 སུ་འགྲུབ་

༤༩༩༽

བ་དང་མན་འདོགས་པ་འགོ་བ་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གོལ་ལ་འགོད་པའི་དོན་གྲངས་མི་མཚུངས་ཀྱང་
 གཅིག་གི་མངོན་སྲོད་ཀྱི་མངོན་ཅིང་སྲོད་པས། ཚོས་དེ་གསུམ་གྱི་སློབ་ས་མཉམ་པ་ཉིད་
 ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་དུ་སངས་རྒྱས་བཟང་ལན་དུ་འགྱུར་བའི་སྲིད་རྟོག་། །སྐྱེ་ཆེ་དང་རིགས་དང་སྐྱེ་
 བོང་ཚོད་ཀྱིས་ནི་མཉམ་པ་མིན་ཏེ་གདུལ་བྱ་དང་མ་ཐུན་པར་མཇུག་པས་སོ། །དེ་ཡང་ཉོགས་པ་
 བརྗོད་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། རྣམ་གཟིགས་ཀྱི་ཆེ་ཆོད་ནི་ལོ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་དང་། ཉོན་པའི་ནི་
 བརྒྱ་དང་། རིགས་ནི་རྣམ་གཟིགས་རྒྱལ་རིགས་སུ་གྱུར་བ་དང་། བཅུ་གཉིས་ནས་འོད་སྤང་གི་བར་
 བམ་ཟེ་དང་། ཉོན་པ་ནི་གོ་ལུ་ཉ་མར་གྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་ཆོད་ནི་སྟོན་པ་སྐྱེ་བའི་པ་དང་བྱམས་པ་སྐྱེ་
 བརྒྱད་ཅུ་པར་གྱུར་བ་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་རིགས་སྐྱེ་ཡིན་ལ་གདུང་ནང་ཚོན་ལོ། །གཉིས་པ་
 ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་རྣམས་
 ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚོས་གཞན་དག་ནི་དངོས་པོ་ལ་སྤྱད་པར་ཆེར་ཡོད་ཀྱང་གཞན་ལའང་རིགས་འབྲ་
 མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པས་སློབ་མ་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་
 སློན་ནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། སོགས་པ་ཟག་ཟད་མདོན་
 ཤེས་དང་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་རོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་མདོན་
 ཤེས་སོགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། འཕགས་པ་དང་ཐུན་མོང་བ། ཕལ་ཆེར་སོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་བ་
 གཉིས་ལས་སོ། །དང་པོ་ལ། སོ་སོའི་རོ་བོ་

༼༤༥༽

དེ་རྣམས་མ་ཐུན་མོང་གི་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་ཉོན་མོངས་མེད་པ། ལྷོན་ནས་ཤེས་པ། སོ་སོ་
ཡང་དག་རིག་པལོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་མེད་པ་དེའི་ངོ་བོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ་ཉིང་དེ་འཛིན་
གྱིས་བདག་ལ་ཉོན་མོངས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བར་རིག་ནས། རི་རྣམ་ན་མི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་སྟུང་
མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ལ་སྐྱོད་ཅིང་། དེ་ལས་ལངས་པའི་ཆེ་སྲར་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པར་
གཞན་གྱི་སེམས་སྤང་བའི་ཐབས་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་གྱི། ཉིང་དེ་འཛིན་སྐྱེས་ཅན་ཁོ་ནའི་མཐུས་ཉོན་
མོངས་མི་སྐྱེ་བ་མིན་ནོ། །དེ་སྐོམ་པའི་དགོས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་དུམ་མི་བསྐྱེད་པའི་སྲིར་ཉ། དེ་ནི་
པལ་ཆེར་ཉོན་མོངས་པ་ལས་སྐྱེ་ཞིང་། རང་ཉིད་ཀྱང་ཡོན་གནས་ཁྱད་པར་དུ་རིག་ནས་བདག་ལ་
གཞན་གྱིས་ཉོན་མོངས་མི་སྐྱེ་བར་བྱེད་པལོ། །བསྐྱུ་བར་དགོས་པ་གསུམ་བཤའ་དོ། །ས་ནི་བསམ་
གཏན་གྱི་མཐའ་བཞི་བ་ན་ཡོད་དེ། དེ་ལས་སྤྱོད་པའི་མཆོག་ཡིན་པས་སོ། །གང་སྤེལ་ལས། ལྷུག་
བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་འགལ་བ་དང་ལམ་སྤྱོད་པས་ཞེས་བཤའ་རྟེན་ནི་དག་བཅོམ་པ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་
ཅན་ཁོ་ནས་བསྐྱེད་དེ་གཞན་ནི་ཉམས་པ་སྲིད་པ་དང་། ལྷོབ་པ་གཉིས་ནི་རང་གི་ཡང་མ་སྤངས་ན་
གཞན་གྱི་ག་ལ་རུས། དེ་ཡང་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མིས་བསྐྱེད་དེ། ལྷོ་གསལ་བ་དང་གྲོགས་ཉོན་མོངས་
མང་བ་དང་རྣམ་ཅིག་ཡིན་པའི་སྲིར་དོ། །རང་དང་གནས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་རྩལ་བཟང་དམིགས་
ཀྱང་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཡུལ་ཉོན་མོངས་པ་ནི་འདོད་པར་གཏོགས་པ་སྟེ། མིའི་འཕགས་པ་ལ་འདོད་པའི་
སེམས་ཅན་གྱིས་ཉོན་མོངས་

༡༩༩༦༽

བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་སྐྱེས་ཟིན་སྐྱོང་མི་རྣམས་པས་མ་སྐྱེས་པ་དང་། དེ་ཡང་གཞི་མེད་མཐོང་སྤང་གི་རྒྱུ་འགྲོ་ནི་རང་ས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ཤིང་གཞན་འཕགས་པ་མི་དམིགས་པས་བཞི་དང་བཅས་པ་སྐྱོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་སྐྱོད་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་མི་སྐྱེ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་པའི་རྣམས་པ་ཅན་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐྱོན་ནས་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ནི་འདི་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་སྐྱོན་པའམ་བསམ་པ་སྤང་བཏང་ནས་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་སྟེ། ངོ་བོ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ནི་དེའང་ཉོན་མོངས་མེད་པ་དེ་བཞིན་ལོ། །དེའི་དམིགས་པ་ནི་སྟོབས་ལྟར་ཐོགས་མེད་མིན་ཡང་ཉོན་མོངས་པས་ལྷག་པའམ་པལ་ཆེ་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ། འཇིག་རྟེན་དེ། འདི་ཡང་གོང་ས་ཡུལ་མིན་པས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱི་དངོས་སུ་མི་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དབག་ནས་ཤེས་པར་བྱད་དེ། འབྲུ་ལས་ཞིང་ལྟར་ཞེས་བཤད་དོ། །གཞན་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དངོས་སུ་ཤེས་པར་འདོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་ནི་བཞི་སྟེ། ཆོས་དང་དོན་དང་ངེས་པའི་ཆིག་དང་སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའོ། །ཉོན་མོངས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདི་ཡང་གང་ཟག་དང་རྟེན་འབྲེལ་གཞན་རྣམས་ནི་མི་འབྲས་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་ཀྱི་ཡུལ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དོན་འདིའི་མིང་ནི་སྐྱོན་གྲགས་པ་འདིའོ་ཞེས་པ་དང་། ཆོས་ནི་བསྟན་པའི་ཆོས་ཉེ་དེའི་མིང་ཆིག་གི་ཡི་གེའི་ཆོགས་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་མིང་འདིའི་དོན་ནི་འདིའོ་ཞེས་སམ། དོན་གྱི་མཆོག་ཐར་པའི་དངོས་པོའམ་མཆོན་ཉིད་ཐོགས་མེད་དུ་ཤེས་པ་དང་། དག་སྐྱེ་བ་དང་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་ཤེས་ལ། བཞི་པ་ནི་རིགས་པ་ཉེ་དོན་དང་འབྲེལ་

༧༩༩༽

བས་ཐགས་ཐོགས་མེད་པ་སྟེ། ཅི་ལ་ཞེན། འོན་དང་འབྲེལ་བའི་དག་མངོན་པར་བརྗོད་པའམ་གྲོལ་
སྲིད་གྲོལ་སྐྱབ་པ་དང་སྲུང་འབྲིན་གྱི་འབེལ་བའི་གཏམ་ལ་དབང་བ་སྟེ་ཐོགས་མེད་དུ་དག་ཀུན་ནས་
སྲོང་བར་བྱེད་ཅིང་ལམ་ནི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཐོབ་པ་མི་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་ཇི་ལྟར་འདོད་པར་འཇུག་
བའམ་རང་རམ་གཞན་གྱིས་མི་ཐོབ་པར་ཤེས་པ་ལ་དབང་བ་ཉིད་ལ་སྟེ་ཐོགས་པ་མེད་པས་དེའི་
དམིགས་པ་ནི་དག་དང་ལམ་ཞེས་བཤད་པ་ཡུལ་གཞན་ཡོད་པར་མཚོན་པའོ། །མཚན་ཉིད་ནི་བཞི་
པའི་ཤེས་དགུའི་རང་བཞིན་ཉེ་འགོག་ཤེས་ཐོབ་པའོ། །འདི་ནི་ས་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་ཉེ། དག་ལམ་
གཉིས་གང་རུང་ལ་དམིགས་པས་སོ། །དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་ནི་ཤེས་པ་བརྒྱའམ་དུག་
ཡིན་ཉེ། དོན་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ན་བརྒྱ་དང་། ལྷུང་འདས་ཡིན་ན་འགོག་ཤེས་ཆ་ཤས་ལྟ་ཀུན་
རྗོད་ཤེས་པའོ། །དེ་ནི་ས་ཀུན་ན་ཡོད་དོ། །གཞན་གཉིས་ནི་ཀུན་རྗོད་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཉེ། མིང་
ལ་སོགས་པ་དག་ལ་དམིགས་པས་སོ། །ཚོས་རིགས་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་གཏུན་བཞིན་ཡོད་དེ།
ཡན་ཆད་ན་མིང་གི་ཚོགས་མེད་པས་སོ། །དག་སྟེ་དེས་པའི་ཚིག་རིག་པ་ནི་འདོད་པ་དང་བསམ་
གཏུན་དང་པོ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་དེ། ཡན་ཆད་ན་རྟོག་པ་མེད་པས་སོ། །ཁྱིམ་ཀར་དེས་ཚིག་ལས་གཞན་
གསུམ་མཉམ་རྗེས་ཅིག་ཅར་དུ་བཤད་ཅིང་། ཁ་ཅིག་ཚོས་རིག་རྗེས་ཐོབ་ཐོས་བསམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་
ཞེས་ཟེར་དོ། །གང་རུང་གཅིག་མ་ཚང་བར་ནི་བཞི་པོ་དེ་ཐོབ་པ་མེད་དེ། གཅིག་ཡོད་ན་ཀུན་ཡོད་
པར་དེས་པའི་སྲིད་དོ། །དེ་དག་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ན་གྱི་སྒྲོར་བ་ནི་རིམ་བཞིན་

༤༤༩༽

ཨ་རྒྱ་བསྐྱར་བ་ལ་སོགས་པའི་རྩིས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་། སྐྱ་དང་གཏུན་ཚིགས་རིགས་
 པ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་འདོད། ཡོན་ཀྱང་དང་པོ་གཉིས་བརྒྱུད་ན་ལག་རྗེས་མ་ཐུན་ལོ་
 ཞེས་གཞན་དག་ཟེར་དོ། །བྱེ་སྐྱེ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱོར་བ་བཀའ་ཁོ་ནར་འདོད་དོ། །ཚིག་ལས་དོན་
 རྟོགས་ནས་སྐྱ་བཤམ་པ་དེས་ཤིང་ཐོགས་པ་མེད་པར་བསྐྱར་བས་གོ་རིམ་ཡང་གྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་
 འཕྲོ་ཚུ་ལ་ནི། ཡོན་ཏན་དུག་པོ་དེ་དག་ནི་རབ་ཀྱི་མཐའི་བསམ་གཏུན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཕྲོ་ལ།
 རབ་མཐའ་དེ་ནི་རྣམ་པ་དུག་སྟེ་སྐྱར་གྱི་དུག་ལས་དེས་ཚིག་པོར་བ་ལྟ་དང་རབ་མཐའ་ཅོམ་
 པོའོ། །རབ་མཐའ་དེ་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏུན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོག་ཡིན་པས་བཞི་བ་ཁོ་ན་རབ་
 མཐའ་ཡིན་ལ། བཞི་བ་དེ་ནི་འདོད་པ་ནས་སྲིད་ཅེ་འི་བར་ས་ཀུན་གྱིས་མཐར་གྱིས་གནས་པ་ལུགས་
 མ་ཐུན་དང་ལུགས་དང་མི་མ་ཐུན་པར་ལུགས་པས་མ་ཐུན་པ་སྟེ། རྒྱུར་བྱས་པས་ཚུང་དུ་ལས་འབྲིང་
 དང་དེ་ལས་ཆེན་པོར་འཕེལ་བའི་རབ་ཀྱི་ལུ་མཐར་བྱིན་པས་ན་ལུ་བཞི་བ་ལྟར་གྱི་མཐའ་བ་ཡིན་
 ལོ། །ཡོན་ཏན་དུག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་པའི་ནི་སྐྱོར་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི།
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ཐོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་སྐྱོར་བ་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཅུང་
 ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་གྱུར་བ་བཞེད་པ་ཅོམ་ལ་རག་ལས་པའི་སྐྱིར་
 ལོ། །གཉིས་པ་སོ་སྐྱེ་དང་ཐུན་མོང་བ་ལ་དུག་སྟེ། དབྱེ་བ། ལོ་ལོ། ལ། སྐྱོད་ལུལ། འཕྲོ་ཚུ་ལ། དེ་
 དག་གཏུན་ལ་ཕབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལོང་དུ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཅི་ཞེ་ན་མངོན་
 ཤེས་

༼༤༩༽

ནི་དྲུག་སྟེ་རྩ་འབྲུག་གི་མངོན་ཤེས་དང་། ལྷའི་རྣ་བའི་དང་ཡིད་དེ་གཞན་སེམས་ཤེས་པ་དང་། ལྷོན་
གི་ཚེ་རབས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང་། འཚི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་མ་མཐོང་བ་ལྷའི་མིག་གི་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་
མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་
པའི་སློབ་ཤེས་རབ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། བར་ཚད་མེད་པའི་ཚེ་ཤེས་མི་རུས་པའི་སྲིར་དོ། །མིག་རྣ་
གཉིས་རྣམ་གྲོལ་དངོས་མིན་ཡང་རྒྱའི་མིང་བཏགས་པའོ། །གསུམ་པ་དང་དྲུག་པ་ལས་གཞན་བཞི་
ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཤེས་ལ་ནི་ཤེས་པ་ལྷའི་ཆ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། །ཚོས་རྗེས་ལམ་
ཀུན་རྫོབ་རང་དང་ལྷོད། །ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་ནི་སྟོབས་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་དྲུག་གམ་བརྩུ་ཡིན་ལ།
འོན་ཀྱང་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པ་ནི་མིན་འོ། །འདི་ནི་ས་ཐམས་ཅད་པ་ཡང་ཡིན་འོ། །གསུམ་པ་ནི།
ལྷག་མ་ལྷ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་དག་གི་ས་པ་ཡིན་འོ། །མིག་རྣའི་མངོན་ཤེས་དང་པོའི་ས་པ་ཡིན་
ཞིང་གོང་མ་གསུམ་གྱི་ས་པར་བཞག་པ་ནི་ཉེན་ནམ་ཐོབ་བྱེད་བར་ཚད་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ།
གཟུགས་མེད་གྱི་ས་པ་མེད་དེ་སེམས་ཤེས་ནི་གཟུགས་ལ་སྟེགས་བཅས་ཏེ་སྐྱབ་པས་མེད་ལ།
སྟོན་གནས་རྗེས་དྲན་ཡང་མཐར་གྱིས་སྟོན་གནས་དྲན་པས་འགྲུབ་ལ། གཟུགས་མེད་ནི་སྟོན་གནས་
འོག་ས་པ་དང་རྒྱ་སོགས་མི་འཛིན་པའི་སྲིར་མེད་ལ། ལྷག་མ་གསུམ་ནི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་
སྲིར་མེད་དོ། །བཞི་པ་ནི། རང་ས་དང་འོག་སའི་སྟོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས། དང་པོ་ཡང་ས་དེའམ་
འོག་མར་འགོ་བའམ། དེ་གཉིས་སྐྱུལ་པར་བྱེད་གྱི་གོང་དུ་མ་ཡིན་ལ།

༼༡༠༠༽

དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པས་ཀྱང་རང་ས་དང་འོག་སའི་སྐྱོ་ཐོས་ཀྱི་གོང་མའི་མིན་པ་སོགས་སྐྱུར་དོ། །ལྟ་
 པ་ནི། འཛོལ་བྱ་ཆེ་རབས་ཉེ་ལམ་དུ་མ་འདྲིས་ན་སྐྱོར་བས་འཛོལ་ལ། འདྲིས་པ་ནི་ཆགས་བྲལ་གྱིས་
 ཐོབ་ཅིང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མངོན་དུ་ནི་སྐྱོར་བ་ཁོ་ནས་འགྱུར་དོ། །དུག་པ་ལ། ལུན་མོང་དུ་དང། ལྷ་
 པར་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་པའོ། །དང་པོ་ལ། དེ་བཞིན་ཉེར་གཞག་བཞི། དག་སོགས་གསུམ། རིགས་པ་
 གསུམ། ཚོ་འཕྲུལ་གསུམ་དང་སྐྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་ཤེས་གསུམ་པ་ནི་དེ་བཞིན་ཉེར་གཞག་
 པ་སྤྱི་མ་གསུམ་ཡིན་ལ། རྩ་འཕྲུལ་དང་རྩ་བ་དང་མིག་གི་མངོན་ཤེས་གསུམ་ནི་དེ་བཞིན་ཉེར་གཞག་
 དང་པོ་ཡིན་ཏེ། རིམ་བཞིན་སྤྱི་ལྷོ་མཆེད་བཞི་དང་སྐྱོ་དང་གཟུགས་ལ་དམིགས་པས་སོ། །སྐྱོན་
 གནས་དེ་བཞིན་ལྷུས་སོགས་བཞི་ཆར་ཤེས་པས་བཞི་ཆར་དང། དུག་པ་ནི་ཤེས་པ་བརྟུལ་དུག་
 གི་བྱེ་བྲག་གི་བཞི་ལམ་ཐ་མའོ། །གཉིས་པ་ནི། མིག་དང་རྩ་བའི་མངོན་ཤེས་ནི་ལྷུང་མ་བསྟན་ཏེ། དེ་
 ཡང་གོང་ས་གསུམ་ལ་བརྟེན་པ་པལ་ཆེ་བ་ལ་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པ་དག་བ་ཡང་
 ཡོད་ཅེས་རྒྱལ་སྐུས་སོ། །སྐྱོ་ཐོས་ན་དེ། སྐྱོ་ཐོས་ཀྱི་དག་བ་སྐྱོ་ལྷུང་འཁོར་དུ་བྱུང་ཡང་མངོན་
 ཤེས་མིན་ལ། སྐྱོར་བྱུང་གི་དག་བ་ཤེས་རབ་གསུམ་དེའི་འཁོར་དུ་མི་འབྱུང་བས་ལྷུང་མ་བསྟན་ཁོ་
 བའོ་ཞེས་སོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་དག་བ་ཁོ་ནའོ། །གསུམ་པ་ནི། མདོ་ལས། རིགས་པ་གསུམ་པོ་
 ལུན་ཚོགས་ལས། །དེའི་སྤྱིར་གསུམ་རིག་ཅེས་བྱ་འོ། །ཞེས་དང་ཡང་སྤྱོད་གསུམ་པ་ཡིན་རིག་པ་
 གསུམ་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། མངོན་ཤེས་ཐ་

༼ ༥༠༽

མ་གསུམ་ནི་ཚོད་པའི་དོན་ཤེས་པས་མི་སློབ་པའི་རིག་པ་གསུམ་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སློན་གནས་དང་།
 འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་རིག་པའོ། །གསུམ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ནི། སློན་
 མཐའ་ལ་སོགས་པ་མ་རིག་པ་ནི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟེ། འདི་དག་ནི་རིམ་བཞིན་སློན་མཐའ་ཕྱི་
 མཐའ་བར་ལ་མོངས་པ་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །དེ་ཡང་མི་སློབ་པ་ཡིན་ལ་རིག་པ་ཡང་ཡིན་པ་
 ནི་ཟག་པ་ཟད་པའི་ཤེས་པ་ཟག་མེད་ཡིན་ལ། དེའི་ཟག་བཅས་དང་གཞན་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་
 པ་ཡིན་པས་མི་སློབ་པའི་ངོ་བོ་མིན་ཡང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མི་སློབ་པ་དེའི་རིག་པ་ཞེས་
 བྱའོ། །རིག་པ་དང་པོ་གཉིས་སློབ་པ་ཆགས་བྲལ་ལ་ཡོད་པར་འདོད་མོད་ཀྱི་མདོ་ལས་རིགས་པར་
 མ་བཤད་དེ། མ་རིག་པས་ཐིམ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྣམ་
 སྐྱོལ་མ་བཤད་པ་བཞིན་ལོ། །བཞི་པ་ནི། །མངོན་ཤེས་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་དང་དྲུག་པ་གསུམ་ནི་
 རྩུ་འབྲུལ་དང་ཀུན་བརྗོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱབ་པའི་ཚོ་འབྲུལ་རྣམས་སུ་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །སྐྱོ་
 དོན་ནི་ཉ་རའི་སྐྱེ་ལས་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པས་ཚོ་འབྲུལ་ཉེ། ཐོག་མ་དང་བར་དང་ཐ་མ་གསུམ་
 མམ། བསྟན་པ་ལ་ཞེ་འབྲས་པ་དང་ཐ་མལ་པར་གནས་པ་དང་ཞུགས་པའི་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་
 པའོ། །དེ་གསུམ་ལས་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ནི་མཚོག་ཡིན་ཉེ། རྒྱ་མི་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དང་པོ་
 གཉིས་ནི་དངོས་སུ་འབྲས་བུ་ལ་མི་སྐྱོར་ལ་འདི་ནི་ཚེ་འདིར་ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་བས་པན་པ་དང་།
 ཕྱི་མར་སྐྱུག་བསྐྱེད་གྱི་འཁོར་བ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པས་ཡིད་དུ་འོང་།

༼༥༠༩༽

བཅའ་ གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་ལ་སློབ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །གཉིས་པ་ལ།
 རྩ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས། མིག་ནའི་མངོན་ཤེས། རྩེས་ཐོབ་གྱི་རང་བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ལ། རྩ་འབྲུལ་
 གྱི་བྱེད་པར། སྐྱལ་སེམས་ངོས་གཟུང་བ། དེས་ངེ་ལྟར་སྐྱལ་བ། སྐྱལ་སེམས་གྱི་ངོ་བོ། རྩ་འབྲུལ་གྱི་
 དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྩ་འབྲུལ་ནི་རི་ཉི་ཞེས་པ་འདིས་འབྱོར་བར་བྱེད་པས་ན་རྩ་འབྲུལ་ཉེ་ཉིང་རེ་
 འཛིན་ནོ། །རྩ་འབྲུལ་དེ་ལས་ཅི་འབྱོར་པའི་ཡུལ་ནི་སྐྱལ་བ་དང་འགྲོ་བ་གཉིས་ལས། འགྲོ་བ་ལ་
 གསུམ་སྟེ། འུ་ལྟར་ལུས་སྤྱིན་བྱེད་དང་། ལམ་རིང་པོ་ཡང་ལུང་ལུང་མོས་པས་ལྷུང་དུ་འགྲོ་བ་མོས་
 པ་ལས་ལྷུང་བ་དང་། ཡིད་ལྟར་མཁྱོགས་པའི་འགྲོ་བའོ། །སྟོན་པ་ལ་བྱང་སྤྱོད་འོད་ཟེར་ཅན་དུ་
 མོ་ལུ་འགལ་གྱི་བྱའི་མ་བུལ་ནས་ཚུར་བྱོན་པ་ལྟ་བུ་ཡིད་མཁྱོགས་གྱི་འགྲོ་བ་མངའ་སྟེ། དེས་ན་
 སངས་རྒྱས་གྱི་ཡུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཉན་ཐོས་སོགས་གཞན་དག་ལ་
 ལུས་སྤྱིན་བྱེད་དང་། རྒྱལ་བུ་ཐམས་ཅད་སློལ། ལྷན་ལར་འགྲོ་བ་ལ་གཞོན་སྤྱིན་ནམས་གྱིས་མོས་
 པས་སྤྱིན་པ་ལྟ་བུ་མོས་པ་ལས་ལྷུང་བ་ཡོད་ལ། ཡང་གི་སྐྱས་སྟོན་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཡང་མངའ་བར་
 བསྟན་ཏོ། །སྐྱལ་བ་ལ་གཉིས་ལས། འདོད་བར་གཏོགས་པའི་སྐྱལ་བའི་ངོ་བོ་ནི་སྤྱི་ཡི་སྤྱི་མཆེད་བཞི་
 ཁོ་ན་སྟེ། འདོད་པའི་སྐྱལ་སེམས་མེད་པར་བཤད་པས་ཡིད་དང་ཚོས་གྱི་སྤྱི་མཆེད་དང་། སེམས་
 ཅན་གསར་སྤྱི་མེད་པས་དབང་པོ་ལྟ་དང་། རྒྱན་མེད་པས་སྐྱ་སྐྱལ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་ཡང་
 དབྱེ་ན་ནམ་པ་གཉིས་ཉེ། རང་ཏྲ་སྲིང་སོགས་སུ་སྐྱལ་བ་རང་

༼ ༥༠༣ ༽

རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་དང་། རང་ལས་སྤྱི་རོལ་དུ་སྦྱུལ་བ་གཞན་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་
 ལོ། །གཟུགས་སུ་གཏོགས་པའི་སྦྱུལ་བ་ནི་དེ་རོ་གཉིས་མེད་པས་གཞན་གཉིས་ཁོ་ན་སྦྱུལ་ལ། དེ་
 ཡང་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་མཆེད་བཞི་པོ་དེ་ཉིན་འདོད་
 གཟུགས་ཀྱི་དབྱེ་བས་བརྒྱད་དོ། །འོ་ན་གཟུགས་སུ་སྤྱེས་པས་རང་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་བཞི་སྦྱུལ་ན་
 དེ་རོ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གོས་དང་རྒྱན་ལུས་དང་འབྲེལ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 དབང་ཉིན་མིན་པ་ལྟར་དེ་རོ་ཡང་དེའི་ཉོན་མོངས་མི་རྒྱས་པས་མི་ལྡན་ལ། །ཁ་ཅིག་སེམས་སྤྱི་
 མཆེད་གཉིས་སྦྱུལ་ལོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅི་མངོན་ཤེས་ཁོ་ནས་སྦྱུལ་ལམ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ། ཉིང་
 དེ་འཛིན་གྱིས་དེ་འབྲོར་ཞིང་འགྲུབ་པར་བྱེད་ལ། མངོན་ཤེས་ཀྱིས་སྦྱུལ་བ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཤེས་ནས་དེ་
 ལས་ལངས་ཏེ་སྦྱུལ་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་དེ་དེ་དག་གིས་དེ་དངོས་སུ་སྦྱུལ་ལ་འགྲོ་སེམས་
 གྲུང་དེས་བསྐྱུས་པའོ། །སྦྱུལ་སེམས་དེ་དག་གྲུང་ནི་དབྱེ་ན་བརྒྱ་བཞི་ལོ། །གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་
 དང་པོའི་འབྲས་བུ་སྦྱུལ་པའི་སེམས་པ་གཉིས་ཡིན་པ་ནས། བཞི་པའི་འབྲས་བུ་ལྷ་ཡིན་པའི་བར་
 ལོ། །དེ་དག་གྲུང་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྦྱུལ་སེམས་ནི་རང་གི་འོག་ས་དང་རང་
 སའི་སྦྱུལ་སེམས་སོ། །བསམ་གཏན་འོག་མའི་འབྲས་བུ་ས་གོང་མ་ལས་སྤྱེས་པའི་སྦྱུལ་སེམས་ནི་
 ཡོད་པ་མིན་ལོ། །སྦྱུལ་སེམས་དེ་རྙེད་ཚུལ་ནི་བསམ་གཏན་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་
 ཐོབ་པོ། །སྦྱུལ་སེམས་ཁོ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པར་ལྡང་ངམ་ཞེ་ན། མིན་

{ ༡༠༥ }

ཉ། སྐྱལ་སེམས་དེ་ནི་དག་པ་བ་མངོན་ཤེས་དང་རང་ཉིད་ལས་རྒྱུན་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱུན་
 དང་དག་པ་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་སོ། །འོག་གིས། འྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་གཞན་འཇུག་
 མྱིར། །ཞེས་བའི་འྱིན་གྱིས་རྫོབས་པ་སྐྱལ་སེམས་དག་པ་བ་གང་ཡིན་དཔྱད་དགོས་ཉ། དང་པོ་ལྟར་
 ན་དེ་ལས་སྐྱལ་སེམས་དང་གསུམ་འབྱུང་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུ་གོང་སའི་ལྷུང་མ་བསྟན་
 འབྱུང་བར་བཤད་པ་མེད་པ་ལྟར་གོང་ས་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱལ་སེམས་ལས་ཀྱང་འོག་ས་
 དང་པོ་བའི་སྐྱལ་སེམས་མི་འབྱུང་བ་འདྲ་བས་དེ་བཞིན་དག་པ་བའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ནི།
 རང་གི་ས་བའི་སྐྱལ་སེམས་ཀྱིས་རང་སའི་སྐྱལ་བ་སྐྱལ་བར་བྱེད་ཀྱི། ས་གཞན་གྱི་སྐྱལ་སེམས་
 ཀྱིས་ས་གཞན་གྱི་སྐྱལ་བ་མི་སྐྱལ་ལོ། །རག་སྐྱར་འཇུག་པ་ནི་གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྐྱལ་བས་འོག་
 མ་དང་པོའི་སྐྱལ་སེམས་ལས་སྐྱ་སྟེ། གཉིས་པ་ཡན་ཆད་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཀུན་
 ནས་སློང་བར་བྱེད་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ་ཟེར། ཀྱང་གི་སྐྱས་འདོད་པའི་དང་དང་པོའི་རང་སས་སྐྱ་བར་
 འཕེན་ལོ། །སྟོན་པའི་སྐྱལ་བ་ནི་བཞེད་པས་སྐྱ་བས་རང་ཉིད་གསུང་པ་ལ་མི་སྟོས་ལ། དེ་མིན་པ་
 གཞན་གྱི་སྐྱལ་བ་ནི་སྐྱལ་བ་པོ་དང་བཅས་ནས་ཅིག་ཅར་སྐྱ་སྟེ། གཅིག་གཅིག་སྐྱ་བར་བྱེད་པ་ན།
 སྐྱལ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱ་བར་བྱེད། གཅིག་གཅིག་མི་སྐྱར་གྱུར་པ་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་མི་སྐྱར་
 འགྱུར། །ཞེའོ། །ཅི་སྐྱ་སེམས་ཀྱི་ཆེ་སྐྱལ་སེམས་མེད་ན་རྒྱ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱལ་བ་ཡང་མེད་པར་
 འགྱུར་བས་སུ་སྐྱ་ཞེ་ན། དང་པོ་སྐྱོར་བའི་ཆེ་སྐྱལ་བ་བྱས་ལ་འྱིན་

༼༥༠༥༽

གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་སྐྱེས་འཇུག་གོ་ཞེས་འཕངས་ཏེ། སྐྱུལ་སེམས་གྱིས་སྐྱུལ་ནས་འདི་སྲིད་དུ་གནས་
 པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་གཞན་སྐྱེ་སེམས་གྱིས་དག་སྐྱེ་བ་ལ་འཇུག་པའི་བྱིད།
 ཅི་གསོན་པོ་ཁོ་ན་ལ་བྱིན་རྒྱབས་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། སྐྱུལ་བ་པོ་ཤི་བ་ལ་ཡང་རྗེ་སྲིད་འཕངས་བ་མ་
 རྗོགས་བར་དུ་བྱིན་རྒྱབས་ཡོད་དེ། འོད་སྤང་ཆེན་པོས་སྐྱུལ་བ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་འདས་པའི་
 རྗེས་སུ་དེའི་སྐྱུལ་བས་དེའི་བྱུག་གིས་རུས་བ་བསྐྱམས་ནས་ཆོས་བསྟན་པས་ཉན་ཐོས་བྱེ་བ་ཐུག་
 དགུ་བཅུ་ཅུ་བྱུག་གིས་དབྱ་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་ལུང་སྤྲོད་ཆོག་པས་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་
 རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་རྗེ་བད་དཀར་ལས་ཀྱང་འབྱུང་རོ། །ཤེས་པ་སོགས་མི་བཏེན་པའི་དངོས་པོ་ལ་
 བྱིན་བརྒྱབས་དེ་མེད་དེ། འོད་སྤང་ཆེན་པོས་ཤེས་པ་སོགས་བྱིན་གྱིས་མ་བརྒྱབས་པར་རུས་བ་
 སོགས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞན་དག་ནི་ཤི་བ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། འོད་
 སྤང་གི་ཀེང་རུས་གནས་བ་ནི་གནས་གཙང་མའི་སྤྱ་རྣམས་གྱི་མ་སྤྱོད་ཞེས་སོ། །ཅི་སེམས་གཅིག་
 གིས་སྐྱུལ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱུལ་པར་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། དང་པོར་ཐོབ་མ་ཐུག་གི་སེམས་དུ་མས་སྐྱུལ་བ་
 གཅིག་སྐྱུལ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། མངོན་ཤེས་བྱང་བར་གྱུར་ནས་ནི་བརྗོད་པ་སྟེ་སེམས་གཅིག་
 གིས་སྐྱུལ་བ་དུ་མ་སྐྱུལ་ལོ། །བཞི་བ་ནི། གནས་གཉིས་པར་སྐྱུལ་སེམས་ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་བ་དེ་
 དེས་སམ་ཞེ་ན། རྗོམ་པ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཏེ། འདོད་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་
 མི་དགོ་བ་མིན་ཞིང་གོང་སར་མངོན་དུ་འགྱུར་བས་དགོ་བ་མིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །སྐྱ་སྐྱ་ཤེས་པ་

༼༡༠༮༽

ལ་ཡོད་པའི་སྐྱེ་བ་ལས་སྐྱེས་པ་ནི་ཕན་གཞོན་ལ་སོགས་པའི་དབང་གིས་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ལྷ་པ་
 བོ། ཅི་རྩུ་འཕུལ་གཉིས་པོ་དེར་ཟད་དམ་ཞེ་ན། མ་ཟད་དེ། གཉིས་པོ་དེ་དང་སྤྲུགས་ལས་བྱུང་བ་དང་
 སྐྱེན་དག་ལས་བྱུང་བ་དང་ལས་ལས་སྐྱེས་པ་དང་རྣམ་པ་ལྔའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅི་ལྟའི་མིག་དང་རྣ་བ་
 ལྟའི་དངོས་སམ་འོན་ཏེ་འཁོར་ལོ་སྐྱར་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་ལྟར་འདྲ་བ་ལས་བཏགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
 དངོས་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏུན་བདག་གི་དང་ཁྱད་པར་མེད་དོ། །བརྟེན་པ་དེ་ནི་
 བསམ་གཏུན་གྱི་མ་ཐུས་སྤར་གྱི་དབང་པོའི་ཚོགས་པར་བསམ་གཏུན་ས་པའི་འབྲུང་བ་རྒྱར་བུས་
 པའི་གཟུགས་ཅན་དང་བ་ཐོག་མར་གྲུབ་ནས་མ་ཞིག་གི་བར་རྟག་ཏུ་བརྟེན་བཅས་ཁོ་ན་སྟེ། ཉེན་
 གཅིག་གམ་གཉིས་ཀ་གཏུན་ཞར་བ་དང་མོང་བ་ལ་སོགས་པའི་མ་ཚང་བ་ལ་མེད་ཅེས་པའམ།
 གཉིས་ཀའི་ཚོས་སྤྱ་སྤྱར་ཡང་རུང་ཞེས་འཆད་དོ། །ཡུལ་ནི་ཐག་རིང་བ་དང་ཆ་སྤྲ་བ་དང་། སོགས་
 པ་ནི་སྐྱིབ་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཏེ། གང་སྤྱིར་ཤ་ཡི་མིག་གིས་གཟུགས། །ཐག་རིང་གནས་དང་སྐྱིབ་
 པ་དང་། སྤྲ་བ་ཐམས་ཅད་མི་མཐོང་ལྟར། །དེ་སྤྱིར་ལྟ་ཡིས་མཐོང་བར་འདོད། །ཅེས་སོ། ལྟའི་མིག་
 གིས་ཐག་རིང་སྤྱིད་ཅིག་མཐོང་ཞེ་ན། ཉན་རང་སངས་རྒྱས་གསུམ་གྱིས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་
 པར་རིམ་པ་བཞིན་སྟོང་དང་སྟོང་གཉིས་དང་སྟོང་གསུམ་མཐོང་ལ། དེ་གསུམ་གྱི་མངོན་པར་འདུ་
 བྱེད་པའི་ལྟའི་མིག་གིས་རིམ་བཞིན་སྟོང་གཉིས་དང་གསུམ་དང་གངས་མེད་མཐོང་དོ། །གསུམ་པ་
 བོ། ཅི་རྩུ་འཕུལ་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་ས་ཐོབ་བམ་ཞེ་ན། མངོན་ཤེས་གཞན་ལ་ཡང་སྐྱེ་བས་ཐོབ་པ་

༼༥༠༽

ཡང་ཡོད་མོད། རླེས་ཐོབ་གི་མིག་དེས་ནི་སྲིད་པ་བར་མ་རང་བཞིན་སྤྱོད་པ་དེ་མི་མཐོང་ལ། སེམས་
 ཤེས་རླེས་ཐོབ་དེ་ནི་དང་པོའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་།
 གང་གི་ལུས་སེམས་གི་མཚན་མ་བཟུང་བས་ཤེས་པའི་རྟོག་གི་པ་དང་། རྟོག་བྱེད་ཅེས་པའི་རིགས་
 རྣམས་གིས་བྱས་པའང་དགོ་སོགས་གསུམ་མོ། །སེམས་ཤེས་དང་སྲོལ་གནས་བྱུང་བ་རླེས་ཐོབ་
 དམུལ་བ་བས་ནི་དང་པོ་རླེས་མ་ཐག་ཚོར་བས་མ་ཉེན་པ་ན་ཤེས་ལ། དེ་ཡང་གནས་བཞི་པར་ཁ་ཅིག་
 དམུལ་བར་རླེས་པ་ན་དགོ་བ་མཚན་མ་མི་སྲོར་བར་བཤད་པས་པལ་ཆེ་བ་ལ་བསམ་པར་མངོན་
 ཞེས་བཤད་དོ། །འགྲོ་བ་གཞན་རྣམས་གིས་རྟོག་ཏུ་ཤེས་ཏེ། ཡི་དུགས་གིས་ཀྱང་ཤེས་པ་ནི། བདག་
 གིས་མ་ཐུན་དང་མི་མ་ཐུན་ལས། །ལོངས་སྲོད་དག་ནི་གང་བསགས་པ། །དེ་དག་གཞན་གིས་
 ལོངས་སྲོད་དེ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་དུམ་བཞེན། །ཞེས་པ་རྩ་བུའོ། །རྟོན་ནི་མི་རྣམས་ལ་རྩ་བུལ་ལ་
 སོགས་པ་རྩ་ཆར་རླེས་ཐོབ་པ་མེད་ལ། འགྲོ་བ་གཞན་ན་ཡོད་པར་གྲུབ་བོ། །རྩ་བུལ་རླེས་ཐོབ་
 དམུལ་བ་ན་ཡང་མེད་ཅིང་མིག་ན་རླེས་ཐོབ་འདོད་ལྟ་སྲུ་དང་གཟུགས་ན་སྲོད་པ་ལ་ཡོད་པར་བཤད།
 ལྟག་མ་གཉིས་ནི་འགྲོ་བ་བཞི་ནའོ། །རྩ་བུལ་ལས་ལས་བྱུང་བ་ནི་མི་དང་དུད་འགྲོ་ལ་ཡོད་ཅིང་
 མིག་ན་སྲོལ་གནས་བྱུང་བ་ལས་ལས་བྱུང་བ་ནི་མི་ལ་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་གིས་རླེས་ཐོབ་བྱུང་
 ལས་གིས་སོ། །སློམ་བྱུང་ནི་འདོད་གཟུགས་གི་རྣམ་མི་ལ་ཡོད་ལ། རྩ་བུལ་ལས་བྱུང་བ་ནི་མི་
 ལའོ། །རླེས་ཐོབ་དང་ལས་བྱུང་གི་བྱུང་པར་ནི། འགྲོ་བ་གང་དུ་རླེས་པའི་དུས་ཉིད་ནས་རང་བཞིན་
 གིས་

། ༡༠༧ །

དེའི་ཐོབ་པ་འབྱུང་བར་ངེས་པ་ནི་དང་པོ་སྟེ། འགྲོ་བ་ཞེས་པས་བར་སྲིད་ཀྱི་རྩ་འབྲུག་སེལ་ཞིང་སྐྱེས་
པའི་དུས་ཉིད་ན་ཞེས་པས་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ལྷན་དུས་སྤྱི་ས་ཐོབ་པ་སེལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། སློན་གྱི་
ལམ་གྱི་བྱེ་བྲག་ལས་བྱུང་བ་ལས་སྐྱེས་སོ། །གང་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མིང་ཐོབ་པ་ནི་སློམ་བྱུང་ཁོ་
ནའོ། །ཚོས་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་གཞུང་དོན་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ཉི་མ་ཞེས་བྱ་བ་
ལས་གནས་བདུན་པའོ། །དེ་ནི་གནས་བརྒྱད་པ་འཆད་དེ་གོང་དུ་མངོན་ཤེས་སོགས་ཞེས་པའི་
བསམ་གཏན་མན་ཆད་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་མིན་པས་འདིར་སྟོན་པ་ལ། སློམ་ས་འཇུག་དངོས། དེ་ལ་
བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ལ་སློམ་ས་འཇུག་བརྒྱད་དུ། ཉིང་ངེ་འཇིན་གསུམ་དུ། ཉིང་ངེ་འཇིན་
བཞིར་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་དབྱེ་བ། རྒྱ་སློམ་ས་འཇུག་ལྷན་མོང་དུ་གཏན་ལ་
པབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉིན་དུ་ཁྲབ་པ་དང་རིམ་པ་དང་ཡང་མཐུན་པས་དང་
པོར་བསམ་གཏན་འཆད་པ་ལ་མདོར་བསྡུ་ན་བསམ་གཏན་དག་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཉེ་རྒྱ་སློམ་ས་
འཇུག་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའོ། །གཉིས་པོའི་ཁྲད་པར་ནི་མཉམ་གཞག་ཁོ་ན་དང་གཉིས་ཀའམ། དགོ་
བ་ཁོ་ན་དང་ལུང་མ་བསྟན་གཉིས་ཀའམ། སློམ་བྱུང་ཁོ་ན་དང་སྐྱེས་ཐོབ་ཐོས་བྱུང་ཡང་ཡིན་པ་རྒྱ་
དང་འབྲས་བུ་ཞེས་སམ། རང་ས་ཁོ་ན་དང་འོག་སར་ཡང་མངོན་དུ་བྱེད་པའམ། རྒྱན་ཆགས་པ་ན་
ངེས་འགའ་བའམ། དངོས་བཞི་ཁོ་ན་དང་ཉེར་བསྟོགས་དང་བཅས་པ། འབྲས་བུ་དང་རྒྱའོ་ཞེས་ཟེར་
ལ། དེ་ངེ་ངེ་ཡང་དང་པོ་ནས་བཞི་པའི་བར་བཞི་བཞི་ཡིན་པས་བརྒྱད་དོ། །བསམ་གཏན་དེར་སྐྱེ་བ་
དག་ནི་རབ་སྟེ་བཅུད་བསྟན་དུ་

༩༥༩༽

གོང་མའི་གནས་དག་བརྟུ་བདུན་ནི་ཞེས་བཤད་ཅིང་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ལ། བསམ་གཏན་བཞི།
གཟུགས་མེད་བཞི། གཉིས་ཀའི་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིའི་ངོ་བོ། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་
དོ། །དང་པོ་ནི། སྣོམས་འཇུག་གི་ངོ་བོ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲུ་བ་ནི། སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཉིང་དེ་འཛིན་ཏོ། །གྲོགས་ནི་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་ན་
ལྷུང་པོ་ལྷ་ཡིན་ཏེ། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དེས་བར་ཡོད་པས་སོ། །ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་
མཐུན་པས་བསམ་གཏན་ནོ་དང་པོ་ཞེས་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་གནས་
སྐབས་ཁོ་ན་བསམ་གཏན་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཐལ་མོའི་གནས་སྐབས་ལག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་བཞིན་ཞེས་
བཀག་ནས། རང་ལུགས་ནི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པ་ཉིད་བསམ་གཏན་ཏེ། མདོ་ལས། ལྷག་པའི་སེམས་
ཀྱི་བསྐབ་པ་དང་སེམས་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཙོ་བོ་ནི་བསམ་གཏན་བཞིའོ་ཞེས་སོ་ཞེས་མདོ་སྡེ་བ་
སྦྱོའོ། །སྦྱོར་ནི་རྩུ་ན་ཞེས་པ་འདིས་མཚོག་ཏུ་སེམས་པར་བྱེད་པས་བསམ་གཏན་ཏེ། སེམས་
མཉམ་པར་གཞག་ན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱེད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་མཚོག་ཏུ་
སེམས་པ་མེད་ཀྱང་ལོག་པར་སེམས་པས་ས་བོན་རུལ་བ་ལྟར་བསམ་གཏན་ཏུ་བཏགས་པར་
ཚངས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་མདོར་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དཔྱེད་དང་དགའ་དང་བདེ་
དང་ལྡན་པའི་ཅེ་གཅིག་པ་སྟེ་གཉིས་པ་ཡན་ཚད་ཁྱད་པར་ཅན་དང་འདོད་པ་སེལ་ཞིང་ས་དེ་ན་
འབྲལ་མི་སྲིད་པས་དཔྱེད་པས་ཉོག་པའང་མཚོན་ནོ། །འོ་ན་ཉོག་དང་ལྡན་ཞེས་སྟོས་ཀྱང་ཚོག་མོད་
ཅེ་ན། རྗེ་ཀར་ཡན་ལག་སྟེ་སྟེ་

༩༡༠༽

སྤངས་ཞེས་བས་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་བྱུང་བར་ཅན་ཡང་གཉིས་པར་འགྱུར་བས་མ་སྟོས་ཞེས་ཏེ། ཁ་
 ཅིག་མཚན་ཉིད་ནི་སྤྲ་མ་སྤངས་ཤིང་སྤྱི་མ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། བྱུང་བར་ནི་དེ་སྤངས་ཀྱང་དགའ་བ་
 དང་མི་ལྡན་པས་སྤྱོད་མེད་ཅིང་བརྟག་པ་མཚུངས་བས་མཚོན་པར་འཆད་ལ། མ་རྒྱུ་ནི་མཁས་པ་ལ་
 དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཚོངས་པ་ལ་སྤྲ་མ་སྤིད་ཅེས་སོ། །སྤྱི་མ་གསུམ་ནི་ཡན་ལག་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་སྤངས་ལ་
 སྤྱི་མ་དང་ལྡན་པ་ཡི་ཅེ་གཅིག་པ་སྟེ། དཔྱོད་པ་སྤངས་ལ་དགའ་བའི་དང་ལྡན་པའི་ཅེ་གཅིག་པ་དང་།
 དཔྱོད་དགའ་སྤངས་ལ་བདེ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཅེ་གཅིག་པ་དང་། གསུམ་ཆར་སྤངས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་
 ཅེ་གཅིག་པ་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་ཡན་ལག་ལ་ངེས་འབྱུང་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ། སྤྱི་འོ་སོ།
 སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། སྤྲ་དོན་གསུམ། དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་ཀྱང་
 གཉིས་དང་བཞི་དང་སྐྱེ་བ་སྤྲ་བ་ཤད་པ་དང་སྟོམས་འཇུག་ཅེ་གཅིག་པར་བྱེད་པའོ། །མི་འབྲ་བ་ནི་
 རྗེས་འབྲང་བཅས་ན་སྤང་བོ་བཞི་ཁོ་ན་སྟེ། གོགས་རིགས་བྱེད་མིན་པ་མེད་པས་སོ། །གཉིས་པ་སོ་
 སོའི་མཚན་ཉིད་ནི། འོག་མ་འོག་མའི་སའི་དམིགས་པ་ལས་དབེན་ཞིང་འདའ་བར་བྱེད་པའི་ཉེར་
 བསྟོགས་ལས་སྐྱེས་པ་སྟེ། འོག་མ་བརྟན་བཞི་བ་ལས་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནམ་མཁའ་མཐའ་
 ཡས་སྐྱེ་མཆེད་ནས། སྤིད་ཅེའི་བར་དུ་སྤྲ་བས་གཟུགས་མེད་དམིགས་པ་ལས་ངེས་འབྱུང་ཞེས་
 བྱའོ། །དེས་ན་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དངོས་གཞི་ལ་ཉེ་བསྟོགས་སྤྱི་མ་གསུམ་
 དང་བཅས་པར་ནི་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སམ་དམིགས་པ་བཞིག་ཅེས་བྱ་སྟེ།

༼༡༽

རང་ས་ན་ག་ལུགས་མེད་ཅིང་། དངོས་གཞི་ནི་འོག་མ་ཙམ་དང་ཉེར་བསྐྱོགས་འོག་ས་གཉིས་པ་ལ་མི་
དམིགས་པའི་སྲིད་རྟོ། །དེ་ཡང་ཐོགས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་གྱི། རྗེས་ཤེས་ས་བྲལ་གི་
རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་། ཉེར་བསྐྱོགས་དང་པོ་ན་བཞི་པའི་ག་ལུགས་ལ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་
སོགས་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ལས། སྤྱིའི་སྐྱོད་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ག་ལུགས་མེད་
པའི་ཁམས་ན་ག་ལུགས་མེད་དོ་ཞེས་པ་ནི་གཞུང་བཞིན་གྱི་སྐྱོད། །གོས་དམར་བའི་སྡེ་པ་ནི་དེ་ན་
སྤྱིར་བྱ་ག་དགུ་པ་ཡོད་ཟེར། བོད་ཁ་ཅིག་གཞན་བརྟན་པ་སྤྱིའི་ལས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྣོད་དང་། མང་
པོས་བཀྱར་བ་སེམས་ཅན་གྱི་ག་ལུགས་དང་། སལ་ཆེན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་ལྷ་མོ་རྟེན་
མེད་མ་ལྟར་ཆ་སྤྲ་བས་མེད་པར་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། གསུམ་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས། ཆེ་དང་བོད་གཉིས་
འདྲེས་པ་སྟེ། །ཞེས་དང་། །ལྷ་རིའི་བྱ་འདམ་བྱའི་ཤོག་གཉིས་ལྟར་མིང་དང་ག་ལུགས་པན་ཚུན་བརྟེན་
ཏོ་ཞེས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་མིང་དང་ག་ལུགས་དང་། སྤྱང་པོ་བཞིས་གཞན་དུ་རྣམ་
ཤེས་འགྲོ་བ་བཀག་པའི་སྲིད་རྟོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །དེ་ནི་སྐྱུ་བྱེད་མེད་ཅིང་གཞོད་བྱེད་ཡོད་པས་མི་
འཐད་དེ། དང་པོ་ནི་མདོ་དེ་དག་སྤྱིར་གསུང་ན། སྤྱིའི་བོད་ཀྱང་ཆེ་དང་འདྲེས་པ་དང་། དེའི་མིང་ལ་
བརྟེན་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ལས་བྱུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། སྤྱང་པོ་ཆང་བ་ལས་གཞན་དུ་རྣམ་ཤེས་བཀག་
པ་མ་གྲུབ་ལ། བྱེ་བྲག་ཁམས་གོང་མ་ལ་དགོངས་ན་མ་ངེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ན་ག་ལུགས་ཇི་ལྟ་
བྱ་ཞེས་ཡོད། ལུས་ངག་གི་སྣོམ་པ་ཙམ་མོ་ཞེ་ན། ལུས་ངག་

༼ ༡༩ ༽

མེད་པར་དེའི་སྒྲོམ་པ་རི་ལྟར་ཡོད། འབྲུང་བ་མེད་པར་འབྲུང་གྲུར་མི་རུང་ངོ། ཚ་སྤ་བས་གཟུགས་
མེད་ཡིན་ན་རྣམ་པ་སྤ་བ་ཚུའི་སྐྱེ་བོ་གཟུགས་ལྟར་མི་སྤང་བ་དང་རང་བཞིན་སྤ་བ་བར་སྲིད་དང་
གཟུགས་ན་སྐྱོད་པ་ཡང་དེར་འབྲུང་ལ། ཆེས་དང་བ་ཡིན་ན་སྒྲོམ་ས་འཇུག་ལྟར་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་ཁྱད་
བར་ཡོད་པས་སྲིད་ཅེ་ཁོ་ནར་དེར་འབྲུང་ཞིང་། ལྷང་ལས་ཀྱང་། གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ནི་
གཟུགས་ལས་ངེས་པར་འབྲུང་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞི་བ་གང་
དག་གཟུགས་ལས་འདས་ནས་ཞེས་དང་། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་ཅེས་དང་།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལས་འདས་ནས་སོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཚོད་སྐྱོང་ནི་
དེའི་སྲིད་རིང་དུ་རྒྱུན་ཆད་ན་འོག་ཏུ་གཟུགས་ཅི་ལས་སྐྱེ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་འདས་པའི་
གཟུགས་དང་། མདོ་སྡེ་བ་ཁ་ཅིག་ལུས་སེམས་པན་ཚུན་ས་བོན་ཅན་ཡིན་པས་རྣམ་སྲིན་གྱི་སྐོ་ནས་
སེམས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྙེད་པའི་ཆེ་ལུས་ཀྱི་ས་བོན་དང་། དེགས་པའི་མདོ་སྡེ་བ་གཟུགས་ལས་སྐྱེ་
བར་འདོད། སེམས་ཅན་པ་སེམས་ཀུན་གཞི་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱོད་ན་ནི་
ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་སམ་ཞེ་ན། སྐྱོར་བའི་ཆེ་བཞི་བ་ལ་སྐྱོན་དུ་བསྟུང་ཉེ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟར་མཐའ་ཡས་པའོ་སྟུང་དུ་སོས་ཤིང་། དེ་ལས་དངོས་གཞི་བྱུང་བས་
དེར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། སྲིས་ནི་གཞན་ལ་ཡང་དམིགས་ཉེ། མདོ་ལས་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཞེས་
སོགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་སྐྱོན་དུ་བསྟུང་ཉེ་ཆོས་ཀུན་རྣམ་ཤེས་ཅན་སོ་ཞེས་སྐྱོར་
བས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་ཞེས་སོ། །དེ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་

༼༡༩༽

ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ལྷ་བས་ཐག་མ་ཚོད་པར་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཅལ་སྐྱོང་ཅམ་དང་། ཐག་ཚོད་
 པའམ་ཡུད་ཅམ་རྣམ་ཤེས་སུ་ལྷ་ཡང་ཡུང་པོ་ཞེན་པ་དང་སྐྱོས་བལ་སྐྱོམ་པའོ་ཞེས་སོ། །རྣམ་ཤེས་ལ་
 སྐྱོན་དུ་བལྟས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པ་བདེའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྷར་སྐྱོར་བའི་སྤྱིར་དེར་བསྟན་ཉེ་དེ་དང་དབྱ་
 མའི་ཁྱད་ཀྱང་སྤར་བཞིན་ནོ། །ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་སྐྱོན་དུ་བལྟས་ཉེ་འདུས་ཤེས་རགས་པ་ནི་ནད་དང་
 འབྲས་དང་བྱུག་རྩུ་ཞེས་སུ་བྱེད་པས་སྤ་ཞིང་དམན་པའི་སྤྱིར་འདུས་ཤེས་མེད་ཅེས་བྱ་ལ། འདུ་
 ཤེས་མེད་པ་ནི་ཀུན་ཏུ་ཚོངས་པའོ་ཞེས་འཛིན་པས་འདུ་ཤེས་གཏན་ནས་མེད་པའང་མིན་ཉེ། མདོར་
 བ་འདུས་ཤེས་མེད་མིན་འདི་ནི་བདེ་བའོ་ཞེས་སྐྱོར་བས་སོ། །དེ་ལ་སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོ་ཞེས་ཀྱང་
 བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། སྐྱོམས་འཇུག་གི་དངོས་གཞིའི་རྣམ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། བོང་དུ་བཤའ་བ་
 དེ་ལྷར་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་མེད་བཞིའོ། །གསུམ་པ་སྐྱོན་མོང་དུ་གཏན་ལ་པབ་པ་ལ།
 སྐྱོམས་འཇུག་གསུམ་དང་སྐྱར་བ། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་དོས་གཟུང་བ། སྐྱོམས་འཇུག་ཐོབ་
 ཚུངས། ཉེན་གང་གིས་གང་མདོན་དུ་བྱེད་ལ། སྐྱོད་ཡུལ་གང་ལ་དམིགས་ལ། ཉོན་མོངས་གང་གིས་
 སྐྱོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་བདུན་ལ་མིང་ཅམ་གྱི་སྐོན་རྣམ་པ་གསུམ་
 གསུམ་སྟེ། རོ་སྤང་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་དག་པ་དང་ཟག་མེད་གསུམ་མོ། །བརྒྱད་པ་
 སྤྱིད་པའི་ཅེ་མོ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཁོ་ན་སྟེ། སེམས་མི་གསལ་ཞིང་ཟག་མེད་ནི་ལྷག་མཐོང་གཙོ་བོར་
 བྱེད་པས་སོ། །སྤྱིར་སྤྱིད་ལྷ་ང་རྒྱལ་ཚོངས་པ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་ཡོད་ཀྱང་རོ་སྐྱོང་ལྡན་ཁོ་ན་
 བཤའ་བ་ནི་མདོ་ཁ་ཅིག་ལས་འཇུང་།

༼༡༩༽

བའམ། གང་སྐྱེལ་ལས་དམིགས་པ་ལ་འབྲེལ་ཞིང་ཞེན་པ་ཁོ་ན་བསམ་གཏན་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་
ལ་གཞན་དེ་སྟར་མིན་ལོ་ཞེས་སོ། །ས་ལས་གོང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་མི་ཤེས་ཤིང་དེ་ཁོ་ན་གཙོ་
བོར་འཛིན་བསམ་རོ་སྤང་ལྡན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པོ་དེ་ལ་རོ་སྤང་བ་དང་མཚུངས་པར་
ལྡན་པ་ནི་སྲིད་པ་དང་བཅས་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་ལ། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དགོ་བའི་རོ་བོར་གྱུར་
པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་རྗེས་ནི་དག་པ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཀར་པོའི་ཚོས་དང་ལྡན་པའི་སྤྱིར་དོ། །རོ་
སྤང་ལྡན་དེས་ཅི་ཞེག་སྤོང་བར་བྱེད་ཅེ་ན། དག་པ་བ་འདས་མ་ཐག་པ་དེ་ནི་རོ་སྤང་ལྡན་དེས་སྤང་བྱ་
ཡིན་པས། དེ་ནི་དག་པ་ལས་ལངས་ལ་རོ་སྤང་ལྡན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་སོ། །ཟག་མེད་ནི་འཇིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་དགོ་བའི་རྗེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། ཡན་ལག་དངོས། བསམ་གཏན་གྱི་བྱེད་པར་
དེ་དག་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་སྤྱན་མོང་དུ་བསྟན་པ། གསུམ་བྱེད་པར་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་
པོ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ཡན་ལག་ལྟ་སྟེ། མི་མ་སྤྱན་སྤྱོད་པའི་འདོད་ཆགས་གཞོད་
སེམས་རྣམས་འཆོ་དང་། དུམ་ཡིད་མི་བདེ་རྣམ་གཡེང་ལྟ་ཐག་སྤིང་བའི་གཉེན་པོ་ནི་བྲན་ཤེས་
བཞིན་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཡིན་ཡང་དགའ་བའི་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་དཀྱིས་པས་རང་མིང་གིས་མ་
བསྟན་པར་དེ་བྱེད་པ་རྟོག་དཔྱོད་དང་། བན་ཡོན་ནི་དེས་མི་མ་སྤྱན་པ་སྤངས་ནས་དབེན་པ་ལས་
སྤྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་སྤོང་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་ཉིང་དེ་འཛིན་
རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། དང་པོའི་འདོད་ཆགས་སྟག་དཔྱོད་དུམ་མོད་པ་ཉིང་
དེ་འཛིན་མ་རྟོགས་པ་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་ནི་སྤྱ་མ་གསུམ་ཡིན་ཞིང་དེར་རྟོག་

༩༡༥༽

དབྱོད་གྱིས་འབྲུག་པ་ཞི་བས་ནང་རབ་ཏུ་དང་བའི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དང་། གཞན་དགའ་བ་ལ་
 སོགས་པ་གསུམ་སྐར་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་ཡན་ལག་ལྔ་སྟེ། གཉིས་པའི་འདོད་ཆགས་ཡིད་བདེ་
 དགའ་བ་རྗོད་པ་ཉིང་དེ་འཇིན་མ་རྗོགས་པ་བཞིའི་གཉེན་པོའི་དགའ་བ་རྩོལ་བའི་འདུ་བྱེད་བཏང་
 ལྷོམས་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་མ་བརྗེད་པའི་བྲན་པ་དང་། དེ་མི་ཉམས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེ་ཤེས་བཞིན་
 གསུམ་ནི་དགའ་བའི་ཀུན་དགྱིས་དང་བྲལ་བས་རང་མིང་གིས་བསྟན་པ་དང་། སན་ཡོན་ནི་སེམས་
 གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་། སེམས་གནས་པར་བྱེད་པས་ཉིང་དེ་འཇིན་གནས་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ། མདོ་
 ལས་ཉིང་དེ་འཇིན་གང་ཞེ་ན། སེམས་གནས་པ་དང་ཡང་དག་པར་གནས་པའོ་ཞེས་སོ། །མཐའ་བཞི་
 པ་ན་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། དབྲུགས་འབྲུང་རྒྱུ་བ་གསུམ་པའི་འདོད་ཆགས་བདེ་བ་ལ་རྩོལ་བ་ཉིང་དེ་
 འཇིན་མ་རྗོགས་པ་ལྟེ་གཉེན་པོ་ནི་སྐྱོན་དང་བྲལ་བས་བྲན་པ་དང་བཏང་སྟོམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་
 དང་། སན་ཡོན་ནི། བདེ་མིན་སྐྱབ་མིན་གྱི་ཚོར་བ་དང་གཉིས་ཀའི་ཉེན་ནི་ཉིང་དེ་འཇིན་ནམས་ཉེ།
 དེས་ན་གཉིས་པ་ཉིང་དེ་འཇིན་དང་། གསུམ་པ་སན་ཡོན་དང་། བཞི་བ་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྗོགས་
 པས་སྐྱ་མ་བས་འཕགས་སོ། །ཡན་ལག་དེ་དག་མིང་གི་སྟོན་ས་བཙེ་བརྒྱད་ཡིན་ཡང་མཚན་ཉིད་
 འདྲ་བའི་དངོས་པོའི་རྗེས་སུ་ནི་བཏུ་གཅིག་སྟེ་དང་པོའི་ལྔ་དང་། གཉིས་པའི་དང་པོ་དང་གསུམ་པའི་
 བཞི་དང་། བཞི་པའི་གསུམ་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་སྤྱིར་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་
 རྗེས་གཞན་དུ་བརྗོད་ཅེ་ན། དེ་ནི་ཚོར་བ་ཡིན་ལ། དང་པོ་གཉིས་ན་ཤེན་ཏུ་སྐྱེདས་པ་ལ་བདེ་བ་ཡིན་
 པར་བསྟན་པས་ཐ་དད་དེ། མཉམ་

༩༡༩༽

གཞག་ཏུ་དབང་ཤེས་མི་སྲིད་ཅིང་དགའ་བ་སྣོས་བས་ལུས་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བར་མི་རུང་བས་
སོ། །འདིའི་དགག་སྐྱབ་རྒྱས་བ་ནི་གཞན་དུ་གྲིས་ཟེན་པའི་སྲིར་རོ། །ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་ནི་དང་པོའི་
ས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་བ་ཡིན་པའམ་སྐལ་ལྷན་ཁྱད་པར་ནི་རྒྱ་རྩོག་དཔྱོད་
ཀྱི་འབྲུག་པ་ཞི་བ་ཙམ་དུ་འདོད་དོ། །དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དགའ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་ཡིན་ཏེ། ལུང་རྣམ་པ་
གཉིས་ཀྱིས་གསུམ་པ་ན་ཡིད་བདེ་མེད་པར་ཤེས་ལ་བསམ་གཏན་ནི་ཡན་ལག་ལས་ངེས་འབྱུང་
ཡིན་པའི་སྲིར་རོ། །ལུང་དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་འབྱུང་བའི་མདོ་ལས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་བཤད་
བ་ན་འདིར་ཡིད་བདེ་བ་མ་ལུས་པར་འགལ་བ་འབྱུང་རོ་ཞེས་དང་། འབྲུམ་པ་ལས། བཞི་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ནས་བདེ་བ་ཡང་སྤངས་སྟེ་སྤྲ་ནས་དུམ་ཡང་སྤངས་ཤིང་ཡིད་བདེ་བ་དང་མི་བདེ་བ་ཡང་
རུབ་ཅེས་སོ། །སྟེ་པ་ཁ་ཅིག་དགའ་བ་སེམས་བྱུང་རྗེས་གཞན་དུ་འདོད་ཅིང་སེམས་ཙམ་པ་ནི་ཡིད་
ཤེས་འཁོར་ཀྱི་ཚོར་བ་གཅིག་ཉིད་ཉེན་ཀུན་བཞི་དང་བཉེན་པ་ཡིད་ཚིམ་པར་བྱེད་པས་བདེ་བ་དང་
ཡིད་བདེའི་མིང་ཐོབ་པོ་ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན། སྐྱོན་ཅན་
སྐྱོན་མེད། སྐྱེ་བ་དང་སྦྱོམས་འཇུག་གི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། མེད་དེ། ས་དེའི་ཉོན་མོངས་པས་མི་དབེན་པ་ས་དང་པོ་ལ་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་
པའི་དགའ་བདེ་མེད་པ་དང་། དེས་རྩོག་པའི་དགོ་བ་ཡིན་པས་གཉིས་པ་ལ་ནང་རབ་ཏུ་དྲང་བ་དང་།
བདེ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་སྤངས་པས་གསུམ་པ་ལ་ཤེས་བཞིན་དང་བྲན་པ་དང་། དེས་འི་མ་ཅན་
དུ་བྱས་པས་བཞི་པ་ལ་བཏང་སྦྱོམས་དང་བྲན་པ་དག་པ་མེད་ཅིང་། གཉིས་པའི་ཤིན་

༩༡༩༽

སྐྱུངས་དང་། གསུམ་པའི་བཏང་སྟོམས་མ་སྟོས་ཀྱང་དགོ་བ་ཡིན་པས་མེད་པར་གྱུབ་པའམ་ཁ་ཅིག་
ཡོད་དོ་ཞེས་སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་དགོ་བ་ཡིན་པས་སྐྱ་མ་གཉིས་ལ་ཤིན་ཏུ་སྐྱུངས་པ་དང་སྐྱི་མ་གཉིས་ལ་
བཏང་སྟོམས་མེད་དོ་ཞེས་སོ། །དེའི་ལྟར་ན་དགའ་བདེ་ནི་འདོད་པའི་མི་དགོ་བས་དབེན་པ་ཙམ་
དང་། རབ་དང་ནི་རྟོག་དཔྱོད་ཞི་བ་ཙམ་དང་། རྣམ་ཤེས་བཞིན་ནི་རྣམ་པ་དང་ཤེས་རབ་ཙམ་ལ་
བསམ་པར་མངོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ལུང་བར་མ་ལས་བསམ་གཏན་གསུམ་སྐྱོན་དང་བཅས་པའི་
སྐྱིར་གཡོ་བ་དང་བཅས་ལ། བཞི་བ་མི་གཡོ་ཞེས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྐྱོན་བརྒྱད་ཅེས་ཏེ་སྐྱོན་
ཉིད་གཡོ་བའི་སྐྱར་བཤམ་པའམ་དེས་གཡོ་བར་བྱེད་པ་ལས་ནི་གྲོལ་བས་མི་གཡོ་བ་སྟེ། མདོ་ལས་
བཞི་བ་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་པ་དེའི་སེམས་རྒྱུང་མེད་པའི་མར་མེ་ལྟར་མི་མཐོ་མི་དམའ་བར་མི་གཡོ་
བ་ཐོབ་ཐོ་ཞེས་སོ། །སྐྱོན་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། རྟོག་དང་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྟོམས་འཇུག་
གི་ཚོར་བ་གང་ཡོད་པ་ནི་སྐྱེ་བ་ན་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། སྐྱེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་ནི་ཚོར་བ་
གསུམ་ཡོད་དེ་ཡིད་བདེ་བ་དང་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་གྱི་བདེ་བ་དང་རྣམ་ཤེས་བཞིའི་
བཏང་སྟོམས་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ན་ནི་ཚོར་བ་གཉིས་ཏེ་བཏང་སྟོམས་དང་ཡིད་བདེ་གཉིས་
སོ། །གསུམ་པ་ན་ཚོར་བའི་གཉིས་ཏེ་ཡིད་གྱི་ས་པའི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་སོ། །བཞི་བ་ན་ནི་
བཏང་སྟོམས་གྱི་ཚོར་བ་ཁོ་ན་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི་འོ་ན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ན་ལུས་དང་མིག་
དང་རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པས་མཐོང་ཐོས་རེག་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་དང་རྟོགས་དཔྱོད་མེད་པས་ལུས་
རག་གི་རེགས་བྱེད་ཀྱང་མི་རུང་བས་སྐྱ་བ་དང་འགྲོ་

༼༡༽

འོང་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྣམ་ཤེས་དེ་གསུམ་དང་རིག་བྱེད་ས་དེའི་བསྐྱུས་པ་
མེད་ཀྱང་རྟོན་དེ་ལ་ཡོད་དེ་འོག་སའི་སྐྱུལ་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྟར་དེ་དག་ཀུན་སྒྲོང་གི་སེམས་
རྟོག་དཔྱེད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དང་པོར་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་ལུང་བསྟན་མ་བསྟན་ཏེ་
སྤངས་པའི་སྤྱིར་ཏེ་རྟོན་མོངས་པ་ཅན་མིན་ལ། དམན་པའམ་དགེ་བ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་ཡིན་ལ་གོང་དུ་
སྐྱེས་པ་ནི་འོག་མའི་རྣམ་སྤྲིན་དོན་དུ་མི་གཉེར་བས་དགེ་བ་མ་ཡིན་པར་དགོས་པའི་དབང་གིས་མ་
བསྐྱེབས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་ཚུལ་ལ། ཐོབ་ཚུལ་དངོས། གང་གིས་
མཇུག་ཏུ་གང་སྐྱེ་བ། ཐོད་གྲུབ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ངེ་སྟར་སྐྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་དག་དང་སྤྱིར་ཡེ་མི་
ལྡན་ན་འོག་སའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་གོང་ནས་འོག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལས་ནི་དག་པ་བ་འཐོབ་ལ།
སྤྱིར་ཅེ་ནི་གོང་ས་མེད་པས་སྐྱེ་བས་མི་འཐོབ་ཅིང་། དེ་དང་མི་ལྡན་ཞེས་པ་ནི་རིགས་ཅམ་ལྡན་པ་
ལས་བྱེ་བྲག་སྐྱོར་ལམ་དང་ཉམས་པ་ཆ་མ་སྐྱུན་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་སྐྱོར་བ་དང་། ཉམས་པས་
འཐོབ་པར་སྟོན་ལ། དུས་ནི་བསམ་གཏན་སྤྲོ་མ་གསུམ་འཇིག་རྟོན་པས་གྲོལ་ཏེ་ཐོབ་ན་དབང་རྣོན་
གྱིས་དུས་གསུམ་ཆར་དང་། རྟུལ་པོས་འདས་མ་འོངས་ཁོ་ན་དང་། བཞི་བ་ཡན་ཆད་ནི་གཉིས་ཀ་
དུས་གསུམ་པ་དང་། ཟག་མེད་གྱིས་གྲོལ་བ་དང་སྐྱེ་བས་ཐོབ་ན་འདས་མ་འོངས་ཁོ་ན་ཐོབ་པོ། །ཟག་
མེད་ནི་སྤྱིར་མི་ལྡན་ན་འོག་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ན་ཡིས་འཐོབ་ལ། ལྡན་ན་ཟད་ཤེས་གྱི་
ཚེ་མི་སྐྱོབ་པ་དང་། དབང་པོ་འཕོས་ན་རྣོན་པོའི་དངོས་གཞི་སྐྱོར་བས་ཀྱང་འཐོབ་པོ། །སྐྱོབ་པའི་
འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་ནི་

༩༡༩༽

དངོས་གཞིས་མ་བསྐྱུས་ལ། གསུམ་པ་ནི། ཆགས་བྲལ་གྱིས་འཐོབ་པ་སྐྱོར་ཐོབ་མིན་ཞིང་། ཕྱིར་མི་
འོང་ཆགས་བྲལ་སྐྱོན་འགྲོའི་མཐོང་ལམ་གྱིས་ཟག་མེད་གྱི་དངོས་གཞི་སྐྱར་མེད་ཀྱང་མཐོང་ལམ་
གཞན་གྱིས་མི་ཐོབ་པས་དེ་ཐོབ་རྒྱུར་མ་བསྐྱུས་ཏེ། །རང་ས་ལས་ཉམས་ན་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་ལ།
གོང་ས་ལས་ཉམས་པའི་ཆེ་འོག་སའི་རིགས་ཅམ་བཏང་བ་མེད་པས་ཉམས་པས་མི་འཐོབ་ཅིང་།
འཕགས་པ་འོག་སར་མི་སྡོག་ཅིང་ཡེ་ནས་ལྡན་པས་སྐྱེ་བས་ཀྱང་མི་འཐོབ་ལ་དུས་ནི་སྐྱར་བཞིན་
ནོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་གོང་ས་ལས་ཉམས་པ་དང་སྲིད་ཅེ་ལས་གཞན་འོག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིས་འཐོབ་གྱི་
སྐྱར་ནས་ལྡན་པས་ཆགས་བྲལ་གྱིས་ནི་མི་འཐོབ་ལ། དུས་ནི་ཉམས་ན་གསུམ་ཆར་སྐྱེ་བའི་ཆེ་
སྐྱོམས་འཇུག་མི་སྲིད་པས་འདས་མ་འོངས་ཁོ་ན་འཐོབ་པོ། །དེ་དག་གི་གཏོང་ཚུལ་ནི་གནས་བཞི་
པར་བཤད་ཟེན་ཏེ། །གཉིས་པ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བསྐྱུར་བ་དང་། དག་པ་བ་བྱུང་པར་དུ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། མཉམ་གཞག་ནི། ཟག་པ་མེད་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ལྷག་དང་འོག་མ་གསུམ་པའི་
བར་གྱི་དགོ་བ་སྐྱེ་སྐྱེ། རྒྱན་གྱི་ཆེ་རང་སའི་ཟག་མེད་དང་ལངས་པ་ན་དག་པ་བ་དང་། ལྷག་གཉིས་
པའི་ཟག་མེད་ནི་མཐར་གྱིས་གནས་པ་ལུགས་འབྱུང་རིགས་མ་ཐུན་དག་པ་བ་ནི་རིགས་མི་མ་ཐུན་
ཐོད་ཀྱིས་གྱི་རིང་སྐྱོར་དང་། ལྷག་གསུམ་པའི་ཟག་མེད་ནི་ཉེ་བའི་སྐྱོར་བ་དང་དག་པ་བ་ཐོད་ཀྱིས་
ལུགས་འབྱུང་དངོས་སོ། །འོག་མ་གཉིས་པའི་ཟག་མེད་ནི་ལུགས་སྡོག་རིགས་མ་ཐུན་དང་། དག་པ་
བ་དེའི་རིགས་མི་མ་ཐུན་ཏེ་རིང་སྐྱོར་དང་། འོག་མ་གསུམ་པའི་ཟག་མེད་ནི་ཉེ་སྐྱོར་དག་པ་བ་ནི་ཐོད་
ཀྱིས་

༼༥༣༠༽

ལུགས་སྒྲིག་དངོས་སོ། བཞི་བ་ནི་མི་བསྐྱེད་དེ་གཉིས་བརྒྱལ་མི་རུས་བས་སོ། གྲངས་ནི་དང་པོའི་
ཟག་མེད་ལས་རང་དང་ལྷག་གཉིས་བ་དང་གསུམ་པའི་གཉིས་གཉིས་ཏེ་དྲུག་འབྱུང་ལ། གཉིས་བ་ལ་
བརྒྱད་དང་གསུམ་བ་ནས་ནམ་མཁའི་བར་ལ་བཅུ་བཅུ་དང་། རྣམ་ཤེས་ལས་དགུ་དང་ཅི་ཡང་མེད་
བས་བདུན་ཏེ་སྲིད་ཅེ་ན་ཟག་མེད་མེད་བས་སོ། །གཟུགས་མེད་གྱི་དགོ་བ་ནི་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཁོ་ན་
ལས་བྱུང་གི་ཚོས་ཤེས་ལས་མིན་ཏེ། དེའི་དམིགས་བ་འདོད་བ་ཡིན་བས་སོ། །བསམ་གཏན་ནི་དེ་
གཉིས་ཀ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །དག་བ་བ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དང་། རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱང་
དེའི་རོ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་ཚེ་སྐྱེ་བས་གྲངས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྷག་པའི་སྤར་བཞིན་དང་ལམ་
གང་འབྱུང་བ་ཡང་སྤར་གྱིས་ཤེས་བར་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་ནི་དེ་ལ་དེར་ཤེས་ནས་རང་སའི་
དག་བ་བ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རྒྱན་སྐྱེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟེར་བའི་ཚེ་འོག་མའི་
དག་བ་བ་གཅིག་ཀྱང་སྐྱེ་ཞིང་། གྲངས་ནི་དངོས་པོའི་ལས་འདོད་པའི་དགོ་བ་འབྱུང་ཡང་སྒྲོམས་
འདྲུག་མིན་བས་རང་སའི་གཉིས་ཁོ་ན་དང་། གཉིས་པའི་ལས་དང་པོའི་དག་བ་བ་སྤེ་གསུམ་དང་།
དེ་ཡན་ཆད་ལས་འོག་གཉིས་བ་དང་གསུམ་པའི་དག་བ་བ་གཉིས་དང་རང་སའི་གཉིས་ཏེ་བཞི་
བཞིའོ། །མཉམ་གཞག་ལས་གཞན་པའི་འཆི་འཕོ་བའི་དག་བ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་ལས་ཤེས་གང་དུ་སྐྱེ་
ཡང་རུང་བས་ཉོན་མོངས་ཅན་ས་དགུ་པོ་ཀུན་འབྱུང་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་ནི་གོང་མར་སྐྱེ་བ་
མེད་བས་དེ་གཉིས་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ནོ། །གཉིས་བ་ནི། དག་བ་བ་

༼༥༡༽

ལ་དབྱེན་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་དང་། སོགས་པ་གནས་པ་དང་བྱུང་པར་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
དང་རྣམ་བཞིའོ། །བཞི་པོ་དེའི་མཚན་ཉིད་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པ་དང་། རང་གི་ས་སྐྱེ་བ་དང་། གོང་མ་སྐྱེ་བ་དང་། ཟག་མེད་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
པའོ། །བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་གང་གིས་མཐུག་ཐོགས་སུ་དུ་ཞིག་སྐྱེ་ཞེ་ན། ཉམས་པའི་ཆ་དང་མཐུན་
པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་དང་པོ་གཉིས་དང་། གཉིས་པ་ལས་དང་པོ་གསུམ་དང་། གསུམ་པ་ལས་ཐ་མ་
གསུམ་དང་། བཞི་པ་ལས་ཐ་མ་གཅིག་ལུ་འབྱུང་ངོ། །གསུམ་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་
མེད་པའི་ས་བརྒྱད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་མཐར་གྱིས་རིགས་མཐུན་པར་འབྲེལ་
བ་དང་། རིགས་མི་མཐུན་པར་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་སྒྲིག་ཏུ་འཐུག་པའི་རིང་བ་དང་ས་གཅིག་ཀྱིས་
ཉེ་ལུས་འབྱུང་དུ་སོང་ཞིང་ལུགས་སྒྲིག་ཏུ་འོངས་བ་ཉེ་བའི་སྒྲིབ་བ་ནི་སྒྲིབ་བའོ། །དེ་ནས་དངོས་
གཞི་ནི་བརྒྱད་ཀྱིས་བར་བཤད་པ་དབང་རྣམ་ཡིན་པས་འདིར་རིགས་མི་མཐུན་པར་གོང་དང་འོག་
གི་གསུམ་པར་འགོ་བ་ནི་ཐོད་ཀྱིས་ཀྱི་ནི་སྒྲིམས་འཐུག་ཡིན་འོ། །རྟེན་ནི་སྒྲོ་གསལ་བས་སྒྲིང་གསུམ་
ཀྱི་མི་དང་། གང་ཟག་ནི་ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལ་དབང་བས་མི་གཡོ་བ་ཁོ་
ནའོ། །བཞི་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྒྲིམས་འཐུག་དེ་དག་རྟེན་གང་ལ་མངོན་དུ་
བྱེད་ཅེ་ན། སྒྲིབ་བཏང་ལ་ཐམས་ཅད་རང་ས་དང་འོག་སའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཀྱི་གོང་མའི་རྟེན་ལ་འོག་
མའི་སྒྲིམས་འཐུག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མེད་དེ། དེ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་སྒྲིབ་དོ། །དམིགས་གསལ་
སྒྲིབ་བ་ནི་སྒྲིང་ཅེར་ཅེ་ཡང་མེད་ཀྱི་

༼༥༣༽

འཕགས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྣོན་མས་འཇུག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས་སྲིད་
ཅེའི་ཟག་པ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་སྲིད་ཏེ། རང་སའི་ཟག་མེད་མེད་ཅིང་ཅི་ཡང་མེད་དེ་ཉེ་བའི་སྲིད་
རོ། །ལྟ་བུ་ནི། སྣོན་མས་འཇུག་འདི་དག་གི་དམིགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། སྲིད་པ་དང་བཅས་པ་རོ་
སྲོང་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་རང་གི་ས་པའི་སྲིད་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཞིང་། བསམ་གཏན་དག་
བའི་ཡུལ་དུ་ནི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་རུང་བས་ཡོད་དགུ་ཡིན་ཡང་། གཟུགས་
མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་དག་བ་རྣམས་ཀྱི་སྲོད་ཡུལ་ནི་ས་འོག་མའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་མིན་ཏེ་རང་
གོང་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པས་སོ། །དམིགས་པ་ཟག་མེད་ནི་སྣེར་བཤད་བྱིན་ཏོ། །ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་
དམིགས་པ་ནི་ས་འོག་མ་འོག་མ་ཡིན་ནོ། །དུག་པ་ལ་སྲོང་ཚུལ་དངོས། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་
བསམ་གཏན་བྱེད་པར་ཅན་ནོ། །དང་པོ་ནི། །དེ་དག་ལས་སྲིད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ཟག་པ་མེད་
པས་ཉོན་མོངས་སྲོང་ཞིང་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་དག་པ་བས་ཀྱང་འོག་སའི་སྲོང་གི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་
ནི་འོག་སའི་སྲངས་བྱིན་པ་དང་འདི་པའི་རང་སའི་སྲིད་པ་རྒྱས་པ་དང་། དམན་པས་གོང་ས་མཚོག་
ལས་མི་འབྲིན་པས་མི་སྲོང་ལ། ཀྱང་སྐྱས་མི་སྟོགས་མེད་ཀྱི་ཟག་མེད་དེས་ཀྱང་སྲོང་བར་བསྟན་
ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། དངོས་གཞི་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱང་བརྒྱད་
ཡིན་ལ། རོ་བོ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ལམ་ཡིན་པས་དག་པ་བ་དང་འབད་དེ་བྱང་དགོས་པ་
དང་འོག་ས་ལས་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་མ་བྲལ་བས་བདེ་མིན་སྐྱུག་མིན་ནམ། འབད་དེ་བྱང་དགོས་པས་
དེ་ཡིན་ལ་གཉིས་ཀྱིས་སྣེ་མའོ། །སྲེ་བཤད་ལས་བརྒྱད་ཆར་ཉོན་མོངས་

༼༥༣༽

ཅན་མཉམ་པར་མ་གཞག་པས་མཚམས་སྒྲོར་བ་ནི་རང་གི་གྲུབ་མཐའོ། །དང་པོ་མི་སྟོབས་མེད་ན་
འཕགས་ལམ་ཟག་པ་མེད་པའང་ཡོད་དེ། གསལ་བའམ་རང་ས་ལས་ཡིད་འབྱུང་བ་དང་ལྡན་པས་
གོང་སའི་ཡང་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱབ་བར་དེ་མཉམ་གཞག་གི་དང་པོ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་
སོ། །ཁ་ཅིག་ནི་རོ་མྱུང་ལྡན་དང་གསུམ་ཀ་སྟེ་གསལ་བ་ཉིད་དམ། འདུས་བཟང་ན་རེ། དངོས་བཞི་
ལ་འགྲེན་སྟོབས་སོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱད་པར་ཅན་ཞེས་འབྱུང་བ་ཉེར་བསྟོབས་དང་
གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་ན། ཐ་དད་དེ། དང་པོ་ཉིད་རྟོག་པ་མེད་པས་བྱད་པར་དུ་འགྱུར་ལ་དཔྱོད་པ་
ཅམ་གྱིས་ཅེ་གཅིག་པ་ནི་བསམ་གཏུན་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་པས་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་ཅིང་།
དེ་ནི་དག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་འབད་དེ་བྱང་དགོས་པས་ཚོར་བ་དེ་མིན་སྐྱབ་མིན་
དང་ལྡན་ཞེང་ལམ་ཡང་དཀའ་ལ། དེ་དག་པ་བསྐྱོམ་པ་ནི་ཚངས་ཆེན་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཉེ་དེ་མང་
ཡང་ཚངས་ཆེན་གཅིག་ལས་མེད་པ་ནི་གཞན་མ་ངེས་པའམ་མཚོག་གཅིག་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་
སོ། །གཉིས་པ་ཉིང་ངེ་འཇིན་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལ། རྟོགས་བཅས་དཔྱོད་བཅས་སོགས་གསུམ་དུ་
དབྱེ་བ། རྟོང་བ་ཉིད་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། རྟོང་ཉིད་རྟོང་ཉིད་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། བྱད་པར་ཅན་རྟོགས་མེད་དཔྱོད་བཅས་ཅམ་དུ་བསྐྱབ་པས་དེ་མན་ཆད་དང་པོའི་ཉེར་
བསྟོབས་དང་དངོས་གཞི་ནི་རྟོག་དང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཡིན་ལ། གཉིས་པའི་
ཉེར་བསྟོབས་ཡན་ཆད་ནི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ཉོ། །གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་བ་
དངོས། དེ་བྱད་པར་དུ་བཤའ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་

༼ ༥༩ ༽

དང་བདག་གི་མེད་པ་དང་སྲིད་པ་ལ་སྲིད་པ་དང་སྲིད་པ་ཟད་པ་མི་འདོད་པའི་གཉེན་པོར་སྟོང་ཉིད་
དང་སྟོན་མེད་དང་མཚན་མེད་བསྟན་ལ། མཚན་མ་མེད་པ་ནི་ཡུལ་ལྡན་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
བཞི་དང་པོ་མོའི་མཚན་མ་སྟེ་བཅུ་བཞི་པ་ལ་དམིགས་ནས་འགོག་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པའི་ཉིང་འཛིན་ཏེ། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་མེད་པ་དང་
སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞིང་། སྟོན་ལམ་མེད་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་པའི་
ཡུལ་སྟོན་བྱ་མེན་པ་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་དང་པོ་གཉེས་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བཞི་དང་གཟིངས་ལྟར་ལྟག་
མེད་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་དོར་བྱ་ཡིན་པས་ལམ་བདེན་གྱི་བཞི་སྟེ་རྣམ་པ་བཅུ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པར་
ལྷུང་བར་མ་ལས་བཤད་དོ། །གཉེས་པ་ནི། གྱིས་ལམ་དང་འཕགས་པའི་སྟོར་རྗེས་ཁ་ཅིག་གིས་
བསྟུས་པ་དག་པ་བ་དང་གཞན་ས་དགའི་དེ་མ་མེད་པ་གཉེས་པས་དེ་དག་དེ་མེད་ནི་རྣམ་ཐར་ལྟག་
བཅས་ལྟག་མེད་གྱི་གྲོང་དངོས་སུ་འཇུག་པས་སྟོགས་ལྟུང་ཡིན་གྱི། ཟག་བཅས་ནི་བརྒྱུད་ནས་འཇུག་
པས་སྲང་བཞིན་དུ་སྟོ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། བསྟུ་བ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་དང་ཉིང་འཛིན་དང་རྣམ་ཐར་ནི་
ཤེས་རབ་གསུམ་ཀ་དང་སྟོམ་བྱུང་དང་པོ་ཀ་ལས་འདས་པའི་སྟོམ་བྱུང་ཁོ་ནའོ། །གསུམ་པ་ནི། མདོ་
ལས་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་རྗེས་དེ་ཉིད་ལས་
བརྗོད་པ་གཞན་ཡང་ཉིང་འཛིན་གསུམ་གསུངས་ཏེ། རྣམ་ཐར་གསུམ་ཉིད་དམ་དེའི་བཀག་པ་ལ་
དམིགས་ནས་སུན་འབྲིན་པས་རྣམ་པར་སུན་འབྲིན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ཞེ། སྟོང་ཉིད་མཚན་

༼༥༣༽

མེད་སོགས་དགུ་སྟུགས་སྲུ་ནི་མི་སྦྱོར་རོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་སྦྱོར་ཉིད་སྦྱོར་ཉིད་ནི་མི་སྦྱོབ་
པའི་སྦྱོར་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ནི་བདག་གི་མིན་ལོ་ཞེས་སྦྱོར་པའི་རྣམ་པར་ལྟ་བ་
ཡིན་གྱི་བདག་མེད་པར་མིན་ཏེ། སྦྱོར་པའི་རྣམ་པའི་རྗེས་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྲིབ་རོ། །སྦྱོན་པ་སྦྱོན་མེད་
ནི་མི་སྦྱོབ་པའི་སྦྱོན་མེད་ལ་དམིགས་ནས་མི་ཉག་པར་ལྟའི་ཡུལ་ཟག་མེད་ལ་ཀུན་འགྲུང་གི་གཞི་
དང་དུམ་དང་ལམ་ཉིད་ཀྱིས་སྲུན་མི་འབྲེན་པས་དེའི་བཞི་དང་སྦྱོན་མེད་གྱི་སྲེ་བྲག་ཏུ་མི་རུང་བས་
རྣམ་པ་གཞན་དུ་མི་བསྟོད། །མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མེད་ནི་མི་སྦྱོབ་པའི་མཚན་མེད་ལས་ལངས་
ནས་མ་བཟླས་པར་རྒྱེན་མ་ཚང་བས་བད་དེ་བཟླས་མིན་ཐོབ་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཞི་བའི་རྣམ་
པར་བལྟ་སྟེ། དག་གསོད་སྲེད་ལ་དགའ་ན་དག་ལ་མི་དགའ་བ་གྲུབ་པ་ལྟར་འགོག་སྲེད་ལ་ཡོན་ཏན་
དུ་བལྟས་པས་དགག་བྱ་སྲུན་སྲུང་བར་འགྱུར་རོ། །འགོག་པའི་རྣམ་པར་མི་བལྟ་སྟེ་དེ་ནི་མི་ཉག་པའི་
འགོག་པ་དང་སྲུན་མོང་ཡིན་པས་མི་ཉག་པ་ཡང་དམིགས་བྱ་འགྱུར་ལ་འདོད་ན་དེ་ཉིད་མཚན་མ་
ཡིན་པས་མཚན་མེད་གྱི་སྲེ་བྲག་ཏུ་མི་རུང་རོ། །ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་དག་ནི་འཕགས་ལམ་ལ་སྤང་བས་
ཟག་བཅས་ཏེ་ཟག་མེད་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ལོ། །མིའི་ནང་དུ་སྐྱེད་དེ་སྦོ་གསལ་བས་སོ། །དབང་པོ་རྫོ་
བས་མི་གཡོ་བས་སྐྱེད་གྱི་གཞན་གྱིས་མིན་ཏེ། དགའ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པས་རྣམ་ཐར་ལ་རྒྱབ་
ཀྱིས་སྦོ་གསལ་མི་རུས་སོ། །བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་མི་ལྡན་པའི་ཉེར་བསྟོགས་བདུན་པོ་མ་
གཏོགས་པའི་ས་བརྟུ་གཅིག་པའོ། །གསུམ་པ་ཉིང་རེ་འཛིན་བཞིར་དབྱེ་བ་ནི། དགོ་བ་གཉིས་པའི་
བསམ་

༼ ༥༣༩ ༽

གཏན་དང་པོ་ནི་མཐོང་ཚོས་ལ་བདེ་བར་འགྱུར་བའི་ཉིང་དེ་འཇིན་བསྟོམ་པ་སྟེ། འདོད་པ་ལས་
 འདས་པའི་ཐོག་མར་ཐོབ་པས་ཡིད་ཚིམ་པའི་སྲིད། མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་འཁོར་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་
 ཤེས་ནི་སྲ་སྲི་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱི་ཤེས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁ་དོག་བཟང་ངན་ལ་སོགས་པ་མི་རྟོག་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཉིད་ཉིང་དེ་འཇིན་མིན་ཡང་འབྲས་བུ་ལ་རྒྱུའི་མིང་བཏགས་
 བས་ཉིང་དེ་འཇིན་དུ་འདོད་ཅིང་རྣམ་གྲོལ་སྟོ་ཞེས་པས་བསམ་གཏན་ཁོ་ནར་འདོད་དོ། །སྦྱིར་བ་
 ལས་རྒྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཁམས་གསུམ་པ་མི་སྐྱུག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་
 བྱི་སྟོའི་ཁྱད་པར་གོང་ནས་གོང་དུ་འབྱེད་ཅིང་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བའི་ཉིང་དེ་འཇིན་ནོ། །དོ་རྗེ་སྣ་བུའི་
 ཉིང་དེ་འཇིན་བསམ་གཏན་མཐའ་བཞི་པས་བསྐྱུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱུད་དེ་ལ་ཟག་པ་གཅིག་
 གྲུང་མ་ལུས་པར་ཟད་པར་འགྱུར་བ་སྟོམ་པ་སྟེ། འདི་དག་ནི་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་ཞིང་པའི་གོང་
 འཇོམ་བུའི་ཤིང་རྒྱུད་དུ་བསམ་གཏན་དང་པོ་བསྐྱེད་ཅིང་རྒྱུང་རྒྱུ་གྱི་ཤིང་རྒྱུད་དུ་སྟོན་ལ་བདུད་
 བཏུལ་ཏེ། ལྟའི་སྐྱུན་གྱིས་སེམས་ཅན་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་ཉམ་ང་བ་གཟིགས་ནས་གྲུང་ལ་དེ་དག་
 བསྐྱུབ་པའི་སྲིད་བསམ་གཏན་དང་རྣམ་ཐར་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་དེ། ཐོ་རངས་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 དེས་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ་དོ་རྗེ་སྣ་བུའི་བར་དུ་མངོན་དུ་མཛད་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའོ། །གསུམ་
 པ་སྟོམས་འཇུག་གི་ཡོན་ཏན་ལ། ཚད་མེད་བཤད། ཡོན་ཏན་གཞན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། དབྱེ་
 བ་དང་གྲངས་དེས། ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚད་མེད་པ་ནི་དབྱེ་ན་བྱམས་པ་སྦྱིང་རྗེ་
 དགའ་བ་བཏང་སྟོམས་

༼༥༩༽

བཞི་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་ལ་དམིགས་ཤིང་བསོད་ནམས་ཚད་མེད་འགྲུང་བས་
 སོ། །གངས་ངེས་པ་ནི་སྤང་བྱ་གཞོན་སེམས་དང་། ལ་སོགས་པ་རྣམ་འཚེ་དང་གཞན་བདེ་བ་ལ་སྤྲུག་
 འོག་པའི་མི་དགའ་བ་དང་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་གཞོན་སེམས་མང་བ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་
 སྤྱིར་རིམ་བཞིན་ནོ། །བཏང་སྟོམས་དང་བྱམས་པའི་སྤངས་བྱའི་གཞོན་སེམས་ནི་ཆགས་པས་
 བསྐྱངས་པ་དང་མ་བསྐྱངས་པ་ཡིན་ལ། བཏང་སྟོམས་དང་མི་སྤྲུག་པའི་སྤང་བྱའི་འདོད་ཆགས་ནི་
 འཁྲིག་པ་དང་ཁ་དོག་གི་འཕམ་ཉེ་དུ་དང་འཁྲིགས་པའི་འདོད་ཆགས་སོ། །གཉེས་པ་ནི། ཞེ་སྤང་མེད་པ་
 ཉིད་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མནར་སེམས་མེད་ན་བདེ་བ་དང་སྤྲད་ཅིང་དུམ་དང་བྲལ་
 བར་འདོད་པས་སོ། །པ་རོལ་བདེ་བ་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་བདེ་བ་ནི་དགའ་བ་ཡིན་ལ། བཏང་
 སྟོམས་ནི་ཉེ་དུ་ལ་འབྲེལ་མེད་ལྟར་བྱེད་པ་མ་ཆགས་པ་སྟེ། ཆགས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་གཞོན་
 སེམས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་བྱེད་པའམ། སྟོབ་དཔོན་ནི་ཆགས་སྤང་གཉེས་ཀ་ནས་སྟོམས་པའི་རང་བཞིན་
 ཞེས་བྱའོ། །རྣམ་པ་ནི་ཀྱེ་མ་སྟེ་ཞེ་ཐག་པ་ནས་སེམས་ཅན་འདི་དག་བདེ་བ་དང་སྤྲན་པར་གྱུར་སྤྲུག་
 བསྐྱལ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག དགའ་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་འགྱུར་ཅིག སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
 ཆགས་སྤང་མེད་པར་སྟོམས་པའི་རྣམ་པའོ། །འོ་ན་དེ་ལྟར་མ་གྱུར་པ་ལ་དེར་མོས་པ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
 འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བདེའོ་ཞེས་མི་སེམས་ཀྱི་གྱུར་ཅིག ཅེས་སེམས་པའམ་མོས་པ་ནི་དགའ་བའི་
 བསམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་སྤྱིན་ཅི་ལོག་མིན་ལ། དེ་ལྟར་གྱུར་གྱུར་མི་

༼༥༣༽

དགོ་བར་མི་འགྱུར་ཉེ་གཞོན་སེམས་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་སོ། །སྤྱོད་ཡུལ་ནི་རང་དང་ཉེ་བ་
ལ་དམིགས་ནས་སྐྱེ་བའི་གཞོན་སེམས་སོགས་འདོད་པ་ན་ཡོད་པས་དེའི་གཉེན་པོ་འདོད་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དམིགས་ཤིང་། དགའ་བ་ཡིད་བདེ་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉེས་ན་
ཡོད་ལ་གཞན་ནི་ཆགས་སྤང་མེད་པ་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་ས་ཏུག་ཆར་ན་ཡོད་པའམ། ཁ་ཅིག་ནི་
དངོས་གཞི་ལྡོ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཅེས་པའམ། ཁ་ཅིག་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའམ་སྤྱོད་པས་ཡང་བསྐྱེད་
ཉེ་ས་བརྒྱ་བའོ་ཞེས་སོ། །བཞི་པོ་དེ་ཡི་གཞོན་སེམས་སོགས་དངོས་སུ་མི་སྤོང་སྟེ་དངོས་གཞི་ཡིན་
པའམ་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ཉེ་ཆེ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་སྐད་ཏུ་རྣམ་
འགྲེལ་ལས། བྱམས་སོགས་སྤོངས་དང་འགལ་མེད་བྱིར། །ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་ཆར་ཆོད་མིན། །ཞེས་
སོ། །འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་སྤྱོད་པས་བསྐྱེད་པ་འདོད་པ་དང་ཉེར་བསྐྱོགས་ཀྱིས་གཞོན་སེམས་
སོགས་མགོ་གཞོན་པ་དང་དངོས་གཞིས་སྤངས་པ་ཐག་སྤོང་བའི་གཉེན་པོར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་
བཤད་དོ། །སྤྱོད་ཚུལ་ནི་ཉོན་མོངས་ཚུང་ན་རང་གིས་སྤོང་བའི་བདེ་བའམ་སངས་རྒྱས་སོགས་ལ་
ཡོད་པ་ཐོས་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་ལ་མོས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཆེན་མཇེའ་པོ་སོགས་གསུམ་ཏུ་སྟེ་སྟེ་དང་
པོར་ཆེན་པོ་ལ་མོས་ཤིང་དེ་ནས་འབྲིང་དང་ཚུང་ཏུ་དང་ཐ་མལ་པ་དང་དགྲ་པོ་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་ལ་
སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་མཉམ་པར་མོས་ན་བྱིམ་གཅིག་དང་གྲོང་དང་ཡུལ་འཁོར་སོགས་ཀུན་ལ་མོས་
པར་བྱེད་ལ། སྤྱོད་རྗེ་དང་དགའ་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་ཞིང་བཏང་སྟོམས་པ་ནི་ཐ་མལ་པ་ནས་སྤྱར་

༼༥༩༽

ཚོམ་ལ། དེ་ནས་ཆགས་སྒྲུང་ཆེན་དག་མཛེས་ནས་སོ། །ཚད་མེད་སྐྱེ་བ་སྐྱུར་བྱུང་གི་རྒྱ་ནི་སེམས་
ཅན་ལ་ཡོན་ཏན་དང་སྐྱོན་དུ་འཛིན་པའོ། །ལུང་ལ་ལྟོས་པས་མངོན་གྱུར་མིའི་ནང་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་ཐོབ་
པ་ནི་གསུམ་པོ་ལྔ་དང་དགའ་བ་གསུམ་གྱི་ཉེན་ལོ། །ཚད་མེད་བཞི་ལས་དགའ་བ་ནི་གསུམ་པ་དང་
བཞི་པར་སྐྱེས་པ་ལ་མི་ལྡན་བ་སྲིད་པས་ངེས་པར་གསུམ་གྱི་ཐོབ་བ་ལྡན་ལ། མངོན་འགྱུར་ནི་རྣམ་
པ་འགལ་བས་གཅིག་ཁོ་རའོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ཡོན་ཏན་དངོས། དེ་དག་གི་ཐོབ་ཚུལ། ཉེན་གྱི་
ལུང་པར། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། རྣམ་ཐར། ཟེལ་གཞོན། ཟད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ་
བསྟན་བཤམ་གཉིས། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་དབྱེན་བརྒྱུད་དེ། གཟུགས་ཅན་གསུམ་
གཟུགས་མེད་བཞི་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་གཅིག་གོ། །དགོས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་མེད་སོགས་གྱི་ཡོན་
ཏན་དང་འཕགས་པའི་རྩ་འཕྲུལ་སྐྱབ་པ་དང་ཉོན་མོངས་ཐག་སྲིང་བ་དང་སྟོམས་འཇུག་ལ་དབང་བར་
བྱ་བའི་ཕྱིར། སྐྱོད་ནི་དམིགས་པ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་སྟོགས་པས་རྣམ་ཐར་ཉེ་གཟུགས་ཅན་རང་གཞན་
གྱི་ཡུལ་དང་གཟུགས་མེད་འོག་ས་དང་འགོག་པ་འདུ་བྱེད་ཀུན་ལ་རྒྱབ་གྱིས་སྟོགས་པས་
སོ། །གཉིས་པ་བཤམ་པ་ལ། རོ་བོ་དང་ཡུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཟུགས་ཅན་གྱི་དང་། གཟུགས་མེད་
གྱི་དང་། འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་རོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་སྟོས་པ་སོགས་སུ་བལྟ་བ་སྒྲུང་
བཤམ་པའི་མི་སྐྱུག་པ་ཡིན་ལ། ས་ནི་འདོད་པ་དང་པོའི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པའི་གཉེན་པོར་བསམ་
གཏན་སྒྲུལ་གཉིས་ན་ཡོད་གྱི་དེ་ཡན་ཚད་ན་མེད་དེ། །གཉིས་པ་

། ༥༣༠ །

སོགས་ན་མིག་ཤེས་མེད་པས་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་ཀྱང་མེད་པའི་སྲིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི་ས་
སྐྱོན་དང་བྲལ་བས་རྣམ་ཐར་མཚོག་འགྲུབ་པའམ་མཐའ་བཞི་པ་ན་ཡོད་ཅིང་གསུམ་པར་རྣམ་ཐར་མ་
བཞག་པ་ནི་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་མེད་པས་མི་སྦྱག་པ་དང་། བདེ་བའི་སྐྱོན་གྱིས་བསྐྱོད་པས་
སྦྱག་པའི་རྣམ་ཐར་མ་བཞག་གོ། །ངོ་བོ་ནི་དེ་ཡང་འདོད་ཆགས་ཐག་སྲིང་བས་གཙོ་བོ་མ་ཆགས་པ་
འཁོར་དང་བཅས་ན་ལྷུང་བོ་ལྷ་པ་ཡིན་ལ། དེ་སྐྱོམ་པའི་དགོས་པ་ནི་མི་སྦྱག་པ་གཉིས་པོས་སེམས་
ཞུམ་པ་གཟེངས་སྟོད་པ་དང་སྦྱག་པ་ལ་ཆགས་མ་ཆགས་ཀྱིས་སྦྲ་མ་གཉིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་བཟླ་བའི་
སྲིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་མེད་པའི་རྣམ་ཐར་ནི་དེའི་མཉམ་གཞག་དགོ་བ་དག་པ་བ་དང་ཟག་
མེད་རྣམས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་མཉམ་གཞག་མ་ཡིན་པས་སྐྱོམས་འཇུག་གི་སྐྱིབ་པ་མི་སྟོང་
བས་སོ། །སྤྱི་ཀར་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ནི་འཆི་སྲིད་ཁོ་ན་དང་དུས་གཞན་ན་ཡང་རྣམ་སྐྱེན་སྐྱེས་
ཡོད་པ་ལ་བསམ་པ་དང་། ཡང་ན་འཆི་བའི་དགོ་བ་སྐྱེས་ཐོབ་དང་། གཞན་ནའང་དེ་ཡོད་པ་འགྲེལ་
པའི་དགོངས་པར་འཆད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། འགོག་པའི་སྐྱོམས་པར་འཇུག་པའོ། །ཐོག་མའི་འཇུག་
སེམས་ནི་འཆད་པ་དང་མཐུན་པས་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྲ་བ་སྲིད་ཅེའི་སེམས་ལ་དེ་བས་ཀྱང་སྦྲ་བར་
བྱས་ནས་འཇུག་ཅིང་། ལྷང་སེམས་ནི་རང་ས་སྲིད་ཅེའི་དག་པ་བ་དང་འོག་མ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཡི་
འཕགས་པའི་སེམས་གྱིས་དེ་ལས་ལྷང་སྟེ། དེ་གཉིས་གང་གིས་ལྷང་བ་དང་རི་སྲིད་ནས་ལྷང་བ་ནི་
འཕེན་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་ལ། ལས་གྲུབ་པ་ལས་བཞི་པའི་ཟག་མེད་གྱིས་ལྷང་བ་ཡང་བཤད་དོ། །མདོ་
ལས་དེ་དང་གསུམ་པ་ཁོ་ན་ལ་ལྷུས་གྱིས་མདོན་སུམ་བྱས་ཏེ་ཞེས་སྐྱོས་པ་ནི།

༼༤༣༽

གཟུགས་ཅན་ལ་གནས་གྱུར་པའི་སྐོན་ས་སྐྱིབ་པ་མཐའ་དག་སྐོར་བ་དང་སྐྱུག་པ་ཡིན་ཡང་ཉོན་
མོངས་མི་སྐྱེ་བས་གསུམ་པ་དང་། གཟུགས་མེད་ལས་རྒྱ་དང་ཕོ་བརྒྱད་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང་།
ཁམས་དང་སའི་མཐའ་ན་གནས་པའི་སྐྱིད། ཞེས་ཏེ་དེ་ནི་རྒྱུར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའང་རྒྱུར་འགྲིག་
གོ། །གཉིས་པ་ཡུལ་ནི། དང་ཕོ་གསུམ་འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྣང་བ་གཟུགས་སྐྱུག་མི་སྐྱུག་གི་
ཡུལ་ཅན་ཡིན་ཞིང་། གང་དག་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པ་བཞི་ཕོ་དེ་དག་གི་སྐྱོད་ཡུལ་ནི་གོང་དང་
རང་གི་ས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་བདེན་པ་གསུམ་དང་ལམ་ནི་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་སྐྱོགས་དང་
མ་སྐྱུན་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མེད་ཀྱི་ཡུལ་བརྟགས་མིན་དང་། ནམ་མཁའ་
མཐའ་ཡས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཡང་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གཉིས་གཞོན་ནི། གཉིས་ཀྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་
ལ་དབྱེ་ན་བརྒྱད་དེ། ནང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་སྐྱེ་རོལ་ཀྱི་གཟུགས་རྩེ་དུ་ཁ་དོག་བཟང་ཕོ་
དང་ངན་པ་རྣམས་ལ་བསྟུ་ཞིང་གཟུགས་དེ་དག་གཉིས་ཀྱིས་མཉན་ནས་མཐོང་སྟེ་དེ་སྟར་འདུ་ཤེས་ཏེ་
མཐོང་བ་འདི་ནི་དང་ཕོ་འོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟུ་བ་དང་། ནང་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་
པས་རྩེ་ཆེ་གཉིས་ལ་བསྟུ་བ་དང་། དེས་སྐྱིད་གཟུགས་སྐོན་པོ་ཁ་དོག་སྐོན་པོ་ལྟ་བུར་སྐོན་པ་འོད་
སྐོན་པོ་འབྱུང་བ། དཔེར་ན་བར་མའི་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་ཡུལ་སྐྱུར་ཏེ་སའི་རས་ཡུག་སྐྱུན་སུམ་ཚོགས་པ་
སྐོན་པོ་ཁ་དོག་སྐོན་པོ་སྐོན་པོར་བསྟུན་པ་འོད་སྐོན་པོ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་བསྟུ་ཞེས་སྐྱེ་མ་
བཞིན་དང་། སེར་ཕོ་དོང་གའི་མེ་ཏོག་དང་། དམར་ཕོ་བརྒྱ་རྩི་བ་གའི་མེ་ཏོག་དང་། དཀར་ཕོ་སྐྱར་མ་
པ་བ་སངས་ལྟ་བུའོ། །

༼༤༣༩༽

ཚིག་གི་དོན་ནི་གཟུགས་ཚུང་དུ་སེམས་ཅན་དང་ཚེན་པོ་སྣོད་ཡིན་ལ། ཁ་དོག་བཟང་ངན་ནི་སྤྱུག་
 མི་སྤྱུག་ཏུ་སར་བཤད་ཅིང་། ཁ་དོག་བཞི་ལ་དཔེ་གཉིས་སྟོས་བ་ནི་རང་བཞིན་དང་བཅོས་མ་སྟེ།
 སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཚིག་བཞི་ནི་དོན་དང་དཔེའི་ཚོས་གཉིས་སུ་ལན་གཉིས་སྟོས་ལ། ཤེས་བ་
 དང་མཐོང་བ་ནི་གང་སྟེལ་ལས་ཤེས་བྱ་དང་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྣམ་འགྲུབ་རྫོགས་པའོ་ཞེས་དང་།
 སར་ཞི་གནས་དང་སྤྱུག་མཐོང་ཞེས་བཤད་ལ། བར་ཆད་མེད་དང་རྣམ་གྲོལ་ལས་དུའང་འཆད་
 དོ། །གཟུགས་མེད་ལ་ཟེལ་གཞོན་མི་གཞག་པ་ནི་བསྐྱབ་བར་གཟུགས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་དཀའ་
 བས་དེ་གཞོན་ན་གཟུགས་མེད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དབང་ཡང་འཕྲོབ་པོ་ཞེས་སོ། །མཚན་ཉིད་ལ་
 དང་པོ་གཉིས་ནི་རྣམ་ཐར་དང་པོ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་ཤིང་གསུམ་བ་བཞི་བ་གཉིས་ནི་
 རྣམ་ཐར་གཉིས་བ་བཞིན་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་ལ། དེ་ལས་གཞན་ཡང་བཞི་པོ་ནི་སྤྱུག་པའི་
 རྣམ་ཐར་བཞིན་དུ་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་ཏེ་སྣོད་དང་སེམས་ཅན་ལ་སྦྱིར་དམིགས་གསུང་
 དོ། །རྣམ་ཐར་དང་ཟེལ་གཞོན་གྱི་བྱུང་པར་ནི་གང་སྟེལ་ལས་དམིགས་བ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་སྟོགས་ཅམ་
 དང་། སྐད་ཅིག་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པར་མོས་ཤིང་ཉོན་མོངས་མི་སྦྱི་བ་དང་། ཁ་དོག་བཟང་ངན་ལ་
 ཆགས་སྤང་མི་སྦྱི་བས་སོ་ཞེས་དང་། ཁ་ཅིག་བཟང་ངན་ཐམས་ཅད་མི་སྤྱུག་པར་རོ་གཅིག་ཏུ་ཤེས་
 པའོ་ཞེས་སོ། །གསུམ་བ་ཟད་པར་ལ་དབྱེ་ན་བཅུ་སྟེ། འབྱུང་བ་བཞི་སྟོ་སོགས་བཞི་ནམ་མཁའ་རྣམ་
 ཤེས་སོ། །སྐྱ་དོན་ནི་དམིགས་བ་ལ་མོས་པའི་རྣམ་བ་བར་མ་ཆད་བྱེད་པའི་དོན་གྱིས་ཏེ་འགྲུབ་ཁ་
 ཅིག་ལས་

༼༥༣༣༽

མཐའ་དག་གི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་འབྲུང་ཞིང་རྣམ་ཐར་ཟེལ་གཞོན་ནི་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡུལ་ཆད་པ་ལ་
 དམིགས་ན་རིམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་ལོ། །དེ་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་ནི་སྣ་མ་རྣམ་པར་གཞག་པ་གྱི་མ་སྟེ་
 ཡོན་ཏན་རིམ་གྱིས་འཛེག་པ་དང་པོར་རྒྱ་བ་གྱིས་སྟོབས་དེ་རྣམ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་དེ་རྣམ་བྱུང་པར་
 བྱེད་པའམ། །ཁ་ཅིག་ཚུང་དུ་འབྲེང་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་དེ་རྣམ་ཐར་རྒྱ་བད་པར་འབྲས་བུ་ཟེལ་གཞོན་
 གཉིས་ཀའོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། ས་ནི་
 བསམ་གཏན་གྱི་མཐའ་བཞི་པ་ཁོ་རྣམ་ཡོད་ཅིང་སྟོང་ཡུལ་ནི་འདོད་པ་ན་སྟོང་པའི་འབྲུང་བཞི་ཡིན་
 པས་རེག་རིག་བྱ་སྟེ་དབང་པོས་སྟོང་དང་ངོ་རོལ་ག་བྱུགས་ཁམས་སུ་མི་བྱུང་ཅིང་སྐྱ་ནི་རྒྱན་མེད་
 པས་བད་པར་དུ་མི་གཞག་པར་ས་ལས་བཤའ་དོ། །ཐ་མ་གཉིས་ནི་ག་བྱུགས་མེད་པ་སྣ་མ་གཉིས་པོ་
 དག་སྟེ། གཞན་ནི་དམིགས་པ་མི་གསལ་ཞིང་སྟོ་བསྐྱུ་དང་མི་མ་སྐྱུ་པས་སམ། །ཁ་ཅིག་བད་པར་གྱི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་པས་བད་པར་དུ་མི་གཞག་ཅེས་སོ། །སྟོང་ཡུལ་ནི་བྱུང་པར་དམིགས་པས་རང་གི་ས་
 པའི་ཕྱང་པོ་བཞིའོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་གིས་འཕྲོ་བ་ཚུ་ལ་ནི། འགོག་པའི་ཕྲོ་བ་པ་དང་རྟེན་དང་གང་
 ཟག་ནི་གནས་གཉིས་པར་བཤའ་བེན་ལ། ལྷག་མ་རྣམས་འདྲིས་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་མ་
 འདྲིས་པ་སྟོར་བས་འཕྲོ་བ་ཅིང་། གསུམ་པ་རྟེན་ནི་ག་བྱུགས་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ནི་
 ཁམས་གསུམ་གྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་བརྒྱ་དགུ་ནི་ཕྱང་གིས་སྐྱེད་པས་མིའི་རྟེན་ལས་
 སྐྱེའོ། །བཞི་པ་ནི། འོ་ན་སྣ་ལ་ཕྱང་

༼༥༣༽

མེད་པས་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་པོ་དག་ཏུ་གོང་མའི་སྟོམས་འཇུག་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་ཞེ་ན། དེར་གཟུགས་
མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་ནི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱུ་འབྱུངས་དང་དེའི་སྟོམས་འཇུག་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་
པའི་རྒྱུ་དུ་གནས་པར་བྱེད་པ་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་ལས་གཙོ་བས་
སོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་འོག་མ་འོག་མར་གོང་མ་གོང་མའི་བསམ་གཏན་རྣམས་སྐྱེ་བ་ནི་རྒྱ་གཉིས་
པོ་དེ་དག་དང་། འཇིག་རྟེན་འཇིག་པའི་ཆེ་ལྷ་བུ་ཚོས་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་སྟེ། དེའི་ཆེ་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་དགེ་བའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་པ་ཤས་ཆེ་བས་བསམ་གཏན་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པའི་རྒྱུ་
དུ་གནས་པར་འགྱུར་དོ། །དེ་ལ་ཡང་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་འཇིགས་པ་ཉེ་བར་གནས་པས་ཚོས་ཉིད་ཅེས་བྱ་
ཞིང་ཚོས་ཉིད་ནི་རྗེ་ཀར། མདོ་སྡེ་བ་ཁ་ཅིག་ན་དེ། སྟོན་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་
གིས་དགེ་བའི་འཇུག་པ་ཤེས་ཆེ་ཞིང་ལྷུང་མེད་པར་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པ་ནི་ཚོས་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་
ནམ་ངོ་བོ་ཞེས་བྱའོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་ཁ་ཅིག་གཞན་ལས་དེའི་ལྷུང་མ་མཐོས་པར་ཆེ་སྡེ་མའི་སྐལ་
མཉམ་ཀྱི་རྒྱ་ལས་རྒྱ་མཐུན་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསམ་གཏན་སྐྱེ་བ་ནི་ཚོས་ཉིད་དོ་ཞེས་ཏེ། འདི་སྐད་དུ་
ལྷུང་མེད་པར་སྟོན་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་སྐྱེ་འོ་ཞེས་བཟོད་དོ། །དེ་ཡང་རང་སའི་སྐྱེ་
བ་ནི་ཚོས་ཉིད་མིན་ལ། འདོད་ལྷ་ལ་ཡང་རྒྱ་དེ་དག་ཉིད་ཡོད་ཅིང་། མི་ལ་དེའི་སྟེང་དུ་ཡིད་བྱེད་
བདུན་དང་སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགུ་ལ་སོགས་པ་ལྷུང་གི་སྟོབས་དེ་བསྐྱེད་ཏེ་གསུམ་དང་བཞི་
ཡོད་དོ། །དམ་པའི་ཚོས་མདོན་པ་

༼༥༣༥༽

མཛོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤད་གཞུང་དོན་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་ཉི་མ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་གནས་བརྒྱད་
པའོ། ། །གསུམ་པ་གཞུང་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་ལ། ལྷོན་པའི་དམ་ཚོས་ཀྱི་དབྱེ་བ། དེ་
འཛིན་པའི་གང་ཟག་བསྟན་བཅོས་རྗེ་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ། ཉེས་པ་བཟོད་པར་གསོལ་བ། ཐར་
པ་འདོད་པས་བག་ཡོད་བྱ་བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྡེ་སྡོད་ཀྱི་མ་ཚོ་འདི་གནས་པ་དེ་སྲིད་དུ་
ལྷོན་པའི་བསྟན་པ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་དམ་པས་གསུངས་པའམ་དམ་པར་བྱེད་པའི་
ཚོས་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ལུང་སྦྱིན་པའམ་གདམས་པའི་ཚོས་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དང་། དེའི་དབང་
གིས་རྟོགས་པར་གྱུར་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་བྱང་ཚུབ་སྤོགས་མ་བྱུན་ནམ་ལམ་སྤྲོའོ། །འགོག་པ་ནི་
ལྷོན་པའི་དབང་གིས་འབྱུང་བ་མིན་པའམ་དེས་འཕྲོབ་ཅིང་རྟོགས་གྱུར་གནས་པའི་དུས་ཚད་མེད་
པས་མ་སློས་པར་འཆད་དོ། །ལུང་སྦྱར་སློས་པ་ནི་ལུང་གི་སྦྱང་བ་རུབ་ན་རྟོགས་པ་ཡང་རུབ་པར་
འབྱུང་བར་བསམ་པའོ་ཞེསོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚོས་དེ་གཉིས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་རྗེ་སྲིད་སྦྱོར་བར་
བྱེད་པ་དང་སྦྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་ཁོ་ན་གནས་པ་ཡིན་ལོ། །དུས་ཀྱི་ཚད་
ནི་སྡེ་སྡོད་དུ་གནས་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་དེ་རྟོགས་པ་དེ་ཅམ་དུ་གནས་ལ་ལུང་དེ་བས་ཆེས་རིང་བར་
གནས་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཏེ་རྗེ་ཀམ་དེ་རིགས་པར་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། བདག་གིས་ཞེས་སོགས་
རྟེན་པ་གཉིས་སོ། །བཞི་

༼༥༣༩༽

བ་ནི། ཉེས་བར་ཟེན་གང་ཞེས་སོགས་རྐང་བ་གཉིས་སོ། །ལྷ་བ་ནི་སྟོན་བ་ཞེས་སོགས་ཚིགས་སུ་
བཅད་བ་གསུམ་སོ། །གསུམ་བ་མཇུག་གི་དོན་ནི། ཚོས་མངོན་པའི་མངོད་ཅེས་སོགས་སོ། །གང་
སྟོའི་མགུལ་བ་འབྲུམ་སྐག་གོ་དགུའི་གཞུང་བཟང་ལོར་བྱས་རབ་མངོས་ཤིང་། །གང་གིས་མ་མོའི་སྡེ་
སྟོད་ཇི་བཞིན་གསལ་བར་བཤད་བ་ཚོས་མངོན་མངོད། །གང་དེའི་རྣམ་བཤད་སྟོན་གསུམ་དང་བྲལ་
གཞུང་དོན་མཚོག་རྣམས་རབ་གསལ་བ། །གང་གི་རྣ་བར་རབ་སྟུན་ལེགས་བཤད་སྟོགས་བ་རྣམ་
བར་རྒྱལ་བའི་རྩ་ཚེན་འདི། །མ་ལུས་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་སྟོ་གོས་རྒྱས། །མཁའ་ལྟར་སྟོ་མས་པའི་
ཐུགས་རྩི་དང་ལྡན་ཞིང་། །མན་ངག་ལོར་བྱའི་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོ་ཡིས། །མན་བདེའི་དགའ་སྟོན་
སྟེལ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྲིས། །འདི་བྲིས་དགོ་བ་ཉི་འོད་བྲིས་པའི་གངས་རི་ལྟར་དཀར་དེས། །སྟེ་བ་ཀུན་ཏུ་
སྟེ་མེད་དོན་རྟོགས་བྱང་ཚུབ་སེམས་ཐོབ་ནས། །བཙོན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཚོགས་གཉིས་ལེགས་
བསྐྱབས་སྟེ་གཉིས་མངོན་གྱུར་ཏེ། །སྲིད་གསུམ་འདམ་ལས་ཁམས་གསུམ་འགོ་རྣམས་འབྲེན་པའི་
དཔལ་དུ་ཤོག། གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་འང་མདོ་རྒྱད་ཚིག་དོན་ལ། །ཐོགས་མེད་སྟོ་དང་མི་བརྗེད་
གཟུངས་ཐོབ་སྟེ། །རྟེན་དང་བཀུར་སྟེ་སྟོ་ངལ་རབ་སྐྱངས་ནས། །སྐལ་ལྡན་འགོ་ལ་ཚུལ་བཞིན་
འདོམས་བར་ཤོག། །ལེགས་བཤད་འདི་ཡང་རྣམ་མཁའ་གནས་ཀྱི་བར། །

།།།

ལེགས་པར་གནས་ནས་མཁའ་མཉམ་གདུལ་བྱ་ལ། །ལེགས་བཤད་ཚིག་དོན་གསལ་བར་སློབ་པ་
དང་། །ལེགས་བཤད་དགའ་སྟོན་སློབ་སློག་ས་བཅུར་འཕེལ་བར་ཤོག །འདི་བསྐྱབས་པ་ལས་བྱུང་བ་
ཡིས། །དག་བའི་རྩ་བ་གང་ཐོབ་ལ། །དེས་ནི་སླེ་བོ་ཐམས་ཅད་གྱིས། །བདེ་གཤེགས་ཤེས་རབ་ཐོབ་
པར་ཤོག །འགྲོ་བའི་སྐྱབ་བསྐྱེད་སྐྱོན་གཅིག་ལྟ། །བདེ་བར་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས། །བསྐྱོན་
པ་རྣེས་དང་བཀུར་སྟོང་དང་། །བཅས་ཏེ་ཡུན་རིང་གནས་གྱུར་
ཅིག །དགོལ། །དགོལ། །དགོལ། །། །། །བལ་ཡུལ་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆེན་ཞེས་པ་ལས་གྲུ་རུས་སྟེལ། །།